Szemle

Pécs, Hattyú Ház kiállítóterme
Somody Péter új munkái
2005. szeptember 21 – október 21.
Parti Galéria
Kudor Duka István portréi
2005. október 15 – november 31.

Az, ami.

Somody Péter és Kudor Duka István kollégák. Az egyik a pécsi, a másik a kolozsvári művészeti akadémián tanít. Mindketten festészetet. Friss képeik között látszólagos hasonlóság nincs. Kiállításaik időbeli egyezése mellett azonban összeköti őket és munkáikat az erőfeszítés, amelynek nyomán a formával, a jellel és jelentéssel, valamint az alkotás anyagaival — pigment és műgyanta, kitöltött és kitöltetlen felület, vászon, vagy falemez, mint a jel hordozója — a „kép" lehetőségének megteremtéséért és fenntartásáért folytatott kutatás új kísérleteit végzik el. Minden gyakorlati természetű döntésük (festés) mögött ott ólálkodik a felismerés, hogy a megragadni kívánt fogalom, kép és tárgy — ha nem a „józan ész" és praktikus szükséglet rendezi a gondolatokat — rendkívüli beazonosítási nehézségekkel terhelt. Ugyanakkor erőteljesen érzékeltetik munkáikban, hogy egy vízionáriusan megteremtett képben éppen annyi véletlenszerű és önkényesen torzító erejű mozzanat van, mint a pragmatikus-pozitivista leképzésben, ezért „választásaik és vonzódásaik" is megosztottak. A képzelet szabadságának a számyán felrebbenő képalkotó gesztus ellentmondásmentessége is csupán az emóciók felől igazolható, mint ahogy a célszerűnek gondolt „funkcionalista" megoldás is, amely egyidejűleg az anyagot és mozdulatot is értékén kívánja kezelni, vagyis esztétikai jelentőséget kíván ezeknek adni. Ami ezen kívül van, az az ésszerűség keretei között kényszerít felismerni a világ megismerhető és megismerhetetlen arcának egymást kiegészítő jellegét, egyidejűségét.

Ha az értelemadás kísérletei csődöt mondani látszanak, ha a visszafelé tekintgető esztétikai érvelés nem biztosít elegendő muníciót valamiféle követhető meghatározás vagy minősítés kialakításához, gyakorta szükséges szinte kizárólagosan a személyes ízlésre hagyatkozni. Vagy ha már az ízlés is (aminek közösségi értékgaranciái mindeddig — ha csökkenő érvénnyel is, de — mutatkoztak) kompromittálttá válik, akkor az organikus (zsigeri) mozgatók hitelességének vélelmével járhatunk csak el. Ha pedig a személyes ízlés is inkább előképekre, mint bátrabb és az ismeretlenekkel kacérkodó vállalásokra épül, alighanem a teljes elutasítás is fogadhatja azokat a közvetlenül befogadhatatlan jelenségeket, amelyeket egyesek műtárgyként tételezve bocsátanak a nyilvánosság elé. Mert a sikerképesség receptjeit dolgozza magába a leggyorsabban egy mintákért sóvárgó társadalom, így tehát nem rajong, nem képzeli maga elé a nem nyílegyenes haladás lehetőségeit (szépségét). Ilyenkor a

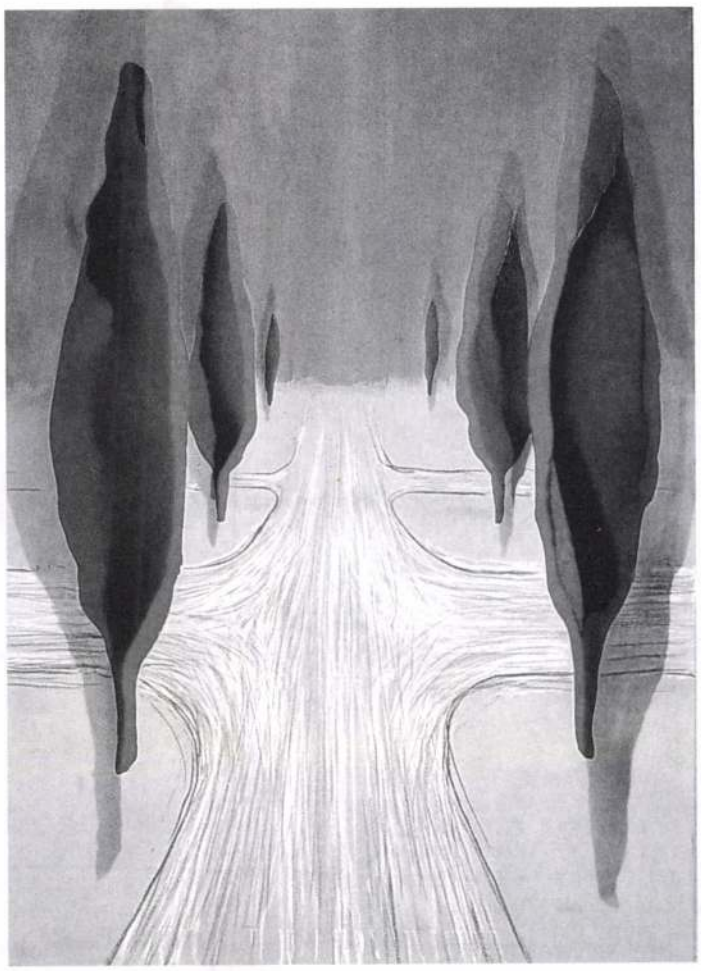

Somody Péter: Cím nélkül
150x110 cm
akril-lakk, pasztell

kalandorok (művészek) kockázatainak méretei és következményei kiszámíthatatlanokká válnak. Konvenciókat kell tehát teremteni, amelyekben aztán minden világossá, kis idő és érlelődés után egyszersmind természetesen érdektelenné is válhat. Mármint a kísérlet, az ismeretlen kimenetelű fizikai-szellemi kaland (mint amilyen a festészet) értéke szempontjából. De eljutottunk egy igen érdekes társadalmi állapothoz, amelyben nagyjából világos már, hogy kultúr-statisztikai értelemben miféle garanciákat követel a széles körű befogadás követelménye és képessége. Az is felfogható ennek eredményeként, hogy a mesterek műhelyeiben éppen formálódó gondolatoknak és technikai leleményeknek mennyire szükségtelen tekintetbe venni az érlelődés vagy ráhangolódás külső körülményeit. A művész most is magányos. A modern művészet történetének szemet szúró igazságtalanságairól és drámáiról is csak azért fogalmaztak meg romantikus, nemegyszer szemforgató tételeket, mert némelyek még a részvétlenséget, a kívülállást és kajánságot is esztétikai élményként kívánják megélni. Ne tévesszen ez meg bennünket.

A két művész a férfikor szellemi-fizikai teljesítőképességének a csúcsán van most. Előéletük bátor és folyamatos haladásról tesz bizonyságot a kijelölt irányok és tekervényesen bejárt utak ellenére is.

A hazai modernség kiegészülésre számíthat a határokon túli magyar művészet forrásaiból. A hazai modernség kiegészülésre számíthat a határokon belüli magyar művészet forrásaiból is. A nagyszerű és az egyetemes jelentőségű törekvésekkel „real time és on-line" kapcsolatban lévő „itthoni" magyar művészet erre az esélyre azonban kevéssé tart igényt. A „túlról" érkező kérdések nem nyugati kérdések, forrásaik valósága kelet-európai valóság, de e közegben is élnek izgatott, felelős és energiával teli művészek. A megtévesztő látszatoktól még kevésbé félrevezetve ők talán azok, akik erélyesebben érzékeltethetik munkáikkal a művész és az alkotás státusa körül jelzett funkciózavarokat, akik a művészi jelzővel ellátható kifejezés módjának és értelmének, és a modernizációnak az ellentmondásait a modern médiaipar retorikai fordulataitól kevésbé fertezetten közvetíthetik. Kudor művei ezt sugallják, Somody munkái e felismeréstől gyengülnek el.

•

Önportrék változatai a falakon. Ez Kudor Duka kiállítása. A felület hullámbarázdálta lapos sík, monokrómiájának drámai-romantikus íze — ellentétben Somody Hattyúházban kiállított munkáival — kizár minden ironikus természetű üzenetet. A természetes emberi megjelenést már a korábbi képekben is a valóságos tájhoz közelítette a képformálás. Ez sűrűsödik leegyszerűsített eszközökkel a kifeszített arc variációkba. Korábbi grafikáival kapcsolatban elmondtuk már, e felületeken nem

kényszer az ember felfedezése, csupán lehetőség emberi arcot is látni a festék és gyűrődés tájban. Mindeddig lényeges jelről volt szó, amikor az emberi arc képzeteit felidéztük. Talán egy picikét zavaró ebben a nemesen egyszerű eljárásban, hogy nagyon is megfestett, olykor mesterséggel előállított gyűrődésekről, „szenvedésről" van szó, amelynek hátttereként a fa mintázatára utaló frazeológia kifejezetten idegen a „maradvány kép" megszenvedett mondandójától. A kiterített, gyűrődéssé laposodó arc-tájak kozmikus beláthatatlanságot és követhetetlenséget sugallnak és sietünk sebesen megjegyezni, hogy ennek ellenére sem jellemzi őket az, ami a rá vonatkozó szövegre olykor — nem találván a megfelelően szikár kifejezést — melodramatikus értelemben érvényes. Nem az esztétikai előítéletek irányítják tehát a folyamatot, így hát ezeknek nem is felelnek meg, csupáncsak annyiban, amennyiben ezek ösztönösen élnek mindenkiben. Nem így Somody Péter, aki ezeket az esztétikai előítéleteket (elkötelezettséget) éppenséggel poétikai feladatként hozza felszínre, amennyiben szinte minden esetben, amikor rajtakapja magát a legkülönbözőbb típusú rendezésen, szabályozáson, vagy „jobb helyzetbe" hozáson, azonnal hozzáfog az önkéntelen kényszer vagy tudatos döntés okainak hitetlen szétdarabolásához. Vagyis megpróbálja gyakorlatát teljesen előítélet-mentessé tenni. Kérlelhetetlenül tiszta esztétikai olvasattal és érzéki előkészítéssel hat tehát a gyönyörűen anyagszerű felületen a megfolyó műanyag festék, műgyanta. Anyagmágia, emberi beavatkozástól független organikus alakulás. Az anyag stilizálja önmagát — mondhatnánk — ha nem tudnánk teljes bizonyossággal, hogy szuverén alkotói döntés és választás indította útjára a formátumot, a hordozó felületet és a pigmenteket is.

Kudor Duka István munkája

KOSZITS ATTILA

A kis zöld törpe esete a vizuálgagyival

25 emelet fény

2005. szeptember 27.
Magasház és környéke

Kezdjünk már valamit legalább virtuálisan a magasházzal, ha már az illetékesek nem jutnak dűlőre vele! Hívjuk fel a figyelmet látványos vizuális akcióval a sok éve megoldatlan problémára, jöjjenek a kreatív alkotók! Hisz a toronyház jelkép is, nemcsak a tehetetlenségé, hanem a szocializmus időszakának 25 emelet magas kirívó példája, a nagyzolás, hibás várostervezés emblematikus vadhajtása. Pécs építészeti kultúrájába sosem szervesült ez a gigant...

Az eredetileg a Pécsi Napok Örökség Fesztiválra tervezett akciót az esős időjárás miatt egy héttel később tartották meg. A szórólap szerint: „Két pécsi alkotócsoport egy új vizuális technikát felhasználva fénnyel festi meg a pécsi magasházat. A fényfestést videoperformance gazdagítja majd, és az eseményhez 2 pécsi zenekar nyújt zenei aláfestést. Az egyedülálló rendezvény a Pécs Európa Kulturális Fővárosa – 2010 projekthez kapcsolódik." (A fényprojektet a Controll Stúdió Filmegyesület és a Carbontronic Vizuális Művészeti Szabadcsoport hozta létre)

Fényfestés. Micsoda gyönyörű szó, jó vele eljátszani, ízlelgetni. Bevillannak szép emlékek is: 2001-ben láttam magas színtű művészi megvalósítását *Párizs* belvárosában, a Magyar Kulturális Évad egyik programjaként: a Szajna egyik oldaláról a túlparton lévő patinás műemléki épületekre magyar kortörténeti építmények karakteres képeit vetítették, így találkozott a két (építészeti) kultúra vizuálisan/virtuálisan. De említhetném a Cinetrip egyéb világszínvonalú fényfestési akcióit is, ezek populárisabb megoldásaival a Sziget Fesztiválon is többször szembesültem a Labirintus nívós partijain. A pécsi Médiagyár tavalyi eseménysorozatát is hasonlóan színvonalas produkciók színesítették, többségében helyi alkotók jóvoltából. Ma viszont már divat lett a fénnyel festés, az utóbbi időben elharapódzott ennek iparszerű, kevesebb értéket hordozó változata is. Valamilyen formában mindenki készíthet ilyen látványt, ennek technikai korlátjai megszűntek, a digitális lehetőségek is demokratikusak ebből a szempontból. De a vizuális kultúra igazán kvalitásos, művészi multimediális megoldásaira — éppúgy, mint minden művészeti ágban —, csak kevesek képesek.

A *Sajt* zenekar már játszott a magasházzal átellenes északi parkolóban, mikor valamivel este nyolc után odaértem. A közvilágítást a fényszennyezés megszüntetése/csökkentése érdekében kikapcsolták/mérsékelték. Ahogy közeledtem, egyre inkább meglepett a látvány: a kísértetház északi oldalán írásvetítőkkel(?!) közhelyesen ábrázolt kígyós, halas, kolbászból van a kerítés stb. színes motívumokat lőttek fel (lásd primitív kultúrák, naiv művészet). Ez az emlegetett új vizuális technika,

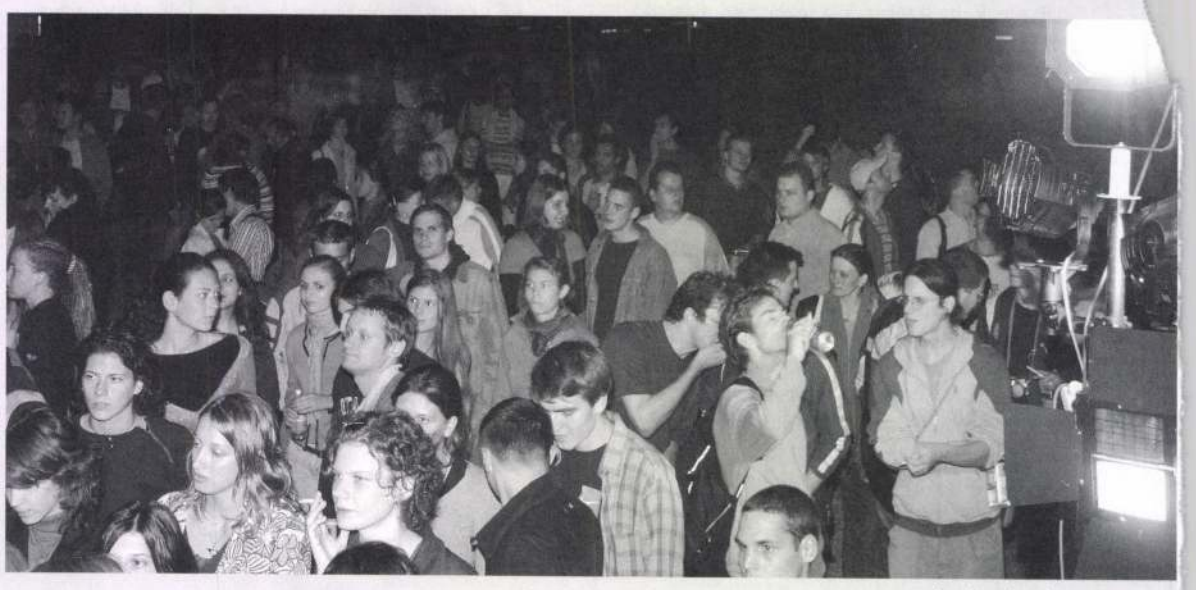

FOTÓK: TÓTH LÁSZLÓ

Jegyzetek egy kiállításról

Az esztergomi Tanítóképző Intézetben rendezték meg *Végvári János* festőművész, intézeti tanár és *Kucs Béla* Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítását. A nagy érdeklődés és a látogatók megjegyzései igazolják, hogy a kiállítás figyelemre méltó sikert aratott.

Végvári János kiállított anyaga az utóbbi háromnegyed év lázas alkotómunkájának terméke. Mindössze két képe származik régebbi időkből: a *Téli Esztergom* puha pasztellképe és a *Tehenészet*. E két művét Végvári János maga is „iskolakép"-nek tartja, az elsőn Bernáth Aurél, a másikon Szőnyi István hatása érezhető.

Közel öt éve figyelhetjük Végvári János fejlődését, művészetének alakulását. Amikor 1959-ben a Tanítóképző Intézethez került, első ihletője a város és festői környezete lett. Csak lassan és hosszas kísérletek után születtek meg figurás képei, amelyek egyben az élettel való szorosabb kapcsolatát is jelzik. A kiállításon éppen emberábrázoló képei ragadják meg figyelmünket. Ezek ábrázolási módját valami ősi egyszerűség jellemzi.

A művészhez is ezek az újabb képei állnak a legközelebb. Az *Anya és leánya* nemes egyszerűséggel megfestett portréja, a *Leánykép* (mindkettőt a bajnai művésztelep inspirálta), a *Halászok* és a *Kohászok* Végvári Jánosnak azt a szándékát fejezik ki, hogy az emberben a humánumot ragadja meg, azt ábrázolja, ami az ember lényegét, tartalmát alkotja.

Végvári János: Soha többé!

A kiállított képek nagy része azt is dokumentálja, hogy a művész nem élhet a társadalmon, a szűkebb és tágabb közösségen kívül és attól függetlenül. Nem véletlen, hogy a kommunista *Derkovits* és a kommunista *József Attila* vonásait metszette linóleumba. Derkovits jelenti Végvári János számára a példaképet, a MESTER-t anélkül, hogy utánozni próbálná őt. József Attila a kedvenc költője. A kommunista festő és a kommunista költő elsősorban emberi magatartásával, művészi hitvallásával hat rá. Ez tükröződik a második világháború borzalmait idéző metszeteiben. Alkotásra készteti az elnyomott népek lázadó keserűsége, a rabságot széttörni képes harcos elszántsága is.

Tájképfestészete is sokat fejlődött az elmúlt évek során. Ennek a fejlődésnek legmagasabb pontját jelenleg Szentről készült nagyméretű jelzi. Lényeglátásra kész, összefogottság, színhatás jellemzi Egészében véve hogy a kiállí- szerint, Végvári zete sajátos útján tet ért el.

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész közel félszáz kisplasztikával és a tatabányai megyei könyvtár előtt felállításra kerülő szobrával vett részt a kiállításon. A bemutatott művek különböző időkben keletkeztek, van közöttük olyan is (*Leányka virággal*), mely még a pályakezdést jelzi. Bányászábrázolásai (*Fiatal bányász, Munka közben, Fürdőben, Bányász*) életének azt a korszakát idézik, amikor a művész maga is a dorogi szénbányában dolgozott.

A változatos anyagot egységbe fogja a forma- és mozdulatritmus szépsége, dekoratív gazdagsága. A vonalak lágy hajlata, harmonikus szépsége megfigyelhető legrégibb művén, a későbbi évek szobrain, és ez fejeződik ki két nagyon figyelemre méltó alkotásában is: a meg-megújuló, az állandóan újjászülető életet szimbolizáló *Család*-ban, és a rendkívül kifejező erővel rendelkező háromalakos térkitöltő kompozícióban is. A szobrász anyaga a kő, Kucs Béla is elsősorban kőben gondolkodik. Erre vall a szobrok zárt tömbszerűsége. Kisplasztikákat látunk, a tömörség, nagyvonalú előadásmód azonban arra enged következtetni, hogy a művész alkotás közben mindig e kis művek monumentalitását látja maga előtt.

A kis alkotásokban az érzelmeknek rendkívül gazdag skálája jut kifejezésre. Megformálja az anyaságot (*Anya gyermekével, Anya, Soha többé háborút...*), a beszélgető, olvasó, udvarló fiatalokat, a szerelmes ember kapcsolatát (*Szerelmespár, Búcsúzók, Találkozás*). A nők életének különböző szituációi is alkalmat adnak a művésznek arra, hogy meleg líraisággal mintázza meg alakjukat. Ezek a szobrok, mint például a *Szomjúság, Fésülködő nő, Vízmerő, Pihenő, Nő lepkével* stb., különösen kedvesek, bájosak. Egyetlen életnagyságú szobra a kiállításon a *Nő könyvvel*. A klasszikus szépségű, merengő arc a belső tartalom megfelelő kifejezése. A messzeségbe révedő tekintet, a megfeszített figyelem következtében megnyúlt felsőtest azt a lelkiállapotot tükrözi, amit az imént befejezett olvasmány váltott ki. A szobor zárt formája ellenére is könnyed, és bizonyára méltó díszre lesz a megyeszékhely könyvtárának.

Hegedüs Rajmund

Szorgalmazzák jobban a falusi pártszervezetek az új módszerek alkalmazását

Három esztendővel ezelőtt fejeződött be megyénkben a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Ez a három év fáradságos, kemény munkát igényelt valamennyi pártszervezettől, társadalmi szervezettől és mozgalomtól, valamint a mezőgazdasági szakemberektől.

A két évig tartó aszály, s a kemény tél ellenére megyénk termelőszövetkezeteinek többsége tovább erősödött. S a közös gazdaságok teljesítették áruértékesítési terveiket is. Ezután sem lesz könnyű feladat a termelés valamennyi ágazatában a terméstalagok és hozamok növelése. Hiszen az idei gazdasági évben 12—14 százalékkal kell a termelést növelni. Ezt csak úgy tudjuk elérni, ha igénybe vesszük mindazokat a jól bevált termelési módszereket, amelyeket már jó néhány termelőszövetkezetben sikerrel alkalmaznak mind a növénytermelésben, mind az állattenyésztésben. A nagyigmándi Uj Élet Termelőszövetkezetben például Cornwall és fehér hússertés keresztezéséből származó egyedekből 7 hónap alatt 110—120 kg súlyú sertést tudnak előállítani és 1 kg hús előállításához csupán 3 kg takarmányt használnak fel. Hasonló jó eredményeket értek el a sertéshizlalásnál az esztergomi Vak Bottyán Tsz-ben, ahol önetetővel 150 darab sertést hizlalnak 7 hónap alatt, s 1 kg hús előállításához szintén 3 kg takarmányt használnak fel. Ezzel a módszerrel meg tudják gyorsítani a hizlalási forgót, ami azt jelenti, hogy évente 300 darab sertéssel többet tudnak hizlalni ugyanazon a férőhelyen. Nem utolsósorban

csökkent az élőmunka-ráfordítás

is, valamint a nehéz fizikai munkát is kiküszöbölték.

Ezzel szemben igen sok azonos területtel és adottsággal rendelkező termelőszövetkezetnél ugyanilyen súlyú sertéseket 10—11 hónap alatt hizlalnak meg. Ezt tapasztaltuk a szóki, gyermelyi és még több más termelőszövetkezetben. A különbség tehát szembeötlő.

Meg kell állapítani, hogy a megyei és járási tanácsok mezőgazdasági osztályai, a bemutató üzemek szakemberei sokat tettek az új agro- és zootechnikai módszerek elterjesztéséért. Több tapasztalatcserét is szerveztek az elmúlt években. Mégis meg kell mondani, hogy a jól bevált módszereket még nem népszerűsítik kellően, s nem jutnak el minden termelőszövetkezethez. A szóki és gyermelyi tsz-ek vezetői például, amikor ezeket a módszereket ismertettük, azt mondták, hogy személyesen elmennek ezekbe a tsz-ekbe tapasztalatcserére, hogy ők is be tudják vezetni e módszereket.

A közös gazdaságok többségében a különböző termelési ágakban mindenütt találtunk egy-egy jó módszert, amit még a gyengékben is sikerrel alkalmaznak. Ezeket a módszereket viszont sok esetben még a szomszédos termelőszövetkezetek sem ismerik, pedig bevezetésük még külön beruházást sem igényel.

A termelőszövetkezeti szakemberek lelkesedéssel, szakmai hozzáértéssel mondták el sikereiket. Szívesen is vállalnák a náluk bevált jó módszerek elterjesztését, ha megbíznák őket ezzel.

Pártszervezeteink és mezőgazdasági szakembereink eddig is sokat tettek az agro- és zootechnikai módszerek bevezetéséért, azok elterjesztéséért. Az új termelési módszerek alkalmazásával, a technika fejlődésével, a kémiai anyagok használatának kiterjesztésével a mezőgazdasági munka is bonyolultabbá és differenciáltabbá válik. Ezért a pártszervezetek egész tevékenységében a eddigieknél jobban előtér kell állítani a technika fejlesztésére irányuló munkát, s

magasabb színvonal

kell végezni.

Jó néhány termelő zeti párts

engedik az A—1114-es gyomirtó vegyszert alkalmazni, mondván, hogy akkor nem tudnak munkaegységet „szerezni". — Ha már a kukoricát is vegyszerezik és a sárgarépát is, akkor mi lesz velük, miből fognak élni? — teszik fel a kérdést. Pedig az élőmunka-ráfordítás csökkentése, a termelékenység emelése, lényegében a több és olcsóbb áru előállítása

a jövő útja,

és a célunk is ez. A kemizálás bevezetésével egy időben azonban a termelőszövetkezetek vezetőinek gondoskodniuk kell a felszabadult munkaerő foglalkoztatásáról, hogy az emberek, mint a szövetkezet gazdái, megtalálják számításukat.

Az erősebb termelőszövetkezetekben, a gépesítésnél, a vegyszerek alkalmazásánál hasonló ellentmondásokkal lehet találkozni. Ezeket időben kell megvizsgálni és értékelni, hogy meg tudják oldani az így jelentkező problémákat. Ehhez a megyei és a járási mezőgazdasági szakembereknek is segítséget kell adniuk. Nemcsak a jelenlegi termelőszövetkezeti tagoknak szükséges biztosítani a munkát, hanem a felnövekvő fiatalok foglalkoztatásáról is gondoskodni kell.

Falusi pártszervezeteink legyenek az új agro- és zootechnikai módszerek agitátorai, propagandistái. Munkájukkal szüntelen segítsék felszámolni a maradiságot,, a konzervativizmust, mert harc volt, van és lesz minden új, haladó módszer bevezetésénél. Ismeretes ugyanakkor, hogy jó néhány termelőszövetkezetben a legalapvetőbb agro- és zootechnikai módszereket sem alkalmazzák. Tartózkodnak a gyomirtó vegyszerek alkalmazásától, különböző növények tőszámának növelésétől, még ott is, ahol a talajerő ezt megengedi, vagy ellenzik a takar-

millió forinttal nőtt ek vagyona

na- és négyezer hold kukoricaföldön már vegyszerekkel pusztították a gazt.

A közös gazdaságok saját gépparkja három év alatt a kétszeresére emelkedett, és ma már több traktorral rendelkeznek, mint a megye valamennyi gépállomása együttvéve.

A nem munkaegység szerinti részesedésről is tájékoztat a megyei összesítés. Ezen a címen *1960-ban hat és fél millió forintot, 1962-ben pedig már majdnem tízmillió forintot kapott a szövetkezet tag-*

Itt-Hon

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG BORSODI MELLÉKLETE • 1994. július 23. • II. évf. 34. szám

Emlékezés az államalapítóra

Ünnepségek, gazdag műsorok országszerte, megyeszerte

Miskolc (ÉM–NJ) – Első királyunkra, az államalapító Szent Istvánra emlékeztünk az elmúlt napokban az országszerte, megyeszerte megtartott ünnepségeken. E jeles napon, augusztus 20-án majd minden településen felidézték István király alakját, mindmáig ható szellemiségét, aki következetesen vezette el a magyarságot az európai kereszténységhez, lezárva egy korszakot, amelynek változatlan folytatása a legnagyobb kockázatot jelentette volna számunkra.

Aktuális intelmek

Napjainkban ismét gyakran idézik István király tetteit, fiához, a fiatalon elvesztett Imre herceghez intézett, a király nagyságához méltóan nagy bölcsességről tanúskodó intelmeit, valamint az államalapítás művének befejezését.

I. István keményen lépett fel ellenfeleivel, az elavult rendet konzerválni akarókkal, az azt mindenáron védelmezőkkel szemben. Időben is jelentősnek számító uralkodása alatt létrehozta a királyi vármegye rendszert és a magyarországi katolikus egyházat. Tevékenysége meghatározó volt a magyar államiság megteremtésén túl a feudális társadalom kialakításában és megerősítésében. Törvényi intézkedései révén rangot, elismertséget szerzett a magyarságnak.

István király, ahogyan a Thúróczi-krónika ábrázolja

Egy másik ábrázolás: Bécsi Képes Krónika

Szigor, következetesség

Szent Istvánra emlékező beszédeikben a szónokok a szigort és a következetességet, a szomszédos népekkel való megértés fontosságát hangsúlyozták, mint jelenleg is követendőt. Augusztus 20-án, egyben az új kenyér megszegésénél is ott lehettünk, nyugtázva az egész éves ellátásához szükséges gabona megtermelését, betakarítását, ellátásunk biztonságát. Az ünnep hivatalos részét mindenütt kulturális műsorok, kórusok, énekkarok programjai tették emlékezetessé.

Egy vizes szakítás krónikája

Vajon a bírósági döntésből ki húzza a hasznot?
(3. oldal)

A TARTALOMBÓL

A bevonulók jogai

A kétgyermekesek hat hónapot szolgálnak, ennek elteltével a második gyermek születésekor a sorkatonát tartalék állományba kell helyezni. A bevonulás előtt álló fiatal számára, munkáltatója két nap térítés nélküli szabadságot kell hogy biztosítson.

(2. oldal)

Népművészek seregszemléje

A Kis Jankó Bori pályázat felhívása szinte az egész országban visszhangra talált Soprontól Egerig. 121 alkotó 406 pályamunkát küldött be, melyből a zsűri 238-at javasolt kiállításra, s ebből díjazásban tizenkettő részesült. A maga nemében egyedülálló kiállítást október 10-ig tekinthetik meg az érdeklődők, akik az idei és a régebbi hímzőpályázatok díjnyertes alkotásai mellett felföldi, dunántúli, alföldi és a múltat idéző történeti hímzésekben is gyönyörködhetnek.

(4. oldal)

Régi tanácsok kisasszony havára

„A plántált vereshagymának szárai megsárgúlván arra emlékeztetik a gazdasszonyt, hogy azt a földből ki kell már ásni. De egyszersmind az őszi palántákat is el kelletik most plántálni, sőt meg is porhálni (kapálni) ha megfoganzottak.

(5. oldal)

A kapcsolatnak köszönhető

Dr. Benyó János a kazincbarcikai kórház vértranszfúziós állomásának osztályvezető főorvosa szerint ez év első felében a vérellátás helyzete sajnos nem javult. Egy új, korszerű vérkészítmény-előállítás bevezetésével összehasonlíthatatlanul kisebb a transzfúziós kockázat. A véradómozgalmat a sokéves személyes kapcsolat tartja még életben. Ez akkor is kiemelkedő emberi magatartás embertársaink iránt, amikor a társadalmi megbecsülés a korábbi éveknél sokkal alacsonyabb.

(8. oldal)

Kiss Béla valami

NEKÜNK ÍRTÁK

Filléres emlékeink

„A szuvenír csakúgy rejtélyes dolog, mint az utazási láz. Még nem akadt 'vállalkozó', aki megpróbálta volna földeríteni, hogy miért vásárolunk zsákszámra szuveníreket.
A szó igazi jelentését nem is nagyon tudjuk megfejteni, mert ha tudnánk, lelephezhetnénk a titkot. Mindenesetre többféle meghatározás létezik: szuvenír nemcsak az a rémség, amit mindenki ismer: miniatűr Eiffel-torony, kagylódobozka, hamutartó helyi emblémával... A szuvenír lehet értelmes használati tárgy is. Bevásárlószatyor, ékszer, ruhanemű s emléktárgy, ha kizárólag úti emlékre szűkülhetne a kör. Megmagyarázná, hogy vele-általa szeretnénk megőrizni valamit a nyári álomból, bizonyítékul, hogy mégis valóság volt. De jelenthet emléket a tengerpartról hazacipelt kagyló, egy madártoll, lepréselt virág, vagy akár a hegyi túrán szerzett sebhely a kezünkön. Igen ám, de szuvenír az a félbőröndnyi ajándék is, amit szeretteinknek cipelünk haza külföldi nyaralásainkból. Természetesen egy pillanatig sem képzelve azt, hogy az olasz csokoládé például az Adriai-tenger mormolását idézi majd fel az ajándékozottakban.
És mi a helyzet a távoli üdvözleteinkkel? Baráti képeslapjaink gyakorta kimondatlan tartalma: 'Ide süss, hol voltam! Látod, mit megengedhetek magamnak?' A képeslap és az útról hozott ajándék – egy bensőséges kapcsolatban – inkább azt jelenti: 'Gondoltam rád, akármilyen messze jártam is.'
Meglepő, hogy a szuvenír milyen egyforma tud lenni a különböző országokban. Minden külhoni és belföldi üdülőhelyen vannak kerámiák, szőttesek, csipkék, ékszerek, üvegtárgyak.
Csupa olyasmi, aminek hasznát is tudjuk venni.
Erre gondoljunk, s legyünk erősek, és bármekkora a kísértés, ne vásároljuk meg a teljesen hasznavehetetlen holmikat, mert évekig rakosgatjuk ide-oda egyre bosszúsabban, és végül kidobjuk valamennyit."

M. Boros Mária
Tiszaújváros

Itt-Hon

Az Észak-Magyarország regionális melléklete.
Megjelenik minden kedden.
Felelős szerkesztő: Priska Tibor.
Szerkesztő: Fekete Béla.
A borsodi melléklet címe: 3580 Tiszaújváros, Bartók Béla út 7.
Telefon: 49/343-316

Terjesztési panaszaival hívja a (49) 349-025, illetve a (46) 358-522-es telefonszámot!

Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ● Honi hírek ●

Mundérhoz kötődő törvényes jogok

Ami megilleti a most bevonuló kiskatonákat

LINDÁK MIHÁLY

A Magyar Honvédség, a Határőrség alakulataihoz ha csökkentett létszámban is, de augusztus 25–26-án bevonulnak azok a hadköteles fiatalok, akik megkezdik tizenkét hónapos sorkatonai szolgálatukat. A kétgyermekesek hat hónapot szolgálnak, illetve hat hónap elteltével a második gyermek születésekor a sorkatonát tartalék állományba kell helyezni.
Az 1994. január elsején életbe lépett Honvédelmi Törvény (1993. CX. tv.) a korábbi jogi szabályozáshoz képest, több lényegi változást hozott.
A honvédelmi kötelezettségét teljesítő személy megbecsüléséről és jogos érdekeinek védelméről az állam gondoskodik – mondja ki a törvény. Ez azt jelenti, hogy egy egész fejezet, a VII. foglalkozik a személyes honvédelmi kötelezettségüket teljesítők és hozzátartozóik jogosultságaival. A bevonulás előtt álló fiatal számára, kérésére munkáltatója két nap térítés nélküli szabadságot kell hogy biztosítson. A katonai szolgálat tartama alatt a hadköteles lakását nem lehet elhagyatottnak tekinteni és a bérleti jogviszonyt ilyen indokkal megszüntetni, valamint megilletik a földhasználattal kapcsolatos korábbi kedvezmények is.
A jegyző gondoskodik a sorköteles behívása esetén a hozzátartozók jogszabályban megállapított juttatásának és támogatásának biztosításáról.
A munkaviszonyban nem álló hadköteles megjelenési kötelezettségeinek (sorozás) teljesítése során térítésre jogosult, amit a legkisebb havi munkabért alapul véve a jegyző folyósít, az útiköltséget a hadkiegészítő parancsnokság téríti meg. A hadköteles sorkatonai szolgálatára történő behívása esetén egyszeri bevonulási segélyre jogosult. (A munkanélküli is, amit a jegyző folyósít.)
A segély összege a legkisebb kötelező munkabér 60, egy gyermek esetén 100 százaléka. A segély személyi jövedelemadó köteles. A törvény által meghatározott esetekben a sorkatona munkaképtelen, eltartásra szoruló hozzátartozója családi segélyre jogosult, amit a jegyző állapít meg.
A családi segély folyósítását célszerű, ha a fiatal már a bevonulás előtt elintézi. Az erre vonatkozó kérelmet a jogosult, vagy hozzátartozója a behívóparancs kézhezvétele után a jegyzőhöz nyújthatja be. A kérelem elbírálására a törvény 30 napot biztosít, és a határozatot a kérelmezőnek meg kell küldeni. Megállapítására a bevonulást követő hónap első napjától van lehetőség, és folyósítására utólag kerül sor, a leszerelést követő hónap utolsó napjával bezárólag.
A sorkatonát szolgálati idejére illetmény, természetbeni és egyéb járandóság illeti meg. Az illetmény levonással nem terhelhető. A sorkatonai szolgálatból leszerelő katona egyszeri pénzjuttatásban részesíthető, ami a honvédség, határőrség költségvetéséből kerül kifizetésre, összege a családi körülmények, jövedelmi viszonyok figyelembe vételével a havi illetmény másfélszeresétől ötszöröséig terjedhet. A leszerelési segély levonással nem terhelhető. A sorkatonát megillető térítésmentes gyógyszer, gyógyászati segédeszköz ellátásra jogosult a családi segélyben részesülő hozzátartozó is.
A családokkal való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nős sorkatonát évi 24, a nőtlent évi 6 ingyenes menettérti utazás illeti meg, ha lakóhelye a helyőrségtől 20 km-nél nagyobb távolságra van.
Természetesen az, hogy a juttatásokat a rászoruló, az igényjogosult megkapja, nagymértékben függ attól, hogy egyáltalán igényli-e.

(A szerző határőr tanácsos)

Barbár tettek, vandál emberek

Ózd (ÉM – KM) – Kucs Béla bánszállási születésű, Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait – csaknem 150 kisplasztikát és szobrot – Ózd városának adományozta, amelyek 1985 óra gazdagítják a város tulajdonát. A művész „Szomjúság" című szobrát az újvárosi téren helyezték el. Sajnos ezt az alkotást ismeretlen vandálok megrongálták, tönkretették. Ezért ebben az állapotában inkább csúfítja, mint teszi kellemessé környezetét. Egy év távlatából talán indokolt lenne a szobor helyreállítása, de anyagi fedezet híján erre várni kell.
Egyébként a művész kisplasztikái a helyi Brassói úti Általános Művelődési Központ állandó kiállításának anyagát képezik, amelyeben ez idáig már több ezer érdeklődő, műértő gyönyörködhetett.

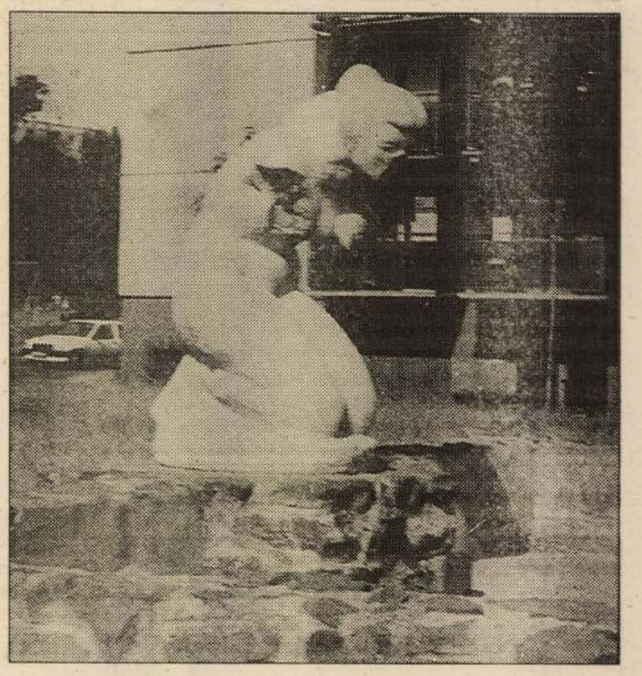

A szerző felvétele

TAVAS SZOBORKOZME

A vaskapun még tábla hirdeti: a szabadtéri múzeum zárva. De a kocsik a Szentendrei úton már lelassítanak a szobrok kertje mellett. Szemmel láthatóan éledezik a város szabadtéri szoborgyűjteménye. A szobrok téli nylonruhái »naftalinba«, azaz raktárba kerülnek és a gipszhajadonok a nap felé tárják testüket. Ám a találkozás az első fénysugárral és az első szakértő pillantással bizony elszomorító; alig van a kertben szobor, amely ne rongálódott volna meg a tél folyamán. A mi szeszélyes kemény éghajlatunk a tapasztalatok szerint nem kedvez a mulandóságra született gipsznek. Még a jelenleginél alaposabb és tervszerűbb állagmegóvás sem biztosíthatja télire a gipszszobrok épségét. A tavasszal torlódó restaurátori munka tehát nem csupa öröm: az itt serénykedők tudják, hogy a rendszeres, karbantartó felújítás csak kényszermegoldás.

— Mi lenne a legjobb, a végleges? — kérdem a szentendrei szabadtéri múzeum gondnok-patrónusától, *Kucs* Béla szobrászművésztől.

— Három évvel ezelőtt, amikor ez a szabadtéri múzeum megnyitotta kapuit, arra gondoltunk, hogy az állandó szabadtéri kiállítás lehetőséget ad a köztérre tervezett, ott felállított szobrok gipsz eredetijének megőrzésére. Az elgondolás már akkor is egyszerre több célt szolgált. Meg akartuk szabadítani a művészeket raktározási gondjaiktól, meg akartuk óvni a szobrokat a kallódástól. De az azóta eltelt időben az is bebizonyosodott, hogy múzeumunk ennél többre hivatott. Hogy kitűnő eszköze lehet az eltelt húsz esztendő, és a mindenkori kortárs szoboralkotások népszerűsítésének, a vizuális kultúra terjesztésének. Népszerűségére mi sem jellemzőbb, mint hogy tavaly harmincezren látogatták. Sírkert? — vannak, akik így nevezik. De valójában ez a kert a szobrok eleven életének tanúbizonysága. Csak persze jó lenne, ha megszüntethetnénk a zsúfoltságot! Ha terveink valóra válnak, akkor a nyáron már kamarakiállításokat és hangversenyeket is rendezünk és jövőre talán már a villában is szobor-múzeum várja a látogatókat. És a tapasztalatok azt is bebizonyították, hogy a szabadtéri múzeum alkotásainak java megérdemelné már a gipsznél nemesebb, időtálló anyagot is. Ideje lenne egyszer szelektálni a kiállított műveket — ez a múzeum zsúfoltságán is enyhítene — és a művészi értelemben időtálló szobrokat tartós anyagban, de legalábbis műkőben kivitelezni.

Most azonban nincs sok idő a töprengésre, tervezgetésre. A tavalyi anyag restaurálása nagyjából befejeződött, de a patinázás még a szobrok nagy részén hátra van. Ezenkívül a művészek ajándékaiból egész seregnyi szoborral gyarapodott is a gyűjtemény, tehát ismét új tér kell, talapzat, helyet kell keresni az új jövevényeknek. Szerencsére a szoborkert területe is megkétszereződött az idén. Ám, ha május elsejére meg akarják nyitni a múzeumot, akkor nagyon is megfeszített tempóra van szükség.

A kivitelező vállalat szakemberei — a szó mindkét értelmében mesterek — szerényen hozzák-viszik a munkadarabokat. A szakállas művésznövendék festéket kever, az ősz szobrász az idegen művész egyéniségébe próbálja — néhány órára — beleélni magát. Voltaképpen nem könnyű munka ez: a mesterség és a művészet mezsgyéjén. Az eredmény, a siker soha nem a *mestert*, mindig a *Mestert* kell, hogy dicsérje. De azért egészében mégsem hálátlan, hiszen a tavaszi karbantartó nagytakarítás és szoborkozmetika után a kiállítás egy újabb esztendőre Szentendre egyik látványossága lesz.

Igaz, hogy a kiállított műveknek nem mindegyike nevezhető remekműnek, sőt vannak olyan szobrok is, amelyek nem állják a kollektív tárlat kézenfekvő versenyét, és a másfél évtized alatt többet öregedtek, mint a százados remekművek. De azért ez a seregszemle mégsem haszontalan — éppen a művészet holnapja szempontjából. A művészeknek: szobraik nyilvános zsűrije; a műveknek: életet, távlatot, környezetet jelentő tér. A látogatóknak pedig eleven művészettörténetóra — a kortársi szobrászok anyagából. Megérdemli a város, az illetékesek és a látogatók figyelmét.

F. A.

A szoborkert minden látogatója megáll, hogy megnézze és üdvözölje Somogyi József kiállításról is jól ismert szobrát

»Semmit se tessék kérdezni . . .«

GADÁNYI GYÖRGY FELVÉTELEI

NÁDOR ILONA FELVÉTELEI

A gazdátlan kéz alkotóját Kucs Béla nyomozza ki. Biztos tekintettel méri fel, hogy a kéz vonala melyik alkotóra vall

Költözés

Szeged
zebb van
Makótól,
int Makó
zsálemtől

jjel gitármuzsika verte fel a »szállo-
t. Gyurkovits Márta idegesen rohant
óba: talán valaki nyitva felejtette a
gnót, a lemezjátszót vagy a rádiót.
an sötétség honolt és mély csend.
kimerészkedett a kertbe; és szem-
magát: egy csapat loknis hajú, rézkivert, rojtosszélű farmernadrágos
snek vagy várnak valakit? — kér-
en. A gitármuzsika hirtelen félbe-
a következő pillanatban kialudt a
etlen világító ablakban is. Márta a
zte a lányok izgatott, fojtott lélegze-
anácstalanul néztek össze: — Á, sen-
k... Csak éppen muzsikáltunk egy
Máskor ne itt muzsikáljanak —
, határozott hangon. — Kérem! —

azt mondta a lányoknak:
gazán meg akarjuk őrizni a jó hír-
kor még villanyt se gyújtsunk, ami-
k ólálkodnak a kertben.
nki sem adott semmiféle »szerená-
s után.
gó viszont minden délután megtelik látogatókkal. Zárórakor minden elcsendesül. A búcsúzás perceiben Rózsi néninek mindig akad dolga a kulcsaival. Azután már csak a reggeli műszakba indulók, meg az éjszakai műszakból hazatérők törik meg a csendet.

■ NE NÉZZ HÁTRA!

»Tizenkilenc éves vagyok. A szüleimről sokáig nem tudtam semmit. Azt se tudtam, hogy testvérem is van. Egy bátyám. A bátyámat Pistának hívják, huszonegy éves, nevelőszülőknél nőtt fel, műszerész, tavaly végzett. Akkor jutott eszébe, hogy felkutatja a családját. Elment a Csongrád megyei tanácshoz, ott tudta meg, hogy én *vagyok*. Addig ő se tudott rólam.«

»Februárban írt nekem egy levelet az intézetbe, de én akkor már nem ott laktam, hanem albérletben, Új-Szegeden. Közben én is felszabadultam a Textilművekben, mint fonónő. Az igazgató néni üzent, hogy levelem van. Csak néztem, ki az a Kádár István, a feladó. Hát a bátyám volt.«

»A levélben azt írta, hogy február 19-én meglátogat engem, megírta, melyik vonattal jön, és hogy várjam meg az állomáson, a forgalmi iroda előtt.«

»Én ott voltam, vártam. Bejött a vonat, sokan érkeztek. A forgalmi iroda előtt megjelent egy illető, sötétbarna hajú, kék szemű. Megállt, rágyújtott. De nem jött oda hozzám. Én se mentem hozzá. Gondoltam, mégsem jött el a bátyám.«

»Villamossal bejöttem a Széchenyi térig. A megállóban is nagyon néztük egymást.«

»A Széchenyi téren átszálltam egy kettesre, ami Új-Szegedre megy. Mondom, akkor ott laktam, albérletben. Annak az illetőnek nem volt ideje átszállni, pedig nagyon nézett.«

»A Tóth vendéglő előtt, Új-Szegeden leszálltam. Nem tudom, miért, elindultam gyalog visszafelé. Azt gondoltam, mégsem jött el.«

»A hídon szembetalálkoztunk. Megálltunk. — *Keres valakit?* — kérdezte ő. — *Igen.* — *És kit?* — *A Kádár Istvánt.* — *Én vagyok. Maga a Kádár Eta?* — *Igen.*«

»A húsvéti ünnepeket már együtt töltöttük. Nagyon jó volt. Ezután sokszor leszünk együtt.«

Nem minden történet végződik happy-enddel. Gyöngyösi Kati 21 éves korában kereste meg az édesanyját. Huszonkilenc kilométernyire, Makón találta meg, négy testvérével együtt. A testvéreit mind taníttatta, még orvos is van köztük. Kati gyufagyári munkásnő, nyolc általánost végzett, s most úgy érzi, többre nem is futja az erejéből; pici korában betegre verték a lelketlen nevelőszülei. Egy éve látta először — és utoljára — az édesanyját; borzalmas csalódás volt. Szegénynek, elveszettnek, sajnálatraméltónak képzelte. Egy büszke, elégedett, köztiszteletben álló családanyát talált. És az eltelt egy év alatt az is kiderült, hogy Makó messzebb van Szegedtől, mint Jeruzsálemtől. A megtalált anya egyszer sem hívta magához a kislányát, még csak nem is érdeklődött felőle.

Sirokmán Marika csak legyint: »Az én szüleimről ne is tessék semmit se kérdezni . . .«

»Az intézetben jó volt. Aztán nem volt más, csak az albérlet. Arról se tessék kérdezni.«

Gyurkovits Márta, akinek semmiféle gyakorlata sincs a közügyekben, se jó, se rossz, nagyot nyel.

— Ne nézz hátra! — mondja, de inkább kiáltja. — Hát nem jó itt?!

Zsigmondi Mária

Szentendre országútján évről évre gyarapodik a kortársi művészet szabadtéri múzeuma

Különös csendélet: ha a szobor felemelné a lábát, alighanem nyoma sem maradna a tégelyeknek. De az is meglehet, hogy inkább gyengéd kézzel felemelné őket: utóvégre mindez hozzátartozik a szépségápoláshoz

Kiss István Ülő leánya tavaszi gipszpakolásban várja a patinázást

A gipszhőlgyet is gyengédség illeti meg, nemcsak az élőt

GALSAI PONGRÁC:

TORONYÓRA LÁNCCAL

KISREGÉNY 1.

Dr. Rostás Viktor regényíró édesanyja, özv. Rostovits Istvánné háztartásbeli 1965. július 17-én, délelőtt kilenc óra két perckor kinyitotta a gázcsapot.

Az özvegy előzőleg, a reggeli postával, *air mail* levelet kapott Montrealban élő húgától, Emmától.

Ez azonban tettének elkövetésében nem zavarta meg.

Emma azt írta, hogy hamarosan, talán még ősszel Pestre érkezik, alig várja a viszontlátást, tizenhét év nagy idő, csókolja Viktort és az összes ismerősöket, addig is.

Az öregasszonyban pillanatra felötlött, hogy ez a látogatás hozhat-e változást az életében. Aztán megírta a maga búcsúsorait, szép, nyugodt betűkkel, mintha névnapi üdvözlőkártyát írna. A lapot négyrét hajtotta, borítékba zárta és megcímezte: »Fiamnak«. Majd a családi fényképdobozból előkereste Viktor esküvői fotóját, ollóval kettévágta, s egyik felét a papírkosárba dobta, a másikat meg pongyolája zsebébe rejtette.

Rostovitsné most zsíros, molyrágta karosszéket kivonszolta a konyhába. A fotelt odahúzta a tűzhelyhez. A vekkerórára pillantott, és leült.

Az özvegy Viktor arcképét, amelyen Annina csak a válla látszott, előhúzta a pongyola zsebéből. Aztán lassan kiegyenesítette a lábait. Az egyiket, majd a másikat. S akkor vette észre,

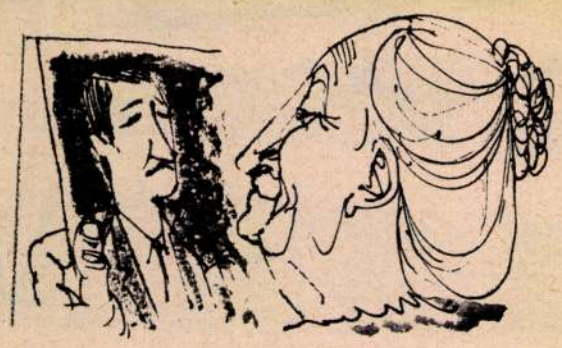

hogy a jobb mamuszán kioldódott a pántlika. Nyöszörögve lehajolt hát, és a szalagot gondosan masnira kötötte, mintha fontosabb dolgot nem is művelhetne ennél. Kicsit zihálni kellett, míg a fejéből leszáll a vér.

Aztán kinyitotta a gázt. A három gázrózsa közül az egyiket, takaréklángra fordítva.

És várt.

A konyhában lassan érezni lehetett az édes illatú szivárgást. Az öregasszony nagyon aprókat lélegzett. Szinte a bőrén át vett levegőt, mint a növények.

»Istenem! — gondolta. — Most csak el kell engednem magam. Itt maradni a karosszékben, ülni, várni, és rendesen lélegezni.«

De ekkor hirtelen megijedt önmagától.

Egyetlen mozdulattal elzárta a gáz kallantyúját, s már föl is akart kelni, amikor tekintete Viktor fényképére esett.

Rostovitsné újra megnézte ezt a kedves szempárt. Ezt a nyílt homlokot. Ezt a finoman metszett bajuszt.

Aztán a képet bal kezével a szívéhez szorította. Kis tüdejébe hatalmas lélegzetet vett. Majd egymás után rántotta fel mindhárom gázcsapot.

A ház lakói, akik a körfolyosón összeverődtek, majd betörték az ajtót, özv. Rostovits Istvánnét mosolyogva találták. Csak a fél arca mosolygott. A lakók tudták, hogy az öregasszonyt néhány hónapja idegszabával megoperálták, s egyik idegszálát ki is metszették. De hogy arcának egészséges párnája mosolygott-e, vagy a másik fele, a hiányos? — ez már nem volt fontos.

Viktor négy órával később, déli negyed kettőkor, Balatonszéplakon, az egyik paraszthéz vendégszobájában hátat fordított a szeretőjének.

Már túl voltak az ebéd utáni ölelkezésen. Most pihenni kívánt, szundítani egy kicsit.

A magas, faragott támlájú ágyakon feküdtek, lepedővel letakarva, egymás mellett. Fölöttük, a szputnyik-mintás falon olajnyomat, aranykeretben: »Krisztus az Olajfák hegyén«.

De a lány nemsokára megszólalt:

— Alszik?

A férfi hirtelen becsukta a szemét.

— Igen — mondta. — Alszom.

— Jó. Akkor nem zavarom.

Viktor arra gondolt, hogy a nők utána mindig beszélgetni akarnak. Amikor álom jön az ember szemére. Dusika kezdetben a lábát is át szokta dugni hozzá. »Úgy fázik a lábam, melegítsd meg!« S aztán egy hideg béka csúszott a takaró alá. Erről azonban leszokott. Most csak a lelkét akarja odadörzsölni hozzá.

Kint a kertben, az ablak alatt kapálni kezdtek.

»A mindenségét! — mérgelődött Viktor. — Kinek van kedve ilyen hőségben kapálni? Az egyik fecseg, a másik kapál. Naponta negyven forintot kérnek a szobáért, mégiscsak hallatlan, napi negyven forint a lakbér, s ezért a piszkos uzsoráért még békén sem hagyják az embert... Na, mindegy!«

Dr. Rostás lemondóan a másik oldalára fordult, és a könyökére támaszkodva megkérdezte:

— Parancsol, drágám?

Dusika domború tekintettel nézett Viktorra.

— Ugye, nem bánta meg, hogy elhozott?

— Dehogy — felelte Viktor.

— Igazán? — kérdezte a lány.

— Esküszöm.

— Akkor tegezzen még egy kicsit.

— Te! — mondta Viktor.

Dr. Rostás különben elvből magázta a nőket. A tegeződést közönséges szokásnak tartotta, mert túlzott bizalmasságot teremt a két nem között. Ha férfi és nő tegezi egymást, akkor egészen útszéli jelenetekre is sor kerül. Ezért Viktor még a feleségét is így szólította: »Anni, kedves... Legyen szíves...« S csak a szenvedély pillanataiban váltott át a forró és rekedt tegezésre.

Dusika a fejét átkormányozta a férfi vállgödrébe.

— Olyan jó itt veled. Kis szoba, szalmazsák, vizeskancsó az asztalon, egy régi mirtuszág a falon...

De Viktor közbeszólt:

Szönyi Gyula rajzai.

— Figyelek — mondta.

És kihúzta vállát a lány feje

Az ágy végébe tornászta magát, hogy elérje a széket, s a szék támlájára akasztott zakó bal külső zsebében a dohányzó alkalmatosságait. Öltönyeinek raktári rendjében minden tárgynak szabott helye volt. Levéltárcáját és személyi igazolványát a szív fölötti, bal belső; zsebkendőjét a túloldali, jobb felső; ceruzáját és noteszkáját a jobb külső; összecsukható manikűrollóját pedig a farzsebében tartotta. Oda se nézett, úgy emelte ki a zakó földszinti rekeszéből az egy csomag »puha Harmóniát«, az öngyújtót, meg a borostyán szipkáját. Aztán az egyik cigarettát kettétörte, felét visszaszúrta a csomagba, másik felét a szipkába tűzte, és rágyújtott.

— Mondd — kérdezte a lány —, ő is fehérben esküdött?

Viktor a füstöt hanyatt fekve magasba fújta, s figyelte, hogyan gomolyog át a nap léc-fényein.

— Anniról ne beszéljünk. Egy személyt hagyjunk ki a játékból. Szépen kérem.

Ebben a pillanatban kopogtak az ajtón.

— Ki az? — kérdezte Rostás Viktor.

De a kérdésre újabb kopogtatás válaszolt.

Viktor mérgesen kimászott az ágyból.

— Micsoda inkommoditás! — mondta. — Egy másodperc, szívem.

Majd csomóra kötötte barna reverű, krémszínű háziköntösének szerzetesi kötelét.

— Ki az? — kérdezte még egyszer.

— Rendőrség! — felelte egy hang, a zárt ajtó mögött.

Dr. Rostás még áltatta magát, hogy rossz humorú barátai űznek tréfát vele: Pécskay Berci, a kövér, cigányképű szerkesztő, aki otthon is a legalkalmatlanabb félórákban telefonál, vagy Szilveszter, a költő, aki menyasszonyjelöltjét télen a Szent István körúti presszókban, nyáron a Balaton körül szokta üldözni. Barátai talán kinyomozták a rejtekhelyét, s most előre megbeszélt terv szerint ugratják.

De amikor kinyitotta az ajtót, már sápadt volt.

A küszöbön fiatal, szürke egyenruhás szakaszvezető állt, három csillaggal, kicsit tétován. Ez a tétovaság félre nem érthetően bizonyította, hogy valami baj történt.

— Doktor Rostás? — kérdezte a rendőr.

— Igen — mondta Viktor.

— Az ön édesanyja özv. Rostovits Istvánné?

— Valami baj van? — kérdezte Viktor.

— Tudniillik — mondta a rendőr — ma délelőtt meghalt. Öngyilkosságot követett el, kérem szépen.

Viktor valamiképp már számított erre az öngyilkosságra. De azt, ami történt, még nem fogta fel. Egyelőre csak arról feledkezett meg, hogy nincs egyedül.

— Tessék bejönni — mondta a rendőrnek, és szélesre tárta az ajtót.

Dusika ijedtében a torka előtt markolta össze a lepedőt; mintha ma éjszaka tele akarná sírni. Szemérmes rémületében térdig lemeztelenítette magát, pucér lábaszára kinyúlt a takaró alól.

A rendőr azonban nem lépett tovább a küszöbnél.

— Többet én sem tudok, kérem — mondta, láthatóan megkönnyebbülve. — De talán tessék befáradni az őrszobára.

1962 JÚL 12
1021

Kucs Béla szobrászművész vásárhelyi kiállítása

Plasztikai kiállításra még a fővárosban is viszonylag ritkán kerül sor. A szobrászok — szemben a festőkkel — általában nem kiállításra készítik műveiket. Alkotásaik jelentős része kiállítástól függetlenül kerül közterekre, épületekre. Csak ritka alkalmakkor gyűjtik egybe műveik terveit, vázlatait és kisplasztikai munkáikat egy-egy gyűjteményes kiállításra.

Még ritkább az ilyen alkalom vidéken, hiszen a fenti okokon túl itt még a szállítás nehézségei is közrehatnak. Vidéken sokkal kevesebb szobrász él, mint festő. Nem azért, mintha nem születnének szobrászok vidéken, az Alföldön vagy éppen Vásárhelyen (az utóbbi vonatkozásban gondoljunk csak Kallós, Pásztor, Rubleczki tevékenységére), hanem azért, mert a szobrász számára a megmunkáló, az öntőműhelyekkel való kapcsolat fenntartása alapvető szükségességgé teszi a fővárosi működést.

Ezért is különös jelentősége van Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban megrendezett gyűjteményes kiállításának. A felszabadulás óta Vásárhelyen csak Medgyessy Ferenc és Szabó Iván gyűjteményes kiállítását láthatták a tárlatlátogatók. Érthető tehát a fokozott érdeklődés, mellyel Kucs Béla kiállítását várták és fogadták. A megnyitás, mint ez korábbi tudósításainkból ismert, méltó volt a várakozáshoz.

Kucs Béla fiatal művész, alig 35 éves, de mint az itt bemutatott hetven plasztika igazolja, már komoly alkotó múltat tekinthet magáénak. Az eddigi út pedig nem volt zökkenőmentes. A dorogi munkásgyerek bánya mélyén, téglagyárban, kőfejtőben munka közben találkozik újra és újra az engedelmes anyaggal, meg a puha mészkővel először csak a játék, majd az egyre mélyülő szenvedély vonzásában. A felszabadulás után a képzőművészeti főiskolán állandósul és válik hivatássá az anyaggal való korábbi eseti találkozás. Az ötvenes évek közepétől már elsősorban nem a megélhetés gondja, hanem a művészi kifejezés útkeresése, az anyaggal való küzdelem problémái kísérik az alkotó művésszé váló Kucs Bélát.

Tematikailag változatos területet fog át művészete. Az örök szobrászi téma, a női test szépsége, a bensőséges érzelemábrázolás, munkástársai megformálása, eszmei mondanivaló köztéri ábrázolása és utoljára, de nem utolsósorban mozgó, többalakos kompozíció megteremtése késztetik mintázásra. Művészi kifejezési formában kiindulási alapja a legszerencsésebb. Abból indul el, ami nemcsak a magyar, hanem az egész európai plasztika számára új és jelentős: Medgyessy Ferenc művészetéből. Ez az indítás korai munkáin még jól érzik. (Síremlékterv II., III. Tudomány. *Ez utóbbinál azonban már új tömeghatást is érvényre juttat.) Szívesen fordul egykori bányásztársaihoz, akiket részben munka közben, részben pedig érzelmi kapcsolataikban ábrázol. A pécsmeszesi bányatelep nagyvonalúan, szeretettel, lírai hatást elérő módon mintázott bányászházaspárja mellett a „Támaszkodó bányász, a „Frontfejtésben" és a bányász emlékmű tervet kell kiemelnünk.*

A női test friss bája, üdesége ölt dekoratív formát „Tavasz", „Hajnal", „Nő gyöngysorral" c. alkotásaiban és az új termés már a IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításon megcsodált „Ivó nő"-jében. (Gyűjteményes kiállításon a mű „Szomjúság" c. alatt került bemutatásra.) A tenyeréből ivó fiatal nő mozdulatának természetes szépsége, testének finom vonala az itt kiállított gipszmodellen még jobban érvényre jut, mint az ünnepélyesebb, de hidegebb és főként az előrehajló test belső felületeit kevéssé jól rajzoló fehér márványban. Lírája igazi bensőségét legjobban a „Szerelmes pár" juttatja kifejezésre.

Az eszmei mondanivalót közlő köztéri szobrok, szobortervek közül a vásárhelyi Tanácsköztársaság téri emlékmű születésének érdekes útja (a küzdelem naturális jellegét hangsúlyozó I. tervtől a küzdő alakok ellentétes felfogását nyújtó II. terven át a végleges megfogalmazásig) az új termés egyszerű, nemes pátosza és az összefogás külső mozgáselemek nélküli nagy feszítő ereje tesz mélyebb benyomást reánk.

A kiállítás rendezése nem törekedett kronologikus sorrend érvényre juttatására. De így is világossá válik, hogy a legújabb és egyben legizgalmasabb területet mind a művész, mind a tárlatlátogató számára a mozgó, két-három alakos kompozíciók jelentik. Kucs Béla ezekben modern formanyelvet talált anélkül, hogy a valóságon az elembertelenedés irányában erőszakot tett volna. Az egymás térdén tornázó gyerekek (Kompozíció V.) az Úttörőparkba kerülnek, a háromalakos, lépegető fiatalok (Kompozíció VII.) a pécsi általános iskola előtti vízmedencében egészítik ki, fokozzák a modern épület összhatását. Ezek a kompozíciók jelentik Kucs Béla számára a közeljövő egyéni formanyelvét.

A kiállító művész nem reprezentatív hatást kíván elérni, hanem őszinte teljességre törekedett. Ez a nyíltság mutatkozik meg olyan művek bemutatásában, amelyekről maga is tudja: kísérletek, melyek nem nyertek végső és teljes megoldást. (Melegedők, Elesett harcos.) *Ugyancsak a teljesség igényéből fakad könnyed, vérbő humorának elénktárása is.* (Cigányasszony, Tükör.)

Humoros, vidám hangvételű műveiből hangsúlyozottan ki kell emelni a »Hajmosás«-t, mert egészséges érzékisége az előrehajló női test mozdulatának brilliáns formai megoldását nyújtja.

A kiállítás plasztikai részét kiegészítő rajzok a művész ötletforgácsai, apró karikaturisztikus megfigyelések, műhelymunkák, melyeket nem mérhetünk a szobrászi művek szintjén.

Összegezve: A kiállítás, az egyébként is gazdag vásárhelyi képzőművészeti élet jelentős eseménye. Köszönet érte a kiállító művésznek, aki fáradságot nem kímélve váltotta be a Tanácsköztársaság téri emlékmű felállításakor tett ígéretét és gyűjteményes kiállítással is bemutatkozott Vásárhelyen.

Bizonyos, hogy a még fiatal művész fejlődésének további szakaszai új és változatos gazdagodását hozzák művészetének, és mindezt egy következő gyűjteményes kiállításon is szeretnénk látni.

D. J.

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kuus Béla

Munkaerővándorlás megyénkben

„Gyárban akarok dolgozni...”

Néhány évvel ezelőtt sok szó esett arról, hogy az alföldi városok közül Szeged a legcsendesebb. Sokszor elhangzott az is, hogy: „halott város”. Munkáslétszáma valóban a többi nagyváros munkáslétszámához képest, alacsony volt.

Az elmúlt néhány esztendő azonban *Szeged helyzetét, munkaerőigényét és munkáslétszámát is megváltoztatta.* 1956 után nagy ütemben indult meg nemcsak a lakásépítkezés, hanem az ipar fejlődése is. Új üzemek jöttek létre, s a meglévők fejlődése, rekonstrukciója megindult. Ez az új fejlődés néhány új problémát is felvetett. Megindult nemcsak a

márom megyébe 441, Borsod megyébe: 335. A többi megyében lényegesen kevesebben járnak. Az eljáró dolgozók többsége az építőiparban dolgozik. Munkájuk helye sokszor változik, évek óta vándorolnak. Majd minden nagyobb létesítményünknél megtalálhatók a Csongrád megyeiek.

A munkaerővándorláshoz tartozik az is, hogy történtek intézkedések, megnyugtatóan kell rendezni az ipari segédmunkások helyzetét illetőleg továbblépését szakmunkássá válásuk lehetőségét. *Nagyon sokan azonban, akik már 10 éve vagy talán már régebb óta is építőipari vállalatainknál*

— *Keresni akarok.*

Ez pedig azt is jelenti, hogy az idényjellegű munkákat keresik, így a konzervgyárakat, szárítótelepeket és ki tudná felsorolni az összes idényjellegű munkahelyeket. Néhány év múlva azonban számuk annyira megnövekszik, hogy elhelyezésük a munkaerőgazdálkodási hivatalokban nagy problémát jelent majd.

Éppen ezért jó lenne, *ha még a szezonális munkáknál is bizonyos feltételekhez kötnék a munkavállalást.* Mert igaz ugyan, hogy előnyben részesül a felvételnél az, aki évekig dolgozott már az üzemnél idénymunkán, de az magával hozza legtöbbször ismerősét vagy éppen testvérét. Így „mellékutakon”, a munkaerőgazdálkodást sokszor megkerülve, számuk egyre nő.

A gyárban akarok dolgozni elv jogos. Igaza van minden munkát keresőnek, hogy a számára legjobban megfelelő munkahelyen dolgozzon. Éppen ezért jó lenne, ha a munkaerővándorlás sokszor áldozattal járó útját és csalódását már kezdet kezdetén megakadályoznák. Mégpedig úgy, hogy az új munkavállalók, akik községeinkből indulnak el, ne üljenek fel a hallomásokból szerzett értesüléseknek, *községi tanácsaink pedig ne minden megfontolás nélkül adják ki a munkavállalási igazolásokat.*

A munkaerővándorlás problémája nem újkeletű. Sokat és sokszor kell még ezzel foglalkozni. De a megoldás kulcsa elsősorban az üzemekben van meg, ahol a meglévő törzsgárda további fejlesztésére törekszenek.

Dóczi Imre

Elő... ...s vonat- és autobus

a Szegedi Szabadtéri Játékok

A tíz nap múlva kezdődő Szegedi Szabadtéri Játékokra idejében felkészült a MÁV és az AKÖV Csongrád megyei igazgatósága is, s így már most

teljes mértékben biztosítottnak látszik a Csongrád megyei közönség utaztatása.

A MÁV Szegedi Igazgatóságától nyert értesüléseink szerint a megye három főbb vonalán, Budapest, Hódmezővásárhely és Makó felől a szabadtéri előadások minden napján közlekednek

külön erre a célra beállított késői indítású vonatok.

A budapesti vonat 0 óra 23 perckor indul a szegedi nagyállomásról és minden megállóhelyen megáll. A sok férőhelyű, gőzmozdonnyal vontatott szerelvény a hosszú időtartamú előadások alkalmával (például Madác »Az ember tragédiája«) óra 17 perckor indul,

így senkinek sem kell a előadás befejezését elm lasztani.

Hódmezővásárhely—Békés csaba irányában utazókna megfelel a 0 óra 30 percko induló sebesvonat, amel Szeged-Rókus, Algyő, Hód mezővásárhely, Székkutas Orosháza, Csorvás állomáso kon áll meg. Makóra 0 ór 40 perckor indítanak szerel vényt, amely

minden alkalommal meg áll a közbeeső állomáso kon is.

A Szegedről induló kisvasú ha a vonalát érintő valame lyik község tanácsa bejelent egy-egy nagyobb létszám csoport utazását, akkor szin tén indít késői, az előadá végét beváró szerelvényeke Az említett vonatok minde

Szerelik a hangszórókat

1958 SZEP 7

Köszöntjük a bányászokat!

610

BÁNYÁSZ, Kucs Béla szobra, amelyet a dorogi VIII. akna bejárata előtt állítottak fel

Köszöntjük a bányászokat — a szén-, az érc-, a kő- és az olajbányászat dolgozóit. Hagyományosan s ezúttal immár nyolcadszor ünnepeljük velük együtt azt a napot, amely jelképe és pirosbetűs mementója a magyar bányászság hősies, véres harcokban is gazdag múltjának, jelenbeli helytállásának. Őket s munkájukat dicséri, hogy bár még a nyárutóján tartunk, a vasút, az ipar és a háztartások szeneskamrái csordultig megteltek, s nyugodtabban tekinthetünk a tél elé, mint bármikor az elmúlt esztendőkben.

Egy napra, a VIII. bányásznapra, leáll ugyan a munka s mindenütt őket köszöntik és ünneplik dolgozó társaik. Huszonnégy óra múltán azonban szekrénybe kerülnek a bányászok ünneplői s ismét a természet erőivel szembeni helytállás napjai következnek. Megbecsülésünk, szívből jövő köszöntésünk s a bányászüdvözlet — Jó szerencsét! — kíséri őket e mostani ünnepen és minden dolgos hétköznapjukon.

NÉPSZAVA
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kus Béla

Ba[illegible]

B[illegible]

A VIII. b[illegible] szélgettünk [illegible] társsal, a [illegible] zet főtitkár [illegible] nyászok éle[illegible] és legközelebbi tennivalókról.

— Köteteket lehetne írni szakszervezetünk harcáról és eredményeiről, hiszen tavaly ünnepeltük megalakulásának 40. évfordulóját. A négyévtizedes múlt sok győzelmet, kudarcot is takar — mondja a főtitkár. — Közismert, hogy a bányászság mindenütt ott volt, ahol a munkásosztály felszabaditásáért, jobb életéért folyt a küzdelem. Éhség, sztrájk az 1929-ben és az 1930-as években lezajlott nagy világgazdasági válság idején... 1933 májusában hét-nyolc műszakot dolgoztak a bányászok egy hónap alatt... *Erről sokat tudnak beszélni — és beszélnek is — idősebb bányászaink azoknak, akik kétkedve, sokszor lekicsinylő kézlegyintéssel »intézik el« a keserves múlt emlékeit.*

— Szeretnénk, ha néhány szóban elmondaná Blaha elvtárs, mennyiben változott meg a bányászok élete a felszabadulás után?

— Tönkretett és kirabolt bányákban kezdtünk dolgozni. Álltak az erőművek és a gyárak, energia kellett. Szenet adtunk az infláció idején is. *És ez a szellem, helytállás jellemezte az elmúlt 13 év alatt bányászainkat. Ma az 1938-as termelésnek a háromszorosát adják.*

— A párt és kormány 1950-ben hozott határozatában hagyta jóvá a bányásznap megtartásával és a hűségjutalommal kapcsolatos kérésünket. *Azóta sok millió forintot fizettünk ki bányászainknak hűségjutalom címén.* Ezen kívül kapják az évenkénti szénjárandóságot, a munkaruhát, a családjuktól távol élők korszerű munkásszállókban laknak — teljesen ingyen. Autóbuszok [illegible] *tányban... A [illegible] óta több mint húszezer új lakást építettünk a bányavidékeken.*

— Milyen problémákat oldottak meg a gazdasági szervek a bányászszakszervezet javaslatára?

— Hosszú évek óta kértük az illetékeseket, hogy a bányászoknak a legmegfelelőbb bérezési formát: *a szakmánybérezést* vezessék be. *A munkás-paraszt kormány lehetőséget nyújtott erre és ma má — mondhatjuk — ez a bérezés forma mindenütt megelégedettséget vált ki.*

— Megszüntettük a vasárnapi termelő műszakokat, a mértéktelen túlóráztatásokat s érvényt szereztünk a párt és a kormány határozatának kivontuk a nőket a bányákból.

— Mit kíván tenni a szakszervezet a hároméves terv során és a távolabbi jövőben a bányászokért?

— *Legfontosabb feladataink közé tartozik a nehéz bányászmunka további megkönnyítése.* Minden erővel segítjük az újítómozgalmat, s azokat a kezdeményezéseket, amelyek a nehéz munka megkönnyítését szolgálják. Nemrégiben kértük a minisztert: teremtsen rendet az újítások megvalósítása körüli huzavonában. S ez többé-kevésbé meg is történt.

— *Harminc-negyven elavult munkásszállónkat akarjuk a jövőben felcserélni korszerű szállásokkal. Mindent megteszünk azért is, hogy az új lakótelepek kommunális vonatkozásban is megfeleljenek a követelményeknek.*

— Hallottuk, hogy a bányavidékeken orvoshiánnyal küzdenek. Tudomásunk szerint erről a legutóbbi központi vezetőségi ülés is tárgyalt.

— *Igen, ez komoly probléma. De megoldjuk. Az Egészség-*

A VIII. bányásznap ünnepségei

(Folytatás az 1. oldalról)

kitüntetéseket, valamint pénzjutalmakat adott át a minisztérium arra érdemes munkatársainak. Az ünnepség első része *Blaha Béla* zárószavaival ért véget.

A második részben gazdag programú műsor zajlott le.

Szombaton délelőtt a Szabadság téri szovjet hősi emlékmű megkoszorúzásával megkezdődött a nyolcadik magyar bányásznap ünnepségsorozata. *Czottner Sándor* nehézipari miniszter és *Blaha Béla*, a Bányaipari Dolgozók Szakszervezete főtitkárának vezetésével, Petőfibánya fúvószenekarának indulóira vonultak a Nehézipari Minisztér[illegible] ból összeválogatott díszszázad tagjai az emlékműhöz, amelynek talapzatánál egyenruhás bányászok álltak díszőrséget.

A magyar, a szovjet és a bányász-himnusz elhangzása után elsőnek *Czottner Sándor* nehézipari miniszter rótta le a minisztérium dolgozóinak kegyeletét a hazánkat felszabadító szovjet hősök emléke előtt, hatalmas vörös rózsakoszorú elhelyezésével. A szakszervezet nevében *Blaha Béla* koszorúzta meg az emlékművet, majd a minisztérium pártbizottsága és szakszervezeti bizottsága, az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség és a minisztérium többi szervei-

Képzőművészeti kiállítás Csurgón

Értékes hagyomány lett az utóbbi években Csurgón a képzőművészeti ízlés formálása, a látáskultúra tudatos fejlesztése. Évente neves alkotóművészek kiállításával, tárlataival jelentkezik a járási művelődési ház. Legutóbb vasárnap, május 5-én *Kucs Béla* Munkácsy-díjas szobrászművész kisplasztikai kiállítását és *Csurgói Máté Lajos* grafikusművész legújabb tájképeinek bemutatóját nyitották meg ünnepélyesen a művelődési ház nagytermében.

Kucs Béla bányász és gyári munkás volt, mielőtt megszerezte a főiskolai diplomát. Néhány szobrát felállították már az ország több városában (legutóbb Csurgó főterén egy térdelő lány bájos aktszobrát), azonban fő alkotói területe — mint csurgói tárlata is bizonyítja — a kisplasztika. Érdeklődése a világ iránt, témaválasztása igen rokonszenves. Kisplasztikái az élet, a küzdés, az általános emberi érzésvilág sokféle megkapó villanásának kifejezői, a dolgozó ember megragadó típusainak sorozata. Különös szeretettel fordul a mai fiatalok felé, és a különböző stílusirányzatok tükrében, a mindig újat, egyénit kereső művész igényével ábrázolja őket. Megkapóan szép példái ennek a szeretetnek és művészi igényességnek kétalakos fekvő aktkompozíciója, a *Strandon;* az összemosódó, szenvedélyes csókban összeolvadó *Szerelmespár;* a *Játék*, a *Beszélgetők* című kisplasztikái. Erő, szépség, fiatalság sugárzik sporttémáiból. *(Birkózók, Sportoló.)* Érzelmi hatásával kiemelkedik a tárlat anyagából a *Siratók*, a *Szomjúság* és a *Vízmerítő* lágy vonalú szépsége, kifejező ereje. A munka témáját két különböző látásmódban a *Bányász I.* és a *Bányász II.* képviseli. *Parasztfiúja* ellenben eszményített, idealizált figura, a sok jó alkotás között meglepően olcsó hatást kelt.

Csurgói Máté Lajos tíz-tizenkét tájképe — egy-két kivétellel — balatoni témájú. Mivel nem a kiállítások művészetpolitikai céljával kerültek a falra, nem keltheti bennünk az egész vagy az egész egy részének érzését. Ezért észrevételeinket róluk a szerzőhöz méltó kiállítás kapcsán szívesebben mondanánk el. Az igényesség joggal várható attól a művésztől is, aki próféta a hazájában.

A mintegy 25 szoborból és tíz képből álló tárlatot vasárnapig tartják nyitva.

—w—

Somogy megyei Napló
Magyar Hírlapkiadó Vállalat
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...rás ma estig: Kevés felhő, s... ...k...zben kissé élénkebb délkele... ...a fölmelegedés kissé erősöd... ...asabb nappali hőmérséklet ma...

— **A kisbárapátia!** mint húsz százaléka vért a nemrégiben dezett térítésmentes napon. Százhuszonef liter vért adtak.

— **Barnard díjat** Di Stefano, a Dag köld-nemzetközi d... ja bejelentette, hogy ebben az évben Christian Barnard fokvárosi sebészprofesszort tüntetik ki a díjjal.

...ruha... ...gy le... ...s for... ...ilipari... ...jelen... ...ség sok ... ...ezetten káros. Japán kutatók Nylon —L elnevezéssel most olyan újfajta műszál gyártását kezdték meg, amely elektromosan semleges. Ezt a kedvező tulajdonságot a fonás alatti kezeléssel érik el.

— **Japán elektromobil.** Japánban elkészítették a világ eddigi leggyorsabb elektromobilját. Sebessége 85 kilométer óránként. Akkumulátorainak feltöltése nélkül 80 kilométert tud megtenni.

— *ÁRAMVEZETŐ FA. Dr. Paul Schorningnak, a braunschweigi műszaki egyetem egyik kutatóintézete vezetőjének sikerült áramvezetővé tenni a fa felületet úgy, hogy — a fémekhez ha-*

...VADÁSZ

...lami morgást hallok!
(A Wochenpresse karikatúrája.)

— **Czinkotay Frigyes Pécsen rendez képkiállítást.** A TIT Bartók-klubjában szombaton nyitják meg a tárlatot, s 25-ig látogathatják az érdeklődők.

— PER CLAY SHAW ELLEN. Garrison New Orleans-i körzeti ügyész június 11-re tűzte ki Clay Shaw New Orleans-i üzletember ügyének tárgyalását. Shaw ellen az a vád, hogy részt vett a Kennedy elleni összeesküvésben.

KUCS BÉLA

1021

TÁRLATUNK

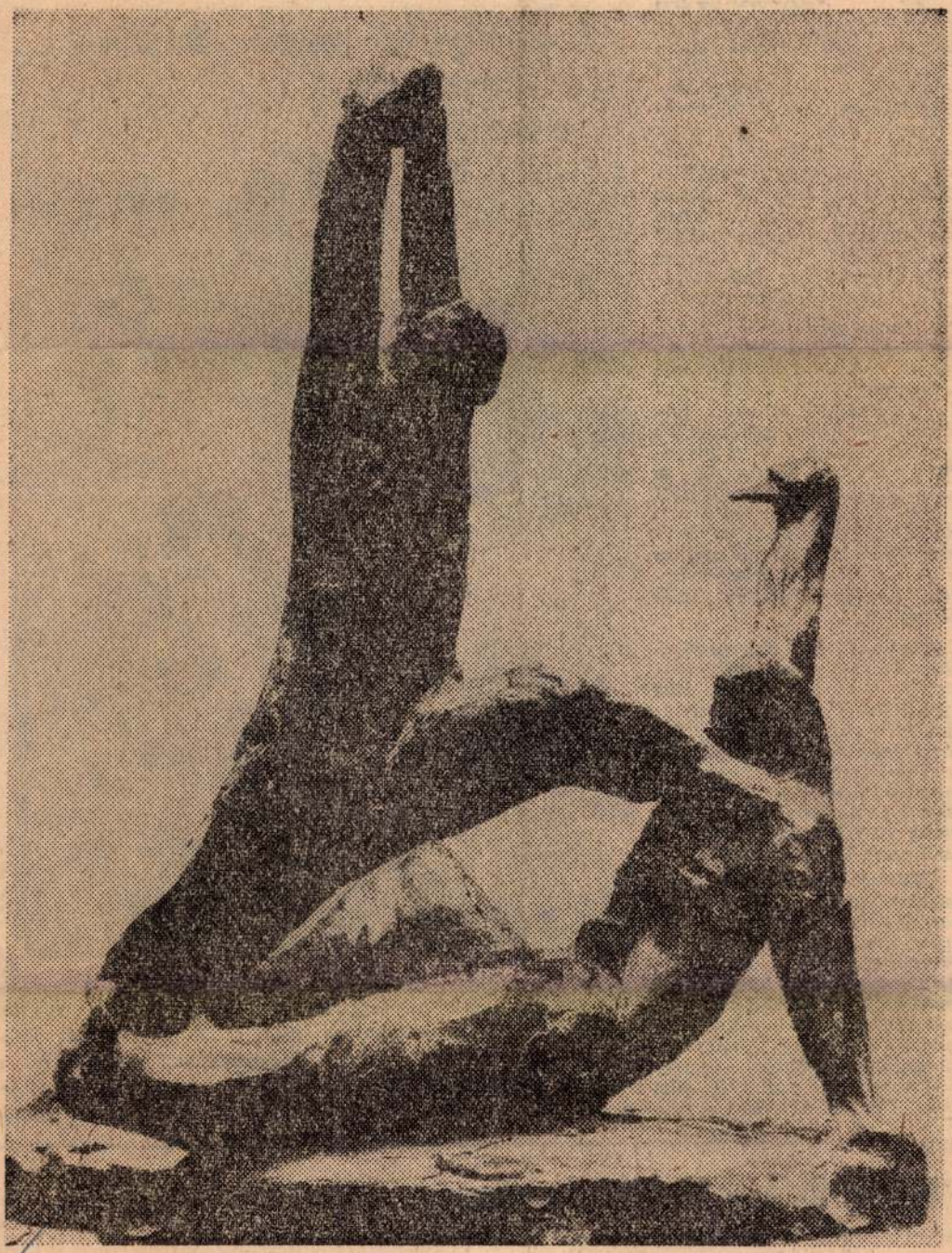

Kucs Béla Győzelem című kompozíciója, amelyet a művész hazánk felszabadulása évfordulójának megemlékezésére készített

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1989 MÁR 25
HAJÓ-DARU

A vörös Petrográd üdv

A magyar proletariátus felismerte az orosz forradalomban

„AZ OROSZORSZÁGI KOMMUNISTA PÁRT VIII. kongresszusán március 22-én este fél 9-kor az elnökség megkapta a hírt, hogy Magyarországon győzött a proletárforradalom... A bejelentés leírhatatlan lelkesedést keltett. A kongresszus küldöttei szinte egy emberként álltak fel helyükről és a teremben felhangzott az Internacionálé." — Így adott hírt a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásáról a Petrogradszkaja Pravda.

A Neva-parti város nehéz időket élt át 1919-ben. Kevés volt az élelem, a tüzelő, a villamos energia. És az imperialista ügynökök mindent felhasználtak, hogy megzavarják a város életét. De a vörös-Petrográd még gondjairól is elfeledkezett, amikor megjött a hír: Magyarországon a nép átvette a hatalmat. A megsárgult újságokból 50 év múltán is elénk tárul az akkori nehéz, de feledhetetlen idők hangulata.

Március 25-én a Petrogradszkaja Pravda egész első oldalát a magyar proletariátus győzelmének szentelte. Szalagcím hirdette: „Éljen a Tanács-Magyarország!" Ismertette a magyar forradalmi kormány felhívását, amelyet Kun Béla írt alá, beszámolt a kormány első intézkedéseiről, a budapesti lapok cikkeiről.

„Büszkén és bátran lobog a munkásosztály forradalmi zászlaja Budapesten és az egész ország felett — írta a Petrogradszkaja Pravda... Az Orosz Szovjet Köztársaság munkásai és parasztjai lelkes proletár üdvözlettel köszöntik a Magyar Tanácsköztársaságot, amellyel életrehalálra szóló szövetség fűzi össze őket. A két ország proletariátusa — miután lerázta magáról a tőke átkos igáját — együtt indul harcba valamennyi dolgozó felszabadításáért."

Az újság állandó rovatot nyitott „A forradalmi Magyarországon" címmel. Írt a magyar forradalom óriási jelentőségéről, tisztelettel adó-

Kitűnő hajó – kiváló teljesítmény

KITÜNTETTÉK A „GROZNIJ" LEG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Somogy megyei Néplap

1963 MAJ 12

1021 Kucs Béla

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását, a Virágot tartó lányt Csurgón, a Petőfi téren állították fel.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 138-307

Somogy megyei Néplap

M — ÚJ OLVASÓ

gon, és számuk egyre nő. Rájuk gondolunk, amikor irodalmunk klasszikus értékeinek nagyobb megbecsülést és céltudatosabb propagálását említjük. Nem élettől elrugaszkodó értéktisztelet emelt szót ebben az ügyben. A cél éppen az volna, hogy az iskolában szinte elkerülhetetlenül tananyaggá vált szerzők és művek aktuális érdekű, a mai ember kíváncsiságát, fantáziáját, érzelmi-gondolati követelményeit kielégítő szellemi tápanyaggá váljanak. Történelmi szemléletre, lelki nemességre, emelkedett ízlésre, a műformák és a nyelv szépségére tanítsanak.

Ma az a helyzet, hogy az ilyen szintű és érdeklődésű olvasók zöme sem merít a XX. század előtti magyar irodalom kincseskútjából. A hasonlatot folytatva, túlzás nélkül írhatjuk: alig történik mostanában erőfeszítés, hogy ez a kút és környéke vonzóvá váljék. Pedig arra nem számíthatunk, hogy a kultúra zsúfolódó választási lehetőségei közepette, a kínálat nem is mindig szerény változatai mellett, a sokféle hatást befogadó közönség spontán fordulattal, önmagától keresni kezdi ezt a kutat. Ehhez okos szóra, jó tanácsokra, átgondolt és tárgyához méltó színvonalú propagandára volna szükség. A tévé, a rádió, a képes regényekkel operáló újságok és magazinok, a film és a lektür vonzásában élő olvasónak szüksége van útbaigazításra, [illegible] lélekirat-irodalma. Ennek az irodalomnak a népszerűsítése megköveteli a módszerek finomítását, az anyag megfelelő válogatását és csoportosítását. Nem könnyű hidat építeni egy táskarádióval, gyorsvonaton utazó fiatalember és Balassi Bálint vagy Berzsenyi Dániel költészete között.

Szerencsére nem kell elődök nélküli úttörésre vállalkozni, aminthogy a problema: régi irodalom és új olvasó között eleven kapcsolatot teremteni, ugyancsak ismert a korábbi évtizedekből. Az irodalmi hagyomány feltárásának és széles körű népszerűsítésének igénye a két világháború közötti időben írói program is volt. Móricz Zsigmond például antológiát állított össze. Gyűjteményét a fiataloknak és a kevés pénzű érdeklődőknek szánta. Így lett a 320 oldalas, egy pengőért kapható Magvető című válogatás tízezrek nevelője, gyönyörködtetője. Móricz példája és módszere ma is követhető. Antológia-összeállítása olyan írásokkal, versekkel, amelyek alkalmasak a figyelemébresztésre. Móricz úgy vett át részleteket például Anonymus Gestájából, »mintha az ember felolvas egy munkát a közönségnek, s kihagyja, ami fölöslegesnek tűnik fel előtte«. Móricznak és írótársainak egy megkövesedetten konzervatív irodalomszemlélet béklyóit kellett annak idején tördelnie. A mai szerkesztőnek sokkal könnyebb a dolga. Soha még annyi [illegible]

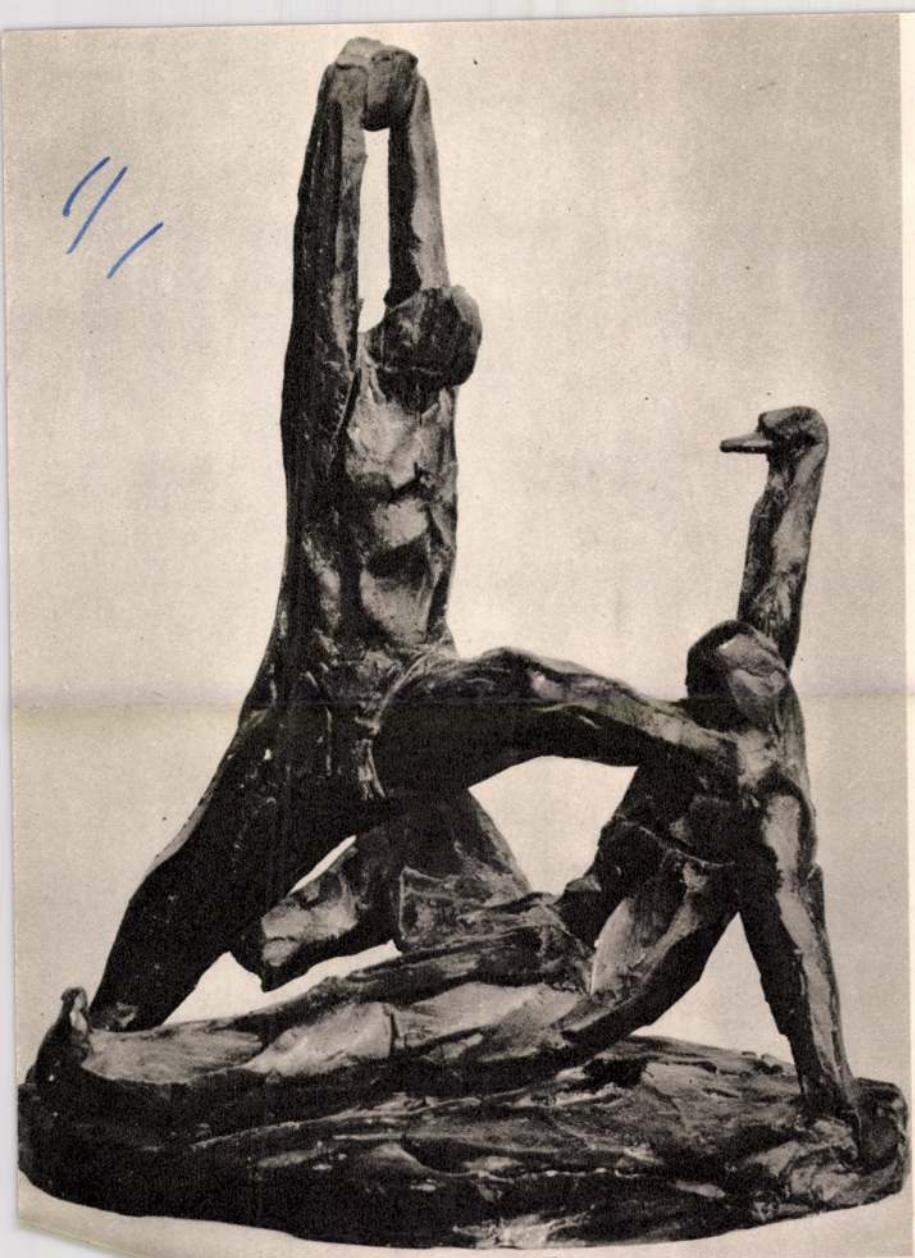

Kucs Béla

Kompozíció
Composition
Композиция

lette a játéküzletek babáira — mind egy-kaptafára menő apró orr, a szeme kék, kerek piros folt az arca, gödrös az álla. Peti nem is baba, inkább apró önálló egyéniség, a kisebb testvér.

Végül is: ötletesség, találékonyság, újszerűség a megfogalmazásban, szatirikus készség, könnyed, sehol sem erőltetett típusalkotás, erőteljes jellemzőerő, emellett kedves, egyszerű finomság és báj, és mindez együtt — ez nem művészet?

Szatmári Gizella

Foky Ottó kiállítása a Fényes Adolf-teremben

Foky Ottó a magyar kisfilmek bábtervezője, sajnos egymaga képviseli szakmáját hazánkban. Versenytárs nélkül a legkiválóbb külföldi pályatársaival kénytelen lépést tartani. A Fényes Adolf-teremben bemutatott finom kis kamarakiállítás tanúsága szerint győzi is az iramot.

Útja a külvárosi tanító illusztrációkkal színezett tanításától kanyarodott az „egész lépet" tanító filmig. Az Iparművészeti Főiskola színpadtervező szakán, makettkészítés közben jött rá a bábozás örömére, s megtalálván ezt a kifejezési formát, nem is óvván egyebet, mint hogy műfajában minél sokéletesebben, minél szabadabban, őszinbben fejezhesse ki magát. Irigylésre méltó életlen, hogy napjainkban teljesedhet ki művészete, s nem kell annyi buktatót megrnia, mint a személyi kultusz akadékoskodó művészetpolitikájának útvesztőin botladozó ődeinek. A kiváló cseh művész, Trinka éldául a stilizálás hasonló útján indult el, int kezdetben Foky, s eljutott egy bágyadt naturalizmusig, mely merőben ellentétes a báb szellemével. Foky egyre lényegre törőbb megformálással tartja görbe tükrét a világ elé. A könnyen idomuló műanyagot, mely Trinkát a naturalizmusra csábította, művészünk a maga nyers, anyagszerű valóságában használja fel: ebben őszintébb, modernebb a neves cseh mesternél. Sokkal kevesebb díszítéssel, sokkal jellemzőbb, összefogottabb ábrázolással készíti figuráit, mint a nemzetközi mezőnyben bárki. Ez biztosítja változatos alakjainak felejthetetlen egyénítését.

Az általában használatos festett, s festéssel változó mimikájú arcok helyett Foky plasztikus kis gombszemekkel; műanyagszál bajszokkal; s főleg a változatosan esztergált, de mindig alapvető jellegzetességeket rögzítő fejformákkal stilizál. Újabban a ruházatot is ebben a szellemben oldja meg. A Vetélytársakban, ahol már játszik a jellegzetes fejformákkal (kecskéjével azonos alakú fejjel ábrázolt szabó és társai), a ruházat még öltöztetéssel, az élő emberek ruházatának csaknem hű másolatával fejeződött ki. A remekbe sikerült kis Elzett-film alakjain jelzettebb, illetve jellegzetesebb a ruha. A Szt. Galleni kaland már pamuthaj helyett műanyagcső hajat, az ismert megoldásoknál sokkal merészebb egyénítésű ruházatot hoz. Talán a tömören ábrázolt kis ördög — aki angyallá válik — adta az impulzust az esztergált ruházathoz, melyen csak a leglényegesebb darabok vannak idegen anyagból. A Sosemvolt Királyban, s főképpen a Sikerben, a művész önálló filmjében kiteljesedett az egyéni kifejezési forma. A kevés, jelzett ruházat mindig hangsúlyos, fontos, jellembevágó. Egy lyuggatott műanyagfodor, mint csipkegallér; keménygallércsík,

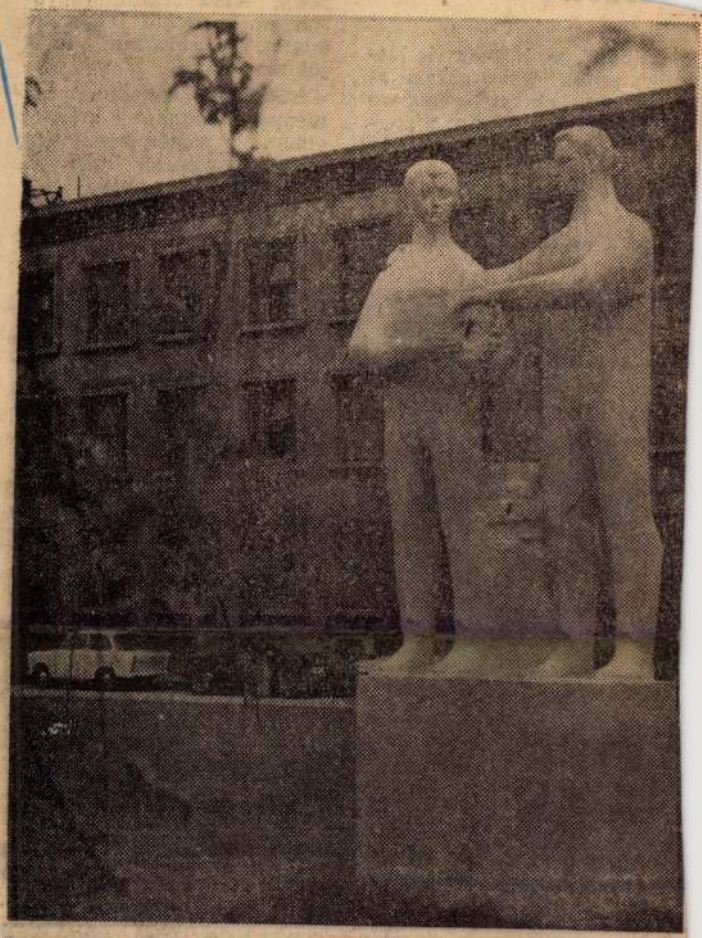

Új szobor Csepelen. Kucs Béla alkotását a múlt hét szombatján avatták fel a Kossuth Technikum előtt

(Foto: Kertész)

— Már a gimnáziumban is KISZ tag voltam, jelenleg

petálnak", ami meg is látszik pufók kis arcocskájukon. Az ebédnél nagyon kedves látvány, amint a „naposok" sürgölődnek„ kis társaiknak szétosztják a tányért, stb. Utána fél 3-ig mindenkinek aludni kell, hogy a korai felkelést ki-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MÁJ 13.
CSEPEL

1021

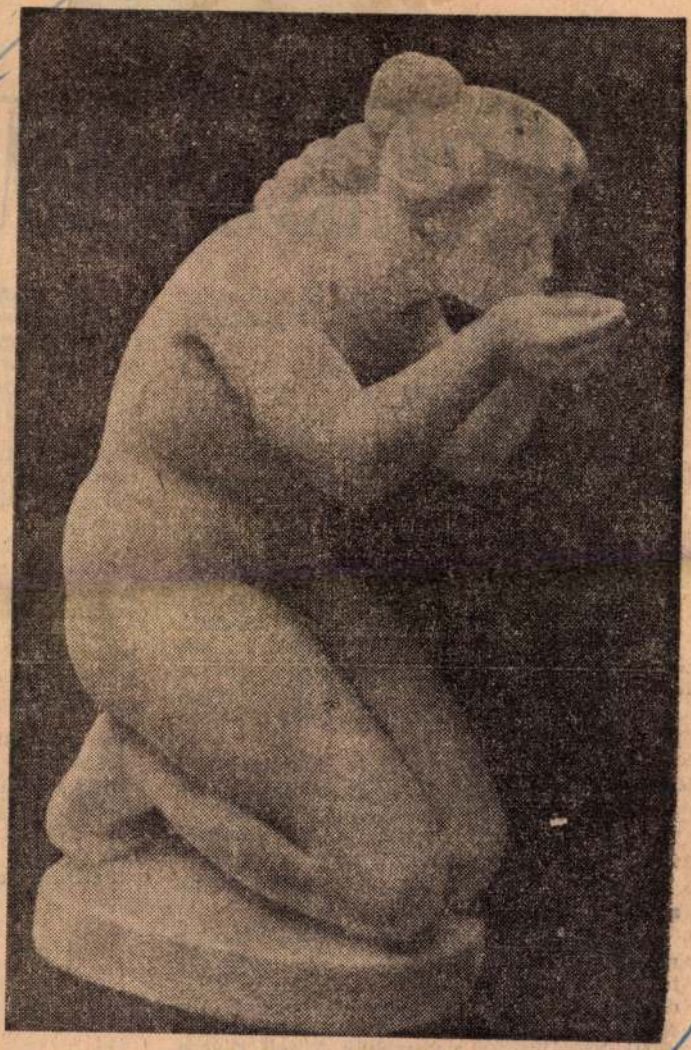

Kucs Béla: Ivó (IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás)

ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

GERŐ JÁ

VIS

Mintha csípős, suhogó vessző csapott volna végig a tanyák közt, olyan fájdalmasan terjedt a hír: viszik a lovakat!

Mindenki tudta, hogy sor kerül rá, mert három nappal ezelőtt a termelőszövetkezet közgyűlésén a párttitkár ismertette a határozatot. Jó néhányan mégis azzal áltatták magukat, hogy egy évvel ezelőtt is hoztak már ilyen értelmű döntést, még se lett a dologból semmi.

Szerdán reggel, amikor a bizottság mégis megjelent Pusztaligeten, több helyen is összefutottak az emberek, és rég tapasztalt idegességgel tárgyalták a fontos eseményt. Az alsó-járásban Hörcsög-Budai volt a hangadó. A tanyaszomszédok hozzájuk jöttek át, mivel nekük volt legtágasabb a szobájuk. Itt aztán a szúrós tekintetű, köpcös kis paraszt egyre hevesebben biztatta őket, hogy ne adják ki a jószágokat.

Mint ilyenkor lenni szokott, bor is került valamelyik tanyából. Ez természetesen megnövelte a harci kedvet. Tizenegy óra tájban Hörcsög-Budai már vérben forgó szemmel fogadkozott egy pohárral a kezében:

— Aki ide be meri tenni a lábát, abban a pillanatban belevágom a vasvillát!

Hörcsög-Budait talán mindenkinél érzékenyebben érintette az iga elvesztése. Az utóbbi időben kocsijával gyakran eljárt az erdőgazdaságba fuvarozni. Néhanapján egy-egy szál fát is kivágott titokban, majd a lopott tűzrevalót beszállította valamelyik közeli piacra, és pár száz forintért túladott rajta.

A lovát minden ember sajnálta. A józanabbak azonban belátták: amíg a fogatok [illegible] lesznek a tanyákon [illegible]

— Itt vanna
fiánál — újsá
elvállalt négy
A többi lovat r
Szabó Sándo
a lányt. Alig b
— Az én M
dott az a fiú
fiában sem bíz
S homlokára
szobából.
A másik ké
na. Valami za
gyen és félele
megmondani,
Krucsó is f
ben meglökte
harakat. A k
csordogált a pi

Hörcsög-Buc
meredt a
agyát gyűlöle
sápadt, hörögv
— Beléjük
nek be!
Felesége, a

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

1960 JUN 25.

117

Kucs Béla szobrászművész „Munka közben" című alkotása

Gyomtalanították a bodak
szorgos kezű lá

A vonal tulsó végén

BODAKAJTOR

— Igen, itt a Bodakajtori Állami Gazdaság! Nagyon szép már a bodakajtori, híres meggy. A pándi üveg fajtájú, szinte áttetsző, nem savanyú meggyet szedik majd a lányok a mintegy 60 holdról. Három hét múlva beérik a kajszi barack is. Nagyon várjuk rá az esőt. Igen, az idén is kapnak az állami gazdaságoktól a legjobban dolgozó lányok úgynevezett hatforintos tikettet, amit csokira, bambira válthatnak be a szövetkezeti boltban.

ALIGA

A telefonnál Makos Antal, a Balatonaligai Állami Gazdaság igazgatója.

— Miért van szükségünk a lányok segítségére? Évekkel ezelőtt kísérleti célokból szőlőt ültettünk a barackfák közé. A szőlő miatt csak kézierővel tudjuk kihordani a leszedett gyümölcsöt a barackos szélére, hiszen a szőlő között nem járhat gépkocsi. Ez a körülmény is növeli a gazdaság munkaerőhiányát.

LABDA, NY

A KISZ táborozási osztá
kérésünkre elmond

1981. FEBRUÁR 22., VASÁRNAP

1021

Vízen járó fiúk

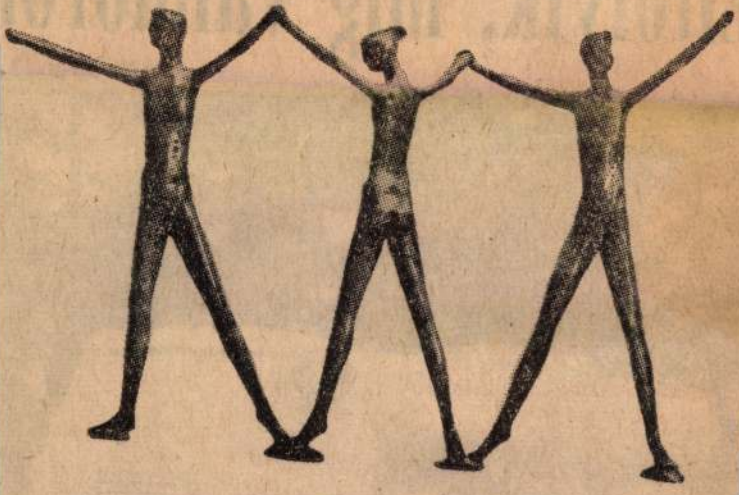

Kucs Béla szobra

1981. FEBRUÁR 22., VA

Úton vagy vasúton

Elfolyik,

Kucs Béla
MH SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
nohrány mivelt
PEST MEGYEI HÍRLAP
1981 FEB 22

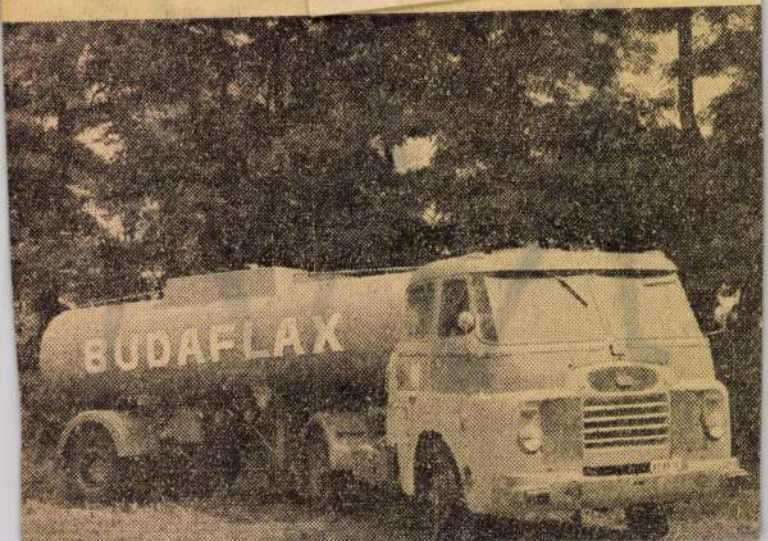

1971 SZEP 18

Kucs Béla szobrász-
1021 születésének

Munka, közösség

Kis és nagy érzelmek

Kucs Béla kiállítása a Csepel Galériában

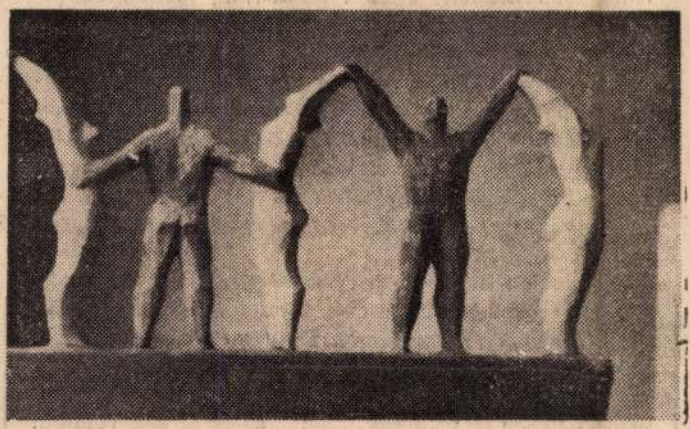

(Foto: Tamás Gábor)

Kéthónapos nyári szünet után ismét megnyílt a Csepel Galéria. Az új évad első kiállítója Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész. Nem ismeretlen ő Csepelen, hiszen a Kossuth Lajos Szakközépiskola előtt felállított szobrával mindennap találkozhatunk. Jó alkalom a kiállítása, hogy közelebbről is megismerkedjünk vele.

A művész legutóbbi munkáiból válogatott össze egy tárlatra valót, amelyen sokrétű tevékenységének — így a kisplasztika, portré, emlékműterv, dombormű — eredményeit összegezte. A legfigyelemre méltóbbak a kisplasztikai próbálkozásai. Szoborcsoportok ezek, melyekben az egyes figurák lírai egyszerűséggel megfogalmazottak, de összességükben úgy formailag, mint gondolatilag bonyolult, összetett tartalmat hordoznak. Ismétlődő ornamentikai eleme a szimmetria, amellyel legtöbbször az ember közösségi tevékenységét ábrázolja. Nem sik a zsúfoltság hibájába, mindig szellős és áttekinthető. A légiesen könnyed, s robosztus, erőtől duzzadó figurák mozdulatai ritmikusan váltják egymást. Kucs Béla szeret játszani, ez a játékosság tükröződik önfeledten táncoló és vetélkedő alakjain. Ennek mintegy ellenpólusaként, vitathatatlan drámai sűrítettséggel és erővel fogalmazódnak meg kisplasztikáiban a mártírsorsok, az emberi egymásrautaltság és a félelem. Életének nagy élménye a bánya, ahonnan pályája indult. A munkát, mint emberi tevékenységet ábrázoló szobrai, felfokozott közösségi érzésről, a munka és a munkások iránti tiszteletről és szeretetről tanuskodnak.

Értő ábrázolója a kis és nagy érzelmeknek, két és több ember kapcsolatának, mi több — amint ezt portréja szemlélteti —, a legbelső attitűdjellegű rezdüléseknek is.

A művészi elhivatottságról s kötelességről a következőket vallja: „Vannak a világnak dolgai, jók s rosszak egyaránt. A művész tudatában és munkáiban e kettő élesen különválik. Az egyiket igenli, a másikat tagadja, persze, az érzelmek igen széles skálája létezik számára. A művész helyét azonban alapvetően az határozza meg, hogy mit helyesel és mit tagad, hogyan azonosul a társadalmi haladással."

Kucs Béla munkásságának túlnyomó hányadát a közösségi érzésvilág, az emberi egymásrautaltság kifejezésének, igenlésének szenteli s itt Csepelen megértő közönségére talált.

Kiss Pál István

MAGYAR PAPÍR
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

seljük a fi
értelme a
a mondato
egységeibe
sáról, anne
levő KISZ

A Papíri
tanácsa sze
totta szoká
20 KISZ-tit
lehet, isme
jékozódhat a társvállalatok gondjairól — közös tennivalóikról.

Számomra mégis az a kép tűnik a legizgalmasabbnak, amelyet ezen a tanácskozáson szereztem a papíripari fiatalok helyzetéről. A kép természetesen nem lehet teljes, de főbb vonalaiban a valóságot jeleníti meg, hisz a gyáregységekből szerzett információk hol kiegészítették, hol fedték egymást, de mindenképpen egy körön belüliek.

A fiatalság helyzetével, társadalmi életünkben betöltött szerepével — éppen az eltelt években — egyre többet, egyre több fórumon foglalkoztak és foglalkoznak. Az is ismeretes, hogy a különböző — az ifjúság életét szabályozó — intézkedések, törvények, amelyek nemzetközileg is példásak, csak akkor érnek valamit, csak akkor töltik be feladatukat, ha megfelelő tartalommal telítődnek, ha életet visznek bele. Egyszóval, ha a törvény cselekvésben valósul meg.

AZ ADOTTSÁGOK mindenütt különböznek, a KISZ-vezetők felkészültsége is változó, a gazdasági és politikai vezetők számára pedig a fiatalság ügye: egy a sok tennivaló között. Arról nem is beszélve, hogy éppen a papíriparban levő nagyfokú fejlődés: vidéki telepítések, új beruházások, nem mindig tudja megteremteni azokat a körülményeket, amelyek a zavartalan, folyamatos KISZ-munka végzéséhez szükségesek. Ugyanakkor ismeretes az is, hogy a munkaerő-vándorlás, amely a fiatalok körében talán a legnagyobb mérvű, sok esetben szinte lehetetlenné teszi a fiatalok közeledését, igazi közösségekké való kovácsolódását. Ezért van az — s ezt valljuk be őszintén —, hogy néhány papíripari gyáregységben a KISZ-szervezetek munkája alatta marad a minimális kívánalmaknak is, hogy — néhol — értelmetlennek tartják a KISZ-ben való részvételt, hogy lenézik a KISZ-munkát. Ugyanakkor el kell mondanunk azt is az elhangzottakkal szemben, hogy a nehézsé- [illegible] a munkaerő-ván-

nivalók túlbonyolításával, túlmagyarázásával, merevvé, bürokratikussá s ezzel együtt nehézkessé teszik az ifjúsági mozgalmat. Néha úgy tűnt számomra ezen a tanácskozáson, hogy a KISZ-vezetők olyan területekkel, feladatokkal is foglalkoznak, amelyekhez — magyarán szólva — kevés közük van, vagy többet foglalkoznak azzal a kelleténél... A fiatalság világától alig van idegenebb, távolibb terület, mint a túlzott adminisztráció, a formalitások hajhászása, a felesleges ülésezgetés... Egy-egy közvetlen szó sok esetben többet ér minden okosnak tűnő, vagy annak a látszatát keltő frázisos magyarázgatásnál. A legfontosabb tennivaló — s ez itt is megfogalmazódott —, hogy mindenütt a helyi adottságoknak megfelelően mérjék fel a KISZ számára adott területeket, ahol megfelelően és eredményesen dolgozhatnak. Nagyon tanulságos volt, és örömmel hallhattam azt, hogy a jó mozgalmi munka függvénye nem kizárólagosan a helyiség. Immár három éve ismerem a gyárak KISZ-életét, s bizony régebben, ha az ifjúsági vezetőt kérdeztem, a helyiségproblémával kezdte. Hogy nincs klubszoba, hogy nincs

Kucs Béla szobrászművész
1021 Munkácsy-díjas

Hajó-Daru Album

Bemutatkozik: Kucs Béla szobrászművész

LEVÉL A HAJÓGYÁRI DOLGOZÓKHOZ!

„Legkedvesebb Barátaim!

Legutolsó találkozásunk óta bizony, sok víz lefolyt a Dunán, pedig akkor — ha jól emlékszem —, kölcsönösen ígéretet tettünk a rendszeres időközönkénti összejövetelekre. Gondolom, azóta a hajógyárban is sok minden megváltozott; régiek mentek, újabbak jöttek helyettük dolgozni —, így hát most inkább magamról beszélek, életemről, eddigi tevékenységemről. Ezzel, remélem, fölidézem a közösen eltöltött órák meghitt hangulatát, és talán apropót is adok a — többek között — művészeti életről, kérdésekről, problémákról akkor elkezdett viták folytatására.

Ózdon születtem, 1925-ben. Nagyon kalandos gyermek- és ifjúkort vallhatok magaménak. Iskoláimat Egercsehiben, majd Pilisszentiványban végeztem, és már tizenhárom évesen téglagyári munkás lettem. Az emberek azt tartják, hogy a tizenhármas szám szerencsétlen szám. Énnekem — a szerencsém. Mert itt, a téglagyárban találkoztam először az agyaggal, és kezdtem a magam szórakoztatására mintázgatni belőle. Ekkor még (talán) minden cél nélkül. Már ami az agyagot illeti. Mert kíváncsi voltam én az üvegre is például, úgyhogy nemsokára a tokodi üveggyárban találtam magam, segédmunkásként. Jó iskola volt: a kézügyességem (az üveg, ugye, törékeny!) nagyon sokat fejlődött. Gondoltam, ekkora ügyességgel eltolom én a csillét is! Igy lettem bányász. Ám, addig tologattam sikeresen a csilléket, míg egy szép napon baleset ért, és könnyebb munkára osztottak. S ekkor ismét elém bukkant az agyag; kezdett komolyabban érdekelni. Azonban még mindig nem tudott teljesen magáénak. Még két szakma „kitanulása" várt engem; 1944-ben mozdonyvezetői és hegesztői bizonyítványt szereztem. Dolgoztam én Pesten, a sörgyárban is —, de ekkor már a „kézművesség" „rossz szelleme" nagyon a sarkamban járt. Ebben az időben faragtam — emlékszem —, puha mészkőből az első fejet. Nagyon meg voltam elégedve magammal...

Elégedettségem nem sokáig tartott. Nagy bűn volt akkor katonaszökevénynek lenni — én pedig az voltam. Köröztek is, én meg bújkáltam. Mégis sikerült nekik előállítaniok, és kiosztották nekem is a feketelevest. Húsz nap után azonban megszöktem, és Dunántúlra menekültem, egy jó, öreg, sötét bányába. Itt már több hasonló korúval és idősebbel is találkoztam, akik ugyanolyan cipőben jártak, mint én. Rejtőzködésünk mindössze 4 napig tartott, mert közben a szovjet csapatok bevonultak, és így végre mi is napvilágra kerülhettünk.

A felszabadulás után alkalmam volt gyakorolni a mozdonyvezetést. Majd MADISZ-kultúros lettem. Közben egyre inkább éreztem most már elkötelezettségem a művészetek felé, és minél előbb tanulni szerettem volna. Szerencsém volt: a proletárdiktatúra országos felhívására —, amelyben az állt, hogy a továbbtanulni vágyók jelentkezhetnek népi kollégiumba — büszkén és örömmel „vonultam be" én is a többi fiatallal együtt. (Tehát újból Pesten vagyok, de nem a sörgyárban, hanem végre tanulhatok!) A szabadiskolában szerzett tudnivalók nem elégítették ki tudásszomjam, ezért határoztuk el közösen Beck Andrással, hogy szervezzünk szabadakadémiát! Igy jött létre 1946-ban a „Derkovits"-kollégium.

Természetesen, minden vágyam a főiskolán való rendszeres és szigorú tanulás volt. Mert most már végleg „beragadtam" az agyagformába... A főiskolára 1948-ban vettek fel. Tanáraimra: Meggyesy Ferencre, Mikus Sándorra, Pátzay Pálra azóta is szeretettel gondolok, és örülök, hogy a vésőt ők vezették a kezemmel... Munkáimban nagyon sok segítséget adtak, és nem kis részük van abban, hogy már egy évvel főiskolára kerülésem után — 1949-ben — kiállíthattam.

Az idő gyorsan telt közben; s én is végére értem a „kötelező" iskolának: 1953-ban végeztem el. Hivatásomul választott mesterségemnek azonban nap mint nap megfelelelően kell helytállnom, és ha egy-egy művem megérti s elfogadja a műélvező közönség, végtelen boldogsággal tölt el és nagyobb feladatokra sarkall.

Szobraim azóta szép számban és sikerrel szerepeltek külföldi kiállításokon is; hogy csak néhányat soroljak fel: Moszkvában, Lengyelországban, Bulgáriában, Jugoszláviában, Belgrádban, Franciaországban stb. Több mint 30 életnagyságú szobrom pedig Magyarország húsz, különféle városában található.

Témám zömmel — a dolgozó ember. Nagyon örültem, amikor — 1957-ben — Munkácsy-díjjal jutalmaztak bányász- és munkásszobraimért.

Közben egy újabb gondolat fészkelődött be agyamba. Nemcsak nálam, hanem művészkollégáimnál is, padlásokon vagy raktárakban „elfekvő áruként" sorakoznak a szobrok. Hogyan lehetne ezeket is közkinccsé tenni? Eszembe jutott Szentendre, hangulatos házaival, utcáival, parkjaival. Kora tavasztól késő őszig sok látogatója van ennek a kisvárosnak, s hangulatát a mi szobraink csak meghittebbé tehetnék... Ötletemet elmondtam a szentendrei tanács illetékeseinek, akiket először meglepett, majd annál inkább felvillanyozott a tervem, és mire föleszméltünk, már össze is gyűjtöttük a gipszszobrokat — több mint száznegyvenet —, és tartósítóval be is vontuk. Természetes környezetben — csodaszép parkban —, azóta több mint harmincötezren tekintették meg állandó kiállításunkat és pihentek meg hosszabb-rövidebb időre egy-egy sajátosan megragadó alkotás előtt.

A művész nagysikerű Szomjúság című alkotása

Az olvasó lány

Kedves Barátaim!

Napjaim azóta is Szentendre és Budapest között telnek. Közben egyre-másra születnek újabb műveim, amelyek kapcsán, remélem, ha találkozunk, tovább folytatjuk jó régen elkezdett, de bennem máig élő beszélgetéseinket.

Mindenkinek további jó munkát kívánok!

Viszontlátásra!"

KUCS BÉLA

HAJÓ D
1990 FEB 11
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

z együttműködés jegyében

Ferenc a gyáregységi szállítási osztály vezetője, már másodízben nyerte el a Kiváló parancsnok címet. Nemcsak megjelenése, hanem válaszai is katonásan egyszerűek, tömörek — az ember általában így képzeli el a parancsnokokat.

Marton Szilveszter

Juhász Rudolf munkásőr

A munkásőrök kilencven százaléka szocialista brigádtag

Kérésemre kis statisztikai lapot vesz elő, amiből kiderül, a század megalakulása óta 79 állami kitüntetés birtokosa. A munkásőrök 90 százaléka szocialista brigádtag és közülük 33 Kiváló dolgozó. Az érdem tehát — folytatja *Eckel* elvtárs — a század tagjaié, akik nemcsak a munkásőrségben, de idebenn a munkahelyen is megállják a helyüket.

Huffnágel István Kiváló parancsnok 12 éve dolgozik a gyárban, 9 éve munkásőr. Ő a vízi szakasz parancsnoka.

— 1968 sikeres esztendő volt — mondja — igazán együtt volt a szakasz, jó volt szolgálatba, pedig így télidőben nincs meleg a „hajón". Sok fuldoklót — de sajnos néha halottakat is mentünk szárazra.

Marton Szilvesztert a mintakészítő műhelyben találom. 32 éves, nőtlen, jó humorú fiatalember. 16 éve dolgozik, 9 év óta munkásőr. Most lett másodszor „Kiváló", de már parancsnoki minőségben.

— Majdnem én vagyok a legfiatalabb a kollektívánkban, de ebből nincs probléma. Úgy veszem ezt a megtiszteltetést, mint az elmúlt évi munkánk megbecsülését. Igyekeztek a fiúk, senkivel sem volt baj. De az is igaz, hogy harcászati foglalkozásokon nálunk még nem lógott meg senki, pedig a rajomban sok főnök is tevékenykedik: igazgató, részlegvezető, KISZ-titkár, osztályvezető.

A goromba kovács műhelyben két Kiváló munkásőrrel lenne találkozóm. Így az elmaradt beszélgetés helyett az újság hasábjain gratulálunk a kitüntetéshez, mielőbbi gyógyulást kívánva.

A Kiváló rajparancsnokot, *Zaják Tibor* elvtársat a „nagyplatnin" találom. Nemrég fújta a gyári sziréna a 9 órai reggeli időt és így egy kisebb kohó melegének közelében szerét ejthetjük a beszélgetésnek.

— Nem lettem volna soha kiváló parancsnok, ha a többiek nem teljesítik becsülettel feladatukat — mondotta —, csak megköszönni tudom nekik ezt az együttműködést. Tavaly végezte el a gépipari technikumot és háromszoros családapa.

Jól esett a kitüntetés

Félig kész hajótestek és hajódaruk között kint a cugos súlyatéren találom a két kiváló hajóépítő munkásőrt, *Orosz Mihályt* és *Juhász Rudolfot*. A korelnök *Orosz* elvtárs. Hét éve munkásőr, 34 éves és a minőségi csoportban, mint külhéj hegesztő dolgozik. Három évig volt raj- és szakaszparancsok. Saját kérelmére most ismét beosztott állományú lett, de nagyon jól érzi magát a kollektívában.

— Jólesett a kitüntetés, igyekszem rászolgálni — mondja őszinte örömmel.

— Én is nagyon örültem a megtiszteltetésnek — veszi át a szót *Juhász Rudolf* daru brigádvezető. — Különösen azért, mert negyedik éve vagyok munkásőr. A vízi szakasznál vagyok és nem szívesen hagynám ott őket.

Markos Márton 22 éve dolgozik a gyárban, 1957 óta munkásőr. Ő az igazi korelnök

Jevgenyij Dolmatovszkij:

Munkásőrség

Már langyosabb az áprilisi éj.
Az őrjáratok kopogása gyér
budai utcán, pesti téren.
Ívlámpa ég a házsorok között
s egyenruhásan két vállas, zömök
munkásőr ballag szembe vélem.

Szunnyad a háztömb — vagy csak képzelem,
s e jó nyugalmat csak a félelem,
pisztolyok csöve szülte volna?
Áttetsző, gyöngéd a fák lombja és
az örök lépte, mint a szívverés,
úgy kong a nyíló hajnalokba.

Nem vigyáztunk. S a História — mint
annyiszor — újra komolyságra int:
gondtalan élni még korán van!
Az utcasor romos, ragyás, repedt,
kés-villogású üvegcserepek
s tátott sebek a ház falában.

Nem felejtjük a vért s az árulást.
— Vizsgáld, elvtárs, keményen át meg át,
papírjaimat ahogy illik! —
Mogorva őr, a bajsza már fehér,
de mikor látja: szovjet útlevél —
fáradt arca mosolyra nyílik.

És kezét sipkájához emeli...
S ...igen! Ilyen sapkája volt Neki,
Neki is, a mi mesterünknek!
S gondolatom még szóba sem talál,
s az őr ajkán már Lenin neve száll,
oly halkan, tisztán, mint az ünnep!

Lám, áll a nép — hiába sok a rom —
védi a munkás-paraszt hatalom,
mely fegyverét marokra fogta.
Barackvirág csillan a kert felől,
a pesti utcán átballag az őr:
munkaruha s lenini sapka...

(1957)

Ágai Ágnes fordítása

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Egész családunk nevében szeretnénk köszönetet mondani a vállalat dolgozóinak, párt- és szakszervezeti bizottságának a baráti segítőkészségért, melyről ezekben a nehéz napokban tanúbizonyságot adtak és azért az elvtársi megemlékezésért, melyyel elbúcsúztatták halottunkat, a mindenki által szeretett Müller bácsit.

Köszönettel:
a gyászoló család

Vívódás és üzenet

Rokonszenves, pózmentes emberegyéniség Kucs Béla szobrászművész, az, akinek műtermi vendégei vagyunk Budapesten, a Népstadion út egyik villaházában.

A műterem: egyetlen öblös helyiség a földszinten. Eltörpül benne a belépő. S nemcsak a mélységi és magassági méretek keltik ezt az érzést, de a bent mérhető arányok ellentéte is. Amiket a falak mentén, a polcokon és szerte a teremben szemlélhetünk, többnyire kisplasztikai darabok; agyag és gipsz mintázatai a művésznek.

Azért aktuális ez a szemle, mert Kucs Béla egyike azoknak, akik jelenleg Nógrád részére alkotnak. Neki Karancslapujtőre kerül műve majd, de, hogy mi és mikor, az egyelőre — ahogy mondani szokás: a jövő zenéje. Ám beszéljen erről ő, maga.

Miközben kávét tölt a főzőbe, — magad uram, ha szolgád nincs mentegetőzéssel, mert a család Szentendrén él, távol a műteremtől —, arról tudakozódik, nincs-e velünk a tanács elnöke. A lapujtői elnököt kérdezi, vele szeretné meghányni-vetni alkotó gondjait. Térjünk rá immár, hogy miket?

— A hely, ahova a szobrot tervezik, a művelődési otthon mögötti park. Eredetileg függőleges szobrot kértek, de az sehogy nem illik az ősfák közé, egészen elveszne a környezetben. Később a tervet fekvő alakra módosították, esetleg gömbfigurára, ezek már inkább alkalmasnak kínálkoztak, hogy megfelelő esztétikai látványt adjanak, végül egy kétalakos kompozíciót mintáztam meg.

Egyik mintázó asztalon áll, pontosabban ül a szobor. Egymással szemközt forduló férfi és nőalak, térdükön könyv. Kellemes és megfogó látvány, díszére lenne a lapujtői ligetnek. Csakhogy a terv végleges kivitelébe sokan beleszólnak, legkonkrétabban a Képzőművészeti Lektorátus, amely úgy döntött: ketté kell vágni a művet, szétválasztani az alakokat, s csak az egyiket véglegesítse a mester.

Kétségbeejtő kívánalom az alkotótól, hisz a kompozíció figurái egymással szerves egységet adnak, szétválasztva más, új arányok érvényesülnek, szóval újra kell komponálni mindent. S mellékesen: tömegében is jelentéktelenebbé válik a mű, legalábbis abban a környezetben, ahová szánják, mindenképpen eltörpül. De végre is, aki fizet, az petyegtet, a művész is a „piacról" él. Ha minden kötél szakad, Kucs Béla elkészíti a kívánt művet. De:

— Nekem azért sajnálatos a döntés — mondja —, mert végső soron nem anyagi kérdésnek fogom fel. Az eredeti kétalakos szobrot abban a pénzben is szívesen megcsinálnám, amennyit az egyfigurásért kapok. Persze, nem ilyen egyszerű azért, mert anyagfelhasználásban másak a költségkihatások. Ha azonban Karancslapujtőn mellém állnának, a szoborműnél sokkal érdekesebb elgondolást valósíthatnánk meg. Olyan látványos és újszerű dolgot, ami Szentendrét kivéve országosan egyedülálló.

Dróthajlítású munkát tesz elénk az asztalon. A motívumsor olvasó, mécsest, maszkot, könyvet, virágot tartó figurákat mutat szalagszerű elrendezésben.

— Ha építenének egy kőlábazatú kerítést a községi művelődési otthon elé, képzőművészeti díszítő elemként gondolnám alkalmazni. A célt is betöltené, mint kerítés és a művelődési házat is előnyösen motiválná. Szentendrén a parkmúzeumnak készítettem hasonlót és büszke vagyok rá, mert általános elismerést keltett.

— Ilyen gondjaim vannak pillanatnyilag — fűzi tovább — s ez késleltet a megbízatás teljesítésében. Ezért örülnék, ha megkeresnének a lapujtőiek, s vagy mellém állnának, megerősítenének tervemben, vagy kimondanák igényüket a szobor mellett. Azt is megmondom őszintén: hasonló tematikájú szobrot a legkülönfélébb variációkban országszerte találni. Újszerűt a kettős alak kompozíciójában nyújt, úgy magam is szív-szerinti művemnek érzem, s ha nem maradhat meg eredeti felfogásomban, inkább a dróthajlítást javasolnám.

Kucs Béla műtermének minden tekintetben az egyszerűség a legfőbb jellemzője. A művészet modern áramlatai, szélsőséges megnyilatkozásai teljességgel hiányoznak innen. Egyetlen szobor, figura, gesztus sem mond ellent a rögtöni érthetőségnek.

Mi ennek a határozott és következetes álláspontnak az alapja? Ő így magyarázza vendégeinek:

— Húsz esztendeje jöttem fel a bányából. Ózdon meg Dorogon dolgoztam, és ez a múlt ma is szigorúan kötelez. Hogyan is mondjam?... Én nem egyes sznoboknak csinálom, amit csinálok. Nem vagyok és nem is akarok „divatos" szobrász lenni, pusztán azért, hogy jobban, könnyebben éljek. Nem a sznobok gusztusából következtetem ki, hogy mi a modernség. A művész feladata: egy adott társadalom mozgásán belül kifejezni a valóságot. Ez éppen elég modern feladat. Híven tükrözni a társadalmat, amelyben él, alkot a művész, amelynek maga is alkotó része, — ha sajátosan alkotó eleme is. Aki benne él társadalmában, mint művész, annak számára sem alá-, sem fölérendeltségi viszonyt nem ismerek el. A művészi alkotás előre mutathat, utat, irányt jelölhet, de nem szakadhat el a társadalomtól.

— Ez a művészi hitvallása?

— Ez. És következetesen nem csak vallom, de a cselekvő művészi gyakorlatban igyekszem érvényre is juttatni. Higgyék el; nem egészen könnyű vállalás. Az eszmei, művészeti áramlatok egymásnak ellentmondó magatartásokat kívánnak meg, s a „divat" sokszor olyan dolgokat kap fel, kiált ki értéknek, ami néha a kétségesnél is sekélyebb értékű. De ki-kinek megvan a maga felfogása —, én a magamé mellett tartok ki. Úgy érzem, nem vallok rossz álláspontot, a művészettörténet századai, sőt évezredei igazolják. Mindig akkor virágzott legszebben, adott tartós értéket a művészet, ha a társadalomért és a társadalomnak alkotott.

E távolról sem haszontalan fejtegetés után a szavak fonalán megint a pillanatnyi problémákhoz érkezünk:

— Ha közömbös volna nekem, hogy mennyiben változtatok egy olyan kis közösség esztétikai arculatán, mint amilyen például Karancslapujtő, nem csinálnék problémát a megbízatásból. De épp az elmondottak kötelesek, hogy a telhető legjobb megoldást keressem, s arról, amit legjobbnak vallok, igyekezzem meggyőzni partnereimet is. Igaz művész számára egy produktum akkor válik igazán élővé, mikor elhagyta alkotó műhelyét és funkcióhoz jut azok életében, akiknek szánta.

Így vagyok nagy gondommal jelenleg is. Hogy jónak vélt szándékomban hittel lássak munkához, a megbízatás teljesítéséhez, nagyon várom, bizalommal igénylem azok véleményét, akik legilletékesebbek a végső szót kimondani. Várom, hogy megkeressenek.

Barna Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÓGRÁD

„Szívet cseréljen az, aki hazát cserél"

150 éve született Tompa Mihály

„Avagy ha tán elfogynak tisztelőid,
Oh, édes dalnok! nyughelyed körül
S barátod lantja is, mely most dicsőít
Elnémul és feledésbe merül:
Kelj fel magad, megújult ép erővel
Dacolni a kíméletlen idővel,
S melynek jövőjét boldognak hivéd
Foglald el nemzeted hálás szivét."
(Lévay József: Tompa sírjánál)

A kortársak sokáig azon a magaslaton látták, amelyre még Petőfi emelte, amikor 1847-ben Aranyhoz írt levelében így nyilatkozott: „Szép triumvirátus, s ha dicsőségünk nem is lesz olyan nagy, mint a római triumvirátusé volt, de érdemünk úgy hiszem lesz annyi, ha több nem." A későbbi nemzedékek már úgy ítélkeztek, hogy a költő szelíd, megtört, tiszta alakja szinte méltóbb a megörökítésre, mint költészete. A ma ítélete szerint valódi tehetség volt, s ha Petőfi és Arany dicsőségének közeli tüze hervasztja is babérjait, hozzájárult a népies epika győzelméhez, nemzeti irányt képviselt ő is, ha a népies költői forradalmat nem is értette meg mindig.

Rimaszombaton született 1817. szeptember 28-án szegény csizmadia fiaként. Szolgadiákként Sárospatakon végezte iskoláit, házitanítóskodott, majd lelkészi vizsgát tett és papi szolgálatot vállalt Bején.

Eperjesen ismerkedett meg Petőfivel és Kerényi Frigyessel, itt írták meg költői versenyben *Az erdei lak* c. verset. Tompa verse is a legszebb magyar költői leírások közé tartozik, sikerült természetáhitatából „szigetet", boldog emberi menekvést teremtenie. Már ekkor bebizonyosodik, hogy akkor tud igazi magaslatra emelkedni, ha teljesen át tudja adni magát a természetnek, a „vetések csendes, szűk utcáinak".

Első és talán egész életének legnagyobb sikerét a *Népregék és mondák* c. gyűjteményével aratta, melyből 1846-ban rövid idő alatt két kiadás fogyott el. Petőfivel „versenyben" égtek húrjai és betegségtől gyötört életének nagy boldogsága volt, hogy verseiből néhányat ugyanúgy énekeltek, mint költő barátjáét.

„Három mezőn, három határon,
Búzavirág az én virágom,
Az is, mint a rózsám szeme, kék,
Mást aranyért nem szakítanék."

Őszintén szerette a népet, mint falusi pap sokat láthatott a nép nyomorából is, a népiesség célját mégsem látja forradalmian. Célja: „emelni a népet fölfelé, édesgetni a nagyobbakat hozzá lefelé." Helyenként azonban radikalizálódik költészete. *A hangyákhoz* c. versében párhuzamot von a sürgő hangyanép egyenlőségben élő „társadalma" és a magyar társadalom között, ahol „... a henyélő: potrohos, Bőrébe csak szuszogva fér, De a meghámlott-markú nép, Oh, az pogányul-ösztövér."

A márciusi forradalmat „világ-ünnepnek" nevezi, ódával üdvözli, majd amikor kenyértörésre kerül a sor előbb „az okos szó apostolának ajánlkozik", majd a rimaszombati népfölkelőkkel részt vesz a schwechati csatában is.

A szabadságharc bukása után, amikor iszonyatos csend lepi el az országot, az önkény elleni tiltakozás, az elfojtott keserűség tör fel *A gólyához* c. allegórikus versében. Őszinte ragaszkodással őrizte a szabadságharc emlékét, éleszgette az ellenállás szellemét, keményen vádolja a megalkuvókat, a széthúzás szítóit, a zsarnokság kiszolgálóit. A Bach-rendszer urait megrémítette ez a hang, a költőt kétszer is letartóztatják, házkutatásokkal zaklatják, de megalkuvásra nem tudják kényszeríteni. Ekkor válik igazán a nemzet költőjévé. Természeti jelenségekben ábrázolja a nemzet gyászát (A madár fiaihoz, A sebzett szarvas, Terebélyes nagy fa stb.), a vesztett forradalom az ő húrjain kapja meg legtisztább értékelését. *A kincsásó* c. verséből nem a hiábavalóság érzése árad, hanem az a hit, hogy bár látszólag hiába tört a cél felé „Más kincsásónak a nagy út Annyival is fogyasztva van."

A magyarság pusztulása emésztő fájdalommal tölti el. Hazáját pusztának látja, hol azelőtt „... a nyílröptű sólyom is csak Nagy félve járt elébb: Csipogva fürdik s üt tanyát most A szemtelen veréb ...", majd megalkotja a *Boldog szigetet*, ahonnan kirekeszt minden ügyvédet, papot, katonát, a kocsin járó naplopókat, ahol nem lesz a tudós sovány, s kopó kövér, nem lesz nagy úr, aki csak a mázsán súlyos, és a szajkót nem nézik pacsirtának.

„Szívet cseréljen az, aki hazát cserél" — üzeni idegenbe bujdosott jóbarátjának, Kerényi Frigyesnek. A hazához való hűség, az itthonmaradás gondolata ebben a versben találta meg máig ható szavát.

Utolsó éveiben a „lélek elgyöngülése" vett rajta erőt, kételkedni kezdett mindenben, majd súlyos tüdőbaja 1868. július 29-én Hanván sírba döntötte. Ránk hagyta tiszta költészete néhány remekét, amely mind azt sugallja az utókornak, mint az *Ikarus* c. nagy allegóriája, hogy amit „természet, sors megtagadtak" az ember megteremtheti magának. A bukás után is „örökre zeng itt a kiáltás: Halandók, merjetek!"

Csukly László

50 OKTÓBER FÉNYÉBEN

Magyar írók a szovjethatalom születéséről

Karinthy Frigyes

Ím a szózat

esküdtem a felhőknek és a süket térnek, és a távoli csillagoknak, becsületszavamra esküszöm, hogy én tisztelegtem. Szükségem van rá, szenvedélyesen ragaszkodom hoz-

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Méltatás

Tölgyen János: A Stúdió kiállítás szobrászati anyagáról
Művészet, 1969. január – 18 lap.

Kucs Béla

Harcosok c. alkotása (nobor)
Fotó.
Reút ven a nentendrei „Vietnám"
kiállításon.

Vietnamért
Pestmegyei Alkotó 1966. dec. 17. 3. o.

Kucs Béla

is részt vett a nentendrei József Attila művelődési Hában a nentendrei művének Vietnám megszegítésére rendezett kiállításán.

(sz): Nentendrei művének Vietnámért
Pestmegyei Hírlap, 1966. dec. 13. 1. o.

Kucs Béla

reint vett a nentendrei József Attila művelő-
dési házban a nentendrei képzőművészek
kiállításán. Kiállított műveit eltérést
(kb. 70,000 Ft-t) a vietnami nép megsegíté-
sére ajánlotta fel.

Hajdú Sándor: Nentendrei képzőművészek kiállí-
tása Vietnámért
Pestmegyei Hírlap (Nentendre) 1966. dec. 14.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1969 MÁJ 1

1921

Kucs Béla

Kiállítás Egercsehiben

Szerdán délelőtt tíz órakor megnyílt Egercsehiben, a bányaüzem pártbizottságának tanácskozótermében Kucs Béla szobrásznművész kiállítása. Az ünnepélyes megnyitón Kimecz Istvánné általános iskolai igazgató — ebbe az sikolába járt hajdan a művész — mondott beszédet. A közel harminc szobrot bemutató tárlat három napig lesz nyitva.

ongyos, 9. (Kál-

u. 5. sz. alatti lakas beköltözhetően eladó.

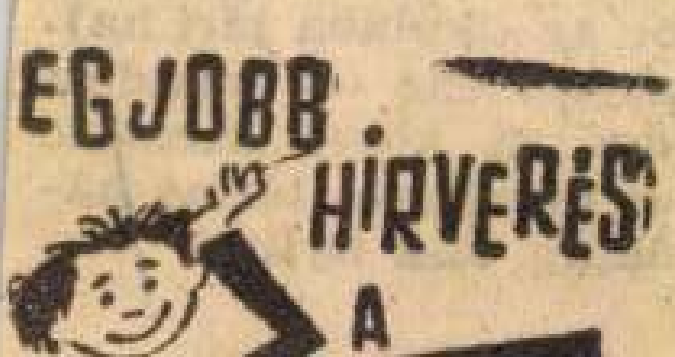

Kucs Béla

1948-ban a képzőművészeti Főiskolára kerül.
1953-ban fejezte be.
1949 óta állít ki kiállításokon.
25 nalva van közterekben, középületeken.
1957. Munkácsy-díj
1959 óta hentendrén él.

Horányi Sándor: Kucs Béla nabrászművén
Pestmegyei Hírlap (hentendre) 1967. márc. 11.

Klucs Béla
szobrász

M.D.K.

Ivó nő" „Tornászó fiú"
"c. munkáit állította ki.

D. Fehér Zsuzsa: A Műcsarnok szabadtéri szoborkiállítása.
Művészet, 1962. július – 14 lap

A F. I. D. E. M. kongresszusának résztvevői és a rendkívül tanulságos kiállítás megtekintői végül azt a tanulságot levonva térhettek vissza hazájukba, hogy az éremművészet világszerte kiváló művészeket és nagyszámú és lelkes közönséget sorol hívei közé. Művészi hivatásának megfelelően érzékenyen reagál a világ jelenségeire, s a megtörténtre emlékeztetve és a születő újra figyelve megtalálja a maga korszerű és mégis sajátos hangját.

Csengeryné Nagy Zsuzsa

Kucs Béla bemutatója a Radnóti klubban

Mindig is merész vállalkozásnak számított önálló plasztikai kiállítást rendezni. Tudvalevő, hogy a modern képzőművészet népszerűségével általában is baj van, ám a festészet iránti érdeklődéshez viszonyítva a szobrászat megbecsülése még előnytelenebb képet mutat. Ilyen körülmények között Kucs Béla részéről nem csak bátor tettnek minősül, hogy időnként egyedül is vállalkozik újabb szobrainak bemutatására, de hivatásérzetének szilárdságáról is tanúbizonyságot tesz, amikor neki-nekigyürközik a plasztikára vonatkozó közműveltség terjesztésének.
Ilyen erőfeszítésnek tekinthető az a kezdeményezése is, amelynek eredményeként létrejött néhány esztendeje a szentendrei Parkmúzeum. Ez a folyamatos szabadtéri szoborszemle lehetőséget teremt az országnak készülő közterületi plasztika újabb és újabb termését újból és újból mérlegre tenni, az összprodukcióról némi fogalmat nyerni. A szakmán túl a közönség szélesebb rétegeinek pedig alkalmat ad a szobrászat megközelítésére, fokozatos megértésére, azáltal, hogy a művészeknek juttatott feladatokat szinte volumenében is érzékelteti, az ilyen értelembeni alkotótevékenység attraktív nagyságrendjéről is képzetet kelt.

Mint mindazok a tehetségek, akik életrehalálra eljegyezték magukat hivatásukkal, Kucs Béla is propagandistája, prófétája a mesterségének. Szinte minden mozdulata túlmutat egyéni ambícióin, mert bár elsősorban jó szobrokat akar csinálni, de a képzőművészet, a plasztika általános társadalmi sorsa is érdekli. A problémátlanabb kertfigurák közé ő is könnyen be tudná sorolni a maga teljesítményit, s akkor időveszteség nélkül, folyamatos egymásutánban kaphatná a megrendeléseket a hatalmasoktól, gondtalanabb lenne az élete, nagyobbra nőne a keresete. De Kucs Béla nem átallja kísérletezni, csalhatatlan zsüriket szokatlan ötletekkel meglepni, az építészeti környezetben elhelyezendő kompozíció téri viszonylatait, tömegrelációit, különböző nézeteit, anyagszerű megjelenési formáit a szokványostól eltérően megtervezni. S akkor jönnek a huza-vonák, a türelmetlen bírálatok, az áldatlan intézkedések; a határidők kitolódnak, a vélemények megkeseredtek.

Szerencsés természete átsegíti Kucs Bélát ezeken a holtpontokon. Az értetlenségért újabb tervek felvázolásával, különös alakcsoportosításokkal, az alapmotívum további variációival vesz elégtételt magának. Ördöngös komponáló készséget fejlesztett ki magában az idők folyamán. Néha szinte megrémíti kollegáit a figurák számának növelésével, összefüggésük váratlan szellemességével, valóság, stilizálás és hipotézis különleges keverékével. Ha sommázni akarnók ítéletünket, az egyszerűség és a szimmetria mesterének kellene őt neveznünk. Ami ugyan első hallásra paradoxnak tűnik, hiszen deform korunkban a szimmetria bonyolultnak, sőt erőszakoltnak minősül. Kucs Béla plasztikai esszéi viszont lendületes kapcsolásokkal a közvetlenség hatását keltik, magától értetődően vetnek fel olyan szerkesztési problémákat, melyeknek puszta fölmerülése pánikba ejtené több évezred valahány jól nevelt szobrászát. A fejcsóválókat végül is a két- és háromdimenziós játékokban érvényesített rendjével, ornamentális következetességével nyugtatja meg, azzal az imponáló fegyelemmel, ahogyan rakoncátlan fantáziáját, kompozicionális eredetiségét a szobrászat klasszikus törvényeihez igazítja. Az már mostanában, a neomodernizmus idején is kiderült, hogy a szertelenség csak a legritkább esetekben tud megmaradni az artisztikum szférájában, az alkotómunkát többnyire az átgondoltság, a műgond, a szakmai felelősség jellemzi.

Hazánkban is egyre divatosabbá válik a gyurmakészítés, a szobrászatot a csélcsap karriervágy a háromkiterjedésű rögtönzés lehetőségének fogja fel; úgy keletkezik a szobor, ahogyan a matató szeszély nyomot hagy az agyagban, plasztelinben, a folyékony gipsz a vázhuzalon vagy egyéb eszkában megdermed. Kucs Béla szembefordul a kóklerekkel, aggályosan, alaposan, körültekintően mintáz, lelkiismeretesen átgondolja azt, amit csinál. Azok közé tartozik, akik korunkban a mind tökéletesebb szakmai felkészültség hívei, nem hajlandók a modernkedőkhöz csatlakozni csak azért, mert a hagyományok elvetése kényelmesebbé teszi a művészpályát, felmenti az alkotómunka elemi kötelességeinek teljesítése alól. A művészet fejlődéséhez a régiek mesterségbeli ismereteinél többet kell tudni, nem pedig kevesebbet, tágítani kell a műfaji kereteket, nem pedig szűkíteni, gyarapítani a kifejezés technikai és művészi eszközeit, nem pedig szegényíteni.

Kucs Béla megpróbálja kialakítani a többalakos, a sokalalakos plasztikai kompozícói szabályait. Úgy teszi ezt, hogy a szobrászat alapvető feltételeitől közben nem kíván megszabadulni, tartja magát a tiszta nézetek, anyagszerű megoldások, szervesen kapcsolódó tömegarányok klasszikus normáihoz, s mindenképpen érvényesíti a szobor térszervező funkcióját. De mert még a legmozgalmasabb plasztikai alkotás is szűkszavú egy kép illuzionisztikus korlátlanságához képest, a bonyolultabb szoborcsoport értelmes megszerkesztése különös formai fegyelmezettséget követel. Ez a komponáló fegyelem vezet el azután a ritmikus elrendezéshez, bizonyos plasztikai refrének alkalmazásához, a sokfigurás mozgásmotívumok díszítményes beállításához. Ha a szobrász meg akar valósítani egy olyan elképzelést, mely a térben szokatlanul sokirányú, szerteágazó formát ölt, figyelemmel kell lennie a nézőpontok különbözőségére, a körvonalak, távlati viszonyok esetleges zavaraira, amiért is műve felépítését gondosan elő kell készítenie, látszattanilag számos próbának alávetnie.

Persze, akiknek sablonokkal vannak kicirkalmazva az agytekervényeik, nem értik, miként lehet Kucs Béla kisplasztikáit kísérleteknek nevezni, hiszen legfőbb teoretikusaink szerint kísérletezni csak non-figuratíve lehet. Növekszik azoknak a műértőknek a tábora, akik a látható világ kontrolljával folyó újszerű kezdeményezések sikerét becsesebbnek tartják, mint a követhetetlen kitalációkat. Kucs Béla számára az emberség, a harmónia az a közeg, melyben művészi munkát végezni érdemes. Művészetének etikai értelmét a társadalmi szolgálatban találja meg. Recens szokás szerint nem hajlandó megvetni a közönséget. Híveket akar toborozni a szépségnek, az aránynak, a képzőművészeti műveltségnek, a rendezett formák kultuszának. Az idegeket nem borzolni akarja, hanem megnyugtatni, a művészt nem kívánja félelmetesnek beállítani, inkább szolidárisnak. Nincs szüksége arra, hogy valamiféle lelki és testi gyengeségért rekompenzálja magát, mert elég erős ahhoz, hogy gyengéd legyen. Stílusának kiegyensúlyozottságában, mintáinak természetes összhangjában mosoly lakozik. Áldás, békesség annak, aki megbarátkozik szobraival.

Pogány Ö. Gábor

Kucs Béla: „Állítsd meg a gyilkosokat" — « Arrêtez les assassins» «Останови убийц»

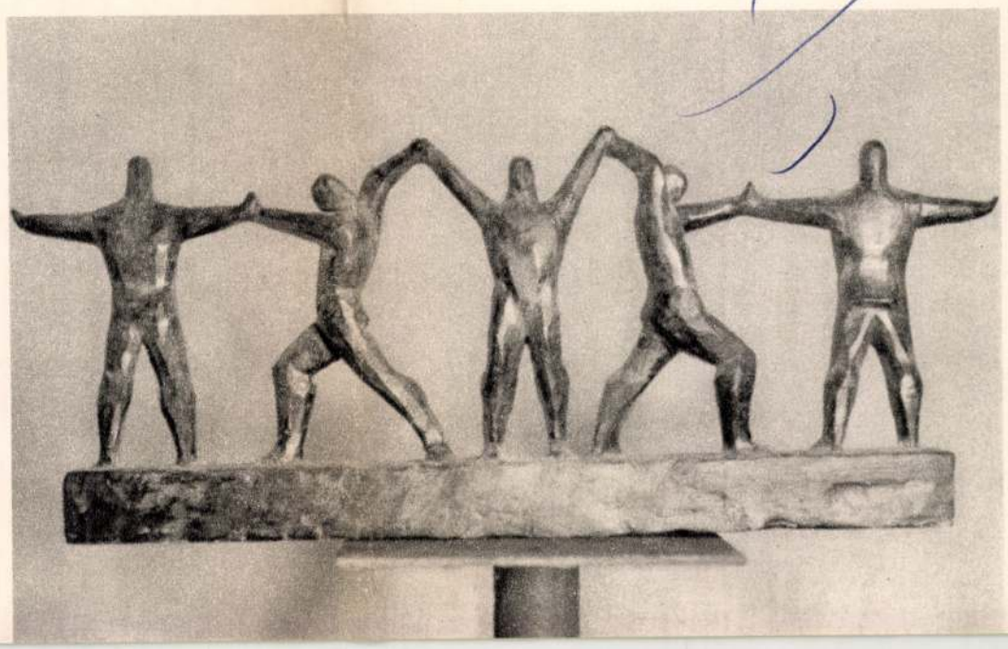

Csontos László: Leányfej
Tête de jeune fille — Голова девочки

Kiállítási krónika

Ha az utóbbi kiállítások között tallózunk, és valamilyen csoportba akarjuk sorolni a különféle művészek bemutatkozásait, akkor stílusosan a tárgyilagosság adatbástyái mögé húzódó középkori krónikáshoz hasonlóan két szót kezdhetnénk gazdagon cifrázott iniciáléval: az egyikhez még illene is, mivel a grafikus művészeteket dicsérné. A szokásosnál több ilyen bemutatót regisztálhattunk, nemcsak azért, mert a közelmúltban nyílott a Nemzeti Galéria reprezentatív grafikai kiállítása, de olyan bemutatókat is láttunk, amelyek ismeretlen tájakról, vagy szomszédaink kevéssé ismert házatájáról hoztak hírt: a török és a szlovák grafikai kiállítást.

Grafikai művészetünket hivatásszerűen bemutató kiállítóhelyiségben, a Dürer Teremben ezúttal *Pap Gyula* műveiből láthattunk egy csokorra valót. Pap Gyula nem grafikusművész, nem a metszett, vésett, maratott vonal megszállottja. Műveit színekre építi, nem tagadva meg festői érzékenységeit. Vázlatok és kísérletek címmel kiállított lapjain is leginkább a színek viszonylatait kutatja. Kék hegy, Barna-kék, Sárga virágok c. lapok mind a festő egy-egy színötletét valósítják meg, de ezek az akvarellek, pasztellek nem vázlatként, hanem teljes értékű, kész műként kerülnek ki Pap Gyula keze alól. Indokolt volt a bemutató, nemcsak azért, mert régen láttunk a művésztől együtt ennyi anyagot, hanem azért is, mert új arcát ismertük meg. Nem különleges témák és motívumok vonzzák őt — táj, emberi figura, csendélet, virágok; mind hagyományos festői apropók a mondanivaló kibontására. Pap Gyula igen érzékenyen keresi útját — pályája bizonyítja: mindig vívódó alkat volt — most vázlatai, kísérletei tanúskodnak, hogy helyes úton jár, és a napi sajtóval egyetértve állapíthatjuk meg kiállításáról, hogy lapjai között „mesterművek is vannak".

Kőhegyi Gyula grafikáit a Fővárosi Művelődési Házban mutatta be. A fiatal művész első jelentős kiállítása változatos anyagot kínál. Művészete lassan, fokról fokra fejlődött, műveit a szerves egymásra-épülés, egymásból következés kapcsolja össze. Nagy, fekete-fehér foltokból felépített expresszív metszetei közül a Cigánysor lapjai és a Fehér ökrök maradtak emlékezetesek. Ex librisei grafikái fejlődését követik. Don Quijote-lapjain a felszabaduló művészi fantáziát követhetjük: a kedvelt regényhős kissé tragikus és komikus figuráját, szikár, fegyveres alakját egyszer megformálta Kőhegyi Gyula, majd újabb részletekkel gazdagította. Míg végül évek múlva újra elővette a dúcot, és most már egymásra keresztben is rányomtatta a szikár alakot, mintegy az ellenfelet is Don Quijote alakjába sűrítette, a szélmalmot is emberből formálta meg. Ez a logikus továbbgondolás jellemző Kőhegyi Gyula eddigi pályájára. Újabb metszetei között az artisztikus, dekorativitás felé hajló vonal is feltűnik, maszkok, ornamentikus díszek alakjában.

Jól rendezett, szép kiállítást láttunk a XI. kerületi Hazafias Népfront termeiben, a Karinthy Frigyes utcában.

A két művész, *Matzon Frigyes szobrász és Tahi-Tóth Nándor* festő művei jól megférték egymás mellett. Matzon Frigyes művein első körültekintésre észrevehető a zenei inspiráció. Színes kövekből, fehér, vörös, fekete márványból és bronzból építette fel kompozícióit, amelyek címeikben is (Quartett, Quintett, Capricciók, Bartók: Concerto stb.) utalnak zenei élményekre. Hajlékony téri formákká alakított emberalakjain a csiszolt, fényezett kövek megvesztegető felületjátékait tudja megvalósítani. Emlékezetes Bartók és Madách emlékmű-terve.

Tahi-Tóth Nándor főleg akvarelleket állított ki. Festői világa — ha közvetlenül nem is lehet nyomon követni zenei indíttatásait — mégis rokon Matzon szobrászatával. A világot állapotaiban szeretné megragadni. A látványt, amit képein elénk tár elvont képzetekkel kapcsolja össze (Álom, Mozgás, Szorongás stb.) Líraibbak és közvetlenebbek azok a képek, amelyeken nem törekszik a fogalmi közlést helyettesíteni, hanem átadja magát a színek, formák kavargásának (Karnevál) vagy a színes foltokkal aláfestett érzékeny vonalú rajznak (Figurák, Vízipók). Végül a primitív és népművészeti formákat újra képpé alakító törekvések eredményeit is láthattuk a kiállításon néhány sikerült maszkos képen.

Hornyánszky Gyula kiállítását a VI. kerületi Hazafias Népfront klubjában rendezte meg. Festményeket és grafikákat egyaránt kiállított. Grafikáin szeszélyesen kanyargó görbe vonalak hasítják részekre a fehér alapot, faágakra, vagy a kiszáradt föld repedéseire emlékeztetően. A színekkel is éppolyan takarékosan bánik, mint rajzain a vonalakkal. Egymásba kapcsolódó zöld, vörös, kék foltok vonalakkal határolva legtöbbször csak halvány utalással valamilyen felismerhető természeti formára, vagy tárgyra. Hornyánszky művészetének sajátos jellegét adja dekoratív színkezelése. A kiállításon útját is nyomon követhetjük. Önarcképe pl. jelzi korábbi állomását. Ekkor még pl. az emberi arc megtartotta térbeli plasztikitását, apró síkokra tördelve, és a síkok dekoratív rendbe foglalva kerültek egymás mellé. Innen vezetett az út a hangsúlyozottabb dekorativitás, síkszerű felfogás felé, amely Hornyánszky képein mind a színek használatában, mind a rajzos megoldásokban nyomon követhető.

P. Szabó Éva textilterveiből az Iparművészeti Múzeum rendezett kiállítást modern iparművészetünk bemutatására tervezett sorozata keretében. P. Szabó Éva elsők között való szerepeltetése valóban indokolt, hiszen a bútorszövet tervezés és kézi kivitelezés megkezdői között volt, és azóta is, több évtizede dolgozik ezen a területen. Munkáját számtalan kitüntetés, elismerés jelzi, és az a változatos, sokféle, szebbnél szebb kivitelezett textília, amiből a kiállítás csak ízelítőt adhatott. Cikkek, méltatások, fotók egészítették ki az anyagot, képet adva P. Szabó Éva sokoldalú munkásságáról.

1952 óta a Textilipari Művészeti Szövetkezet tervezőjeként és művészeti vezetőjeként dolgozik; ez nemcsak új alkotói periódust jelentett nála, hanem épülő közösségi létesítményeink megbízásait, színházak, üdülők, kultúrtermek textíliáinak harmonikus, korszerű megtervezését. Korszerű: ez P. Szabó Évánál nem a legújabb divat szerintit jelenti, hanem egyéniségéből, művészete fejlődéséből adódóan korszerűt. Jelenti az elmúlt korok ízlésének átélését is, pl. barokk, empire bútorok huzatainak újratervezését és kivitelezését. P. Szabó Éva olyan iparművész, aki a modern technikai adottságok mellett is megmaradt a mesterség tiszteleténél; nemcsak ötleteket szállít, hanem maga is részese művei kivitelezésének, ahogy a régi mesterek tették, a művészet és a mesterség egységét hirdetve.

Kísérletezés; ez a másik szó, amit érdemes lenne díszes betűvel kezdeni krónikánkban. Kísérletezés abban az értelemben, hogy a művészek műterme műhellyé válik, ahol keresik a válaszokat a művészet nyelvén korunk kérdéseire, eredményeiket pedig időről időre elénk tárják, akkor is, ha tévesek, vagy csak féleredmények. Természetes, hogy nem láthatunk mindennap remekműveket, de holnap talán már szilárdabban állhatunk lábunkon, ha tudjuk, hogy melyik út járható, melyik vezet zsákutcába.

Záborszky Viola nem akar kísérletezni: „. . . napjainkig van a képzőművészetnek folyamatossága, korokon és a világ megismerésének válságain át egy azonos tulajdonsága: a tárgyi valóság világát . . . választja a kifejezés nyelvévé." — írja katalógusában, és műveiről is ezt a törekvését olvashatjuk le: megfoghatóan, szinte körüljárhatóan megfesteni a dolgokat, az elődök úgyszólván minden mesterségbeli tudását felmutatni. Mégis kísérletezés Záborszky piktúrája: új szimbólum-rendszert keres, mert újat akar mondani korunkról, korunk emberének. Igaza van, amikor azt hirdeti, hogy „szim-

bólummá válhat a legkonkrétabb tárgy is szokatlan és kiélezett helyzetben". Csakhogy a mű, jelen esetben a festmény mégiscsak totalitásában fejti ki hatását, és egy plasztikusan megfestett egészséges, érett alma, vagy szőlő szokatlanul elszegényített, természetellenes környezetbe helyezve vajon nem módosítja eredeti szimbólum-tartalmát? A szimbólumalkotás hosszú folyamat. A művészet történetében nemzedékek dolgoztak egy-egy szimbólum erejű képtípus, motívum megteremtésén, hogy aztán elterjedve közös nyelvvé váljon. A XX. században is csak ez az út követhető. Záborszky Viola képein a mikro- és makrovilág, az órakerék és a földgolyó kozmikus nézőpontból, egy falevél és egy reneszánsz kép reprodukciója az idő és a tér kitágulását, ember és világ új kapcsolatát hirdeti. Mednyánszky Teremben rendezett bemutatója Záborszky Viola első önálló kiállítása volt. Művészete érdekes színfoltot alkot azok között a fiatalok között, akik a Főiskoláról Bernáth Aurél tanítványaként kerültek ki, és néhány év alatt egyéni irányba tájékozódtak.

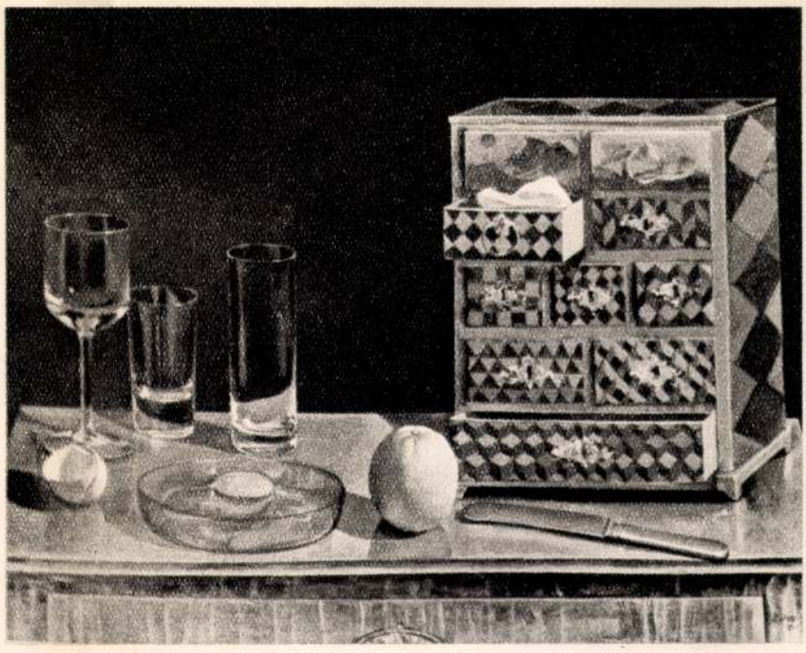

Záborszky Viola
Csendélet intarziás szekrénnyel
Nature morte, avec meuble à marqueterie
Натюрморт с инкрустированным шкафом

A napi sajtó leginkább *Fajó János* Fényes Adolf Teremben rendezett kiállításával kapcsolatban emlegette a kísérletezést — nem minden ok nélkül: Fajó nemcsak táblaképigényű vásznakat fest, hanem grafikák mellett szobrokat is állított ki, és egy variálható színes kockajáték ötletét terjesztette elénk. Nem zárkózik el a művészet alkalmazhatósága elől, részt kíván venni az ember új környezetének kialakításában, és ezért művészi termékeit az ipari sokszorosítás mechanikus útján keresztül kívánja létrehozni és elterjeszteni. Művein a végsőkig egyszerűsített geometrikus elem, színes négyzetek, körök, háromszögek viszonyait kutatja, esztétikai élményt kiváltani képes törvényszerű kapcsolatokat keres színek és formák között. Példát kiindulásához Moholy Nagy kompozícióiból, Kassák képarchitektúráiból merítette, útja azonban másfelé kanyarodik: érzékeny színharmóniái, bontottabb felületei sejtetik egyéni hangját. Kiállítása bizonyítja, hogy a szándékosan korlátozott kifejezőeszközök, a szín, és az egyszerű, véges számú geometriai forma segítségével is lehet — napjainkban is — egyéni hangú, ízléses művészetet teremteni. Igaz, mondanivalójának, alkotói szándékainak kifejtéséhez Fajó is inkább a régen bevált eszközhöz, a katalógus szövegéhez fordult.

Pap Gyula
Sarkantyúvirágok
Centranthes

Ugyancsak a képzőművészet határait feszegető törekvést kell látnunk *Gyémánt László* műveiben és a hozzájuk fűzött magyarázatokban is. Egy éve a Mednyánszky Teremben rendezett kiállításán is feltűnhetett, hogy a kiállítóteremben állandóan szólt a jazz-zene. Most Budafokon, *Zeisel Magdolnával* együtt rendezett kiállításán programot csinált a korábbi törekvésből: hirdeti a képzőművészet és a zene, speciálisan festményei, és a jellegzetesen XX. századi jazzmuzsika rokonítható voltát. Nemcsak arról van szó, hogy Gyémánt alkotás közben igényli a zenét, vagy hogy a néző valamilyen zenére asszociálhat képei előtt, hanem hogy egyes képein illusztrációra is vállalkozik: zenei műhöz megfesteni a vizuális megfelelőjét. Jazz-zenéről lévén szó — talán ugyan-

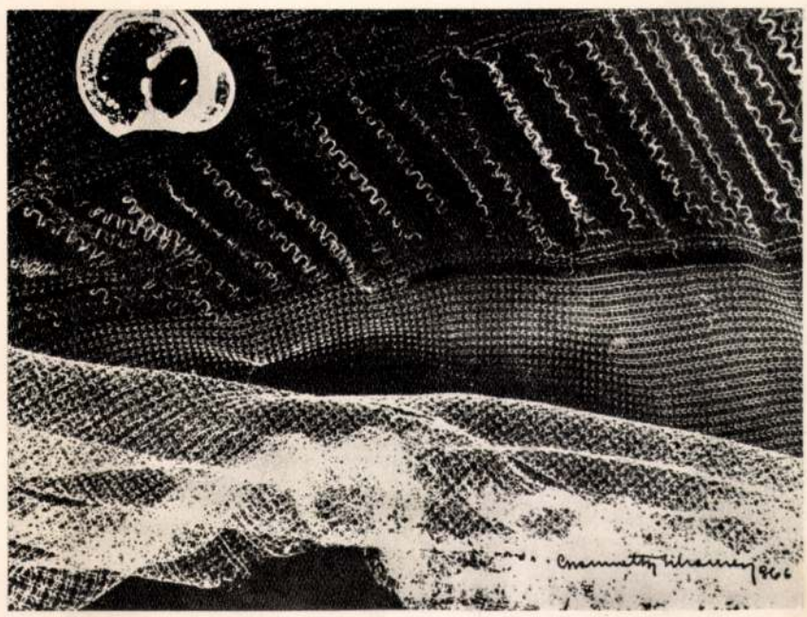

Gyarmathy Tihamér
Kompozíció
Композиция

úgy helye van az improvizatív részleteknek a képeken is; Gyémánt László él is a lehetőséggel. Zeisel Magdolna képei erősen rokoníthatók Gyémánt vásznaival. Ugyanabból az élménykörből merít, hasonló megoldásokkal él. Monotípiái között néhány érzékeny megoldásúval is találkoztunk. Olajképein akkor mutat fel figyelemre méltót, ha szabadjára engedi lágyabb, „nőiesebb" hajlamait, fantáziáját. Ha irodalom és képzőművészet, építészet és képzőművészet között létrejöhet gyümölcsöző kapcsolat, zene és képzőművészet között is elképzelhető, bár valószínű, hogy nem egyetlen járható út az, ahogyan Gyémánt László és Zeisel Magdolna csinálja.

Nagy Zoltán képeit és Sós András szobrait a Nádor u. 32-ben az Egészségügyi dolgozók szakszervezetének klubtermében láttuk. Mindketten fiatalok, hivatásuk mellett képzőművészettel is foglalkoznak. Nagy Zoltán akvarelljeit kifinomult színérzéke teszi figyelemre méltóvá. Témában megelégszik egy-egy végsőkig egyszerűsített motívum jelzésével, de néha erre sincs szüksége: pusztán színes foltokkal idéz elénk robbanásszerű formákat, vagy nyugodt ritmusú lírai kompozíciókat. Sós András fémbe és kőbe egyaránt dolgozik, darabos, elnagyoltnak tűnő formákkal alakítja szobrait. Érdekes hatású, hegesztett fémből készült kompozícióin a szerkezet hangsúlyozására ügyel, míg az emberi figurát csövekből és huzalokból felépíti.

Még egy bemutatóról kell számot adnunk, ahol néhány idősebb mester és néhány fiatal állította ki műveit. A Műszaki Egyetem Vásárhelyi Pál kollégiumában rendezett bemutatón *Veszelszky Béla, Gyarmathy Tihamér, Kornis Dezső, Csíky Tibor, Tot Endre, Hencze Tamás,* és *Bak Imre* vett részt. Figyelmet érdemlő tény, hogy a Műszaki Egyetem hallgatói, leendő építészek, műszaki szakemberek mennyire igénylik a képzőművészetet, és aktív megismerésére törekednek, nemcsak kiállítások látogatásával, hanem rendezésével is, és nem idegenkednek az olyan törekvések vállalásától sem, amelyek esetleg más kiállítóhelyen értelmet váltanának ki. A kollégium klubjában ezúttal a korábbi bemutató anyagát egészítették ki; Csíky Tibor vibráló felületű faplasztikái, reliefjei és Hencze Tamás geometrikus elemekből épített képei mellé akasztották fel az újabbakat. Veszelszky Béla ritkán közönség elé kerülő műveit színes, apró pontokból, mozaikszerűen festi. Festményei leginkább magasból nézett nagyvárosok képére emlékeztetnek. Első pillantásra rokon vele Gyarmathy Tihamér piktúrája, bár ő inkább a térben kíván tájékozódni. Képein az egymás mellé helyzett színes négyszögekből újszerű térfelfogás bontakozik ki, a harmadik dimenzión, a mélységen túl megsejthető a negyedik dimenzió is. Kornis Dezső régebbi, a festék automatikus változásait kihasználó „csurgatásos" műveit állította ki. Tot Endre ugyancsak az oldottabb festés híve, míg Bak Imre egyszínű festékkel kitöltött nagy felületek viszonylataival dolgozik.

Tölgyesi János

Szabó László szobrai Szolnokon

A Szolnoki Művésztelep néhány év előtt jubileumi kiállítást rendezett a Műcsarnokban. A szeretetlenség, amivel némelyek közelítették, szinte kétségbevonni igyekezett létét és jelentőségét. A tavalyi Galéria-beli kiállítás frenetikus sikere hatalmas cáfolat volt az értetlen és éretlen ítéletekre. Szolnok olyan hagyomány, ami kiiktathatatlan a magyar festészet fejlődésvonalából. A XX. század első tizedében, de mondhatni az első világháborúig egyenletesen magas színvonalat képviselt, aminek biztosítékai voltak mind a törzstagok, mind az átmenetileg ott dolgozó művészek kezéből kikerült remek alkotások. A világháború feldúlta, szétszórta a telepet, és a vitás értékű békében is nehezen állt helyre. A két világháború között mégis magához tért, friss emberekkel, új művészekkel gazdagodott, és így művészi arculata is változatosabb, telítettebb lett. A második világháború újra szétverte a telep sorait. A felszabadulás uta[illegible] be a talpraállás, de azok a fiatalok, — egy régi törzstaggal megtámogatva — akik letelepedtek, nehézkes indulás után, a helyi szervek imponáló segítségével szárnyra kaptak. Minden évi tárlatuk a Damjanich János Múzeumban az együttélés és a csoportos fellépés eredményességét mutatta. Ám egyéni kiállításaik is emlékezetes eseményekké nőnek.

Legutóbb Szabó László szobrász kitűnő gyűjteményét láthattuk, ami az esztétikai örömön túl többféle tanulsággal szolgált. Mindenekelőtt azzal, hogy a főváros művészeti monopóliuma megszűnt, és az országban szerte különböző tájegységek és városok megteremtették a helyi színeket, a művészetben jelentkező locale couleur-t. Szolnokon ez nem új jelenség, de új benne az, hogy a most ott élő negyven körüli nemzedéket is átjárta a sajátos légkör — genius loci — amit meg részben művészetük is formál, alakít. Áll ez különösen a festőkre, akik a helyi színeket átfogalmazzák vásznaikon, s mint felfokozott fényességű tükör adják vissza a Tisza, a Tabán, az új építkezések, s az emberek, tehát a növekvő város arcát.

Szobrásznál már nem olyan egyszerű a helyi szín, de az alaphangot megütötte úgy jó harminc év előtt Borbereki Kovács Zoltán Kubikus szobra. Ez azonban nem úgy értendő, hogy bármelyik ma Szolnokon dolgozó művészen stiláris nyomot hagyott volna. Inkább csak szelleme, a dolgozó nép általánosított megjelenítése hatott ösztönzően. Az egyszeriből a tipikusig eljutni, s ezt a művesség íratlan törvényeinek betartásával, az invenció mélységével létrehozni, ez a — nem egyszerű — feladata a szobrásznak.

A művesség, az anyag ismerete, szeretete, idomításának képessége alapvető mindenfajta képzőművészeti ágban, de különösen érvényes ez a szobrászatban. És aki, mint Szabó László — de hivatkozhatunk itt nagy elődeire, Ferenczy Istvánra és Fadrusz Jánosra — kétkezi munkásként, vasmunkásként kezdte pályafutását, az biztos, hogy jobban uralja anyagát, mint bárki más. Kővet, fémet és fát kell kezessé tenni, belőle kibontani a benne rejlőt és megtalálni a gondolatnak legalkalmasabb matériát. Szabó Lászlónak egyik legvonzóbb képessége, hogy szinte tévedhetetlenül választja az ideát legbiztosabban tartalmazó és kifejező anyagot. Ehhez természetesen az szükséges, hogy saját két kezével fejtse ki a formát a kőből és a fából, s mert ezt teszi, lettek bársonyosan simák faszobrai és fényt-futtatóan csiszoltak, vagy nyersen darabosak kőszobrai.

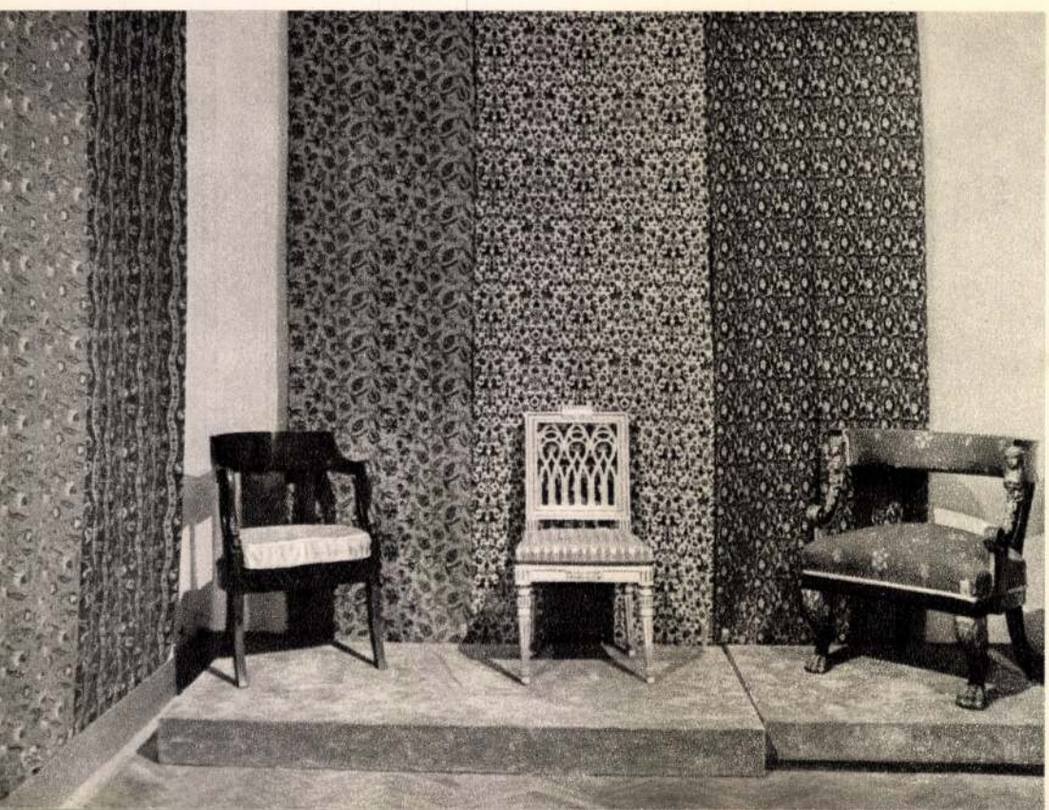

Szabó Éva kiállításának részlete
Un coin de l'exposition d'Éva Szabó
Фрагмент выставки Евы Сабо

leges tárgyi bőbeszédűség mellőzése jellemzik Csizmadia képépítését. A táj esetlegességeit kizárva, kisméretű tanyaképein a paraszti élet és reális környezete, szűkebb értelemben az alföldi táj egész mikrokozmoszát adja. A táj végső és alapvető, a végletekig leegyszerűsített formáiban mély zengésű drámai színélményeit mondja el.

Ígéretes tehetségű fiatal művész alkotásaival ismerkedtünk meg a kiállítás kapcsán. Ezt tekinthetjük művészi előlegként, de biztosítékként is ahhoz, hogy egy olaszországi tanulmányút után Csizmadia Zoltán, visszatérve élményeivel, az olasz táj varázsos hangulatával, még egyénibb és kiforrottabb hangon fog megszólalni.

Kucs Béláról

Minden szobor azt mondja, íme az ember. Kucs Béla szoborkiállítása azt mondja: én, Kucs Béla, ezt tudom mondani a megismert világról, az emberről. Ilyennek látom a bányában dolgozót, a vízmerítőt vagy a családot, bonyolult lelki kapcsolatokat, érzelmi mélységeket, az emberi tudat formálta, gondolati tartalmakkal átszőtt mélyen emberi érzéskomplexumokat, mint a bánat, a szerelem, a küzdés kifejezése. Így formálom én, ezt a mélyen emberit technikai ismereteimmel az anyagon, — mely legtöbbször terrakotta —, így viszem ezt a vallomást plasztikus formákba, arányokba, tömegek harmóniájába. Igy szólok az emberről az emberhez.

Kucs Béla 1925. július 10-én született Ózdon. Már zsenge ifjúkorában megismerkedett az emberi test és a feszülő izmok legrettenetesebb küzdelmével, a testet-lelket felőrlő kegyetlen robottal. A hidegkúti téglagyárban kezdte, majd görnyedt gerinccel a föld méhében, megszállott révülettel a szén erei felé ásó bányász lett Dorogon. Itt hallott elfáradt öreg bányászoktól tündérmeséket a félelmes bányaszellemek különös világáról, és mohó vággyal falta magába a furcsa, ezernyi rejtéllyel és veszélyekkel teli bányalevegőt, amely új világ felfedezését is jelentette.

Azóta is azt vallja Kucs Béla: egész életre szóló élményt adott nekem a bányamunka. Ma is a legszebb és legbátrabb munkának tartom. —

Valahol itt kezdődnek első próbálkozásai a még nehezen engedelmeskedő anyaggal; fehér agyaggal csillék falára rajzol és egy néger fej megmintázásával is próbálkozik. Most is úgy emlékezik vissza, hogy akkor boldog volt, mert először érezte azt, hogy sikerült. — Az út talán innen indult el a ma Kucs Béla szobrászművészének munkáihoz. — „Sok mindenen mentem keresztül, sokat kutattam az életben — mondja küzdelmes, megpróbáltatásokkal teli pályájáról — de szüntelenül azt forgattam a fejemben, hogy tanulni fogok, mert semmit se tudok a világból."

Közben kalandos lelke tovább hajtja őt az ismeretlen felé és megszökik a bányából. A Sörgyárba kerül fizikai munkásként. Ekkor már rendszeresen foglalkozik a számára különösen sok élményt nyújtó rajzolgatással, vázlatokat készít, melyeken a munkások életének apró epizódjait örökíti meg. Korai művei között egyik számottevő alkotása egy öreg ácsról készített szivacsos mészkőből késsel faragott műve, melyet vázlatokon érlelt végső formájára. Hosszú próbálkozások, sikeres és sikertelen kísérletek vezetik Kucs Bélát Kmetty szabadiskolájába, a Derkovits-kollégiumba, majd 48-ban a főiskolára Beck András, Mikus és Pátzay mester tanítványai sorába. Főiskolás éveire a formákkal való könnyed játék, az absztrakció lényegének tanulmányozása, bravúros modellálás nyomta rá bélyegét.

Nem ok nélkül vázoltuk ezt a küzdelmes indulást akkor, amikor Kucs Béla mai alkotásai előtt állunk szemlélődve, e művészet mélységeinek megértése igényével. A kiállítás és a művész önvallomásai egybehangzóan arról győznek meg, hogy a 21 mű Kucs Béla gazdag gyermekkori élményanyaga szobrokban formálva. Az emberi test mozgásának, különböző és jellegzetes állapotainak mélyen átérzett művészi megfogalmazása.

Az anyag feltétlen tiszteletben tartása, a különböző anyagi minőségeknek megfelelő adekvát formaépítés párosul nyugodt, harmonikus zártsággal, szobrainak tömbszerűségével. Így érezhetjük monumentálisnak a még fél méter magasságot sem elérő szoborfiguráit, melyek megszüntek kisplasztikák lenni a fogalom polgári értelmében. Témaválasztása gazdag: bányász, üstfoltozó, haját mosó nő, beszélgetők, szerelmespár figurái nem elvont hősök, nem gépies, lélektelen jelszavak plasztikus sémái, hanem élni akaró, küzdeni tudó, a fáradság verejtékcseppjeit a homlokáról letörlő, az életet és a küzdelmet szüntelenül újrakezdő dolgozó ember típusai. Kucs Béla szobrain különösen behatóan tanulmányozza az emberi lélek állapotait. Sírkövein például a bánat különböző fokozatainak megmintázásával a teljes összeomlástól a szelíd bánatig minden fázis ihletett, gazdag művészi variációban jelenik meg.

Tanulnia kell minden művésznek Kucs Béla szavaiból a határozott, világos művészi cél megfogalmazásában: „Minden ma élő művész alapvető feladata harcolni a művészet elembertelenedése ellen. Saját művészetemben az absztrahálás legnemesebb felhasználásával sokalakos emberábrázolást akarok a térben. Az a célom, hogy az ebből fakadó emberi és művészi mondanivalómat minél egyszerűbben, tömörebben tudjam kifejezni."

Soós Klára

Korányi, Eötvös, Trefort, olyan sikerhez, olyan kiemelkedéshez, mint mások, például Medgyessy, Beck, Kisfaludy-Strobl, Pátzay, Ferenczy Béni stb. nem tudott eljutni.

Végül úgyszólván csak önmagának dolgozott. Némi keserűséggel, hitében meg nem rendülve, amit tanulásának földjén Belgiumban rendezett kiállításának sikere (1957) támogatott.

Művészete két határ között mozgott. Alapberry Finnt? — Azt is. Míg öltözködött, körülnéztem. Tágas szobája tele volt könyvekkel, az íróasztal fölött Ady, Wilde és Rabindranath Tagore fényképei. Az ágya fölött valamilyen szanszkrit írás. Keleti szőttesek, fegyverek. Kép, tanulmány, sehol. Kissé meghökkentem. A nyert benyomás legkevésbé sem vallott művésznövendékre, de mégkevésbé az, hogy a festés helyett, majdnem délig aludt. Persze nem minden nap van így — mondá. — Hétfőn van a modell beállítás, ennél ott kell lenni. Kedden, pénteken Hollósy korrigál, ekkor már eredményt kell felmutatni. Roppant gyorsan dolgozott. Rövid elmélyülés után az aktot, vagy fejet „felvágta", úgy hogy délre már kész is volt vele. A Hollósy iskola minden nyáron 4 hónapot Máramarosban, Técsőn töltött plein-air munkában. A váltakozó világítás rengeteg problémát vetett fel, de a feladat megoldásában mindig elöl járt. Ugyanígy a tájkép festésben is, ahol még nagyméretű tájképeket is egy ülésre megoldott. Amikor én melléje kerültem, már teljesen egyéni stílusa volt. Párizst megjárta és ismerte a nagy svájci gyűjteményeket. Hollósynak nagy érdeme, hogy a növendékeit az érettebb korszakukban már teljesen egyéni útra irányította és önálló munkára fogta, őket lakásukon kereste fel korrektúrára, ami inkább megbeszélésből állt. Ez az eset volt többek között Csontváry Kosztkával is, aki az iskolai fegyelmet különben sem bírta, hanem egy óriási méretű vászonnal kivonult az erdőbe őserdőt festeni, mint mondta. Hollósy oda járt ki hozzá korrigálni. A világhírű zeneszerző Wolf Ferrari is Hollósy növendék volt és mellette ment át lassan a zeneszerzésre. Hollósy Técsőn maga is sokat dolgozott, de a tanítványainak nem engedte meg, hogy munka közben megfigyeljék, sőt még a kész képét sem mutatta meg senkinek. Én több mint 3 évig voltam Hollósynál, de Hollósy képet — már a múzeumban levőktől eltekintve — csak akkor láttam, amikor 1918 tavaszán Hollósy halála után az özveggyel a técsői képeit számbavettük és ládákba csomagolva Pestre küldtük. Kb. 25 festményre emlékszem, melyek Pesten a Lloyd-palota égésénél mind elpusztultak. Baktay hatása a többi növendékre természetesen nagy volt. Elsősorban a festészetben, de más kulturális vonatkozásban is. Az orosz irodalmat mindenkinek ismerni kellett. Ő több nyelvet beszélt, így oroszul is. Egy alkalommal betanította a magyar növendékekkel Gorkij Éjjeli menedékhelye utolsó jelenetét oroszul, és egy szombat délután a jelenetet előadtuk

[redacted] ából, a [redacted] indenki orosz ingben — rubaskában járt. Baktay vezetésével némelykor 3 napra is kimentünk az őserdőbe, a gyönyörű máramarosi vadonba. Kenyéren, szalonnán éltünk, száraz faleveleken aludtunk.

1914 nyár. Az iskola újból Técsőn van. Baktay bejár olykor az iskolába, de többnyire önállóan dolgozik. Hollósy nagy figyelmet szentel neki, a svájci tanítványok meghívják Svájcba, az oroszok Oroszországba. Minden jel arra vallott, hogy fényes művészeti karrier előtt áll. Ekkor egy törés állt be. Még jóval a háború előtt nővére egy előkelő hindu felesége lett és az ő révén kezdett a szanszkrittal foglalkozni és elmerülni a hindu filozófiában. 1914 augusztusban kitört a háború. A magyar növendékeknek be kellett vonulni, az oroszokat internálták, de a leánynövendékek Romániánkeresztül hazamehettek. A következő értékes évek elvesztek a háború forgatagában. 1918 őszén kerültünk vissza, de Hollósy ez év májusban már meghalt. Baktay még mielőtt önálló alkotóművész lett volna megállott, de inkább visszatorpant. Paradoxonnak tűnik fel, de tény, hogy Hollósy sorsa visszaretentette. Hollósy tüneményes tehetségű művész volt, de nem rendelkezett a gyakorlati élethez, a művészi érvényesüléshez okvetlenül szükséges kitartó küzdőképességgel. Amikor a szelleme lerakta a magyar művészet újjászületésének, Nagybányának az alapkövét, az aktív résztvételtől rövidesen vissza is vonult, kitért a harc elől, függetlenségének biztosítására iskolát alapított és csak nagy ritkán vette kezébe a varázslatos ecsetét. Hozzá hasonlóan Baktay is keveselte magában a küzdőképességet és érezte, hogy enélkül a jövője nem sok jóval kecsegtet, és már-már a magaslatra feljutott művész megingott, nem a művészi hitében, hanem a gyakorlati életben való sikeres helytállás reményében.

Még egy utolsó esély mutatkozott. Az egyénisége és tudása alkalmas lett volna arra, hogy átvegye Hollósy örökét és vezesse tovább a független szabad iskolát, a műtermi munkát Münchenben, a plen air iskolát pedig Técsőn. Ezt a gondolatot akkoriban több újság is megpendítette. E felcsillanó reményt a békeszerződés lehetetlenné tette. Magyarország elszigetelődött, a tanítványok szétszóródtak, a gyönyörű máramarosi tájakat leválasztották Magyarország testéről. Münchenben a nyomor évei kezdődtek. Egy kivételes festői tehetség magasbaívelése elmaradt. Indiába utazott, ahol eleinte még festett, majd minden tehetségét a hindu filozófia írásban és szóban való megismerésére fordította és e tárgyban írott műveivel és ismeretterjesztő előadásaival is nagyot alkotott.

Haranglábi Nemes József

IEL FRIGYES, POGÁNY Ö. GÁBOR
alat igazgatója
Műszaki szerkesztő: SÜTŐ LÁSZLÓ

125-022
ben, 7200 példányban
y-, a szöveg magasnyomással készült
ádor tér 1.) és a postahivataloknál
ületi 61,066

Kucs Béla

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

nobránunévén

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1983 NOV 10

/1021

Szobrok Csongrád megyében

Kucs Béla: Tanácsköztársasági emlékmű — Vásárhely

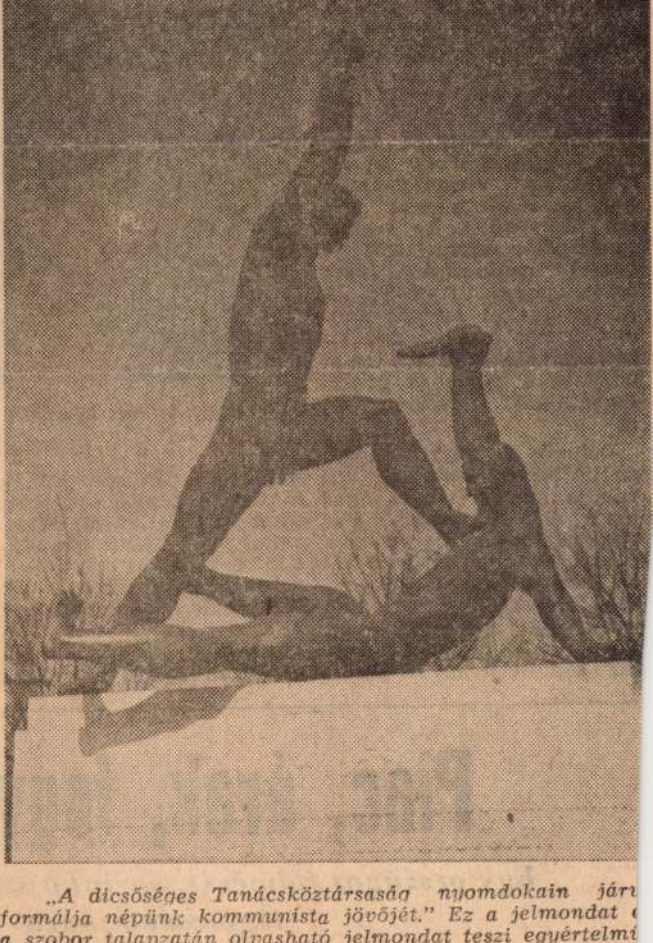

„A dicsőséges Tanácsköztársaság nyomdokain járu formálja népünk kommunista jövőjét." Ez a jelmondat a szobor talapzatán olvasható jelmondat teszi egyértelmű vé, hogy az emlékmű milyen eseményre utal. Kucs Bé pályázatnyertes emlékműve kézenfekvő megoldásként szim bolikus jelenetet választott az emlékmű fő motívumá két egymással viaskodó meztelen férfialakot. A visszahú és a haladást szolgáló erők küzdelmét öntötte formába i módon a szobrász, olyan jelenetbe, amelyben a küzdele ugyan eldőlni látszik, de érezhetően nem zárul le. A j lenet feszültséggel teli, mozgalmas, dinamikus és kellő elvonatkoztatott. Ez az emlékmű még magán viseli ugy az ötvenes évek diadaktikus emlékmű-szobrászati felfog sának bizonyos jegyeit, de mindenképpen színvonal megoldásnak tarthatjuk a Tanácsköztársaságra emléke monumentumok sorában.

Felállítva: 1959-ben. Anyaga: bronz. Magassága: 19 centiméter.

Csongrád megy

A Vajdaság Dolgozó Népe Szocialista Szövetsége Tartományi Választmánya Elnökségének delegációja érkezett tegnap, szerdán délelőtt Szegedre, a népfront Csongrád megyei bizottságának meghívására. A delegációt *Milan Telefanov* elnökségi titkár vezeti, tagjai *Horváth József* és *Hrk Anna* elnökségi tagok. A vendégeket *Nagy István*, a népfront megyei elnöke fogadta, a fogadáson ott volt *Horváth Lajos*, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese és a népfront megyei vezetősége is. A vendégeket *Molnár Sándor*, a népfront megyei bizottságának titkára tájékoztatta a népfront gazdaságpolitikai tevékenységéről.

Nagy István köszönti

Somogyi

Délután a megyei tanács épületében dr. Petrik István, a megyei tanács általános elnökhelyettese adott tájékoztatót a megye gazdasági, politikai és kulturális életéről. A delegáció ezután Deszkre utazott, ahol találkoztak a község vezetőivel és a délszláv lakosság képviselőivel. A baráti találkozón Molnár Mihály a deszki községi pártvezetőség titkára köszöntötte a vendégeket. Bánfi József, a népfront deszki községi bizottságának titkára a község életével ismertette meg a vendégeket, az itt élő nemzetiség életéről pedig dr. Rusz Márk, a délszláv

Piac, árak, fogy

Egy országos felmérés szerint a sze legolcsóbb piaca

Burgonyából egyre kevebbet, zöldségekből és hai gyümölcsökből a terméseredményektől függően venként eltérő mennyiséget, iszont tojásból és baromfiól növekvő mértékben fogyasztottunk az elmúlt két sztendőben — állapítható meg a piaci felhozatalt és az alakulást vizsgáló országos felmérésből. A statisztia szerint a zöldség- és főelék-, valamint a friss gyümölcsök, primőráruk és más munkaigényes kertészeti termékek iránt növekszik az érdeklődés.

Az élő baromfi iránt jelentősen mérséklődött a vásárlók igénye, a piacokon is egyre inkább áttérnek a vágott baromfi árusítására,

a múlt évben a 13 300 tonna árunak már csak 56 százaléka volt élő baromfi, 44 százaléka már tisztított, vá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kucs Béla, Munkácsy-díjas szobrászművész

HÉTFŐI HÍREK
1983 JUL 18

1021

Dorogiak – Dorogért

Nyolc évszázad tíz éve

Szegedy Péter „hites mérnök" Doroghról rajzolt fakó, és sárga térképét nézem: „Arany dülő, Körtefa és Hosszúdülő, Kenderes és Öreg szőlő"... Maga település még öt-hat kis kocka. Ezt „belsőség"-nek jelzi a XIX. századi tipografus.

De milyen hatalmas föld alatti birodalmat vetett már akkor papírra egy másik, korabeli térképész: óriási pályaudvar síneihez hasonló bányavágatok tömege. Hát igen! Dorogon több mint *kétszáz* éve bányásszák azt a szenet, amelyről *1851-ben* azt írta egy geológus, hogy vetekszik más országok fekete kőszenével.

S *a 800 éves Dorog* ennek ellenére szegényes otthont adott polgárainak. Bányászkolóniák... poros kis utak... A városiasodás „ötödik sebességre" éppen tíz éve, *1973-ban* kapcsolt át.

★

„Dorogiak — Dorogért!" Így nevezik azt a mozgalmat, amely idén tavasszal meghozta nekik a HNF Országos Tanács Nemzeti Zászlaját, a településfejlesztésben elért eredmények legmagasabb társadalmi elismerését. Az elmúlt évben majd' *26 és fél millió forint értékű társadalmi munkát végeztek.*

Lázár Emil, a Dorogi Szénbányák Vállalat vezérigazgató-helyettese és *dr. Csuha József* tanácselnök arról tud beszámolni: az utóbbi években a 765 elavult kolónialakásból ötszázat már felszámoltak, s ez a sors vár rövidesen a többiekre is. A művelődési házat 30 millióért rekonstruálták és színvonalasan berendezték. Új utak, kereskedelmi és szolgáltató létesítmények születtek. Nos, erre a városépítő munkára „felelt" a Dorogiak — Dorogért! mozgalom. Elnöke *Csuha András* nyugdíjas, a Bányaműszaki Felügyelőség volt vezetője. Titkára *Puchner Ferenc*, a szénbányák tervező irodájának igazgatója. Ők fogják össze a „vezérkart", amelyben a helyi népfront elnöke, *Kökény Imre* éppen úgy terveket kovácsol egy-egy iskola, gyermekintézmény, járdák, parkok, sportpályák építésére, mint *Andorfer József*, a nagyközségi pártbizottság titkára. S hogy mi volt a mozgalom legnagyobb tette? Némelyek szerint a Jubileumi dísztér, meg a víz- és csatornahálózat bővítése. Aztán... tíz és tíz akciót sorolnak még fel.

Kucs Béla impozáns alkotása a szolgáltató üzem székháza előtt
(Gink Károly felv.)

★

Dorogon minden évben ünnepi tanácsülésen köszönik meg az önzetlen társadalmi munkások segítségét. Idén *tíz emlékplakettet és hatvan oklevelet* adtak át.

Mert nemcsak a dorogi szén jeles. Elmondható ez a dorogi emberekről is!

Szüts Dénes

év ut

lt egykoron
egri remete

gatóké a Gárdonyi-ház múzeuma

bában planínó, rajta két hegedű. Az író ugyanis gyakran muzsikált, sőt zenét is komponált — kedvtelésből. Iparтörténeti kuriózum *az a két feketére pácolódott vaskályha, amely Salgótarjánban készült egy évszázaddal ezelőtt.* De sok pénzt adnának a gyűjtők az író Londonból hozatott, fehér-kék virágos fajanszmosdójáért!

Hát még a könyvtár! *Voltaire* összes műveinek teljes első kiadása, *önémet lexikonok, 1500 francia és ugyanannyi német nyelvű kötet, s emellett még vagy ezer verseskönyv, regény, tudományos munka, a világ 16 nyelvén!* Így *Nyekraszov* összes művei oroszul, sokat forgatott kötetek mongol, zürjén, héber, arab és más nyelveken. Gárdonyi — olvasott vagy *tucatnyi nyelven* — eredetiben akarta megismerni a költészet, az irodalom és a tudomány alapműveit.

Más nagyságok

Az őspark szélén egy másik épület: Gárdonyi családjának hajléka; a felszabadulás óta óvodaként működött, de *most ez is az emlékházhoz csatlakozik majd.* Itt helyezik el az író eredeti kéziratait, itthon s külföldön megjelent könyveinek mustráját. Egyszersmind Heves megye többi író nagyságának: *Bajza Józsefnek, Vitkovits Mihálynak* és *Bródy Sándornak* irodalmi emlékeit. (Gárdonyi kéziratai egyedül megtöltenek majd egy termet, merthogy szokása volt: először ceruzával fogalmazott, majd tintával írta át, végül írógépébe kopogtatta műveit, melyeket aztán fiai: **József** és **Sándor** gépeltek le másodszor, nyomdakészre.)

★

...Sírja az emlékmúzeumtól pár száz lépésre emelkedik, az egri vár Baldigérabástyáján. Ő maga ugyan végrendeletében azt kérte, hogy házának kertjében temessék el, éjszaka, csendben, a nyilvánosság kizárásával, és sírkövet se emeljenek fölé. Ám tisztelői, barátai a köz kívánatára megszegték végakaratát. Így azután 1922. november 1-én *tízezrek kísérték* hamvait az Egri Líceumtól a bástyáig...

Garai Tamás

Már a szakmát se

Zsellér
a jelen

Nem kell az

— Apránként felejtenek el bennünket, egyre kevesebb a megbízásunk. Már hirdetést is adtunk fel. A század-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 OKT 26

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Kucs Béla, szobrászművész

ne tudná rendben tarta

1021

KUCS BÉLA: CORPUS

ktár), a K. u. K.-lakt
echner Lajosék húsz
terve szerint épült h
okasága. A rekonstru
pítkezések legismertebb
gtöbbet foglalkoztatot
itelezője a *Jiraszek-Krausz-cég* (Neubauer
Vodiáner-bérház, ón
skolák és ezeken túln
eg még 20, emeletes
gánház).

A NAGYSZABÁSÚ

kezések során 1883 v
26 kétemeletes, 211 egyemeletes, 836 magasföldszintes, 1314 földszintes utcai, 246 földszintes udvari lakóházat építettek. Ezeken túl 514 műhelyt, istállót, gazdasági épületet és 80 szint valósítottak meg. Alig négy év alatt tízezer-kettőszázötven lakást létesítettek. Az újjáépítésre korabeli forintban több mint 33 milliót fordítottak.

Az újjáépítést körültekintően, kiváló szakmai zsenialitással és meglehetősen nagy sebességgel hajtották végre *Lechner Lajos* vezetésével, akinek jellemzését vegyük a szemtanútól, *Mikszáth Kálmántól*: „*E fürge, kedves alak örökké siet, mindig fárad, jár valamiben, s még akkor is saját mulatságára diskurálgat, akkor is Szeged érdekében informál; eleven kék szemeivel, villogó pápaszemén ke-*

tikus városkép jött létre, a nemrégiben elhunyt *Bálint Sándor* mai megállapításai szerint, „*... abból, hogy az a stiluskorszak máris a történelemé, következik, hogy a szegedi városkép eklektikus világa már műemlékjellegűvé érett, és a maga gazdag egységében hazánkban egyedül áll.*"

A királyi biztosság 1883 decemberében megszűnt, majd a díszpolgárrá választott *Lechner Lajos* 1884 júniusában távozott Szegedről. Olyan művet hagyva maga után, amely jó alapot nyújtott a millenniumi építkezéseknek, a századforduló utáni törekvéseknek, a két háború közötti gyarapodásnak, majd az ezredfordulóra tervezett negyedmilliós nagyvárosnak.

(Vége.)

BÁTYAI JENŐ

KUCS BÉLA

1925. július 10-én Ózdon született. Művészeti tanulmányait 1946—1953. között végezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Beck András, Medgyessy Ferenc, Mikus Sándor és Pátzay Pál növendékeként. Szobra áll Dorogon, Budapesten, Pécsett, Vácott stb. Kitüntették Munkácsy-díjjal (1957).

Lakcíme: Budapest XIV., Népstadion út 1.

Ünnep, 1975, terrakotta, 40 cm

Magyar szobrászati Kiállítás, Bp. Műcsarnok 1978. V. 5–28.

Kucs Béla

/ 1021

Kucs Béla:
Ünnep

Az MSZMP Központi Bizottsága 1978. április 1
Politikai Bizottságnak a XI. kongresszus óta vég
sét, és mélyreható vita után több fontos gazdasá
rozott. A Központi Bizottság a beruházásokkal k
megállapította: „Az ötéves terv első két évében
előirányzatát összességében túlteljesítettük. Ezen
zásoknál elmaradás mutatkozik. A vállalati beru
járultak a termelési színvonal emeléséhez, a haték
zetközi versenyképességünk fokozásához." Tovább
tünk álló időszakában fontos feladat a beruházások
sa." Ezek az összegző megállapítások rendkívül szerte
kat jelölnek meg a beruházási tevékenység számára

Társadalmi Szemle

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126

SAJTÓFIGYELŐ
1978

Gazdasági helyzetünk elemzéséből kitűnik, hogy a k
szorosabban kell összekapcsolni az ország külgazdasá
vítására irányuló törekvéseinkkel. A politikai, állan
tervezési és szabályozási szférákban teendő lépések és
meghatározása, valamint a gazdálkodó (a beruházások megvalósításában érdekelt, illetve abban közreműködő) szervezetektől elvárható magatartás megfogalmazása előtt érdemes és célszerű kissé részletesebben áttekinteni a beruházások tervezésében, döntési rendszerében és szabályozásában az utóbbi néhány évben — de különösen 1977-ben — szerzett tapasztalatokat.

Emlékezetül idézzük fel az V. ötéves terv néhány alapvető célját. A terv a népgazdaság fejlesztésére a szocialista szektorban 870 milliárd forint összegű beruházást irányzott elő, az előző ötéves periódusénál mintegy 25 százalékkal többet. A tervszámításokban ezen felül kb. 100 milliárd forintra becsültük a zömében lakásépítést jelentő magánberuházásokat. A tervezett mértékű beruházások évenkénti megoszlásáról az a vélemény alakult ki, hogy célszerű az első években szerényebb növekedési ütemmel számolni, mert várható külgazdasági nehézségeink miatt mérsékelni kell a nemzeti jövedelem hazai felhasználásának növekedését. Így a terv 1976-ra az előző évekéhez képest igen szerény mértékű növekedéssel számolt, majd évről évre egyenletesen emelkedő beruházási lehetőséget vett figyelembe. A beruházási javak (épületek, utak, gépek, berendezések stb.) árainak és a beruházások megvalósítási költségeinek előre látható emelkedése miatt úgy gondoltuk, hogy az aktuális árakon számított növekedési ütem évente átlagosan mintegy 7—8 százalékos lesz.

KUCS BÉLA szobrász, Munkácsy-díjas
Ózd, 1925

Művészeti tanulmányait a Derkovits Kollégiumban kezdte, majd 1948-53-ban Pátzay Pál és Mikus Sándor irányításával a Képzőművészeti Főiskolán tanult. 1949 óta kiállító művész, vidéki bemutatók (Vác, Esztergom, Hódmezővásárhely stb.) mellett 1963-ban a Mednyánszky Teremben, 1964-ben a szentendrei Ferenczy Muzeumban, 1968-ban a Radnóti Klubban, 1972-ben a Csepel Galériában jelentkezett nagyobb kollekcióval. Nevéhez fűződik a Szentendrei Parkmuzeum megszervezése. 1957-ben Munkácsy-díjat kapott. - Munkáinak tulnyomó részét a közösségi érzésvilág, az emberi egymásrautaltság kifejezésének, igenlésének szenteli. Jellegzetes alakzata a sokfigurás csoportkompozició, amelynek dekorativ ritmusában a különböző társadalmi mozgásokat próbálja meg szobrászilag megjeleniteni. 8 köztéri szobra került felállitásra.

Művészéletrajzok 1975

MAGYAR PAPÍR

197 SZEP 18

Kucs Béla

...iripari
...talok

papíripari
fiatalok

1021

NŐI FEJ

(KUCS BÉLA alkotása)

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMI

Csak a béke...

Ne is mondjátok, tudom én, hogy csupa kis háború a szerelem, a hivatal, az utca, a gyár,
hogy a család csöpp egére is naponta nehézbombázók raja száll,
felkel reggel az ember s magányába beássa magát,
úgy várja a múló percek körülötte becsapódó sorozatát,
tudom én, hogy akaratod és akaratom
s a tizediké, s a tízezrediké, ha összecsap, úgy robban, akár az atom,
s kiszámíthatatlan erőket idéz föl,
tudom én, hogy az emberi természet messze még a leszereléstől,
attól, hogy az ember fegyver nélkül álljon meg egymás előtt reggeltől estig és estétől reggelig,
s fedezék nélkül, menedék nélkül, csel nélkül, álcázatlanul eressze a senki földjére álmait, szavait, tetteit,
tudom én, ó tudom, hogy még a meztelenül egymáshoz simuló testeken is olykor láthatatlan páncél csikorog,
hogy marni kész a csók puha húsai közt is a fog,
hogy értelmes, szép, szelíd szavaidon
mint gázol át hirtelen sírva-röhögva a lélek ős-szörnye, a HY,
tudom én gyilkos és öngyilkos fegyvereidet, szerelem s szeretet,

A TIT SZABADEGYETEME

Lépést tartani a f

A művelődés modelljei • Októl

Jelentkezés: szeptembe

Nevében a jele: Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat, népszerűen a TIT. Működésének hagyományai a múlt század elejére vezetnek vissza, ide értve Kazinczyék, majd később Petőfi és Arany nyelvújító mozgalmát, tevékenységét. Az ismeretterjesztés egyik oldalon a szellemi forrásokat jelenti, ugyanakkor [illegible] befogadót. A sabb a tavalyinál. A jelentkezők közül a legtöbben közép iskolai végzettséggel (a hallgatóság 55 százaléka) általá nos iskolai (28,1 százalék) é egyetemi, főiskolai végzett séggel (16,9 százalék) rendel kezik. Csökkent a nyugdíja sok és háztartásbeliek jelent kezése.

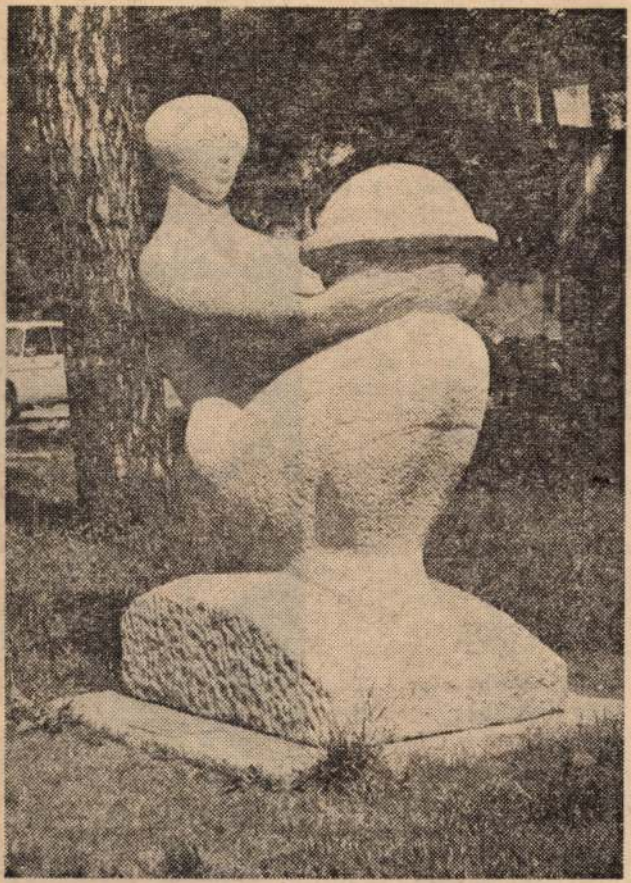

Kurt Bolor: „Ülönös"

Etti Hirlap, 1976. jun. 1.

Gyorsan fejlődik Zala megye építőanyag-ipara. Tavaly fejeződött be a nagykanizsai téglagyár 100 millió forintos korszerűsítése.

A modern présekkel és szárítókkal felszerelt gyárban több mint 30 millió kisméretű téglának megfelelő építőanyagot gyártanak.

A megye másik nagyobb téglagyárában, Teskándon, 85 millió forintot költenek az üzem bővítésére.

A tófeji kerámiagyárban tavaly kezdték el a termelést, s az idén már 450 ezer négyzetméter falburkoló lapot készítenek. A következő két évben újabb 310 millió forintos beruházással bővítik a gyárat.

A tervidőszak végére 750 ezer négyzetméter falburkoló csempét állítanak elő.

Ebből 150 ezer négyzetméter az importból ismert, mintás, szitanyomással készített csempe. Az újabb beruházás után a tófeji kerámiagyár adja majd az ország csempetermelésének egyötödét.

Kucs Béla

● Kucs Béla: Népitánc.

Vadas Zsuzsa: „Sej szellők, fényes szellők!..."
Petőfi Népe, 1976. dec. 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MÁR 15.

Budapester Rundschau

Béla Kucs

1976/11

1021

Béla Kucs: Komposition aus Haraszter Kalkstein in der Metallarmaturenfabrik von Mosonmagyaróvár (1975)

BUDAP

RUNDSC

WOCHENZEITUNG FÜR POLITIK, W

XXV. Parteitag der KPdSU

LEITPRINZIP W

Miskolci Budapest 1975/11 9. old.

A Nehézipari Műszaki Egyetem diákszállója, Kucs Béla szobrával

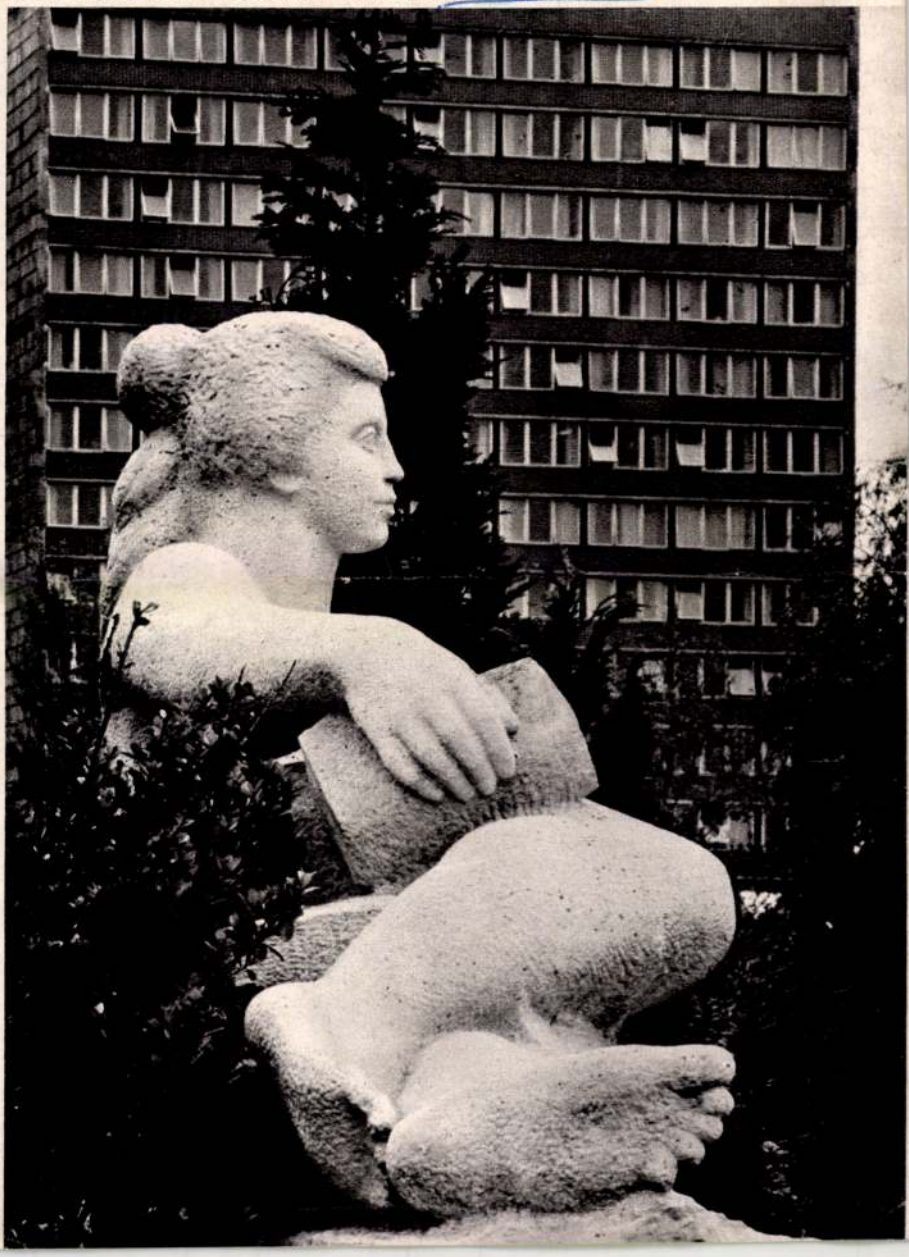

Kucs Béla

Gábor István

Az Eö
Gimná

A könyvtár

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR PAPÍR

1315 KPR 9

Kucs Béla

75

1021

KUCS BÉLA alkotása

R

IV.

A szél fújt, és az állomás előtt egyetlen ismerőst sem láttam. Ismerőseim azt tanácsolták, hogy vonatérkezés után jól nézzek körül, mert mindig szokott lenni papírgyári kocsi az állomáson. Ha nincs, akkor induljak el gyalog. 15—20 perc, magyarázták.

Újra és újra körülnézek, de sehol senki. Most már gyalog indulok el, gondolkodom. A biztonság kedvéért megkérdem, hogy merre kell menni a papírgyár felé... A „nyíregyházi külsejű" férfi már-már elkezdte mondani, amikor egy férfi és egy nő megfordult — éppen mellettem mentek el — és rám néztek, érdeklődni kezdtek.

Mind a ketten a papírgyárból jöttek ki az állomásra. Ba és indultunk. A gépkocsivezetőtől kérdem:

— *Mennyi ideig tart az út gyalog?*

— Ha nincs sorompó, majdnem háromnegyed óra, ha van, akkor több.

— *Én úgy tudom, hogy 15—20 perc.*

— Kocogva esetleg... De akkor aztán jól kell kocogni.

A fellobogózott gyárépület elé fordulunk. Majd az irodaház első emeletére irányítanak.

Kiderül, hogy a párttitkár az üzemben van, az igazgató pedig Budapesten.

Fiatal titkárnő, fiatal főmérnök, fiatal művezető, fiatal szállítási vezető. Mindnyájan huszonévesek. Divatos félcipő, kockás ing, nyakkendő... A főmérnök tárgyal, a szállítási csoportvezető azon-

1021

PARKMÚZEUM SZENTENDRÉN

Kell a szobornak a természeti környezet, már csak azért is, hogy a szobor emberalkotta formáit a természeti formák rokon, vagy más világa között lássuk, hogy a kétféle: az alkotott (szobrászati) és a alakult (természeti) formák organikussága, realitása minőségén a szemlélő elmélkedhessen.

Az alkotmány ünnepén felavatott szentendrei parkmúzeum — szobormúzeum. Nem a régi korok alkotásai kaptak helyet benne, hanem a közelmúltéi. Azoknak a szobroknak a gipszváltozatai, amelyek az utóbbi években és napjainkban az úgynevezett kétezrelékes állami beruházási program keretében készültek. Gipszanyagban levő szobrokat láthatunk tehát Szentendrén. Nemes anyagú kőszobrot is találunk, három vagy talán négy darabot, ezek valamilyen ok miatt nem kerülhettek tervezett helyükre. A gipszanyag, a gipsz forma a jelenlegi hazai szoborkészítési gyakorlat szerint köztesi állapot. Az agyagban megmintázott szobormodellt öntik gipszbe, ebben a formájában bírálja el a zsüri és erről a gipszmintáról teszik végleges anyagába a szobrot a kivitelező mesteremberek. A gipszforma tehát ottmarad a szobrász műtermében, kallódik, útban van. Ezeknek a modelleknek ad helyet és nyilvánosságot a szentendrei parkmúzeum. A végleges anyagba került szobor a kő, bronz stb. anyagszerűsége értékével lesz gazdagabb, kifejezőbb. A kőszobroknál megesik, hogy egyik-másik részletforma eltér a gipszminta formáitól — kőszerűbb lesz.

A Szentendrére került szobrok tehát ezt a kivitelezés előtti, köztesi állapotot őrzik: nem egy esetben az eredeti mintázás frisseségével még jobb hatásúak is mint a nemes anyagban levők, de olykor azokra a hibákra is ráakadhatunk, amiket a kivitelezés korrigált. A szobrászi kifejezés eredeti szóformáció, tehát ezek a szobrok, hasonlók a szerkesztőségbe leadott kézirathoz, amibe néha-néha egy-egy helyesírási hiba is belecsúszik.

A gipsz és a szabadtéri múzeum szavak együttszereplése óhatatlanul felkelti bennünk a gyanút: ha ezek a szobrok gipszből vannak, vajon hogyan bírják kint a szabadban az időjárás viszontagságait, hiszen a meleg tágító, a hideg zsugorító hatása következtében pár év alatt szétporladnak. Erre gondolván a rendezők műanyaggal itatták át a gipszeket, ami egyben patinázásként is szolgál. Ez utóbbi szerepében a műanyag nem minden esetben szerencsés, mert egynémely szobornak a formáit az olykor erős szín közömbösíti, összemossa. De az időjárás viszontagságaival szemben — a laboratóriumi próbák tanúsága — tizenöt-húsz évig lesznek ellenállóak Kucs Béla közlése szerint — aki a szentendrei lakása előtt levő gyönyörű szép park hasznos kihasználására is gondolván, a parkmúzeum gondolatának elindítója volt és továbbra is lelkes megvalósítója. Szó van arról is, hogy időtálló műanyagba tegyék át a parkmúzeum szobrait. És ha bár ez még külön tetemes költségébe kerülne is a szentendrei tanácsnak, megérné, mert mint az eddigi költség —300 000— forint (Kucs Béla közlése), a további is nagyon jó ügyet szolgálna. Még akkor is, ha meggondoljuk, hogy egy kis város költségvetésében az eddigi ráfordítás sem kevés összeg. A további ráfordítás egy páratlan jellegű múzeum továbbélését tenné lehetővé. Hiszen hazai szobrászatunk rendkívül izgalmas állapotáról, emlékezetes korszakáról ad már most is szinte majdnem egységes képet ez a gyűjtemény. És ha a szobrok időtálló anyagba kerülnének, már nemcsak nekünk szolgálnának tanulságul, — mintegy felméréseként szobrászatunk újabb fejlődésében az eddig megtett útnak, — de a jövő számára is együtt maradna egy egységes korszak szoboranyaga: megismerésre, tiszteletre, vagy ítéletre.

Írásomat azzal kezdtem, hogy a szemlélő meditálása okából is jó a szobrokat a természeti környezetben látni. Az itt szereplő szobrok többségének pedig különösen kell a természet, mert láthatóan így érzik magukat jobban. Itt mutatkoznak inkább igazi értékeikkel, mint abban az architektonikusban, amelyben nagy részük nemes anyagba került példánya véglegesen kapott helyet. Ebben a gyönyörű parkban együtt látván a közel száz szobrot, úgy tűnik, hogy szobrászatunk jelen korszakában, a természet vagy az ember világa választásában, a természethez áll közelebb. Alkotó szobrászművészeink szemlélete természetközpontos vagyis inkább az emberi-természeti vonatkozások erősebbek e szobrokban mintsem a társadalmi-emberi vonatkozások. Több bennük a rokonság a békés természettel, mintsem egy magasabb fokú társadalmi fejlődést organizáló, a városi architektonikus környezetet elfogadó és a szobor teremtett formáiban már azt emberiesítő törekvés. Az élet új akarásaitól meg nem érintett békés emberi cselekvés produktumai ezek a művek. Nem az élet új kérdéseire felelnek, hanem egy, bár az ember szempontjából nem közömbös monológot mondanak épségre törekvő formai hangjukkal.

A különös az, hogy mindenike külön-külön eredeti helyén, nemes anyagában humánus tartalmával jó értéket képvisel. Itt együttszereplésükben azonban inkább passzív jellegük tűnik szembe. Bizonyítván, hogy szobrászatunkból kimarad a kor lényeges fogalmi gazdagodásának kifejezése. Az a tény, hogy a világot átalakító társadalmunk az anyag soha nem ismert titkait oldja meg és teszi alakítása tárgyává, nem szerepel felismert és óhajtó, okozó valóságként ezekben a művekben, helyette a szelíden és problémátlanul önmagát formáló és kifejezni szándékozó bensőségek nyilvánulnak meg bennük. A kor személyes megfogalmazása helyett bensőségük védelmén munkálkodó személyiségek fogalmazódnak meg ezekben a

Kucs Béla: Hajnal – Aube – Заря

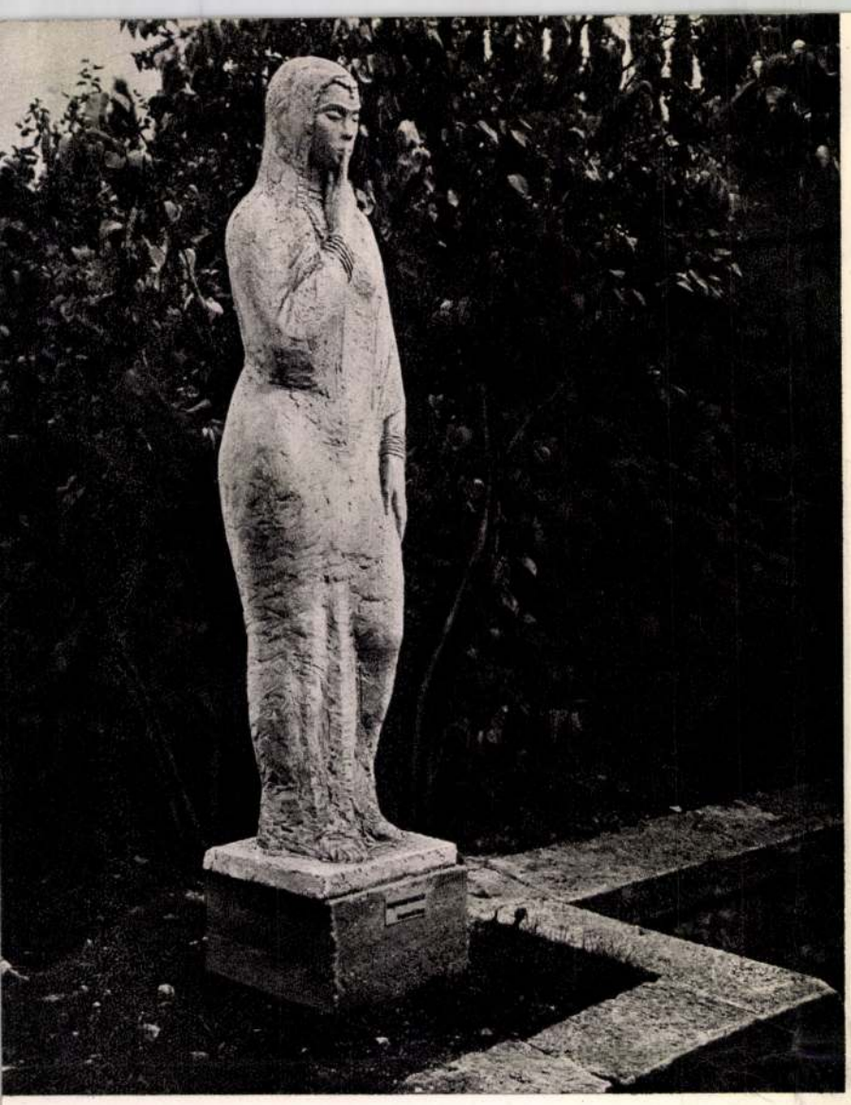

Konyorcsik János: Hopp Ferenc síremléke
Monument funéraire de Ferenc Hopp
Погробие Ференцу Хопну

csupán a létezést dicsérő formákban. És vajon mondhatná valaki erről, hogy ez nem érték? Érték ez, de csak úgy mint minden békés cselekvés általános emberi szinten, ám az még nem tartalmazza a kor új, nagy feladatokat vállaló és megoldó, a kifinomult igazságokat érvényesítő emelkedett emberi törekvéseket.

A szentendrei parkmúzeum szobrainak többje a formai és tartalmi feladatok megoldásában a munkaerkölcs jó etikus szintjét képviseli. A szereplő szobrok többségének kvalitása ezt a mércét adja. A jó etikus munka alatt és felett mérhető értékelésekre most nem vállalkozhatunk. Hiszen az a tény, hogy létesült egy ilyen múzeum, az eredmények felmérésére és az összevetésekre alkalmat ad. Bizonyára sokakat késztet majd ez a részletekbe hatoló értékelésre. Az örvendetes tényt, az új létesítmény üdvözlését és a kiállítás együttesét meghatározó benyomások rögzítését érzem feladatomnak. Az itt szereplő művek a kétezrelékes program keretéből készültek, nem a kormegfogalmazó szobrászi erőfeszítéseket tükrözik, hanem szobrászaink megfelelését a jó szobrászi munka igényének.

A szentendrei parkmúzeum szobrai tehát állapotot tükröznek és még nem kimagasló eredményeket, többségükben a szobrok tisztes emberi szobrászi ténykedést és etikus emberi magatartást fejeznek ki. Jól megbizonyítják szobrászaink szakmai felkészültségének alaposságát. A látottak után az a kívánság él bennünk, hogy a jövőben az itt mutatott szakmai alapossággal nyúljanak szobrászaink — ám most már a kötelező művészi teljességre törekvés igényét sem mellőzve — korunk szobrászati megfogalmazásához. E konklúzió megszületését segíti a szemlélőben a kiállított szobrok együttese. Ezért szolgál jó tanulságként a szakma művelőinek és a közönségnek egyaránt, ha megszemlélik a szentendrei parkmúzeumban található, az utóbbi tíz évben készült szobrok eredeti gipszmintáit.

Igen szerencsés helye van a parkmúzeumnak Szentendrén, ugyanis a tapasztalat szerint a fővárosból utazókban húsz kilométer távolság után kezd kialakulni erőteljesebben egy érdeklődési vacuum az újra, a másra, mint ami Budapesten látható. A turisták eseményigényét az új múzeum sajátos anyagának megismerése nemes élménnyel elégíti ki.

Szentendre a festők városa, hírét-nevét kevés helyiségű szűk kis múzeumával alig-alig tudja igazolni. A festők itt jobbára dolgoznak, semmint kiállítanak, a látogató nem találkozik velük. A festők városa jelző a Park Muzeum szobrait figyelembe véve a közeljövőben sejthetően a képzőművészet városára módosul.

Kovács Gyula

Kutas László: Anya gyermekkel
Mère avec son enfant — Мать с ребенком

SZENTENDREI ALBUM

20 ÉV SZOBRÁSZATÁBÓL

Bartók muzsikájának dallama száll a fák között — „végre", ejtjük ki visszafojtott hangon a szót. — Megnyitotta kapuját a Szentendrei Parkmúzeum. Nehéz munkában eltelt hónapok előzték meg az ünnepélyes megnyitó várakozással teli pillanatát.

Mi történt Szentendrén?

A mindig többre vágyó, a jelen eredményeivel megelégedni nem tudó, tenni akaró emberek nemes összefogása megvalósította az első magyarországi szabadtéri szobormúzeumot. Kollektív szellemű és érzelmű emberek közös ereje tette lehetővé a műalkotások számára ezt a bemutatkozást, amely új megismertetési lehetőséget teremtett a szobor-kultúra számára. Az alkotásokat nem gazdag mecénás vásárolta meg saját dicsőségére, hatalma reprezentálására, s nem főúri palota kertjét hivatottak ékesíteni, hanem a mi társadalmunkat építő, a mi életünket, gondolatvilágunkat nemesebbé tevő emberek teremtették meg, valamennyi képzőművészetet szerető, tisztelő társuk számára. Most azzal a reménnyel adják át a közönségnek, hogy nemcsak érdeklődést, hanem a tárgyhoz illő lelkesedést is ki fogja váltani.

Sokszor elmondottuk, hogy a köztéri szobrászat hivatott képzőművészeti kultúránkat a legaktívabban ismertetni. Ezt a nemes feladatot mindezideig csak részben sikerült megoldani. Az elmúlt évek intenzív művészeti tevékenysége az alkotások nagy számát hozta ugyan létre, de kinek volt módja alapos megismerésükre a szakmai közönségen kívül? Ezek a munkák együtt mindezideig nem voltak megtekinthetők, hiszen köztudomású, hogy nagyobb városaink is csak két-három szoborral gazdagodtak, nem beszélve a kisebb településekről, ahol még ma is egyetlen mű esetleges léte jelenti a képzőművészeti kultúrát.

A kisszámú szoborból alkotott vélemény kialakításához olyan sajátos jelenség is kapcsolódik, hogy a kész eredményt elért, komoly művészi értéket felmutató munkákkal egyidejűleg felállítottunk művészi útkeresést, kísérletezést, részeredményeket bemutató alkotásokat is. Ez természetesen elkerülhetetlen, ha új művészeti korszak születésének vagyunk a kortársai. A képzőművészet és közönség helyes egymásratalálása, színvonalas képzőművészeti kultúra megteremtése előttünk álló és nem könnyű feladat.

Európai színvonalat elért zenei kultúránkra joggal büszkék lehetünk, Bartók és Kodály óriást teremtő szellemének tisztelettel teljes köszönettel adózva. Fáradtságot nem ismerő munkájuk eredményeképp ma természetes, hogy már kis gyermekkorban megtanítják érteni, szeretni, élvezni a zenét. Tudatosan formálva a zenei ízlést, magasszinvonalú igényt teremtünk a zeneművészet számára. Hogy ugyanezt az eredményt elérjük a képzőművészeti kultúrában, nem éppen sima utat kell végigjárnunk. Előadásokkal, tanulmányokkal, és még a műalkotások mikéntjét helyesen, eredményesen befolyásoló művészetpolitikával sem oldhatjuk meg ezt a problémát. Szélesebbkörű, még gondosabb propaganda kell, és mindenekelőtt több olyan kiállítás, ami mai művészetünket fejlődésében tükrözi, bemutatva hogy honnan, hová jutottunk el, vállalva eredményeink mellett hibáinkat is. Mert csak az tud előre lépni, aki felismeri, hol tévedett. A mi szándékunk lassan, de meggyőződéssel lépni előre és nem lépegetni visszafelé.

Deák László: Lány gitárral – Jeune fille avec guitare
Девушка с гитарой

Segesdi György: Gyerekek – Enfants – Дети

Bencsik István: Kútfigura – Sculpture pour une fontaine
Фигура для фонтана

Életünk minden területén a helyes megoldás lehetőségeit keressük — keressük, mert még minden esetben nem találtuk meg — ugyanígy művészetünk is keres, kutat . . . Problémáink folyamatosak, megoldásuk is csak folyamatos lehet.

Szentendre több évszázados kultúráját egészítette ki a ma embere a Parkmúzeum megvalósításával, amely nemcsak egy korszak szobrászi alkotásainak bemutatására szolgál, hanem irányt mutat az ilyen lehetőségek további realizálására. A kiállítás anyaga nem állandó. A műveket cserélni és bővíteni fogjuk mindig újabb és újabb alkotásokkal. Így a Parkmúzeum a nagyközönség számára folyamatosan figyelemmel kísérhető bizonyítványa lesz szobrászatunknak. Ha ezen keresztül kialakítjuk a reális véleményt, helyesen tudjuk befolyásolni képzőművészeti kultúránk alakulását, akkor remény van arra, hogy amit eddig elmulasztottunk, azt a Parkmúzeum részben megvalósítja. Céljának szükségességét belátva egy emberként kell mellé állnunk, hogy a „mű", amelyet megkezdtünk, tovább éljen és hatni tudjon.

Nem nehéz kiszámítani, milyen tengernyi pénzre lett volna szükség, hogy 80 szobrot egy város megvásároljon. Ezeket a műveket ajándékként vallhatja Szentendre most magáénak, a kiállító művészek nemes gondolatvilágát és törekvését igazolva. Ez önmagábanvéve olyan nagyszerű tény, amely külön méltatást nem is igényel.

A parkban sétálva, milyen gondolatokat ébresztenek a fák és bokrok társaságában megpillantott szobrok? A fák és bokrok gazdag szín- és formavilágából kibontakozó kútfigurák, portrék, domborművek korunkról vallanak, melyben születtek, s amellyel együtt nőttek felnőtté, a felnőttéválás útjának jeleit viselve magukon. Az ember által „örökké tett ember" és az „örök természet" szépsége felejthetetlen élményt nyújt.

Szobortól-szoborig haladva formálódik meg a vélemény: szobrászaink mondanivalója színesedett, sokrétűbb lett, kifejezésmódja erőteljesebb, meggyőzőbb. Mondanivalójuk a mi életünkhöz kapcsolódik, értéket teremtő munkával, még akkor is, ha nem minden esetben van szó remekműről. A kevésbé sikerült alkotások is sokat elárulhatnak a figyelemmel szemlélődő látogatónak a művész küzdelmeiből, hogy megtalálja korát és egyben saját magát. Ezt látva meggyőzőbb lehet a művek által felvetett gondolat, alátámasztást kap a konkrét kifejezés.

A szélesskálájú színes albumban lapozgatva a legigényesebb látogató is talál legalább egy olyan művet, amely az ő érzelem- és gondolatvilágához szól, vagy a sokrétű látvány nyújtotta impresszió nyeri meg tetszését.

A méltán elismerést érdemlő Parkmúzeum mégsem teljesíthet minden kívánságot. Nem reprezentatív kiállítás igényével készült, nem csillogni akar, hanem az emberi értelemhez, szépérzékhez közelkerülni és azt gazdagítani. A mai szobrászat átfogó, jellemző vonásait ismerteti: eredményeket, problémákat egyaránt.

A Parkmúzeum húsz év adósságából igen dicséretesen törleszt, amely alatt ilyen és hasonló jellegű kiállításokat elmulasztottunk létrehozni. Anyagának kiegészítése, bővítése, az esetleges tévedések kiigazítása a mi feladatunk; a végső ítéletet pedig a nagyközönség mondja ki.

Széki Erzsébet

Somogyi József: Lány csikóval – Jeune fille avec un poulain
Девушка с жеребенком

Kucs Béla

Kucs Béla: Üveges tánc
Danse à la bouteille
Танец с бутылками

Kucs Béla kiállítása a Csepel Galériában

– Egy szobrászról és egy szocialista brigádról –

Kucs Béla alapvetően közösségi kérdések felé vonzódó munkájának ez a kiállítás azzal adott még nyomatékosabb hangsúlyt, hogy szinte kizárólag a többalakos kompozíciókat – mostani korszakának állandó témáit – mutatta be a csepeli munkásközönségnek.

Formájában ritmikusan jelenik meg a *Mártírok* szoborcsoportozata. Az *Egymásra vigyázók* alakjai is mind az *együtt* eszméjéről beszélnek. A hatalmas kérdéskomplexum argumentációjába nemcsak e komoly témák tagolódnak, felsorakozik mellettük megannyi játékos, könnyű lélegzetvételre biztató kompozíció is. A *Tánc* pergő nőalakjai, a *Cirkusz*, a *Sport* embergúlái, az *Úszók*, a *Kötélhúzók* mind az ember és ember közötti vonzásokról, a csoportokat, végső soron a társadalmat kialakító erőhatásokat mintázzák.

Eszmeileg Kucs Béla tudatosan annak a felismerésnek a fényében alkot, mely megmutatta, mi az, amit személy szerint neki kell végbevinnie: a szocialista realizmus emberközeli művészi értelmezésében látja munkája távlatait.

A szobrász csak a felszabadulás után indulhatott el művészi pályáján, noha kora gyerekségétől fogva érzékeny szemmel gyűjtötte mindazt, amit a világ egyetlen főiskoláján sem tudnak megtanítani: Egercsehiben, Dorogon, nagyon is ifjan, mert a családnak szüksége volt rá, kétkezi munkával kereste kenyerét.

Erre az időszakra nemegyszer visszanyúl témaválasztásában: itt a kiállításon is megjeleníti az 1942-es dorogi bányászsztrájk, az akkori május elseje virágfüzéres felvonulását egy többalakos kompozíciójában. A kiállítóterem egyik sarkában szinte valóságos jelenlétben, fáradt bányász támaszkodik. A *Félelem*, a *Harcosok előképei* kora ifjúságától élnek benne; jól felismerhetően saját emberi élményanyagába gyökereznek ezek a szoborcsoportok, s még színekben is megnyilvánul erőteljes szólniakarásuk. A *Május 1.* csoport piros ruhákban pompázik, a *Harcosok* kék munkászubbonya nefelejcsként virít.

Kucs Béla emlékei, álmai is színesek: ezért sokat kísérletezik a szobrok színezésével is. Sokhelyütt eljutott már odáig, ahol a meggyőzésen túl, színezéke azonosul plasztikai megfogalmazásával.

Más teremben olyan hallgatagon járják körül a kiállított műtárgyakat, hogy a tárlatok némasága valósággal az akváriumok csendjével vetekszik. A Csepel Galériában azonban nem ritka az élénk vitatkozás zaja sem, Kucs Béla művészetéhez a munkáskörnyezet közvéleménye erős visszhangot ad. S a Kerékpár 4. üzem munkásnői, a KISZ-klub diákfiataljai tárgyalják a művész mondanivalóját, mely ezen a megélénkült kiállításon új szobraiban nyilvánul meg legtisztábban.

Kucs Bélának már régóta nagy gyakorlata van a tárlatvezetésben is. Leginkább éppen egykori bányásztársai, vagy a szentendrei szabadtéri tárlat tiszta emberséggel kérdező látogatói tették próbára. Nehéz is ilyen igényes közönség előtt saját munkájukról szólani – szoborban. „Mi jól tudjuk azt, milyen a mi munkánk" – szegezik neki . – „Mi a *művész munkájára* vagyunk kíváncsiak."

És sorra kerülnek mindazok a közvetlenül emberi kérdések, melyeket egyik munkás a másiknak föltehet. Nagyon jól értik azt is, hogy minden kétkezi munkának, a munkapadnál és a műteremben egyaránt megvan az anyagi ellenértéke. Mégis érzik, hogy mint ahogyan ők – Kádár elvtárs szavaival – „. . . olyasmit is adnak (a szocialista brigádmozgalomban) a társadalomnak, aminek nincs is ára, ami megfizethetetlen . . ." Kucs Béla alkotásaiban is ugyanez a többlet jelenik meg. A szocialista brigádmozgalomban az erkölcsi ösztönzés munkástömegeket megmozgató erejének nevezik ezt.

A beszélgetés hangja átmelegedik. Sorra kerülnek a művészi alkotómunka gondjai éppúgy, mint munkások és a munkásnők mindennapi életének kérdései.

Kucs elmondotta: optimista irányú meggyőződésben gyökerezik alkotói, emberi hitvallása, szobrászi stílusa. Tudja, hogy 1949-től napjainkig nem volt mindig töretlen a szocialista realizmus közösségi életformát, közösségi ábrázolást tanító vonala. De nem is abból kell kiindulni, hogy valamikor valamit elhibáztunk. A rossznak az ellenkezője sem igaz, a szemléletileg tagadó, negatív formákat hiába is próbáljuk pozitívvá kitölteni, nem kapunk megfogható alakot. A szocialista realizmus művészi felfogásában, témaválasztásában még kibányászatlan kincsek rejtőznek . . .

Kucs Bélát Csepel munkásaival összeköti, hogy előbbre és előbbre akarnak lépni, harcolni: ez közös élményük.

A művész nem „kitűzött célfeladatként" fogta föl a munkásélet ábrázolását –: saját kétkezi bányász-sorsa folytatását véste kőbe. Nemcsak témában kapcsolható össze egyszerű és szoros kötéssel a művész és osztálya. Van ezen túl ható gyakorlati, eszmei, alapos elméleti azonosság is bennük. Kucs lelkiismeretes és állandó figyelmével tartja kezében ezeket a szorosan összefűző szálakat. Tudja, hogy a hiba nem az emberközösség véleményében, hanem inkább vésőjének járásában lehet . . .

Napjaink szinte kínosan sokat feszegetett kérdése: figyel-e a társadalom a művészre. Holott éppoly fontos – derítik ki a művész és látogatói – a realista műalkotás folyamatától épp oly elidegeníthetetlen, hogy a művész is figyeljen a társadalomra. Kucsnak pedig legfontosabb és legbecsesebb alapelve, lételeme ez. Enélkül a mozgalmi témák is sematizmushoz, a munka ábrázolása a gépek mitizálásához vezethet el.

A kiállítás tanúskodott arról, hogy az a figyelem, mellyel a művész a társadalom aktív közreműködését, mintegy tanítói korrektúráját elfogadja, tudomásul veszi: hiteles ábrázolását mélyíti.

Kucs Béla nemcsak új csoportkompozícióit mutatta be. Szobrai mögött álló eleven emberi személyisége, legjobb énjének megmutatkozásán túl, bizonyította azt, hogy a társadalom legégetőbb kérdéseivel folyvást együtt van, gondolatai osztálya gondjaitól elválaszthatatlanok.

Erdős György

Művészet, Budapest, 1962. Nov.

Jávor Piroska és Asszonyi Tamás ráckevei kiállítása

Az Alkotmány-napi ünnepség keretében nyílt meg Jávor Piroska és Asszonyi Tamás kiállítása a ráckevei Savoyai-kastélyban.

A kisplasztika a szobrászat felderítő terepe, plasztikai naplóírás, művelőjétől szűkszavúságot, egyenletes színvonalat igényel. Asszonyi Tamás fő erénye a problémafelvetés és kivitelezés azonos erőállapotában keresendő, fantáziája intellektuális természetű, helyes arányokkal, kiemelésekkel, elhagyásokkal közelíti az adott méreten belül lehetséges megoldást. Képzeletének tág laboratóriumából integrált formák villannak elő-, gondolatait az anyag adottságaihoz méri, bizonyos hullámhosszon minden változatot felkutat, az érem felületén és a szobor ritmizált tömegében teljes plasztikai feltárást végez. Nem tűr hevenyészettséget, műgondja totális, melyet értelem és tudás irányít. Fejlődésének tartós intenzitását tudati és szakmai előrehaladásának szigorú párhuzamossága okozza, – kísérletezéseinek kockázatvállalását azonban fokoznia szükséges.

Századunk világának intellektuális terjeszkedését minősíti az érem felületén, s ez több, mint ábrázolás. Lenin-sorozatában a történelmi háttér, a jövőbe feszülő időfolyamat testesül a már Majakovszkij által jelzett „hatalmas homlok" ráncaiban, s lélekállapotot idéz minden érmén, akár „szegény Kiss Lajos bácsi"-ra, antik világra, vasárnap délelőttre, szentendrei mozzanatokra emlékezik vésőjének feszes iramával.

Jávor Piroska egynemű szerkesztéseinek ökonómiáját fegyelem és ízlés eredményezi. Kollázsaiban a színek összefüggéseinek csöndes ütközéseit és kiegyenlítődését építi e festői figyelőszolgálat, mely rózsabővítéssel értelmezi a női test struktúráját. Tűzzománcainak tisztázott formarendje a tér harmonizált egységeivé osztódik, benépesíti a számára rendelt és alakított világot.

A művészházaspár teljesítményét figyelve úgy tűnik, hogy Asszonyi Tamásnak és Jávor Piroskának nincs más feladata, mint az, hogy nagyobb mérettel gazdálkodva, a vázlatok tömkelegével a főmű problémafelvetését és kidolgozását végezzék a részükről eddig is tapasztalt művészi lelkiismerettel.

Losonci Miklós

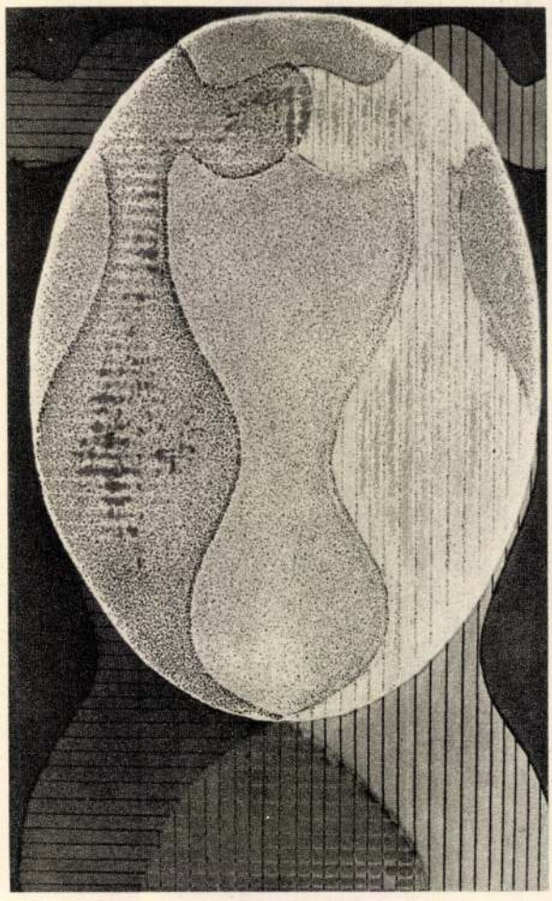

Jávor Piroska:
Ikrek
Jumeaux
Близнецы

Asszonyi Tamás:
Kútterv
Projetd'une fontaine
Проект фонтана

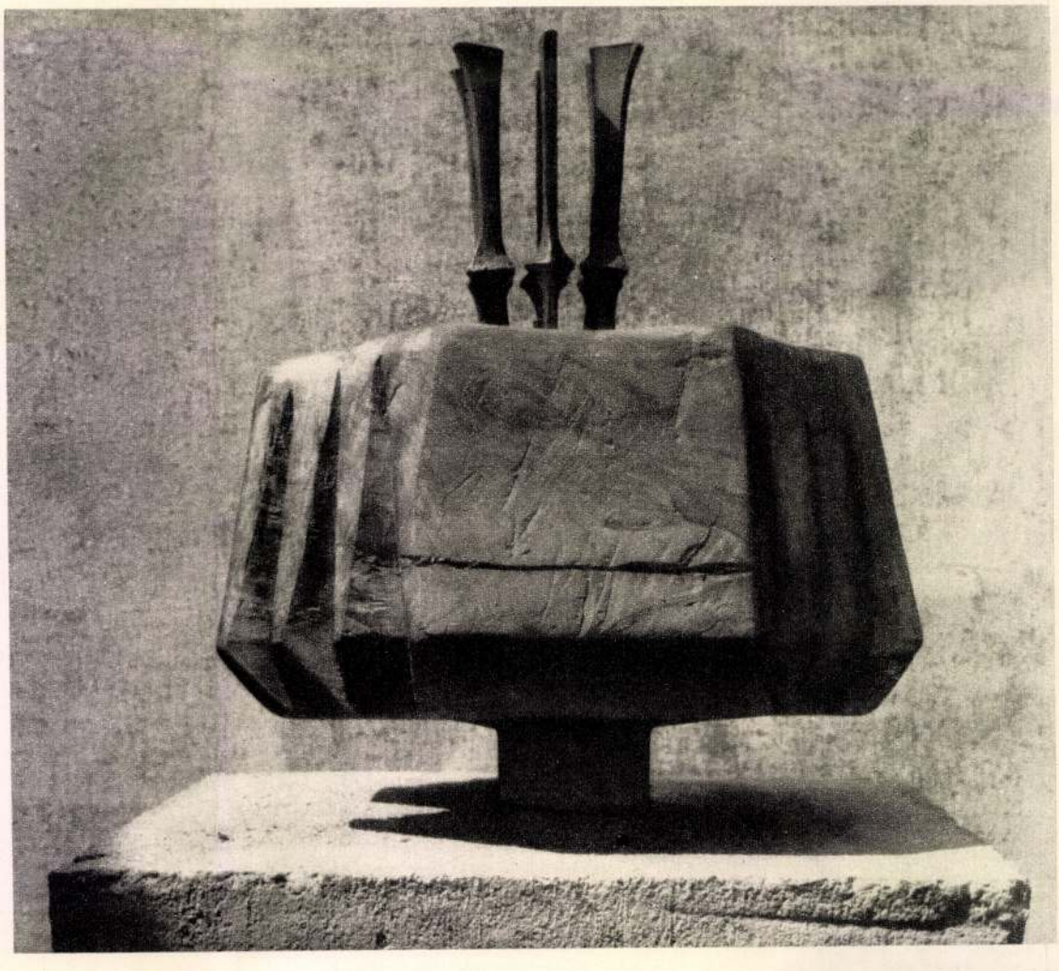

KIÁLLÍTOTT SZOBROK JEGYZÉKE

1.	Szomjúság (gipsz)	20 cm
2.	Nő könyvvel (terrakotta)	40 „
3.	Beszélgetők (terrakotta)	10 „
4.	Hajatmosó (terrakotta)	10 „
5.	Alvó nő (terrakotta)	10 „
6.	Bányász (terrakotta)	15 „
7	Vízmerítő (terrakotta)	10 „
8.	Sírkő terv I. (terrakotta)	10 „
9.	Család (gipsz)	40 „
10.	Bánat (terrakotta)	22 „
11.	Szerelmes pár (terrakotta)	25 „
12.	Portré (gipsz)	30 „
13.	Cigánylány (terrakotta)	20 „
14.	Üstöltözó (terrakotta)	20 „
15.	Búcsúzás (terrakotta)	20 „
16.	Anya (terrakotta)	30 „
17.	Játék (terrakotta)	20 „
18.	Küzdelem (terrakotta)	25 „
19.	Hajnal (gipsz)	30 „
20.	Kompozíció (gipsz)	30 „
21.	Tükör (terrakotta)	25 „

F. k.: Dr. Balázs Istvánné — 63 4368 Pátria ny. — 400 példány

KUCS BÉLA

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
ÉS A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA
KIÁLLÍTÁSAI

CSIZMADIA ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ

ÉS

KUCS BÉLA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

TÁRLATA

MEDNYÁNSZKY TEREM
BUDAPEST V., TANÁCS KÖRÚT 26

1963. JÚNIUS 22-TŐL JÚLIUS 6-IG

Csizmadia Zoltán onnan indult el a világ művészi meghódítására, ahol mind a történelmi, mind a természeti valóság zsugorian mérte ajándékait. Azon a tájon a színek, mint a szembehullt por könnyeztetnek, marják a szemet. A szegénység évszázadainak kvarckristályaiból szerkesztett ott a világ. A homok sápadt ájulata, a lézengő rozs fakó zöldjei, az alvégek üszkös kerítés-színei: e néhány bátortalan szín tévelyeg a horizonton.

De ahogy a szegénység oltja belénk a legsóvárgóbb álmokat és számonkérő szenvedélyeket, úgy a lomhafényű táj elleni festői lázadás gyújtja ki belső ragyogásunkat. Aki homokban gyalogolt — szállni vágyik. Aki hályogos ég alatt alvó színeket látott — az annál csodálatosabb színeket álmodik. Csizmadia Zoltánban így születnek meg a harmatszürke kékek, a nyersfű ízű zöldek, a folyón-átkiáltott-fehérek, a dallamkönnyű rétek, az egyszerű szerkezettel monumentálissá teremtett valóság.

Csizmadia Zoltán két alapvető dologhoz maradt hű: az ifjúság nevelő s meghatározó erejű élményeihez, közösségéhez, a paraszti világ nyers, érdes, súlyos gondoktól és viharutáni derűtől villódzó világához és nemzeti képzőművészetünk leghaladóbb, legelkötelezettebb szenvedélyű művészeihez: — Nagy István, Nagy Balogh, Dési Huber és Tornyai útjához. Képein a táj, a paraszti világ nagy ellentmondásait, mély szenvedélyeit, hallgatag aggódásait, reményeit súlyos, erőteljes, egyszerű képletű drámai feszültségű kompozíciókba fogalmazza.

A táj végtelenségig leegyszerűsített motívumai fölött megrázó színélményeit mondja el. Képei megmutatják, hogy a vállalt világ konkrét problémái is elvonatkoztathatók egészen oly képletekig, ahol már csak jelzések maradnak, amelyekhez színekkeltette álmainkat köthetjük.

Kucs Béla szobrászművész 1925. július 10-én született Ózdon. Már kamaszkorban megismerkedett az emberi test legrettenetesebb erőfeszítéseivel, a roskadásig végzett munka ájulataival, fogcsikorgató lelkesedéseivel. Az ember a fölé boltozott földnek, hegygerincnek feszíti homlokát, sajgó vállát és megszállottan ássa előre magát az emberfeletti megpróbáltatásokban. Ez a bányász, a fizikai munka mitológiája és realista lényege. Kucs Béla maga is bányász volt. Ő tehát nem távolról, hivatali utasításból, teoretikus s művészetpolitikai lelkesedésből viaskodja ki bányász-szobrait az agyagból. Számára a bányász, a munkás nem elvont hős, egy politikai jelszó talapzatra tett plasztikus sémája, nem gépies lélektelen hős. Alakjai a fáradtságot derűsen letörlő, alacsony küszöbre leüldögélő, biztos szemmel messzenéző, kőben, bronzban is élni merészelő emberek.

Művészi ihlete sorsából, a sorsát alakító valóság erejéből fakad, minden alkotása — akár drámai erejű szobrai, akár köztéri munkái, különös zenei szerkesztésű kisplasztikái — ennek az ihletnek gazdag művészi variációban kifejezett jelek. Újabban alkotott szobrain, kisplasztikáin a líraí élmények felszabadító hatása lobban.

Kucs Béla az emberi erőfeszítések dinamizmusát, a nehéz szívverések pillanatait s a fáradtságból felnyújtózó örömöt tiszta vágyakozásokkal alkotja modern művészetté.

VÁCI MIHÁLY

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

1.	Tanya három fával	pasztell
2.	Fiúfej	„
3.	Két boglya	„
4.	Leány portré	„
5.	Rőzse boglya	„
6.	Női portré	„
7.	Házvég	„
8.	Margit	„
9.	Istálló	„
10.	Leányfej	„
11.	Tanya borús éggel	„
12.	Tükröződő szalmakazal	„
13.	Dénes tanya I.	„
14.	Dénes tanya II.	„
15.	Gyerek fej	„
16.	Rőzsekupac a gáton	„
17.	Halászat a Tiszánál	„
18.	Hálókötő	„
19.	Ajtó	„
20.	Ásványőrlő	„
21.	Juh akól	„
22.	Révészné	„
23.	Két ladik	„
24.	Mártélyi tanya	„
25.	Visegrádi részlet	„
26.	Árterület	„
27.	Körtvélyesi Tisza	„
28.	Tanyaudvar	„
29.	Önarckép	olaj
30.	Téli táj	„
31.	Esti hangulat	„

tarthatjuk számon a városhoz az 1930-as évek első felében kapcsolódó Borbereki Kovács Zoltán-életmű néhány jelentős alkotását is: mindenek előtt a Damjanich János Múzeum épületének bejárati falát díszítő két, összefogott, kompakt szerkesztésű - egykori emlékmű-részlet - domborművet: a háromalakos Aratók és a négyalakos Kubikusok (1939) című. Borbereki Kovács műhelyéből került a Tisza-Szálló és Gyógyfürdő épülete elé a játékos megformálású Leány halakkal című díszkút (196), amely L.Menyhért László jellemzése szerint az épülettel egybehangolva Szolnok legszebb, intim hangulatú terét hozza létre, s kiváló mestermunka a Tisza-parti sétányon látható Verseghy-büszt (1934) is. Szolnok is magáénak tudhatja - a város Rendelőintézetének épülete fogadta be századunk egyik legnagyobb szobrászának, Medgyessy Ferencnek egyik 1955-ben faragott, mesteri kőszobrát: a lágy körvonalakkal közrefogott, tömbszerűen fogalmazott, gyermekét szoptató anyát ábrázoló alkotás egy-egy példánya a budapesti Gellérthegyen és a debreceni Medgyessy Múzeumban is megtalálható. A Művésztelep kertjében rejtőző XVIII. századi indiai bivalyszobor (1926 körül) - itt hiába kerestük a Pátzay Pál megformálta Vidovszky Béla-bronzszobrát; csak poszt-

Fotó: Tarpai Zoltán

amensét találtuk -, s a telep bejáratával szemben látható, Papi Lajos által kialakított ún. Török kút (1975) a város érdekes, artisztikus emlékei közé sorolható. Rejtélyes, furcsa, besorolhatatlan, az újabbkori magyar köztéri szobrászatban társtalan alkotást fedezhetünk fel a Koltói Anna úti egykori gimnázium, a ma kollégiumnak otthont adó épület előtt: Kamotsay István 1974-ben állított, nyilvántartási címe szerint Műszaki-technikai fejlődést szimbolizáló szobrát. A kompozíció középpontjában egy rozsdás csődarabokból összeállított, kitárt karú alakot stilizáló fal áll, amely előtt és mögött vízszintesen elhelyezett sorban tizenegy fekvő üveglap alatt feliratok, idézetek rejlenek. A kompozíció fémrészét már alaposan megrágta a rozsda, az üveglapok töredezettek, a feliratok olvashatatlanok voltak látogatásunkkor: sajnos a kompozíció így nem képviselheti már az eredeti művészi elgondolást, koncepciót.

Fentebb futólagosan elemzett köztéri alkotások mellett bárhol, bármikor, bármilyen ürüggyel felállíthatták volna a közelmúltban Szolnok szobrait: ifj. Szabó Imre Tanulófiú (1966. 605. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet Kollégium), Bencsik István Ülő lány (1960. Táncsics út), Gyenes Tamás Ácslegény (1972. Ipari Szakmunkásképző Intézet), Kovács Ferenc Guggoló fiú (1972. volt Megyei Tanács és Úttörőház közötti park), Simon Ferenc Tanulólány (1974. Tiszaparti Gimnázium), Kucs Béla Ivó nő (1972. volt MSZMP-székház előtt) - ez maga a Nagy Megtestesült Köztéri Közhely -, Papi Lajos Kuporgó (1975. Várkonyi tér), Nagy István Zenélő (1983. Városközpont), Lajos József Tiszai hajósok (1979. Tiszahídfő), stb. című alkotását; ezek több-kevesebb mesterségbeli tudással kivitelezett, szokványos, közhelyszerű szobrászati termékek. A semmitmondó, plasztikai újdonságot nem hozó, másolatok szintjén vergődő művek a hatvanas-hetvenes-nyolcvanas évek szobrászati tömegtermelésének szellemében és gyakorlata szerint jöttek létre: a feladat puszta teljesítése esetén a szobrászi invenció nem kéretett számon. A sablonok sorában ott állnak az esztétika, a szobrászat tartományait alig-alig megközelítő mellszobrok, arcképek (Solymosi Ignác, Tisza Antal, Vásárhelyi Kálmán, Sajó Elemér stb.).

Az országosan megszokott-megunt szobrászi kifejezések bombasztikus hatású példányai között méretei, hangsúlyai révén is kiemelkedett a már fentebb jellemzett és időközben helyéről eltávolított Kossuth téri munkásmozgalmi monumentum, s kiemelkedik a Szabó László-Barna Gábor alkotópáros tiszaligeti bejárónál álló Felszabadulási Emlékműve (1970): az ívesen meghajló, a szép természeti környezetet szétroncsoló betonhéj - esetlen-modern zászló-imitáció, vagy csak egyszerűen háttér? - előtt, kezében fáklyát tartván egy fiatalember bábja igyekszik diadalmasan előre. Csak azt tudnánk, miért, hová siet oly öles léptekkel, s miért szorongat a kezében - az elektromosság századában - fáklyát?

Netán ez valami szimbólum lenne? (A testtartás, a mozdulat közvetlen párhuzama a budapesti,Kiss István megformálta, 1919-es plakátról átvett motívumot feldolgozó Tanácsköztársasági Emlékmű). Szokványos elemekből építkezik Gyurcsek Ferenc és Kampis Miklós Szolnok 900 éves jubileumi emlékműve (1975) is. A dombon ma-

tikus elemeket hasznosító műhely tevékenysége bontakozik ki a boltozati bordák és a zárókövek megformálásában. Ez a műhely nyilván más királyi, illetve központi építkezésekben is részt vett, és a két színes, sekrestyével ellátott palotakápolna feltehető magyarországi prototípusát alkotta meg.[15]

IV. Béla a személyes példa mellett különböző eszközökkel igyekezett a tehetősebb személyeket, intézményeket és városokat is bevonni az ország védelmi rendszerének kiépítésébe. A források és a régészeti feltárások alapján elég sok vár épül ennek eredményeképpen. A szepesi prépost torony és palota építésére kötelezett. A veszprémi püspök Tátikán négyzet alaprajzú tornyot emel. Az egri püspök székhelyén a sérülések kijavítása mellett várfalakat és kapukat emelt, a vár északnyugati részén épített lakótornyának boltozatos földszintje jelenleg is látható. Az egyházi méltóságviselők mellett a nemesek is építkeznek. A Nagymartoniak Fraknón monumentális kör alaprajzú tornyot emelnek.[16] A Héderek lékai várának építése a 70-es évekig elnyúlik. Ennek ellenére tornyának bimbós fejezettel ellátott ikerablakai és a palota földszinti középpillérsoros boltozott nagyterme a romantika késői fázisába tartoznak.[17]

A nemesek többsége a XIII. század második felében szerényebb várakat, lakótornyokat épít birtokközpontjaiban. Ezek többségükben egyszerűek, alapvetően a védelmi és a gazdasági funkciók ellátásának igényével készülnek (Csáktornya, Simontornya[18]). A városfalakhoz és a templomok erődítéseihez hasonlóan művészettörténeti szempontból alig értékelhetők.

A tatárjárást követő három évtized erőfeszítéseinek eredményeképpen kiépült várrendszer az ország védelmének biztosítására többé-kevésbé alkalmas volt. A várak többsége azonban nemcsak anyagában, hanem alaprajzában és típusában alig haladja meg az 1241 előtt épülteket. Elenyészően kevés azonak a száma, amelyeknek legalább palotájában az építtető reprezentációs igénye is megnyilvánult. A szerkezeti elemek és díszítő motívumok a század első felének eredményeit őrzik.

A városok

A régészeti feltárások alapján a magyarországi városok a tatárjárást megelőző időben meglehetősen kezdetleges képet mutathattak. Többségük a királyi és püspöki székhelyek, valamint az ispáni várak közelében kialakult laza településhalmaz volt. A lakosság vallási kötelezettségének ellátására a falusi plébániák színvonalát ritkán meghaladó egyházak szolgáltak, a lakóépületek többsége könnyen pusztuló anyagból készült, a városfalak sem voltak gyakoriak. IV. Béla várospolitikája ezért jórészt a tatárjárás tapasztalatainak levonásából indulhatott ki.

A király városiasodás érdekében tett legfontosabb lépése a mai Budapest területén egykor szétszórtan fekvő települések rendezése, mindenekelőtt a Vár-

15 *Marosi E.*: Magyarországi művészet a 12-13. században. (Histográfiai vázlat és kutatási helyzetkép). *Történelmi Szemle*, Kiny. 1980/1. 147. o.
16 Az egész csoportra: *Fügedi E.*: Vár és társadalom a 13-14. századi Magyarországon. Bp., 1977. 28. o.; Várépítészetünk, 1975. címszavai, *Marosi E.*: Megjegyzések a 13. századi magyarországi építészet kronológiájához. *Építés- Építészettudomány*, X. 1980. 320. o.
17 *Dercsényi D. — Zádor A.*: Kis magyar művészettörténet. Bp., 1980. 64. o.; *Gerevich T.*: 1938. 125. sk. o.
18 Várépítészetünk, 1975. 20., 245. skk. o.

hegy gyéren lakott északi részének a királyi vár erődrendszerébe való bekapcsolása, s 1246—47 körül német és magyar polgárság betelepítése. Lényegében az ekkor kialakult településszerkezet határozza meg a mait is. A rendelkezésre álló téren orsó alakban épültek ki az utcasorok, melyek egy-egy tágabb térbe torkollva plébániatemplomnak, piacnak hagytak helyet. A királyi palota előtti téren rendezték a nagy vásárokat. Az utcasorok fésűs beépítése fokozatosan valósult meg. A földszintes vagy egyemeletes házak oromfalukkal néztek az utcára. Egy vagy két szobasorosak voltak, s hosszan hátrafelé nyúltak. Széles kapujuk középen vagy oldalt helyezkedett el. A kapuk, ablakok és a már ekkor megjelenő ülőfülkesorok többségükben csúcsívesek, henger- és körtetagos profiljaik a romanika és a gótika határán állnak. A Várhegyen folyó telepítés mellett jelentős településrendezés folyt a váralji részeken, a mai Pesten és a Margitszigeten is.[19]

A budai Várat jellemző elemek a tatárjárás után fejlődésnek induló városok többségén felismerhetők. Esztergomban a vár alatti királyi város, Sopronban az ispáni vár utcái orsós elrendezésűek. Az utóbbi városban az európai városképre jellemző lakótorony a század második felében jelenik meg.[20] Győrött és Székesfehérvárott a vár előtt alakult ki a piac. A király koronázó székvárosában a várat és a bazilikát magába foglaló castrumtól északnyugatra fekvő, 1235-ben általa épített Szent Péter és Pál-templom környékének betelepítésére és a vár védelmi rendszerébe történő bevonására törekszik, a castrumot körülvevő, már korábban létező városrészek hátrányára.[21] Az ispáni és püspöki székhelyek többségének polgári negyede a vár alatt épül ki (Pozsony, Veszprém, Pécs stb.). A vár nélküli városok központja a plébániatemplom lesz (Szeged). A királyi telepítéspolitikának köszönhetően alakul ki a felvidéki (Selmecbánya, Lőcse, Kassa, Gölnicbánya, Szomolnok, Radna) és erdélyi városok (pl. Kolozsvár) sora.[22] A telepített városok többségét a négyzetes utcahálózat jellemzi. A város közepén kiszélesedő téren emelkedik a plébániatemplom, a piac, és itt állnak a város előkelőinek házai. A városiasodás mértékét mindenütt a koldulórendek városszéleken megjelenő templomai jelzik. Ezek legnagyobb számban a mai Budapest területén épülnek, de feltűnnek Sopronban és főként a telepített városokban is. A nagyobb, főleg királyi városokban épülnek a johanniták (pl. Nyulak szigete, Esztergom, Székesfehérvár) templomai. A városok fejlődése, kiépülése a polgárság erőtlenségénél fogva lassan és erőtlenül folyt, a szomszédos délnémet és cseh-morva területekhez viszonyítva is.

A templomépítészet és épületplasztika

A XII. század nagy építési hullámainak, majd a XII—XII. század fordulójára tehető építkezéseknek köszönhetőek a magyarországi püspöki székesegyházak. Az 1241. évi tatárjárás során többségük kisebb-nagyobb mértékben megrongálódott. Új templom építésére azonban sehol sem volt szükség. A javítások jellegére Pécs, Eger és Gyulafehérvár régies, normannos elemei utalhatnak.

19 Budapest története I. (Szerk: *Gerevich L.*) Bp., 1973. 361. skk. o.
20 *Sedlmayr J.*: Sopron koragótikus lakótornyai. *Soproni Szemle*, 1986/4. 326. 334 skk. o.
21 *Fügedi E.*: Székesfehérvár korai története a város alaprajzában. In: Székesfehérvár évszázadai 1. Székesfehérvár, 1967. 27. skk. o.
22 A magyarországi művészet története. (Szerk.: *Dercsényi D. és Zádor A.*,) (4. kiad.) Bp., 1970. 107. o.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kucs Béla
PESTMEGYEI HÍRLAP
DEC 7

1966. DECEMBER 17., SZOMBAT

PEST MEGYEI

1021 +

VIETNAMÉRT

„VIETNAMI" KIÁLLITÁS NYÍLT SZENTENDRÉN — MINT HÍRT ADTUNK RÓLA — A MÜVELŐDÉSI OTTHON KLUBJÁBAN. A TARLATON A VÁROSBAN ELŐ 21 FESTŐ- ÉS SZOBRASZMÜVÉSZ ALKOTÁSAIT MUTATJÁK BE. A MINTEGY 70 000 FORINT ÉRTÉKÜ FESTMÉNYEKET ÉS SZOBROKAT A MÜVÉSZEK A SZABADSÁGUKÉRT HARCOLÓ VIETNAMI NÉP MEGSEGÍTÉSÉRE AJÁNLOTTÁK FEL.

FELVÉTELÜNKÖN KUCS BÉLA „HARCOSOK" CÍMÜ ALKOTÁSA.

+

ír-lap

1966. DECEMBER 17., SZOMBAT

Megjelent a FÖLD és ÉG 5. száma

A folyóiratban összefoglalót olvashatunk Szlovéniáról és kormányzati központjáról Ljubljanáról. Ugyancsak a folyóiratban olvashatunk színes cikket az Al-Duna legszebb szakaszáról a Kazán-szorostól a Vaskapuig. A cikk folytatásaként az épülő vaskapui vízierőművet ismerhetjük meg. Szép képekkel illusztrált cikk mutatja be régen élt ősállatok maradványait. Élményekről számolnak be utazók a folyóirat hasábjain: Kanadai utazásról, a Fundy-öböl természeti szépségeiről és a Primostein-ben tett látogatásról ad egy-egy szerző szép képekkel illusztrált beszámolót.

A folyóiratban megjelent könyvismertetések, rövid cikkek egészítik ki a folyóirat tartalmát.

zövetkezetek

ETÜD

Este. Bántó autóreflektorok. Miért nevet mindenki? És miért visel az a nő olyan ízléstelenül zöld sapkát? Meg kellene kérdezni tőle? Fékez az autóbusz, valaki nekiütődik. — Bocsánat — mondja az a valaki, de ő nem tud megbocsátani. Elhúzza a száját, kifelé néz, ahol sötét van. Sötét és hideg. Az a pár lépés amit megtesz majd a másik autóbuszig, megint elviselhetetlen. Nyáron is az volt amikor világos volt és napfény. Újságot vesz elő. A busz csikorog, zötyög. A betűk táncolnak a szeme előtt. Lesik a kesztyűje. Le kell hajolni érte. Le kell hajolni és a mozipénztárnál azt mondanő... Pfuj. Azért is csak ül illedelmesen és úgy tesz mintha utazna. — Néni ne tolakodjon, azért mert öreg nem muszáj. — Mi ez köd vagy eső? Ha esik, legalább hó esne! Szép, fehér, puha hó. A lámpákat is megszelidítené nem hunyorognának olyan gúnyosan a szemébe. Virágot kínál az a lány. Viháncol, tökmagot rág és virágot árul. Menj haza te lány, feküdj le aludni. Aludni jó. Az ember szorosan lezárja a szemét és számolni kezd. Egy, kettő, három... Ha jó napja van, százötvennél már zsong „Kedves hallgatóim..." A bemondó direkt neki beszél, őt figyelmezteti, hogy vigyázzon, ha elindul, köd van. Most senki nem figyelmezteti. Ha odahajtaná fejét az oszlopnak azt hinnék részeg, vagy rosszul van. Pedig csak jól esne támaszkodni egy kicsit. Legalább addig amíg jön a busz. Ha jön akkor jó lesz megint. Világosság, emberek. — Friss, meleg a sülttök — kiabálják a fülébe. — Tessék a mézédes... Forintokat vesz elő. — Melyiket? Mindegy. Papírban adják. A kesztyűje... Mindegy. Nem otthon, most azonnal meg kell kóstolni. Igen, most. — Nem baj ha nézik, nem baj, ha

1021 Tárlatunk

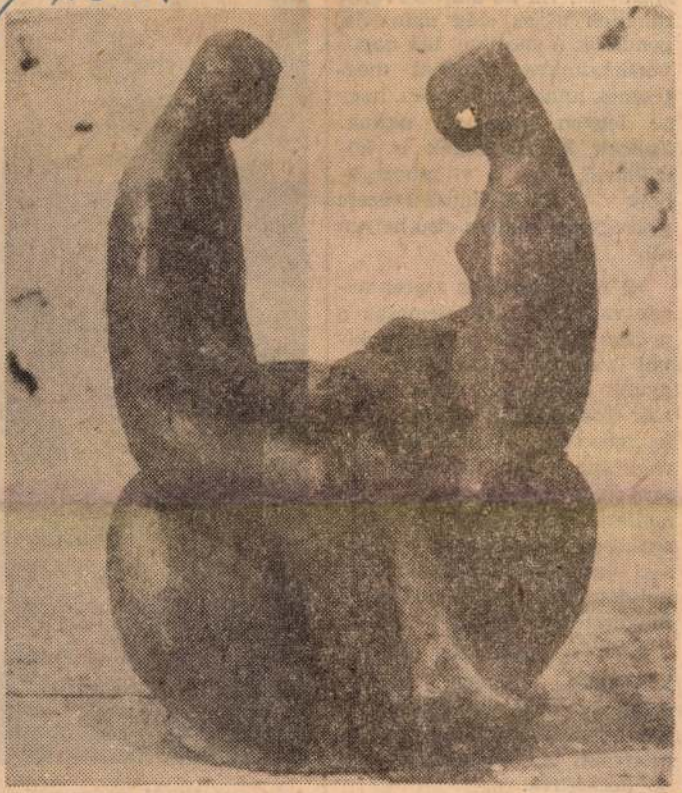

Szerelmespár — Kucs Béla szobrászművész alkotása

Kucs Béla

Ha valame
képesítést ny
lül ennek n
koztatják. H
tünknek nir
gondolok a
versenyünk
tesznek ann
ne legyen
Többek kö
szönhető, h
hely
gyáregység
áll.

Mi még
sek vagyu
gyáron be
vül is szo
gyunk eg
ször összej
focimeccsen, kiránduláson, vagy éppen egy pacalevő versenyen. S ha egy-egy pohár sör mellett elbeszélgetünk, soha senkiben nem támadt kisebbségi érzés, mert ő most műhelyfőnökkel vagy esetleg a művezetőjével ül egy asztalnál.

Ennek a baráti összhangnak köszönhető, hogy nálunk aránylag alacsony a fluktuáció. Sokunkat visszatart — az alacsonyabb bér ellenére is — a jó kollektíva.

Czompók Gyula

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
HAJÓ-DARU
Budapest

Az angyalföldi gyáregység n
wait

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kucs Béla

1968 JUL 3

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár

épittetők kérték.

— **Szomjúság.** Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész Szomjúság című szobrát, melynek eredetije az erfurti virágkiállításon szerepelt, pénteken állították föl Csurgón a Petőfi téri szökőkútnál.

1824

Kucs Béla szobrászművész kiállítása Egercsehiben

1021

KUCS BÉLA

Mint hírül adtuk, kiállítást rendeztek Egercsehiben a községből elszármazott Kucs Béla Munkácsy-díjas, neves szobrászművész alkotásaiból. Ugyanezen a tárlaton mutatkozott be az egercsehi közönségnek Kovács József festőművész is. A kiállítás megnyitásán Kucs Béla egy szobrot ajándékozott a bányaüzemnek. Képünkön (balról jobbra) Kovács József festőművész, Prohászka Rajmund bányaigazgató és Kucs Béla szobrászművész.

(Foto: Aradi Sándor)

irda”

, új hangulatos ép
endégeink.

vségünkben — hag
szai halételekkel, a
kal állunk a kedv

1969. április 30-án

elveszett

az egri Park Szálló Hungária Szálloda és Étterem Vállalat, Park Szálloda Park Fogyóeszköz Rakt. MNB — 47. felíratú

pecsétje és ellenőrző bélyege

68001—69000 számig.

A pecsét és az ellenőrző bélyeg felhasználásáért felelőséget nem vállalunk.

nagylé
a Gaga

beruházási munk

keresü
azonna

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Kucs Béla

Munkácsy díjas szobrászművészt és művészt a II. ker. Népfront klubban Pogány Ö. Gábor mutatta be.

Magyar Nemzet 1968. jan. 20. 4. o.

Kucs Béla szobrász

munkácsy díjas

Kiállítása nyílt Barcson a Gimnáziumban

Ennélfogva: Anya gyermekével (szepró), Találkozás, Ölelkezők

H.B.: Csurgói háté lajos és Kucs Béla Kiállítása Barcson

Somogy megyei Néplap 1968 XII. 6.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Mátrai.

Bolgár Kálmán: Tireves a Fiatalok Képzőművészeti Stúdiója
Művészet, 1969 január - 14 lap -

Kuvs Béla szobrász

Barcs járási művelődési Házában

kiállítása nyílt

Kovalista Művészetért 1969 I. sz.

Kucs Béla

nohra: Hajnal
Fotó

Végh Ferenc: Terekés utcák költénete
Pertmegyei Hirlap (Vác) 1967. febr. 14.

Kucs Béla

oktatta a Szentendrei táborozó kis iskolás képzőművészeket a táborozás ideje alatt.

Kis művészek
Pest megyei Hírlap, 1967. júl. 1. 9. o.

Kucs Béla

nobrászművén alapította a nemtendszi
szobrászkertet.

Jó utazást...
Pestmegyei Hirlap, 1967. márc. 12.

Kucs Béla

Nobrászművén fotója

Partnegyei Hiszkop (Vác) 1967. márc. 11.

Kucs Béla

nobsán

A hentendrei nobarkest alapítója és vezetője

Magyar László: A nobarkestben 100 új műalkotás

Pestmegyei Hírlap, 1966. júl. 26. kedd 4. o.

Kucs Béla

44

szobrán

a nentendrei parkmúzeumban
tárlatvezetést tart a múzeumi hónap
alkalmából

Magyar Lóránló:
A múzeumi hónap programja.
Pestmegyei Hírlap, 1966. okt. 1. 3.o

Kucs Béla

művei, a Tűzgyújtó, a Lány föld-
gömbbel láthatók a szentendrei
szobarkestben.

Májusi demonstráció

Pest megyei Hírlap 1968. máj. 3. 2. o.

Kucs Béla

„Tüzéleszto" fekete-fehér fénykép reprodukció.

Jelnélkül. Neueste Nachrichten, Budapest, 1968. május 3. 6 l.

KUCS BÉLA /

Sportolók c. kompozíciójával szerepelt a 14. megyei tárlaton (Szentendre, 1968.)

Pest Megyei Hírlap, 1968. dec. 1.

/9

KUCS BÉLA /

alkotásával részt vett a váci felszabadulási emlékmű meghirdetett pályázaton

---

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. szept. 10.

/4

KUCS BÉLA /

Várlat egy lénülő nobokor

(rajz, illuntráció)

Pest Drezdei Hírlap 1968. júli 21.

/9

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KFT.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kiss Béla

NÓGRÁD

Salgótarján

1989 JUL 26

— **A karancslapujtői művelődési ház** elé kerülő szobor 1:1 léptékű gipszmodelljét — amelyet Kiss Béla szobrászművész készített — az elmúlt napokban fogadta el a Képző- és Iparművészeti Lektorátus zsűrije.

1021

Kun Béla szobrász

Munkány díjas
Komjuszeg c. szobra (szepró, Csurgó
főterén áll

Somogyi Néplap 1969 VII. 20

Kucs Béla

kiállított művei:

Tusolók, gipsz, 30 cm.

Olvasó férfi, gipsz, 15 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

18. l.

Kucs Béla

Bartók Béla, dombormű, 60×70 cm.
vörösmárvány,

Szentendre, Bél. Zeneiskola.

Pestmegye.

Tájékoztató, 64/65, képző- és
iparművészeti Lektorátus

44 l.

Kucs Béla

MDK

kétalakos bányászszobra

Résztvett a kiállitáson.

Bencsikné Sergő Erzsébet: Kisplasztikai és grafikai kiállitás a muzeumban.

Dunaujváros 1962. szept. 18.

Kucs Béla

MEK

Szerepelt a kiállitáson.

"Bányászok"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.

NAPLO/Veszprém/ 1962 jun. ~~XI.~~ 14.

Kucs Béla
nobran

M.D.K.

A badacsonyi állomás mellett
van nobra.

Láncz Sándor: Új képzőművészeti alkotások a Balaton körül
Művészet, 1962. szeptember – 22 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

SOMOGY MEGYEI NÉPUJSÁG

1962 DEC 14

— MÁRCIUS VÉGÉN ÖNTIK BRONZBA Kucs Béla „Kévekötő" című szobrát a Képzőművészeti Alap Kivitelező és Iparvállalatánál. A szobrot áprilisban helyezik el a Cseri úti könyvtár elé.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Szobrai már több budapesti és vidéki város közte rét diszitik.

1957-ben kapott Munkácsy-dijat bányász-ábrázolásaiért. Bányászcsaládból származik, ő maga is bányában dolgozott a főiskola elvégzése előtt.

"Soha többé háborut" "Világür felé" emlékmü terv

Vajna Éva: Két fiatal müvész kiállitása...

Magyar Nemzet 1963. július 3. 7.1.

Kucs Béla MNK

Szerepelt az Iparterv VIII. sz. irodájának kezdeményezésére az Épitőművészek Szövetségének tanácstermében rendezett kiállitáson.

Az Uzsoki utcai Gyógyszer-decentrumának épületéhez komponált alkotások Kucs Béla, Szebényi Imre, Wágner Nandor és Szomor László alkotásai.

Vajna Éva: Épitő- és képzőművészek közös kiállitása.
UJITOK LAPJA. 1956. aug. 5.

Kuc Béla

1968 NOV 18

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

KRÓNIKA

MP MEGALAKULÁSÁNAK 50. ÉVFOR-
JA TISZTELETÉRE Barcson a Móricz
ond Városi Művelődési Házban vasárnap
yílt Kuc Béla Munkácsy-díjas szobrász-
sz és Csurgó Máté Lajos festőművész kö-
állítása.

RAJZI HÉT

Kucs Béla

Szobrászművén a nemtendrei Parkmúzeum létrehozásában kifejtett munkájáért a szocialista kultúráért emlékérmet kapta.

Népművelők kitüntetése
Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 20. 5.o

Kucs Béla

nentendrei szobrászművésznek jan. 19-én
Tér és komponíció c. kiállítása nyílik
Budapesten, a II. ker. Horogias Wéjfront
Radnóti Klubjában.
Megnyitja Pogány Ö. Gábor

Pest megyei Hírlap, 1968. jan. 19. 6. o.

Kucs Béla szobrász

Szentendrén él.

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Nemzetközi katonai táslat a Műcsarnokban

Pestmegyei Hirlap 1969 II. 23

Kucs Béla

A dorogi József Attila Művelődési Központban Kucs tárlaton szerepelt.

Magyar Hirlap 1981/1o/29/9

Kucs Béla

Beszélgetők bronz 15 cm

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. - 1974 Jul - Szept.

Kucs Béla

"Három galériában" cimmel Szabó György ir a müvész kiállitásáról, melyet a csepeli kis galériában rendeztek. Az apró szobrok jórészét szines "geg"-nek, formai ötletnek nevezi a kritika.
A stilizált kék hullámok fölött "tömzsi figurák huzzák tréfásan a kötelet, a harmónia jelképeként pedig terpeszállásu rózsaszin férfiak és homoritó fehér hölgyek fogják egymás kezét." A hagyományosabb müvek között "nyulánk táncolók, iskolások, majd egy késői német expresszionizmusra utaló szobor," is akad.
Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 16.
XVI. évf. 38.sz. 12. lap.

Kucs Béla

Az emlitett szobrot leirja a beszámoló: "három fogaskerék őröl benne egy munkást." Megemliti még egy dombormüvét, melynek „felső részén egy férfi és egy nő melegszik a tüznél, vagy őrzi a lángot, alsó részén pedig ugyanez a pár, féltérden, egy virágot szakit le közös áhitattal." Erről jegyzi meg a kritikus, hogy a belőle kiáradó "liliomos érzelmesség" megfejti számára "a csikorgó humor, a szépelgés, a látványoskodás furcsa keverékét" ezen a tárlaton.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 16.
XVI. évf. 38. sz. 12. lap.

Kucs Béla

Jeszélgetőt, br. (3 figurás) 15 cm

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Kürti Béla

Az augusztus 21-től 31-ig Budapesten megrendezésre kerülő első borvidékversenyt díszíti majd Kürti Béla Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. Az két méter magas szobor színes műanyagból készül és a közeli napokban helyezik el a mező-gazdasági kiállítás és vásár területén.

Szobor a világversenyre.

Szabad-Magyarország 1972/188 3 old

Kucs Béla

Beszélgetők — XX. kér. 15 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

M.D.K.

Kucs Béla.

Szobrászmüvész.

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása.

Magyar Nemzet 1961. juli.23. 8.old.

M.D.K

Kucs Béla

nobrász

Szentendrei kiállitásán tér év nobrászi kermését mutatta be. „Domboldalon" (repro)

Széké Erzsébet: Kucs Béla gyűjteményes kiállitása Szentendrén

Művészet, 1965. szept. – 42 kap.

Hucs Béla 2

Tondrai: Beck András, Mikus Sándor és Pátzay Pál voltak. Bányásztémákkal foglalkozik legin rább. Vidéki közterületi szobrai: Petőfi emlékmű (Dorog, 1947) Szovjet emlékmű. (Dobogókő, Pilisnyereg, 1954)

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest 1955. 391.

Lucs Béla

Ózdon született 1925-ben. Husz éves korától mint bányász dolgozott. Művészi tanulmányait a Dési Huber Kollégiumban kezdte, innen került a képzőművészeti Főiskolára.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 39 l.

Kucs Béla

„Bányász", XV. ker. (Rákospalota) Czabán Samutér, 1954-ben állítottak fel, bronz, mérkő talpazaton, 2.10 m. magas, a talpazaté 1,10 m.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 39 l.

Lucs Béla

A szobor a művész főiskolai diplomamunkája volt. A IV. Magyar képzőművészeti kiállításon a Főváros Tanács megvásárolta, jelenlegi helyén a XV. ker. tanács kezdeményezésére állították fel.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 39 l.

Kucs Béla

„Munkás gyermekkel", XII. kér. Ságvári-liget, Úttörő állomás, 1950-ben állitották fel. A pobor mépkő, 2,40 m magas.

Gádor E.: Budapest pobrai, Budapest, 1955. 38 l.

Lucs Béla

A zobor 3 Derkovits-kollegiumi növendék, Lucs Béla, Kovács Ferenc és Dózsa Béla képviselte, Beck András tanár irányításával, a MÁV. megbízása alapján.

Gyulai E.: Budapest zobrai, Budapest, 1955. 39 l.

Kucs Béla

Szentendrei Múzeum XIV. Magyar Tárlat.
49 alkotóművész, 80 mű a realizmustól a
konstruktivizmusig. Szobrok közül: K. B.:
Sportolók

Pestmegyei Hírlap 1968. dec. 1. 9. o. Prukner Pál:
Magyar Műveszek Tárlata Szentendrén

Kucs Béla

Szentendrétől, szerepel a Nemzetközi Kabaré Társulatban a Mikszáthokban.

Pestmegyei Hírlap 1969. febr. 23. 12. o.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Kucs Béla, szobrán

A Parkmúzeum ötlete tőle való, a szervezésben is a főérdem a fáradhatatlan Kucs Béláé.

Csató János. A Szentendrei Parkmúzeum jövője 7

Népszabadság, Bp. 1969. aug. 28.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Kucs Béla

Soha többé háborut, gipsz

M. Forradalmi Müv. kiáll. 1957-8. Mücs.

Kucs Béla (1925)

Virágültetők, 1956, kő, 120x120 cm
Kerepesi uti lakótelep

A felszabadult Budapest művészete.
Kiállítás, katalógus, Budapest, 1960.
21 l.

Kucs Béla
Sz. 1925.

MK

szobrász

husz éveskoráig bányász. A Derkovits Kollégiumból került a Képzőm. Főiskolára. Tanárai: Beck András, Mikus Sándor, Pátzay Pál.

"Petőfi emlékmű" Dorog 1947.
"Szovjet emlék dombormű. Dobogókő, Pilisnyereg. 1954.

"Bányász" Rákospalota. 1954.
"Munkás gyxrmekkel" Bp. Ságvári-liget. 1950.
/Kovács Ferenccel és Rozbora Bélával./
39.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

M.D.K.

Kucs Béla, szobrász

„Munkácsy-díjas művész, Szentendrén dolgozik. Az ő munkája nyomán született meg Pest megye Parkmúzeuma, mely egyedülálló az országban. Körülve: Szentendrén elhelyezett, 1966-ból származó kis reliefje Liszt Ferencről és Bartók Béláról.

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr.

59. old.
+ 54, 55. "

-1-

M.D.K.

Kucs Béla, szobrász

„Vizen áthelő gerekek", felállítási helye: Pécs

„Fiatalok", felállítási helye: Komló

„Hajnal" " " : Vác

./.

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben említik:

Monumentális művészet Pest megyében.

Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 74-75. old.

M.D.K.

Kucs Béla, szobrász

„Bucsuzás" felállítási helye: Pécs
„Szomjúság" " " Budapest, Szentendre
„Leánykönyvvel" " " Tatabánya
„Domboldalon".

A Szentendrei Parmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben ámilitik:

Monumentális müvészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 74-75. old.

M.D.K.

Kucs Béla

Szobrászmüvész "Bányász " c. szobrát a dorogi VIII.akna bejárata előtt állitják fel.
felv.

Népszava 1958. szept. 7. 1.old. 211.szám.

Kucs Béla, nobrás MDG

Szomjúság c. nobrát

köbe faragják (ourkinai márvány)

és a Mező gazdasági kiállításon

állítják fel.

(— szöveg — fenyőkép) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jan. 20.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Kucs Béla
PESTMEGYEI HIRLAP
1956 OKT 18

1021

Formát kapott a készülő Hajnal

Ezekben az őszi napokban is sok látogatója van a Dunakanyar hangulatos műemlékvárosának, Szentendrének. Kisebb-nagyobb csoportok járják a girbe-görbe utcákat, amelyeknek macskaköveire bíborszőnyeget teregetnek a lombjukat hullató fák. Néhányan elvetődnek a művésztelep tájékára is és megakad a tekintetük az egyik közeli kerten. A kerítés mögül itt különös szobrok és szoborcsoportozatok fehérlenek ki a sötétzöld háttérből. Leányaktok, karcsú fiú-figurák, izmos férfialakok. Kucs Béla szobrászművész szabadtéri kiállítása.

Kucs Béla neve már elég régen jól cseng azokban a körökben, ahol számon tartják új szellemű képzőművészetünk dolgait. Erőt és harmóniát sugárzó alkotásai közül nem egy díszlik már köztereken és ligetekben az ország különböző pontjain. Tudják róla, hogy a bányász fejtőkalapácsát cserélte föl a szobrász vésőjével, hogy Medgyessy-tanítványként új utakon keresi a modern szobrászat formanyelvét.

Szívesen és színesen beszél.

— Bányászdinasztiában születtem — mondja — Ózdon. Apám ősei talán Morvaországból vándoroltak be, de anyám magyar eredetű. Apám hányatott életű bányász volt — és most elhalkul kissé a hangja —, aki mindent elkövetett, hogy fia ne kerüljön le a tárnába. Tizenhat éves koromban mégis lekerültem és örök fájdalmam, hogy apám fiatalon, alig negyvenöt éves korában meghalt anélkül, hogy legalább egyszer kibeszélgethettem volna vele magamat. Kevés és nehéz szavú ember volt. Minden erejét kifacsarta a tárna, napról-napra holt fáradtan került haza, szótlanul evett és aztán lefeküdt.

Őszinte áhítattal beszél a bányászéletről, a bányászokról. Nekik köszönhet mindent, tőlük kapta meg művészete, ember-, élet- és világlátása azt a fundamentumot, amely nélkül légüres térben lebegne.

— A művészet iránti hajlamom — gondol vissza gyermekkorára — úgy látszik, a családom vérében lappangott. Apám, ha adódott egy-két nyugalmasabb, szabad órája, hegedült. Én az iskolában ügyes rajzolónak számítottam. Mégis azt hiszem, hogy a művészet felé egy iskolatársam indított el. Czigány Béla, aki egy osztállyal fölöttem járó cigánygyerek volt — bányában dolgozó cigányok gyereke — aki boszorkányos ügyességgel rajzolt, agyagból apró figurákat formált. Kétségbeesett erőfeszítéssel igyekeztem utolérni.

Apja kemény akaratú, öntudatos bányász volt. Így aztán egyik bányából a másikba sodorta a sorsa. Egercsehi, Pilisszentiván, Dorog tárnái hallották fejtőkalapácsának zengését.

— A hat elemi elvégzése után nekem is dolgoznom kellett. Téglagyár volt az első munkahelyem. Itt találkoztam először formálható agyaggal. Sótartókat, hamutartókat formáltam belőle és ezeket kiégettem a kemencében. Az öregebb munkások felfigyeltek rám.

Apja tudta nélkül szegődött el tizenhat éves korában a bányába.

— A bánya varázsa rögtön megfogott. Ma is a bánya az egyetlen hely, ahová, ha úgy fordulna a sorsom, szívesen elmennék dolgozni.

A háború alatt hadiüzem volt a bánya, a bányászok katonai parancsnokság alá kerültek. 1944 nyarán megszökött.

Aztán elfogták, mint katonaszökevényt. De a csendőröktől is megszökött és a dorogi bányába bujt el. Itt érte a felszabadulás.

Otthona, műterme a munkásotthon lett. Bimbózó tehetségének híre terjedt. Hívták Pestre, hogy tanuljon. A főiskolára azonban nem vették fel.

Lelkes, lázas munka telítette ezeket a harcos éveket. Aztán mégis bekerült a képzőművészeti főiskolára és dicséretes eredménnyel fejezte ott be tanulmányait. Diplomamunkája egy fejtőkalapácsra támaszkodó bányász volt. Egyik példánya ma Dorogon áll, a másik Rákoscsabán.

Ettől kezdve sokasodtak az alkotások. A legtöbb a tárnák emlékét idézi.

— Bányász-szobrásznak neveztek — mondja mosolyogva —, de bányászmegbízást először csak 1956-ban kaptam, egy kétalakos kompozícióra a pécs-meszesi bányászlakótelep számára.

A szentendrei szabadtéri kiállítás gondolata benne már évekkel ezelőtt megszületett, amikor még egy hűvösvölgyi műteremben dolgozott. Terveit ott nem valósíthatta meg. De aztán, hogy Szentendrén jutott villalakáshoz egy tágas, szép kert közepén, és tervéhez megnyerte a városi tanács támogatását is, megrendezte a kiállítást.

Kucs Béla jelenleg a váci Forte-gyár számára Hajnal című szobrán dolgozik.

Művészi hitvallása?

— Hinni kell az emberben, az életben és a szeretetben, mint valóságban. Hinni kell abban is, hogy a természet nagy harmóniája az emberiség számára törvényerejű útmutatás. A művészet célja ennek a felemelő harmóniának a szolgálata. Mély meggyőződésem, hogy a közösség élő gondolat, és megvalósításától függ az emberiség jövője. Igazi emberré csak a kollektív ember válhat. A művészeteknek ehhez a folyamathoz kell segítséget nyújtaniuk. Vallom, hogy szép az élet és szép a világ! A művész dolga, hogy megmutassa ezt a szépséget.

A műterem közepén, a legnagyobb állványon már formát kapott a készülő Hajnal: karcsú nőalak. Diadalmas versenyre kel a külső világ őszi ragyogásával.

Magyar László

1726-ban Sesztokov orosz utazó már a szigetek térképét is elkészítette.

A neveket azonban, amelyek egyáltalán nem orosz hangzásúak — mint mondják — az őslakók, az úgynevezett *ajnik* nyelvéből vették. Eleinte ennek a kis népcsoportnak a története rendkívül szorosan összefonódott Oroszországéval. Az *ajnik* felvették a kereszténységet, gyermekeiknek pedig orosz neveket adtak.

1855-ben *Japán megszerezte a déli Kurili-szigeteket*, negyed századdal később pedig

úgyhogy beleuszik

A többi hónapol pényhalat és ro lat fognak

Az utóbbi időb keletje a barnamc

Egy amerikai milliomos, *J. Hartman*, akinek *„hobbyja"* a szociológia, elhatározta, hogy kiveszi részét az *Egyesült Államokban* meghirdetett *„szegénység elleni hadjáratból"*. Javaslatot terjesztett elő, hogy sterilizálni kell mind-

azokat az amerikai nőket, akiknek nincs elég pénzük gyermekeik neveltetéséhez.

Hartman már 3500 dollárt ajánlott fel a sterilizálás problémáját tanulmányozó intézet létesítését szolgáló alapnak.

A MŰTŐBEN

(Foto: Gábor)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX.. ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 1
Népművelés
Kucs Béla

/1021

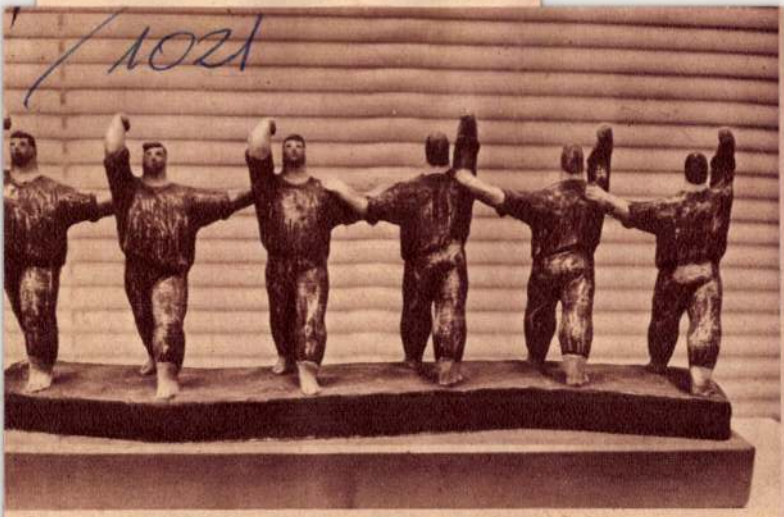

1.

A fényes szelek nemzedéke

– Képzőművészeti kiállítás a Nemzeti Galériában a NÉKOSZ megalakulásának 30. évfordulója alkalmából a népi kollégiumokban nevelkedett művészek munkáiból –

1. Kucs Béla: Harcosok

JAZÁSA

§-ában megjelöltek
si jogviszonyt kell lé-
ogi, munkavégzésre
szabályait a Polgári
ozza meg.)
ozó rendelkezés sze-
gozóval – kérésére
l létesíteni, ha
kaidőben áll munka-
főállásában (első
a munkakörére elő-
dőnél rövidebb mun-

munkaviszonyban, és
teljesítendő munka-
eghaladja *a havi 24*

értelmében nem lé-
ny azzal a kulturális
lásában a törvényes
kalmaztak, továbbá

foglalkoztatási [illegible]
7.) KM számú utasításban meghatározott feltételekkel.

A főálláson kívül másodállás, mellékfoglalkozás vagy megbízás keretében ellátott kulturális tevékenység együttes munkaideje nem haladhatja meg az utóbb említett utasítás 3. §-ában megjelölt *havi 100 órát*.

Példák

1. Egy dolgozó főállású színházi rendező, e munkaviszonyában a törvényes munkaidő szerint dolgozik. Működtető színjátszó csoportot vagy irodalmi színpadot csak megbízási jogviszonyban vezethet, legfeljebb két csoportot, legfeljebb havi 100 órában.

2. Egy dolgozó a főállásában a törvényes munkaidő (havi 191 óra) helyett részmunkaidőben (havi 96 órában) működik. Működtető csoport, szakkör vagy klub vezetését munkaviszony keretében is vállalhatja, legfeljebb négy csoportot, egyenként legalább havi 24 óra munkaidővel. E további munkaviszonyainak vagy megbízásainak munkaideje együttvéve a főállása (első részfoglalkozása) törvényes munkaidejét is kitöltve, azt további havi 100 órával haladhatja meg

Fiatal művészek az Ernst Múzeumban

Szombaton nyílt meg a fiatal művészek studiójának első budapesti kiállítása.

A studió, illetve a csoportosítás alapja — amint ez a különböző nyilatkozatokból kitűnik — tisztán elvi alap. Tehát nem „érdekképviseleti", vagy „műtárgy-terjesztési" célokkal alakult a fiatalok e társasága. Több mint kétszáz művészt — festőket, szobrászokat és grafikusokat — érdemesítettek a studió tagságára, de a kiállítás példásan szigorú zsürizése révén csak mintegy száz fiatal művét láthatjuk a tárlaton. A legjobbakét...

Kucs Béla „Bányász" című szobra a kiállításon.

A szakemberek véleménye szerint a kiállítás színvonala a várakozáson felül magas. A nagy tárlatokról már ismert fiatal tehetségek mellett számos olyan művész nevét jegyeztük meg, akik csak nemrég végezték el a főiskolát, s máris figyelemre méltó művekkel rukkolnak elő. Egy-egy alkotás — főleg a festmények között találunk ilyeneket — bármely országos kiállításon is dícsérettel szerepelhetne. (A készülő moszkvai biennale bíráló bizottsága egyébként számos alkotást máris kiválasztott az anyagból — a kiállítás zárása után ezek a művek is reprezentálják majd új képzőművészetünket e nagy nemzetközi versenyen.)

Képzőművészetünk mai állapotának ismerői persze felfedeznek olyan vonásokat is, amelyek vezető mestereink működésének erős és közvetlen hatását mutatják. Természetes dolog ez, s — annak fenntartásával, hogy a jövőben több önálló kezdeményezést is szeretnénk látni — nem ítélhetjük meg túl szigorúan. A legfontosabb körülmény mégis az, hogy a „holnap művészei" — amint az egész tárlat határozottan tanusítja — tehetségesek, s méltó utódai lesznek idősebb mestereinknek.

Átmeneti időt él a képzőművészet, s ez az átmeneti állapot a fiatalok anyagára is jellemző. Sokfelé keresnek, tapogatóznak, de a legelevenebbek a realista törekvések — hogy egyebet ne említsünk: a sokat kárhoztatott táj- és csendélet-kultusz itt már nem uralkodik. Avval biztat, hogy a jövőben egész művészetünk jóval közelebb kerül a való élethez, s mélyebben képes tükrözni alakuló társadalmunk karakterisztikus jellegzetességeit.

Cs. M.

1958 SZEP 16
ESTI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

e

Ezen a
megélénkül
mentben. Kedd
gyűlés szociáli
ügyi bizottsága
holizmus elleni k
déseinek vizsgál
dött albizottság t
készíti el összefog
sét. Ezt a jelenté
tárgyalja meg te'je
szociális és egészs
zottság.

Ugyancsak szerdá
a parlamentben az

Megalakult
pa

A Hazafias Népfront budapesti békebizottsága értekezletre hívta meg a Budapesten működő római katolikus lelkészeket. Ma délelőtt a Központi Városháza egyik nagy tanácskozó termében gyülekeztek össze a meghívottak. *Dr. Pesta László*, a Hazafias Népfront budapesti békebizottsága nevében üdvözölte a megjelenteket, majd átadta az elnöklést *dr. Balogh István* érseki biztosnak. *Beresztóczy Miklós* prépost arról beszélt, hogy most tízéves a békemozgalom, s ebbe az évfordulóba kapcsolódik a budapesti papok mostani összejövetele. A népek békeakarata az az igazi hatalom, amely a kormányok akaratát és a hadseregek erejét is meg tudja változtatni — mondotta Beresztóczy Miklós. — *Ez a mozgalom kezet nyújt mindazoknak, akik őszintén akarják a békét, bármilyen gazdasági, vagy társadalmi irányba haladjanak is.* A béke szándékának egysége megengedhet differenciákat egyéb kérdésekben, *csak a béke kérdésében legyen egység.* Az a tény, hogy nincs háború, azt jelenti: van élet. A magyarországi katolikus papok beállnak a béke munkájába. A mi békemozgalmunknak szellemi irányítója az Opus Pacis. *Megyénkben öt-hat helyen alakultak katolikus békebizottságok. Budapestnek élen kell járnia katolikus papi vonalon is, példát kell mutatnunk az egész országban levő paptársainknak és a híveknek is.*

Dr. Potyondi Imre nagyprépost, a Központi Papi Szeminárium rektora volt az első felszólaló, aki helyeselte, hogy Budapesten megalakuljon a római katolikus papok békebizottsága. Több hozzászólás után a megjelent budapesti római katolikus lelkészek kimondották: *megalakítják a budapesti római katolikus papok békebizottságát.* A békebizottság vezetőségébe választották a többi között *dr. Horváth Richárd* országgyűlési képviselőt, *Peisz Lajos* kanonok budapesti helytartót, *P. Váradi Béla* fe-

Elkészült a budapes
15 éves fejle

Elkészült Budapest mezőgazdaságának tizenötéves távlati fejlesztési terve. A főváros

Kucs Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kiállítás
IBUSZ SZEP 14

Néhány szó a kiállítás grafikáiról, szobrairól

Naponta sok tízezer ember fordul meg a kiállításon az ország minden tájáról. Nem közömbös hát, hogy a szakmai szempontokon túl, milyen kép tárul elébük. A kivitelezők közül a szobrászoknak, grafikusoknak a világosan, érthetően kifejezett mondanivaló mellett az a feladatuk, hogy a szemet gyönyörködtetve *a képzőművészeti kultúra szélesebb elterjedését is elősegítsék.*

A kiállítás grafikai része — nagyjából és egészéből — betöltötte *ezt* a hivatását is. A nagy pavilonok közül az *Élelmiszeriparé* tűnik ki egységes hangulatú, ötletes megoldásaival. Kár, hogy a feliratok betűtípusa — mely igen dekoratíven hatna egy-két szavas plakáton — a kis- és nagybetűk váltakoztatásával hosszabb, magyarázó szöveg alkalmazásánál idegenszerű és nehezen olvasható.

Ötletesen szemléltetik a vegyi anyagok felhasználási *módjait a kemizálás pavilon grafikái.* Az ismétlődő, sematikus kis figura még hatásosabb lett volna, ha grafikailag — nem részletesebb —, de kiérleltebb, emlékezetesebb.

Jellemző az idei kiállításra a különböző anyagok változatos, ötletes felhasználása. *A vetőmag pavilon* magokból készült kis mozaikjai, *a dísznövény pavilon fakéreg-„reliefje"* jó példa arra, hogy nem okvetlenül giccses és ízléstelen a képzőművészetben kevésbé használatos anyagok alkalmazása.

Kellemes, emlékezetes színfoltja a kiállításnak többek közt az *erdészeti pavilon* erdőtüzet ábrázoló, leegyszerűsített fekete-piros falfelülete (nem tudjuk, szándékos-e összehangoltsága a mögötte levő kertészeti pavilon kékjével), a *Szabad Föld* és az *IBUSZ* színes grafikákkal díszített, nyitott pavilonjai, a lengyel pavilon mezőgazdasági munkákat ábrázoló üde, mulatságos gyermekrajzai, a kertészeti pavilon egész falfelületet beborító, régi szüreti rézkarc-nagyítása.

A kiállítás *régi szobrai mellett két új gyönyörködteti a fáradt nézőt:* a szemet-kedélyt üdítő tavacskához komponált harmonikus Ivó nő (Kucs Béla műve) és a monumentális Bőség (Tar István alkotása). Utóbbi mozgalmas és mégis megnyugtató kontúrjával, egyszerű szépségével *méltó jelképe a 64. Mezőgazdasági Kiállításnak.*

Rozstermesztés

I. díj (aranyérem)

Balkányi ÁG.

II. díj (ezüstérem)

Homokszentgyörgyi Zöld mező Tsz.

III.

(bron

Nagyszentjánosi ÁG, Kistölgyfamajori ÁG.

Őszi árpa termesztés

Nagydíj

Vértesacsai Vörös Október Tsz, 1961-ben 320 kh-on 20,20 mázsa/hk, 1962-ben pedig 328 kh-on 21,88 mázsa/kh termést ért el.

I. díj (aranyérem)

II. díj (e

Mezőkovácsháza

Borsóte

II. díj (ezüstérem)

Fertődszentmiklósi Uj Élet Tsz; ráksi Uj Élet Tsz.

Lucernamag

Nag

Tiszanánai Petőfi Tsz, 196 magtermést ért el.

I. díj (aranyérem)

Taktaközi ÁG:

Vöröshere

III.

(bron

Bodrogközi ÁG: I

1965 NOV 21

1021

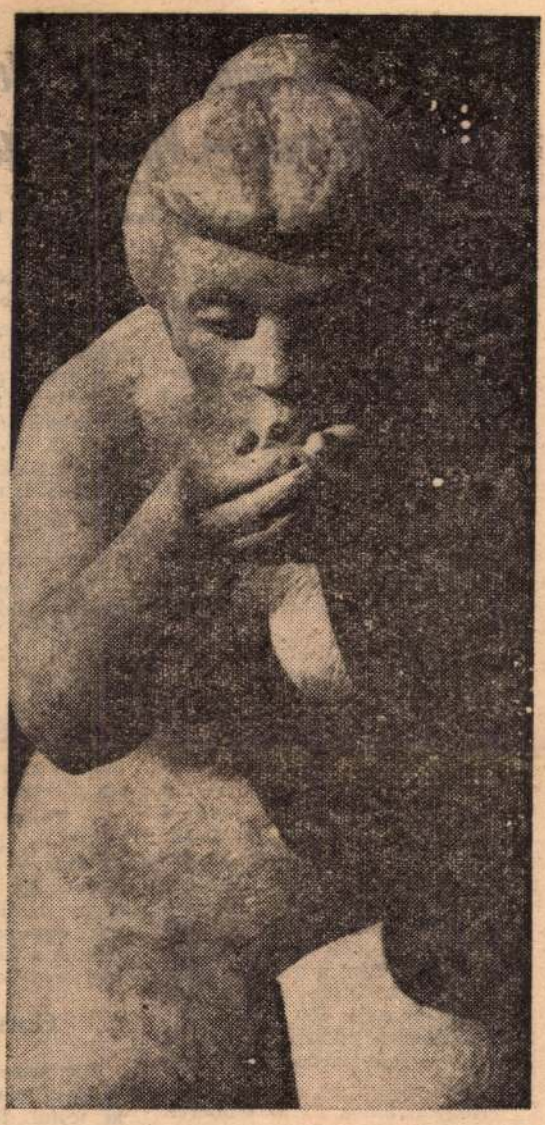

SZOBROK A DOMBON

A városka előtt kettényílik a műút. Az elágazás ölében kicsi kert. Fehér mészkőből nőalak térdelt oda a gyepre. Keze két fél-kelyhét összefogta, tenyerei öblére hajol. Szomjúság — ez a címe.

Szentendre városhatárában pillanatnyi jelzés e szobor. Meghajló tartásában a pillantásokat túlélő anyag nyugodt alázata. Amelyet az se sért, ha nem köszön mindenki vissza rá. Ha teste egyetlen-hullámnyi kőíve fölött a sietős tekintet tovaugrik... Mégis jelzés, találó „előszó" Szentendréhez, kétszeresen is.

A Duna-kanyar déli kezdetén, ahol a természet már szinte oly „gyanúsan" csupa összhang, hogy a tájak mögött önkéntelenül valami agyafúrt rendszerezést sejdít a szem; — a városka látképe maga is csakoly változatosan tarka, véletlenül tervszerű, mint körülötte a táj. A rokokó, barokk műemlék-házsorok, a meglepő-következetlenül csavargó szűk kis utcák; s a mindenkor-egyféleképp stílusos csupa-domb környezet e ritka együttese: szüntelen teremtést ösztönöz.

Igy született Szentendrén az idén, és lett — ugyancsak hagyományosan — országos büszkeséggé máris az az új park, amelyből a mészkőszobor ott a műuton: egy „kortynyi" ízzel ígéri a látványt.

A Szoborkert: gyengéd domboldalban másfél holdnyi zöld — gipszfiguráktól eleven a lejtő. *Szabadtéri szobormúzeum.*

De mielőtt még körülnéznénk, tegyünk egy kis tanulságos viszszafelé-sétát. Úgy félévnyire. Csak oda fel a dombteteji házig. Benn az udvaron vászon-befődte kis szín. Kopácsol alatta valaki. Kocka-zömök, tömb-markú, kékszemű ember a szobrász. Mintha maga-magát ő faragta volna ki. Pedighát ő faragta ezt a Szomjúság-ot; ezt a tömbbé-görnyedő és mégis csupa-lágyság mészkőalakot, a Szentendre határán elénk-hajló leányfigurát... Szobrait legtöbbnyire ő faragja, néha évekig, a végleges példányt se bízza mesterekre. A saját keze a kőfaragója.

Kucs Béla dorogi bányász volt, mielőtt Medgyessy Ferenc, Pátzay Pál tanítványa lett volna a Képzőművészeti Főiskolán. Edelényben áll bányász szobra: „Munka közben", Munkácsy-díjjal jutalmazták annak idején. Pécs-Mecseken a „Búcsú" — bányász s bányász feleség. Hódmezővásárhelyt a Tanácsköztársasági emlékmű, Pécsett a máris méltán híres „Vízen átkelő gyerekek"... Stílusa csak látszatra hagyományos. Szobrait a formájuknál inkább a mondanivaló tesz modernné. Kucs azt akarja, hogy megértsék. S műveihez modellnek azok közül választ, akiktől igényli a megértést. Egyszerűnek lenni sokszor nehezebb. Néha „hálátlanabb" is...

Kucs Béla most, örömmel, maga lehet hálás. Nem a maga nevében. Azaz, nemcsak. Fél esztendeje a házhoz tartózó parkos domboldalon elképzelt valamit. Most megvan. A Szoborkert. Létrehozóinak fő óhaja az, hogy ne csak itt legyen meg. Szeretnék továbbadni a park „módszerét".

S csak ennyi a „recept": *Sziráky Ferenc* szentendrei tanácselnök, *Székely Lajos* és *Jászai Béla* művelődésügyi osztályvezetők, no meg Kucs, leveleket írtak — szobrászokhoz. Elkérték egy-egy mű eredetijét, a gipszpéldányt, amelyet legtöbbször amúgyis gond a műteremben tartani. A szellemi haszon: kettős és kölcsönös. Sokan nem válaszoltak. Sokan nem értették. Mégtöbben igen. Ma negyvennégy művész nyolcvanöt szobra áll a parkban, ajándékok, valóságos szemle: nemzedékeken és törekvéseken. Nyolcezren látogatták legelső idénye hetven napján.

Az idén nyáron mindenünnét Szentendrére rándult látogatók között Nagykőrösről is érkezett vendég. A városi tanács elnöke. S egy szobrot különösképpen „elirigyelt". A szobor gipsz-változata nyomán a nagykőrösiek kő-példányt öntetnek. Költségük — úgy tízezer forint. A szokásoshoz képest minimális. A két műkő-példány egyikét majd odahaza fogják elhelyezni. És a másik — Szentendrén marad, a gipsz helyett. A kezdeményezés, úgylátszik, terjedőben. Nemsokára talán időállóbb műkő-alakok váltják fel a romlandó gipszek javarészét.

S akkor látványai anyaga szerint is azzá lehet csakugyan a park, amivé szánták: minél többek kincse, lehetőleg minél tovább így, folyton gyarapodóban együtt.

Hárs György

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZABAD FÖLD

Több mi… évi tejhozam

Látogatás egy csehszlovák tsz-ben

Magyarra fordítva *Barátság* a neve *Mezouny* község — Prágához mintegy 30—40 kilométerre fekszik — termelőszövetkezetének. Amint belépek a közös gazdaság irodájába, először is az tűnik szemembe, hogy a falakat jóformán teljesen beborítják az elismerő oklevelek, s az ajtóval szemközti falon két nagy piros selyem zászlót látok.

— Nincs minden oklevelünk a falon — dicsekszik jogos büszkeséggel *Josep Reis*, a tsz közgazdásza —, mert nem férne ott el.

Az emberek

A tsz vezetői sok adatot felsorolnak, hogy miért jó ez a közös gazdaság. Néhányat belőlük: hektáronként (egy hektár nagyjából számolva 1,7 hold) a búza termésátlaga öt évi átlagban számolva 40 mázsa, az árpáé 32 mázsa. Az egy tehénre eső ez évi első félévi tejátlag 100 tehéntől 2600 liter, ami évi 5200 liter tejnek felel meg tehenenként. Ami a munkatermelékenységet illeti, csupán egy adatot említek: 100 tehén gondozásához, a takarmányozást is beleértve, két műszakban öt ember kell.

Hogyan élnek itt az emberek és hogyan dolgoznak? Nem sorolok fel minden számadatot, hiszen az olvasó számára ezek úgysem sokat mondanak. Annyit említek meg, hogy a tagságnak a bőséges élelem és ruházkodás mellett jut pénze arra is, hogy külföldi utazásokat tegyen. Ez évben például már eddig a tsz száz tagjából tizenöten voltak külföldön. Ami a munkát illeti: *a nehéz munkákat már gépesítették*, amit csak lehet géppel végeznek. Az állattenyésztők már említett kettős műszakjából láthatjuk, hogy ők sincsenek hátrányban az egyéb munkát végzőkkel szemben a szabad időt illetően sem. Mindenkinek van váltótársa, az állatgondozók létszáma mégis messze alatta marad a mi munkaegységkönyvünkben előírt normának; 30 tehénre jut egy tehenész.

A gazdálkodás

A tehenek az év legnagyobb részében legelnek. A tsz legelője dús füvet ad. Minden szakaszt négyszer-ötször legeltetnek évenként, *Josep Kultasek*, a gazdaság főmezőgazdásza sorolja:

— Hektáronként 7 mázsa műtrágyát kap a legelőnk és ezenkívül szerves trágyát is. Az istállózás sem kerül sokba, mert nagyrészt szabadtartásos, kis költséggel felépített istállóink vannak.

A főmezőgazdász szavaiból két körülménnyel érdemes részletesebben foglalkozni. Az egyik: *hogyan jut el a szervestrágya a legelőre?*

— A trágyalevelet csöveken kivezetjük és szórókészülékekkel szétpermetezzük — magyarázza a főmezőgazdász —, ami pedig a szilárd trágyát illeti, most dolgozunk azon, hogy azt se kelljen villázni, vagy lapáttal, vagy akár rakodógéppel szállítóeszközre rakni és kihordani, hanem folyékonnyá tesszük majd azt is. Így a trágyaléhez hasonlóan csőhálózaton azt is kivezethetjük a legelőre.

A tsz vezetőitől megtudom még, hogy az ötlet tulajdonképpen nem az övéké, hanem az itt látogatást tevő németek javasolták, sőt segítséget is ígértek a kivitelezéshez. Ugyanis náluk már működik hasonló berendezés. Persze, nem egyszerű a dolog. Itt ugyan, tőlünk jóval északabbra, miután sok az erdő, a fafeldolgozás nyomán sok a fűrészpor, sok helyen ezt használják almozásra. Az így felgyülemlett trágyát aránylag könnyű folyékonnyá tenni. A szalmával történő almozásnál már bonyolultabb a kérdés.

— De nem lehetetlen megoldani — állítja a főmezőgazdász.

Száraz állapotban felszecskázzák az almot, s így miután trágyává válik, bő vízzel folyékonnyá téve nem okoz tömődést a vezetékekben. Másik változat: trágyaalakban is lehet erre a célra szerkesztett géppel aprózni a szálas részeket tartalmazó istállótrágyát.

Az agronómus szűkszavú magyarázatából a másik érthetetlen dolog volt számomra, hogyan bírják itt — tőlünk jóval északabbra — az állatok a szabadtartásos istállókban kihúzni a telet, hiszen nálunk is jónéhány helyen igen rossz tapasztalatokat szereztek a szabadtartásos állattenyésztést illetően.

— Télire nem így marad az istálló — világosít fel a főmezőgazdász —, hanem bevonjuk fóliával. Így a gyengébben megépített istálló is megfelel a célnak, nem romlanak le benne az állatok a hidegtől, és nem csökken le a hozamuk.

Gond is akad

Természetesen ebben a közös gazdaságban sem minden fenéki tejfel. Itt is vannak bajok, amelyeket le kell győzni, le kell küzdeni. Nemrég például száz dán friz szarvasmarhát vásároltak, hogy még jobban növeljék a tejhozamokat. Úgy látszott, nem is lesz semmi baj, a tehenek bőven adták a tejet, majd megkezdődtek az ellések. Ám érthetetlen módon a borjak sorra-rendre elhullottak.

A tsz szakvezetői állatorvosok segítségével vizsgálgatták, törték fejüket, hogy mi lehet a baj. Arra gondoltak, hogy ez a fajta állat talán nem bírja az itteni éghajlatot. Majd tudományos kutatókat hívtak. Azok megállapították, hogy egyszerű foszforhiányról van szó, amit könnyen lehet pótolni, de aminek a hiánya éppen elég ahhoz, hogy a fiatal állatok elpusztuljanak.

Körülnéztem a határban is, az istállókban is. A legelőn villanypásztor őrzi a szarvasmarhákat. Egy másik helyen dús másodvetésű takarmánykáposztát láttam, az istállókban gépi etetés, gépi itatás gépi fejés, gépi trágyakitakarítás könnyíti meg a tsz-tagok munkáját. Így még érthetőbbé vált számomra, hogy az állattenyésztők körében hogyan vált lehetségessé a napi kettős műszak bevezetése.

A tsz vezetői közölték azt is, hogy a tehenészetben szigorúan be kell tartani az egyedi takarmányozást. Így jónéhány tehenüknél már napi 20 liter körül van a tejhozam. Még annyit erről a közös gazdaságról, hogy erősen a szakosodás felé halad, nincs például hízlalás — sem szarvasmarha, sem sertés —, eladásra kerülnek a malacok, a borjak. A növénytermesztésben is hasonló a helyzet: *néhány növény termesztésével foglalkoznak*, amelyekhez jók a helyi adottságok, de ezekkel aztán igazán hozzáértően bánnak.

Annyira termelékeny már itt a munka, annyira jövedelmező a gazdálkodás, hogy talán mondanom sem kell, hogy nem okoz gondot a rendszeres havi előlegfizetés. Talán érdemes megemlíteni még azt is, hogy ebben a termelőszövetkezetben a jövedelmezőség már olyan fokra növekedett, hogy minden további nélkül bevezethették a fizetett szabadságot, amely — a munkaköröktől függően — évi 18—22 nap.

Pedig nem valami rendkívüli körülményeket, átlagon felüli adottságokat találtam itt, sőt a határjárás alkalmával voltak gyenge földjeik is. Ám a *jó gazda* számára nincsen gyenge termőföld.

Teszkó Sándor

Előadás a szektákról

„Őrizzük meg a szeretetünket!"

Napjainkban mind több és több szó esik a vallásról, valamint azokról a gyülekezetekről, melyek az „Óegyház" hitelveit elferdítve próbálnak tagokat toborozni. Bizonyára sokak fejében megfordult már a kérdés, mit tudnak tenni a történelmi egyházak a szekták ellen. Erre keresett választ a Kereszténydemokrata Néppárt tatabányai szervezete, amikor meghívta városunkba a kiváló teológiai tanárt, *dr. Ladocsi Gáspárt*.

A polgármesteri hivatal nagytermében sok érdeklődő hallgatta meg a szónoklattant is jól ismerő, a helyénvaló humorban bővelkedő stílusú tanár kerek, filozófiai tartalmú előadását, amelyet az alapfogalmak tisztázására és az egyházak tanítási elveire épített.

Dr. Ladocsi Gáspár elmondta, hogy a szekták megjelenését a társadalmi kihatású kultúrváltások eredményezik. Ma is ilyen korban élünk, így természetes jelenségként éljük át a különböző gyülekezetek létrejöttét. Ám nem mindegy, hogyan fogadják el a szekta tagjai a szentírást és mennyiben tud identitást adni ez a közösség a híveinek. A szabad választás lehetősége eredményezi azt a bizonytalanságot, amely a mai vallási kultúra sajnálatos jellemzője. Főként a kereső vagy reményvesztett fiatalságra, a kiábrándult emberekre jelenthet veszélyt az a közösség, amelyben erkölcsi hátrányba kerülve, kiszolgáltatottá válik a teológiai műveletlenség alapján létrejött szekta újdonsült tagja. Az előadó nyomatékosan figyelmeztetett arra, hogy a társadalom nem tűrheti meg a közjót romboló, az isteni és a természetes emberi szeretetet semmibe vevő mozgalmak tevékenységét. Az egyház mindig nyíltan nyújtja az ismereteket, még akkor is, amikor a visszavonultság ideje alatt próbálja beleérlelni híveit a papi és szerzetesi közösségbe. A szektákkal ellentétben az egyén döntésénél nem a személyi ráhatást, hanem a szabad akaratot részesíti előnyben.

Társadalmi értéken a közjóért való áldozatvállalást és a segítségnyújtást értjük, ám a szekták nem a társadalom egészét akarják előbbre vinni, sőt, közülük nem egy anyagiakban is próbálja kihasználni az embereket. A jövő oktatóinak rendkívül nagy gondot okoz, ha tanítványaik személyiségét e szekták leépítik, és ez a társadalom egészséges fejlődését is nehezíti.

Az előadás a hallgatóság kérdéseivel és az azokra adott válaszokkal zárult. A rendezvény sokoldalúságát és érdekességét bizonyítja, hogy az érdeklődők között voltak hívők, ateisták, sőt még szektatagok is. Dr. Ladocsi Gáspár emberségével és műveltségével még az ő nézeteivel szembenálló embertársának a kérdéseire is olyan bölcsességgel felelt, hogy csak becsülni lehet érte. Annak, aki végighallgatta a tartalmas előadást, – tisztábban látáson túl – biztosan ez a mondat jelentette a legtöbbet: Őrizzük meg a szeretetünket!

P. A.

Dorogon éltek – Dorogon alkottak

A bányatelepi Modigliani

Aligha találtak volna alkalmasabb pillanatot, történelmi határkővel jelzett napot, mint október 23-át, amikor Dorog mai társadalma, élén az önkormányzati képviselő-testülettel, akik élvezték a megyei Kernstok Károly Alapítvány támogatását újrafedezték elfelejtett értékük részét. A Dorogon élt, vagy az itt alkotott művészek képeit gyűjtötték össze. Az alkotásokat a József Attila művelődési házban állították ki.

Ha nem is telefonkönyvi értelmű dimenzióba, képzőművészeti értékében roppant gazdag a névsor. *Haranghy Jenő* (1894-1951) festőművész, mozaik, üvegablak, freskó, könyvillusztrátor, bélyegtervező művész alkotásainak legjelesebb darabjai, a szén keletkezésének freskó sorozata Dorogh oz, az 1930-as évek közepén épült Munkásotthon színháztermének díszítéséhez kötődik. Haranghy Jenő özvegye és lánya, Judit jött el a kiállításra Dorogra. Kevesen tudják, hogy az úgynevezett „bányász templom" üvegablakait, Szent Cecíliáról, Szent Borbáláról – és más szentekről ő készítette. Hallatlanul nagy, aprólékos és tudományos hátterű munka a szén keletkezése freskósorozat. Az őstengerek áradásától, a növényzet föld alá kerülésétől a kályha mellett melegedő (e kép figuráiban önmagát és családját festette meg – a felesége vissza emlékezését idézzük) bányász képe jelenik meg. Sajnos, ez a freskósorozat az 1950-es években károkat szenvedett, az akkori buzgó utókor Rákosi Mátyást és az éppen aktuális Kossuth-díjas vájárt festette be a freskóba.

Koszkol Jenő festőművész (1868-1935) Dorog szülötte. Székely Bertalan és Lotz Károly voltak festészeti tanulmányaiban mesterei. Akvarell és pasztell technikával alkotta táj-, arckép-, csendélet képeit. Művei a legkeresettebb darabok a művészeti aukciókon. Az 1928-as években Dorogon élt. Több nagyméretű pasztell képet készített az akkor épülő településről. Ma ezek a képek nemcsak mint képzőművészeti alkotások, kincsek, hanem helytörténeti dokumentumokként is nélkülözhetetlenek.

Rauscher György, festőművész (1902-1930) apja dorogi körorvos volt. A nagy ígéretű fiatalember tanulmányait Bécsben, majd Budapesten, a Képzőművészeti Főiskolán Réti István növendékeként fejezte be. 1927-30 között Berlinben élt. A korabeli újságok kedvelt illusztrátora volt. A francia avantgard, elsősorban Modigliani, Dix, Foujita stílusa hatott rá: Szomory Dezső, Honthy Hanna, Marlene Ditrich portréja került ki ecsetjei alól.

Puxbaum Jenő nevét büszkeséggel és némi szégyenkezéssel kell kiejtenünk. Röstelkednünk kell, mert művészi ereje teljében, az 1990-ben bekövetkezett haláláig méltánytalanul mellőzött, bántott ember volt Dorogon. Csillés, figurán, fűtő és éjjeliőr volt. Közben ontotta a csodálatosan derűs, hangulatos olajképeket. A Képzőművészeti Főiskolán Vaszary, Szőnyi és Aba-Novák tanítványa volt. Keserű, befelé forduló ember lett. Ám nem múlhatott el Dorogon olyan képzőművészeti esemény, ahol ne jelent volna meg. Bölcs, jóindulatú tanácsokkal segítette a pályakezdő fiatalokat.

Rauscher György: Szomory Dezső

Kucs Béla (1925-1984) szobrászművész dorogi csilléskén kezdte életét. Művészeti tanulmányait Budapesten, a Derkovits kollégiumban kezdte. Beck András, Pátzay Pál és Mikus Sándor voltak mesterei. Élete első köztéri szobra, az 1948-ban faragott Petőfi-szobor Dorogon áll. A városban más köztéri alkotása is van. Országszerte díszítik tereinket Kucs Béla alkotásai.

A múzsák testvérek. Sőt, ikrek. Dorogról szólva elsősorban a zenét tekintettük eddig uralkodónak. Lám, most Doro megkövette szülötteit. Mi denki tudja és mindenki sa nálja: Késői felismerés, de mé a feledés huszonnegyedik órá előtti másodpercek ünnepe tárlat. Tárlat? Ne titkoljuk, b hallatlanul gazdag művek köz szemléje ez. Ám egy futó en lékű tárlatnál többet jelent Dorognak.

Egy város kezdi visszanyeri önbecslését. Ennek is jele „Megmentett pillanatok" kiáll tás.

Cs. Nagy Laj

Ünnep Mosonmagyaróváron

175 éves a gazdászképzés

A Pannon Agrártudományi Egyetem Mosonmagyaróvári Mezőgazdaságtudományi Kara október 25-én ünnepelte alapításának 175. évfordulóját. A jubileumról nagyszabású ünnepség keretében emlékezett meg az iskola oktatói kara és diákjai. A rendezvényre közéletünk hazai képviselői mellett, határainkon túl élő jeles személyiségek is meghívót kaptak.

A mosonmagyaróvári agrárfelsőoktatási intézmény fennállása óta a szakemberek képzésén túl, a mezőgazdasági tudományok fejlesztésén munkálkodik. A nagyhírű intézmény jogelődjét, a Gazdasági Magán Tanintézetet Albert Kázmér szász-tescheni herceg alapította 1818-ban. Az iskola működése az 1848-as szabadságharc ideje alatt szünetelt, mert a tanárok és a hallgatók részt vettek a függetlenségi mozgalomban. A magán tanintézetet 1850-ben Császári és Királyi Gazdasági Felsőbb Tanintézetté szervezték át. Ettől számítva folyamatos volt a működése 1949-ig, amikor a Magyar Agrártudományi Egyetem vidéki osztályait megszüntették. A képzés 1954-ben indult újra.

Az 1867-es kiegyezés következményeként, 1872-ben a magyaróvári tanintézetből kivált a Bécsi Agrártudományi Egyetem, mellyel azóta is szoros szakmai kapcsolatot tartanak fenn. A magyaróvári agrárfelsőoktatásnak szerepe volt abban, hogy a XIX. század második felében a gazdasági fellendülés diktálta igényeknek megfelelve tudományos kutató állomások sorát hozták létre. Mosonmagyaróváron, az oktatás és kutatás fellegvárában alakulhatott ki az a nemzetközi szinten is ismert szakembergárda, amelyet világszerte „nagy tanári karként" tisztelnek.

1970-től 1987-ig a keszthelyi és a mosonmagyaróvári agrárfelsőoktatási intézmények egy egyetem keretében végezték munkájukat. Hozzájuk csatlakozott 1987-ben a Kaposvári Állattenyésztési Főiskola állattenyésztési karként.

A struktúraváltás folyamatában lévő magyar mezőgazdaság igényeinek megfelelve új szakok indítását is tervezik Mosonmagyaróváron. Biztosítva ezzel azt a fajta szakmai képzést, melynek birtokában a szakemberek megfelelhetnek a gazdaságok diktálta, új gyakorlati feladatoknak.

Megjelent a Dunakanyar

Értékek nyomában

Október utolsó hetében jut el az olvasókhoz a Dunakanyar, a Közép-Dunavidéki Intéző Bi-

Oldalas cikkben ír Zajovits Ferenc dr. Bády Istvánról, aki a rendszerváltás után Esztergom

Új tanműhelyben, „móri vendégekkel"

Új, öt oktatótermes tanműhely készült el a napokban Oroszlányban. Az építkezéshez a szükséges összeget az Oroszlányi Bányák Kft. biztosította. A borbála-telepi volt szállítóüzem területén elkészült műhelyben a helyi 312. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és a móri Perczel Mór Szakközépiskola lakatos és villanyszerelő tanulói sajátíthatják el leendő szakmájuk gyakorlati tudnivalóit, fortélyait. Ottjártunkkor éppen a Fejér megyei móri szakmunkástanulók másodéveseinek tartott órát *Udvari Csaba* (középen) móri és *Sili József* (balról) oroszlányi szakoktató irányításával.

Fotó: Fenyvesi

Továbbképzés táncpedagógusoknak

A Táncpedagógusok Orszá gos Szövetsége szervezésébe Barbara Deutsch Weber tréne koreográfus, ADTV tánctanár, tízszeres világbajnok Dan Show Formation szakmai vez tője tart továbbképzést noven ber 28-án, 10-13 óráig és 14-1 óráig. A továbbképzés anyag az 1993/94-es európai divat- é társastánc újdonságok, példá Flyting Eight, Electric Slid Cowboy Boogie, Western Tw Step, Cowboy Cha-Cha.

Jelentkezni november 10-i lehet az alábbi címen vagy tel fonszámon: Táncpedagógus Országos Szövetsége 1068 B dapest, Városligeti fasor 38. Telefon: 142-986 121-1120/117.

Hét országra szóló utazás Skóciába (1.)

A garabonciások útra kelnek

Vidáman, tele izgalommal vágtunk útnak, október hetedikén autóbusszal Skócia felé, hogy részt vegyünk Midlothianben a barátság fesztiválon. Mindnyájan tudtuk, hogy három napon át megy majd a buszunk. Ám ettől a fáradtságtól egyikünk sem félt. Repülőből nézve „térkép e táj" (Radnóti szavaival), de az autóbuszból hét országot csodálhattunk meg. Elindulva szép hazánkból: Ausztria, Németország, Luxemburg, Belgium, Franciaország, Anglia, s végül a cél Skócia.

Komáromban szállt fel a buszra a legnagyobb számú *mári László*, a megyei közgyűlés tagja, *Perneczky László*, a megyeháza osztályvezetője, *Virág Jenő*, a megyeháza főmunkatársa, *Kárpáti Edit*, a megyeháza nemzetközi referense, *Szekfű Józsefné, Erika* tolmács, *Varga Krisztina*, a tatabányai Árpád Gimnázium diákja. És természetesen, a 24 Óra képviseletében krónikásként e sorok írója. Utaskísérőnk és tolmácsunk *Adonyi Olga* (KOMTURISZT) karmesterkedésével indultunk útnak.

Minden ijesztgetés tévesnek bizonyult, a nagy menekült invázió ellenére az osztrák határon pillanatok alatt átjutottunk.

morkodtunk amiatt, hogy nálunk ez a jól ápoltság bizony sok helyütt hiányzik, ami itt természetes volt.

A hegyi legelők sora békét sugárzott, tehenek kérődztek, birkák legeltek. Talán Németország tájai tették ránk a legmélyebb benyomást. A hegyek közötti katlanokban, völgyekben csodálatos falvak tündököltek az októberi napfényben. A domboldalakon meghúzódó szőlőskertek kordonjait mintha vonalzóval húzták volna meg, akárcsak a szépen művelt földeket. Itt szántottak, ott tárcsáztak, amott géppel kaszálták a szénát. Másutt repce virágzott,

lasztani úti eszközül.

Adonyi Olga felidézte min azt, amit ugyan tanultunk tör nelemből, földrajzból, ám m élővé vált, ahogy megpillanth tuk a várakat, városokat, er rengeteget a maga valóságába Gyakorta fotóztunk, s két deo-kamera is megörökítette látottakat.

S, hogy még csodálatosa legyen a hangulatunk, arról Garabonciás együttes (csu kedves diák) gondoskodott. náraikkal, vezetőikkel alkal koncerteket adtak, táncolni buszban nem lehetett, ám tázni, zenélni igen.

Elbűvölő népdalok csen

Kucs Béla festi

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1967 MÁJ 30

Kucs Béla

— Ma zsűrizi a Képző- és Iparművészeti Lektorátus a fővárosban Kucs Béla szobrászmüvész szobrot elkészülése után Karancslapujtőn állítják fel a művelődési otthon környékén.

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 OKT 7

MAGYAR NEMZET

Kucs Béla szobrászművész a Kertészeti és Szőlészeti Kutató Intézet parkja részére köbe faragott »Ülő leány« figurát készített, amely a bécsi virág-kiállításon is sikerrel szere-pelt.

10221

...epesre, ha szülői gon-

1968 JAN 7

Magyar Hirdetö
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petöfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

PESTMEGYEI
HÍRLAP

— **Kucs Béla** szentendrei szobrászmüvésznek ma este 7 órakor „Tér és kompozició címmel" kiállítása nyilik Budapesten, a II. kerületi Hazafias Népfront-bizottság Radnóti-klubjában, a Keleti Károly utca 22. szám alatt. A kiállítást Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria igazgatója nyitja meg. Közreműködik Gyarmathy Vera hegedü- és Antal Imre zongoraművész.

— **72 országban** bejegyzett védjegy az Orion hármasfejü emblémája.

... 12.30: Sán-
... és Jámbor László éne-
kel. 13.10: Ismerkedjünk a
dzsesszmuzsikával. 14.08: Népdal-
feldolgozások. 14.19: Buss Gyula
énekel. 14.35: Debussy-művek.
14.50: Bede Anna versei. 14.53:
Kedvelt régi melódiák. 15.00: Edes-
apám. Kosztolányi Dezső írása.
15.42: Mozart operahatosok. 16.05:
Verbunkos muzsika. 16.21: Fal-
vak, fiatalok. 16.31: Arturo Tos-
canini felvételeiből. 16.50: Gár-
... Miklós írása. 17.00: Otó...

Kucs Béla

MEGHÍVÓ

H. V. D. SZ.

I R O D A L M I P R E S S Z O

"Diák fiuk, lányok telente
itt mentünk mi, elszánt csapat,
havas hajnalokon Sümegre,
s mig az ut csak visszaszaladt,
mi tényleg elmentünk világgá."

Simon István: A sümegi uton.

Szeretettel meghivjuk ÖNt és kedves hozzátartozóit

a

"Hunyadi János" Müvelődési Otthonban
/VIII. Vajdahunyad u. 14./

1969. ~~május 31.-én~~ VI. 1.
18 órakor kezdődő

KIÁLLITÁSSAL EGYBEKÖTÖTT
IRODALMI ESTÜNKRE

A kiállitás megtekinthető:
junius 14.-ig
mindennap 11-18 óráig

Belépődij: 6 Ft.

V e n d é g e i n k :

SIMON István
Kossuth-dijas k ö l t ő

KUCS Béla
Munkácsi dijas s z o b r á s z m ü v é s z

BUGYIL Ferenc
f e s t ő m ü v é s z

KLENJÁNSZKY Tamás
z o n g o r a m ü v é s z

BOÓR Béla és TURBOK Attila
v e r s m o n d ó k
a H. V. D. SZ. "Hevesi Sándor"
együttes tagjai

A Hazafias Népfront Pest megyei tanácstagjelöltjei

A PEST MEGYEI VÁLASZTÁSI ELNÖKSÉG LEGUTÓBB TARTOTT ÜLÉSÉN A HAZAFIAS NÉPFRONT MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK JAVASLATÁRA ELKÉSZITETTE A PEST MEGYEI TANÁCSTAGJELÖLTEK LISTÁJÁT. VALAMENNYIÜKET MIND A 110 MEGYEI TANÁCSI VÁLASZTÓKERÜLETBEN MEGTARTOTT JELÖLŐ GYÜLÉSEK RÉSZVEVŐI JAVASOLTÁK.

A MEGYEI TANÁCSTAGJELÖLTEK NÉVSORÁT A VÁLASZTÓKERÜLETEK SORRENDJÉBEN AZ ALÁBBIAKBAN KÖZÖLJÜK:

Bernáth Józsefné munkás, Gödöllő.
Dr. Dömsödi László vállalati osztályvezető, Gödöllő.
Dr. Kiss Albert tanszékvez. egyet. tanár, rektor, Budapest.
Dr. Tóth Márton kutatóintézei tud. oszt. vez., Gödöllő.
Kópor István művezető, Isaszeg.
Császár Ferencné tanácsi előadó, Kistarcsa.
Krizsán Ferenc újságíró, Csömör.
Jávor Józsefné műszaki tisztviselő, Veresegyház.
Tedás Józsefné tsz-tag, Galgagyörk.
Vágvölgyi József vállalati főosztályvezető, Aszód.
Sziráki József tsz-elnök, Verseg.
Darnyik Antal tsz-brigádvezető, Galgahévíz.
Dolányi László tsz-elnök, Tura.
Pintér Gy. Mihály tsz-elnök, Valkó.
Özv. Bandur Lajosné tsz munkacsapatvezető, Dány.
Belovai Jánosné tsz-tag, Kóka.
Ifj. Uhereczky Pálné tanár, Tápiószecső.
Boroznaki Pál tsz-tag, Szentlőrinckáta.
Bori Kálmánné bölcsődevezető, Nagykáta.
Dr. Csicsay Iván jogász, pártmunkás, Budapest.
Dr. Kárpáti Ervin orvos, Pánd.
Ifj. Czervan András tsz-tag, Tápiószentmárton.
Mészáros József kertész, nyugdíjas, Tápiószele.
Nagy Ernőné fmsz-főkönyvelő, Tápiógyörgye.
Szabó Benjáminné alkalmazott, községi és tsz-párttitkár, Újszilvás.
Kemencés Pálné művezető, Cegléd.
Darányi Sándorné óvónő, Cegléd.
Tószegi Imre főkönyvelő, Cegléd.
Dr. Ikvai Nándor múzeumigazgató, Cegléd.
Mészáros János hegesztő, Albertirsa.
Örsi Edit tsz-üzemegységvezető, Dánszentmiklós.
Dr. Sánta Anna munkás, a Hazafias Népfront megyei bizottságának titkára, Budapest.
Szakali József munkás, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Budapest.
Csala László munkás, a HNF megyei bizottságának elnöke, Budapest.
Arató Jenő munkás, a megyei munkásőrség parancsnoka, Budapest.
Branauer Mártonné tanító, Jászkarajenő.
Jámbor Miklós mezőgazdasági munkás, az MSZMP megyei bizottságának titkára, Budapest.
Huszár Kálmán tsz-elnök, Nagykőrös.
Dr. Hidvégi Zoltán főorvos, Nagykőrös.
Lelkes Béla iskolaigazgató, Monor.
Dr. Komjáti Zoltán egyetemi adjunktus, Monor.
Czap Miklós mérnök, a megyei tanács vb elnökhelyettese, Budapest.
Kovács Antalné mezőgazdasági munkás, a nőtanács megyei titkára, Budapest.
Fazekas Ernő üzemvezető, Mende.
Zima Károlyné alkalmazott, a Tápiósápi Községi Tanács vb-titkára, Tápiósáp.
Kürti Józsefné háztartásbeli, Gyömrő.
Solymosi Jakabné minőségi ellenőr, Maglód.
Moór Nándor tsz-elnök, Vecsés.
Kazatsay Istvánné OTP-fiókvezető, Vecsés.
Dr. Fördős István, járási főállatorvos, Monor.
Szalay László, iskolaigazgató, Vasad.
Hamar Béla, géplakatos, Bugyi.
Solymári Béláné, tanár, Gyál.
Boros András, agrármérnök, a Dabasi Járási Tanács VB-elnöke, Dabas.
Laczi Károly, tsz főmezőgazdász, Inárcs.
Fodor Pál rendőr, megyei rendőrfőkapitány-helyettes, Budapest.
Forgács György, fmsz-i ügyvezető elnök, Újhartyán.
Varga Ferenc, tisztviselő, a megyei tanács vb-elnökhelyettese, Budapest.
Laczkó Ferenc, MÁV-állomásfőnök, Táborfalva.
Bábel Balázs, gépszerelő, Dömsöd.
Ifj. Pap József tsz-elnök, Dömsöd.
Dr. Pénzes János, agrármérnök, a megyei tanács vb-elnökhelyettese, Budapest.
Dr. Mondok Pál, munkás, az MSZMP Ráckevei Járási Bizottságának első titkára, Budapest.
Karika János, műszaki tisztviselő, Szigetújfalu.
Bajor Sándorné, tanár, Budapest.
Dr. Makra Endre, jogász, Dunavarsány.
Bányai Pál, művezető, Dunaharaszti.
Varga Ferenc, főrevizor, Dunaharaszti.
Bánhegyi Bernát, gépészmérnök, Szigetszentmiklós.
Reményi Sándor, technológus, Szigethalom.
Komáromi Lajos, esztergályos, Budapest.
Kohut Pál, mérnök, Szigetszentmiklós.
Csenki János, géplakatos, Érd.
Ipacs László, vállalati igazgató, Érd.
Kun Ferencné, a megyei tanács vb. osztályvezetője, Budapest.
Csupics Sztankó, földműves, a Százhalombattai Községi Tanács vb-elnökhelyettese, Százhalombatta.
Szász György, a KIOSZ megyei titkára, Budapest.
Garai Gyuláné, tsz-elnök, Törökbálint.
Nagy Miklós, főmérnök, Vác.
Lutár Imre, villanyszerelő, Budaőrs.
Dr. Povazsán Gyula, állami gazdasági főállatorvos, Biatorbágy.
Dr. Lapusnyik András, munkás, a Budai Járási Tanács vb-elnöke, Budapest.
Mezei András, felsőfokú technikumi igazgató, Zsámbék.
Gáspár Ferenc, esztergályos, Piliscsaba.
Kakas János, főmérnök, Pilisszentiván.
Harnisch Vilmos munkás, szakszervezeti bizottsági titkár, Pilisvörösvár.
Pappert Ádám, üzemvezető, Solymár.
Arató András, munkás, a KISZ megyei bizottságának első titkára, Szentendre.
Kucs Béla, szobrászművész, Szentendre.
Kovács József, építész, Pomáz.
Molnár Jánosné, munkás, Budakalász.
Nagy János, mérnök, Csobánka.
Szeberényi Lehel, író, Leányfalu.
U. Budai János, szakszövetkezeti tag, Tahitótfalu.
Dr. Ádám Mihály, mezőgazdasági munkás, a megyei tanács, vb-titkára, Budapest.
Pogány Miklós, az OTP megyei igazgatója, Budapest.
Gárdonyi Géza, vállalati igazgató, Fót.
Dr. Monori Balázsné, vezető óvónő, Dunakeszi.
Gebora László, tanár, Sződliget.
Gönczöl Gyuláné, tsz-főkönyvelő, Sződliget.
Monostori István, tsz-elnök, Váchartyán.
Mátéka Mária, munkás, Penc.
Nagy Sándor, elektromérnök, Vác.
Dr. Tomori Pál, orvos, Vác.
Biró Béla, tanár, Vác.
Dr. Néninger Anna, járásbíró, Vác.
Dr. Mátyás Boldizsár, a megyei tanács vb osztályvezetője, Budapest.
Báthori Ferenc, tanár, Szokolya.
Németh Veronika, védőnő, a Vöröskereszt megyei titkára, Budapest.
Kalácska Lászlóné, tanár, Kemence.
Sallai Tivadar, honvéd ezredes, Budapest.

1967 FEB 26
MAGYAR HIRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Öt a 41-ből

Kiváló társadalmi munkások, üzemi és szövetkezeti dolgozók, kisiparosok, a község köztiszteletben álló polgárai kerültek ismét a helyi tanácstagok jelölő listájára Tahitótfaluban. Akárcsak négy esztendővel ezelőtt, most is negyvenegy jelöltet állítottak a közelmúltban lezajlott jelölő gyűléseken. Közülük kaptuk fencsevégre az alábbi ötöt.

Benedek István, kovácsmester

Kovács István, földműves

Csörögi Sándor, szekérfuvarozó

Ková általán ig

Állás kell? Ha fizet...

Vádat emelt az ügyészség a korrupt MESZÖV-tisztviselők ellen

Sokan megtudták a hírt. Gebines állást lehet szerezni Pest megyében, a földművesszövetkezeti hálózatban — ha a jelölt kellő összeggel „ken". Egy idő elteltével a rendőrség is fölfigyelt erre a sokatmondó hírre, majd az ügyészség is úgy látta, érdemes utánanézni. Most már vádirat bizonyítja, hogy a hír valós tényeken alapul.

A két főszereplő

Nézzük a főszereplőket. A 43 éves Kecskés Gyula 1951-től dolgozik a földművesszövetkezeti hálózatban. 1957-ben került a megyei központba. Főelőadó, a szikvíz és hűsítő italok szakreferense. Felesége is dolgozik, csak egy gyermekről kell gondoskodniuk — egyszóval minden lehetőség adott, hogy hasznosan tevékenykedő, kiegyensúlyozott ember legyen.

A Budapesten lakó 41 éves Görög Istvánról is jó volt a vélemény munkahelyén. Cukrászat a szakmája —, így került 1964 januárjában cukrászati szakelőadónak a MESZÖV vendéglátóipari osztályára.

A két férfi 1964-ben köt barátságot. Nemcsak mint kollégák, hanem mint barátok is jól „kijönnek".

Kecskésnek 1964-ben — amikor Görög István, a későbbi barát az osztályukra került —, már volt némi gyakorlata az állásügyekben. Erről egy 1962-ben keltezett elnökhelyettesi írásbeli figyelmeztetés és több osztályvezetői „fejmosás" tanúskodik. Kecskés és Görög mint üzlettársak is egymásra találnak. Már 1964 tavaszán van egy ötezer forintos ügyük. A pénzt testvériesen elosztják, mint majd ezután több esetben.

52 600 forint mellékes

Ha valaki állás nélkül van, szeretne elhelyezkedni. S ha tudja, hogy rendes munkahelyet kap, szorultságában még fizet is a közvetítőnek.

Főleg akkor, ha a megnyerő modorú, segítőkész és segíteni tudó tárgyalópartner finoman megemlíti, hogy „még Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen." Sőt, ha az állást ígérő, befolyásos tárgyalópartner olyan előzékeny, hogy adott esetben nem is kéri azonnal a teljes összeget.

Kecskés és Görög „korrektek." Ha nem sikerül az állásszerzés, nem kérnek pénzt, illetve visszaadják az előleget. Együtt munkálkodnak, szépen osztozkodnak — ám néha magánüzleteket is kötnek. Görög például 1966 tavaszán Nagykőrösön vezeti a MESZÖV fagylaltkészítő tanfolyamát. Egy gebines (elhelyezője, Kecskés magánalapon már 2000 forint „kölcsönt" kapott tőle) a feleségét is magával vitte. Görög megengedte, hogy az asszony is részt vegyen a tanfolyamon, sőt bizonyítványt is adott neki — mindössze ezer forintért.

Állásszerzésen kívül ipari tanuló elhelyezéssel, hűtőpultközvetítéssel is foglalkoztak. E három „műfajban" összesen 16 alkalommal jeleskedtek. Volt egy 17. ügy is, erre visszatérünk. A lényeg: a 17 üggyel 52 600 forint mellékeshez jutottak. A legkisebb taksa 1000 forint, a legnagyobb (állásügy) 8000. Az állásoknak általában ötezer forint volt az ára.

Az 52 600 forint részletezése: Közös keresmény: 35 000, Kecskés magánbevétele: 7000, Görögé: 10 600 forint.

taksonyi fmsz. Az üzemvezető, Delikát Árpád és beosztottja Dragovics Ferenc, két hónap múlva sérelmezték a kint járó Kecskés Gyulánál, hogy elszámolásukat hátrányosan intézte az fmsz. Kecskés közbenjárást ígért, továbbá azt, hogy kicserélteti a rossz szikvíztöltő gépet. Delikáték ezért honorálást ígértek, s három részletben el is küldtek postán 3000 forintot Kecskés gyömrői címére.

1966. szeptemberének végén (ekkor már szorult a hurok) a Kecskés házaspár Tökölre utazott. Delikáték — kérésükre — aláírtak egy nyilatkozatot, miszerint a 3000 forintot a Kecskésnétől vásárolt használt bútor ellenértékeként küldték. Így Kecskés a feleségét is berántotta — bűnpártolás bűntettével vádoltan — az ügybe.

Szóljunk még pár szót a Kecskés—Görög cégről, amely kevesellhette a 17 ügy révén összejött 52 600 forint mellékest.

Röviden: a Kecskés—Görög cég egyes fővárosi művészeknek csak úgy biztosított a megyében föllépési lehetőséget, ha az esténkénti gázsiból 30—50—80 forintot leadtak. Egy idő után azonban — az egyik érintett bejelentést tett a SZÖVOSZ-nál, s ezt Kecskés később megtudta — abbahagyták a sarcolást. És hogy lefedezzék magukat, nyilatkozatot irattak alá az érintett művészekkel, hogy ők semmiféle pénzt nem kértek.

Kecskés Gyula és Görög István előzetes letartóztatásban. Delikát Árpád, Dragovics Ferenc és Kecskés Gyuláné szabadlábon várja a tárgya-

AZ OGV
PÁLMA GUMIGYÁR
Váci Gyárrészlege
AZONNALI BELÉPÉSSEL
FELVÉTELRE KERES:
3 vegyész technikust,
telepvezetői vizsgával rendelkező
elektrikust,
cső- és központi-fűtés-szerelőt,
szakképzett
villanyszerelőt.
Jelentkezni lehet:
szombat kivételével
a gyárrészleg munkaügyi csoportjánál
reggel 8 órától 12 óráig.
Vác, Derecske dülő 6.

Kérjen minden alkalommal
DANULON
cipőfűzőt!
•
Tartós megbízható

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUN. 30

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Kucs Béla

1021

ÖTVEN KÉP ÉS HÚSZ SZOBOR

Megnyílt Kucs Béla, Stettner Béla kiállítása

Vasárnap délelőtt szép számú érdeklődő jelenlétében új tárlat nyílt a főtéri városi kiállítóteremben. Eljött a megnyitóra *Tari Kálmán*, a tanács elnökhelyettese és a fővárosi fiatal képzőművészek népes csoportja.

Ötven kép és húsz szobor fogadta ízléses elrendezésben a látogatót. *Pelczéder Tibor*, a művelődési központ igazgatója köszöntötte a megnyitó közönségét.

Dr. B. Supka Magdolna, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos munkatársa elismerőleg szólt a váci bemutatóteremről, amely szerinte az ország egyik legmegfelelőbb helyisége kiállítások céljára. *Kucs Béla* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait biztos kézzel formált, tömör figuráknak jellemezte. Az *Alvók, a Munkás*, a síremléktervek egyszerűségükben is megkapóak, nemesek.

Stettner Béla Munkácsy-díjas grafikusművész egyéni stílust teremtett. Teljes frisseséggel ábrázolja mai életünket. Emberileg, politikailag egyaránt hitelesen ábrázol. Ezt igazolja a Pincenapló-illusztráció, a vietnami képsor, a modern Poéta

né 14 órától 15 órá
rőn, a tanácsházán fo
órát tart.

— A 20. sz. AKÖV
VAUT) közli, hogy szer
a Budapest, Szentendre
segrád, Esztergom, a S
endre, Visegrád, Eszte
a Szentendre, Tahi, Vá
és a Szentendre, Tahi,
oroszi autóbuszvonalak
szigetmonostori rév
Leányfalu Építők üdülője
feltételes megállóhelyek kö-
zött új feltételes megállóhe-
lyet létesít „Leányfalu, Aká-
cos út" elnevezéssel. Az új
ol-
év-
ők
0.6
s-
sz
tt
re
ig
a
r-
i-
-

körútját kezdi meg.

Csehszlovák gyerekek Leányfalun

Szerda reggeltől, vagyis július elsejétől kezdve egészen augusztus 26-ig csehszlovák gyerekek vakációznak Leányfalun a kempingben. Mégpedig kéthetenként váltott, 140 főből álló csoportokban, vagyis a nyár folyamán összesen ötszázhatvanan. Minden egyes csoport két hajókirándulást is tesz a Dunán. Egy alkalommal Budapestre, hogy a magyar fővárossal is megismerkedjenek,

Ötven kép és húsz szobor

Megnyílt Kucs Béla és Stettner Béla kiállítása

Vasárnap délelőtt szép számú érdeklődő jelenlétében új tárlat nyílt Vácott a főtéri városi kiállítóteremben.

Ötven kép és húsz szobor fogadta ízléses elrendezésben a látogatót. *Pelczéder Tibor*, a művelődési központ igazgatója köszöntötte a megnyitó közönségét.

Dr. B. Supka Magdolna, a Magyar Nemzeti Galéria tudományos munkatársa elismerőleg szólt a váci bemutatóteremből, amely szinte az ország egyik legmegfelelőbb helyisége kiállítások céljára.

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész alkotásait biztos kézzel formált, tömör figuráknak jellemezte. Az Alvók, a Munkás, a Síremlékterv egyszerűségükben is megkapóak, nemesek. *Stettner Béla* Munkácsy-díjas grafikusművész egyéni stílust teremtett. Teljes frisseséggel ábrázolja mai életünket. Emberileg, politikailag egyaránt hitelesen ábrázol. Ezt igazolja a Pincenapló-illusztráció, a vietnami képsor, a modern Poéta.

(p. r.)

Kucs Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

1970 JUL 1

TEMPLOMGALÉRIA VÁCOTT

Görög kápolnából kiállító terem

A fényt a magasból keskeny üvegablakokon át tör a terembe. A vastag, százados falak, s a megkopott, hűvös márványpadló visszhangozva veri vissza a lépteket. A templom, amelyben egykor könyörgő ének és füstölők tömjénillata szállott, a művészetek szentélye lett. A régi oltárkép helyén modern, arany hátterű triptichon. Szikár, *huszadik századi Megváltó a Madonnával:* a romok között halott gyerekét ölében tartó anya. Az emberiség fájdalmának legrégibb, legtragikusabb, a művészetet mindig foglalkoztató jelképe.

MAGAS, SZIKÁR ALAKOK

A templomgaléria *Vácott nyílt meg.* A városi tanács a régi görög kápolnát alakította át kiállítóteremmé. A hangulatos, megkapó környezetben *Kucs Béla* szobrász és *Stettner Béla* grafikusművész mutatta be munkáit. A kiállítás alkalmával Stettner Bélával beszélgettünk.

— Öt év terméséből válogattam — mondja a művész. — 1965—1970 közötti *képeim javát mutatom be* ezen a tárlaton. Jó alkalom ez az embernek, hogy visszatekintsen, felmérje, milyen is valójában, mit tett, mennyit érőt.

— Magas, vékony, szikár alakjai láttán stílusa rögtön felismerhető. Milyen meggondolás alapján fejezi ki magát éppen ilyen emberek ábrázolásával?

— Azt a tartalmat, amelyet munkáimmal közvetíteni szeretnék, nem lehet alacsony, kövér, jólétbe, s önmagukba fulladt emberekkel elmondani. Az én figuráim az élet nehezét hordozzák magukban.

— Talán ezért is tűnnek komornak a képei...

Egyetlen képem sem komor. Nem tragédiát ábrázolok. Alakjaimat, gondolataimat a kiáltás jellemzi inkább. Az élet a fontos, nem a halál. Munkáimban — úgy vélem — inkább a drámai telítettségű várakozás, vagy a kétségbeesés és küzdelem látható, semmiképpen sem a reményét vesztett ember.

KÖZÉPKOR, KATASZTRÓFA

Középkor című lapján készült értelmetlen, iszonyú kavargásban gyötrik, ölik egymást az emberek, miközben az egyházatyák magasra emelt kereszt alatt vonulnak. *Katasztrófa* című alkotása az összegörnyedt és felkiáltójellé feszült emberek csoportja. Piétáin az anya és a halott gyermek szimbolikus erejű kompozíciója ölt testet. Képein a természettel és a tárgyakkal szoros kapcsolatban álló embereket mutat be, az embert a maga mindennapiságában, megfeszülten és hitében. Ha a címek néha általánosnak is tűnnek, a mondanivaló sosem az.

— A művész feladata — folytatja —, hogy őszintén segítsen képet adni bonyolult valóságunkról. *Nem a saját magányát, fájdalmát,* hanem a történelmi sorsot kell faggatnia. Ezáltal tud tág közösséget érintő mondandót átélni, végiggondolni és közvetíteni... Ami ennek művészi megvalósítását illeti, a folyamat elején vagy talán a közepe felé vagyok. Az alkotáshoz nyugtalanság kell, s aki megelégszik önmagával, az, legalábbis mint művész, már lezárult. Egyegy munkámhoz többször is hozzáfogok, több oldalról, többféle szándékkal, és ez az örökös kutatás adhat csak igazi megnyugvást.

Harangozó Márta

Róma, július 14.

Andreotti kijelölt miniszterelnök ma kezdi meg érdemi tárgyalásait a politikai pártok vezetőivel hogy megkísérelje megalakítani a négypárti koalíciós kormányt. A nap folyamán a kereszténydemokrata politikus a baljobboldali ellenzéki pár[illegible] — a kommunisták, [illegible] PSIUP-szocialisták, a li[illegible]rálisok, a neofasiszták [illegible] monarchisták — képvis[illegible]vel tanácskozik majd.

Még fontosabbak le[illegible] a holnapi megbeszé[illegible] amikor is a volt koa[illegible] pártok vezető politi[illegible]val tárgyal majd.

A kereszténydemokrata párt szenátusi csoportja tegnap esti tanácskozásának befejeztével annak szükségességére hívta fel a kijelölt miniszterelnök figyelmét, hogy *„tisztázni kell az álláspontokat"* mielőtt hozzálát a különböző problémák megoldásához. A legtöbb megfigyelő úgy véli, hogy

Andreotti különösen a szocialistákkal és a szociáldemokratákkal boldogul majd nehezen,

annál is inkább, mert a szociáldemokraták tegnap este határozottan kijelentették, hogy *semmiféle kompromisszumra* sem hajlandók. Ennek ellenére sok megfigyelő úgy látja, hogy Andreottinak *vannak* esélyei a sikerre.

Tegnap este — a szocialista szavazatok segítségével — a kommunista *Eli*

Gabbuggianit választották [illegible]

zott következtetéseket vonjanak le. Ezek a megfigyelők úgy vélik, hogy,

[illegible] **ké-**
etszerű-
őpontot
ikor az
tó erők
tségben

— idézi
[illegible]g az

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., BÁLÓI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
ESTI HIRLAP
1970 JUL 14

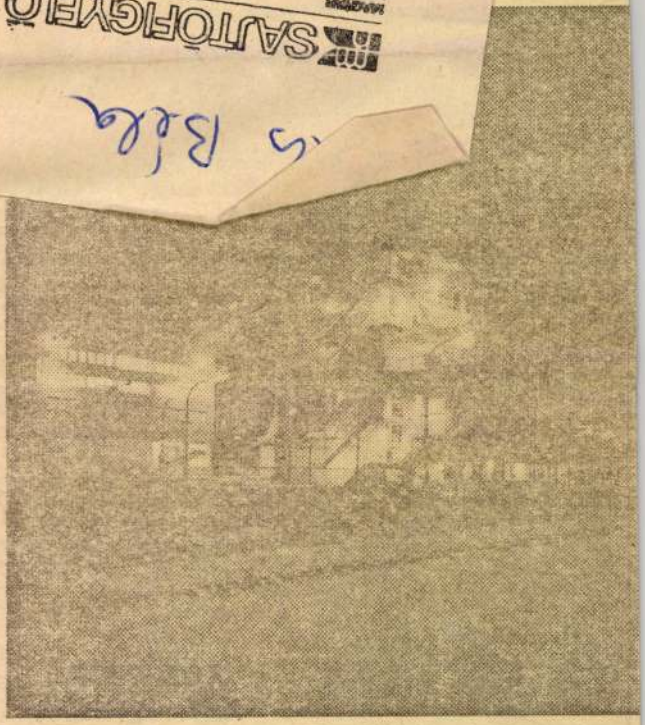

Nem idegenforgalmi látványosságot, fényruhába bújtatott teremegyüttest, hanem a Tiszamenti Vegyiművek sz[illegible] képét kapta lencsevégre a fotó[illegible]

Kucs Béla

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMondó BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP

Budapest

1970 MÁR 22

jelzi sorrendben a Vörös Hadsereg által felszabadított városokat.

1021★

Sok élvonalbeli művész ajánlotta fel alkotását a Váci Képtár cifrakerti állandó tárlata számára. Legutóbb Kucs Béla, Búza Barna, Baksa Soós László és Martsa István szobrait, Göllner Miklós, Konfár Gyula, Ridovics László és mások festményeit vette át a kiállítás gazdája, a művelődési központ.

ségből végzi el, nem nagyon
törődik azzal, ha rosszabb je-
gyeket kap. Szórakozott, sok-
szor elfelejti, hogy mivel bíz-
ták meg. A mama Palkót ér-

Kucs Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest
1970 JUN 13

A TALÁLKOZÓRA

1021

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész az „Express" veröcei táborában dolgozik. Az országjáró diákok V. országos találkozójára készíti a nemzetközi tábor funkcióját szimbolizáló emlékművet.

Foto: Urbán

hogy a m
azt is, ho
csinál, és
csinál.

A KÖZÖ

— Már
az I-es ala
szi Márta 22 éves titkárnő, az alapszervezet gazdasági felelőse. Nincs egy hete, hogy megkapta pártkönyvét az alapszervezet KISZ-titkára, Balogh Miklós 25 éves technikus. Nagyon ritka eset, hogy saját társukról olyan szeretettel beszéljenek, mint róluk beszéltek az alapszervezet tagjai. „Nincs nélkülük rendezvény, de munka sem, szívből csinálnak mindent, *megtalálják a hangot az emberekkel*, jó szervezők, mindent megtesznek, pluszmunkában, akármi van, meghallgatják, aki hozzájuk megy, és segítenek is, és, és... klassz emberek."

Angyal Márta:

— Majdnem mindenki ott

ti, megbeszéljük az egyes munkájával kapcsolatos teendőket, és a gazdasági vezetésnél is van szavunk. Hetenként az úgynevezett „négyszög" értekezleten, a vállalat vezető, a párt, a szakszervezet és a KISZ-vezető megvitatják a bajokat, tájékoztatják egymást. Ezért van talán az, hogy — a textiliparban elég alacsony bérszínvonal — *nálunk is alacsonyak a fizetések*, a fiatalok a KISZ-esek *mégsem mennek el* tőlünk, pedig helyben is találnának jobban fizető állást. De nemcsak a bér számít, ha nem az is, hogy *mennyire törődnek velük*. Ha érzik, hogy számítanak, *rájuk is lehet* számítani.

Varga Vera

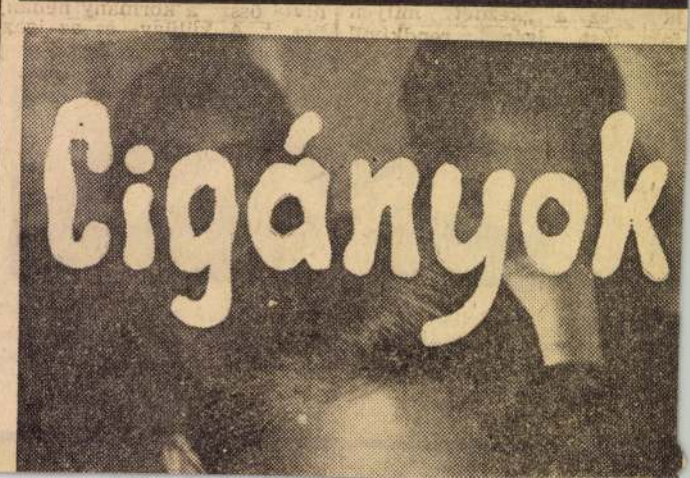

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1960 ÁPR 2 4

Kiss Béla

1029

Kiállítás a szülőfalubán

Valamikor Egercsehiben járt a bányatelep iskolájába *Kiss Béla*, neves szobrászművész, a szentendrei szobormúzeum megalapítója. Hajdani iskolája most újra felvette vele a kapcsolatot, s ennek eredményeképpen a bányatelep párthelyiségében április 30-án kiállítás nyílik a művész mintegy harminc alkotásából.

Építészt,

épületgépészt,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEST MEGYEI HÍRLAP
1968 MÁJ 14

Kucs Béla

1021

Hírlap

Július 20-tól augusztus 25-ig

„600 éves" ünnepségsorozat Nagykőrösön

Nagykőrös az idén ünnepli várossá nyilvánításának 600. évfordulóját. A gazdag program *július 20-án* a városi tanács ünnepi ülésével kezdődik. Ezen a napon nyitják meg az országos nyári gyümölcs- és zöldségkiállítást. Tapasztalatcsere-látogatásokat szerveznek a környék termelőszövetkezeteibe és a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet kecskeméti, valamint ceglédi gazdaságaiba. Az ünnepi eseménysorozat keretében fúvószenekari fesztivált rendez az Országos Népművelési Intézet, helytörténeti kiállítás nyílik, hangversenyt ad a 85 éves nagykőrösi iparos dalkör, ismét megalakul az Arany János Társaság és zenés irodalmi estet rendeznek Arany János műveiből. Az ünnepségsorozat *augusztus 25-én* lóversennyel és az Állami Népi Együttes esti műsorával fejeződik be.

Nagykőrösön javában készülnek az évforduló megünneplésére. Tatarozzák a város középületeit, újabb területeket parkosítanak, csinosítják a tereket, utcákat. A *Cifra-kertben* ifjúsági parkot építenek, amelyben mini-sportpályák, játszótér, zuhanyozó várja a fiatalokat. A városban felállítják *Kucs Béla* és *Csikay Márta* szobrászművészek alkotásait. Az ünnepség idején a posta a város címerével díszített alkalmi bélyegzőt használ.

PEST MEGYEI

Kibővített gyártmánycsa

Cegléd a BN

A Városligetben, a nemzetközi vásárok helyén éjjel-nappal lázas ütemű már a készülődés. Hamarosan kaput nyit az idei BNV. Nemcsak a szakemberek, az üzletfelek számára is nagy eseményt jelent évente ez a kiállítás. Az ország minden részéből vonz látogatókat — köztük is elsősorban azokat, akiknek részük van abban, hogy egy-egy gép oda kerülhetett.

NAGYKŐRÖS

Június 1-ig minde

Alkatrész van – lemez n

A nagykőrösi Szabadság Termelőszövetkezet gépjavító-udvarán *Lekner Sándor* mű-

dtelepe liget

kolatánál a *meder rendezése.* További feladat: a Duna-parti részen, a kemping és a Beugrócsárda között árvízvédelmi töltés építése, amely megoldaná a község és a tervezett üdülőtelep ármentesítését. Körülbelül *ezer hét-*

M.D.K

Kucs Béla
Mohács

Részt vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. július – 22 kép

Kucs Béla szobrász

szobrot készített Karancslapujtőre

~~Bd~~ Nógrád 1967 IV. 25

MDK

KKucs Béla

Kritika

Művészet 1968 máj.p.38.

Kucs Béla szobrász

„Sportolók" a kompozíciója

emlékve a megyei képzőművészek szent-

endrei táslatán

Pestmegyei Hírlap 1968 december 1.

9. old

Kucs Béla MDK

Nő korsóval, gipsz

Leány lepkével, aluminium

Mücsarnok 1960. VIII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla MDK

Álló nő, terrakotta

Frontfejtő bányász, terrakotta

Sziklán fekvő, terrakotta

Ülő férfi, terrakotta

Műcsarnok 1961 lo fiatal szobrász kiáll.

MDK

Kucs Béla

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

MDK

Kucs Béla

K.állitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1968 jan.31.

Klucs Béla
szobrász

M.D.L.
1

Áthelők Szentendrei Parkmúzeum. (repro)

Perehány Kárdy: A szép kapuk városa.
Művészet, 1967. december – 8 lap.

Kucs Béla, nobrán MDK

felajánlotta egy művét.

–: Művének Vietnamért 7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1967. jan. 18.

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 dec.13.

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási hiradás

Népszab dság 1966 dec.13.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Munkácsy-dijas

Szomjuság c. alkotását Szentendrén A HÉV állomás szomszédságában levő parkban állitották fel

Szoboravatás - "előleplezéssel "

Pest megyei H irlap 1965. okt. 3xxiix 5. 1. 1.

MDK

Kucs Béla szobrász~~szomjuság,xgi~~

Szomjuság, gipsz

Nő könyvvel, terr.

Beszélgetők, "

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll. Mednyánszky terem, 1963. jun.

MDK

Kucs Béla szobrász

Bánat, terr.

Szerelmespár, terr.

Portré, gipsz

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll.

Mednyánszky terem, 1963.jun.

MDK

Kucs Béla szobrász

Cigánylány, te r.

Üstfoltozó, terr.

Bucsuzás, terr.

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll.

Mednyánszky terem, 1963.jun.

Kucs Béla

6.

Búcsúzás. (Kőfaragás közben.) (repr.)

Tíz fiatal szobrászművész kiállítása, Műcsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta. Bp. 1961. 26 l., ill.

17. l.

5.

Kucs Béla

kiállitott kisplanti-hái:

Hazatelé, bronz

Tornánok, -"-

Sirtew, -"-

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása, Mücsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta. Bp. 1961. 26 l., ill.

16-l.

4.

Kucs Béla

kiállitott kisplantikái:

H. N. V. emlékmű terve, terrakotta
Álló nő — " —
Iroatfejtő bányán, — " —
Sziklán felvő, — " —
Ülő férfi, — " —
Virágot tartó lány, — " —

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása, Mücsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta. Bp. 1961. 26 l., ill.

16-l.

3.

Kucs Béla

~~ta~~ kiállitott kisplanfikái:

Miskolci nobor, várlat, gipsz

Üstfoltozó, -"-

Anya és gyermeke, terrakotta

Búcsúzás, -"-

Hancos, -"-

Tíz fiatal szobrászművész kiállitása, Műcsarnok, ~~19~~ 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

16. l.

Kucs Béla

kiállított ~~szobrai~~ kisplasztikái:

Vizmerítő, gipsz.
Olvasó, -"-
Ülő bányász, terrakotta
Vizmerő, -"-
Gémeskútkezelő, gipsz.

Tíz fiatal szobrászművész kiállítása, Műcsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

16.l.

Kucs Béla

Barna Tibor: Vivódás és üzenet (Kucs Béla) - Nógrád, 1967. okt. 1.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7. l./

78. l.

MK

Kucs Béla

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

MDK

Kucs Béla, nobrák

Vácott templom galéria nyílt meg. Ebben mutatja be műveit Kucs Béla.

Harangozó Márta: Könyv Kápolnából kiállító terem 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. júl. 14.

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lucs Béla

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

JUL 26

*

A városi tanács az elmúlt héten zárult kiállítás anyagából Kucs Béla: Parasztasszony-ábrázoló szobrát és Stettner Béla: Ifjúság című monotypiáját vásárolta meg. Az utóbbiért kapta meg a művész az idei SZOT-díjat.

K. F.

megállapították,
s hogy az akusztika romlá

Kucs Béla

is szerepel a Pestmegyei képzőművészek kiállításán, a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban. (49 művész 81 alkotása látható).

A Pestmegyei képzőművészek kiállítása (A nap híre)

Magyar Hírlap, 1968 november 25. 8. l.

MDK

Kucs Béla

Leánykafej, terr.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Kurs Béla

Harc c. kisplasztikája (eml.)

szerepel az alábbi tárlatban

Horváth György: A szót felszabadulási képzőmű vészeti pályázatánál kiállítása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1970 VIII. 23 12 old.

Kucs Béla

szobrászs műveit a Hazafias Népfront II. ker. klubjában mutatta be 1968. január 19-28-ig. (: Faller László összeállítása :/

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz. 47 l.

MDK

Kucs Béla

Leányfej, gipsz

Arcképkiáll. Ernst Muz. 1952. aug.

11 l.

M.D.K.

Kucs Béla

szobrász

Diszkutat Ürver a badacsonyi pályaudvar elé.

G.J.: Ujabb képrőmű vészeti alkotások díszítik vidéke.
Magyar Nemzet, 1960. febr. 16

4 l.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K

Méltatás

D. Fehér Zsuzsa: Utcák – terek művészete, 1959-ben
Élet és Irodalom, 1960. febr. 12.

10 l.

Kucs Béla; szobrász

7 Ok

A pécs-meszesi városrészben bányász szobrot, — Kucs Béla alkotását — állítják fel a közeljövőben.

— Itt

P. l

Népszabadság, bp. 1960. okt. 21 [Vizdéki]

MDK

Kucs Béla

Pihenő bányász, gipsz

III. Miskolci Orsz.Kiáll. Herman Ottó Muz. 1957.

MDK

Kucs Béla

szobrász

a Fiatal Művészek Studiójának első kiállirásán (Ernst Muzeum) szerepelt.

"Bányász"

Péter Imre: Fiatal művészek kiállitása az Ernst Muzeumban.

Népszabadság. 1958. szept. 28.

MDK

Kucs Béla

Soha többet háborut!, gipsz

MNG. Magyar forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Kucs Béla

Retour á la maison, br.

Au puits, ter.

Fillette á la fleur, br.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois D'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

MDE

Kucs Béla

Virágültetők, kő

Felszabadult Bp művészete H.Szal. 1960

Klucs Béla
szobrász

M.D.K

A „Pihenő bányász" című szobrat
Pereces Vájártanuló Intézet holli-
gunmainak adta.

Ivanics István: Viscontbátásra Budapesten.
Magyar Ifjúság, 1961. márc 4.

Kucs Béla szobrász

művével szerepel a Műcsarnokban
megnyílt nemzetközi latoszai tárlaton.

Pestmegyei Hírlap 1969 február 23.
12. old

Kucs Béla

„Vizen átkelő gyerekek",
medencébel kombinált szobor-
csoport, 160-180 cm., bronz,
(Szélli Erzsébet: K. B. gyűjteméges
szállítása Szentendrén. M. 1965. IX. VI.
Evf. 9. sz. 42-43. 1.)
Pécs, Jókai-u. 6. Iskola.
Baranya m.

8 l.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmű-
béleti Lektorátus

Kucs Béla MDK

Mártir, gipsz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kucs Béla

Ülő nő, terr.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Kucs Béla

„Fiatalok" szobrokompozíció,
18-180 cm., bronz.,

Baranya megye, Komló, Karinaty F.
u. és Vörösmarty u. sarok,
Kenderföldi Iskola.

Tájékozható 64/65. légyő és Ipar-
művészeti Lektorátus

34l.

Kucs Béla

Ülő lány, fig. medencével, 18 Ocm.
(fig. mér.) haranti mészkő.

Komárom megye, Esztergom, Felső-
tokn Janitó Zepző-Int.

Tájékoztató, 64165 - Képző-és
Ipermüvészeti Leltorálas

43 l.

Kucs Béla

„Leány Könyvvel," szobor, 250 m., harantí mészkő.
Komárom megye, Tatabánya, Megyei Könyvtár.

16 l.

Tájékoztató 64/65 „Képző és Iparművészeti Lektorátus

Kucs Béla.

„Leányka virággal" c. műve kiállítva a II. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: A II. miskolci országos képzőművészeti kiállitás

Északmagyarország 1956. szept.9

Kucs Béla

Fiatalok c. nobra (ebrony, 180 cm) a
Kendesföldi iskola előtt áll (említve) 1965

„Ülő lány" c. kútnobrát (mérkő, 180 cm)
az Entergom Felsőfokú Pamítóképző
Intézet előtt állítottak fel (említve)

Jelenkor 1966 VI. n. 561 old.

M.D K.

Kucs Béla szobrász

Kiállitása a szentendrei müvelődési otthon klubjában

Hirek

Pest megyei Hirlap 1965. dec. 18. 5.l.

Kucs Béla

Tussolói, gipsz, 30 cm
Olvasó férfi " 15

Budapest Műcsarnok Tiállítása.
1957. kat. Kisdéginé Kirimi
Irén.

18.

Kucs Béla

kiállított művei:

Hódmezővásárhelyi Tanácskörtársadalmi emlékmű, gipsz, 350 cm.
Bányász, gipsz, 220 cm.
Ivó, kő, 200 cm.
Miskolci Egyetem T., kő, 450 cm.

Tiz fiatal szobrászmüvész kiállitása, Mücsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta, Bp. 1961. 26 l., ill.

16-l.

Kucs Béla

szobrán
a Park Múzeum tervezője, kiviklenője.
Borsodi bányászcsalád gyermeke
16 éves korában bányában dolgozott.
A felszabadulás után népi kollégista korában
kezdett képzőművészetből foglalkozni.
Réntvett a Petőfi- és Derkovits kollégium
építésében

Horányi Sándor: Kucs Béla szobrászművén
Pentmegyei Hírlap (hentendre) 1967. márc. 11.

Kucs Béla

T/illai/ E/rnő/: Általános iskola, Pécs. /Tillai Ernő építész, Németh Imre belsőépitész, M. Baló Borbála kerttervező, Kucs Béla szobrász, Simó József keramikus/ - Magyar Építőművészet, 1966. 15. évf. 1.sz. 15-19. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-283.l./ 250. l.

Kucs Béla

Harafeli. (repr.)

Pécs-baranyai országos képzőművészeti kiállítás 1956. okt. írta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

Kves Béla

kiállitott nobrai:

Lámpatörlő fiú. Gipsz.

Hazafelé. Bronz.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

30. l.

Kucs Béla

Pihenő bányán c. szobra kiállítva a III. Miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitásról

Északmagyarország 1957. nov. 14. 5.l

Kucs Béla

Kohászt ábrázoló szobor az V. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás
Északmagyarország 1959. okt. 31. 5.l.

Kucs Béla, kobrán

MDK

Ajándékozott a Sárospataki Galériának.

Fenyik Flóra: Minden mű: adomány 2

ESTI HIRLAP B.p. 1968. márc. 25.

M.D.K

Kucs Béla

- szobrász

„Állítsd meg a gyilkosokat"

(repro)

Pogány Ö. Gábor: Kucs Béla bemutatója...

Művészet, 1968. junius - 41 lap.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K

Megpróbálja kialakítani az
tölbalakos, a sokalakos plasz-
tikai kompozíciói szabályait.

Pogány Ö. Gábor: Kucs Béla bemutatója.
Művészet, 1968. junius – 41 lap.

Kucs Béla (mél 1925)

az Uj termés,
gipsz, 190 cm. a művész tul.

ültelő,
gipsz, ~~190 cm.~~ a művész tul.
23 cm.

Reprodukálva = ültelő.

mezőgazdaság a répromüvénetben a kat.
bev. Matolcsi János a Bp. 1959

32.

Mdk.

Kucs Béla szobrász

bányász volt. Feltűnt bányász és munkás szobraival. „Küzdelem" c. szerepelt a Műcsarnokban, emlékműnek készült.
Kis női szobraival (tanagra figurákra emlékeztetnek) új oldalról mutatkozott be.

Havas L: Két fiatal művész a Medunyanszky teremben.
Népszava. 1963. jul. 10. 2. L

M.D.K.

Kucs B éla szobtász

a Ke rtészeti és Szőlészeti Kutaóintézet parkja részér e " Ülő le ny" figurát készitett

Napló

Magyar Nemzet 1965. okt. 7. 4.l.

.B.M.

MDK

Kucs Béla

Bányász, gipsz

Leányka-fej, márv.

Hazafelé, br.

Miskolci kiáll.I. Herman Ottó Muz. 1955.

23 l.

Kucs Béla

Szobrászmüvész, aki a kiskunhalasi Thorma János Muzeum tárlatsorozatán kiállitott, mely az avantgarde törekv ések neves mai képviselőinek munkáit mutatta be.

Rajztanitás 1968/1 26.old.
Dr Maksay S.: Gál Sándor és Marosán László kiállitása

[illegible] Kucs Béla MDK

[illegible]

szerepelt a Móra Ferenc Múzeumban rendezett köztéri szobrok kiállitásán.

Tanácsköztársasági emlékmü /Hódmezővásárhe
hely/

Dér István: Három kiállitás.

DélóMagyarország 1963. jun. 29.

Fénykép. Palla

Képzőművészek Szövetsége

Kucs Béla: Bányász /IV. Magy. Vegy. Kiall./

Szobor

Foló: Petrás A.

Neg. ...

Kucs Béla, szobrász

MDK

Egy fiatal lányt ábrázoló, életnagyságú köszobort tervezett az esztergomi tanítóképző parkjában elhelyezett díszkútra.

— : Ma hallottuk

4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 21.

KUCS BÉLA

Bányász. Gipsz 190 cm.
Női fej. Karszti mészkő 50 cm.
Női fej. Márvány. 40 cm.

III. Magyar Képzőművészeti kiáll. kat. Műcsarnok 1952. dec-1953. márc.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Szabdtéri szoborkiállitás házának kertjében.

/ 14 szobor közülük 12 az ország különböző városai-parkját disziti/

Térdelő nő, repr.

Kettős kiállitás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1964. szept mber 29. 3.1.

M.D.K.

Kucs Béla

szobrász

M.D.K.

Ivó nője a herőgandasági kiállítás számára készült, a kiállításon is ezzel vett részt. + repro

Csap Erzsébet: A IX. kiállítás szobrászati anyagáról

Művészet, 1962. május — 14 l.

MDK

Kucs Béla

"Leányka virággal" kisplasztikája.

Hajdu Béla: A II. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás.
ÉSZAKMAGYARORSZÁG, Miskolc. 1956. szept. 9.

MDK

Kucs Béla

Gogolák L: Az V. M.képzm. kiáll. kisplasztikai művei.
Sz.M. 1955. 173, 174. l. képpel

Kucs Béla, szobrász

MDK

Még októberben felállítják bányászszobrát Pécs-Messesen.

–: Hír

6.1

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. okt. 21.

MDK

Kucs Béla, szobrász

Fiatal paraszt.	Gipsz.
Május 1.	Bronz.
Fiatal bányász.	Bronz.
Dombormü terv.	Gipsz.

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954 dec.-1955.jan.Kat. 29.1.

mak.

Kucs Béla szobrászm.

Játszó gyerekek e. szobrát a margitszigeti „uttörö stadionban" állítják fel, az új pasaréti iskola udvarára volt tervezve.

(1) Szobor és szemérem.
Népszava 90. évf. 134. sz. 1962 jun. 10. 12. l.

Kucs Béla MDK

többek között ő is kiállított a főváros II. kerületi Tanácsa, a Művcsarnok és a Hazafias Népfront által 1958 máj. 1. alkalmából rendezett kiállításon.

Müterem 1958 I. évf. 6. sz 46. o.

Kucs Béla MDK
szobrász

"Bucsuzó Bányász" repr:"Pécsi Bányászszobor"c.
19.o.

Kozványi Márta: Uj szobrok, uj épületek.

Müterem 1960 I.evf. 12. sz. 16-21.o.

Kucs Béla - Szobrász

Szerepel a II. képzőm. kiállitáson

Nonlopi: A II. m. képzőm. kiáll. nolvai

Nepszava 1956 jan. 7. 84 éof. 6 n. 6 l.

Kucs Béla
Sportoló, bronz
Ifjuság, gipsz

Ifjusági Kiállitás. Nemz.Szal. 1957.

Kucs Béla

Bányász, gipsz
Női fej, karszti mészkő
Női fej, márvány

III. M.Képzőművészeti Kiállitás 1952.dec.1953. márciua katalogusa, 18 lap

MDK

Kucs Béla

Tussolók, gipsz

Olvasó férfi, "

Tav. Tárl. 1957. Mücs.

MDK

Kucs Béla

Leányfej, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MDK

Kucs Béla

Bányász, gipsz

II. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 13 l.

MDK

Kuos Bél'a

Bánvács, Elpas

11. Képzőm. Kiáll. 1951. Nov. 15 I.

M.D.K

Kucs Béla
szobrász

Az esztergomi Tanítóképző Intézetben rendezett kiállítást.

Lapasi Antal: Figyelmet érdemlő kezdeményezés Esztergomban.

Művészet, 1963. november – 45 lap.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Emlékművek.

Tillai Ernő: Kiállitás

Magyar Építőművészet 1962 /4. 51.1.

Kucs Béla nobrász

„Ismeretlenek", teányka virággal, szomjuság c. művével vett rént a fiatal nobránd műsorunki kiállításán

Vigília, 1961. 9 n., 567 old.

Knes Béla
szobrász

M.D.Y.

Munkáival részt vesz a kiállításon.

Dutha Mária. A VII. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrairól.
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 4.

12 l.

MDK

Kucs Béla

Pogány Ö.G: A Képzőm.Kiáll. szobrászai. MN.
1956. febr. 23.

MDK

K Kucs Béla

Szobrait, köztük a „Fáradt bányászt" kiemeli Sz. V. Gerasimov hozzá szólása a szoc. országok képzőmüv.-i kiállításának (Moszkva, 1959) vitáján

Szovjet Művészettörténet, XIV. Bp. 1959. 195.1.

Ilmos Béla
szobász

M.D.K

„Hajnal" (repro)

Széki Erzsébet: Szentendrei album
Művészet, 1966. január - 18 kep

Kucs Béla
rozvász

M.D.K.

A kiskunhalasi Thoma János
Múzeumban volt tárlata.

—: Kiállítások
Művészet, 1967. október – 47 lap

M.D.L.

Kucs Béla
szobász

A kiskunhalasi Thomas János
Múzeumban lesz kiállítása.

Bodnár Éva: Di Ósegi Balázs és Szebényi Imre...
hűvészet, 1967. november - 44 kap.

Kucs Béla

MNK

"Ivé"

Koncz István: Veszprém megyei ismerősök a
II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

MAPLO/Veszprém/ 1962. máj. 19.

Kucs Béla, szobrász MDk

Tornázó fiúk c. bronzszobrát elhelyezték a Pasaréti úti új általános iskola előkertjében.

– : Hír 10.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. aug. 28.

Kucs Béla
szobrai

Kucs Béla „Vízbelépő" című
kisplasztikája volt látható
a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A szegedi mügyüjtők kiállitása.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 44.oldal

Kucs Béla

alkotása a Kerepesi úti lakótelep épületén.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

5458

KUCS BÉLA

emlitve ld.Kampfl József

Losonci Miklós:K.J. szobrai,Monor,Szoborkert

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/1.sz.4.o.

Kucs Béla, Munkácsy-díjas szobrászművész szabadtéri szoborkiállítás nyílt meg a salgótarjáni Tanácsköztársaság terén. Huszonegy alkotó — köztük Kucs Béla és jelenkori szobrászatunk több más reprezentása szerepel a szoborbemutatón.

Nógrádi Népújság, 1984. júl. 24.

Kucs Béla

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész életének ötvenkilencedik évében, meghalt. Hamvasztás utáni búcsúztatása december 14-én, pénteken, déli 13 órakor lesz a Szentendrei temetőben.

◆

Magyar Nemzet 1984. XII. 11.

Kucs Béla

Kucs Béla „Pingvinek"
című műve a Bölcsődei Országos Módszertani
Intézetében van elhelyezve.

— : 1980 július.
Művészet, 1981. május — 59 oldal.

Kiss Béla

Szobra szerepel a miskolci Téli Tárlaton - Miskolci Galéria, 1978.

-katalógus a könyvtárban -

Kucs Béla, szobrászművész

a magyar népi hadsereg jobbágyi művelődési otthonában a múlt héten nyílt meg a „Téli tárlat '80" c. képzőművészeti kiállítás, melyen Németh József, Kucs Béla, Kmetty János művei is szerepeltek.

Nógrád, 1980. febr. 20.

Kucs Béla, szobrászművész

a Tanácsköztársaság a képzőművészetben c. kiállítást a forradalom 60 évfordulójára a Magyar Nemzeti Galéria Móron, a Zamberg-kastélyban mutatta be. – Az évforduló alkalmából országszerte számos köztéri emlékmű készült. Kucs Béla, Szegedi György és még több művész munkáinak kisméretű tervei láthatók. [emlékmű]

A. Szabó János: Kiállítás Móron.

Fejér Megyei Hírlap, 1979. márc. 23.

Kucs Béla

A Nemzeti Galériában rendezték meg a volt népi kollégista képzőművészek kiállítását, melyen szerepelt a művész műve.

Chikán Bálint: Fényes szelek nemzedéke.
Körösvidék, 1976. dec. 16.

Kucs Béla 1021

NAGYKŐRÖS, a 600 éves város

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke az alkotmány ünnepét ülő kőrösiek között
(Gábor Viktor és Garami László felvételei)

1. A DOKUMENTUM

„A Budai Káptalan ezt az írást megtekintő minden keresztény hívőnek üdvöt kíván az üdvözülés kieszközlője által!" — e mondattal kezdődik az az oklevél, amely Visegrádon kelt, *„az Úr 1368. esztendejében, Béla mester keze által"*, október 2. napján. És ez az a nevezetes okirat, amely — csak úgy, mellesleg, hiszen fő célja Lajos király parancsának végrehajtása — Nagykőröst először nevezi VÁROS-nak.

A királyi parancs egyébként ékes latin nyelven iratott, és a következőket tartalmazza: *„Miután mi és szeretett édesanyánk, a királynő — lelkiüdvünknek érdekében — az óbudai Szűz Máriának szentelt apácakolostornak s ezzel e kolostor jámbor és istenfélő apácáinak adományoztuk a Pest megyei Cegléd mezővárost örök tulajdonul, ennek a városnak a határait be kell járni, határjelekkel más birtokoktól el kell választani, s ezt a kolostort s apácáit a birtokba törvény szerint be kell iktatni, ennélfogva hűségteknek erősen megparancsolva meghagyjuk, hogy küldjétek ki magatok közül bizonyságtételre alkalmas egyik embereteket, akivel együtt a mi hites emberünk..."*

S a királyi legfelső parancsnak a Budai Káptalan eleget tett. Egyebek között fölrótták a pergamenre a következőket is: *„...innen tovább nyugati irányban a Kappanhalma nevű dombhoz értek, ezt is határjelnek állapították meg; itt délről van a Tölgyerdő, amely közös erdeje a három városnak: Ceglédnek, Kőrösnek és Kecskemétnek; innen elérték az első határjelet, s ezzel Cegléd birtok határjárása befejeződött."*

1368. október 2-a, a határjárás 26. napja a pecsétes káptalani kiváltságos oklevél dátuma. Nagykőrös tehát immár 600 esztendeje város, *legalább* 600 esztendeje. Ennyi a dokumentum bizonyságtétele.

Ahol élvezet dolgozni: a konzervgyár

Az iparosodás egyik eredménye: az irodagépjavító vállalat.
Lent: Szüret a Dózsa termelőszövetkezetben

Pillanatkép
az ifjúsági táborból

A jubileumi ünnepségek alkalmával rendezett bélyegkiállítás emlékbélyegzője

A nevezetes üzem:
a pipagyár

2. TÖRTÉNELEM

Hát igen... A történelem bizony nem nézi, hogy város vagy falu fölött vonul-e át. Vagy mégis? Kérjünk választ magától a történelemtől! De hol találjuk a történelmet vagy, ha úgy tetszik, a Történelmet? Ami Nagykőrös *külön* történetét illeti, nem kell soká keresgélnünk: itt a Történelem a városi múzeumban, az úgynevezett *helytörténeti kiállítás* számos termében.

Fegyverek, szerszámok, egy kőből faragott ragyás Jupiter szobrocska — ezeket a szarmaták és a rómaiak feledték a mai Nagykőrös környékén, és dr. *Balanyi Béla* levéltáros, meg a város lokálpatriótái ásták-keresgélték elő a föld alól.

Megint szerszámok, edények, fegyverek és mellettük a Jupiter-szoborhoz hasonló ritka lelet: *egy XIII. századi aranyozott körmeneti kereszt* (a múzeum büszkesége, *London már kétszer kölcsön kérte* s kapta, *mint egyedülálló világritkaságot*) — ezek az Árpád-kor emlékei. A keresztet a Ludasdűlőből került elő, s szintén a város határában ásták ki két honfoglaló magyar tetemét, mindkettő fejedelmi törzsből való. Egyébként ekkoriban a város még nem volt VÁROS: *kilenc falu állott a helyén.*

A XIV. századból is maradt emlék: a református templom első emeletén és a toronyban nem háborította az átépítés azt a néhány *gótikus ívet és a keresztelő medencét*, amelynek fényképe szintén itt van a kiállításon.

A következő század szomorú emléke a városnak, igen, ekkor már Városnak, hisz éppen városi rangja tette alkalmassá a török szemében, hogy *kincstári ellátó hellyé* nyilvánítsa Kőröst.

Lám, a történelem disztingvál mégis: a városnak *többet juttat a jóból is, a rosszból is.* Azt hiszem, az előbbihez kell sorolnom, hogy *ide koncentrálta térítő erejét* — Cegléd mellett — a XVII. századi *református egyház*, hiszen akkoriban a reformáció térhódítása a nemzeti nyelv terjedését, az elnyomás elleni küzdelmet is jelentette egyben. Aztán *a Rákóczi-féle szabadságharc* következett, s ekkor ismét kijutott a városnak a rosszból: *Le Herbeville* generális 1705 októberében *megszállja*, sarcolja, három évre rá meg a *rácok támadják*. De a megpróbáltatások közben is méltó maradt a város: Rákóczi *háromszáz kuruc fölruházását* kérte Kőröstől, és a Nagyságos Fejedelem tudta, miért éppen Kőröstől kérte.

Ami ezután következett, akár be se mutassa a kiállítás. Hisz ki ne hallott volna *Kossuth beszédéről* (emléktábla jelzi a nevezetes erkély alatt a nevezetes eseményt), meg arról, hogy a hívó szóra *1500 polgár vonult hadba a negyvennyolcas eszmékért*. És hetven évre rá ismét Városnak bizonyult Nagykőrös: ő adta a Tanácsköztársaságnak *Mészáros Jánost*, a hős városparancsnokot.

Hatszáz esztendő krónikáját és előzményeit hogyan is lehetne néhány sorba sűríteni?! Bármelyik nagykőrösi polgár vagy akár iskolásgyermek többet tud erről nálam, hát még a város monográfiájának egyik szerzője, Balanyi Béla, a múzeum igazgatója! Lokálpatriotizmus? Az, de egészséges büszkeség és szeretet ez. Olyan, hogy Thomas Mann Doktor Faustus-ának egyik mondata jut eszembe róla, amit ugyan a művészetről írt, de nem csak a művészetre vonatkozik: „...ahogy az új, fiatal művészetet sem lehet megérteni, ha a hagyományosban nem vagyunk otthonosak, ugyanolyan *hazug és terméketlen a régi szeretete, ha elzárkózunk az új elől*, amely történelmi szükségszerűséggel belőle sarjadt."

3. NAPJAINK

Nem, Nagykőrös nem zárta el szemét, fülét, agyát és kezét az új elől! Amikor *Losonczi* Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke augusztus 20-án, az alkotmány ünnepén Nagykőrös népével együtt ünnepelt, elégedetten állapíthatta meg: *„Az országgal együtt iparosodott Nagykőrös.* Csaknem 4000 dolgozót foglalkoztató konzervgyára Európa-szerte híres, s a felszabadulás után nyolcszorosára növelte termelését... *Ma már nyolcezren dolgoznak az iparban.* És az iparfejlesztésben *új lehetőségek* tárulnak föl *a földgáz bekapcsolásával..."*

A sok száz kislakás közül az egyik épülőfélben levő

A 600 éves város címere

Csak összehasonlításul: 1958-ban, tíz esztendeje, még csak 3700 munkás dolgozott a városban. Ma ennyi a termelőszövetkezeti tagok száma, a munkásoké pedig megkétszereződött. *A 26 000 lakos közül 16 000 a kereső!* Szeptember másodikán kereken *4000 diák* igyekezett a nagykőrösi iskolák évnyitóira. Az általános iskolát elvégzők *hatvan százaléka tovább tanul.* Tíz év alatt *1200 új lakást építettek...*

Adatok, adatok, adatok. Szárazak, talán szürkék, de így is érzékeltetik: *a hagyományok és az új szeretete eggyé ötvöződött* itt. És tudatosan vagy nem tudatosan, de ezt az ötvöződést véltem fölfedezni abban is, hogy a múzeum másik szárnyában — szemben a történeti kiállítással — az élelmiszerek tartósításának módjait tanulhattam meg, végigjárva a kiállítási termeket. Ősi, népi módszerek, mellettük a legkorszerűbb eljárások adták hírül: a kőrösieknek hagyománytisztelő és megújító lelkük van.

4. AZ EMBER

A régi épületekben, az új városnegyedben, a művelődési házban, a múzeumban, a parkok árnyas útjain voltaképpen egyet kerestem: *milyen a ma embere, a Nagykőrösi Ember anno 1968?* És ezt firtattam beszélgetéseim alkalmával is.

A múzeum őre: fiatalos, kedélyes, szíves asszony. Nem hittem volna, ha más mondja, nem ő maga, hogy már nagymama, és hogy a legfiatalabb gyermeke a három közül most felvételizett, méghozzá sikerrel, a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Szóval őt kérdeztem: milyen az itteniek lelke, jelleme.

— *Harciasak, türelmetlenek* — mondta, szinte gondolkodás nélkül.

— Maga is?

— *Hát... Én is idevaló vagyok,* szüleim is, nagyszüleim is, talán még dédjeim is kőrösiek... Szóval én is.

Kucs Béla most fölállított új szobra

A legkisebb fiú más tipikus személyiségjegyeket sorjáz:

— *Elégedetlen vagyok az itteni emberekkel...* Valahogyan szervezetlenek. Meg aztán... a ceglédiek olyan... olyan politikus emberek, a mieink meg mindennek az anyagi oldalát nézik. Igaz, ez egyrészt jó is. De azért *hiányzik egy kis összetartás*, egy kis kollektív szellem... Ja, igaz, a kőrösiek jó borivók. Amióta B. Tóth Ferenc meghonosította a szőlőt (íme, ismét a történelem!), azóta így van ez. Azazhogy még előtte is!

Egy konzervgyári technikus, szintén fiatal:

— Nem hiszem, hogy egyetlen ecsetvonással meg lehetne rajzolni a nagykőrösi embert, a nagykőrösi jellemet vagy lelket. Ahány ember, annyiféle. Talán *közös jellemző, hogy szeretjük ezt a várost...* Igaz, néhány éve még sok fiatal hagyta itt Kőröst, de ma már igyekeznek vissza.

— És a konzervgyár?

— Mit mondjak? Élvezet nálunk dolgozni! De erről nem lehet beszélni, ezt tapasztalni kell!

A múzeum mögött az ünnepi napok záróaktusaként lóverseny folyik. (Bizony isten, nem keresem a régi-új párosításokat, de mindig beléjük botlom: a múzeumépület 1836-ban lovaskaszárnyának épült!) Az egyik bámészkodó fiatallal szóba keveredem, kiderül, ő is „repatriált" tsz-tag.

A történelmi levegőjű főtér. Jobbra a tanácsháza, balra a református templom

— Hogy milyen a nagykőrösi ember? Mit mondjak? Ismerek parasztokat, persze még az öregebbjét, akik nem mennének túl a saját földjük határán, Nagykőrösön túl aztán végképp nem. De mi, fiatalok, már másképp élünk. Azt mondják rólunk, hogy *a traktor szerelmesei vagyunk, a gépek bűvöletében forgunk.* Így mondják. Néha, az öregek, szemrehányóan is. De miért baj ez?

S miközben beszél, le nem veszi szemét a gyepen lovaikat jártató piros, zöld, kék zekés lovasokról vagy inkább lovaikról... A gép bűvölete, úgy látszik, csak bizonyos határokig terjed.

5. ARANY JÁNOS

Cegléd: Kossuth városa, riválisa, *Nagykőrös Aranyé.*

A nem irodalmár, hanem a reál tudomány, a fizika hódolója, a legifjabb Balanyi gyerek mondta:

— *Aki nem ismeri és nem szereti Arany Jánost, a modernekkel ne is foglalkozzék, úgyse érti őket!*

Igen, Nagykőrösön eleven az Arany kultusz. A gimnáziumban Arany múzeumot létesítettek, az irodalmi kör Arany témákat dolgoz föl, a pedagógusok Arany tanulmányokat írnak...

Pedig Arany János nagykőrösi éveit — 1851—1860 — a költő első válság-szakaszaként emlegetik az irodalomtörténészek. És valóban...

Hogyan is panaszkodik az *Egy kis hypochondriá*-ban:

„Meddő napok üres lapok!
Kezdet elég: de semmi vég.
Lesz-e idő valaha még,
Melyben erőt s kedvet kapok?"

Ennyire gyűlölte volna Nagykőröst, amely mindmáig úgy szereti? Nem hiszem. Nem a várost nem szerette Arany, hanem az időket, a bukott forradalom és szabadságharc utáni esztendőket. Ezért születtek kétségek és gyötrelmek közt remekei: A hamis tanú, Rozgonyiné, V. László, Ágnes asszony, A fülemile, A bajusz, Bor vitéz, Szondi két apródja, és utoljára hagytam a korszak jellemző művét, az Arany rosszkedve okát föltáró költeményét, A walesi bárdok-at.

Igaz, akadt, akit és amit nem szeretett a költő Nagykőrösön. A fülemile Péterjét és Pálját, az örök perlekedőket; A bajusz ostoba, pöffeszkedő, hiú Kopasz-szájú Szűcs Györgyét, A hamis tanú harácsoló Márkusát...

Hogy ezek a tulajdonságok még élhetnek, továbbélhetnek a kőrösi emberekben? Lehetséges. Egynémelyikben, nem is kevésben talán igen. De egy bizonyos: nem szükségeltetik újabb 600 esztendő, még száz se, hogy nyomukat se leljük ebben az öreg és mégis ifjú városban.

Garami László

A történelmi nevezetességű erkély, amelyről Kossuth beszélt

Az állami zeneiskolában: lehet, hogy művész születik?
Lent: Az új lakónegyed

Kevei Bella Lili magyar vizsla szuka okkal kevély: a nyílt osztályban a legjobbnak bizonyult

(Homoródi Adorján felv.)

NEMZETKÖZI KUTYAKIÁLLÍTÁS BUDAPESTEN

1965-ben Nagy-Budapest területén 45 000 kutyát írtak össze, 1968 tavaszán pedig már csaknem 60 000 kutyát mutattak ki a kerületi állatorvosok. A kutyák számának növekedését azonban más adatok is mutatják. Az 1899-ben alakult és ma is népszerű, pezsdülő életet folytató egyesület, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete a tavalyelőtt 3000 tagot számláló tagsága napjainkban 5000 fölé emelkedett.

Az egyesületnek vidéken ma már 24 csoportja van, és 11 fajtaszakosztálya működik eredményesen. Három esztendővel ezelőtt újra megjelent a csaknem két évtizeden át szünetelő A KUTYA című egyesületi folyóirat. Népszerűségére jellemző, hogy ezt a közkedvelt lapot — amely a kutya tenyésztésével, tartásával, kiképzésével foglalkozik — több mint 30 000 példányban nyomják. A KUTYA egyébként a külföldön élő állatbarát és kutyakedvelő közönség soraiban is közkedvelt. A folyóirat mintegy 30 országba jár az előfizetőknek.

A kutyák iránti érdeklődés növekedését jelzi az is, hogy a múlt évben rendezett 7 országos és 1 nemzetközi kiállítással szemben az idén 12 országos kutyakiállítást rendezett az egyesület, míg Budapesten 2 nemzetközi kutyakiállítást tartott. A májusi nemzetközi kiállításon 1248 kutya vonult fel 12 országból, 67 fajtával, a szeptember 14—15-én rendezett nemzetközi kiállításon viszont 1404 kutyát láthattunk Budapesten, 77 fajtában. A magyarországi négylábúakon kívül 14 országból érkeztek a kedvencek Budapestre.

A kiállítás —, amely a Mezőgazdasági Kiállítás területén zajlott le — igen jól sikerült: szombaton és vasárnap mintegy kereken 20 000 ember volt kíváncsi a kutyákra. Emelte a kiállítás ünnepélyességét, hogy megjelent M. Edward *Mykulski*, a Federation Cynologique Internationale (az ebtenyésztők világszervezete) elnöke is. A kiállítást mindkét napon *dr. Sárkány Pál*, a MEOE elnöke, a világszervezet (FCI) alelnöke nyitotta meg, üdvözölve a külföldről érkezett kutyabarátokat és a hazai kiállítókat.

A kiállításon legnagyobb számban szerepeltek a Magyarországon most legnépszerűbb kutyák, a német boxerek, majd számbelileg őket követték a tacskók, a német juhászok. A magyar fajták közül a pulik szerepeltek legnagyobb számban. Igen szép állomány mutatkozott be magyar vizslából, kuvaszból és komondorból.

A kiállítás színes forgatagában több külföldre szakadt magyarral is találkoztunk, aki Ausztriából, NSZK-ból, Olaszországból, Svájcból gyakori látogatója a budapesti nemzetközi kutyakiállításoknak. Nagy örömmel fedeztük fel például a vendégek között dr. *Benis* Lászlót, aki jelenleg az Egyesült Államokban, Kaliforniában, Tarzánában él. Benis László feleségével együtt a dél-kaliforniai Puli Club egyik vezetője, aki már sokat tett eddig is a puli elterjesztése, megszerettetése érdekében Amerikában. A budapesti kiállításra Dorozsmai Fruzsi nevű 2 éves és 3 hónapos puli szukájával nevezett be. A kutya a nyílt osztályban indult és „Kitűnő" minősítést ért el.

— Nagyon meg vagyok elégedve a kiállítással — mondotta dr. Benis —, mivel örömmel látom, hogy odaát Amerikában a mi kutyáink is vannak olyan szépek, mint azok, amelyek itt egymásnak találkozót adtak. Külön öröm számomra, hogy tanulmányozhattam e kiállításon a hazai bírálati rendszert, amely bizonyos mértékben eltér az amerikaitól. Mindenesetre igen sokat tanultam. Mi amerikai pulisok azt tervezzük, hogy 1971-ben a vadászati világkiállítás idején csoportosan jövünk át Európába, hogy tucatnyi pulival vehessünk részt a Budapesten rendezendő különböző kutyakiállításokon.

Biró András

Szabó László — NEMZETKÖZI NAGYMESTER

RIPORTER: Helyesli-e, ha az Önnel való interjút így kezdem: „Beszélgettem Szabó László ismert sportemberrel".

SZABÓ LÁSZLÓ: Vagyis sport-e a sakk?

RIPORTER: Igen, ez az első kérdésem.

SZABÓ LÁSZLÓ: Sport is. A sakkban két agy ellentétes mozgásáról, küzdelméről van szó. Ez adja sportjellegét. Ez a jelleg fejeződik ki a pontokban. Bár, mi sakkozók inkább művészi és tudományos jellegére vagyunk büszkébbek.

RIPORTER: Művészet és tudomány?

SZABÓ LÁSZLÓ: A sakkban lehetséges esztétikailag szépet alkotni. Esztétikusat a harmónia, a teljesség értelmében. Ugyanakkor a sakk magasabb színvonalán jelentős szerephez jut a logika, a matematika, a kombinációs készség és a geometria. Tal exvilágbajnokról szakkörökben közismert, hogy különösen fejlett geometriai érzékkel bír. Ő például ebben a vonatkozásban a táblán kialakult helyzetet másképpen látja, mint legtöbb ellenfele.

A sakk sportjellegéről beszélve azt mondtam, hogy két agy ellentétes küzdelméről van szó. Mégis, milyen különös, ám ugyanakkor érthető, hogy egyedül lehetetlenség kiválót alkotni. Gyenge ellenfél jelentéktelen ellenállása lehetetlenné teszi szép és nehéz helyzetek kialakulását. Eszembe jut Aljechin egykori világbajnok talán fennhéjázónak hangzó, de nem alaptalan megjegyzése: „Milyen kár, hogy nem én egyedül alkotok egy játszmát." Vagyis a küzdelem állapotában is létezik, sőt szükséges bizonyos egység az ellenfelek között, különben nem jön létre alkotás.

RIPORTER: Mikor kezdett sakkozni?

SZABÓ LÁSZLÓ: 1931-ben a KAOE nevű egyesületben kezdtem.

RIPORTER: Mikor lett mester? Mikor nyert először magyar bajnokságot és mikor lett nemzetközi nagymester?

SZABÓ LÁSZLÓ: 1934-ben lettem mester, 1935-ben nyertem először magyar bajnokságot és 1948-ban lettem nemzetközi nagymester.

RIPORTER: Hányszor volt magyar bajnok?

SZABÓ LÁSZLÓ: Eddig nyolcszor.

RIPORTER: Legnagyobb nemzetközi eredménye?

SZABÓ LÁSZLÓ: Háromszor vettem részt a világbajnok-jelöltek versenyén. E három alkalom közül 1956-ban Amszterdamban holtversenyben harmadik lettem.

RIPORTER: Legyőzte-e valamikor Botvinnik volt világbajnokot?

SZABÓ LÁSZLÓ: Igen, egyszer például az 1965-ös hamburgi Európa-bajnokságon kilencórás küzdelemben győztem le.

RIPORTER: Győzött-e már Petroszjan mostani világbajnok ellen?

SZABÓ LÁSZLÓ: Igen.

RIPORTER: Kit tart jelenleg a legerősebb magyar sakkozónak?

SZABÓ LÁSZLÓ: Portisch Lajost.

RIPORTER: A nemzetközi sakkvilágban is elfogadott tény, hogy Portisch Lajos megelőzte Önt?

SZABÓ LÁSZLÓ: Igen.

RIPORTER: Túlszárnyalta-e Portisch az Ön eddigi legnagyobb nemzetközi eredményét?

SZABÓ LÁSZLÓ: Portisch eddigi legnagyobb eredménye a nyolc világbajnokjelölt közé való bejutás volt.

RIPORTER: Sakkversenyekről szóló beszámolókban gyakran olvastam lélektani tényezőkről. Például a félelem, illetve a túlzott önbizalom szerepéről.

SZABÓ LÁSZLÓ: Valóban, mindkettő jelentős tényező. Elhatalmasodásuk egyaránt veszélyes lehet.

RIPORTER: Védekezés ellene?

SZABÓ LÁSZLÓ: Tökéletes védekezés nincs, de az alapos felkészülés, illetve az adott ellenfél stílusának tárgyilagos elemzése megóvhat a felesleges félelemtől, vagy éppen a veszedelmes elbizakodottságtól. Nem említette, de nagyon fontos tényező még a türelem és a kitartás. Én például, sajnos, nem tartozom a türelmes játékosok közé.

RIPORTER: Igaz. Gyakran hallottam, hogy a sakk többi között az idegek játéka.

SZABÓ LÁSZLÓ: Bizony. Például Ivkov kiváló jugoszláv nagymester nem egy versenyen négy-öt győzelemmel kezdett, ám egy váratlan vereség úgy megtépázta az idegeit, hogy képtelen volt összeszedni magát. Portisch Lajos egészen más játékos. Őrá ilyen tényezők alig hatnak.

RIPORTER: Van olyan nagymester, akivel fél sakktáblához ülni?

SZABÓ LÁSZLÓ: Hogy van-e akitől félek? Van, de azt hiszem, pontosabb, ha azt mondom: van, akinek a stílusa számomra nagyon idegen és ezért zavar. Ilyen például Korcsnoj, vagy Petroszjan.

Szabó László

RIPORTER: Úgy tudom, hogy Önt támadó stílusú, vállalkozó szellemű nagymesterként tartják számon. Igaz ez?

SZABÓ LÁSZLÓ: Igaz, hogy vállalkozó szellemű játékos vagyok. Azt, hogy támadó játékos vagyok jelenleg, nem hiszem. Ugyanis az elmélet fejlődésével egyre lehetetlenebb egyetlen stílus alkalmazása. A nagyközönség számára leglátványosabb támadó-áldozatos, vagy mondjuk romantikus stílusnak vége. A komplex játékstílus került előtérbe. Nagy jelentőségűek a kevéssé látványos pozíciós lépések, amelyek különböző pozíciós és terelőnyök felhalmozását célozzák. Az ilyen előnyök felhalmozódása után törvényszerűen adódik valamilyen előnyös kombináció.

RIRORTER: Hány versenyjátszmát játszott?

SZABÓ LÁSZLÓ: Egy vidéken élő tisztelőm, dr. Szilárd Leó nyugalmazott tanár 1700 versenyeredményemet, Csépány László pedig ezeket a versenyjátszmáimat jegyzi.

RIPORTER: Érdekes lenne átnézni ezeket a játszmákat. Ezek az Ön szakmai életrajzát adják.

SZABÓ LÁSZLÓ: Át is kell néznem őket, mert a Corvina Kiadó megjelenteti válogatott játszmáim gyűjteményét.

RIPORTER: Ön ötvenegy éves. Hogyan sikerült a nemzetközi élvonalban maradnia, ahol ötvenen túli versenyző Botvinnik és Reshewsky nagymesteren kívül alig akad.

SZABÓ LÁSZLÓ: Keresz, Najdorf és Barcza is elmúltak ötven évesek. Én gyermekkoromban versenyúszó voltam. Azóta is sportolok. Mértékletes életet, ha tetszik, sportszerű életet élek. Nem dohányzom, ritkán iszom szeszes italt. És ami talán a legfontosabb, a sakkon kívül más is érdekel. Azt hiszem, ez is biztosítja, hogy mint sakkozó ne égjek ki.

RIPORTER: Mire célzott, mi érdekli a sakkon kívül?

SZABÓ LÁSZLÓ: Legjobban Veronika kislányom és tízhónapos Gábor fiam. Szeretem a zenét, a sportot, szeretek mozogni az emberek között.

RIPORTER: Tevékenysége a sakkéletben?

SZABÓ LÁSZLÓ: A Magyar Sakkéletet szerkesztem, a Magyar Nemzet sakkrovatát vezetem és a Vörös Meteor trénere vagyok.

RIPORTER: Néhány önmagával és ellenfeleivel kapcsolatos megjegyzése tárgyilagosságával tűnt fel nekem. Azért hozom ezt szóba, mert tapasztalatom szerint a tárgyilagosság a társadalmi élet sok területén elkelne. Ön hajlamos tárgyilagosságra, vagy a sakk tette azzá?

SZABÓ LÁSZLÓ: Magam sem idegenkedem a tárgyilagosságtól. A sakk pedig megköveteli a tárgyilagos elemzést. Ha valaki a sakkban az elemzést, vagyis a mélyebb tárgyi megismerést indulatokkal vagy feltételezésekkel helyettesíti — veszít.

RIPORTER: A futball-világbajnokság során vált előttem szemléletessé, mit jelent a sport önfelszámolása. Az a folyamat, ahogy a profizmus kiöli a a sportból a játékot, a szépséget és marad a küzdelem a végeredményért. A sakkban?

SZABÓ LÁSZLÓ: Nemcsak a győzelem fontos, hanem az is, hogyan van kifaragva egy játszma. Bizonyára hallott róla, hogy a versenyjátszmák jelentős százaléka úgynevezett taktikai döntetlen. Vagyis a versenyzők különböző meggondolásokból valódi küzdelem nélkül osztoznak meg a pontokon. Nem titkolom, hogy legutóbb mi történt velem Sollingenben. Esélyes voltam a verseny megnyerésére. Ekkor kikaptam Parma nagymestertől. Ezután az utolsó fordulóban négyes holtverseny alakult ki. Janoseviccsal kellett játszani, aki ellen világos színnel reményeim lettek volna a győzelemre. Mégis, a 11-ik lépésben döntetlent ajánlottam. Amit ő azonnal elfogadott. Nekem ugyanis a döntetlen fél pontja elég volt a harmadik helyhez. Ha győzelemre megyek, akkor esetleg ki is kaphatok. Ez esetben visszaestem volna a hetedik vagy nyolcadik helyre. Márpedig a harmadik és a nyolcadik hely között lényeges a különbség... Ezért, szerintem, nagyon helyes Bronstein nagymester törekvése, aki évek óta küzd különböző nemzetközi fórumokon azért, hogy minden nagymester külön honoráriumot kapjon. Így érdemesebb lenne a kockázatot vállaló küzdelem.

RIPORTER: Következő nemzetközi versenye?

SZABÓ LÁSZLÓ: Október 17-től a sakkolimpia Luganóban.

RIPORTER: Köszönöm a figyelmét és az idejét.

Salamon Pál

Nyolc magyar kiállítás külföldön

Nyolc külföldi városban rendeznek ezekben a hetekben magyar művészek alkotásaiból kiállítást. Október 12-én a montreuil-i városi galériában öt alföldi festő, Baranyó Sándor, Bényi László, Berényi Ferenc, Félegyházi László és Holló László mutatkozik be. Frankfurt am Mainban nyílik magyar kiállítás, amelyen Haiman György, Hincz Gyula, Lengyel Lajos, Nagy Zoltán, Papp Gábor és Szántó Tibor alkotásait mutatják be. Teheránban komplex kiállítás nyílik meg az egyetem kiállítótermében. Itt képzőművészeti, fotó-, zene- és sportbemutatóra kerül sor. A magyar ötvösművészet retrospektív tárlatát, amely a honfoglalástól a XIX. századig mutatja be ötvösművészetünk remekeit, a belgrádi iparművészeti múzeumban láthatják az érdeklődők.

Magyar művészek is részt vesznek műveikkel a Bécsben megrendezendő nemzetközi zománcipari konferencia iparművészeti bemutatóján; valamint a tokiói nemzetközi grafikai biennálén. Tokióban Feledi Gyula, Gacs Gábor, Konstantin László, Makrisz Zizi és Stettner Béla műveit állítják ki. A brüsszeli nemzetközi karikatúra kiállításon tíz magyar művész vesz részt. A novemberben megnyíló Buenos Aires-i nemzetközi grafikai kiállításon Csohány Kálmán, Gyulai Liviusz, Kass János, Rékássy Csaba és Würtz Ádám vesz részt öt-öt művel.

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét Magyarország egyik legnépszerűbb hetilapjára, az

ÉLET ÉS TUDOMÁNYRA.

Ez a több mint húszéves múltra visszatekintő tudománynépszerűsítő lap közkedveltségét annak köszönheti, hogy a tudomány vívmányait mindenki számára érthető módon közvetíti: a leglényegesebb összefüggéseket tárja fel olyan egyszerűen, élvezetesen, érdekesen, szép tiszta magyarsággal, hogy fiatal és öreg, diák és tanár, kétkezi dolgozó és szellemi ember egyaránt örömmel és haszonnal olvassa.

Cikkeit az illető tudományág tudósai, szakemberei, a kérdés kiváló ismerői írják. A hazai tudomány és a világ tudománya egyszerre szólal meg hasábjain. Tudományos igényű, alapos és tárgyilagos képet nyújt a hazai életről: a tájakról, a városokról, a magyar történelem egy-egy eseményéről, a mezőgazdaság, az ipar, a művészet, a gyermeknevelés, az egészségügy időszerű problémáiról. Ha az emberi tudás új igazságokat fedez fel akár a fizikáról, a kémiáról, az elektronikáról vagy a csillagászatról, az űrhajózásról, avagy a régészetről legyen is szó: frissen és hitelesen számot ad róla az

ÉLET ÉS TUDOMÁNY.

Egy-egy szám terjedelme 48 oldal, és a szöveget gazdagon kísérik képek és magyarázó ábrák.

Az Élet és Tudományt máris több mint 13 000 példányban olvassák külföldön, a világ minden táján.

Az Élet és Tudomány előfizetési díja egy évre *6 USA-dollár*, illetve annak megfelelő összeg a nemzeti valutában (angol fontban 2,10,0). Az előfizetésnek az a legegyszerűbb módja, ha olvasóink a fenti összeget a *Magyar Nemzeti Bank* (Budapest 54.) *024—7 KULTÚRA* számlára utalják át, jelezvén, hogy az Élet és Tudományt kérik.

Az Élet és Tudomány szerkesztősége — Budapest, VII., Lenin krt. 5. — kérésre szívesen küld mutatványszámot.

FELADATOK ÉS GONDOK AZ ÉRTELMISÉG ELŐTT

Húsz esztendeje, hogy a wroclawi értelmiségi világkonferenciát követően megalakult a *Magyar Értelmiség Nemzeti Bizottsága*. A napokban a Hazafias Népfrontban baráti találkozóra jöttek össze mindazok, akik húsz évvel ezelőtt jelen voltak Wroclawban, és akiket néhány nappal rá beválasztottak az értelmiség nemzeti bizottságába.

Érdekes és tartalmas találkozó volt ez. Húsz év pergett le az idő fonalas kerekén, ahogy Goethe mondaná, s ez a húsz év egyben az emberiség fejlődésének leggyorsabb két évtizede is volt. Annak idején a szellem embereit az az elhatározás hozta össze, hogy elérkezett az idő, midőn már nem tenni, hanem *cselekedni kell*. Cselekedni az emberiség emlékezetének ébrentartásáért és az élet győzelméért.

Sok minden megváltozott időközben a világon, az emberi tudomány meghódította a Nap energiáját, megkezdte a világűr titkainak feltárását, a technikai tudományos forradalom mellett most feszegeti a biológiai forradalom kapuit. Sok minden változott, de *nem változott az értelmiség kötelessége* sem. Ma is, mint húsz esztendővel ezelőtt az a feladata, hogy a tehetség és a szellem el nem múló tekintélyét, a tiszta és igaz művészet erejét vesse küzdelembe a gyűlöleten és hazugságon alapuló *új barbarizmus ellen*. Jelentősen *megnőtt az értelmiség felelőssége*. A tudományos eredmények rendkívül gyors elévülése közepette éppen az értelmiség kötelessége megértetni az emberekkel a fejlődő világot, annak régi és új törvényszerűségeit, küzdeni azért, hogy az ember megtalálja saját helyét, munkájának és létének értelmét egyre bonyolultabb világunkban. Tanúi vagyunk a tömegek raffinált manipulálásának, új és új elméletek születésének, s mind eközben az *értelmiségnek segíteni kellene, hogy a helyes irányt megtalálja az emberiség.*

A magyar értelmiség hatalmas távolságot járt be azóta, hogy létrejött húsz esztendővel ezelőtt az értelmiség nemzeti bizottsága. Jelenleg, 1968 ősz elején *900 ezer szellemi dolgozót tartanak nyilván, a foglalkoztatott lakosságnak csaknem 20 százaléka* ez. Az értelmiség feladatai, de gondjai és aggodalmai világszerte hasonlóak. Mindazok, akik a társadalomtudományokkal foglalkoznak, óriási küzdelmet folytatnak azért, hogy a természettudományok szédítő fejlődésével kibontakozó új világképben meghatározzák a modern ember helyét és a társadalmakat amennyire lehet, hozzáigazítsák az új világképhez. Az ő feladatuk, hogy értelmes és hasznavehető modelleket bocsássanak a politikai vezetés rendelkezésére, olyanokat, amelyek biztosítják az ellentmondások feloldódását a lehető legkisebb megrázkódtatással, s amelyekben az emberek megtalálják alkotóképességeik kifejlesztésének módját. Mindezt olyan körülmények között kell végrehajtani, midőn felerősödött a nemzetközi élet hullámverése, s felgyorsult az események haladási sebessége.

A magyar értelmiségnek — mint általában minden nemzet értelmiségének — megvannak természetesen a maga sajátos feladatai és gondjai is. A minap *Veres* Péter például, két új értelmiségi típus megjelenésére hívta fel a figyelmet. Az egyik az úgynevezett *„közéleti értelmiség"*, a másik a *„mezei értelmiség"*. Az előbbi rétegfogalom alatt nemcsak a régi humán értelmiséget érti, hanem minden közösségi hivatású embert, mozgalmi vezetőt, állami tisztviselőt, társadalmi szervezetekben, tanácsokban dolgozó embert, akiknek nap nap után szót kell érteniük a néppel.

Mint Veres Péter írja: ma már elég sokan látjuk, de holnap-holnapután még többen kényszerülünk látni, hogy az embereket boldoggá tenni, ámbár ez nagyon termékeny és hasznos, mert tettekre mozgósító illúzió, sokkal nehezebb lesz, mint forradalmár ifjúkorunkban hittük. Tehát *mind-mind nagyobb szükség van* emellett *a dolgok megértéséhez, a belátáshoz és ítélni tudáshoz*. Ez pedig elsősorban a közéleti értelmiség dolga — volna, mert a többi ember vagy egészen a munkájának kell hogy adja magát, vagy pedig a tehetségének és a műveltségének a hiányai, esetleg éppen csak a másneműségei miatt a gondolkozás és a folyó történelem dolgaiban se tájékozottságot, se ítélőképességet nem tud szerezni.

Mit tehetünk hát? Annyit mindenesetre és mindig tehetünk, hogy az emberi közösségekben legyenek olyan emberek, minden helyen elegendő számban és megfelelő felkészültséggel, hozzá a nélkülözhetetlen gondolati és szólásszabadsággal, hogy a többieket tájékoztatni tudják, és hogy mindez a közösségek életében és munkájában realizálódhasson is. Hiszen még a gazdálkodás és a termelés problémáinak magas szintű, de ugyanakkor érthető megfogalmazását is csak rajtuk keresztül lehet az egész közösséghez eljuttatni.

Ehhez azonban *az értelmiségnek át kell alakulnia*. A szellemi munka akkor is közösségi szolgálat, ha maga az egyes értelmiségi individualista volna is. Csakhogy az itt — és másutt —, történelmileg kinevelődött értelmiségiek között, sőt az általuk nevelt új korosztályokban is, még elég sokan vannak olyan emberek, akiknek nincsen meg az ehhez a feladathoz nélkülözhetetlen szociológiai kultúrájuk. Nem ismerik eléggé „az embert, mint olyant", sem egyéni értelemben, de különösen nem ismerik társas vonatkozásokban.

A másik típus, a „mezei értelmiség" a mezőgazdaság vezető garnitúrájából tevődik össze, beleértve a tsz-elnököket, a brigádvezetőt, a falusi tanácselnököt és természetesen az agronómust. Ezekből Veres Péter megállapítja a többi között: „Ezer esztendeig itt lenn a népi világban nem volt igazi szelekció, nem volt tehetségkiválasztás. Legfeljebb csak annyiban, hogy kiből lehet alkalmas udvari hajdú, pandúrkáplár, zupás őrmester, csendőr tiszthelyettes, béresgazda, határkerülő, vagy a másik póluson Sobri Jóska, Patkó Bandi, Rózsa Sándor és így tovább. Most pedig, alig néhány évtized alatt, minden politikai és gazdasági kacskaringók mellett is egy olyan *falusi és mezei vezető gárda emelkedett ki* a felülről áttekinthetetlen néptömegből, hogy azt kell mondanunk: íme, vannak már nekünk, lenn a földszínén is, tehetséges és alkalmas embereink, és egy-egy összejövetelen már érezhetjük a József Attilai mondást: *íme „a dolgozó nép okos gyülekezete!" Itt van, belépett a magyar történelembe."*

Ezek tehát nagyjából Veres Péter gondolatai, gondjai. De akad még ezeken túlmenő is elég. Kapcsolódjunk még egy kissé a mezőgazdasághoz. Mint új probléma jelentkezik például a *fiatal agrármérnöknők kérdése*. Fő bajuk, hogy küzdeniük kell a szakmai elismerésért és a maradi nézetek ellen. Naponta 14—16 órát is talpon vannak, de azt szeretnék, ha a férfiakhoz hasonló elismerést és megbecsülést kapnának.

Az egyetemet végzett *fiatal közgazdászok visszatérő panasza* például, hogy a vállalatok egy része még mindig nem tud mit kezdeni velük. Különös ez, főleg ha tekintetbe veszszük az új mechanizmusban megnőtt követelményeket.

A problémák jelentkeznek a *végzett tanároknál is*. A tanároknál a vidéki állások túlnyomó része általános iskolákba szól, egyre kevesebb az egyetemi végzettségnek megfelelő középiskolai hely. Ez a helyzet úgy jött létre, hogy a felvételi keretszámok nem voltak összhangban a jelenlegi munkaerő-szükséglettel. A szakemberigény pontos felmérése egyre inkább elengedhetetlen követelmény.

A jelzett gondok a fejlődéssel járnak együtt. Enyhítésük és megoldásuk nem megy egyszerre. De mindinkább olyan munka- és életkörülményeket kell biztosítani az értelmiségnek, a munkavállalók 20 százalékának, hogy szellemi energiáikat, friss, korszerű gondolataikat lehető legnagyobb mértékben gyümölcsöztethessék a közösség javára.

Pethő Tibor

Amerika majd minden államából építészek érkeztek hazánkba. A 120 tagú építészcsoport a lágymányosi lakótelepen

Lengyel delegáció tartózkodott Magyarországon Eugeniusz Szyr miniszterelnök-helyettes vezetésével. A delegáció a tudományos kutatás és a műszaki fejlesztés együttműködéséről tárgyalt a magyar kormányférfiakkal a Parlament delegációs termében

Tersánszky J. Jenő: A KABÁT

A magyar irodalom legendás hírű „hobójának", Kakukk Marcinak, és oly sok sírásra, mosolyra fakasztó novellának, regénynek szülőapja, a minden igaz ügyért lelkesedni tudó, minden förtelemmel gerincesen szembeszálló, önmagához örökké hű Tersánszky Józsi Jenő, a huszadik század magyar prózájának kiemelkedő egyénisége 80 esztendős.

Aki valamelyest ismeri a vasalt inges kopottság rongyoknál keservesebb nyomorúságát, annál, hiszem, hogy hitelre és méltánylatra fog találni Hadarik úrnak eme kegyetlenül vidám esete.

Hadarik úr magános fiatalember, s egy magániroda hivatalnoka is, Budapesten. Ha ehhez többet nem teszek, gondolom, máris érthetővé tettem azt, hogy ennek a történetnek őszén Hadarik úrnak felsőkabát gondjai jöttek. Mindössze ez a tény bizonyos komplikációkat szenvedett.

Hogy nagyjából előadjam, Hadarik urat valamelyik reggel egészen különös szerencse érte. Valamit kijárt egyik kliensüknek, és ezért ötszázezer korona jutalmat kapott.

Talált pénz volt, potya pénz, de főleg nagy pénz ez Hadarik úrnak. Valósággal zavarban volt a sok ajánlkozó terv közt, hova fordítaná legokosabban és legelvezetesebben?

Végül is a szórakozások, ínyenckedések ördögei fölött a legtisztességesebb: a hiúságé győzött Hadarik úrban.

Ugyanis Hadarik úrnak az volt az érzése, hogy a felsőkabátja igen sok kifogásra ad okot. Zsebeinél és szegélyeinél kifoszlott. Legalábbis meg kellett tataroztatni.

Ehelyett azonban Hadarik úr az ötszázezer korona birtokában sokkal okosabbra gondolt.

Valamelyik nap Hadarik úr ugyanis olyan utcán járkált, ahol viselt ruhák kínálkoznak vételre. Sőt a boltosok maguk fogják karon az utcán járókelőket.

Előítélet ide, előítélet oda, Hadarik úr már rég elhatározta, hogy egy ilyen üzletben, ahol adnak is, vesznek is uraságoktól levetett ruhákat, előnyösen kicseréli kabátját. Már hogy eladja, és jobbat vesz, természetesen ráfizetéssel.

Az ötszázezer koronát erre szánta el.

Így nyitott be tehát, mindjárt a hivatalból jövet, aznap az egyik üzletbe, amelynek kirakatában kipécézte új felsőjét.

A boltos, a homályos és üres áruházban, valósággal tüntető szívélyességgel fogadta Hadarik urat. És ha itt megjegyződik, hogy Hadarik úr, ha nem is ügyefogyott, de kissé félénk és jóhiszemű ifjúember volt, csak így válnak érthetőbbé a következők.

Valahogy feszélyezte őt az ócska ruhák tulajdonosa előtt is, hogy viselt kaputot akar, s szándékainak előadása közben ezt jegyezte meg:

— Csak addig kell nekem különben is ez a kabát, kérem, míg újat veszek.

— Ó, kérem — szólt erre a boltos —, ha csak ez az óhaja, ugyanabban az árban egészen elsőrendű, új kabátot is tudok ajánlani. Tessék!

A boltnak egyik fertályához vitte Hadarik urat, ahol több sor kabát lógott, tényleg valamennyi donatújnak tetsző. Úgy van! A boltos unszolása bár valahogy gyanúsnak tűnt Hadarik úrnak, mégsem tudott többet megállapitani a kabátról, amit kiválasztott a csomóból, hogy új és egész tűrhető anyagnak látszik.

Végül is, amikor belement a vásárba, szinte olyan érzéssel tette, hogy aznapja, úgy látszik, a szerencsés meglepetések napja.

Kétszázötvenezer koronát fizetett rá kopott csurapéjára, és régi álma: egy új kabáttal a hátán távozott az üzletből.

Tersánszky Józsi Jenő (MTI fotó)

Nos, lélektanilag egészen indokolható, hogy Hadarik úrnak ebéd után nem ízlett a szobalevegő. El akarta vinni megsétáltatni az új kabátot, s így cselekedett. Egészen kiélvezte azt az érzést, mintha az utcán a kabát maga vinné őt, könnyed léggömbként a levegőben, és lebegve, szinte kedves részvéttel nézegette a nála kopottabb egyéneket. Aztán elvitte a kabátját a kávéházba, egy moziba s a vendéglőbe, s este külön szippangatott abból az új szagból, még ágyába is, amit a kabát kevert kétaraszos szobája levegőjében.

Másnap kissé későbben kelt Hadarik úr, a szokatlan kimaradás után, és sietnie kellett a hivatalába.

Az ajtón kilépve érte az első kellemetlen meglepetés. Odakinn dühösen zuhogott.

Fájlalta rögtön, hogy megúsztatja nyomban első nap a kabátot. De hiába. Meg kellett lenni. Esernyője nem volt, s a hivatalfőnök korholása várta. Nekivágott tehát a zápornak.

Csuromvizesen érkezett meg. A kabátot felakasztotta a fogasra, és munkának ült.

Mikor aztán két órakor felkelt a székről, hogy felvegye az új felsőt ismét, akkor érte az igazi, a rémes élmény.

A főnök, az irodakisasszony, a könyvelő odaugrott Hadarik úr köré egymásnak segíteni a kacagásban.

A kabát elegáns vörösesbarna színű volt, s minthogy megázott, alaposan lecsepegett. De az a tócsa, ami alatta terjengett, valóságos vörös tenger volt. A főnök máris káromkodott a bemocskolt padlóért.

De hát, mikor Hadarik úr levéve, magára akarta venni a kabátot! Ijesztő volt egyszerűen, ahogy az eredeti formájából gallérostul, mindenestül szertelaffogott. Gyalázatos pocsékságra nyomorkodott egész egyszerűen, mint egy koldushacuka.

A kabát aljas, festett pamutholmi volt.

Hadarik úr lelkiállapotát leírni úgyis képtelenség lévén, elég belőle az a felháborodás, ami egyenesen az ószeres boltba vitte vissza a hivatalból.

De hát azzal nem sokat ért. A boltos előkelő fölénnyel utasította vissza magától minden zokszavát:

— Sajnálom, kérem! Uraságod óhajtott új felöltőt. És ezért az árért...

Miközben Hadarik úr idegesen és tanácstalanul hebegve forgott összevissza, pillantása egyszerre egy pontra esett. A régi kabátját ismerte meg ott, a többi közül, ezúttal sokkal előnyösebb színben. Kivasalva, megszegve, kiárusításra.

— Kérem — fordult egyszerre a kereskedőhöz —, legalább azt tegye meg nekem, hogy cserélje vissza ezzel a ronggyal a régi kabátomat.

— Hogyan? — kérdezte a boltos. — No igen, esetleg lehet beszélni róla, ha uraságod valamit ráfizetne. Ez már viselve lett, ez pedig ki lett javítva. Be kell látnia. Kétszázötvenezer koronát tetszik adni, s megcsináljuk az üzletet. De csakis azért, mert figyelembe veszem, hogy uraságod felöltője volt.

Hogy ez történt, természetes.

Így jutott újra Hadarik úr, egy kissé megpucolva, tulajdon kabátja birtokába, ami rendben lett volna, de hogy erre istenadta ötszázezer koronáját ráfizette, azon tényleg ő maga is kacagott dühében, hazamenet.

(1924)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI
HÍRLAP

1968 SEP 28

Szentendrei napok

Meglepetés következik

Ma befejeződik a TIT népművelési ülésszaka. A vendégek sok érdekes előadást hallgathattak, s ma a szerb egyházi gyűjteményeket és a templomokat tekintik meg. A Park Múzeum tárlatvezetője: *Kucs Béla* szobrászművész.

Este a városi tanács dísztermében a Ki mit tud győzteseinek záróestje helyett meglepetést tartogat a József Attila Művelődési Otthon...

Holnap a szentendrei napok keretében reggeltől estig színes, érdekes rendezvények peregnek.

Kucs Béla
1021

A Vasas Domonyban

A Vasas labdarúgócsapata október 1-én 15.30-kor Domonyban vendégszerepel. A budapesti piros-kékek összeállítása: *Bolemányi — Bakos, Makrai, Ihász, Müller, Mathesz, Fister, Radics, Puskás, Farkas, Korsós. Csere: Kende-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 ÁPRILIS

PESTMEGYEI HÍRLAP

Kucs Béla

Műanyag szobrok a szoborparkban

Miként már közöltük, *május 1-én* ismét megnyílik a szentendrei szoborpark. A jeles szobrászművészeink alkotásairól készült, itt elhelyezett gipszmásolatok sérüléseit most javítják, majd kő-, illetve bronzszínűre patinázzák, s végül poliészterfestékkel vonják be. Az időjárás azonban még így is sok kárt tesz a szobrokban, ezért a művekről egy nemrég kidolgozott eljárással műanyag másolatokat készítenek, amelyeket ugyancsak patinázással tesznek „eredetivé".

A kiállításon szereplő 150 szobor között néhány új alkotást láthatnak az érdeklődők, így *Kucs Béla „Tűzgyújtó", „Leány földgömbbel", Kiss István „Tinódi"* valamint *Borsos Miklós „Virág"* és *„Búzaszem"* című művét. Bemutatják mai művészeink kisplasztikáit is.

készpénzért
k saját üzletre

telleveleket beváltják Budapesten is.

Ami pedig a részletfizetési feltételeket illeti, erről a következőket hasznos tudni:

általában 5000 forint értékű vásárlásig 20 százalékos előtörlesztéssel 12 hónap, 5000 forinton felül 30 százalékos előtörlesztéssel 18 hónap alatt kell az árukölcsönt visszafizetni. Kisebb értékű cikkeknél 6 hónapos, de legalább havi 150 forintot kell törleszteni (például porszívó, csillár, kerékpár, gyermekkocsi stb. vásárlásánál). A televíziók: Horizont és Topáz típus 500 forint saját rész lefizetése mellett 18 havi, a Minivizor típus 12 havi lejáratra. Zene-

PESTMEGYEI HÍRLAP

1967 FEB 18

Segíteni mindazt, ami előbbre visz

Gondolatok a Hazafias Népfront népművelő feladatáról

A NÉPMŰVELÉS az elmúlt esztendők során a megváltozott társadalmi követelményeknek megfelelően mind szemléletében, tartalmában, mind módszereiben korszerűsödött, tevékenysége szélesedett, személyi és tárgyi feltételei javultak. Ez a fejlődés nemcsupán a hivatásos népművelők fokozódó és alaposabb munkájának eredménye, része van benne a társadalmi szervek, *elsősorban a Hazafias Népfront* népművelést segítő tevékenységének is.

A *Hazafias Népfront*, mint a legszélesebb tömegeket átfogó társadalmi szervezet, az elmúlt esztendőkben *sokirányú segítséget nyújtott* a hivatásos népművelőknek munkájuk eredményességéhez és kiszélesítéséhez. Például esztendők óta számtalan értekezleten, ankéton és tanácskozáson vitatták meg az illetékesek, hogyan lehetne megszüntetni a népművelés úgynevezett fehér foltjait. A még ma is *tanyán élő tízezrek* kultúrálódásáról, művelődéséről van szó. Beszéltek és vitatkoztak róla, de történni már vajmi kevés történt ebben a dologban. A művelődési autókon kívül alig-alig jutottak el a kultúra kincsei, de az okosan politizáló szavak sem a tanyavilág embereihez.

Az elmúlt esztendő őszén a *Hazafias Népfront* volt az a kezdeményező, szervező és végrehajtó, amely a sürgető szavakat tettekre is váltotta. A cseméi tanyavilágban rendeztek először a megyében egész napos programot nyújtó tanyai vasárnapot.

SOKSZÍNŰ PROGRAM várta a cseméi tanyavilág lakóit ezen a napon. A délelőtt a gyerekeké volt: filmvetítés és sportvetélkedő váltotta egymást. Délután előadást rendeztek a mindennapi gondokról, problémákról, az ország- és a világ dolgairól, a felnőttek részére. Az előadást *érdekes vita követte*. Ezután divatbemutatóra, zenés műsorra, szellemi vetélkedőre került sor, majd a jól sikerült programot este filmvetítés zárta. *Ez volt az első kezdeményezés* a tanyavilág embereinek kulturális felkarolására, de nem az utolsó. Nem sokkal később a jászkarajenői, a kőröstetétleni, a kocséri és a törteli tanyavilágban rendeztek a cseméihez hasonló egész napos kulturális programot. És ez még mindig csak a kezdete egy hosszú, egyre gazdagabb kulturális folyamatnak.

Egy másik jelentős kulturális kezdeményezésnek is a *Hazafias Népfront* volt a patrónusa, az elmúlt esztendőkben. Ez a *honismereti mozgalom*, amely felszabadulásunk húszadik évfordulójára a községek helytörténetének megírását tűzte ki céljául. A megye száznyolcvannégy községe közül száztizenhatban írták meg a helyi emberek falujuk hűséztendős krónikáját. Nem a teljes történelmi hitelesség volt a legfőbb követelmény, hanem a *gondolkodtatva politizálás*. Egy-egy falu krónikájának elkészítésében százak vettek részt: a kutatómunkától az írásos összegezésig. Századok elevenítették fel a megtett út emlékeit, legfontosabb változásait, a falu fejlődésének egy-egy jelentősebb állomását és közben — talán akaratunkon kívül is — politizáltak és váltak a szocialista társadalom lelkes propagálóivá. És ez a munka — éppen a *Hazafias Népfront* újabb kezdeményezésére — tovább folytatódik az évforduló óta: mintegy hatvan községben írják napjainkban is a falu történetét.

MÁR HAGYOMÁNY: a Hazafias Népfront által rendezett téli előadássorozat. Érdekes, sokakat érdeklő problematikát ölelnek fel ezek az egyre népszerűbb előadások. Csak néhány témakört említünk: A lokálpatriotizmus, mint a szocialista község- és városfejlődés politikai és gazdasági segítője. A választások. A IX. kongresszus határozataiból adódó feladatok. Az új gazdasági mechanizmus szerepe és jelentősége és így tovább. Míg tavaly harmincöt, az idén már harmincnyolc községben rendez a *Hazafias Népfront* ilyen jellegű előadásokat.

Néhány esztendővel ezelőtt, amikor a művelődési házak nagytermi rendezvényeinek látogatottsága egyre csökkent, a népművelés új formája kezdte meg térhódítását, *a klubmozgalom*. Ez azonban a községekben is eredményessé tette a népművelők munkáját, ahol addig színházterem, művelődési ház nem állt rendelkezésre, csupán néhány kisebb helyiségbe zsúfolódott össze a kulturális munka minden formája. Az eredmény: ma már *mintegy százhúsz klub működik Pest megyében*, köztük huszonöt a *Hazafias Népfront* égisze alatt. Ez is bizonyítja, hogy a *Hazafias Népfront* minden életrevaló, hasznos kezdeményezést lelkesen támogat, részt vesz szervezésében, létrejöttében. A klubok alakulásának időszakában még arra törekedett, hogy külön *Hazafias Klubok* létesüljenek, ennek megfelelő célkitűzéssel. Ma már — s ez a fejlődés útja — *minden klub megalakításához támogatást, segítséget nyújt*, legyen az értelmiségi, mezőgazdaság, vagy akár nyugdíjasok klubja.

Sorolhatnánk még hosszan a *Hazafias Népfrontnak* a népnevelők munkáját segítő kezdeményezéseit, támogatását. Beszélhetnénk a *Hazafias Népfront* által szervezett filmankétok osztatlan népszerűségéről — csak a Hideg napokról öt községben rendeztek filmvetítéssel egybekötött vitaestet —, a zenei ízlésfejlesztést segítő előadásokról — csak a szobi járásban négyet rendeztek az őszszel a *Bartók Béla* zeneiskola tanárainak és növendékeinek közreműködésével —, a könyvbarát mozgalmat támogató munkáról, a kulturális állandó bizottságok segítéséről és így tovább. A felsorolás helyett azonban egyetlen példát említek meg csupán: s ez *a megyében élő művészek összefogása.*

A HAZAFIAS NÉPFRONT kezdeményezte a *Művészek Vietnamért* akciót, amelynek keretében május hónapban irodalmi és képzőművészeti almanachot jelentetnek meg. Az almanach szerkesztő bizottsága: *Fábián Zoltán, Szeberényi Lehel, Cseres Tibor, Karinthy Ferenc* írók, valamint *Kucs Béla* szobrászművész és *Balogh László* festőművész. Az almanach anyagát a művészek honorárium nélkül és a nyomda is társadalmi munkában készíti el az ízléses kiállítású könyvet, amelynek előreláthatóan százezer forintnyi bevételét a vietnami nép harcának megsegítésére ajánlották fel.

A másik, szintén a művészekkel kapcsolatos kezdeményezése a *Hazafias Népfrontnak*: a most szerveződő szentendrei művészklub, melynek szakosztályai a szentendrei művelődési házban működnek majd. Az akció célja: *művészeti központ kialakítása Szentendre városában.*

Az elmondott példák bizonyítanak. Nemcsak népművelésünk egyre erőteljesebb fejlődését, kiteljesedését, hanem azt is, hogy ebből a munkából jelentős részt vállalt a *Hazafias Népfront.*

Prukner Pál

Elkészült az első magyar alu-busz

Az Ikarus szék elkészült az első karosszériája ki nálásával készült. Az új autóbusz Finta László formatervező sága 11 méter, súlya két tonnával kevesebb, mint a hasonló Újdonságnak számít az is, hogy a karosszériába 192 lóerős motorok készülnek majd a felépülő győri moto

Ritka égi jelenség

Háromszoros napfogyatkozás volt a Jupiteren

Hatalmas bolygótestvérünk felszínén nagyjából egyidejűleg három holdjának az árnyéka vonult végig. Igaz, különböző időpontokban érkeztek a Jupiter-tányér elé és hagyták el azt, de volt egy olyan félóra, amikor — pontosan 20 óra 24 perc és 20 óra 56 perc között — mindhárom árnyék egyidejűleg volt látható a Földről. Az óriási, 143 000 kilométer átmérőjű égitesthez viszonyítva ezeknek a 3000—5000 kilométeres holdaknak az árnyéka természetesen elenyészően kicsiny, de már 8—10 centiméteres távcsővel is szépen lehetett látni őket.

Ehhez a jelenséghez érdekes tudománytörténeti előzmények kapcsolódnak. Már Galilei felhívta a figyelmet: abból, hogy a Föld mely pontjáról szemlélve mikor vehető észre a Jupiternek és holdjainak a „bújócskája", legalább is a tengerészek számára kielégítő pontossággal lehet a megfi-

XVII. században viszont Olaf Römer dán csillagász vette észre, hogy ha távolabb van tőlünk a Jupiter, holdjai az általa előre kiszámított időpontnál később bukkannak elő és tűnnek el. Erre alapozta a világon elsőnek azt a következtetését, hogy bizonyos időre még a fény terjedéséhez is szükség van.

16 százalék

A magyar külkereskedelem legfontosabb partnerével, a Szovjetunióval 1967-ben különösen nagy arányokban fejleszti áruforgalmát. A magyar külkereskedelem forgalmának egyharmad része a Szovjetunióval bonyolódik le. 1967-ben a magyar—szovjet áruforgalom értéke eléri az egymilliárd rubelt, ami egyébként igen gyors ütemű, tizenhat százalékos forgalomnövelést jelent.

58 nemzetközi kempingben készülnek az idényre

Május elsején, illetve május közepén nyitnak az ország különböző részein a kempingek, s a Magyar Kemping és Karaván Klub már megkezdte az előkészületeket az idényre.

Az autós turisták az ország minden részén találnak a főútvonalak közelében, jól elérhető helyen, a nemzetközi igényeknek megfelelő kempingeket. A nemzetközinek elismert 58 kemping közül 30 tóparton fekszik, 9 folyó mellett. Hét kemping — a budapesti római-parti, a szentendrei papszigeti, a balatonfüredi, a fonyód-bélatelepi, a debreceni, a tokaji és a szolnoki — az idén FICC jelzést kap, ami azt jelenti, hogy ezeket a táborozóhelyeket a Nemzetközi Kemping és Karaván Klub tagjainak különösen a figyelmükbe ajánljuk.

A Magyar Kemping és Karaván Klub az idén részt vesz a Bécs melletti Laxenburgban sorra kerülő 28. FICC kongresszuson.

Augusztus 7. és 13-a között tartják meg a szentendrei papszigeti kempingben az első hazai kempingtalálkozót.

vizes volt a konyhakő. Lábuk ságtól piszkos. Ittak. Az asztakorsó. Abból töltögettek a kiscskán ment az abroszra is. A szomorú volt. Vidámsága to-

öttek. A fiatalasszony a kisszott. Hogy zavarát mentse, megférfit a kerthelyiségbe. Jeges a fiúnak nem rendelt, megsérélutáni meccsről beszélgettek, ókról, hogy az isten pénze is nekik. Ebben meg is egyeztek.

t mondta az apa fiának, hogy k át hozzájuk a feleségével . Elmondta mi lesz ebédre. ek az apósékhoz a fiatalasszoelsuttogta, hogy mi lesz apáék-

denki örült. Nagyon szépen luska elmondta sógornőjének az -vicceket azután a Jean-viccees közönség volt, jókat nevetett. hálásabb és egy kissé már magát. Aztán nekivetkőztek

tlevest az asszony tejföllel tá- az asztalon volt minden. A és babfőzelék nagyszerű kontestette alá a hideg málna vér- Megmozdultak a nedvek, csőalak. Béluska melléevett, hatalt kötöttek a nyakába.

os lakodalom — mondta a nagyaz ételhegyre. — Ugye, milyen minden, Éva? Erre spóroltam hogy egy jót egyem.

klott és kirohant. Tíz perc múlvissza, halálsápadt volt és hiálták, nem evett. Csak szomorúsirkét.

ng — mondta az apa — nem bort reggelizni édes fiam.

szomorúbb lett és hallgatott. De mindig a rántottcsirkén csün-

A. A.

Hét új film

„Ünnepnapok"

címmel *Kardos Ferenc* írt forgatókönyvet, s rendez belőle filmet. Ugyancsak szerzői film a készülő

„Lássátok feleim":

írója és rendezője *Fazekas Lajos*. Hősei mai fiatalok. *Fábri Zoltán*

„Egymás mellett, akár a fókák"

című új filmjét készíti el *Sükösd Mihály* a *„Megérkezett"* című novellája alapján.

A napokban készített próbafelvételeket *Banovich Tamá*

„Ezek a fiatalok"

című filmje főszereplőjelölt jeiről.

Rövidesen befejezik *Berkes András*

„Sellő a pecsétgyűrűn"

című regényének kétrészes filmváltozatát. Megkezdődtek a

„Jaguár"

felvételei is: *Heltai Jenő* derűs hangulatú regényét *Dömölki János* filmesíti meg.

A sztatírikus bűnügyi komédia divatos műfaját *Ol Gábor*

„A múmia közbeszól"

című filmje képviseli.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 AUG 26
HAJÓ-DARU
Budapest

Kucs Béla

1021

Műtermi látogatáson Kucs Bélánál

Egy alkalommal én is részt vettem, amikor egy kisebb csoporttal Kucs Béla, Munkácsy-díjas szobrászművészt látogattuk meg. Amíg a Népstadion úti műterméhez érkeztünk, sokszor megfordult fejemben, milyen is lehet közelről egy műterem? Milyen lesz a találkozás a mesterrel?

Nem kellett sokáig várni.

A fogadtatás nagyon szívélyes volt, annál is inkább, mivel a művész közülünk többeket személyesen is ismert, hiszen már többször járt nálunk a gyárban.

Voltam már sok tárlaton és kiállításon. Ez egészen más volt. Önkéntelenül is megragadott a különös légkör, a művészi rendetlenség és rend, a sok kész és félig kész szobor, kisplasztika, plakettek, különös szerszámok, a műterem egyszerű érdekességei; és mindezek közt az ember.

A kezdeti szorongásom csak akkor engedett fel, amikor baráti hangulatban elbeszélgettünk; kortársai művészetéről, saját életéről, műveiről. Így tudtam meg, hogy Kucs Béla az életét, a munkát bányászként kezdte, és fiatal munkásként ette a felszabadulás előtti bányászélet keserves kenyerét. A nehéz fizikai munkát a rövid pihenők feledtették vele, amikor agyagból gyúrta a különböző figurákat, vagy bányásztársai „szórakoztatására" a bánya falára készített krétarajzokat, talán itt 17 éves fejjel ébredt rá, hogy ez más, mint amit mások csinálnak. Ezt ugyan egy gyermekkori barátja, volt bányásztársa — látogatásunkkor ő is ott volt, mert Pesten járva mindig felkeresi a mestert — rögtön cáfolni igyekezett és elmondta, hogy Béla már az elemi iskolában olyan körtéket és almákat formált agyagból, hogy a valódi sem volt különb.

Nem vagyok műértő, de ahogy műveit szemléltem, önkéntelenül felfedeztem bennük az egyszerű és mégis bonyolult ritmust, az élet, a munka, az érzelmi életünk, létünk ritmusát. Korai bányászfigurái, „A pihenő bányász" vagy az „Ülő bányász", élethűen ábrázolják a megfeszített, nehéz, fáradságos bányászmunkát, annak ellenére, hogy nem munka közben ábrázolja őket, mégis megelevenedik a bányászélet.

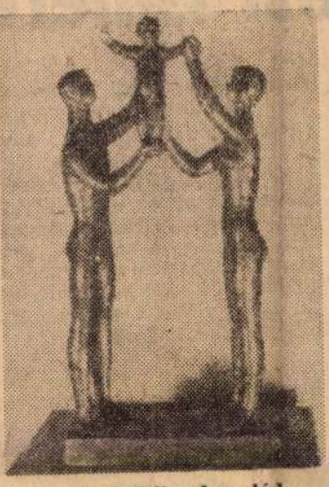

Kucs Béla: A család

Hadd szóljak a „Szomjúság" művéről is. Önkéntelenül végignéztem a szobor alkotójának zömök, izmos alakját, erős bányászkezét. Elgondolkoztam, ezekkel a nehéznek látszó kezekkel, hogyan lehet ilyen szép, leheletfinom szobrokat alkotni. A szobor egy térdelő gyönyörű női akt, aki két kezéből iszik. A fizikai szomjúságon kívül kifejezi a vágyakozást és minazt, ami a két fogalom körébe tartozik. Újabb alkotásai között szívesen foglalkozik többfigurás kompozíciók létrehozásával, itt is a mindennapi életünk egy-egy mozzanatait örökíti meg.

A látottak és tapasztaltak felsorolását nagyon sokáig tudnám még folytatni, de ehhez az én szókincsem — nem vagyok író ember — kevés. Az azonban biztos, hogy számomra nagyon tanulságos volt ez a látogatás. És ami még ennél is fontosabb, szereztem egy jó barátot, aki műveivel helyettem, de szívem szerint mondja el véleményét a világról — nem „középiskolás fokon".

A barátságunkat megpecsételtük azzal is, hogy bányászmódra megvendégelt bennünket: szalonnával, paprikával, nyers uborkával és persze egy kis itallal is. Csak ajánlani tudom mindenkinek, vegyenek részt ilyen műteremi baráti látogatásokon. Ismerjük meg ma élő művészeinket és alkotásaikat.

Remélem, a gyáregységi kultúrbizottság programja továbbbra is lehetővé teszi az ehhez hasonló látogatásokat számunkra.

Hoós János,
óbudai gyáregység tmk

FÓRUM

Vezetési ismeret, vezetés

Érdekes, izgalmas vita folyik hetek óta a Hajó—Daru Fórum rovatában. Ha néha talán szélsőséges nézeteket is olvashatunk, az bebizonyosodik, hogy akár idősek, akár fiatalok a vezetők, nagy felelősséggel és nem utolsósorban *javítaniakarással* szólnak hozzá a vitához.

Bennünket is ez cél vezet, amikor szavunkat hallatjuk egy ilyen fontos kérdésben. Az egyik szerző a következőket írja: „A jó vezetőnek ismernie kell a korszerű vezetési módszereket és eszközöket. Ezeket bátran, feladatok szerint legalkalmasabbak meghatározásával — használnia kell."

Az emberismeret

Ma már mindenki előtt ismert, hogy a vezetéshez nem elegendő mindaz a szakmai ismeret, melyeket az adott vezetők szakmájuk elsajátítása közben megtanultak. *Szükségük van vezetési ismeretekre is.* A vezetési ismeretek széles körét nincs módunkban most feltárni, hiszen a vita is nemegyszer kitért ezekre. Helyzetünknél fogva csak egy tudomány ugyancsak fontos szerepére szeretnénk gazdasági szakmai ismeretekkel mindenki rendelkezik, adott munkahelyének megfelelően. Senki számára nem jelent problémát, hogy esztergályozni csak az esztergályozhat, akinek ehhez szükséges ismeretei és megfelelő gyakorlati tapasztalata van, és ugyanakkor szerkesztőmérnök is csak mérnöki alapképzettséggel lehet valaki.

De vajon ki vezethet? Vezetőket még nem képeznek. Az már bizonyos, hogy külön vezetői egyéniségek, vezetői tulajdonságok csak nagyon elrejtve jelentkezhetnek egyes embereknél. Vagyis vezetni szinte mindenkinek lehetne vagy lehet, *aki a társadalmi megbecsülés és az egyéni felelősségvállalás* olyan helyére kerül, hogy vezetési feladattal bízzák meg.

Nem mindegy, hogy hogyan vezetünk

Nem mindegy azonban, hogy hogyan vezetünk. A vezetés mennyiségi és minőségi tartalma egy adott termelési egységben nagyon könnyen meghatározható. Akár termelési mutatókkal, akár fluktuációs mutatókkal stb. Vagyis séges, ha megfelelő ismeretekkel fel van vértezve. Ez a műszaki, közgazdasági vagy akár emberi ismeretekre egyaránt vonatkozik. A vezetőnek tehát nemcsak az adott műszaki és közgazdasági kérdésekben kell járatosnak lennie és ezeket mint vezetőnek megfelelően alkalmaznia, hanem a *vezetés olyan speciális módszereit is ismernie kell, melyek a pszichológiai, az emberismeret tárgykörébe tartoznak.*

Ezért örvendetes maga ez a vita, mely felhívja a figyelmet arra, hogy a vezetőnek éppen a felelősségéből eredően *az emberekért való felelőssége érdekében* nemcsak műszaki stb. ismeretekben kell továbbképeznie magát, *hanem a gyakorlati emberismeret tudományában is, a pszichológiában.*

Gyakorlatra van szükség

Ugyanakkor hangsúlyozni szeretnénk, hogy a széles szakismeret, jelen esetben pszichológiai jellegű szakismeret sem elegendő a jó vezetéshez. *Gyakorlatra van szükség.* Senkiből nem lesz jó vezető a hajóiparban azáltal, hogy ismeri a vezetés legkülönbözőbb pszichológiai fogásait. Szükség van arra a vezetési gyakorlatra is, melyet éppen itt, a hajógyár speciális viszonyai között sajátít el az illető vezető. Mivel éppen fiatal vezetőkről van szó, talán nem volna elvezendő egy olyan gondolat, aminek értelmében a régebbi

---

áértéssel

zik az e lap hasábjain folyó vezetéselméleti vitákra.

A vezetői ...et –

1021

Szoboravatás – „előleleplezéssel"

Autók sokasága áradt vasárnap a Dunakanyar felé. S az autósok, a kirándulók Szentendre bejáratánál a város új színfoltjában gyönyörködhettek. A HEV végállomás szomszédságában lévő kis parkban ekkor avatták fel Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész Szomjúság című alkotását — amelyet épp a tv-operatőr kap lencsevégre. Sziráky Ferenc a városi tanács vb-elnöke ünnepi beszédében hangoztatta: ez az első köztéri szobor a városban, s ez az új alkotás is hozzájárul Szentendre kulturális jellegének reprezentálásához.

Kucs Béla a városi Parkmúzeum műtermében sütőmészkőből formálta ki új alkotását. Az anyagot a tanács biztosította.

— Tavasszal kezdtem hozzá a szobor elkészítéséhez, örömmel vállalva a helyiek kérését, hiszen ezzel is hozzájárulhattam a város szépítéséhez — mondotta Kucs Béla. — Kovács Pál kertészeti technikus a talapzat építésénél nagy segítségemre nyújtott nekem.

Egyébként, úgylátszik néhányan túlkorán voltak kíváncsiak a szoborra. Vasárnapra virradóra ugyanis eltűnt a „Szomjúság"-ot eltakaró lepel. Így aztán a „hivatalos" leleplezést a délelőtti ünnepség keretében nem lehetett megtartani.

Kép és szöveg: **Reitter**

1965 JÚN 5
PESTMEGYEI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Sul... ...ád

(Folytatás az 1. oldalról)

mozgalomban, nem felelnek meg a valóságnak" — mondotta a djakartai rádióban.

Az adást Malaysiában hallgatták le. Nem tudni, egyenes adás volt-e, vagy pedig az elnök beszédét előzőleg magnetofonszalagra rögzítették.

Annak ellenére, hogy igazolta a légierő szerepét, nem egészen háromperces rádióbeszédének egy másik részében fenti kijelentését kétségbevonhatóvá tette: éberségre intett annak érdekében, hogy a légierő és a szárazföldi hadsereg ne csapjon össze egymással. Kérte a fegyveres erőket, hogy a nemzet érdekében legyen egység.

Sukarno most első ízben jelentette be, hogy

amikor pénteken hajnalban az államcsínykísérlet kirobbant, Djakartából a város szélén fekvő Halim légitámaszpontra menekült:

„Szabad akaratomból utaztam el, mert az volt a véleményem, hogy jobb, ha repülőgép áll rendelkezésemre, amelyet bármikor használhatok, ha valami olyasmi történik, ami nincs kedvünkre".

Sukarno homályos megjegyzését a légierő szerepéről, még titokzatosabbá teszi *Omar Dani*, a légierők vezérkari főnökének helyzete. A lázadó Szeptember 30-a mozgalom által felállított, úgynevezett indonéz forradalmi tanács listáján Dani az első nevek között szerepelt. Később hűségéről biztosította Sukarnót és cáfolta, hogy köze lett volna a puccsistákhoz. Hétfőn délelőtt *a malaysiai rádió, részletek ismertetése nélkül, arról számolt be, hogy Omar Danit letartóztatták.*

Djakarta

Achmed Jani tábornok, a szárazföldi hadsereg vezérkari főnöke halott. Mint nyugati hírügynökségek közlik, *Subroto* tábornok, a hadsereg tájékoztatási osztályának vezetője hétfőn a djakartai rádióban bejelentette, hogy

egy tömegsírban megtalálták Jani és öt más tábornok holttestét. A főtiszteket a puccsista, úgynevezett Szeptember 30-a mozgalom végeztette ki.

Egy másik rádiónyilatkozatában *Subroto* rövidesen ismertette, mi a hadsereg ver- e rádió djakartai székházát és a főpostát, ezután pedig kiragadták a hatalmat *Sukarno* kezéből, kirekesztették őt forradalmi tanácsukból, amelyet a kormány feloszlatása után hoztak létre.

Subroto kijelentette:

valójában sohasem létezett az az összeesküvés, amelyre a puccsisták az államcsíny kirobbantásakor hivatkoztak.

Kijelentette, hogy a hadsereg „szétzúzta a hatalomátvételi kísérletet", s *a Szeptember 30-a mozgalom maradék erejét is nemsokára végleg fel fogják számolni.*

A katonai helyzet továbbra is rendkívül zavaros. Singapore-i diplomáciai források kétségbevonják azokat az értesüléseket, hogy az államcsíny kirobbantóihoz hű katonai és félkatonai alakulatok Közép-Jáván máris felvették volna a harci érintkezést a Sukarnóhoz hű szárazföldi erőkkel. Más jelentések szerint viszont, amelyeket a malaysiai rádió még hétfőn dél-

KASMÍR:

Har

a tűzszüne

Kucs Béla

Fiatal művészek az Ernst Múzeumban

Szombaton nyílt meg a fiatal művészek studiójának első budapesti kiállítása.

A studió, illetve a csoportosítás alapja — amint ez a különböző nyilatkozatokból kitűnik — tisztán elvi alap. Tehát nem „érdekképviseleti", vagy „műtárgy-terjesztési" célokkal alakult a fiatalok e társasága. Több mint kétszáz művészt — festőket, szobrászokat és grafikusokat — érdemesítettek a studió tagságára, de a kiállítás példásan szigorú zsürizése révén csak mintegy száz fiatal művét láthatjuk a tárlaton. A legjobbakét...

Kucs Béla „Bányász" című szobra a kiállításon.

A szakemberek véleménye szerint a kiállítás színvonala a várakozáson felül magas. A nagy tárlatokról már ismert fiatal tehetségek mellett számos olyan művész nevét jegyeztük meg, akik csak nemrég végezték el a főiskolát, 's máris figyelemre méltó művekkel rukkolnak elő. Egy-egy alkotás — főleg a festmények között találunk ilyeneket — bármely országos kiállításon is dícsérettel szerepelhetne. (A készülő moszkvai biennale bíráló bizottsága egyébként számos alkotást máris kiválasztott az anyagból — a kiállítás zárása után ezek a művek is reprezentálják majd új képzőművészetünket e nagy nemzetközi versenyen.)

Képzőművészetünk mai állapotának ismerői persze felfedeznek olyan vonásokat is, amelyek vezető mestereink működésének erős és közvetlen hatását mutatják. Természetes dolog ez, s — annak fenntartásával, hogy a jövőben több önálló kezdeményezést is szeretnénk látni — nem ítélhetjük meg túl szigorúan. A legfontosabb körülmény mégis az, hogy a „holnap művészei" — amint az egész tárlat határozottan tanusítja — tehetségesek, s méltó utódai lesznek idősebb mestereinknek.

Átmeneti időt él a képzőművészet, s ez az átmeneti állapot a fiatalok anyagára is jellemző. Sokfelé keresnek, tapogatóznak, de a legelevenebbek a realista törekvések — hogy egyebet ne említsünk: a sokat kárhoztatott táj- és csendélet-kultusz itt már nem uralkodik. Avval biztat, hogy a jövőben egész művészetünk jóval közelebb kerül a való élethez, s mélyebben képes tükrözni alakuló társadalmunk karakterisztikus jellegzetességeit.

Cs. M.

Legújabb, módosított 125 köb
kerékp
Mezőgazdas
a KERAVILL
kaph
Ugyanott ingyenes

EH 98-IX 16
III 213.

Ezen a héten jelentősen megélénkül az élet a parlamentben. Kedden az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága által *az alkoholizmus elleni küzdelem kérdéseinek vizsgálatára* kiküldött albizottság tart ülést és készíti el összefoglaló jelentését. Ezt a jelentést szerdán tárgyalja meg teljes ülésén *a szociális és egészségügyi bizottság.*

Ugyancsak szerdán ülésezik a parlamentben az *építésügyi és mezőgazdasági* bizottság közös albizottsága is.

Csütörtökön az országgyűlés *jogi és igazságügyi bizottsága* ül össze a parlamentben. Napirendjén szerepel: törvényjavaslat *az országgyűlési képviselők, valamint a tanácsok tagjainak választásáról szóló jogszabályok módosításáról és kiegészítéséről.* Előadója *dr. Nezvál Ferenc* igazságügyminiszter.

Megalakult a pap

A Hazafias Népfront budapesti békebizottsága értekezletre hívta meg a Budapesten működő római katolikus lelkészeket. Ma délelőtt a Központi Városháza egyik nagy tanácskozó termében gyülekeztek össze a meghívottak. *Dr. Pesta László*, a Hazafias Népfront budapesti békebizottsága nevében üdvözölte a megjelenteket, majd átadta az elnöklést *dr. Balogh István* érseki biztosnak. *Beresztóczy Miklós* prépost arról beszélt, hogy most tízéves a békemozgalom, s ebbe az évfordulóba kapcsolódik a budapesti papok mostani összejövetele. A népek békeakarata az az igazi hatalom, amely a kormányok akaratát és a hadseregek erejét is meg tudja változtatni — mondotta Beresztóczy Miklós. — *Ez a mozgalom kezet nyújt mindazoknak, akik őszintén akarják a békét, bármilyen gazdasági, vagy társadalmi irányba haladjanak is.* A béke szándékának egysége megengedhet differenciákat egyéb kérdésekben, *csak a béke kérdésében legyen egység.* Az a tény, hogy nincs háború, azt jelenti: van élet. A magyarországi katolikus papok beállnak a béke munkájába. A mi békemozgalmunknak szellemi irányítója az Opus Pacis. *Megyénkben öt-hat helyen alakultak katolikus békebizottságok. Budapestnek élen kell járnia katolikus papi vonalon is, példát kell mutatnunk az egész országban levő paptársainknak és a híveknek is.*

Dr. Potyondi Imre nagyprépost, a Központi Papi Szeminárium rektora volt az első felszólaló, aki helyeselte, hogy Budapesten megalakuljon a római katolikus papok békebizottsága. Több hozzászólás után a megjelent budapesti római katolikus lelkészek kimondották: *megalakítják a budapesti római katolikus papok békebizottságát.* A békebizottság vezetőségébe választották a többi között *dr. Horváth Richárd* országgyűlési képviselőt, *Peisz Lajos* kanonok budapesti helytartót, *P. Váradi Béla* fe-

Elkészült a budap 15 éves fej

Elkészült Budapest mezőgazdaságának tizenötéves távlati fejlesztési terve. A főváros határának szántóterülete *a mostani 55 százalékára csökken.* A szarvasmarhaállományt 15 év alatt *a jelenlegi kétezerről 4500-ra emelik; elsősorban a csecsemőket és az egészségügyi intézeteket kívánják Budapest határából friss tejjel ellátni.*

A gyümölcstermesztésben a termőterületek *teljes rekonst-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

P PESTMEGYEI HÍRLAP

Kucs Béla

1988 JUL 26

A SZOBORKERTBEN

100 ÚJ MŰALKOTÁS

A szentendrei szoborkert szélesre tárt kapuja mögött jobb kéz felől a Kelet Ázsiai Múzeum megteremtője, Hopp Ferenc síremlékének másolata fogadja a látogatót: lehunyt szemű hindú nő szobra. Jobb kezének mutatóujját szájára téve, áhítatra int, mintha csak Horatiust idézné:

— Favete linguis! Hallgassatok!

●

Intelme nélkül is elhallgatna a látogató, amint átlépve a tágas park küszöbén, a szobrok néma és mozdulatlan, mégis annyira beszédes és mozgalmas világa tárul eléje. Nagyszerű gondolat volt ez a szoborkert, egy Szentendrén élő és alkotó művész, Kucs Béla vetette föl. Megvalósításához lelkes támogatókra talált a Duna-parti műemlékvároska vezetőiben is. A gyönyörű kertben a benne felállított szobrok száma már tavaly megközelítette a százat. A legkiválóbb magyar szobrászok alkotásaiban gyönyörködhet itt a közönség, azokban a szobrokban, amelyeknek eredetije az ország különböző városaiban és községeiben ékesíti a köztereket. A szoborkert ma már Szentendre egyik legvonzóbb látványossága, jelentős idegenforgalmi tényező, igen sok túrista azért keresi föl Rab Ráby hangulatos városkáját, hogy abban gyönyörködhessék.

A város vezetői is fölismerték az újszerű intézmény jelentőségét, és továbbfejlesztéséhez készségesen biztosítják az anyagi támogatást. Az idén hozzácsatolták a szomszédos Ábrányi villa hatalmas kertjének egyik részét is, azt gyönyörűen rendbe hozatták. A bejárat közelében gyors ütemben most épül a környezetbe illő pavilon, amelyben a látogatók megvásárolhatják majd a kiállított szobrok kicsinyített másolatait is.

●

Kucs Bélával szeretnénk beszélni, hogy tőle tudakoljuk meg a szoborkert fejlesztésének részleteit. A pavilont építő kőművesek azt mondják, hogy nem régen eltávozott hazulról, valószínűleg a városi tanácsnál van valami dolga, de hamarosan visszajön.

Addig bejárjuk a lejtős kertet és nézegetjük a szobrokat. Az egyik fordulónál kis legényke szegődik hozzánk. Ingének mellzsebéből jegyfüzet kandikál elő.

— Te vagy a szoborkert igazgatója? — tréfálkozunk vele.

— Csak a pénztárosa.

— Kucs Bélát várjuk.

— Az előbb még itt láttam. Lehet, hogy a városba ment.

— Van-e sok látogató? Adsz-e el sok jegyet?

— Vasárnap majdnem háromszázat adtam el.

— Mennyit keresel rajta?

— Harminc százalék a jutalékom.

— Hogy hívnak?

— Kucs Béla. Ifjabb Kucs Béla.

Igy derül ki, hogy a kis pénztáros fia a szoborkert alapítójának és vezetőjének.

Maga a művész késik, pedig múlik az idő, sietnünk kellene.

— Akkor veled csináljuk meg az interjút — mondjuk tovább tréfálkozva.

— Tessék kérdezni — ajánlkozik a legényke, igen komolyan.

Hamarosan kiderül, hogy pompás interjúalany. Pontos választ tud adni valamennyi kérdésünkre. Tőle tudjuk meg, hogy a már felállított szobrok száma közel jár a százhoz, de további száz szobor már a helyszínen várja az elhelyezését. Meg is mutatja a park felső felében épített színt, amelynek széles födele alatt halmozták fel az új anyagot. Különös látványt nyújt ez a töméntelen, összevissza heverő szobor. Hatalmas kompozíciók is akadnak köztük, nagy méretű szoborcsoportozatok, természetesen nem egyben, hanem kisebb-nagyobb részekben. Itt egy fej, ott a törzs az egyik karral, amott a lábak.

— A legérdekesebb köztük az Európa elrablása című csoport — mondja a gyerek és mutatja Zeus főistent, aki bika alakjában rabolta el szerelmét, a föniciai király lányát, Európát.

●

Hibátlanul elsorolja, hogy az utcai kerítés mellett elhelyezett portrék kiket ábrázolnak.

— Kossuth, Madách, Janus Pannonius, Kossuth Zsuzsa, Graham Bell, Dózsa, Iványi Grünwald Béla, Gábor Áron, Ferenczy Károly, Tóth Árpád, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor.

— Ugy látszik, te is szereted a szobrokat.

— Szeretem, de azért én nem leszek szobrász.

— Hát mi?

— Erdőmérnök.

Apja művészetére mégis büszke. Áhitattal mutatja meg a hátsó udvarban azt a hatalmas nőalakot, amelynek kőbefaragásán most dolgozik az édesapja.

Magyar László

Művészet és hobby

A domboldalra épült sárga ház manzardszobájának ablakából csodálatos panoráma tárul elém. A mediterrán tájakat idéző magas tetejű házak s alattuk a vén folyó hömpölyög méltóságteljesen. Festő ecsetjére-vásznára kívánkozó látvány, de ezúttal csak meg kell fordulni s máris élénk színekben pompázik előttem az imént látott szépség: a festőállványon a művészre vár a megkezdett s befejezést sürgető alkotás.

Ilosvai Varga István

munkásságának középpontja

a tájkép. Nemcsak a messzi horizontú tóna, a sejtelmes zsúfoltságú erdő. Képein tájakká szélesül a város zegzúgos sikátora, kényszerű kanyarba torzul szűk utcája. Vonzó tájjá bomlik a gyúródeszkányi virágos kisudvar s nyájas távlatokba terjed a fölülről szemlélt háztetők szögekbe torlódó színes sokasága.

A természeti motívum számára alkalom és ürügy csupán mondanivalójának, érzelmeinek kivetítésére. Borús tájaiban önmaga félelmei fenyegetnek, napfényes ragyogásaiban önmaga örömei ujjonganak. Teherhordóinak fáradtságát önmaga verítékezi, de még az utcák és közök kényszerű hajlataiban s a tetőgerincek megtört, szögletes ütközéseiben is önerőinek küzdelme tükröződik.

Rippl-Rónai volt a mestere, s harmincnyolc esztendeje mutatta be először lírai hangulatú képeit. Azóta haja megezüstöződött, de magas, szikár alakja változatlanul egyenes.

— A közelmúltban kellett volna megnyílni önálló tárlatomnak az Ernst Múzeumban — mondja csendesen —, sajnos, a betegség még az ősszel levert a lábamról, elmaradtam a felkészüléssel, így aztán eltolódott a kiállítás időpontja is. A tervek szerint csak kora tavasszal kerülhet sor rá. Mintegy hetven—nyolcvan képemet szeretném bemutatni. A legújabbak mellett azt a harminc képet is, amely a Nemzeti Galéria tulajdona.

Betegsége nemcsak munkájában vetette vissza. Később, amikor a ház udvarán, kertjében sétálgatunk, panaszolja csendes szomorúsággal.

— Meg kellett válnom legszebb kaktuszaimtól... Tavaly még ezer fajta termett itt a kertben. Háromszáznál alig valamivel több fajta maradt meg belőle. Ezeket is csak nagy nehézségek árán tudtam ápolni, gondozni.

Melegágyak

sorakoznak egymás mellett a kertben. Sorra felnyitja tetejüket: alattuk a déli földteke különös, egzotikus világa. Tűzvörös és sárga virágú, a legkülönbözőbb formájú kaktuszok sorakoznak egymás mellett. Talán ötvennél is több virágzik egyszerre. Csodálatos látvány...

— Régi hobbyjaim egyike... — mondja mosolyogva, aztán magamra hagy, bemegy a házba s fényképalbumokkal tér vissza. — Nézze, milyen csodálatosak voltak közöttük... — mutatja sorra a képeket, amelyeket ő örökített meg. Mert a fényképezés is a hobbyja. A legújabb.

Fekete-fehér és színes felvételek. Valamennyi e különös, délszaki növényeket örökítette meg.

— Sajnos, öregszem... — mondja csendes önirónlával később. — Már nem jut mindenre időm. A lepkegyűjteményemre már csak a legszükségesebb megőrzés, konzerválás munkáját fordíthatom.

Lepkegyűjteménye:

tizenkétezer darab, ezer fajta lepke. Megtalálható bennük valamennyi lepke, amely a Dunakanyar flóráján megél. Csodálatosan szép gyűjtemény.

A kérdés ezek után akaratlan:

— Van más hobbyja is?

— Csak volt — legyint lemondóan. — A bélyeg. Megvan valamennyi magyar bélyegsorom. De hónapok telnek el, hogy percek sem jutnak rá... A festészet mégis csak fontosabb. Az az igazi szenvedélyem. A többi csak amolyan pihentető, megnyugtató, ha munka közben elfáradok...

Kivételes egyéniség. Sikeres művész: derűs, az élet szépségét, az ember győzelmét hirdető alkotásait szeretik a kiállítások látogatói. Nem dolgozik gyorsan, de nincs híján a szorgalomnak: ezt bizonyítják újabb és újabb képei, amelyek már szinte múzeummá formálják szentendrei házát. S mint ember is a legjobbak közül való: valamiféle munka, elfoglaltság nélkül talán egyetlen óráját sem tudja elképzelni életének.

P. P.

...írlap

„Hass, alkoss, gyarapíts!"

Műszaki fejlődés a tervidőszakban

A műszaki fejlődés meggyorsítása egyik fő gazdaságpolitikai célkitűzésünk. A harmadik ötéves terv előirányzott beruházásai és a termelés várható szerkezeti változásai is ebben az irányban mutatnak. Az új ötéves népgazdasági terv a gyártmány- és gyártásfejlesztési feladatokat többnyire a vállalatokra, kutatóintézetekre bízza, sajátos eszközeivel viszont kedvező feltételeket teremt a műszaki haladás általános ütemének meggyorsításához.

A kohászat megkezdi

például a könnyű- és középnehéz épületszerkezeti anyagok, egyebek között a lemezből hajlított és lyukasztott, tetszés szerinti méretben összecsavarozható elemek gyártását. Így a különböző csarnokszerkezetek (iparban, közlekedésben, mezőgazdaságban, raktározásnál) 50—70 százaléka majd termelékeny módon, előregyártott elemekből készülhet 1970-ben. A korszerű nagyelemes építkezések aránya az 1965. évi 6 százalékról 70 szá-

rehajtásával meggyorsulhat népgazdaságunk általános műszaki fejlődése, néhány ágazat pedig a nemzetközi élvonalba kerülhet, biztosítva a gazdaságos export fokozását.

Nyilvánvaló, hogy a gazdasági fejlődés hatékonyságát jelző, oly gyakran emlegetett minőségi mutatók, így a gyártmány- és gyártásfejlesztési feladatok központilag nem írhatók elő, illetve végrehajtásuk nem is ellenőrizhető egyértelműen a vállalatoknál. Mindezt viszont pontosan megtervezhetik a vállalatok, a technikai haladás irányainak, a piac — a hazai és a külföldi felhasználók — igényeinek ismeretében. S a központi tervszerű irányítás megfelelően ösztönöz majd a szükségletek magas színvonalú kielégítésére, a műszaki tudományos fejlődésre a vállalatoknál.

A vállalatok műszaki fejlesztő munkájában így megszűnik majd az öncélúság, a formalitások veszélye. A költségvetésből finanszírozott akadémiai intézetek és egyetemi tanszékek alapkutatási eredményeihez a jövőben is ingyenesen hozzájuthatnak a vállalatok, ám a konkrét helyi feladatok megoldási módjai közt már gazdasági mérlegelések alapján szabadon választhatnak. A műszaki és vállalatfejlesztési alap terhére bővíthetik saját kutató-fejlesztő részlegük létszámát, vagy megbízható gazdasági számítások alapján a vállalkozásszerűen működő műszaki kutató és szervező intézeteknél megrendelhetik egy-egy feladat kidolgozását, illetve külföldi licencvásárlásra tehetnek javaslatot.

Ahhoz, hogy a gyártmány- és gyártásfejlesztés valóban felelősségteljes vállalati feladattá váljon az új gazdasági mechanizmusban,

szükséges felülvizsgálni

mindazokat a bürokratikus intézkedéseket, amelyek jelenleg fékezik ezt a munkát, indokolatlanul monopólhelyzetet teremtenek, az üzemek elkényelmesedésére, technikai konzervatívizmusra vezetnek. Így például a prototípus körülményes jóváhagyási eljárása, a profilgazdarendelet, a beruházási kódex számos intézkedése, fékezi jelenleg a vállalatok

Nagy természeti kincsünk, a bauxit termelésének és az alumínium feldolgozásának rohamos fejlesztése szintén a műszaki haladás irányába bővítik a feldolgozóipar alapanyagbázisát.

Az új ötéves terv

tehát azokra a legfontosabb feladatokra összpontosítja a figyelmet, a szellemi és anyagi erőket, amelyek végkezdeményező készségének kibontakozását, s igyekszik kiküszöbölni a fejlesztő munkában elkerülhetetlen kockázatot, miközben behozhatatlan időveszteséget okoz. A sok visszásságra módot adó újítási és találmányi rendelet is felülvizsgálásra szorul. A fejlesztő szakemberek munkaköri kötelességévé válik, az újítás, a kezdeményezés és általában az alkotó gondolkodás, kiemelkedő eredmények elérése esetén viszont alapkeresetük és prémiumuk beosztott munkakörben is elérheti, vagy megközelítheti majd a vezetőállásúakét.

Nagy feladatok állnak mérnökeink, technikusaink, közgazdászaink előtt. Az ötéves terv lelkesítő célkitűzéseinek végrehajtásában nemes versengés alakulhat ki a vállalatok, a kutatóintézetek, a fejlesztő szakemberek között. S az a kollektíva, amely többet tesz a műszaki haladásért, eredményesebben munkálkodik a közösség érdekein, munka- és életkörülményei is gyorsabban javulnak. S aki személy szerint többet ad a társadalomnak, az maga is nagyobb hasznát látja majd. Érdemes tehát már ma a gazdasági reform szellemében korszerűen gazdálkodni, a műszaki fejlesztés meggyorsításán tevékenykedni, hiszen olyan nagy belső tartalékok hasznosíthatók a vállalatoknál, amelyek az ötéves terv előirányzataihoz képest is meggyorsíthatják gazdasági előrehaladásunk ütemét, szilárd alapot teremtve a népjólét további emeléséhez.

Kovács József

Utazzon autóbuszon

az
ADRIAI TENGERRE
Abbázia
Fiume
Crikvenica
JUGOSZLÁVIÁBA
Szabadka
Újvidék
CSEHSZLOVÁKIÁBA
Magas Tátra
Besztercebánya
Zólyom
Nagyszombat
Galánta
Somorja
LENGYELORSZÁGBA
Zakopane
Krakkó
AUSZTRIÁBA
Bécsbe

Menetjegyek helybiztosítással válthatók
Érdeklődés:
Budapest, Engels tér
Tel: 18—28—28
és az IBUSZ irodákban

elődési ház

etkés és Perőcsény ellen és a moziüzemi vállalatnak?

vételének háromnegyed része fejében Peröcsény község tanácsától 1446 forintot követel.

A két tanács egybehangzóan azzal védekezik a bíróság előtt, hogy a kultúrházat, mint igénybe vehető helyiséget, több mással együtt, mindössze kijelölte, de a tsz-nek magtár céljára csupán akkor adta oda, amikor

a megyei tanács művelődési osztálya ehhez határozatilag hozzájárult.

Vagyis a megyei tanács döntött az igénybevétel kérdésében. Egyébként is kényszerű, szükségintézkedés történt, miután a gabonát megfelelő nagyságú magtár hiányában, amíg a felvásárló átveszi, valahol tárolni kellett.

Azt, hogy a moziüzemi vállalatnak a kultúrház igénybevétele következtében bevételkiesése volt, senki sem tagadhatja, az alperesek sem teszik. Tagadják azonban azt, hogy nekik akár csak egy fillért is fizetniük kellene emiatt.

Hogy kinek van igaza a perben, azt a bíróság fogja eldönteni..

Akárhogyan szóljon azonban az ítélet, döntése elvi jelentőségű lesz.

Azt, hogy a moziüzemi vállalat éppen két kisebb község ellen indított pert és viszonylag alacsony összeget követel, nyilvánvalóvá teszi, hogy próbapert folytat. Ha ez a per számára kedvezően végződnék, lehetősége nyílik a többi községgel szemben szintén azonos eredetű anyagi igényt támasztani.

Egyébként, miután tavaly óta sem mindenütt épült új magtár, a gabonatermés pedig az idén is lényegesen jobb, ez idén is sok községben kerül sor szükségmagtárak kijelölésére és várható, hogy nem egy helyen a kultúrház nagytermét is ideiglenesen gabona tárolására használják fel. Perőcsény például a per ellenére sem tehet egyebet, most is magtárnak foglalta el művelődési házát.

Egyesült Izzó Gépgyára felvételre keres

18 éven felüli betanított női munkaerőket háromműszakos munkára.

Jelentkezés 8—14 óráig a munkásfelvételi irodán.

Cím: Bp. IV., Szilágyi u. 26. Rákospalota-Újpest vasútállomástól 3 perc

Megközelíthető: 12-es villamos. 43, 47, 84, 96-os autóbusszal.

Kucs Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 DEC 19.

PESTMEGYEI HÍRLAP

írlap 1021 1965.

Fátyol alatt – reggeli fényben

Egzótikus kép: női alak körvonala rajzolódik a fátyolra. Ha jobban körülnéz az arrajáró nem is egy, de több testet lát sejtelmesen szépnek. Nylonköntöst kaptak a szentendrei parkmúzeum szobrai. Vékony PVC-fólia védi a gipszből és terrakottából épített alkotásokat, hogy a fagy s a téli csapadék ne tegye tönkre. A reggeli fényben Kucs Béla szobrát sejthetjük a leplen át: Nő a lepkével

AP

Végén – Sínen - sínek alatt

vasbetonszerkezet behúzására szolgáló két sínszálat. Ezen csúszott be, körülbelül

két óra alatt

a 120 tonnás folyosó. Hagyományos építési eljárással, helyszíni betonozással sokkal hosszabb időbe tellett volna. Így két és fél hónappal korábban készülhettek el. Különben a klasszikus megoldás zavarná a vasúti közlekedést is, mert csak a pályaszint ideiglenes megemelésével végezhették volna el a betonozást, s annak szigetelését. Az eddig még nem alkalmazott építési mód

hátránya,

hogy igen gondos, milliméter pontosságú kivitelezést kíván; Bármilyen eltérés megakadályozhatja a helyszínre vontatást, vagy a szerkezet egyenletes, jó felfekvését. Ez pedig káros belső feszültségek okozója lehet, s előbb-utóbb kikezdheti, megrepesztheti az aluljárót. Szerencsére minden jól sikerült, s a százával áthaladó emberek már alig-alig gondolnak a korábbi látványos eseményre.

T. Gy.

TEJÚTTÉRKÉP

Az Amerikai Repülésügyi és Űrhajózási Hivatal tudósai óriási vállalkozásba fogtak.

Rádiótérképet készítenek az egész Tejútról,

annak milliárd csillagjáról.

A Tejút néven ismert galaktikához hozzátartozik az égboltunkon látható valamennyi csillag, melyeknek nagy része persze szabad szemmel nem látható.

A csillagászok azt tervezik, hogy a jövő év elején olyan műbolygót bocsátanak fel, amely megfelel egy 1500 láb nagyságú antennarendszernek és 3800 mérföld magasságban kering minden atmoszférikus zavarástól mentesen.

A műbolygó hónapokig szolgáltatja majd az ada-

ra – Pesten?

Mindez egy kis melegért...

Budapest téli, rendkívül rossz levegőjén az olaj, a gáz- [illegible] távfűtésével, a táv-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

PESTMEGYEI HÍRLAP

1965 JUL 22.

1021

PEST MEGYEI Hírlap 1965

Negyvenkét művész nyolcvan szobra

a készülő szentendrei parkmúzeumban

Másolatok a pavilonban — Szabadtéri színpad — Ünnepélyes nyitás: augusztus 20-án

Kucs Béla szobrász figyelemre méltó kezdeményezéséről a múlt év őszén már hírt adott a Pest megyei Hírlap. Szentendrei műteremlakásának parkszerű kertjében a művész szabadtéri szoborkiállítást állított össze alkotásaiból. Tizennyolc szép szoborműve került a lejtős kert lombjai közé és keltette fel azoknak a kirándulóknak az érdeklődését, akik a meghitt hangulatú szentendrei utcákon barangolva elvetődtek az Ady Endre útra, a szentendrei művésztelep tájékára. Kucs Béla már hosszú évek óta foglalkozott egy ilyen szabadtéri szoborkiállítás gondolatával és a terve, kezdettől fogva egy olyan parkmúzeum létesítése volt, amelyben a legkiválóbb magyar szobrászok alkotásai kapnának helyet.

A városi tanács nagy megértéssel fogadta és karolta föl a szép tervet,

és látva a tavalyi első kísérlet nagy sikerét, megvalósításához a szükséges anyagi feltételeket is vállalta. Az Ady Endre úti kertet a szomszédos kerttel bővítette ki, így olyan nagy területet biztosított a parkmúzeum számára, amely már alkalmas volt más művészek alkotásainak megfelelő elhelyezésére is.

Kora tavasszal kezdődtek meg az előkészítő tárgyalások, amelyekre Sziráki Ferenc, a városi tanács elnöke meghívta a legnevesebb magyar szobrászművészeket is. A szobrászok nagy örömmel fogadták az elgondolást és bejelentették; a parkmúzeum számára készségesen átengedik alkotásaikat. Elhatározták; alkotásaik olyan eredeti gipszpéldányát helyezik itt el, amelyek márványba faragott vagy bronzba öntött példányai már állnak valahol az országban.

Negyvenkét neves szobrász alkotásai közül válogatta ki egy műértő bizottság azt a közel nyolcvan szobormüvet, amely a szentendrei parkmúzeumba kerül.

A teraszosan kiképzett kertben már fel is állították a szobrokat,

közben egész munkássereg dolgozik az újszerű szobormúzeum színhelyének kialakításán. Készülnek a kőszegélyes utak, a lépcsők, a teraszok, hogy a műalkotások környezete minél méltóbb és hangulatosabb legyen. A kerítés mellett magas talapzatokon portrékat helyeznek el, a magyar irodalmi, művészeti és tudományos élet kiválóságainak mellszobrait. Köztük van Petőfi, Ady, Vörösmarty, Madách, Apáczai Csere, a két Bolyai, Benedek Elek, Kossuth Lajos, József Attila szobra is.

A parkmúzeum területén kis színpadot építenek, mintegy háromszáz személyes nézőtérrel, ahol

hangversenyeket és műsoros irodalmi délutánokat rendezhetnek.

Épül egy stílszerű pavilon is, amelyben a múzeumban elhelyezett szobrok kicsinyített terrakottamásolatait vásárolhatják meg a látogatók. Mivel télen-nyáron szabad ég alatt lesznek a szobrok, felmerült a jogos aggodalom, hogy az eső, a hó, a fagy súlyos károkat okozhat bennük.

— Az Iparművészeti Vállalat vállalkozott arra, hogy a legutóbb fölfedezett eljárással tartósítja a gipszszobrokat — mondja Kucs Béla —, mégpedig tizenöt-húszéves garanciával.

A parkmúzeum csak augusztus huszadikán nyílik meg, az alkotmány ünnepén, de már most is sok a látogatója, megnézi csaknem minden külföldi, aki megfordul Szentendrén. Valamennyien a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak róla.

Magyar László

ÖK

Ipari börze — kevés hozzávalóval

Amnesztia vagy büntetés?

Öt nap még s kaput nyit a megyei börze Budapesten a Tanács körúton. Lapunk már hírt adott róla, most mégis visszatérünk rá, mert erre kért szerkesztőségünkben egy látogató. Somogyi László, az egyik rendező kopogtatott hozzánk s panaszolta, hogy kisebb az érdeklődés, és kevesebb a hozzávaló, mint amennyit az esemény méltán megérdemel. Íme a summája:

— A megyei tanács ipari osztályához és a Pest megyei KISZÖV-höz tartozó vállalatok és szövetkezetek randevúja lesz július 27-én. Tudomásunk szerint több milliós értékű használatlan anyag birtokosai, együttesen. Közös érdek, hogy a feleslegtől megszabaduljanak s azt olyanoknak juttassák, akik esetleg éppen ezek hiányában képtelenek kivitelezni egy-egy feladatot.

— MIÉRT KISEBB AZ ÉRDEKLŐDÉS, MINT KÍVÁNATOS LENNE?

— Nem ismerik az úgynevezett elfekvő készletekről hozott rendeletet. Nem tudják például, hogy milyen előnyös. Ha valamelyik áruért jelentkező vásárlópartner mondjuk csak a tényleges érték felét hajlandó kifizetni, a különbözetet a Nemzeti Bank az értékesítőnek jóváírja. Hozzá kell tennem, hogy ez a rendelkezés tulajdonképpen az évek óta elkövetett hibák, fölösleges tárolások amnesztiája.

— S HA VALAKI NEM ÉL VELE?

— Érezni fogja később ennek az ellenkezőjét. Amennyiben indokolatlanul készleteket tartanak házuk táján, az ellenőrző Nemzeti Bank büntetéssel sújtja a mulasztót. És ez nagyon sok ember érint. Fölemésztheti a nyereségrészesedés javát. Az illetékes vezetőnek ezután már a munkatársak előtt kell vállalnia ennek erkölcsi következményeit. Azt hiszem, semmiképpen sem tanácsos a kései magyarázkodás...

A fentiek ész-érvek, észokok sorával bizonyítják, hogy érdemes benyitni a megyei börzére. A jelentkezőket még várják s remélik, minden szövetkezet és vállalat megfelelő hozzávalóval jelentkezik július 27-ig.

T. Gy.

A felnőtt

Esztendőről esztendőre nő felnőtt „iskolások" száma, ez örvendetes. Ma már min den különösebb meggyőz nélkül is érzik az emberek tanulás szükségességét gyá ban, termelőszövetkezetbe egyaránt. A tanulást — mir munkájuk segítőjét, életü előrelendítőjét — tartják szá mon. Joggal. A gyárakban é a termelőszövetkezetekben i évről évre fejlődik a gyártá si, termelési technológia újabb és újabb gépek köny nyítik, gyorsítják a munkát A gépek kezeléséhez azonban értő emberekre van szükség.

Míg az 1963—64-es tanévben mintegy hatezerötszáz felnőtt vett részt a megyében a különböző iskolai oktatási formákban, addig az 1964—65-ös esztendőben már hétezerre nőtt a beiratkozottak száma. A gyárak és a termelőszövetkezetek vezetői többségükben támogatták munkásaik tanulási szándékát, nemcsak kedvező munkaszervezéssel, hanem anyagiakkal is. Nem egy olyan termelőszövetkezetről tudunk, ahol

a kulturális alapból fedezték a tanuló „öregdiákok" utazási, sőt tan-

ZÖTT

maik csodálatos mozaikablakain többször fedeztem fel a magyar címert, nagyjaink sír-

Kucs Béla nobtász

Szövegy emliti kiállitását a neutendtei művelődési otthon klubjában

1966. dec. 18. Pestmegyei hirlap

1021

Tizennyolc kiállítás öt hónap alatt

A kulturális események gazdag tára Vácott

A képzőművészeti élet nagy fellendülése tapasztalható Vácott az utóbbi években, mely különösen az új kiállítási termek megnyitásával vált egyre színvonalasabbá.

A görögtemplom, most már városi kiállítóterem, különleges hangulatot árasztó falaival egy csapásra meghódította a tárlatok kedvelőit, a váci és a fővárosi művészeket. A *Duna műhely* alkotócsoport tagjain kívül az elmúlt nyáron három Munkácsy-díjas művész: *Kucs Béla, Raszler Károly* és *Stettner Béla* mutatkozott be önálló anyaggal, s általuk számos neves művész ismerte meg — és szólt elismeréssel — a görögtemplomi kiállításokról.

Az idén először a Derkovits-díjas festőművész, *Cs. Nagy András* egyéni tárlatát láthatjuk, majd őt a *Francia fotoklubok szalonja* című fotokiállítás követi. Ezután ismét három festőművész, *Fabók Gyula* és *Mizser Pál*, majd a Munkácsy-díjas *Konfár Gyula* festőművész következik. Az utolsó nyári hónapban kerül sor a *Duna műhely alkotócsoport* ez évi kiállítására, melyet ismét egy Munkácsy-díjas művész, a jellegzetes népi motívumokat alkalmazó *Csohány Kálmán* grafikus kiállítása követ. Az utolsó tárlatra — *a hódmezővásárhelyi alkotócsoportéra* — már az őszi hónapokban kerül sor.

A Cifra-kerti kiállítóteremben a múlt évben szervezett *Váci képtár* állandó tárlatát láthatták az érdeklődők. Ez évben, kellemes meglepetésként, egy egészen új képzőművészeti társulás, *a Váci képzőművészek alkotócsoportja* mutatta be közös anyagát — nagy sikerrel. Májustól ismét a váci és fővárosi művészek adományaiból összeállított *Váci képtár* látható, két hónapig. Ezután *Gebora László* festőművész jelentkezik önálló anyaggal, majd a váci művészek doyenja — *Végh Dezső* festőművész — gyűjteményes kiállításával zár a Cifra-kerti évad.

A művelődési központban májusban két kiállítás is lesz. Először *a képzőművészeti szakkör* mutatja be munkáit, melyet egy közhasznú ismereteket szolgáló *kozmetikai-vegyipari* kiállítás követ.

A múzeum május végén kezdi kiállításait. Elsőnek *Gyimesi Sándor* váci fotós anyagát mutatja be. Ezt követi a *125 éves a magyar vasút* című kiállítás, melyet a vasutasnap alkalmából a Közlekedési Múzeummal közösen rendeznek. A nyár végén kerül sor *Iglay József* festőművész bemutatkozására, majd *Hídvégi Valéria* kerámia- és textilmunkái várják a látogatókat. Befejezésül a múzeumi hónap alkalmából rendezik az év utolsó kiállítását a váci múzeum új *munkásmozgalmi gyűjtéséből.*

E zsúfoltnak tűnő programot öt hónap alatt láthatják a látogatók. Az Idegenforgalmi Hivatal a nyár minden napjára vonzó kulturális programot kínál a városba érkezőknek.

Kismartoni Ferenc
Vác

Kucs Béla

rolyt külügyi
tessé kinevezte

— **Búzater**
kozást tarta
megyei tar
szakemberek
új fajták be
hetőségeit é
mesztés móc

— **Barany**
estjét május
Vecsésen. A
nek Egressy
nyi Judit e
mácsolja a

— **Ezerőt**
gyártanak
Hajó- és D
mében.

— **Ifjúsá**
nap Vácott
ifjúsági ve
a győzelem napja tiszteletére.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 41
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

tő beszélt Mándi Iván életéről, munkásságáról.

a művelődési házak

ország különböző vidékein, hogy gyorsmérleget készítsen arról: a művelődési házak mennyire tudják kielégíteni egy-egy város, község lakóinak kulturális igényeit, s milyen erőket lehetne összevonni a művelődési objektumok működési feltételeinek javításához. Az összesen nyolc megyében mintegy 70 művelődési házhoz összegyűjtött adatok feldolgozásához a következő napokban látnak hozzá.

— **Öregek hetét rendeznek Tápiógyörgyén.** Ennek keretében holnap Üzenet öregeinknek címmel irodalmi műsort mutatnak be a falu KISZ-istái.

— **Háromezer óra** társadalmi munkát vállaltak 1971-re a taksonyiak, hogy szebbé tegyék községüket.

Rönkvásárból – verekedés

Súlyos testi sértés vádjával állt a Dabasi Járásbíróság elé *Kopasz János* 28 éves kubikos.

Az inárcsi vasútállomás közelében azon a napon zsúfolásig telt az italbolt, a helyi labdarúgó-mérkőzésre érkező szurkolók közül sokan itt sörözgettek. Ide tért be *H. János* is, aki lovas kocsiját — amelyen farönköket szállított — az italbolt előtt állította meg. A fogatos iszogatás közben beszélgetett Kopasz Jánossal, aki felajánlotta: vásárol néhány rönköt. Megkötötték az alkut, s együtt mentek ki a kocsihoz.

Ott néhány szót váltottak, majd Kopasz váratlanul megtámadta H. Jánost, arcába csapott, s a földre zuhanó embert — mielőtt a tömegből bárki közbeléphetett volna — összerugdosta. H. Jánost súlyos sérüléssel szállították kórházba, a bántalmazás következtében egyik szemére megvakult.

A bíróság 2 év és 6 hónapi szabadságvesztésre ítélte a brutális támadót.

1021

Jó utazást...

Utazásra hívom az Olvasót! Hivatásos idegenvezető vagyok, s ezennel arra vállalkoztam, hogy végigkalauzolom Önöket Pest megye legszebb és legérdekesebb tájain. S miközben az ország legváltozatosabb tájegységeinek keretet adó Pest megyét járjuk, s ámulunk a természetadta csodákon, felmérhetjük azt a hatalmas munkát is, melyet az ember végzett, hogy a természetet saját hasznára átalakítsa.

Kezdjük sétánkat a megye „tetején". Nézzünk szét innen Isrtről, a dobogókői kilátóról. Talán sokan tudják, az idegenvezetőnek mégis feladata, hogy elmondja, ahol járunk, Pest megye az ország legnagyobb, legsűrűbben lakott megyéje. 860 ezer lakója van, s ez a szám évente mintegy tízezerrel növekedik. Közigazgatásilag 10 járásra tagolódik, 5 városa van. Területén 468 ipartelep működik, amelyek a 140 ezer Budapestre bejáró munkás mellett, 77 ezer embernek adnak biztonságos megélhetést. Mezőgazdasága több mint 100 ezer tonna búzát, negyedmillió tonna májusi morzsolt kukoricát, 150 ezer tonna cukorrépát és 120 ezer tonna burgonyát termel az országnak. Még néhány számot... 277 óvodája, 362 általános iskolája és 33 középiskolája van. Itt működik az ország legnagyobb mezőgazdasági egyeteme a Gödöllői Agrártudományi Egyetem.

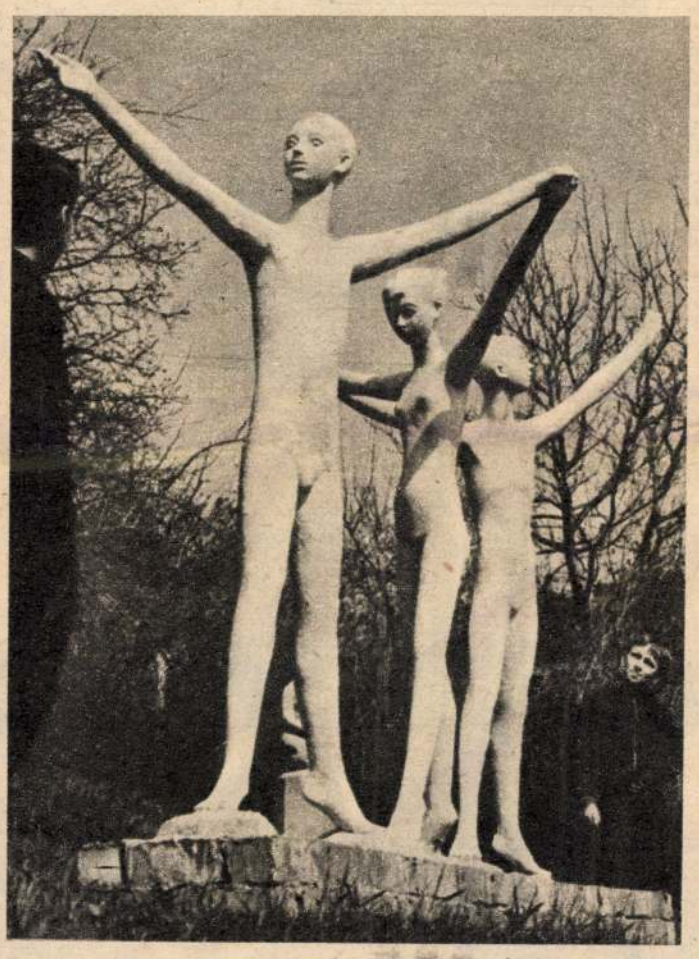

Kucs Béla szobra

A megye számtalan olyan ipari termékkel büszkélkedhet, amelyet az országban csak itt gyártanak. Itt készül a világszerte ismert Forte fotopapír és film, csak itt gyártanak tv-csövet, alumínium vízibuszt és árammérő órát.

De ereszkedjünk le a nagy számok magasságából... Hogy ezek a számok, mindenki számára érthetővé váljanak, javaslom, hogy utazásunk során szenteljünk különös figyelmet azoknak a létesítményeknek, melyek az utóbbi években váltak tervből valósággá. Négy évvel ezelőtt járult utoljára urnák elé az ország. Ezeknek a terveknek bizalmat szavazott és most az új választás előtt nem lesz haszontalan fáradság visszatekinteni az elmúlt időszakra, felmérni, hogyan öltöttek testet az álmok, hogyan realizálódtak a tervek.

És ereszkedjünk most már le a hegyről is, és induljunk megye körüli útunkra...

Jó utazást!...

Régi pompájában áll ismét Mátyás egykori palotájának folyosója Visegrádon. Történelmi időkről beszélnek a kövek, s a látogatót a reneszánsz építészet e csodája láttán különös hangulat fogja meg. Sok pénzt és fáradságot áldoz az ország, hogy helyreállítsa műemlékeinket. Nemzeti múltunk fontos pilléreit ássák itt ki a föld alól, tisztítják meg az idő lerakódásaitól tehetséges és lelkes régészeink.

Lépjünk ki a folyosóról. Itt a Mátyás-palota környékén folynak még az ásatások, befejezés előtt áll a híres Salamon-torony restaurálása. És lépjünk vissza a jelenbe. Hiszen a látogató, aki a messzi földön híres műemlékeket jön megtekinteni, modern ember. Ha megéhezik, jól felszerelt, ízléses éttermekben akar enni, sima úton szeretné futtatni kocsiját, s ha gyalog jár, alkalmat kell adni számára a kényelmes pihenésre. Így fonódik itt Visegrádon össze a múlt és a jelen. Az utóbbi években korszerűsítették a Vár éttermet, s hogy el tudják látni a nyáron tömegesen érkező turistákat, új önkiszolgáló étterem épült. Lassan átformálódik Visegrád képe. Sima betonút vezet a fellegvárhoz, turistaszálló épül, s harmonikusan illeszkedik a tájba az új ABC-áruház üvegtömbje...

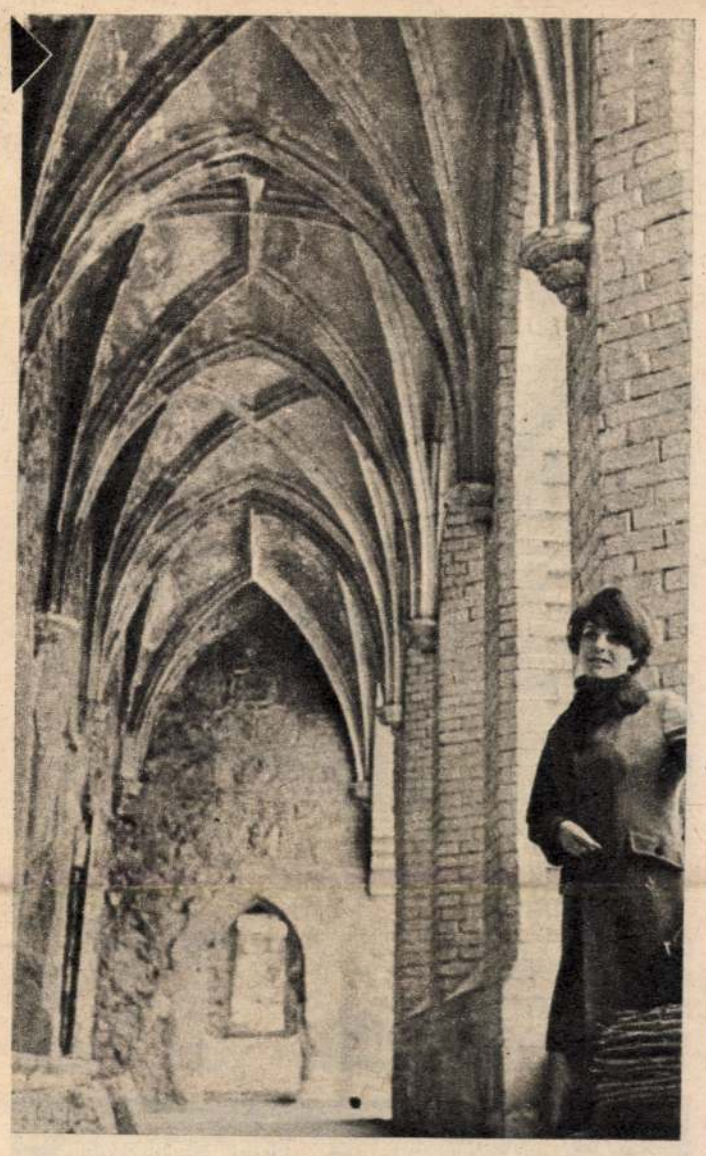

Belépés csak a Pest megyei Hírlap olvasóinak! Műteremlátogatásra invitál bennünket Balogh László festőművész. Aki nem tudná — már Szentendrén vagyunk. Úgy is mondhatnánk, hogy a festők városában, de úgy is mondhatnánk, hogy a műemlékek városában. Elmondhatatlanul sok itt a látnivaló. Naphosszat járhatnánk utcáit, s még mindig újabb és újabb csodák. Pedig Szentendre az ország legkisebb városa. Területe mindössze 44 négyzetkilométer. Nemcsak a múlt, hanem a jelen és a jövő városa is. Üzemei, ipari vállalatai számtalan kéznek biztosítanak munkaalkalmat, és épülnek bele termelésükkel a megye iparába. Szentendre különösen szép helyre épült. A gyönyörű táj számos képzőművészt kötött a környékhez. Itt alapították meg a különös tájért rajongó művészek az azóta már országos hírű és tagjának nagy rangot biztosító szentendrei művésztelepet. Itt él a világhírű Czóbel Béla, itt dolgozik Barcsai Jenő, és itt festi konstruktivista, modern hatású képeit Balogh László. S ha körülnézünk a műteremben, még a gyakorlatlan szem is könnyen felfedezi a szentendrei táj ihletését. Még egy rövid látogatás a híres szoborkertben, melyet Kucs Béla szobrászművész alapított, és amely évről évre gazdagabb és szebb. Nézzük meg Kucs Béla egyik szép szobrát, azután búcsúznunk kell a csodálatos Duna-kanyartól, hív bennünket Vác...

De mielőtt búcsút vennénk, nézzünk még egyszer vissza.

A Duna-kanyar néhány év alatt az ország egyik legfontosabb idegenforgalmi körzetévé vált. Ezt jelzik azok a hatalmas új létesítmények, amelyek itt néhány év alatt gombamódjára bújtak ki a földből. Gomba módjára? Sok munka, sok tehetség és sok pénz. Említsünk csak néhányat. Látták már önök nyáron a papszigeti campinget? Nemcsak megnézni, de kipróbálni is érdemes. Ha éppen van hely. Mert a Duna-kanyarban egymás után épülő campingeket, éttermeket, turistaszállókat ezerszámra özönlik el a pihenésre és szórakozásra vágyók. A Duna-kanyar Intéző Bizottság elkészítette e páratlan szépségű táj távlati fejlesztési tervét, s a tervek ismeretében úgy tűnik, néhány év, s a Duna-kanyar nemcsak szépségével, hanem forgalmával is vetekedni fog a Balatonnal.

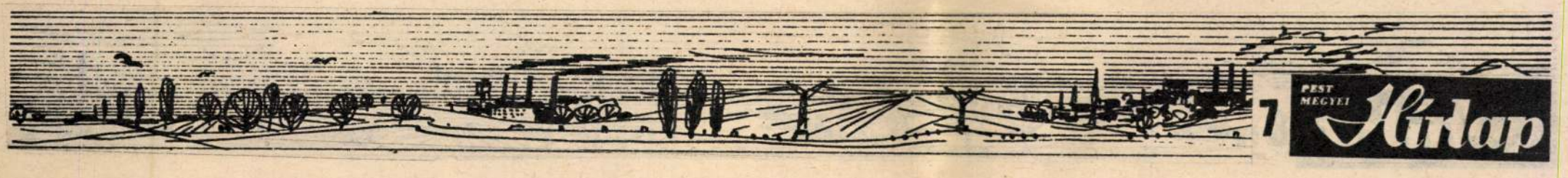

Meghívjuk Önöket egy pohár borra az új lakótelep éttermébe Vácott. És közben engedjék meg, hogy néhány szóban beszéljek a városról. Vác, az egykori püspöki város régen barokk épületeiről és a püspökséghez tartozó egyházi intézményeiről volt nevezetes. A fejlődő Duna-parti várost ma korszerű ipara, épülő gyárai, új lakótelepe teszik híressé. A város északi határán a DCM kéményeit láthatjuk, déli határában a nemzetközi hírű Forte-gyár épületeit. Képletesen szólva mondhatnánk azt, Vácot az ipar keretezi. S tulajdonképpen így is van. Vác a megye egyik legjelentősebb ipari központja. ... Említettem már Önöknek, hogy a megye számtalan olyan ipari termékkel büszkélkedhet, amelyeket az országban csak itt gyártanak. Nos, Vácott gyártják e termékek többségét...

VÁC

PESTMEGYEI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

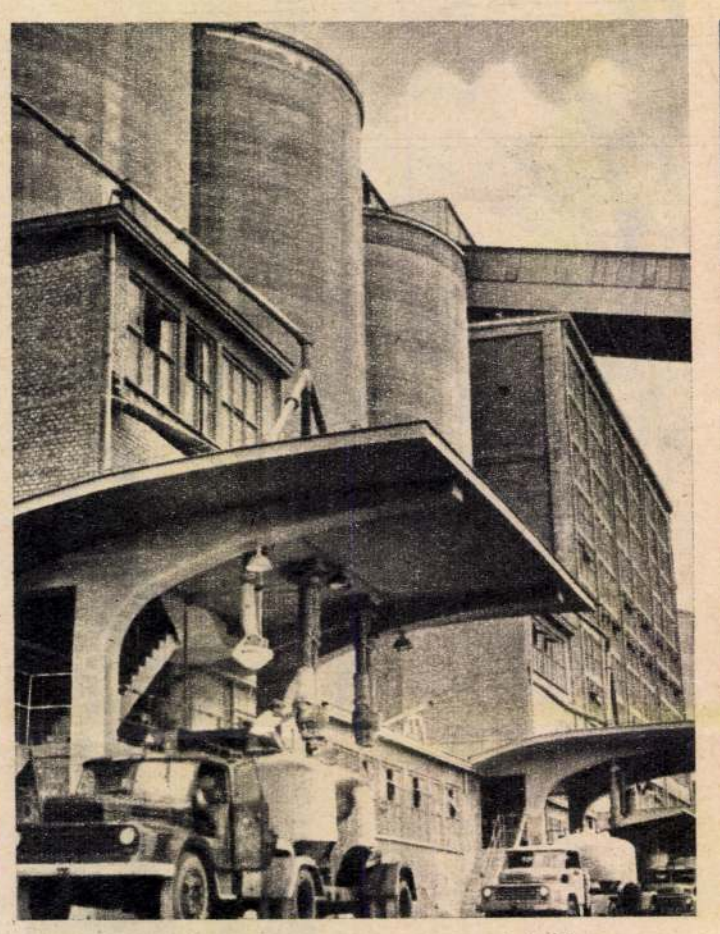

A Német Demokratikus Köztársaság mérnökeinek, szakembereinek segítségével a második ötéves terv időszakában készült el az ország építőanyagiparának legjelentősebb bázisa a Dunai Cement- és Mészmű.

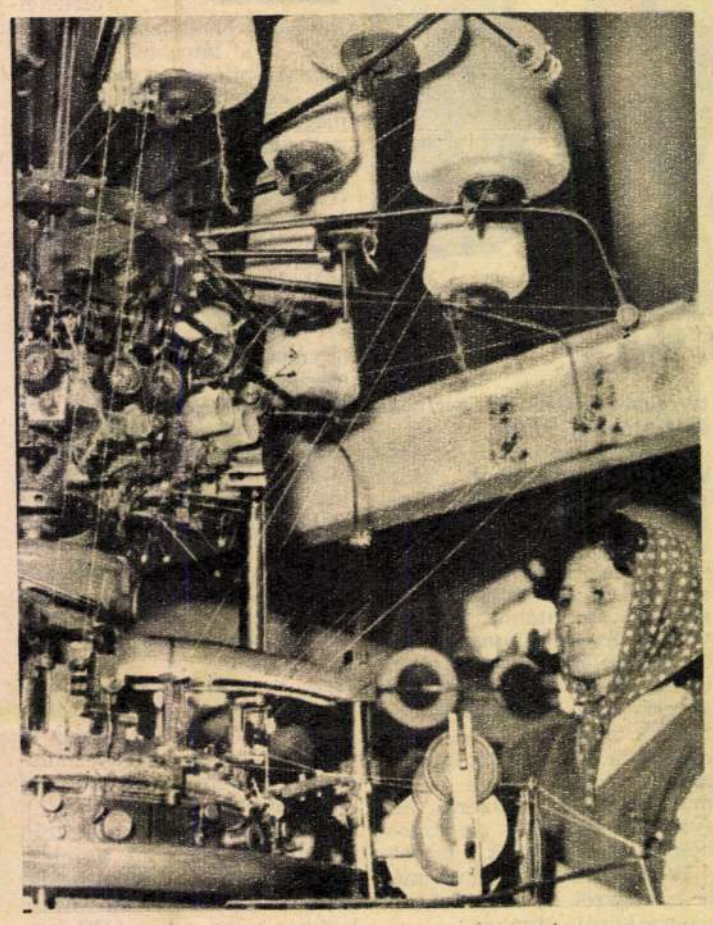

A váci üzemek többségükben férfi-munkaerőt igényelnek. A jelentős exporttevékenységet folytató váci Kötöttárugyár és a többi textilüzem munkaalkalmat biztosít a város és a környék asszonyainak.

Esténként több millió ember figyeli e gyár termékét – a képcsövet, közhasználatú nevén a képernyőt. Most a képcsőgyártásnak azt a fázisát látjuk az Egyesült Izzó váci üzemében, amikor Convelyon-láncon érkeznek a szivattyúzáshoz a képcsőburák.

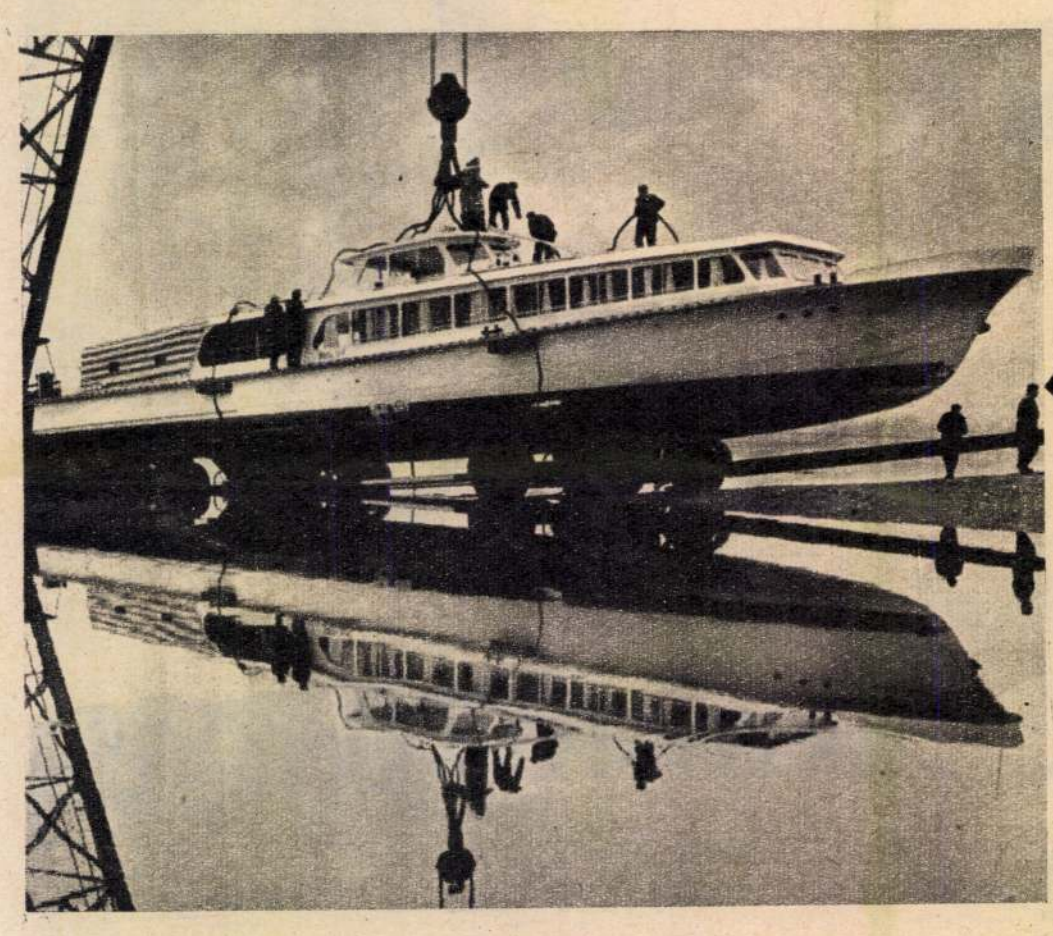

A vízrebocsátás pillanatában érkeztünk a váci Hajó és Darugyárba. Igen, itt készülnek a vízek kedves és gyors járművei a vízibuszok. A váci gyár termékei nem csupán a Balaton és Duna hullámait szelik fürgén, de a kitűnően dolgozó gyár termékei messzi országokba is eljutottak. Már nem csak a romantikus gondola de a váci vízibusz is szállítja a túristákat a velencei lagúnákon.

Nem textilt, fotópapírt szárít ez a berendezés. A nemzetközileg elismert Forte gyárban járunk. A gyár termékeit ismerik, szeretik és igénylik mindenütt a világon. A magas minőségi és a jelentős mennyiségi igények, a nagy exportterv jelentős feladatok elé állítja a gyár dolgozóit, vezetőit, a kutatókat. S a megnövekedett igények tették szükségessé a több százmillió forint értékű rekonstrukciót, mely immár befejezéséhez közeleg.

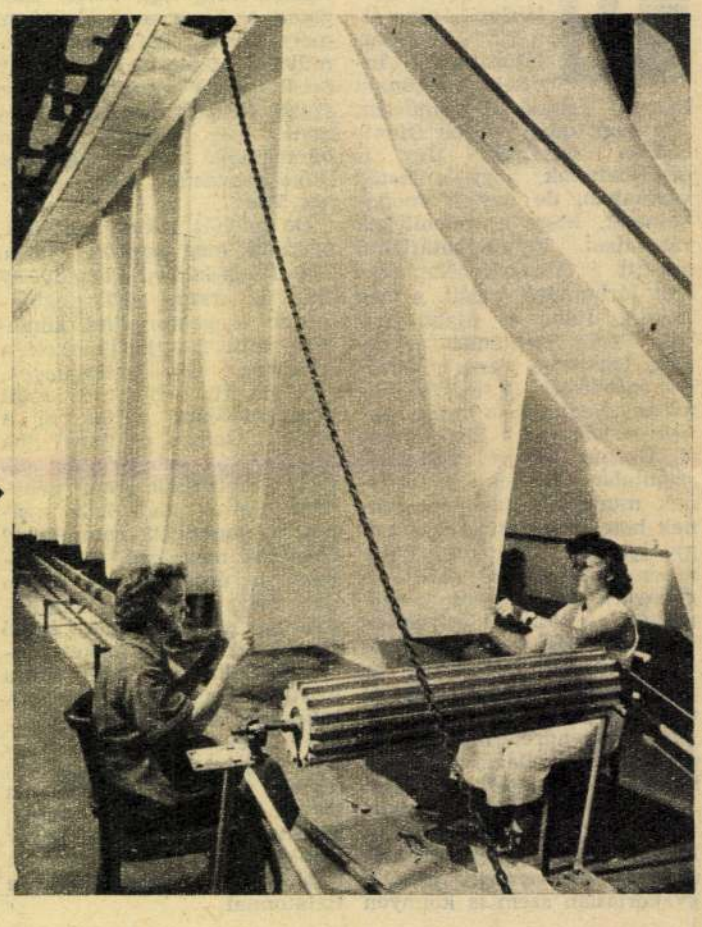

Kucs Béla
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 JUL

TURISTA

1021

Százötven szobor egy parkban

A szentendrei városi Tanács — a hazai és a külföldi turisták, művészetkedvelő közönség számára — létrehozta a szabadtéri szobormúzeumot. Százötven, az ország különböző vidékein felállított szobor gipszmodelljét láthatja itt a közönség. A modeleket a művészek ajándékozták a szentendrei Parkmúzeumnak.

A szabadtéri szobormúzeum ötholdas területen fekszik, de állandóan bővítik. Parkja egymagában nevezetesség és tervbevették, hogy idővel szép arborétummá alakítják ki. A szobrok ebben a természetes környezetben méginkább megragadják a szemlélődőt. A városba látogató turisták a főtérről, a múzeum mellett elhaladva tizenöt perc alatt érhetik el a szabadtéri szobormúzeumot, ahol egyik szülőatyja, a Munkácsy-díjas Kucs Béla szobrászművész személyes felvilágosításokkal segíti a látogatókat.

— gáldonyi —

15

gást utánozva — is lőtávolra lehet csalni. Télen üzekedéskor, holdvilágos éjszakákon megszokott váltóin, forgóin ugyancsak elejthető. A rókakotorékok, — a rókavárak — környéke egy-egy róka vadászterülete, amelyet nap, mint nap végigkeres, végigkajtat. A lakóhelyéhez közel azonban ritkán rabol és inkább nagyobb utat tesz meg, semhogy elárulja rejtekhelyét. Nyomainak elrejtésében azonban már nem olyan óvatos. Előszeretettel használja pl. esős időben az erdei ösvényeket, cserkészutakat, ahol könnyen felismerhetjük nyomairól.

nem vadászhat. Az első ügyetlen mozdulatra, a megzizzenő száraz levél, vagy a megroppanó, korhadt ág hangjára villámgyorsan megfordul a rókamama és a zajt okozó gyereket egy-két erélyes anyai csapással „hazaküldi". Ilyenkor a rókamama első lábaival kissé befelé kaszálva üti, veri az ügyetlen, vagy ren-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1967 FEB. 7.

Kucs Béla

országgyűlési képviselőjelöltnek érdekeinek képviseletében.

SZENTENDRE

A Kocsigyárban és Kéziszerszámgyárban megyei tanácstagnak Kucs Bélát jelölték

Tegnap délután nyilvánították véleményüket két szentendrei üzem — a Kocsigyár és a Kéziszerszámgyár — dolgozói is arról, hogy ki képviselje őket az országgyűlésben és a megye „parlamentjében", a megyei tanácsban.

Gál Lászlónak, a Kocsigyár igazgatójának javaslatára a megjelentek megválasztották az elnökség tagjait: *Balogh Jánost*, a városi pártbizottság titkárát, *Németh Ferencet*, a pártbizottság osztályvezetőjét, *Králik Sándort*, a Kocsigyár szocialista brigádvezetőjét, *Fábián Istvánt*, a szakszervezeti bizottság termelési felelősét, *Illés Lajost*, a Kéziszerszámgyár üzemi bizottságának titkárát és *Simon Sándort*, a Kocsigyár pártszervezetének titkárát.

A 88. számú megyei választókerület tanácstagjelöltjére *Németh Ferenc*, a városi pártbizottság osztályvezetője tett javaslatot.

— Mindannyian tudjuk, hogy Szentendre, amellett, hogy ipari város, és idegenforgalmi gócpont, gazdag képzőművészeti hagyományokkal is rendelkezik. *Az is közismert, hogy városunkban sok országos és nemzetközi hírű festőművész, szobrász él és dolgozik. Én most közülük szeretnék javasolni megyei tanácstagjelöltnek, Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész személyében* — mondotta Németh Ferenc, majd így folytatta: — Kucs Béla a felszabadulás óta felnőtt művésznemzedék tagja. Bányász szülők gyermeke, akit tehetsége és szorgalma mellett a népi rendszer támogatása emelt az elismert művészek sorába. Tevékeny közreműködésével létesült a szentendrei Park Múzeum is, amely rövid idő alatt országos rangot vívott ki magának.

Szavazáskor a megjelentek egyhangúlag elfogadták Kucs Béla jelölését a megyei tanács tagjai sorába, és egyetértettek Pála Károlyné jelölésével az országgyűlésbe.

(ny. é.)

utaztak-e életükben rendszeresen vidékre? Ha igen — valószínűleg csak nyáron. Akkor valóban kellemesen üdítő az enyhe szellő. Ősszel és télen viszont nem elegendő a tető védelme,

célszerű lenne meleg, zárt helyiségről is gondoskodni.

Még büfé is elfért volna itt, forró feketét avagy teát kínálva a napi több ezer utazónak. Jókedélyű asszony vigasztal: majd jövőre téliesítik, mint a szerfás istállókat...

Háromnegyed órás utazás után érkezünk a hegyekkel övezett Budajenő központjába. Mostanában sok szó esett a két szomszédos község, Telki és Budajenő egymáshoz csatolásáról. A telkiek sérelmezik, hogy negyven iskolásgyerek átjár a szomszéd községbe.

mokkal indokolja e köziga tási intézkedés szükségess Nyolcszázhatvan az egyik lu, háromszázkettő a mási kóinak száma. A tanács h ként egyszer ügyeletet Telkin, igazolások, vagy e hivatalos ügyek intézésére. A gyerekek utazását viszont a reggeli csúcsforgalom idején

megoldhatná a MÁVAUT egy-egy plusz autóbusz indításával.

A tanácsházat mostanában a szokottnál is többen látogatják. A választásoknak szól az az érdeklődés. A jelölő gyűléseket 8-án kezdik és 14-én fejezik be.

A közös gondok megosztása jellemzi a községet. Talán ennek is köszönhető az utóbbi évek gyors fejlődése. Ilyen kis lélekszámú falu, mint Budajenő maga mögött hagy a fejlő-

sen dönti el, kiket tart mo nak arra a jelentkezők közül, hogy felvegyen tsz-tagnak.

A 860 holddal rendelkező tsz valóban jól eltartja a szorgalmas tagságot, havi 1600 forint az átlagjövedelmük, tervüket 105 százalékra teljesítették. 1967-ben továbblépnek: 110 hold kukoricát permeteznek vetés előtt Hungaziddal, a 300 hold legelőt pedig nitrogén műtrágyával kívánják feljavítani.

Nevet szereztek maguknak

juhászatukkal is. Négy és fél kilós nyírási átlagot értek el és az első osztályú minőségért 80 forintot kaptak kilónként az elmúlt évben. Most anyajuhállományukat 260-ról 500-ra fogják szaporítani.

C. Molnár Edith

Mit keresetek Moneron a gladiátorok?

A szoborpark jövője

TÁRLAT

Bokrok mögé bújó bájak, fák közt sétáló mesék. Ez volt a szentendrei parkmúzeum, mikor megnyílt, negyven művész nyolcvanöt szobrával. Most, három év múlva, a fejlesztés harmadik ütemében százharminc-száznegyven szoborral tervezik a május elseji megnyitót.

Jobban örülnénk, ha csak százharminc lenne, ha ugyan nem lesz sok még az is. *Ne vegye el tőlünk* a mesét, az álmot, a csodát *a mennyiség*, az oktatásra való törekvés, a sokat-mutatás. A művészetet nem lehet darabszámra mérni, sem kilóra, mely utóbbi már úgyis van itt elég. A park séta, levegő, tér, víz, madár, virágok, fák, bokrok és fűvek. *A szobor teret kíván*, mert maga is tér, az átlényegített anyag emberi szellemmel megtöltött tere. Sugárzik minden irányban, mint a rádium és annál többet foghatunk fel belőle, *minél több oldalról* szemlélhetjük.

Múzeumainkban legtöbb szobor nem körüljárható, vagy ha igen, ez a körüljárás igen korlátozott — inkább gondolunk arra, hogy a szobrot ne érintsük, mint arra, hogy tartalmát megérintsük. Itt a körüljárás lehetősége annyival is kiterjedtebb, hogy a domboldalon elhelyezett művek nemcsak különböző távolságból, de *más-más magasságból* is szemlélhetők. Nagyon fontos a további fejlődés során az is, hogy minél több pad legyen. A pad új horizontot teremt s más hangulatot is. Aki leül egy múzeumban, az *már nem futó vendége a művészetnek.*

A szentendreieknek olyan tervük is van, hogy a gipszmodelleket mind nemes anyagra cseréljék, meg azt is szeretnék, ha a felállításra kerülő *új szobrokat* előbb itt mutatnák be. A városi tanács évi kétszázötvenezer forintot költ a park fenntartására és a barbantartási munkákra s a területet idővel a szomszédos szülőotthon kertjével és múzeumnak átalakított épületével is *növelni* szeretné. *Kucs Béla* szobrászművész, a parkmúzeum alapítója és lelkes munkatársa helyet kíván biztosítani időszakos *kiállításoknak is*, ahol egy-egy szobrász újabb műveit bemutathatná. Olyan igény is felmerült, hogy ennek a kiállításnak *reprezentálnia* kell a felszabadulás utáni alkotások legjavát, később az egész magyar szobrászművészetet.

Kívánjuk, hogy ezekből a tervekből minél több valósuljon meg — természetesen mindig a reális lehetőségek jó kihasználásával és a művészet és közönség jó *kapcsolatainak* továbbfejlesztésével.

A parkmúzeum jó jövőjét abban látjuk, hogy olyan park legyen, amely *múzeum* is, nem pedig parkszerű múzeum. Csak a látogatók autói parkoljanak sűrűn kint s ne a szobrok bent. Itt a séta közbeni felfedezések öröme s a *nyugodt szemlélődés* adja meg a természet és a művészet otthonos közelségének együttes élményét.

Lőrinc Loránd

csenek. További előnye, hogy sikerült kidolgozni olyan technológiai eljárást is, amely lehetővé teszi a készítmény üzemszerű gyártását.

SZÓFIA

Új repülőtér

A bolgár főváros megnövekedett nemzetközi légiforgalma már régen kinőtte a szófiai repülőteret. Ezért a bolgár kormány a napokban határozatot hozott új repülőtér építéséről.

Az új repülőteret *Dolni Bogrov, Krivina* és *Ravno Pole* falu közelében építik. A kifutópályáknak és a hozzájuk szükséges egyéb berendezéseknek már ebben az évben el kell készülniük. A repülőtéri épületek 1 800 000 utas fogadását és indítását teszik lehetővé. Az épületek a jövő év első felében elkészülnek, s ugyanakkor megépítik a repülőteret a várossal összekötő új, gyorsforgalmi utat is.

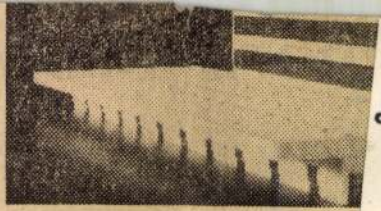

A Polietilén Gyár makettje, am
hatunk ered

Laboratórium a kőbányai Porcelángyárnak

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HÍRLAP
1967 MÁR 1 4

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 JUN 29

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Hangversennyel nyílik meg vasárnap Vásárhelyen

Kucs Béla szobrászművész kiállítása

1021

Nem ismeretlen Kucs Béla szobrászművész a város tárlatlátogatói előtt — alkotásaival állandóan részt vesz a hagyományos vásárhelyi őszi tárlatokon. Ismeri a fiatal művészt a nagyközönség is: az ő alkotása a Tanácsköztársaság emlékére felállított emlékmű. Mind a közönségnek, mind a művésznek régi vágya, hogy a meglevő kapcsolat még szorosabbra fonódjék a város és az alkotó között. Ezt van hivatva kielégíteni a július 1-én, vasárnap déli 12 órakor a Tornyai Múzeumban megnyíló gyűjteményes kiállítás, amelyen Kucs Béla mintegy 60 plasztikája és 15 tanulmányrajza kerül a közönség elé. A kiállítást Salgó László, a városi tanács vb titkára nyitja meg.

Európa-szerte, de Budapesten is egyre gyakrabban találkozunk a megnyitás ünnepélyessége fokozásának új megoldásával: a megnyitást hangversennyel kapcsolják össze. Ezúttal Kucs Béla szobrászművész barátai: Kovács Dénes VIT-díjas hegedűművész és a város szülötte: Antal Imre, a bolzánói zongoraverseny egyik nyertese utaznak le a kiállításra és adnak rögtönzött hangversenyt a kiállítás termeiben.

A kiállítás megnyitását igen széles körű érdeklődés kíséri.

A megnyitást megelőzően a városba érkező fiatal művészek tiszteletére Bán Rozália, a városi tanács vb elnöke fogadást ad a városháza elnöki szobájában.

Férjhez ment, ké
ket nevelt az éle
asszonyokra kiszab
je szerint.

Az édesanyja
előbb a Hódmező
Háziipari Szövetke
tán ő is követte
ját. Persze, csak
dolgozó, hogy a
mellett egy kis mellékest
keressen a konyhára. Ez
1953-ban történt, kilenc évvel ezelőtt. És hosszú évekig Sárosiné szorgalmasan hímezte a szövetkezet által kiadott munkákat.

Egy alkalommal felszólították a dolgozók, hogy próbáljanak a néhány meglevő eredeti vásárhelyi mintából új variációkat tervezni. Sárosiné is rajzolgatott valamit, csak úgy kedvtelésből. Ekkor figyeltek fel rá először.

Nehezen vállalta,

hogy bedolgozó helyett állandó belső munkása legyen a szövetkezetnek? Féltette a gyerekeket, meg önmagát is. Végre mégis otthagyta a főzőkanalat. A hímzőrészleg vezetőjévé nevezték ki.

felhasználni egy-egy
fajtához.

Még ma sem tudja

valójában, hogy művész lett belőle. Iskolai végzett-

Milyen h
a legalkalmasab

Az idén már szinte kibírhatatlan sokáig epekedtünk az igazi nyári strandidő után. Milyen hát a jó „strandhőfokú" víz? Sokan a testhőmérsékletű fürdő mellett törnek lándzsát. Helytelenül, mert az úszók és lubickolók nemcsak a 34—36 fokos strandvízben, hanem saját verejtékükben fürödnének. Ez a víz

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1962 JUL 3

A művészbarátság nagyszerű példája

Hangversennyel nyílt meg Kucs Béla szobrászművész kiállítása Vásárhelyen

Vasárnap érdekes és színvonalas kulturális esemény volt Hódmezővásárhelyen. A Tornyai János Múzeum megrendezte Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész gyűjteményes kiállítását, amelyen a művész mintegy 60 plasztikája és 15 tanulmányrajza került a közönség elé. A város lakossága már ismeri a fiatal művészt, akinek alkotása a Tanácsköztársaság vásárhelyi szobra is.

A megnyitó előtt Bán Rozália elvtársnő, a városi tanács vb elnöke fogadást adott a művész tiszteletére, majd a múzeumban Salgó László vb-titkár ismertette Kucs Béla munkásságát. A közönség soraiban számos művészt láttunk. Ott voltak Kurucz D. István, Szalay Ferenc, Csikós Miklós, Almási Gyula Béla, Lelkes István, Kovács Mária, Erdős László festőművészek, Samu Katalin szobrászművész, Fekete János iparművész és mások. Részt vett a megnyitón Hantos Mihály elvtárs, a megyei tanács vb elnökhelyettese, Rácz Lajos, a Hirlap főszerkesztője, Hrabovszky Mihály elvtárs, a megyei pártbizottság munkatársa és Pál János országgyűlési képviselő is.

A művészbarátság szép eseménye volt, hogy Kucs Béla vásárhelyi kiállításának megnyitóját hangversennyel kapcsolták egybe, amelyen a szobrász művészbarátai léptek fel: a vásárhelyi származású Antal Imre zongoraművész, a bolzanói zongoraverseny egyik nyertese, Kocsis Albert VIT-díjas hegedűművész, Kürty Etelka, az Állami Operaház magánénekese és Katona Ágnes zongoraművész. A múzeumot megtöltő közönség melegen ünnepelte a fiatal művészeket.

begyűj
terület
A körze
gedet,
Makót,
bánsebe
vát jelö
A kör
azt jele
pontul jelölt városokban, illetve községekben levő nagy ktsz végzi el a javításokat, hanem

ezek a ktsz-ek intézik a begyűjtést a saját gépkocsijukkal. Hetenként egyszer körüljárják a hatáskörükbe tartozó falvakat és tanyarészeket,

s a kijelölt földművesszövetkezeti boltokból — ahová a környező lakosság leadja javítanivalóit s egyéb rendeléseit — összegyűjtik az oda beérkezett javítani való használati cikkeket. Ugyancsak hetenként egyszer, meghatározott napon viszik vissza a gyűjtőhelyekre a már megjavított tárgyakat.

A javító-szolgáltató begyűjtőrendszer megyénkben még nem rendelkezik nagy tapasztalatokkal, hiszen csak Szegeden működik, s alig

aló
kts

ts

ev

Konkrét munk

Szegeden, a Hazafias Nép front Vörösmarty utcai he lyiségében tegnap délelő tartotta alakuló ülését az a koholizmus elleni tevékeny séget szervező és irányít megyei bizottság. Kormány és minisztertanácsi határoza után *országos bizottság ala kult e feladat ellátására, é a megyékben is mindenüt társadalmi bizottságok ala kulnak.*

A bizottságban különböz állami és társadalmi szer vek képviselői tevékenyked nek. Az országos bizottsá irányelvei alapján megbe szélték a feladatokat: A fő

Okos bolond. Nagykáta: Szakadék.

KEDD A TV-BEN

Álmos hét eleje az adásszüneti nap után. A főműsor, az *Egy nap a parkban*, olasz—francia közös produkcióban készült, úgynevezett omnibuszfilm. Magyarán: négy novella, amelynek csak annyi köze van egymáshoz, hogy közös a színhelyük: a római Villa Borghese és a körülötte elterülő park. Itt bonyolódnak a különféle műfajú, de nem túlságosan nagy igényű históriák. Gianni *Franciolini*, a rendező, elsősorban a szereplők összeválogatásáért érdemel dicséretet. Sztárok egész sorát vonultatja ugyanis fel: Vittorio de *Sicát*, az időközben Jean Sorelhez férjhez ment és visszavonult Anna Maria *Ferrerót*, a sokoldalú író-színész-rendező Eduardo de *Filippót*, a francia Micheline *Presle-t* és Francois *Periert*, valamint a felejthetetlen — fiatalon elhunyt — Gerard Philipe-t (reá gondolva, kissé szellemidézés is ez a vetítés). A film különben 1953-ból való, és a magyar mozik az ötvenes években sikerrel játszották. Megnézhető, de csakis a színészek kedvéért. *Magyar* József rendezésében a *Célok, utak, lehetőségek* sorozat keretében tanúi lehetünk egy érdekes beszélgetésnek, amelyet három művésszel: *Gerelyes* Endre íróval, *Kucs* Béla szobrásszal és *Sárközi* István zeneszerzővel folytatnak. A nap programjából megemlítjük még a *Hivatali visszaélést*, amely egy új angol bűnügyi ténysorozat tagja.

Á. P.

[illegible] almából kisebb, gör[illegible]

akarat Tsz) és az összetett fogatversenyt

ugyanc

nyerte

A ki

majd

belgrá

A M

nagy

nemz

Magy

és a

A

te a

huel

ÚJ

ding

logr

Alel

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 130-668, 337-748, 340-726

1. [illegible]		
2. Rába ETO—Pécsi [illegible]		
3. Diósgyőri VTK—Dunaújvárosi K.	1	
4. Videoton SC—Szegedi EOL	1	x
5. Egri Dózsa—Kecskeméti Dózsa	1	x
6. Bp. Spartacus—Egyetértés SC	1	
7. Debreceni VSC—Székesf. MÁV	1	
8. Vasas Izzó—Nagybátonyi B.	1	
9. Leninváros—Esztergom		x 2
10. BEAC—Miskolci VSC		2
11. Nyíregyháza—Kazincbarcika		2
12. Savaria—Kaposvári Rákóczi	1	
13. Ajkai B.—Füzfő		

Pótmérkőzések: 1, x, x.

Totónyeremények

A totó 34. játékhetén három fogadó ért el 13 találatot, nyereményük egyenként 142 964 forint. 13 plusz 1 találatos szelvény nem volt. 12 találata 29 fogadónak volt, nyereményük 9860 forint, a 383 darab 11 találatosra egyenként 747 forintot, a 3605 10 találat[illegible]

nek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

ESTI HIRLAP

Az ország első parkmúzeuma

Holnap délelőtt nyílik meg *Kucs Béla* szobrászművész kezdeményezésére *az ország első parkmúzeuma Szentendrén*, ahol 43 szobrászművész 85, eddig közterületen felállított alkotásának gipszmását láthatja majd a közönség. A gipszszobrokat *különleges preparátumokkal vonták be, hogy az időjárás viszontagságainak ellenállhassanak.*

A városi tanács tervei szerint az egy holdnyi területen nyíló parkmúzeumot hamarosan továbbfejlesztik: *területét és szoboranyagát megháromszorozzák.*

it?" cím-

színházi
n van,
t ok a
mind-
iepnapon
vala-
szabadté-
l „üzem-
A „csil-
nyezetű"
közül
rgitszigeti
ri Szín-

ti vendégszereplésének teljes műsorát, „Budapest Show" címmel. A változás mindössze annyi, hogy sokkal több művész lép fel a „Duna menti" műsorban, mint az Adria partján. Szerepel az előadáson *Honthy Hanna* és *Bársony Rózsi* is.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

ESTI HIRLAP
1985 JUL 26.

Szoborkiállítás a szabadban

Szabadtéri szoborkiállítás nyílik Kucs Béla szobrászművész szentendrei műtermének kertjében. Először a művész állította ki alkotásait, majd a tanács vállalkozott arra, hogy kibővíti a kertet, s alkalmassá teszi más művészek alkotásainak elhelyezésére is. A szabadtéri múzeum területén kis színpad is épül.

anatfelvétel

(Kővágó Gyula felvétele)

Kiss Béla

Nobrain

Szabad Művészet
1950. 9. sz. 332 l.

ól nyert
ıt, hogy
ıköszi Bi-
: és intézmények

Kucs Béla, kobrán

h.: Kiss Kovács Gyula

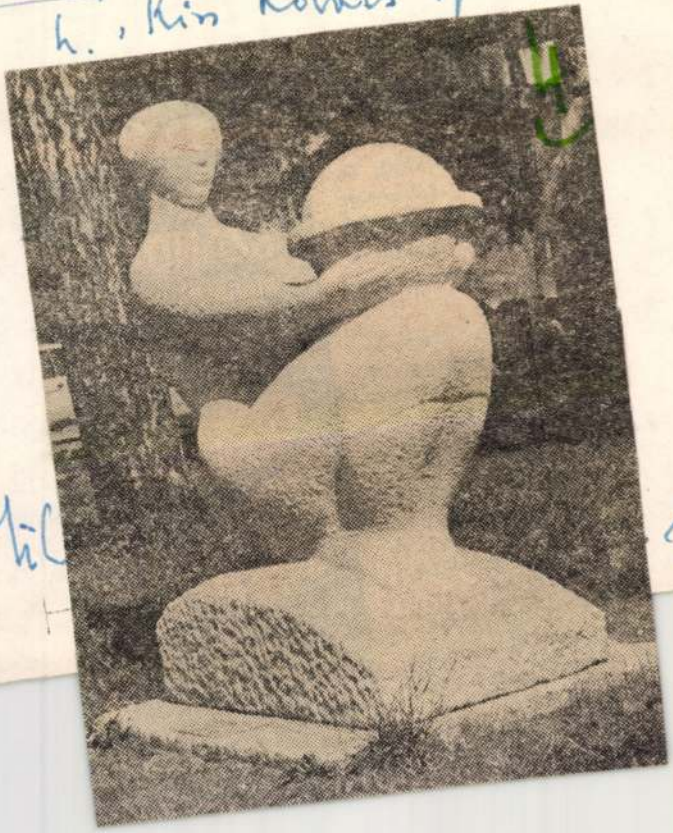

4.

—: 4 til 1.

ESTI H

tervidőszak végére 750
r négyzetméter fal-
koló csempét állíta-
k elő.

150 ezer négyzetmé-

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

KUCS BÉLA

Munkácsy-díjas szobrászművész

a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja

életének 59. évében 1984. november 18-án elhunyt.

Hamvasztás utáni búcsúztatása 1984. december 14-én, pénteken 13 órakor *lesz a szentendrei temetőben.*
(Szabadságforrás út 27).

EMLÉKÉT TISZTELETTEL MEGŐRIZZÜK!

A gyászoló család.

Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége

Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Kucs Béla

Az egyke „Ivó lány”

1021

HÁROM ÚJ KÖZTÉRI SZOBOR?

Nehéz elhinni, de így igaz: Szentendrén mindössze egy köztéri szoborban gyönyörködhetnek a város lakosai, s az ide zarándokoló turisták. Az egyke szobor, *Kucs Béla: Ivó lány* című kompozíciója a város Budapest felőli bejáratánál áll.

A kétségtelen fogyatékosságot pótlandó tanácskozott a közelmúltban a képző- és iparművészeti lektorátus s döntött akként, hogy amennyiben az anyagi lehetőségek engedik, Szentendre még ebben az ötéves tervben további három köztéri szobrot kapjon.

Az elsőt, *Jakov Ignatovic* mellszobrát, *Janzer Frigyes* szobrászművész fogja megmintázni, felállítására a Péter-Pál templom melletti parkban kerül majd sor. (Jakov Ignatovic a város egykori szülötte, a szerb regényirodalom kiválósága, Örök vőlegény című színdarabja korunkban is repertoár darab.)

A rózsakerti lakótelep parkjában a Tv Galériából is jól ismert szentendrei művész, *Farkas Ádám* játékos térplasztikája kap otthont. A harmadik köztéri alkotás egy mozaikkompozíció lesz, előreláthatólag a Duna-parti gát kőfalába beépítve. A mozaik elkészítésére a lektorátus a helyi művészek között *pályázatot* ír ki.

Pestmegyei Hírlap
1973 MÁJ 12.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
SAJTÓFIGYELŐ

Videoton-
1:

A Bp. Honvé
zött sorra kerü
tusaversenyén s
rint öt nyugatn
részt, név szeri
Wolfgang Wohl
ner, Wolfgang

A jugoszlávia
zetközi junior
dődött „Solaris
zéssel. A dalmát tengerpart
rosban négy ország fiataljai mérik össze egymással tudásukat. Magyarország—Románia 5:4, Jugoszlávia—Spanyolország 5:4.

A madridi 22. cselgáncs Európa-bajnokság első napján a felső három súlycsoportban, a 80 és 90 kg-ban, valamint a nehézsúlyban avattak győzteseket. A magyar színeket képviselő Szabó Mihály a 80 kg-osok mezőnyében az ötödik helyen végzett.

dezik, s az esemény
lyaavatással kapcsolják össze.

A városi tanács ugyanis egy romos, több család által lakott épület szanálásával szabad területet biztosított. A Közép-magyarországi Közmű- és Mélyépítő Vállalat dolgo-

Megyei teniszbajnokság

Váci Híradás—Kossuth K

1,6 millió forintos beruházással gyógyszertárat. (MTI)

Magyar pavilon a bécsi nemzetközi kertészeti kiállításon

1021

15 mezőgazdasági üzemünk vesz részt a bemutatón

Megkezdték a bécsi nemzetközi kertészeti kiállítás magyar pavilonjának kiszállítását. *A 480 négyzetméteres, csővázas szerkezetű üveg- és alumíniumépület elemeit összesen hat camion viszi az osztrák fővárosba.*

A pavilonban dokumentációs és áruminta-bemutató tájékoztatja majd a látogatókat a magyar kertészet fejlődéséről, eredményeiről. A friss és feldolgozott termékek között elsősorban a paprika, a paradicsom, a téli alma, az őszi- és a kajszibarack, a tokaji és más jellegzetes borok, valamint a gyorsfagyasztott zöldségfélék reprezentálják kertészeti termelésünket. *A bemutatót gazdag képző- és iparművészeti anyaggal díszítik: a pavilonba beékelt vízmedencénél Percz János iparművész rézből készült halkompozícióját, az 1500 négyzetméteres „magyar kert" vízmedencéje mellett pedig Kucs Béla szobrászművész virágtartó lányt ábrázoló művét állítják fel.*

A magyar mezőgazdasági üzemek nagy számban vesznek részt a nemzetközi kertészeti kiállítás különböző eredménybemutatóin is. Eddig *mintegy 150 termelőszövetkezet, állami gazdaság és kertészeti vállalat intézmény* jelentkezett, összesen csaknem 300-féle termékkel. (MTI)

ségkívül a legkor
rendezéssel kész
az újonnan ép
házak között sen
nyújt lakóinak
nyelmet.

Mindkét ház
például a mosó
mosógépet és
berendezést áll

a hat lakó közös
tára.

Földszinten és
egy-egy három-
kétszobás lakás ép
egyik erkélyes. *Konyhájukba beépített villanytűzhely, mosogató és infrasugárzó kerül,* s hogy mind a 12 lakásban beépített szekrények is lesznek, ezekután *szinte természetes.*

Az épülő lakások tulajdonosai igen kedvezményes feltételek mellett jutnak korszerű otthonukhoz.

A háromszobás lakások építési költsége, a telek vételárát is beleszámítva, mintegy 150 ezer forint,

amihez az építtető körülbelül *40 ezer forint készpénzzel* járul hozzá. A kétszobás lakások megközelítően 120 ezer forintba kerülnek és ebből 30 ezer forint a készpénzhozzájárulás. A költség többi részére rendkívüli kedvezményképpen az OTP 30 éves hitelt

PESTMEGYEI HIRLAP
1964 MÁR 5.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kuus Béla

Dehogy tanította! Utasított: maga hordja ide a vizet, András bácsi kapáljon, te meg amott ne tátsd a szád, hanem ide verd le a cölöpöket. Akinek pedig parancsoltak, az dolgozott és legfeljebb szőrmentében lopta el a tudományt.

Nézzék

1964 MÁR

MAGYARORSZÁG

a Bécsi Nemzetközi Kertészeti Kiállításon

1021

A kiállítást Bécs városa és az Osztrák Hivatásos Kertészek Szövetsége rendezi, mintegy 1000 ha területen, körülbelül 4 km-re Bécs központjától, a Duna mellett.

Magyarország a kiállításon egy 480 m² alapterületű pavilonnal, egy 1500 m² nagyságú kertbemutatóval, valamint a különböző eredménybemutatókon vesz részt. A pavilonban dokumentációs és árumintabemutatót helyezünk el, a következő csoportosításban.

A bevezető részben összefoglalót adunk kertészeti termesztésünk jelenlegi helyzetéről és fejlesztési célkitűzéseiről, valamint a friss és feldolgozott kertészeti termékek exportjának alakulásáról.

Az egyes kertészeti ágak ismertetését tartalmazó témakörök keretében hangsúlyozva foglalkozunk az export szempontjából lényeges növényekkel, illetve termékekkel. A gyümölcstermesztés témaköréből a téli alma, őszibarack és kajszi termesztésével, illetve exportjával foglalkozunk. Bemutatjuk az egyes borvidékek szőlőfajtáit, valamint minőségi borvidékeink borait.

A pavilonban a szakmai mondanivalóhoz kapcsolódóan az áruminták bemutatására szolgáló felületek — kisebb átrendezéssel — alkalmasak a havonkénti árubemutatókra. A nyitás időpontjában például tárolt almát és hagymát mutatunk be. A későbbiek során az érési időpontoknak megfelelően spárga, paradicsom, paprika, dinnye, bogyósgyümölcsűek, kajszi, őszibarack és téli alma, valamint csemegeszőlő kerül bemutatásra.

A kiállítás ideje alatt bírálattal és díjazással egybekötött eredménybemutatókat is szervez a rendezőség. Az eredménybemutatókat a kiállítás 6000 m² alapterületű főpavilonjában rendezik.

Az országos felhívás alapján — az eddig feldolgozott adatok szerint — 157 termelő üzem jelentette be részvételi szándékát: 49 állami gazdaság, 91 termelőszövetkezet, 17 vállalat és intézmény.

A gazdaságok, vállalatok, termelőszövetkezetek 305 feladattal jelentkeztek, 159-en zöldséggel, 120-an gyümölccsel és szőlővel, 26-an pedig dísznövénnyel.

A *„Nemzetek Kertjében"* egy 1500 m² nagyságú kertbemutatóval veszünk részt. Nyitás előtt helyezzük el a terület közepén levő medencében *Kucs Béla* szobrászművész *„Lány virággal"* elnevezésű szobrát. A *„Magyar kert"* területén az őszi kiültetések megtörténtek, folyamatban van az egynyári virágok előnevelése a májusi kiültetéshez. Itt mutatjuk be a Kertészeti Kutató Intézetben nemesített egynyári virágainkat (Altheák, Tagetes, Petunia, Portulaca stb.), valamint a Debreceni Agrártudományi Főiskola Kertészeti Kísérleti Telepének nemesített Canna újdonságait is.

B. G.

6
MÁRCIUS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KERTÉSZET ÉS SZŐLÉSZET

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

PESTMEGYEI HIRLAP

1964 JUL 31.

1021

Az első önálló szoborkiállítás Szentendrén

Szentendrén, a Ferenczy Károly Múzeumban megnyitották az első önálló szoborkiállítást. A Munkácsy-díjas Kucs Béla szobrászművész első gyűjteményes kiállítását a Fiatal Művészek Klubja védnökölte. Tíz év alkotásaiból 120 szobor látható. A megnyitó érdekessége volt, hogy — klasszikus hagyományokat feleleventve — két Liszt-díjas művészünk Kocsis Albert hegedűművész és Szendrey Karper László gitárművész kamarazenével adott keretet a kiállításnak. A megnyitás után a helyi művésztelepen az összegyűlt szobrászok megbeszélték a Szentendrén felállítandó szoborpark előkészítő munkálatait is.

A vendégek megtekintik a kiállítást

(MTI Foto — Gárdos Zoltán felv.)

1

kézilabdázók és a tekéző
vő szerdán, délután 5 ó
a PTS helyiségében megb
lést tartanak.

De nemcsak a kézilabd
és a tekézők mennek cse
vák túrára a határmenti
lálkozók keretében, hanem megyénk férfi és női röplabda-válogatottjai is. Ők augusztus 14-én indulnak Csehszlovákiába.

Augusztus 29 és 30-án a csehszlovák sturovói labdarúgó-csapat Tökölön, illetve Bagon vendégszerepel.

E két mérkőzés viszonzásaként az ősz folyamán a bagi gárda utazik Csehszlovákiába.

A PTS elnöksége hozzájárult ahhoz, hogy az *Üllői Vasutas*, a *Monori KSK* és az *Érdi Traktor*, egy budapesti csapat által meghívott, csehszlovák labdarúgó együttessel mérkőzhessen. E találkozóknak azonban nem lehet visszavágó mérkőzése idegenben. A *Váci Vasutas* szintén szeretett volna egy csehszlovák labdarúgó-csapattal mérkőzni, ehhez azonban nem járult hozzá az elnökség, mivel nem „közvetett" találkozót bonyolítottak volna le egymással.

versenyzője, aki egyedülálló teljesítménysorozattal dicsekedhet: 61 egyéni bajnokságot szerzett, s eddig 100 egyéni csúcsot állított fel. A Kisgyörgy család igazi céllövő familia, hiszen a két felnőtt gyerek, a 22 éves Magda és a 20 éves Lajos is sportlövő, mindketten válogatott kerettagok, mégpedig a kisöbű sportpuskában, illetve az önműködő sportpisztolyban.

PEST MEGYEI HÍRLAP

A Magyar Szocialista Munkáspárt Pest megyei Bizottsága és a Pest megyei Tanács lapja.

Főszerkesztő: Suha Andor

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat Felelős kiadó Csollány Ferenc Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Blaha Lujza tér 3. Egész nap hívható központi telefon: 343—100, 142—220 Gépírószoba (hívható 20 óráig): 140—447. — Belpolitikai és sportrovat, 140—449. — Ipari rovat: 141—462. — Művelődési rovat: 141—258.

Előállítja Szikra Lapnyomda Budapest.

Index: 25 064

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a helyi postahivatalóknál és kézbesítőknél.

Előfizetési díj 1 hónapra 12 forint.

CEGLÉDI APRÓHIRDETÉSEK

Csatorna utca 12. számú ház eladó, utcai frontra építeni lehet. Érdeklődni: Kisfaludy utca 23 alatt.

Eladó Cegléd belterületén betegség miatt 745 n-öl szőlő termással, 43 ezer forintért, betonút mellett, Gyenes István, X., Külsőpesti út 119/92.

Porta eladó 270 n-öl VI., Báthory utca 2. szám alat. Érdeklődni lehet VII. ker., Földvári Károly utca 7. alatt.

AT 403-as televíziókészülék és 120 basszusos Corona tangóharmonika eladó. Fürst Sándor utca 16. szám alatt.

Eladó egy db 170x145-ös méretű üvegfal és egy kisméretű vaságy. V. ker., Malom utca 28. szám alatt.

Eladó zománcozott fürdőkád és hordók, Bezerédi utca 6. szám.

A Nagykőrösi Konzervgyár paradicsomválogatásra női dolgozókat felvesz. Jelentkezni lehet: Cegléd, Szolnoki út 7. szám alatti konzervgyári felvásárló telepén. Bérezés teljesítmény- vagy órabér.

600 n-öl szőlő tanyával, 125-ös CETTKA motorkerékpár eladó. IX. ker. Bacsó Béla utca 3.

Eladó egy kataszteri és 1044 n-öl nagyon szép szőlő termőfákkal, belterületen. Cegléd, Téglagyár-dűlő 106. Érdeklődni egész nap Halásznál, ugyanott.

Varia-konyha, hálószoba- és ebédlőbútor eladó. Árpád utca 13.

Azonnal beköltözhető ház eladó. Csörgő utca 10. szám alatt.

Eladó ház X. Túzok utca 2. szám, beköltözhető.

Egy fekete Pannónia motorkerékpár eladó, Irinyi utca 8. alatt.

Eladó háromajtós szekrény, faragott sarok könyvszekrény, Deák tér 5/b alatt. Egy tűzhely eladó Bercsényi utca 26. alatt.

Mikebudai útban 800 n-öllel tanya eladó, jószágnevelésre alkalmas. Érdeklődni Nagyéknál, I. ker., 361. szám.

Építkezéshez faanyag és egy Csepel motorkerékpár eladó. Mizsei út 11.

Gerendák, ablakok eladók. Bacsó Béla 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JUL 29

MAGYAR NEMZET

Kucs Béla

Kucs Béla Munkácsy-díjas festőművész gyűjteményes kiállítása szombat délután nyílik meg a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban.

1021

...ma volt aratatian, s

1964 JUL

Sikeres pálya állomásán

1021 *Kucs Béla gyűjteményes kiállítása*

A f[illegible] művész nevét jól ismeri [illegible]tárlatlátogató közönség, hiszen majd minden nagyobb bemutatón találkozhattunk műveivel. Már főiskolás korában kiállító művész volt, s most — tíz évvel tanulmányai befejezése után — több mint hetven szobra áll az ország közterein, illetve épületek kísérő díszeként. Nemrégiben telepedett le Szentendrén — „a festők városában" —, s itt nyitották meg első gyűjteményes kiállítását a Ferenczy Károly múzeumban.

Százhúsz alkotást láthatunk, kissé összezsúfolt rendezésben — hiszen az öreg épület termei nem nagyon alkalmasak nagyobb méretű szobrok elhelyezésére. Termékeny művész Kucs Béla, de termékenysége nem csupán abban áll, hogy sok szobrot készít el viszonylag rövid idő alatt, hanem abban is, hogy sokféle művészi gondolat megfogalmazására vállalkozik. Pályája kezdetén realisztikus hűséggel megmintázott bányászalakjaival keltett feltűnést (maga is bányászcsaládból származik), a későbbi években kecsesen könnyed női aktokkal, majd erőteljes emlékműtervekkel, különleges kútfigurákkal, síremléktervekkel... Eredeti kompozíciós elrendezéseket keres, de művészi képzelete néha elragadja a végletek felé — nemegyszer keresett, erőltetett, eredetieskedő az alapgondolat, s csak jó megjelenítőkészségének, érzékeny mintázótechnikájának köszönhető, hogy mégis művészi benyomásokat kaphatunk.

Legszebb munkái — s a legmaradandóbb értékűek — azok, amelyekben kevesebb a műtermi spekuláció, s több az élmény közvetlensége, a plasztikai kultúráltság. A kiállítás jó alkalom a gondos számvetésre. S bizonyosak lehetünk abban, hogy a tehetséges művész további alkotómunkájában hasznosítani fogja a bemutató körül kialakuló véleménycserék tanulságait.

Cs. M.

ESTI HIRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

A kán… vi-
lágpolitikál… olt
nemzetközi… la,
ez a forró …
zott a külpolitikában.

Ma délelőtt a Kremlben

Moszkva, július 28.

Hruscsov szovjet miniszterelnök kedden a Kremlben fogadta *Richard Butler* angol külügyminisztert és kíséretét.

A megbeszélés első perceinek a bebocsátott újságírók is tanúi lehettek. Hruscsov Butlerhez fordulva *megelégedését fejezte ki, hogy a brit külügyminiszter ellátogatott a Szovjetunióba.* Butler kijelentette, *nagy megtiszteltetésnek tartja,* hogy Hruscsov fogadja őt, majd hozzáfűzte, örömmel ismerkedik meg a szovjet népgazdaság vívmányaival, az építkezésekkel.

Ezután megkezdődött a szovjet kormányfő és a brit külügyminiszter beszélgetése.

Butler angol külügyminiszter ma látogatást tett *Gromiko* szovjet külügyminiszternél.

Gromiko és Butler beszélgetést folytatott a két felet kölcsönösen érdeklő kérdésekről. A beszélgetés *baráti légkörben* folyt le.

A beszélgetésen részt …

Tanácskozás a

U Thant, az ENSZ főtitkára ma délután a szovjet kormány meghívására Moszkvába érkezik. Négynapos látogatása fontos helyet foglal el július 9-én megkezdett világkörüli útjában, amelynek eddigi állomásai *Genf, Kairó, Párizs* és *London* voltak.

Az ENSZ főtitkárának moszkvai

megbeszélésein központi helyet kap a nemzetközi

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 JAN 4

MAGYAR NEMZET

1021

Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész befejezte háromalakos bronzkompozícióját, amelyet a pécsi Jókai úti új iskola parkjában állítanak fel. A szobor életnagyságnál nagyobb, vízen átmenő gyermekeket ábrázol a vízmedence mellett.

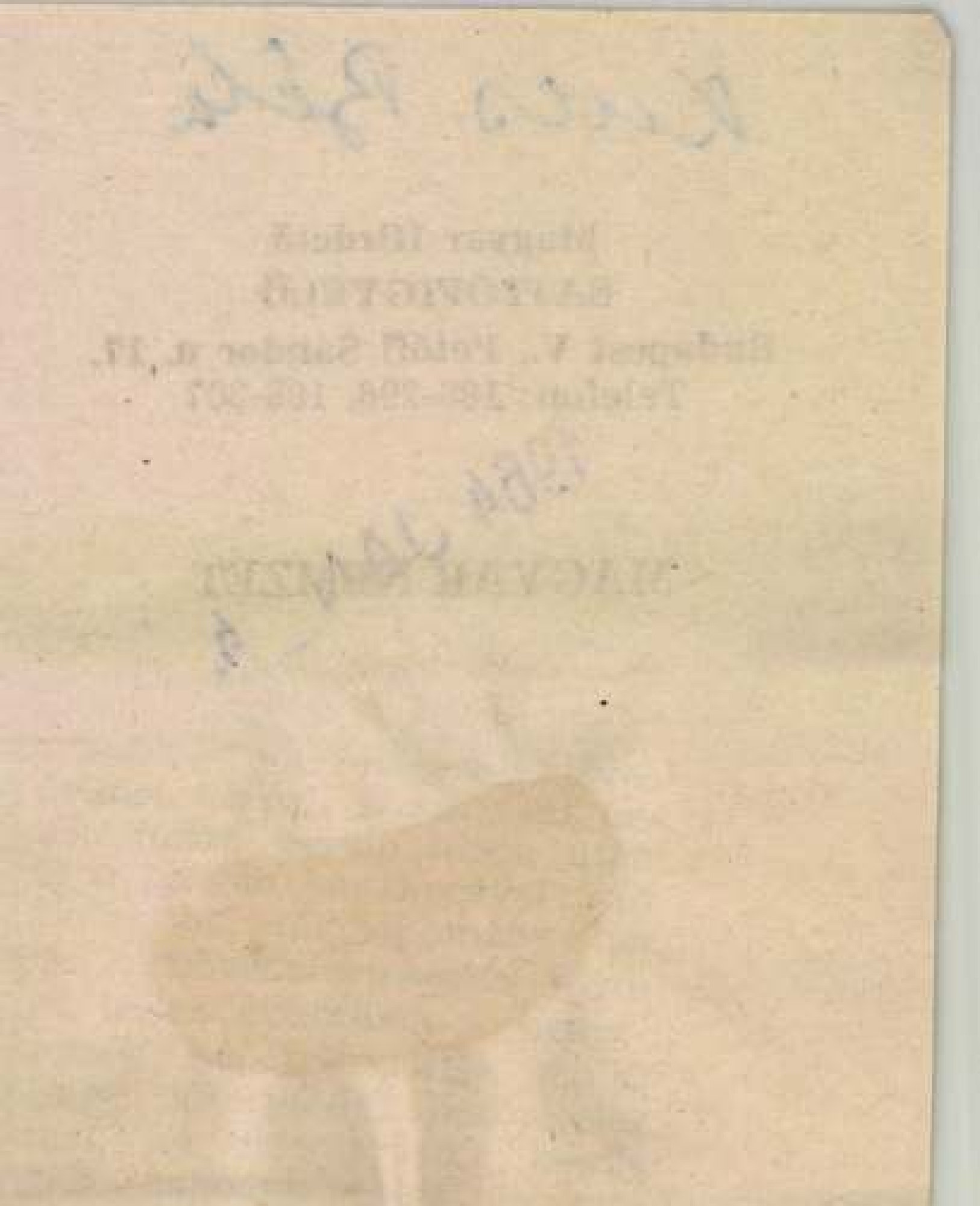

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1964 JAN 12

1021

VIRÁG-VILÁGKIÁLLÍTÁST rendez áprilisban az osztrák főváros. A magyar pavilon közepén díszkutat emelnek. A kút szobrát — virágot tartó figurát — Kucs Béla szobrászművész faragja kőbe.

tiz centi-

y.
meg, hogy
sikkasztást

y.

Sipos (

Pr

Két fiatal művész a Mednyánszky-teremben

Kucs Béla

A Tanács körúti Mednyánszky-teremben, mely arra hivatott, hogy az új festő-, szobrász- és iparművész-nemzedék fóruma legyen, két fiatal művész, *Csizmadia Zoltán* festő és *Kucs Béla* szobrász mutatkozik be legújabb műveivel.

Kucs Béla, aki maga is bányász volt, már évekkel ezelőtt feltűnt bányász- és munkásszobrainak póztól mentes őszinteségével, erejével. A közelmúltban a Műcsarnok kiállításán is szerepelt »Küzdelem« című szobrán — amely emlékműnek készült — két egymásnak feszülő, hatalmas férfialakkal a harc, az erő jelképes megfogalmazására törekedett. Most látható legújabb alkotásai egészen más oldalról mutatják meg egyéniségét. Kis női szobrainak megformálásával — közülük némelyik a hellenisztikus tanagra-figurákra emlékeztet — az összhangot, a ritmust, a plasztikai és emberi szépséget kívánja minél teljesebben kifejezni.

Népszava
1962 VII.
10.

forrasztja össze a fejlődés jelen szakaszában is. Ennek tudata erőt ad nekünk saját munkánkban, harcunkban. Párt- és kormányküldöttségünk, amely a baráti meghívásra most a Szovjetunióba érkezett, bizonyos abban, hogy ez a látogatás még jobban elmélyíti és erősíti egységünket és összeforrottságunkat, a szilárd és megingathatatlan internacionalista elveken nyugvó szovjet—magyar barátságot.

— Ismerjük azt a ha[illegible]talmas és nagyszerű [illegible]

nagykongresszusán Moszkvában járt magyar küldöttség beszámolóját.

Bugár Jánosnénak, a Szaktanács titkárának, a küldöttség egyik tagjának megnyitójával kezdődött meg az ünnepi nagygyűlés. Bugár Jánosné bevezetőjében elmondotta, hogy a kicsiny küldöttségben — mindössze 23 ember vett részt Magyarországról a kongresszuson — az ország nőtársadalmának minden rétege képviselve volt. A 23 asszony együtt élt a kongresszussal, örültek az eredmények hallatán és [illegible]ltakoztak az elnyomás [illegible]len, amelyről több or[illegible]ág küldöttei beszámol[illegible]k. *»Az életről, a halásról esett szó* — mon-

Kucs Béla

A másik fiatal művész, *Kucs* Béla szobrai már több budapesti és vidéki városunk közterét díszítik. 1957-ben kapott Munkácsy-díjat bányászábrázolásaiért. Bányászcsaládból származik és ő maga is bányában dolgozott a főiskola elvégzése előtt. Munkás-figurái életteliek, őszinték, érződik, hogy alkotójuk behatóan ismeri és maga is átélte a föld alatti kemény munkát, a szénfejtést. Drámai erejű plasztikáiban az emberi erőfeszítés dinamizmusát örökíti meg. De a női szépség iránt is rendkívül fogékony, ezt bizonyítja néhány harmonikus megoldású, a klasszikus ideált korszerűen megvalósított munkája. A *»Soha többé háborút«* és a lendületes, szinte a repülés érzetét keltő *»Világűr felé«* emlékmű-tervei az aktualitásokra megfelelő reagálását mutatják.

Vajna Éva

Magyar Nemzet 1963 szept 5

Jelentkezés:
XIV., Thököly
út 171.
Munkaügyi osztály.

Azonnali belépésre keresünk kőműveseket, segédmunkásokat, festőket, parkettásokat és lakatos szakmunkásokat. II. ker. Lakáskarbantartó Ksz. II., Retek u. 33-35.

Műszerészeket, üvegipari szakmunkásokat, betanított munkásokat és időelemzőket alkalmaz a Magyar Adócsőgyár. Jelentk. a munkaügyi osztályon, Bp. XIII., Váci út 169.

LAKATOSOKAT,
GÁZVEZETÉK
SZERELŐKET
és
FÉRFI SEGÉD-
MUNKÁSOKAT
felvételre
KERESÜNK
ÉM. Fűtőberendezési Vállalat
Budapest,
X., Hölgy utca 3

Fémszerelvénygyár
dapesti gyáreg
XIII., Váci út
119. felvesz: férf
gédmunkást, féri
női gépmunkást
fémcsiszolót.

Mechanikai Labo
rium felvételre
Gorkij fasori t
helyére nagy gy
lattal rendelke
mechanikus műsz
szakmunkásokat
műszakra. Jelent
Bp. VII., Gorkij
sor 25-27. Szemé
osztály. Tel. 229-

FELVESZÜNK
GÉPLAKATOS
szakmunkásoka
azonnali belépé
Jelentkezés:
Központi
Szerszámgépjav
Ktsz,
Budapest, VII
Rózsa Ferenc u.

8 általánost vé
fiatalokat vízve
és villanyszerelő,
lamint kőműves
tanulónak szerz
tünk. Ugyanitt k
ves mellé férfi s
munkásokat f

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

NÉPSZABADSÁG

1963 JUN 20.

— **Csizmadia Zoltán** festőművész és Kucs Béla szobrászművész kiállítása szombat délben nyílik meg Budapesten, a Tanács körúti Mednyánszky Teremben.

Nasa Ala

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

MAGYAR NEMZET

1963 JUN 23

NAPLÓ

Június 23

Szombaton a Mednyánszky-teremben megnyílt Csizmadia Zoltán festőművész és Kucs Béla szobrászművész kiállítása. Csizmadia az alföldi táj festője, Kucs kompozícióinak témáját napjaink munkáséletéből meríti.

#

uavaraban, vagy a hitleristál
között — gonosztetteik listá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

Kucs Béla

1965 OKT 7.

*

Új szoborral gazdagodott Szentendre, ahol a napokban avatták fel Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész Szomjúság című alkotását.

*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Kucs Béla

1961 CKJ 19

Az Ecseri úti külkereskedelmi főiskolán helyezik el Lessenyei Márta és Horváth Ilona készülő szobrait. A karancslapujtói művelődési házat Kucs Béla új szobra díszíti majd. Győri Dezső szobrászművész fa domborműve a Széchényi Könyvtár egyik termébe kerül.

~

Orosz János festőművész a hollóházi kerámiagyár számára figurális jellegű üvegablakokat tervez.

és tv-állomás első
molt be az eseményről, ame-
lyet a kommentárok »*történelmi jelentőségű tudományos sikernek*« neveztek. Több híradás rámutatott arra, hogy *a szovjet tudósok ismét elsőnek*

1965 A[illegible]

1021

OLVASÓ MUNKÁS

Tamási Lajos:

MÁJUS

Világomat küszködve építettem
magam köré húsomból, földrerontott
dühök helyén, a megvert s győzedelmes
szegénység tornyaként s a küzdést
megraktam értelemmel és a szörnyű
nehéz robotról letöröltem a szégyent.
Elsők vagyunk a földön, kik a zsarnok
tulajdont megtapossuk, hogy örökre
vesszen a bűn, s lerontva sok bilincsét
a boldogságot megsejtse az ember.
Kérges kezek, töprengő elme lett a
szentség, remény, hatalom és a bíró,
áldást, tömjént istentől nem reméltem
s papokra, gazdagokra és urakra
törvényeim vas-súlyát rávetettem
bűnük szerint, ám véres bosszú nélkül.
Tábornokot csináltam közlegényből
s úri ringyók unalmát odalöktem
a munka elé, kézcsókra, térdepelni
anyánk fáradt kezéhez, mondván:
ez itt az én világom s ez a törvény.

A TOLL ÉS A SZERSZÁM

Jöjj el szabadság! Te szülj nekem rendet — kiáltott József Attila 1936-ban, amikor egyre nagyobb lett Európa fasizálódása, egyre több helyről zúdultak a költőre „új, ordas eszmék". A költő kereste és megtalálta azt az új rendet, ahol meglelheti boldogabb énekét. A koholt képektől József Attila nem hiába fordult a munkás szívekhez, mert ezek teremtették a rendet, olyat, amilyet ő képzelt az ember számára.

József Attilára emlékezve és eszméit vállalva tartjuk születése évfordulóján a költészet napját. Kicsit ez számvetés is magunkban, hogy mennyit haladtunk? Menynyit haladtunk együtt munkában és eszmélésben — költészetben a szocializmus útján?

A toll és a kard közösségét, amit oly hűen viseltek költőink, egy új közösség váltotta föl. Ez az új barátság a toll és a szerszám barátsága, a békés építőmunka közössége.

A költészet napja ünnep és megemlékezés is. Ünnepe az örök Múzsának, amely nem hallgatott el a fegyverek között sem, hanem hirdette az új világ közeledtét rendületlen hittel. A megemlékezésben összefonódik a múlt, jelen és jövendő.

Orosházi József

Képes Géza:

Az üzemben és otthon

Mióta helyettes bizalmi vagy
tekintélyed előttünk vajmi nagy.
Szavaid s elveid jó kommunistát
mutatnak, puritánt, keményet, tisztát.
Egy délután lakásodra megyek
s parasztlány néz ki, mikor csengetek.
Ezt súgja kérdésemre válaszul:
— Most éppen alszik a nagyságos úr!

Egy költőre

Írsz: a Nagydíjra függeszted szemed,
mindkét szemed — így alkotsz elmerülve.
Függesszed legalább egyik szemed
a műre!

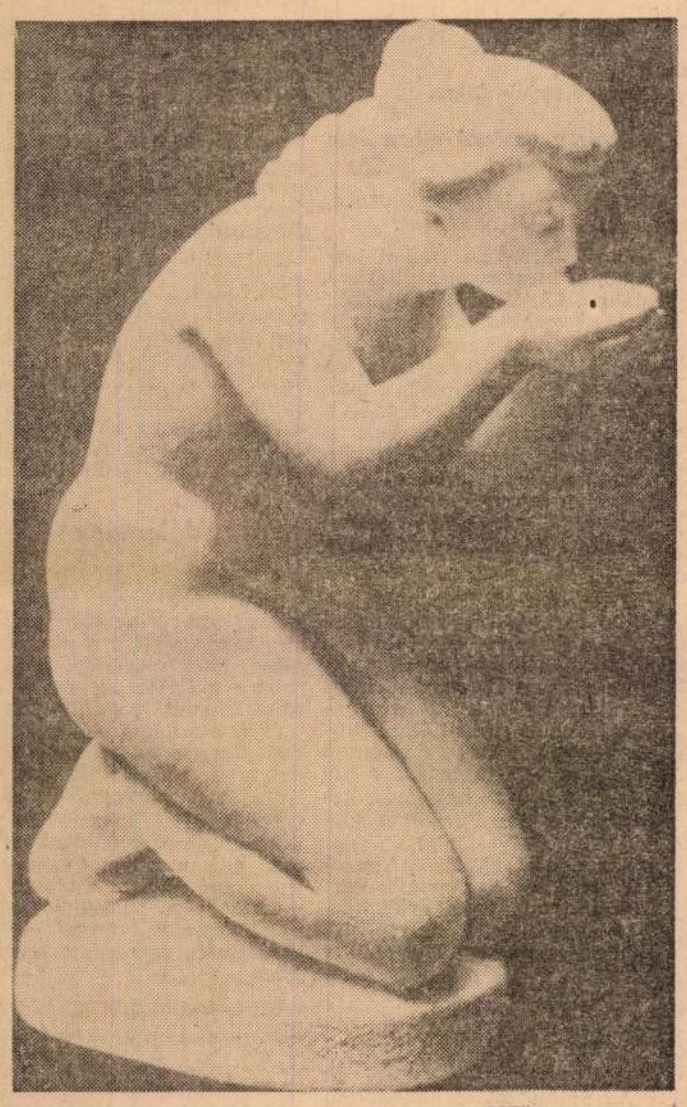

Kucs Béla: Ivó lány

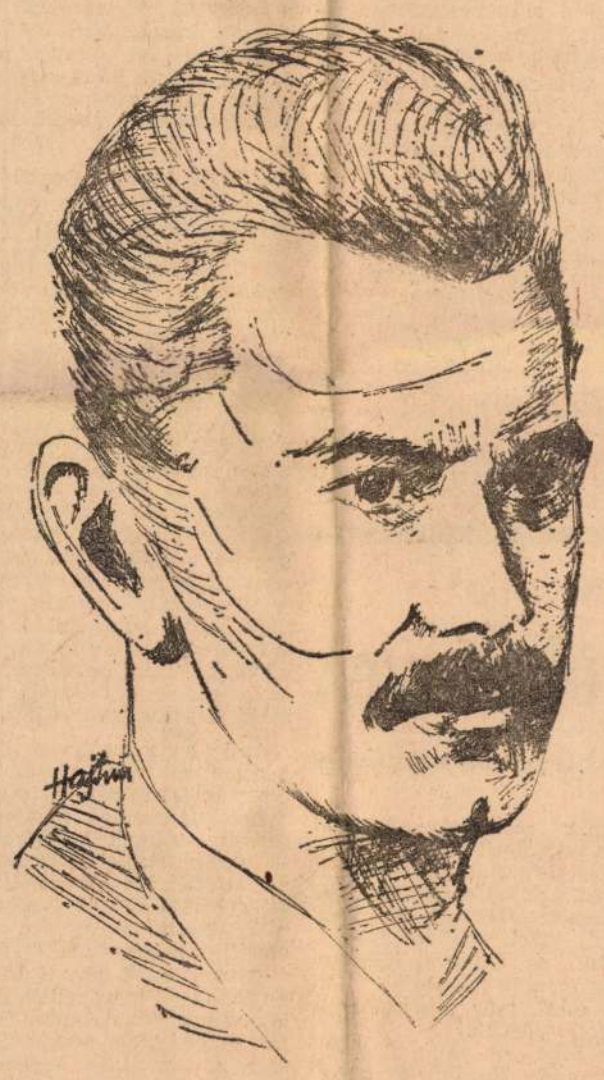

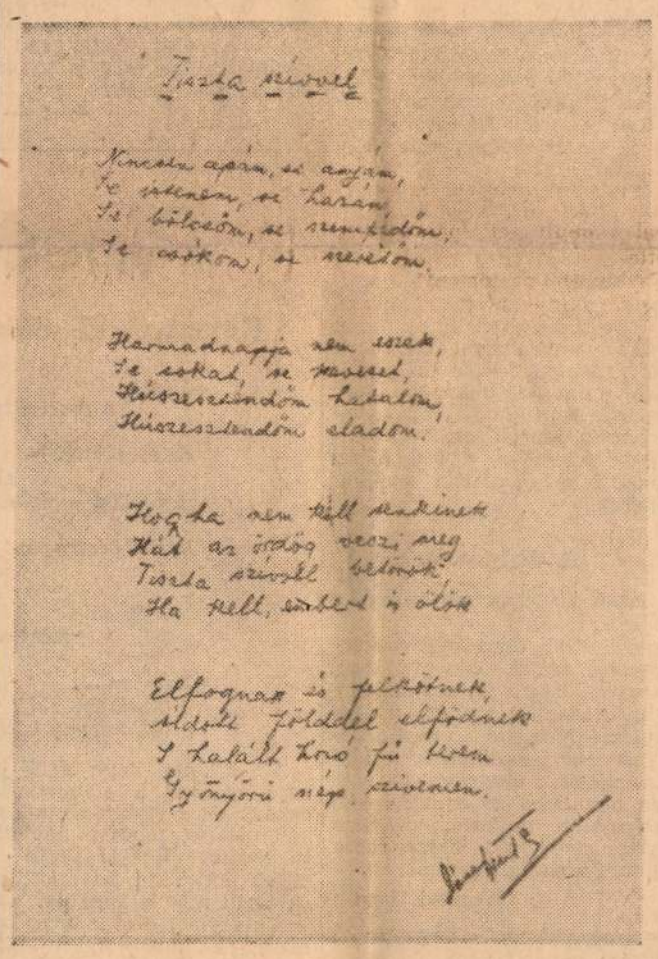

A költészet napja, 1965

Mit írhat egy könyvtáros a költészet napján?

Talán egy kicsit önmagáról kell írnia. Hiszen a vers mindig szól valakihez és ebben a folytonosan megújuló anyagcserében, mely költészet és olvasó között történik, a könyvtárnak is van szerepe.

Jó dolog intellektuális és érzelmi élményeket másokkal megosztani. Örömmel tölt el minket, hogy könyvtárainkban szemünk láttára alakul a versolvasók egyre népesedő tábora. Ma már a jó vers társadalmi szükséglet, közügy, mindnyájunk dolga.

Irodalmi lapjaink iránt az érdeklődés nőttön nő. Gondolom, egy ország atmoszférája azon is mérhető, hogy miből válik szenzáció? Könyvtári szeizmográfunk teljes biztonsággal kileng, valahány új, nagyszerű alkotás kerül a nép asztalára.

Jó elődök vetették meg nálunk a költészet ágyát, az utódok miatt sincs okunk szégyenkezni. Azt kívánjuk: bontakozó, izmosodó tehetségüket érlelje, teljesítse ki az a tudat, hogy van kinek írniok, hogy miről, afelől pedig egy 20 szabad esztendőt számláló, József Attila legszebb álmait valóra váltó „proletár utókor" gondoskodik.

Meiszner Tamásné
könyvtáros

Összeállította: Csupka Erzsébet—Varga István

Csepeli Szabó Béla:

Angyali üdvözlet

Berda Józsefhez

„Égni! Elégni!" Kedves, vén csavargó,
édes fivérem, villámgyújtotta fa,
nagy mohos szikla, éneklő kődarab,
felszántott rét és napsütötte táj,
rőt vízmosás, lágy partokat lebontó
arany-iszapos külvárosi csermely, —
Te vagy a költő
és te vagy az ember,
akiben egy az élet és a mű!

A föld, a szél s a mély vad égi kékség,
a nyers erő és gyermeki szelídség,
s a kufárságot űző tiszta szellem.
Ostor vagy te,
de békés olajág is,
krisztus-bocskoros jóság és alázat:
az út pora, mely belepi a lábad
úgy tapad rád, mint csontvázra a hús.
Üdvözlégy durva,
szabadszájú angyal,
trágár apostol,
dörgő bőrduda,
ki égsz s elégsz lám a szemünk láttára
kis csehókban a munkásnép között,
s a nagy természet örök templomában,
gombát szedve
és hóban térdepelve,
dús lakomák fűszeres illatában,
s zöld ó-borok hajóján tántorogva,
szállsz szabadon, kínjaid elfeledve,
kacagva, sisteregve,
fényt s meleget árasztva önmagadból,
zord hétköznapok gondjai fölött
viharba-zúgva szent életszerelmed
fel-felkiáltasz: Nézzétek, a Föld!

Köszönöm hát, hogy vendéged lehettem,
a megterített, roskadozó asztalt,
költészeted ízes gyümölcseit,
a sok tüzes „tütüt",
szíved borát,
cseresznyepaprikád
és humanizmusod, —
s égj, énekelj tovább, tovább, sokáig!
Édes fivérem, bátyám, Berda József,
profán próféta, igaz jóbarát,
és úgy dörögjön öblös bőrdudád,
hogy elriadjon tőled a halál!

Szigliget, Alkotóház, 1965.

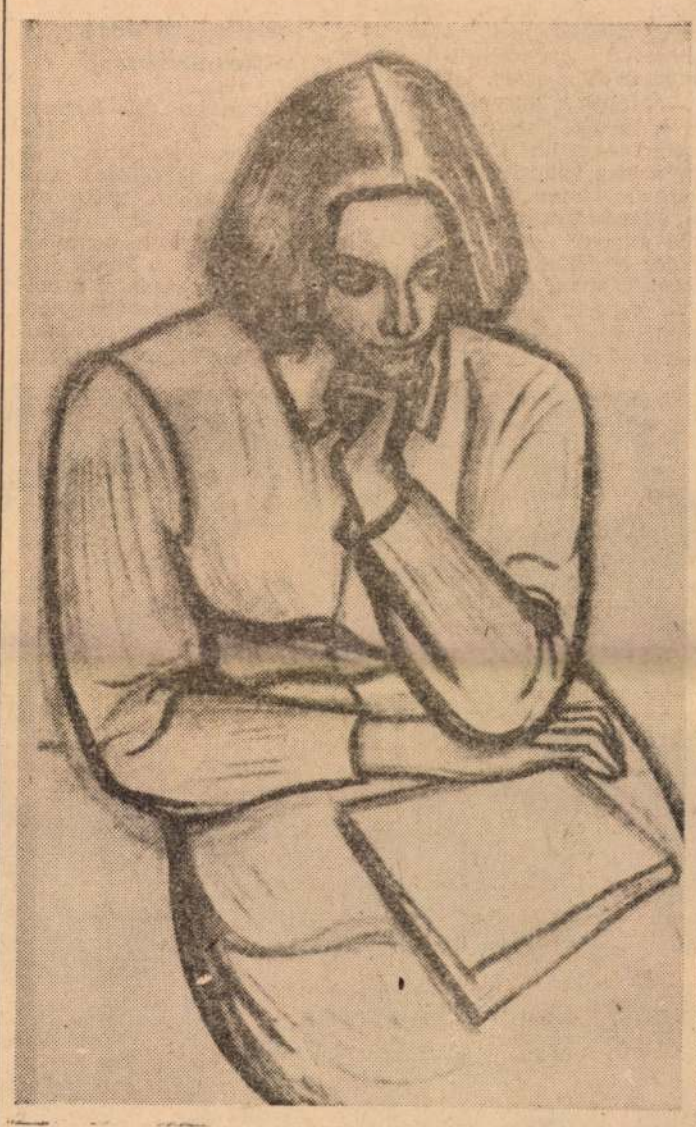

Dési Huber: Olvasó lány

CIRKUSZ

Tekintse meg az olasz Medrano cirkusz műsorát. Nézze meg a Fratelini bohóc-csoportot!

Megtorpanok a kettes kapunál levő jókora plakát előtt.

Tudomásom szerint már hónapok óta KIO bűvöli káprázatos mutatványaival a pesti cirkuszlátogatókat. A világhírű szovjet artisták hírével van tele a város.

De itt ez a plakát. Színes, szemetvonzó. Most akkor mi a helyzet? KIO, vagy a Frateliniek? Titokzatos illuzionista, vagy a bohóc-csoport? Látszat, vagy valóság?

Kavarog a világ előttem!

Kész cirkusz.

(cs)

Két első díj a Központi Tervező Irodában

Magasabb követelmények — A népgazdaság és a versenyző is jóljár — 135 dolgozat az országból

A KISZ KB mellett működő fmkt tagjai, valamint az illetékes szakágak képviselői másodszor értékelték a kiváló ifjú mérnök és technikus mozgalom keretében elkészített szakdolgozatokat. A 125 szakdolgozat közül Budapestről 48, a megyei KISZ-bizottságoktól 77 érkezett. A bizottság értékelése szerint a beérkezett dolgozatok színvonala magasabb a tavalyinál, és jelentősen fokozzák a KISZ termelést segítő tevékenységét. Az értékelő kiemelte, hogy a budapesti kerületek közül különösen kitettek magukért a csepeliek, ahonnan igen nagy számú dolgozat érkezett, és a 11 első díj közül kettőt, a 12 második díj közül ugyancsak kettőt a Csepel Vas- és Fémművek fiataljai nyertek meg.

Az első helyezést elért fiatalok 1965. július 26-tól augusztus 6-ig jutalomutazásban részesülnek, az útvonal: *Moszkva—Leningrád—Moszkva.*

A két csepeli nyertes: *Mihátsi Ferenc*, tervezőtechnikus, és *Császár József* tervezőtechnikus — mindketten a központi tervezőiroda dolgozói, több mint tíz éve.

Mihátsi Ferenc a Hajtórúdmegmunkálás tömeggyártási szinten című dolgozatával nyerte az első helyet. Tulajdonképpen egy új automata megmunkáló berendezés egyik bonyolult elméleti problémáját oldotta meg. A pályamű elkészítése előtt hosszan és igen alaposan tanulmányozta az ide vonatkozó szakirodalmat, hiszen tisztában volt azzal, hogy helyezést csak akkor érhet el, ha sikerül teljesen új eredményeket produkálnia. A mintegy 60 oldalas és 12 tusrajzzal kiegészített dolgozat nagy elismerést váltott ki a bizottság tagjain kívül szélesebb körben is, az automatizálással foglalkozó szakemberek körében.

Császár József dolgozatának címe: Vaslemezvázas kapcsolószekrények tipizálása. Szemben Mihátsi dolgozatával, Császár pályaművének inkább gyakorlati, azonnal hasznosítható népgazdasági jelentősége van. Az általa javasolt vaslemezvázas kapcsolószekrény lényegesen könnyebb a most gyártottnál, kevesebb, mindössze hét alkotóelemből áll. Száz szekrény után évente 4 tonna anyagmegtakarítás remélhető, és csupán Csepelen körülbelül 150 darabot készítenek évente. Nagy jelentősége van a tipizálásnak is, hiszen olyan szekrény tervezésére törekedett, amelyik minél több helyen használható. Császár József terve alapján most a CSESZÜ készít mintadarabot, ami után hozzákezdhetnek majd a sorozatgyártáshoz.

Ami a mozgalmat illeti, mindketten úgy vélekedtek, hogy az jelentősen hozzájárul a fiatal műszakiak és közgazdászok szakmai szeretetének és tudásának elmélyítéséhez, nem beszélve a helyezések által elérhető egyéni jutalmakról. Olyan mozgalom ez, amellyel a népgazdaság és a részvevő is jól jár. S bár a csepeliek jól szerepeltek, mégis érdemes több gondot fordítani a mozgalom népszerűsítésére, a versenyzők segítésére, hiszen a fiatal műszakiak számához viszonyítva még mindig kevés aktív tagja van a kiváló ifjú mérnök és technikus mozgalomnak.

— f —

Születő acél

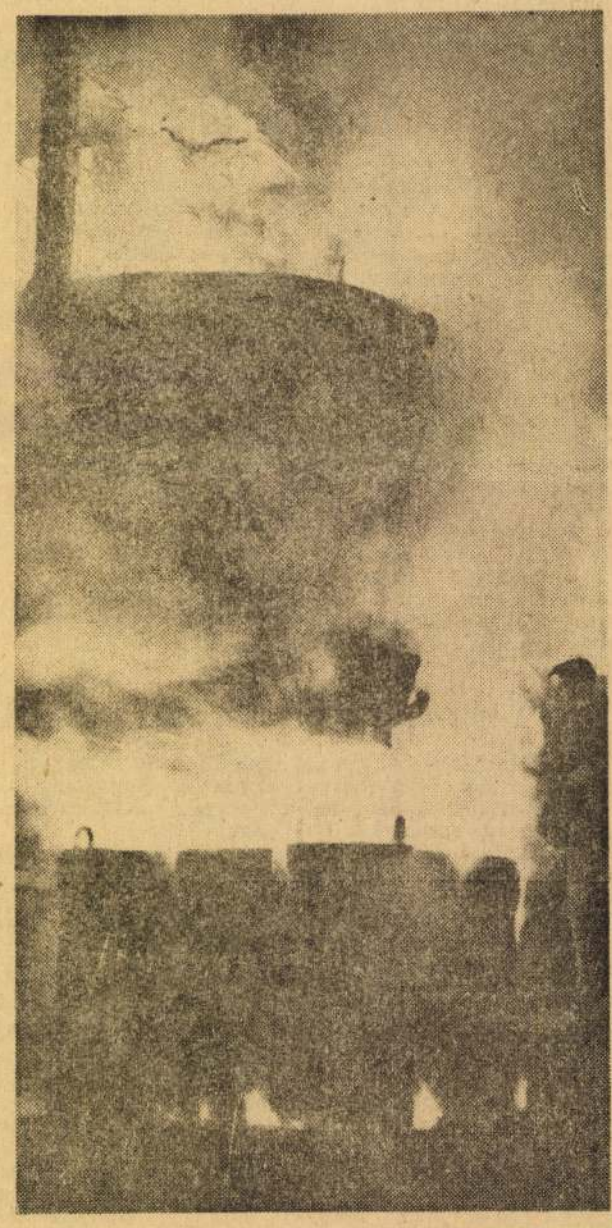

(Foto: Kertész)

A FÖLDGÁZ ÚJABB HASZNA

Megjavultak a munkakörülmények

Kevesebb a füst és gáz — Magasabb kalória — Jobb lesz a minőség

— *Ugy látszik, visszakerültünk a pokolba. Csak azt tudnám, hogy mit vétettünk?...* — s bár *Dániel Mihály* kemencekezelőt mindenki tréfamesterként ismeri a nagykalapács üzem előmelegítő kemencesoránál ezúttal komolyan beszél.

Matyi bácsi — teljes nevén *Mátyás Gyula* is csak csóválja a fejét. Füstös az arca, szeme fehérje csak úgy világít az általános félhomályban:

— Nem értem, pedig színtelenül égnek a lángok, ezek szerint földgázt kapunk. De akkor mitől van megint ekkora füst és gáz? — Sietve végzi dolgát a kemencék mellett, és azután máris megy ki a nagykalapács üzembe egy kis „jó levegőt" szívni. Hiába, a

rossztól hamar elszokik az ember.

Mert ez a mostani állapot nem is olyan ritkaság. Ilyen volt mindig, hosszú évekig, amíg generátorgázt égettek az előmelegítő kemencékben. Nem egyszer eleredt az orruk vére a füstös, és gázos munkahelyen. De mióta földgázkeverékkel tüzelnek, szemmel láthatóan megváltoztak a munkakörülmények.

— Mindjárt jobb lesz itt újra a levegő, már javítják a motort. — A hírt *Kálmán Imre*, a nagykalapács főkemencemestere hozza, s egycsapásra világossá válik a „rendkívüli állapot" oka. Az egyik motor elromlott, kevesebb levegőt kapnak a kazánok.

— Na, hálistennek, már azt hittük, hogy korai volt az örömünk — mondják többen is.

Igen, örömök. Mert a nagykalapács-üzemben

mindenki örül az átmenetnek.

De legfőképpen az előmelegítők. Szemmel láthatóan megtisztult a levegő, könnyebb így dolgozni, s ráadásul a magasabb kalória miatt hamarabb elérik a kívánt hőfokot. Évekig az intenzív tüzeléshez voltak szokva, s egyik napról a másikra meg kellett tanulniuk, hogy a földgázzal kevert generátorgáz szinte színtelenül ég. Igaz, hogy Kálmán Imre, ha lehet, még többet ellenőrzi munkájukat, adja a tanácsokat. De nem is volt semmi fennakadás; az átállást az üzem észre sem vette.

— Egyedül a palackgyártásnál adódott probléma — tájékoztat Kálmán Imre. — Most folynak a műszaki kísérletek, hogy a revét miként lehetne eltüntetni a darabokról. Átmenetileg olajjal tüzelnek, de csak egyetlen kemencében. A többi tizenkilenc már teljesen gázzal működik. Mióta magasabb a kalóriaérték,

az olajpótlásra nincs szükség.

— Már megszoktuk és megszerettük az új tüzelési módot.

Az Acélmű edzője is elsősorban rossz levegőjéről volt ismert a gyárban. Hiába sütött kint a nap, bent a helyiségben, ahol 10 kemencében hevül az anyag, a kénes gáztól alig látták egymást a dolgozók. A pihenőszobában, ahol rövid időre összejöttek, amikor a munka megengedte, alig győzték magukat teleszívni friss levegővel.

Most is sokan ülnek a padokon, szívják a cigarettát, és közben tréfálkoznak. Ugratják a két ipari tanulót, *Soproni Jóskát*, és *Lampert Mártont*, hogy nem is lesz belőlük edzett edző, már a kéngőzt is spórolják tőlük.

— Jókedvük van a fiúknak. — mondja *Kovács Ernő* kemencekezelő. — Nem csoda, hisz legalább 40 százalékkal javultak a munkakörülmények, mióta bevezették a földgázt. Korábban nem volt kedvünk mókázni. De most könnyebben és vidámabban megy a munka...

Szabó Ferenc, az adagpróbás kemence kezelője sem győzi áldani a földgázt:

— A füst engem nem bántott annyira, szellősebb a műhely, mint a nagyedzőben, mégis összehasonlíthatatlanul jobb most dolgozni. Nem kell az égőket többször megtisztítani, mint korábban. És gyorsabban fel tudom fűteni a kemencét. Korábban 6—7 óra alatt értem el a 900 fokot, most fele idő alatt 1100 fokot mérek.

A dolgozók első tapasztalatairól

gyűjtöttünk össze egy csokorravalót annak bizonyítására, hogy a földgáz felhasználása a gazdaságosság mellett a legegészségtelenebb munkahelyek egészségvédelme szempontjából is előnyös. Nem csoda hát, hogy az újnak máris számtalan prókátora van, s nincs senki, aki visszasiratná a megszokottat, a régit!

Megyeri Ilona

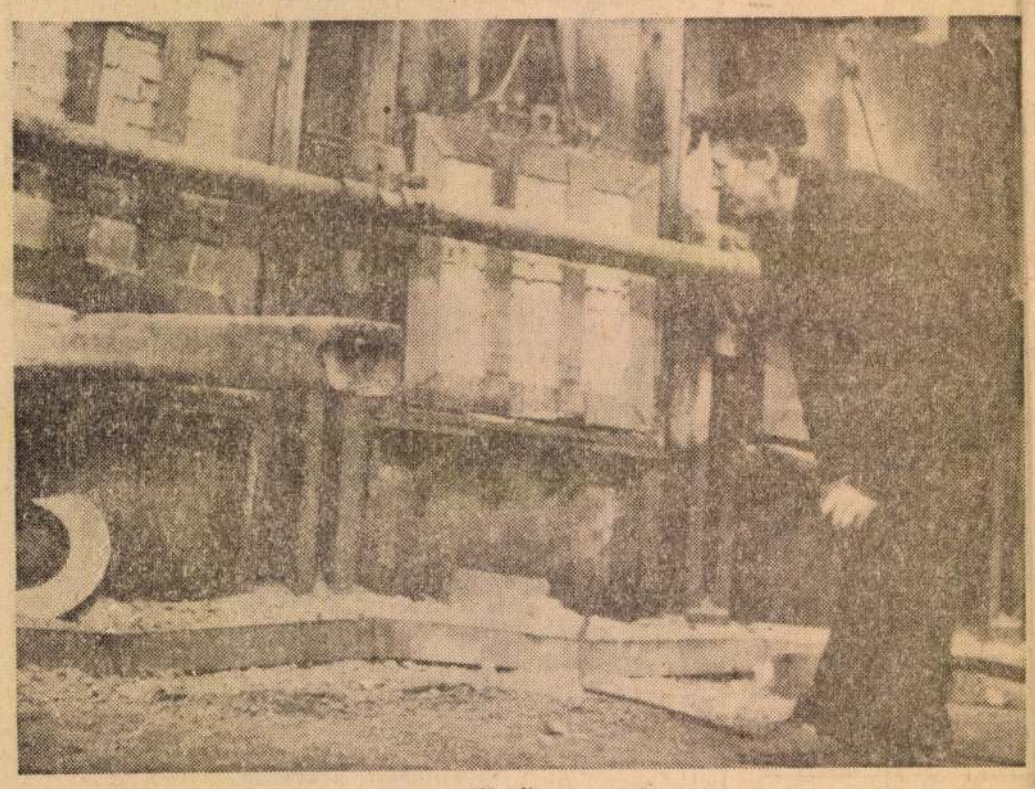

Egyenletesen, színtelenül ég a láng — állapítja meg elégedetten Kálmán Imre, a nagykalapácsüzem főkemencekezelője

Pincéből a napfényre

Korszerű, új öltözőt kaptak a Vas- és Acélöntödék dolgozói

Mintha
a szocializmus
lenne vendéglátód,
az élvezettől —
elakad a szusz.
A blúzod — lehúzod,
nadrágod — lerántod,
kézbe a szappant
és...
zsuppsz!
Mosakszol,
mint akinek
nincs egyéb dolga.
Hosszan...
(Majakovszkij: Ivan Kozirev vasöntő elbeszélése arról, hogyan költözött új lakásba.)

Aki a kettes kapu felől jön be a gyárba, a nagy szürke bunker és a tűzoltóság között, kétemeletes, modern épülettel találkozik. Üvegablakain és műkő burkolatú falán csillogva törik meg a napfény. Vasöntők foglalták el a tágas termeket, akiket — mint Majakovszkij mondja — a szocializmus lát vendégül. Igaz, hogy ez nem családi ház, amilyenbe Iván Kozirev költözött, de mégis érvényesek rá a vers sorai: „Lehet akár tízesztendős piszok a karon, lemorzsolódik, mint a nyírfahéncs, akár a kéreg válik le a korom, leszedi a szappan a nyavalyást. Párázik a bőröd, piros lesz, mint a rák. Na most — csavarj egyet: finom hűvös esőjét záporozza a százlyukú vasfelleg. Oly jólelkű és gyöngéd a fürdő zuhanya!"

Igen, így van ez ebben a szívet gyönyörködtető létesítményben: a Vas- és Acélöntödék új fürdőjében is.

Kilencszázan

Az épület homlokzata mintegy kultúrházé. Az előtérben és az emeleteken ízléses bútorok szolgálják az egészséget és a pihenést. A tavaszi zöld és sárga falakat halványkék ajtók törik meg: innen nyílnak a 150 személyt befogadó fehérfekete öltöző-fürdő helyiségek. Emeletenként kettő. Ez összesen 900 személy részére biztosít kényelmes, egészséges, minden igényt kielégítő öltözési, tisztálkodási lehetőséget.

Szabó József gondnokot irodájában, tervezgetés közben találom. Lelkesen beszél arról, hogy az épületet és környékét füvesítik, virágosítják. A bejárat előtt pázsitszőnyeg terül majd el, a lépcsők mellett műkőtartókban virágok fogadják a dolgozókat. (Ez nagyrészt a központi gyárgondnokságon múlik.) Május elsejére az öntöde valamennyi pinceöltözője megszűnik, s 150 nő és 750 férfi kerül a pincéből a napfényre.

A beruházás több mint 6 millió forintba került, s ezenkívül a gépekre, bútorokra és az egyéb berendezési tárgyakra még közel 160 ezer forintot fordított gyárunk. Részlegenként 17 zuhanyozófülke, külön mosdóhelyiség és lábmosó biztosítja a tisztálkodást. A női dolgozók részére hajszárító készüléket is beszereztek. A fürdő valamennyi „lakója" naponta tiszta törülközőt, fogasokat, szappant és papucsot kap. Értéktárgyaikat az értékmegőrző szekrényben helyezhetik el, amelynek egyik oldala a fekete, a másik a fehér fürdőrészbe nyílik.

Jelkép

Az új öltözőt felszabadulásunk 20. évében kapták a Vas- és Acélöntödék dolgozói. Ez jelképnek is tekinthető. A múltat a régi, dohos, szűk pinceöltözők jelzik, ahol nem volt szellőzés, s az egymás mellé zsúfolt, kopott fa- és vasszekrényekben együtt szorongott a tiszta és a piszkos ruha. Közel ötszáz fő öltözött éveken keresztül ilyen körülmények között.

A változást bizonyára nem lesz nehéz megszokni. S ha igaz az, hogy az embereket a körülmények alakítják — márpedig ez igaz —, akkor tudjuk lemérni teljes mélységben, hogy mit jelent az új öltöző az emberek életmódjának, gondolkodásának, szemléletének megváltoztatásában.

Minden új kockázattal is jár s ha voltak is, akik eleinte idegenkedtek az újtól, már megszerették, leküzdötték maradiságukat. Probléma azért akad. Kevés a kiszolgáló létszám s ez bizonytalanná teszi egy-egy részleg tervszerű működését. Mindez semmit nem von le a fürdő értékéből.

Vélemény

A beköltözöttek véleményét tolmácsolták Varga István lakatos csoportvezető szavai: „Én is megjártam a pinceöltözőket, ahol megdohosodott a ruha s néha térdig állt a víz. Nem lehetett semmit tisztán tartani s a gondatlan emberek csak tetézték az amúgy is rossz helyzetet. Sokfelé jártam, de ilyen szép, korszerű öltözővel sehol nem találkoztam. Ez felüdíti az embert munkába menet és munkája végeztével. Remélem, hogy mindenki vigyáz a drága pénzen létesített új öltözőnkre, hogy mindig ilyen szép, egészséges maradjon."

Mi is vallhatjuk Majakovszkijjal: „A tükörhöz lépsz most — ott lóg a falon, tiszta inget húzol s elgondolod, hogy szó, ami szó, bizony finom dolog ez a szocialista szovjethatalom."

(czirfusz)

Kucs Béla

Szabad Művészet

1953. 92. l. (Ar I-
Orsz. Képzőmův. Ta-
nácskorás.)

Kucs Béla

szobrai

Bányász c. diploma munkája.

Szós Gy.: A Képzőmüvészeti Főiskola 1952–53. évi diploma munkái

Szabad Müveszet

1953. 114. l.

Kucs Béla

szobrai.

lásd

Szabad Művészet
1955. 174. o.

Kucs Béla

szobrász

lásd

Szabad Művészet

1955. 8. sz. borítók
401. l
(Ihrek)

Kucs Béla

festmény

László

Szabad Művészet
1955. 448. l.

Kucs Béla MDK

Tanácsköztársasági emlékmü terv, gipsz 61 cm.

Sirkőterv, terrakotta 23 cm.

Tornyai János Muzeum 1965. 2o év szerzeményei

Kucs Béla, nobrász

Komjúság c. művét a napokban mattak föl Szentendrén.

— : Röviden 6.

NÉPSZABADSÁG, BP. 1965. okt. 7.

M.D.A.

KUCS Béla szobrász

1952
Művért • Fogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás 125., 128. l

128
125.

Kucs Béla
Leányka virággal, gipsz
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 27 l.

etkép ~~inniukészészülő nemesemberrel.~~

KUCS Béla

„Bányász" (repr. – foto) Szabad

N.N. Képző művészetünk tíz éve.

Művelt Nép, 1955. 11. évf. 14. sz. április 3, 6 old.

KUCS Béla

NN: Festőállványok között a népülő Sztálinvárosban

Művelt Nép. 1955 u ért. 33. n. aug. 14. 3. l.

Kucs Béla, MDK

A Lengyel Képzőművészek Szövetségének meghivására fiatal képzőművészeink egy csoportja:

Aczél Ilona
Dembrovszky Szaniszló
Csohány Kálmán
Kucs Béla
Óvári László
Raszler Károly
Szilvásy Nándor
Vati József

4 hétig üdült Zakpaneban.

/ - zt - / : Fiatal magyar művészek Zakopaneban.

Esti Hirlap, II.évf.131.sz. 1957.jún.7.pé-
2.oldal

MDK

Kucs Béla

Fiatal bányász 1954 bronz Népműv.Min.tul.

Képzőművészetünk tíz éve.Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 17.1.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Hódmezővásárhelyen állítja fel munkáját.

Napló.
Magyar Nemzet, 1959. jan. 4.

41.

MDK

Kucs Béla

Kiállitási hir

Petőfi Népe 1967 okt.2o.

Kucs Béla
grafikus

M.D.K

Mészáros Lajossal egyidőben
kezdte meg működését.

Ecsenyi Elemér: Mészáros Lajos
Művészet, 1965. November – 38 lap

Kucs Béla szobrász

Gogolák L.: Az V.M. képzm. kiáll. kisplasztikai müvei
Sz.M. 1955. 173, 174, 1

amelyek humorral és tobzódó vidámsággal telítettek. Könnyed mozgás, frisseség árad belőlük. Ezek más technikával is készültek. Vékony vízfestékkel, könnyedén odavetett ecsetvonásokkal közvetlenül a pergamenlapra vannak festve. Az „In dedicatione ecclesiae" ünnepénél (*185b* lap) egy falusi búcsú vidám s verekedő jeleneteit festi a miniátor. A lap alsó szélén szakállas férfi, talicskában ülő öregasszonyt tól, mögötte pedig még három férfi halad, kezükben gabonakoszorúval, eséppel. A lap alsó külső sarkában két, egymás haját, fülét tépő paraszt verekszik, míg e jelenet fölött a lap külső szélén viszont tekejátékosok ünnepi szórakozását mutatja be a művész. A két verekedő parasztnak és a talicskában tolt öregasszonynak az ábrázolása Balogh Albin megállapítása szerint két XV. századi német rézmetszetet követ. (A két metszetet lásd Herre, Paul: Deutsche Kultur des Mittelalters in Bild und Wort. Leipzig, *1912.* Wissenschaft und Bildung *100/101., 110—111.* lapok, *241., 243.* kép.) E metszetekhez viszonyítva a Gradualéban e jelenetek háttere meggazdagszik. A talicskás jelenetnél három férfival és egy nagy fával; míg a két verekedőnél a háttér felhúzódik a lap külső szélére és a tekézők jelenetével bővül. Ettől eltekintve azonban a miniátor pontosan követi a metszeteket. De az esztergomi Gradualéban nemcsak itt találkozunk a német metszetek utánzásával: a miniaturák általánosságban Wolgemut metszeteinek hatását tükrözik.

Az esztergomi Graduale Janicek Zmilely egy másik Gradualéjával is rokon: ez a zittaui Városi Könyvtár MSCR. A. III. jelzetű kódexe, amelyet első ismertetője Robert Bruck, német munkának vél. (Die Malereien in den Handschriften des Königreichs Sachsen. Dresda, 1906. 374—377. l.)

MDK

Kucs Béla

Dutka M.:Tavaszi Tárlat. Magyar Nemzet 1952. máj.24.

MDK

Kucs Béla, szobrász

Leányfej.	Gipsz.	32 cm.
Bányász.	"	21e cm.

Műcs.-IV.M.Képzm. Kiáll.1954.jan.-febr.Kat.2e.l.

MDK

Kucs Béla szobrász

kiss: Tanácsközt. eml.müveken dolgoznak szobrászaink.
Népszava, 1959, jan. 30. 8.l.

MDK

Kucs Béla szobrász

Hódmezővásárhelyen leplezik le az általa mintázott szobrot.

Eml.müveket, Lenin szobrokat avatnak ... Népszava, 1959, jan. 6. 4. l.

MDK

Kucs Béla

"Bányász" c. szobrát látjuk az Ernst muzeumban, a fiatal müvészek kiállitásán.

Esti Hirlap 217 sz. 1958. szept. 16 2 old.

MDK

Kucs Béla
szobrász

művei a kiállitáson. Műcsarnok

Havas Lujza: Tíz fiatal szobrász kiállitása

Népszava 89 évf 163 sz, 1961. jul 12. 8l

MDK

Kucs Béla

A magyar kisplesztikai és grafikai kiállításon Bukarestben részt vett.

Esti Hirlap 141 sz. 1958. jun. 18 2 old.

Klucs Béla
szobrász

M.D.K

„Integető bányász" c. műve

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika
Élet és Irodalom, 1961 szept 16 - 10 l

M.D.K.

Mme Bée
Marais

„Intégrés bampées" c. mûre

Mieux Salutes réprésentations terrestres
Élit és Nordalom, 1961 szept 16 - 10 c

Kucs Béla
inobrán

M.D.Y

Ivo (repro)

Élet és Irodalom, 1962. május 19 - 3 lap.

MDK

Kucs Béla

Havas L: Nyárvégi kiáll. Népakarat, 1957. aug. 30.

6.l.

MDK

Kucs Béla, szobrász

Tusszolók. Gipsz.
Olvasó férfi. "

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 18.1.

MDK

Kucs Béla szobrászm.

a Munkácsy-dij III. fokozatát kapta.

Kiosztották a müvészeti dijakat. Népakarat,

1957. ápr. 4.

M. Sz. K.

Kucs Béla

Részvétel a kiállításon

Lutka Mária: Szentendrei művészek kiállítása

Magyar Nemzet 1962. május 31. 4.l.

Kucs Béla, szobrász · MDK

Jún. 22-én tárlata nyílik a Medvegánszky, Teremben.

– : Kis híradó 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1963. jún. 20.

MDK

Kucs Béla

A Tanácsköztársaság emlékére készülő munkán dolgozik.
/Hódmezővásárhely részére/

Esti Hirlap 53 sz. 1959. márc. 4. 2 old.

Ilnics Béla
Nobrás

M.D.K.

Részt vett a kiállításon.

Székely Loltán: A VIII. őszi tárlat A ódmunővásárhelyt
Művészet, 1962. január — 29 l.

Kucs Béla

Kertészlány
Bányászfigurák

Tavaszi Tárlat, kiállítás a Műcsarnokban
Magyar Nemzet, 1952 máj. 24

Kucs Béla, szobrász MDG

Máj. 31-én. vitát rendeznek
Kiállításáról a Fiatal Művészek
Klubjában.

— : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. máj. 15.

Fényképész

Magyar Foto: Fk 21216/10 Kegedüsné

Kucs Béla: Leányfej

Karszki mészkő

1952.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: FÁ 1103/17 Hegedűsné

Kics Béla: Bányász

Gipsz

1957. XI.

Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: Fk 21216/2

Hegedüsné

Kucs Béla: Két fej

Márvány

1952.

Meg van

Kucs Béla szobrász M.K.

Munkácsy-díjas

Befejezte 3 alakos kompozicióját, amelyet a pécsi Jókai uti ált. iskola parkjában állitásnak fel.

A szobor életnagyságnál nagyobb, vizen átmenő gyermekeket ábrázol a vizmedence mellet. Bronz.

napló

Magyar Nemzet 1964. január 4. 4.l.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Olvasó nő c. szobra a tatabányai könyvtár elé

kerül

Uj szobrok a fővárosban és vidéken

Magyar Nemzet 1964. március 7. 4.l.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Szobormüvét a bécsi virág-
kiállitáson helyezték el.

—:—

Müvészet, 1964. julius. – 23 lap

Fénykép

Leltárszám.

Képzőművészeti Főiskola: 466 ltsz.

Kurz Béla: Bányász.

Diplomamunka: 1952/53.

1 fotó.

Negatív nincs.

Megjegyzés: Fővárosi Tanács 20.000 Ft

Kucs Béla

Munkaérdemdíjas festőművész. Kiállítását a szentendrei Ferenczy Károly Múzeumban július 25-én nyitják meg a Fiatal Művészek Klubjában.

emlékbe.

Csütörtöki Mozaik.
Népszava. 1964 július 23. 4. lap.

Kucs Béla, szobrász MDK

Játszó gyerekek c. háromalakos kompozícióját mintázza a pécsi Jókai úti iskola udvarára. Az életnagyságú bronszobrot szeptemberben állítják fel.

— : Ma hallottuk 2

ESTI HIRLAP, bp. 1962. febr. 22.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Kiálitása a Mednyánszky-teremben

Napló

Magyar Nemzet 1963. junius 23. 8.1.

Kucs Béla

MDK

szerepelt a tárlaton.

Szabó Endre: A IX. vásárhelyi őszi tárlat.
Tiszatáj 1962. nov. 3.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Munkácsy-díjas

Önálló szoborkiállitása a szentendrei Ferenczy Károly Muzeumban.

Lo év alkotásaiból 120 szobor.

Az első önálló szoborkiállitás Szentendrén

Pest megyei Hirlap 1964. julius 31. 5.1.

K.D.K.

Kucs Béla

Virágot tartó figurát farag az áprilisban Bécsben megtartandó Világ-világkiállítás magyar pavilonjának közepére.

Horizont

Népszava, 1964 január 12. 92. évf. 9. szám, 7. lap

Kucs Béla
szobrán

M.D.V

Szoborkiállítása volt a Mednyánszky
teremben. – „kompozíció" (repro)

Soós Klára: Kucs Béláról
Művészet, 1963. december – 47 lap.

Kucs Béla, szobrász

MDK

Első önálló vidéki kiállítása
Hódmezővásárhelyen lesz.

— : Mia hallottuk

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. júl. 7.

Kucs B éla festő M.D.K.

Munkácsy-dijas

Gyüjteményes iállitása a szentendrei Fernczy Károly Muzeumban

Napló

Magyar Nemzet 1964. julius 23. 4.1

Kucs Béla

MDK

Bányász, 1952, gipsz

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Kucs Béla

MDK

Fiatal bányász, 1954, bronz

Miccsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

Kucs Béla MDK

Leánykafej, 1953, homokkő

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Kucs Béla szobrász

Vizmeritő, terr.

Sirkő terv I. "

Család, gipsz

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll.

Mednyánszky terem, 1963.jun.

MDK

Kucs Béla szobrász

Hajatmosó, terr.

Alvó nő, terr.

Bányász, terr,

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll.

Mednyánszky terem, 1963.jun.

MDK

Kucs Béla

Kiállitási hir

Szocialista müvészetért 1968 jun.

Kucs Béla

A szolnoki Képcsarnok Vállalat
Aba Novák termében egy szobor-
mása van elhelyezve.

Gy. J.: az Aba Novák teremben.

Szolnok Megyei Néplap, Szolnok, 1972. febr. 26.

Kucs Béla

„Szomjúság" a szobrának
fotója a 9. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1971 November 28

Kucs Béla
szobán

Több alakos kompozíciót,
mostani korszakának állandó
témáit mutatta be Kucs Béla
a Csepel Galériában.

Erdős György: Kucs Béla kiállitása a Csepel Galériában.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
szobán

Kucs Béla kiállításán bemutatta
a „Mártírok" szobercsoportot, de
„Egymásra vigyázok" alakját, a
„Tánc" nőalakját.

Erdős György: Kucs Béla kiállitása a Csepel Galériában.
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
notáin

Kucs Béla kiállításán bemutatta
a „Cirkusz", a „Sport", az „Úszók",
a „Kötéltáncok" című műveit.

Erdős György: Kucs Béla kiállitása a Csepel Galériában.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
zoltán

Kucs Béla csak a felszabadulás
után indulhatott el művészpálya-
ján. Addig Egercsehiben, Dorogon
bányai munkával kereste kenyerét.

Erdős György: Kucs Béla kiállitása a Csepel Galériában.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
szobrász

Kucs Béla többször szimajában visszanyúl régi bányász életébe. Megjelenítette művein a 1942-es dorogi bányászsztrajkot és egy fáradt bányász látható a tárlaton.

Erdős György: Kucs Béla kiállítása a Csepel Galériában.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
nobrán

Kucs Béla kiállításán bemutatta a „Felelem", a „Harcosok előképei" anni művét. A „Május 1" csoportot és a „Harcosok"-at.

Erdős György: Kucs Béla kiállítása a Csepel Galériában.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 64.oldal

Kucs Béla
szobrai

"Üvegestáj" (terv)

Erdős György: Kucs Béla kiállítása a Csepel Galériában.
Művészet, 1972. október-november, 64. oldal.

Kucs Béla, szobrász

A Csepel Galériában nyílt meg kiállítása.

— : A mai kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 17

Kucs Béla

Nagykőrösön 1968-ban avatták „Virágárus lány" c. köszobrát. (említve és repr.)

Lasonci Miklós: Nagykőrösi szobrok.

Pest m. Hírlap, 1972. máj. 28.

Kucs Béla

Táncolók terrakotta 25 cm

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Kucs Béla, szobrász

Szerepel.

Laczó Katalin. Kiállítási napló
Műgyűjtők kiállítása 93-96.

TISZATÁJ. Szeged, 1972. október XXVI/10.

Lucs Béla

Leánykafej, terrakotta
30 cm

Dolgozó emberek között, kiáll.

Orosd múzeum 1968. jún.

Kucs Béla

Leányka fej terrakotta
30 cm

Dolgozó emberek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Kucs Béla

Bemutatott műve:

„Kompozíció," (két figurás), terrakotta,
30 x 20

Zala Tibor: XI. magyar képző művészeti
kiállítás, Budapest, 1968.

131

Kucs Béla

Beszélgetők terrakotta 20 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. — szept.

Kucs Béla, nobrász MDK

Az április bécsi virágkiállítás magyar pavilonja előtt felállítják Virágot tartó lányka c. alkotását

– : Május 10-én állítják fel a mauthauseni magyar emlékmüvet 5.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. febr. 22.

MDK

Kucs Béla

Felkérés emlékműtervre

Pestmegyei Hirlap 1968 szept.17.

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196 _____

ORSZÁGOS TERMÉSZ
BUDAPEST, V., E
TELEFON

4081 66. - FNYV. 9. t. - (N)

Kucs Béla

Kompozíció terrakotta 51 x 14 cm

XVI. Szegedi Nyári Tárlat
1975. Jul. – Aug.

Kucs Béla
szobrász
/: Badacsony :/

Magy. Nemzet 83. VII. 1. 82

Kucs Béla

Úszók, terrakotta, 40 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1977.

Táblakép

"Kertész leány": Kucs B.

Uj Ember. 1952. 23.szám 2.old.
Tavaszi tárlat.

Kucs Béla festő

Uj Ember.1952. 23. szám 2.old.

Tavaszi tárlat.

Kucs Béla gyobrány Derkovits kolle-
gium hagja

hi világ művészei a népi
kollegiumokban.

Szabad tép 1948 aug. 4. - 4. -

Kucs Béla sgobrász

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 330-335

Németh Lajos: Fiatelek a kiállitáson

Plasztika Kues Béla: Petőfi
(Kétszeres életnaprágú mellszoba)

hj világ művészei a népi
kollegiumokban.

Szabad Nép 1948 aug. 4. - 4. -

Plasztika Kurs Béla: Bányászfiú.
(Dorog Fő-terén)

hj világ művészei a népi
kollegiumokban.

Szabad Nép 1948 aug. 4.-4.

Rösplasztika. „Hegeszto", Kues

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 330-335

Németh Lajos: Fiatalok a Kiálltásban

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Alkotása Hódmezővásárhelyt

Zirn i Péter: Öt uj szobor Vásárhelyen

Csongrádmegyei Hiralp 1965. jan. 24.

M.D.K.

Kucs Béla
szobrász

A hódmezővásárhelyi Tanácskörtár-
sasági emlékművet alkotta. Nagy-
méretű szobrai a szabadban vannak
kiállítva.

Széki Erzsébet: Kucs Béla gyűjteményes kiállítása Szentendrén
Művészet, 1965. szept. – 42 lap.

Kurs Béla nobrász

Hódmezővásárhelyi emlékmű (1960, emlitve)

Kritika, 1965, 4 sz., 14 o.

M. D. K.

KUCS Béla szobrász

1925 —

Hajnal

A M. N. Galéria áceagjegyzéke I./a r.

Bu. 1959. 283. l.

Kucs Béla nobrán

M.D.K.

emlitve

Kampis, Magy. mův. Bp. 1960 550

MDK.

Kucs Béla, szobrász

Kertészleány, gipsz
Bányász "
Bányász vázlat "

Mücs. - Tav. tárlat a Mücs.-ban. Hősök tere.
1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 14. l.

MDK

Kucs Béla

Bányász, gipsz

Leányka-fej, márv.

Hazafelé, br.

Miskolci O.Képzőm. kiáll. Herman Ottó Muz. 1955. 25 l.

Kuss Béla, szobrász T/Dh.

Elkészült a művész Hódmezővásárhelynek
készített szobra.

– Sok új szobrot fejeztek be a magyar képzőművészek
az év első hónapjaiban

Népszabadság, 1959. jún. 16. 8.l

MDK

Kucs Béla

Hajnal, br.

Hazafelé, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 37 l.

Kucs Béla, szobrász MDG

Játszó gyermekek című, életnagyságú bronzkompozíciós dolgozik. Művét a Pasaréti uti új iskola udvarán állítják fel.

— : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. aug. 16.

mdk.

Kúcs Béla szobrászm. és Csózmadia Lotlán festőm.

együttes kiállítása a Mednyánszky-teremben.

Mozaik.

Népszava 91. évf 142. sz 1963, jun 20. 4. l

KUCS Béla szobrász M.D.K

Munkácsy-dijas

vándorkiállitása a Munkaügyi Minisztérium 35. sz. intéz
zetében, a budapesti ipari tanulók részére

Napló
Magyar Nemzet 1962. november 1. 4.1.

MDK

Kucs Béla

Bányász	gipsz	170 cm
Jó szerencsét!	"	50 "

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 43.1.

Kucs Béla, szobrász M.D.K.

jelenleg is Szentendrén dolgozik

Haulisch Lenke: A szentendrei müvésztelep fogalmának tisztázásához

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

227. old.

Klucs Béla

szobrász

M.D.Ú

A szentendrei parkmúzeum gondolatainak elindítója és megvalósítója is. A szobrok a park múzeumban (szabadtéri) gipszből vannak, csak 15-20 éig lesznek elen állóak.

Kovács Gyula: Parkmúzeum Szentendrén

Művészet, 1966. január - 13 kep

Kucs Béla.

A Tavaszi Tárlaton „Kertészlány"
c. szobrával szerepelt. (emlétve)

Erti Budapest, 1952. Máj. 20.

Kucs Béla

Szobrász. Csizmadia Zoltán festővel közös kiállítása volt a Medgyánszky-teremben.

B.Gy.: A Medgyánszky-terem; Műgyűjtő, 1970. I.02., 3.p.

Kucs Béla

Rövist méltatás (negatív)

Horváth György: A SZOT Lebszabadulási...
Magyar Nemzet, Bp. 1970. aug. 23.

Kucs Béla

a felszabadulás révén érvényesíthette
művészi képességeit.

Losonci Miklós: Kobrok között (Kovács
Ferenc műtermében) „Művészet" folyóirat,
Budapest, 1968. márc. 3. sz. 27 l.

Kucs Béla

szobrász műveit a bpest-i „Május 1. Filmszínház helyiségében mutatta be 1968. január 30 - febr. 10. /Faller László összeállítása:/

„Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. sz.

4 fl.

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási hir

Müvészet 1967 okt.p.48.

Kucs Béla, szobrász MDk

Impozáns sorozatából kiemelkedik a hódmezővásárhelyi Tanárköztársaság-emlékmű kettős kompozíciója.

Csek Miklós: Tíz fiatal szobrászművész a Műcsarnokban 2. l.

ESTI HIRLAP, bu. 1961. jál. 18.

MDK

Kucs Béla

Leánykafej 1953 homokkő Művésztul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 5.l.

MDK

Kucs Béla

Bányász 1952 gipsz Munkásmozg.l.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 8.l.

Kucs Béla, szobrász MDK

A Medvyánszky, Teremben Csizmadia Zoltán festőművésszel közös kiállítása nyílik meg jún 22-én.

—: Hír 10.l

Népszabadság, Bp. 1963 jún 20.

Kucs Béla, szobrász M. Dh

A IX. M. Képzőművészeti Kiállításra öt művel készül: a Szomjúság c. életnagyságú márványszobor, egy kisebb bányászfigura, a bronz Játszó gyerekek, Tudomány és Bűcsűzés c. alkotásainal.

–: Na hallo Huk 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. jan. 23.

M.D.K.

Kucs Béla

szobrász

Junius 22-én nyílt meg a hedvjánszky-teremben tárlata.

—:—

Művészet, 1963. julius – 47 lap

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-267

ESTI HÍRLAP

1962 JUL 7

□ KUCS BÉLA szobrászművésszel beszélgettünk. „A Fiatal Művészek Klubjában nemrégiben szerepelt tárlatom anyagát jelentősen kibővítve jelenleg Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban mutatják be. Ez az első önálló vidéki kiállításom."

Kucs Béla

1919., gipsz

Ültető, gipsz

Hajnal, bronz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla MDK

Bányász, gipsz

Jó szerencsét!, gipsz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Kutfigurák a pécsi általános iskola elött
Épitész-tervező: Tillai Ernő

Magyar Epitőművészet 1966/1. 15-23.1.

M.D.K.

Kucs Béla, szobrász

Épületeken, kórházakban, előcsarnokokban, stb. értékes szobraival találkozunk. 550.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. 1960. Budapest

Kucs Béla
szobrász

M.D.

A szentendrei szabadtéri
múzeum gyűjtők pátrónusa.

F. Á: Tavaszi szobrokozmetika
Nok Lapja, 1967. apr. 29 - 10 lap

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Bányász szobrát 1958-ban
a Messcsen állítják fel

— : Szobrot emelnek Messcsen

Dunántúli Napló, 1957. dec. 25 – 3 lap

M.D.K.

Kucs Béla, festőművész

műveit említi a lap
a Magyar Építőművészek
Szövetsége műtermeiben
kiállításán

Művelt Nép, Bp. 1956. jun.17.

M.D.K.

KUCS Béla szobrászmüvész
kiállitása a hódmezővásárhelyi Tornyai János
Muzeumben.

Napló.
Magyar Nemzet, 1962 julius 1. 8.1.

Kucs Béla MDK

Anya és gyermeke, terrakotta

Bucsuzás, terrakotta

Harcos, terrakotta

H.M.V. emlékmü terve, terrakotta

Mücsarnok 1961 lo fiatal szobrász kiáll.

Kucs Béla MDK

Csemeteültető, gipsz

Miskolci szobor, vázlat, gipsz

Ustfoltozó, gipsz

Hajnal, gipsz

Mücsarnok 1961 lo fiatal szobrász kiáll.

Kucs Béla MDK

Vizmeritő, gipsz

Olvasó, gipsz

Ülő bányász, terrakotta

Vizmerő, terrakotta

Miskarnok 1961. 10 fiatal szobrász kiáll.

Kucs Béla MDK

Hódmezővásárhelyi Tanácsköztársasági emlékmü, gipsz

Bányász, gipsz

Ivó, kő

Miskolci Egyetem II. kő

Mücsarnok 1961. 10 fiatal szobrász kiáll.

Kucs Béla MDK

Virágot tartó lány, terrakotta

Hazafelé, bronz

Tornászok, bronz

Sirterv, bronz

Műcsarnok 1961 lo fiatal szobrász kiáll.

Kucs Bela

Szobrot készít Karamszlapujtőre

Nógrád 1967. ápr. 25.

Kucs Béla MDK

Szoborterv, terrakotta

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla

Háromalakos gyermekkompozíció-
ját felálcították a szentendrei
szabaspark-ban
A ő javaslatára hoztók létre a
szabaspark-ot.

Nagyvaja 1966 VI. 19 Feld.

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási hir

Petőfi Népe 1967 szept.17.

MDK.

Kucs Béla

Kiállítási hir

Petőfi Népe 1967 szept.17.

MDK

Kucs Béla

Ülő nő, terr.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

MDK

Kucs Béla

Átkelők c. szobra

Müvé zet 1967 dec.p.8.

Kucs Béla

MDK

Tussolók, gipsz

Olvasó férfi, gipsz

Képcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Kucs Béla MDK

Soha többé háborut!, 1952. gipsz

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Müvészet

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási hir

Népszabadság 1967 jan.18.

MDK

Kucs Béla

Iskolában, terr.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.

1964.máj.

Kucs Béla MDK

Bucsuzás, repr.

Mücsarnok 1961.lo fiatal szobrász kiáll.

Kucs Béla szobrász

művei szerepelnek a

szentendrei Ferenczy Károly Múzeum

Viállításán

Nép szava 1969 január 5

7. old.

MDK

Kucs Béla

Bucsuzás, Terr.

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.
Mmvhely, 196o. okt.

MDK.

Kucs Béla

Szentendrei kiállitásáról

Esti Hirlap 1965 szept.3.lap -

MTA.

Kucs Béla

1960-as „Hódmezővásárhelyi tanácsköztársasági emlékmű" cím alkotása szimbolikus jellegű.

Fradi Nóra: A szocialista képzőmű-vészet története, Budapest, 1970.

2471

Kucs Béla, festőművész

- portréi a Ernst Múzeumban a Dolgozó emberek között c. kiállításon.

Ujvári Béla: Szándék és tett
Magyar Ifjúság, 1968. II. 9. 9. l.

MDK

Kucs Béla

Nő korsóval, gipsz

Leány lepkével,,alum.

VIII. M.Képzőmüv. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

Kucs Béla, szobrász

MTI

Szentendrén nyílt meg első egyéni kiállítása. Ezen 120 művét mutatja be a tehetséges fiatal művész.

Ks. M.: Sikeres pálya állomásán 2.

ESTI HIRLAP, 1964. júl. 28.

MDK.

Kucs Béla

Riport a müvészről

Csepel 1965 juli.3o.lap -

Kucs Béla nobrán M. D. K.

Bányán c. nobra a IV. képzőművészeti kiállitáson.

Redő F: IV. magyar képzőművészeti kiállitás művészet. Ért. 1954 1 n. 167

Kucs Béla

MDK

Képzőművészetünk a felszabadulás után, MNG 1960. 9. old.

MDK

Kucs Béla

Szoborterv, terr.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 28.1.

MDK

Kucs Béla

Ivő nő, márv.

Tornázók, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mücs. 1962.

Kucs Béla szobrász M.D.K.

Virágot tartó lány c szobra a Kertészeti és Szöllészeti Főiskola Ménes uti épületének parkj ban állitották fel

Ivó lány c. szobr a variánsának tekinthető

Horváth György: Megjegyzés Budapest uj szobraihoz

Magyar Nemzet 1966. ápr. 21. 4.l.

Kucs Béla

Tanítás c. szobrát a szepesi Kossuth Lajos Gépipari Technikum előtt állították fel.

Magyar Nemzet 1966. jul 8.

Kucs Béla, szobrász

TIT-látogatás keretében ismerteti a szentendrei szabadtéri szobrokiállítást.

—: A hét végi kulturális programok 12.

NÉPSZABADSÁG, Bp., 1966. júl. 9.

Kucs Béla, kohász MDK

Kezdeményezésére Szentendrén

parkmúzeum létesült.

—: Az ország első parkmúzeuma

12

EST! HIRLAP, Bp. 1965. aug. 19.

MDK

Kucs Béla

Üstfoltozó, terr.

Bányász, terr.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

MDK.

Kucs Béla

Ülő nő c. szobráról

Kisalföld 1966 aug.23.

MDK.

Kuca Béla

Ilo nő c. asszonyról

Kisalföld 1966 aug.25.

MDK.

Kucs Béla

Szomjuság

Képes Ujság 1966 juli.3o.

Кисе Бела

Szombathely

Képes Újság 1956 Juli.30.

Kucs Béla, szobrász MDK

Vicen áthelő gyerekek

c. szobor-csoportja

Pécsett van Repr.

–: Tárlat a parkban 2

ESTI HIRLAP, 1 ... 1965. szept. 3

Ihucs Béla

~~festő~~ zobrász

M.D.K

1963-ban Esztergomban volt
közös tárlata volt Végvári
Y. János festővel.

Bodri Ferenc: Végvári Y. János művészetéről
Művészet, 1966. október - 36 lap

Ybrus Béla
grafikus

M.D.K.

Méltatás.

Bodri Ferenc: Vegyári Ybrus művészetéről.
Művészet 1966. Október – 36 lap

MDK

Kucs Béla

Sziklán fekvő, terr.

Ülő férfi, terr.

Virágot tartó lány, terr.

Io fiatal szobrász kiállítása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Álló nő, terr.

Frontfejtő bányász, terr.

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Üstfoltozó, gipsz

Hajnal, gipsz

Anya és gyermeke, terr.

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Csemeteültető, gipsz

Miskolci szobor, vázlat, gipsz

10 fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Olvasó, gipsz

Ülő bányász, terr.

Vizmerő, terr.

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Ivó, kő

Miskolci Egyetem I. ,kő

Vizmeritő, gipsz

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

MDK

Kucs Béla

Hódmezővásárhelyi Tanácsköztársasági emlékmü, gipsz

Bányász, gipsz

lo fiatal szobrász kiállitása. Mücs. 1961.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 DEC. 2 4.

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Kucs Béla

— **Kétfigurás szoborkompozíciót állítanak fel Komlón,** a kenderföldi iskola előtt, Kucs Béla szobrászművész alkotását. A szobrot még az év végéig Komlóra szállítják. A komlói városi tanács ezenkívül még 12 plasztikai alkotás felállítását tervezi a város különböző pontján.

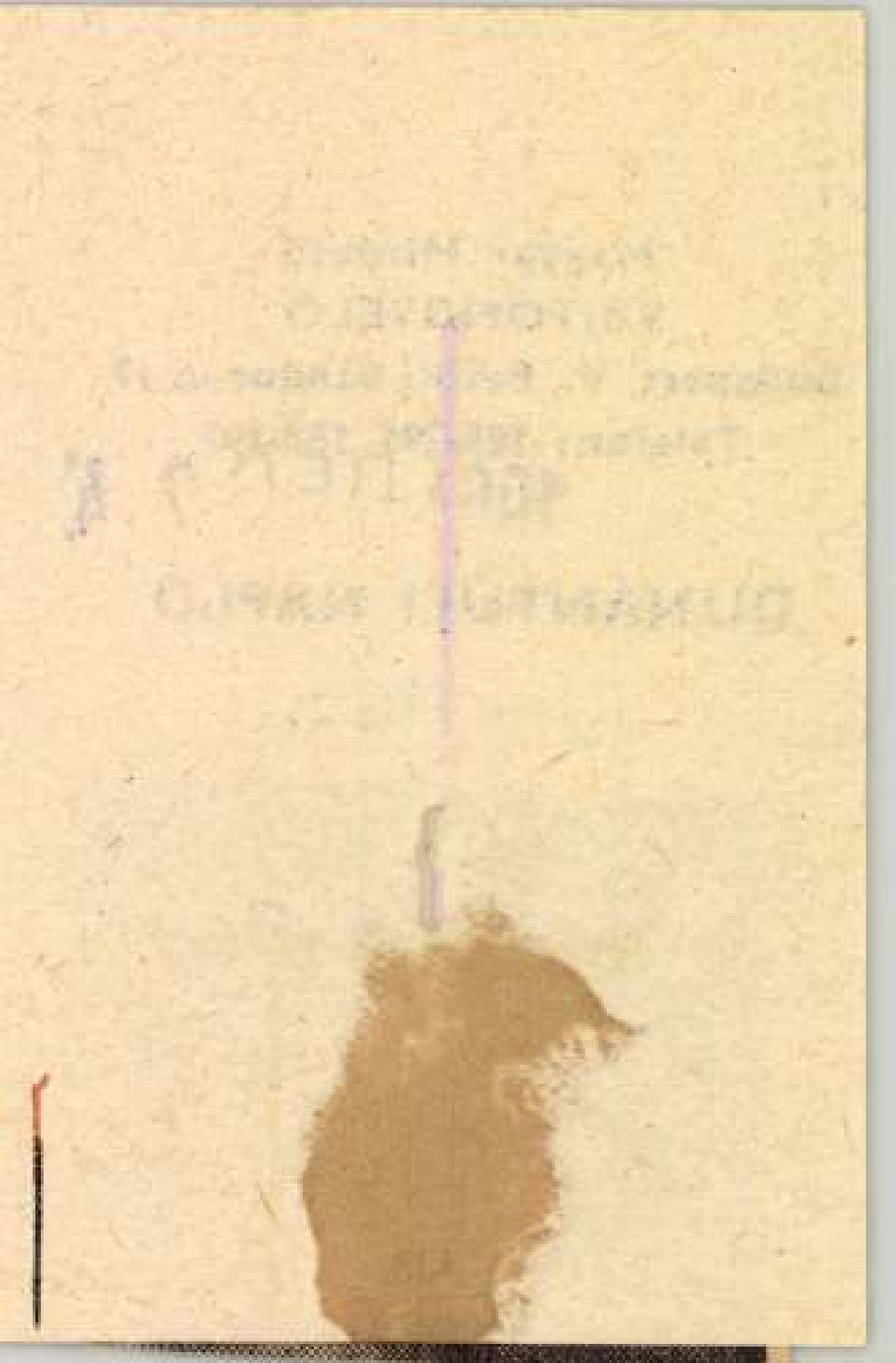

Kus Béla, szobrász

MDh

Egy művét ajánlotta fel.

-: A szentendrei művésztelep alkotói

Vietnamért

7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. dec. 13.

MDK

Kucs Béla

Parasztasszony, gp.

Cigánylány, terr.

Sirkőterv, terr,

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Muz. Hmvhely

Kucs Béla

Szobrász emlékműve

Aradi Nóra: Húsz év képzőművészetéről

Kritika 1965 4 sz. 14. l.

Kucs Béla.

A Tavaszi Távlaton „Kertészlány" c. kompoziciája szerepelt. (emlékre.

Nepszava, 1952. Máj. 24.

Rómay Mária

Kues Béla: Fiatal bányász, bronz

SZABAD MŰVESZET

1955.4.sz. 174.l.

/Gegelák L.: Az V.M.Képzm.Kiáll.kisplasztikai művei/

M.D.K.

Kuncz Béla
szobrai

A Hódmezővásárhelyi tanácsköztársasági emlékművet készítette. – Szoborcsoport a hódmezővásárhelyi emlékműhöz (repró)

Aradi Vilma: Tíz fiatal szobrász kiállítása
Művészet, 1961. október – 51.

M.D.K.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Parasztfainy alakjairól.

Aradi Nóra: Utólagos megjegyzések a VIII. Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1960. jul 1 – 27 szám – 6 l.

(vól)

M.D.K.

KUCS Béla szobrász

Lopót tartó fiú. (Repr.)

Az Spartero 8. irodaterveznek kiállítása

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 283. l.

MDK

Kucs Béla, szobrász
Képzömüv. Föisk.

250. Munkásfej.

Magy. Ifj.Képzömüv. Kiáll. /VIT/
Föv. Képtár,1949. aug.16.-szept.1o. Kt.

Kucs Béla

Fiatal magyar művészek
(-rt-) Zakopanéban.

Esti Hirlap
1957. jun. 7.

MDK.

Kucs Béla szobrász

"Bányász" /gipsz/
"Jó szerencsét!" /gipsz/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 43.l.

M. D. U.

Kves Béla szobrász

„Virágot tartó lány"

„Csemelecüllető"

„Bányász"

Tanácskoztatásasági Cmlikmi (Hódmező vásárhely)

Oelmacher Anna: 10 fiatal nobrász kiállítása

Magyar Nemzet 1961. jul. 23. 9. l.

M.D.K.

Kucs Béla

Szobrászmüvész kiállitott a Mücsarnokban rendezett VI.képzőmüvészeti kiállitáson.

Noszlopi Gy:A VI.képzőmüvészeti kiállitás szobrairól.
Népszava 1956. I.7. 6.szám. 6.old.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Munka közben című
alkotása (repro-)

Magyar Ifjúság, 1960. jun. 25.

Kucs Béla, szobrász

Mok

A hódmezővásárhelyi emlékmű alkotója.

Ülő bányásza és

Szomjúság című szépen mintázott aktja, továbbá a Miskolci Műegyetemre kerülő hatalmas, köbefaragott nőalakja és figyelemre méltó alkotás.

Péter Imre: Tíz fiatal szobrász kiállítása 9. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. júl. 23.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

„Szomjuság" repro

— : A Kücsarnokban látható tér szobrászművész kiállítás
Magyar Ifjúság, 1961. július 22.

M.D.M.

MDK

Kucs Béla

Kompozició /két figurás/, terr.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Kucs Béla szobrász

Szerepel a mentendrei Ferenczy Károly Múzeum kiállításán

havas: Tárlat Szentendrén

Nyomva 1969 I. 5.

MDK

Kucs Béla, szobrász

Tűrgyújtó c. kompozícióját
nyomtatokat védi (a tél ellen)
a tél kártevésitől szentendrén, a
szabadtéri múzeumban.

— (— szöveg — fényhép —) 3

ESTI HIRLAP. Bp. 1969. jan. 14.

25

KUCS BÉLA /

Nagykőrösön, a Kecskeméti úti parkban látható „Virágtartó leány" c. nolva

---

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Hirodó)
1968. júli. 17.

/4

M.D.

Kercs Béla
szobrász

A HVDSz "Irodalmi Presszó"-ban
mutatta be ~~[illegible]~~ munkáit.

— : —

Művészet, 1969. junius - 27 lap.

Kuvs Béla szobrász

Sportolók c. kompozíciója (ensl.)
szerepel az alábbi tárlatok

Prunkner Pál: kentendre. hegyen
képzőművészek tárlata

Pestmegyei Hírlap 1968 XII. 1

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

KUCS BÉLA /

„Mártír" c. nabsónal réntvet a Pest
megyei képzőművének 8 szi tárlatán.

Pest Megyei Hírlap (Váci Napló)
1968. aug. 25.

/7

Kucs Béla

uj szolva díszíti majd a Karancslapujtői művelődési házat.

Magyar Nemzet. 1967. X.19.4.o. Napló

Kucz Béla

bányánvilágból indult.

Tiz fiatal szobrászművész kiállitása, Műcsarnok, 1961. Kat. bev.: Rozványi Márta. Bp. 1961. 26 l., ill.

5-l.

MDK

Kucs Béla szobrász

Anya, terr.

Játék, terr.

Csizmadia Zoltán és Kucs Béla kiáll.

Medgyánszky terem, 1963.jun.

Kucs Béla MDK

Fiatal paraszt, gipsz

Május 1., bronz

Fiatal bányász, bronz

Dombormü terv, gipsz

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kuch Béla

Gyó. i. nobsa nekyel a IX.

Magy. Kéj. mův. kiáhitáson /szepró/

Magyar Ifinszág 1962 V. 19

Kucs Béla

Tekvőlány-i szobra az I. sz. előadóterem előtt. téren áll (emb.)

a miskolci hűszaki Egyetemen

dr. Terplán Zénó: Húszéves az egyetem

Északmagyarország 1969 IX. 17

Kucs Béla

Szobrász.

A kiskunhalasi Thorma János Muzeumban kiállitása

Maksay László: Gál Sándor és Marosán László kiál.

Majztanitás 1968. 1.sz.

KUCS, BÉLA

Leanyka virággal gipsz

Fratel Nepszőmüvesek és iparmuvesek
Kiall 1955

MDK

Kucs Béla

Terveiről

Nógrád 1967 dec.7.

Kuus Béla

Ivó nő c. nokta /emlitve/
nezepel a IX hagy. Kép. mův.
kiáhitáson a Mücsarnokban

Magyar 1/jinsóg 1962 V. 5

MDK

Kucs Béla

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

Kucs Béla szobrász

Kiállítása nyílt a szentendrei

múzeumban

Aktuál: Kucs Béla kiállítása

hogyan Jfinság 1964 VIII 8

Kucs Béla
Nobrán

M.D.4

Portréit illetetta ki a
tailaton

Pogány Ö. Gábor: „Dolgozó emberek között"
Művészet, 1968. május - 33 kap

M.D.K.

Kucs Béla, nobrán

hódmezővásárhelyi tanácskörtársasági emlékmüvét (1960) emliti a nevző!

Aradi Nóra: Daumier, Derkovits és utódaik

Bp. 1968. Magvető, 335. old.

MDK

Kucs Béla

Kiállitási hir

Művészet 1968 márc. p.47.

Budapest, 19

MIK

Kucs Béla

Kiállitási hir

Müvészet 1968 márc.p.47.

Ihucs Béla
szobrász

M.D.K

„Leámgfej" (repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1968. junius.

Kucs Béla, szobrász MDh

Tanítást jelképező szobrát
Csepelen állították fel.

— : Új szobrok nyomában 1.

Bp. 1966. júl. 19.

ESTI HIRLAP

Kucs Béla MDK

Bányász, gipsz

Mücsarnok 1951.II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla, szobrász MDK

Az Óbudai Irodalmi Presszó
első vendézeinek egyike volt.

– : „□ Óbudai Irodalmi ....." 2

ESTI HIRLAP, bp. 1966. márg. 28.

Kucs Béla, szobrász MDK

Virágot tartó leány c. szobrát a Kerténeti főiskola Ménesi úti parkjában állították fel.

— : Új szobrok Budapesten. 1

ESTI HIRLAP, Gy.-1966. máj. 3.

Kucs Béla MDK

Hegesztő, gipsz

Műcsarnok 1950. I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla MDK

Leányfej, gipsz

Bányász, gipsz

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kucs Béla MDK

Kertészleány, gipsz

Bányász, gipsz

Bányász, vázlat, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Kucs Béla MDK

Bányász, gipsz

Női fej, mészkő

Női fej, márvány

Műcsarnok 1952/52 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Kuca Béla szobrai

Küzdelem, terr.

Hajnal, gipsz

Csizmadia Zoltán és Kuca Béla kiáll.

Molnyánszky tere, 1963.jun.

MDK

Kuca Béla szobrai

Kompozició, gipsz

Tükör, terr.

Csizmadia Zoltán és Kuca Béla kiáll.

Molnyánszky téren, 1963.jun.

KUCS BÉLA, szobrász

Miskolc uj és helyreállitott létesitményei, 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
51. Miskolci Nehézipari Müszaki Egyet. II.k. Egyetemváros
13.-Fekvő nő, körplasztika.-a/1.ép. előtti park.
Kucs Béla müve, 202.old. 4, jegyz

irl. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

AHerman Ottó Mus. Évkönyve, XI, Miskolc, 1972

Kucs Béla szobrász

A deákvári Népek barátsága úti óvoda kertjében helyezik el „Puli" c. szobrát. (emlétve).

Pestmegyei Hírlap, 1973. júl. 3.

KUCS Béla szobrász

Hírek: Szobor a búzának. Búzamagot ábrázoló szobrot avattak kedden a középmagyarországi Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat szolnoki telepén. A Kucs Béla szobrászművész által süttői mészkőből faragott három méter magas alkotás pelyvalevelekbe foglalt hatalmas búzaszemet ábrázol.

Népszabadság 1983. VI. 1.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 AUG 1

NÉPSZABADSÁG

Kucs Béla szobrászművész

Hétfőn adják át a MOFÉM korszerű melegüzemét

Külföldi cég magyar fiókvállalataként létesítették 75 évvel ezelőtt azt a gyárat, amelyet manapság Mosonmagyaróvári Fémszerelvénygyárként ismerünk. Tekintve, hogy töltényeket, gyutacsokat is gyártottak akkoriban, a kormány támogatását élvezték, és a gyár gyorsan nőtt: az alapítás után négy évvel — osztrák vendégmunkásokat is beleszámítva — már 568 munkása volt. A felfelé ívelést az első világháború utáni gazdasági válság törte meg, majd a gyár hazai gazdát kapott, és a második világháború kezdetétől a főrészvényesek között ott voltak jó néhányan az akkori politikai és katonai körök vezetői közül is.

A második világháború utolsó napjaiban 50 munkás fegyverrel akadályozta meg a gyár berendezéseinek Nyugatra szállítását, illetve megrongálását. Ez a tény is jelzi, hogy e gyár munkássága Mosonmagyaróvár munkásmozgalmának minden időben egyik fő bázisa volt. Az államosítás után a gyár sorban aratta termelési sikereit. 1963-ban alakult ki mai formájában, s a modern fémszerelvénygyártás bázisa lett.

A központi gyártelepen kívül Esztergomban és Csornán van gyáregysége a vállalatnak; most összesen mintegy háromezer dolgozója ünnepli a jubileumot. A hétfői jubileumi ünnepség keretében adják át a 200 millió forinttal épült új melegüzemet, és egyúttal felavatják a központi gyárban *Kucs Béla* szobrászművész alkotását.

nincs. Es sokan
szemében, gon-
dolatában ez
manapság stá-
tusszimbólum
lett! Az utcán, társaságban
ran nekem szegezik a k
rég látott barátok:

— Remélem, már te is n
vagy?!

Jó dolog lehet fiatalon
apává vagy nagymamává
ni! Lám, mégiscsak jók a
kek, hogy megszerzik neki
az örömöt...

Munkám során sok fiatal nagymamával, nagypapával beszélgettem. Újságírói kérdezősködésemre ilyen válaszokat adtak:

— Hogy mit csinálok munkaidő után? Játszom az unokákkal, beszélgetek velük...

A másik, akit megkérdeztem:

— Hogy mit fogok csinálni a nyugdíjas években? Végre sokat lehetek együtt az unokákkal

tartani a gyerekekkel, az unokákkal. Nem szó szerint értve, hiszen a mégiscsak öregedő lábak már nehezebben visznek... Bár az is gyakori látvány, hogy együttes családi kiránduláson a nagypapa is beáll a focicsapatba — legfeljebb hátvédként szerepel, így kevesebbet kell mozogni. De például olvasásban s ál-

Kucs Béla

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NOV 26.
Dunántúli Napló

— **Új szoborral gazdagodik Komló.** A közeli napokban megérkezik Budapestről, a Képzőművészeti Alaptól Kucs Béla szobrászművész alkotása, melyet a kenderföldi iskola előtt állítanak fel.

1021

revoirez

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kucs Béla

ESTI HÍRLAP

1962 MÁJ 15

1021

☐ KUCS BÉLA Munkácsy-díjas szobrászművész kiállításának vitáját május 31-én rendezik meg a Fiatal Művészek Klubjában. A VIT-díjas művészek 26-án találkoznak a klubban

Mesa Bib

mdk

Kucs Béla szobrász m.

műve a tárlaton

Szabó Endre: A IX. vasárhelyi őszi tárlat

Tiszatáj 1962. 11. sz 4. l

Kucs Béla, szobrász MDK

Perecesen fiatal művészek és vájártanulók találkozóján vesz részt febr. 25-én.

–: Ma hallottuk 2.1

ESTI HIRLAP 1 bn. 1961. febr. 25.

Kiss Béla, szobrász

MDk

Kiss Béla szobrászművész és Molnár József festőművész műveiből kiállítás nyílt júl. 1-én Hódmezővásárhelyt.

-: Kulturális hírek

8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 3.

Kucs Béla
szobrász

M.D.K.

Hódmezővásárhelyen volt
a Karlata.

——: Hírek
Művészet, 1962 szeptember – 45 lap

Kucs Béla, szobrász MDh

Szomjúság c. szobra.

Repr.

—: Két szobor 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. júl. 9.

Kucs Béla, szobrász MDk

Kollektív kiállításon vesz részt a Műcsarnokban.

—: Tíz fiatal szobrászművész

2. l.

ESTI HIRLAP, bp. 1961. jól. 5.

Kucs Béla, szobrász

Búcsúzás c. terrakotta és Hazatelé c. bronzba öntött kiskompozícióját a Nemzeti Galéria megvásárolta.

—: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP 1961. aug. 15.

Kucs Béla

MDK

Szerepelt az Ernst Múzeumban rendezett "Dolgozó emberek között" kiállításon.

"Iskolában"

Bolgá Kálmán: Mi a fontos - a téma vagy a minőség?
ÉLET ÉS IRODALOM 1964 máj. 16.

1021

1983. VII. 2. Kossuth 5,40 /mé

Falurádió

- Süttői mészkőből faragott 3 m magas, pelyvalevelekbe foglalt bunaszem, Kucs Béla szobrászművész alkotása. A Szolnoki Vetőmagtermelteto Vállalat központi telepén a hazai bunatermesztést szimbolizálja. A kör alakú szökőkutmedence közepén 12 vízsugárral övezve. A vállalat ezzel köszönti a vetőmagtermesztedők és -nemesitők következő napokban zajló kongresszusát. Nekem azonban egy más, konkrét munkához kötődő jelképet is hordoz, a borsószürettel ugyanis megkezdődik a heteken, hónapokon át tartó mezőgazdasági hajrá, a betakaritás. A borsót követi majd az árpa, a buza, a kukorica, a benne élők veritékétől, a kivül állók izgatott kivánesiságától kisérve, mert mindannyiunk érdeke, hogy novemberben elmondhassuk majd, sikerült. A kezdeti lépéseket Kovács Jenő kisérte figyelemmel.

- Nagykőrösön a Mészáros János Termelőszövetkezet zöldborsótábláin teljes a forgalom, és ahogy Zsarnainé Kovács Ilona agronómus mondja, nem nagyon örülnek neki, hogy már itt a zöldborsó tarló.

- Nem, egyáltalán nem örülpnk neki, mert sajnos az időjárás egy héttel előbbre hozta a betakaritást, csapadék az elég szükösen volt, most is hiányzik kb. 40 mm csapadék, ez visszavágta a zöldborsónak a fejlődését, és szára is olyan pici lett, hogy ha még csapadékot is kapunk, nő is rajta cső, azt vagy nem birjuk levágni, vagy a csöveket kettévágjuk, ugyhogy ez nagyon nagy kiesés lesz.

- Most milyen gépek dolgoznak itt?

- Ezt a Weimart most kaptuk, most van próbaüzem alatt, ezzel a borsóindát rajtuk föl, szállitjuk át silózni a tehenészeti telepünkre, itt van a borsókombájn, jelenleg itt mossák, szárításhoz van 2 db MTZ traktorunk, ami 2-2 pótkocsival dolgozik.

- De azért a szomszédos táblát látom, hogy az még most virágzik, és ha még most kapnának egy jó esőt?

- Hát azon még sokat segitene.

- Szerencsére a forróság ellenére sem értek teljesen össze.

- Hát nem holnap végzünk ezzel a fajtával, különben is korai volt, le kell állnunk két napra, mert a következő fajtánk az viszont még csak nagyon gyenge, várni kell vele egy-két napot.

- Most a próbaüzem megvolt.

- Most megvolt a próbaüzemünk, rájöttünk, hogy mi hibái vannak a gépeinknek.

KUCS Béla

- Es volt sok hiba?

- Hát olyan nagy hiba nem volt.

- De a tábla mégis hogyan fizetett?

- Nem olyan nagyon vagyunk elégedettek, mert ha az időjárás olyan lett volna, jobb lett volna, most úgy néz ki, hogy 29 mázsa körül adott ez a tábla. Vetés, állománysürüség, fajta, minden olyan volt, hogy megadta volna, sőt többet tudott volna adni, de sajnos az időjárás ezt produkálta. A másik táblán még nem tudjuk, az még gyenge, csak 35 kilométerfokos a borsó.

-- Elhangzott itt egy mértékegység, a kilométerfok. Szakemberek mérik ezzel a borsó minőségét, finomságát, keménységét. Mi háziasszonyok persze a piacon egyszerüen megkóstoljuk, mielőtt vennénk egy 0,5 kilót a 20 Ft-osból. Mindenesetre 50 kilométerfok fölött már I. osztályunak bizonyul. Az iménti üzemben e fölött elégednek meg csak vele. 380-390 hektáron termelik. Az időjárás, mint hallottuk, nem volt éppen kegyes hozzájuk, igy a várt 35 mázsás átlagtermés helyett csak 29-et mutat a próbaszüret.

Kucs Béla

A Szomjazó nő

Ózdon felavatták Kucs Béla Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását „Szomjazó nő" címmel

MTI Fotó — Mizerák István felvétele

Népszava 1985. VIII. 30.

(Foto: Kotroczó)

Kucs Béla kiállítása

A szentendrei Ferenczy Károly Múzeum termeiben mutatta be alkotásait Kucs Béla, a fiatal szobrásznemzedék egyik elismerten jónevű alkotója. A fiatal művész népi származású, ami önmagában nem minden, az ő esetében viszont ennek felettébb fontos szerepe van. Első alkotásai többnyire bányászkompozíciók voltak, s öntudatos tartású munkásfigurái azért olyan elevenek, életteljesek, mert alkotójuk vérében érezte a munkásélet valóságát.

Kucs Bélának több mint félszáz alkotása áll az ország különböző városaiban, s munkálkodása során stílusát fokozatosan hozzáidomította modern korunk kívánalmaihoz.

Első bányászábrázolásait és legújabban készült friss mintázású, erőteljes lendületű szobrait nézve, meglep az a hosszú út, melyet a művész az induló évek sokszor még túl részletező formanyelvétől a minden ízében modern komponálásig megtett. Skálája felettébb széles körű. Nyugalmas tartású férfialakok és líraí bájjal telt aktok, dinamikus, hősi eszméket közlő emlékművek és konstruktív, minden ízükben építészeti felfogású kompozíciók harmonikusan illeszkednek együvé a tárlaton.

Kucs Béla két évvel ezelőtt Esztergomban mutatta be munkáit, s az akkori kiállítás ismerője joggal érzi dicsérendőnek azt az elmélyült munkát, mellyel a művész szobrászi felfogásának továbbfejlesztésén fáradozik, mindig újat keresve. S habár a keresés néha túlzásokra ragadja, a lényeg az, amit ez a kiválóan megrendezett tárlat is tanúsít: a szívós munkának és felelősségteljes keresésnek maradandó értékű alkotások a gyümölcsei.

ARTNER TIVADAR

1964 AUG 8.
MAGYAR IFJÚSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...sében.

...nyelmesen, — mutatja a ... pos, mert az is van, csak nem a folyosón kapott helyet, a katonaviseltek által jól ismert asztalával, hanem két sínpár között a lakókocsik mellett. — *Négyen-hatan alszunk együtt, kultúrált, tiszta és egészséges környezetben.*

— *S az a hosszú kocsi?*

— *Az a fürdőkocsink. Több, mint két tucat zuhanyozó várja az egységet. Bőven elegendő ez, egy órán belül rá sem lehet ismerni a porosan, olajosan, fáradtan érkező legényekre...*

— *És ez a másik kocsi?*

— *Itt mosnak...*

— *A katonák?*

— *Nem... A MÁV két dolgozója. Ők gondoskodnak megfelelő fehérneműről, még hozzá, kifogástalanul. Minden elismerést megérdemelnek ezért a „hadtáp" munkáért.*

Tv-antenna és hangszórók

Két katona az eddigieknél is hosszabb vasúti kocsi tetején munkálkodik.

— *Antennát szerelnek ...*

kocsin jött ... Azóta már Gizike kijelentkezett onnan. S az érettségizett, irodai munkától viszolygó lány sem dolgozik. A háziaknál takarítgat, mos és viszi reggelenként a kisfiút óvodába.

3

Friss jövevény. Még nála a bőrönd, azon ül. Körülötte a Teleki tér bódéi, felette a csillagos ég. Késő este van. A bemutatkozásnál ennyit mond: Ilona.

— Kire vár?

— Senkire. Most érkeztem a vonattal.

— És hol alszik?

— Még nem tudom.

— Nem fél?

A fejét rázza, de nagyon bizonytalanul.

— Mit akar itt Pesten?

— Élni, dolgozni.

— És odahaza?

— Nem lehet.

A „miértre" sokáig nem válaszol. Végül ennyit:

— Anyu kórházba került és

KUCS BÉLA Munkácsy-díjas szobrászművész életének 59. évében elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása december 14-én, péntek délután egy órakor lesz a Szentendrei temetőben.

Népszabadság, 1984. XII. 11

Kucs Béla

alkotása a Városligeti szoborgalériában látható

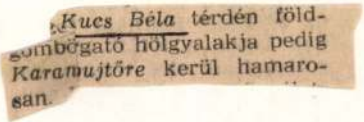
Kucs Béla térdén föld-
szömbögető hölgyalakja pedig
Karamujtőre kerül hamaro-
san.

Magyar Hirlap 1976-134-6
Wagner:Szoborgaléria a Ligetben

1021 1/.

KLUB-RENDSZER A FELSŐ TAGOZATON

A SZEMLÉLTETÉS FELTÉTELEI

PÁL LÉNÁRD, TANÁRAIRÓL

A szerkesztő bizottság elnöke:
dr. Gosztonyi János

A szerkesztőség munkatársai:
Vati Papp Ferenc főszerkesztő-helyettes
P. Kovács Imre olvasószerkesztő
Szoboszlay Béla tördelőszerkesztő
Csontos Magda rovatvezető
Győri György rovatvezető
Kulcsár Ildikó
Novák Gábor
Rácz-Székely Győző
Tibor Klára

A szerkesztőség címe: Budapest V., Vörösmarty tér 1. sz. Levélcím: 1368 Budapest, postafiók 182. Telefon: 184-787 (közvetlen), vagy 176-222. A kiadóhivatal címe: Budapest VI., Révay utca 16. sz. Telefon: 116-660. Előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodában (KHI Budapest V., József nádor tér 1. sz., levélcím: 1900 Budapest) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. Előfizetési díj: évi 86 forint.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A címlapon:
Kucs Béla: Ünnep
A „Fényes szelek nemzedéke" című kiállítás egyik alkotása
(Petrovics László felvétele, MTI-fotó)

E számunk szerzői:

Bálint József tanár, Mike; **Bognár József** tanár, Budapest: **Csák Gyula** író, Budapest; **Csőregh Éva,** az MTA Pedagógiai Kutató Csoportjának munkatársa; **Domonkos Sándor** tanár, Miskolc; **Falus Tamásné,** az OPI munkatársa; **Garzó Mária** tanár, Budapest; **Iván László** tanár. Kecel; **Lénárd Ferenc** pszichológus, Budapest; **Lőrik József** tanársegéd, Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola; **Morvay István** újságíró, Budapest; **Pál Lénárd,** a Központi Fizikai Kutató Intézet igazgatója; **dr. Szekér Endre** tanár, Kecskemét; **Tölgyesi József** igazgató, Veszprém; **Vilcsek Jánosné** igazgató, Gyöngyös; **Zsaskovszky Krisztina** tanár, Budapest.

1976 DEC 2 4

KÖZNEVELÉS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Semmi elmaradottat nem akarok
teletet érzek mindazok iránt, akik po
világ bármely pontján a békét képv
egyszólamú, miért olyan önmagát ism

Arra a megállapításra jutottan
hiányosak az idevágó ismereteink. H
iskolán kívül szerzett történelmi t
tűnik, hogy voltaképpen soha nem vo
még nem béke. A fegyvernyugvások k
soha nem adtak alkalmat arra, hogy
ilyen évek vagy évtizedek rendszerint
szakai voltak.

Nem önmagát szolgálta az ilyen bé
játéka volt csupán. Az emberis
szerűsítéssel — inkább háborúk
fejlődésnek, s ilyenformán megérthető, hogy jóval több információt hord
idegeinkben a háborúról, mint a békéről. A háború tudományának megar
óriása emelkedik ki a múlt ködéből, míg béke-stratégákról — a legutóbbi
ket kivéve — igen keveset tudunk. Tengernyi tudományos elemzés és hely
magyarázat született már a háborúkról s a háborús gondolkodókról, de a
alig mutat fel a történelem nagy békeidőket, nagy békeszervezőket és mes
ható békeideológiákat. A nagy művészi alkotások többsége is a háborúho
nagy kalandélményekhez kapcsolódik, s nincs mű, amely felmutatná: mics
roppant kaland lehet az igazi, a békés béke. De a háborúról a legalacsony
szellemi szinten élő ember is többet tud, mint a békéről, mert ősidők óta
süldőlegény állapotában megtanították a háborúra, miközben a békéről, a b
természetéről, lenetőségeiről aggastyán korában is legfeljebb homályos sejt
és vallási ízű óhajai lehettek. Ki is mondta a vallás, hogy igazi békét ne
mélj, majd csak a mennyekben. S kimondta a világi „tudomány" is, hogy a
ború természetes jelenség, sőt: a legtermészetesebb jelenség és örök állapota
az emberiségnek.

Mindez persze távolról sem jelenti, hogy akárcsak rejtett ösztöneiben
háborúbarát lenne az emberiség egészséges része, de igenis jelenti, hogy fe
zötté lett a háborús ideológiáktól és nehezen hiszi el, hogy háborúk nélküli
is létezhet. Legfőként pedig akkor hisz nehezen, ha erről a leendő életről nag
kevés megfoghatót hallhat.

Minden hallomásnál, minden békeagitációnál többet mond természetes
maga a valóság, noha a megvalósult békének még nincsen birtokában
emberiség. Kétségkívül született jó ötven évvel ezelőtt egy olyan bék
program, amelynek nincs előzője a történelemben, mert ez a program nem a
vábbi háborúk érdekében létesitendő átmeneti békét hirdetett, hanem oly
békét, amely kizárólag önmagát valósítaná meg, azaz: a háborúk nélküli sz
cialisa világ megépítésére mozgósított, de a háború energiái túl erősek volt
még ahhoz, hogy elejét lehetett volna venni egy újabb vérengzésnek.

Az elmúlt három évtized során azonban megint felcsillant a reménye
háborúmentes életnek. Igaz, ez a remény sok éven át minden korábbinál isz
nyúbb háború árnyékában didergett, s igy megint csak nem mutathatta me
szabadon erejét és alkotó hatalmát a béke. És voltaképpen még most is válsz
gos békében, fenyegetett békében kell élnünk. Mégis, ez a három évtized elegen
dőnek látszik ahhoz, hogy megsejthessük a békés idők felesleges erejét és ha
talmát, és életünk nagy imperativuszaként vállaljuk a teremtő béke védelmé
és szolgálatát.

CSÁK GYULA

1021

1976. V. 20. Televizió 18,3o VGné

NYITOTT BORITÉK

Kucs Béla, Munkácsy-díjas szobrászművész

- Köszöntöm a Nyitott Boritók levelezőit, jó napot kívánok! ai programunkban, müsorismertetés helyett kérem induljanak velem tavaszi kirándulásra. Igéren, nem lesz fárasztó, hiszen nem messzire megyünk, csupán Szentendrére. A Duna-kanyar menti szép fürdővárosba, ahol ezekben a napokban már a turista autóbuszok, a kirándulók ugy váltják egymást, mint a legzsufoltabb forró kánikulai hetek idején. Nem véletlenül! Akellemes környezet, a sok látnivaló már kora tavasztól vonzza az érdeklődőket. A kedveshangu meghivólevelet, melynek nyomán utra keltünk, Kucs Béla, Munkácsy-dijas szobrászmüvész irta Szerkesztőségünknek. S miután az általa szervezett nagysikerü szoborparkot még forgatócsoportunk sem látta, igy kétszeres érdeklődéssel keltünk utra. Ime a kép, ami fogadott bennünket!

Getenics Gergelyné doktort, a Városi Tanács elnökhelyettesét kérdezem, mit tud erről a Muzeumról, ami 1965-ben nyitotta meg kapuját és ami körülbelül 1970-ben bezárt?

- Miután ezek nem időtálló szobrok voltak, nem időtálló nemes anyagból vagy köből készültek, ezért ezek a szobrok időközben elavultak. A szobrok gazdaságosan nem voltak felujithatók, tul sok pénzbe került volna, és igy ugy éreztük, hogy ezt a területet, plusz még kiegészitve ezzel a környező területtel, egészen a Teátrum Étteremig, egy más funkcióra fogjuk felhasználni. Természetesennem egyké két év alatt, hanem egy hosszabb időszak szükséges ahhoz, hogy megtudjuk valósitani.

- Kucs Béla, Munkácsy-dijas szobrászmüvész volt a megalkotója, megálmodója ennek a szabadtéri Szobor Muzeumnak.

- Egy ilyen régi őspark volt ez, de teljesen elburjánzott, mert nem használták semmire. Először 4o kolléga vett részt, mivel a terület olyan nagyságrendü volt, hogy csak 4o szobrot tudtunk elhelyezni, későbbi kialakitás további terület hozzákapcsolásával körülbelül 70 kolléga vett részt ebben a parkmuzeumban, olyan munkája, amelyik az ország területén kőbe, vagy bronzba van felállitva, tehát azoknak a gipszei, eredeti gipszei szerepeltek ebben a parkban. Tudjuk nagyon jól, hogy a gipszek nem egy állandó anyagok. Egy munkatervet készitettem, amikor [illegible] képpen hát a parkot elindítottam, hogy milyen elképzeléseim vannak, a továbbvitelére, a gipszeknek bizonyos időtállóságának határával, átvitelbe müanyagba, tudniillik, nagyobb értékek voltak itt, egyrészt a szoboranyagban, és az pedig, amit

egyáltalán betöltötte ebben a társadalmi szerepében,

- Mennyibe került ennek a szobormuzeumnak a létrehozása, mit tud erről?

- Hát én pontos számokat erre vonatkozóan nem tudok, talán Ikvai elvtárs, mint annak idején a kezelő, talán erről többet tud Önnek mondani.

- Ön a Pest megyei Muzeum Igazgatóságtól van kint?

- Igen.

- Ikvai Nándor doktor?

- Igen.

- Köszönöm!

- Hát a szoborkert létesitésének összege tudomásom szerint egymillió forint körül volt. 1973-ban szünt meg egyébként a szoborpark, és évente 80 ezer forintot költöttünk a javitására. Mindaddig sikere volt, amig a gipsz az eredetiség látszatát kelthette. Az első évek!

- Véleménye szerint hányan keresték fel, mondjuk az első öt évben?

- Erről pontos statisztikánk van. Tizezer körüli fizetővendég és 5-8 ezer ifjuságí csoport volt az, aki idejött. Bizonyára Ön is és a nézö is volt Nortobágyi vásáron, hát olyan sikere volt ennek is, mint egy vásárnak. Nagyon sokan nézték meg, nagyon sokan látták.

- A vásár alatt, megbocsásson kérem, mit ért?

- Azt, hogy egynapos.

- Valamikor 160 szobor volt itt, hova került a többi?

- Egyrészét, amit hát eltudtak szállitani még müvészek, vagy müvészeknek, azok visszakerültek, de nagyobb részt törmelékként valahova a Duna-partra, vagy szeméttelepre kerültek.

- A park, mint hallották, egymillióba került, és ma nincs! Utólag kár volna vitatkozni, kinek volt igaza, a szobrászoknak, akik felállitották a köz érdekében, vagy a muzeoló-

gusnak, aki ugy érzem, ma már sportnyelven szólva, ellendrukker. Hát szeretne megszabadulni egy tehertől, amit ma jelent az elpusztult szoborpark. Mi azonban optimisták vagyunk, mint a Város elnökhelyettesnője, aki riportunkban nyilatkozott. Ugyanis az az elképzelés, amit vázolt, egy, az eddiginél hasznosabban szórakoztató, szép park jövőjét csillantotta meg előttünk, mint a volt szoborpark. És ebben a környezetben békésen megférnek egymás mellett gondolom a pihenő nyugdijasok, az iskolások és a turisták is. És én még azt is elképzelhetőnek tartom, hogy szobrászmüvészeinek mai alkotásait, gipszmintáit szivesen helyezik el az uj parkban is. Valamennyiünk gyönyörködtetésére, mindannyiunknak, akik szeretjük a szépet, és akik szivesen elidézünk a müvészetek elbüvölő tájain.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1990 DEC 17

Kucs Béla

Északmagyarország

szobrászművész

kek és a saját üzemük kör-
nyékét is.

1021

— **Kucs Béla** szobrászmű-
vész ózdi kiállítása — a ko-
rábbi híradástól eltérően —
december 13-án, hétfőn dél-
után öt órakor nyílik Ózdon,
az új Ózdi Kisgalériában.
Megnyitót Oravec János új-
ságíró mond.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 DEC 10.

Északmagyarország

Kucs Béla, szobrászművész

nyi utca 16. szám alatti Kazinczy-klubban.

1021

— **Kucs Béla** szobrászművész kiállítását december 12-én, vasárnap délután fél 4-kor nyitják meg Ózdon, a Liszt Ferenc Művelődési Központban működő Ózdi Kisgalériában. A tárlat január 1-ig látogatható.

1021

Kubs Béla, Munkácsy-díjas szobrász

1976. I. 25. 7.23. /11/ V.

Faluról mindenkinek

- Emberek és kövek. Búzás Andor és Kovács Jenő műsora.

- Az ember és a legősibb anyagok, a kő, a vas, a fa kapcsolata, egyszerre volt mindig munka, harc, folytonos nekifeszülés és a dolgok természetére leső barátkozás. Borsodban, Észak-Magyarország kövidékén, a Rakaca völgyében, az aggteleki cseppkőbarlangban, kőbányában és a szobrász műtermeiben azt kutattuk, hogy a mai embernek, a ma kis közösségeinek is mennyire meg alakitója, meghatározója ez az ősi anyag. Hogy formál ma is életutat, egyéniséget.

- Erről vallanak az ott született alkotók, Kalász László József Attila-dijas költő, Kubs Béla Munkácsy-dijas szobrász, Berecz Lajos barlangkutató, valamint a szalonnai Tó környéke termelőszövetkezet kőbányászai, a nyugdijas brigád és a szakmai vezetők.

- A XI. században kezdett, de soha be nem fejezhető szalonnai templom restaurálására,.

/ Vers. /

- Kivülről nézve az országos hirü szalonnai református templomot, aki soha nem foglalkozott épitészettel, azt is megragadja az egyszerü, határozott, nagyon biztos, de nagyon tiszta ivek harmóniája.

- Vajon azok a hajdani épitőmesterek, ahogy Kalász László József Attila-dijas költő az itteni tanitó, a szülőföld szerelmese, visszagondol, az őképzőstében, hogyan élednének ujjá, mit akarnak ezek az emberek ? HOg yismerték az itteni anyagot, hiszen ezekből a kő-ú vekből épitették és ennek a földnek a bizonyságául, ennek a népnek emlékeztetőül.

- Az itt élő emberek nagyon ismerhetik a követ, talán évszázadok,

talán évezredek óta, hiszen ez a vidék kőbordás. Termőföldje alig van. Kézenfekvő volt az, hogy ebből építkezzenek. Fokozatosan az évszázadok folyamán, a XI. századdal bezárólag, készült el végérvényesen a templom, jelenlegi formájában. A mult év őszén fejezték be a felujitást, államunk több mint 2 millió forintot költött erre a gyönyörü müemlék épületre. Ez

Hogyan engedték útjára a gyermeket, mivé fejlődtek az itt élő emberek, nyilván, hogy szivósakká, a versany publikálása előtt, az Uj Irásnál az egyik szerkesztő azt vetette a szememre, hogy a verseim szikárak. Hát mondom én ezt nem tartom hibának, hiszen én ilyen vidéken nőttem föl, Kőbordás világban. Kőbordás életben nőttem fel. Jellegzetes növénye annak a tájnak, méginkább az én szülőfalumnak Perkupának, a boróka. Az a fenyő, amely mindenk kis helyet kihasznál, hogy életben maradjon, nagyon kevés kell hozzá, szinte a kő élteti. Az emberek is ilyenekké váltak itt. Igazán nem emlékszem gyermekkorban, hagyon kevés kövér emberre. Ez csak külső dolog, de valószinü, hogy a belső türődés, a belső harc, nem engedte elhizni, nemcsak a lelket nem engedte, hanem a testet sem. Az itteni emberek minden nappal felvették a küzdelmet. Hátha még arra gondolunk, évszázadokkal előtti világra, időre. Itt minden betevő falatért meg kellett küzdenie a földmives embernek. Az erdő is elég kevés volt, ha belevetettek, jóformán semmit nem kaptak viszsza a földből. És mégis megmaradtak ezen a tájon, hüek lettek, hüek maradtak ehhez a vidékhez. Most mennyivel másabb a világ, ez már megint más dolog. Ez mumpirm

- De annyira azért nem más, hogy ne beszéljünk róla.

- Magam is kövekkel dolgoztam gyermekkorontól kezdve, nagyon jól ismerem a követ, hiszen édesapám 35 évig volt útkaparó. A kövekkel meghitt viszonyban vannak velem, illetve én a kövekkel. Baráteim azinte. El tud az ember gyönyörködni egy természet csiszolta formában is. Kő formában is.
- Visszhangot nem kelt, mesterségesen rátenni a magnetofonszalagra, hiszen itt az ember, ha egy kicsit kiengedi a hangját, erősen visszhangzik.
- Barlangrendszerünk legnagyobb termében vagyunk az óriások termében, ami bizony elég komoly méretű, hiszen 200 méter hosszú, 60 méter széles, 40 méter magas. Itt lehet egy puskalövés bizony úgy tűnik, mintha legalább kézigránátot robbant-tanának.
- A viz itt legalább olyan jelentőségű mint a kő. A viz nélkül ezek a gyönyörű szép kövek nem alakulhattak volna ki.
- Igy jött létre ez a hatalmas méretű barlangrendszer, amit körülbelül 2-3 millió évesre becsülnek a szakemberek. Ezek a cseppkövek, amik körülöttünk vannak, nagyjából 4-500 ezer évesek. Nagyon hosszú idő szükséges ahhoz, hogy egy-egy hatalmas cseppkőoszlop kialakuljon, hiszen a viz csak csöppen a beton mennyezetéről, abban van egy pici oldott mész, ami lerakódik és megkövesedik, tehát cseppkő lesz belőle. Egy liter vizben körülbelül 1,2 mg oldott mész található. Képzeljük el, mikor ez cseppenként lejön, lerakódik, még veszteség is előfordul, bizony nem nagyon nőnek a cseppköveink, hiszen előfordul olyan eset is, hogy az egyik helyen percenként csöppen a viz, de a másik helyen hetenként egy-két csöppet kap csak az a képződmény, bizony egyik helyen 10 évm

elegendő egy centiméter cseppkő fejlődéséhez, a másik helyen 50 év is kevés egy többmilliméterhez. Nagyon jól halljuk, hogy innét is, onnét is hallatszik az az csöppnek a hangja, ahogy nagy magasságból lecsöppen arra a asztalamitra.

- Ez a lélegzése a cseppköveknek.

- Igen, és ez az élet körülbelül még sok-sok millió évig nem fog megállni, állandóan nőnek, fejlődnekk a cseppköveink, ami most 10 méteres, lehet, hogy 4-500-1000 év alatt, 20-25 méter magasságot is el fogják érni egyes helyeken.

- Itt a barlang mélyén nincs különbség ember és ember között, mindannyiunkat bámulatba ejt a barlang csodálatos szépsége, varázsa. Olyan ez, mint egy kőbe dermedt mesevilág, mondhatnánk az örök csend birodalma, ha éppen nem folyik benne végig a Szilaj patak, a cseppkövek ezernyi színben pompáznak körülöttünk és különböző figurákat láthatunk. Az emberi fantázia is szabadon csaponghat, vannak elnevezések is a barlangban.

- ... fantázia nevek.

- Hogyne, a legtalálóbbak megmaradtak, például előttünk van a kínai pagoda. Minden ember, aki azt mondaná, hogy nem hasonlít hozzá. Ő valóban, milyen érdekes a természet szeszélye. Hol voltak még akkor a kínai pagodák, amikor ez már ugyanezt a formát vette fel. Odébb gyönyörű szép corintosi oszlopot láthatunk. Igaz csak képekről láttam corintosi oszlopot, de ennek alapján is meg tudom ítélni, nincs olyan szobrász, aki ettől szebbet, változatosabbat tudna faragni. Kicsit odébb várbástya, az ágyucsövekkel. Előttünk egy lovasszobor, Mátyás király lovasszobra. Mellette ül

egy rokokó dáma. Vagy itt van nem messze tőlünk a búbos kemence, tehát ezek mind mind olyan dolgok, amik az életben kint mind megtalálhatók,

- VAgy a hentesüzlet.

- Igen, olyan is van, hús, szalonna, zsír, minden megtalálható benne. Tehát ezek az elnevezések mind olyanok, amelyek az életből lettek merítve, és bizony az emberi fantázia nagyon nagyon könnyen el tudja képzelni, hogy hasonlítanak is hozzá.

- Persze becézés is van ebben.

- Hógyne, természetes dolog.

- Van-e kedvenc köve ?

- Van, ha beljebb megyünk körülbelül 700 méterrel, láthatjuk földünk egyik legnagyobb cseppkőóriását, a csillagvizsgáló tornyot, hatalmas monstrum, a talpzatának az átmérője 8 méter, egész elkeskenyedik a tetejo, a tetejében van egy gyönyörűszép rózsa, aminek a kialakulását nagyon nehéz megmagyarázni, 25 méter magas, körülbelül 800- 100 tonnára becsülik a súlyát, ettől szebbet, ettől pompásabbat, azt hiszem soholsem láthat az ember.

- Mégjobban csodálatbaejt azonban az emberkéz alkotását felmutató k Ezen a vidéken nemcsak mészmak való követ bányásznak, hanem épülethek, kőtömböket. A Rakaca völgyében van ilyan bánya, külföldre is szállítanak hatalmas nagy kőtömböket, márványtömböket, innen a szalonnai állomásról szokták elszállítani tovább. Mindenesetre a kő és a szó között azén ezetemben, valóban nagy a kapcsolat, és nem tudom, hogy melyik a halandóbb, a kő-e, vagy az ember. Hiszem itt ember él talán többezer éve. Pontosan ebben a kis faluban, ennek

kis falunak a helyén. Ha az egyedek el is hullnak, egy-egy nemzedék el is pusztult, akkoris megmaradt itt az ember, tehát a kő nem tudta elpusztitani, erősebbé tette. És forditva is igy áll a dolog, hiszen a kő is megmaradt és talán egyre szebbé válik, hiszen csak végig kell nézni. Szalánna új utcáin, házsorain és büszkeséget érezhet az ember.

- Szüleimmel gazdálkodtam, volt olyan 17-18 hold földünk, apám mellett dolgozgattam, volt két ökrünk, vagy két ökör, vagy két ló, aztán azzal jártam én szántogatni. Voltak benne olyan területek amelyeket nem lehetett rendesen megmüvelni. Rossz összetételü volt a talaj, kövek is voltak benne, meg mondom rossz összetételü volt, ugyhogy hiába müvelté meg az ember, nem termett rendesen. Az ember szerette volna rendesen megmüvelni és nem tudta ugy, ahogy azt kellett volna. Kilökte nekünk a földből, nem tudta az ember kedvére megszántani.

- Azt mondta az imént, hogy 17-18 hold földből gazdálkodott, de ugyanakkor el is járt fogatával napszámban segiteni társainak. Az ország más sarkaiban, jobb termőtalaju vidékeken, hogyha az ember ezt hallaná , ugy gondolná, hogy itt nagy ellentmondás van. 17-18 hold földdel elmenni napszámba is, de itt ugy látszik, hogy Szalonnán, vagy ezen a környéken ez nem volt olyan nagy csoda. Meg kellet gondolni az embernek, hogy hogy élnek belül. Még amellett fuvarozgatni is eljártunk az erdőből fát hordani, vagy volt itt a szomszéd községben vas kőbánya, onnan is hordogattuk a vasküvet.

- Hanyan voltak testvérek ?

- Egyedül voltam idehaza, három testvérem kint van Kanadában.

- Hát ők sem a három testvér se a nagy jólét elől menekül ki Kanadába, biztos.

- Nem, hát azért mentek ki abben az időben, mert tulajdonképpen nem volt megélhetőség. Akkor nem volt ilyen kereseti lehetőség még Magyarországon, mivel ők 27-28-ban mentek ki. Ebben az években.

- Sokan mentek ki innen a faluból ?

- Akkor rengetegen elmentek.

- Ez a talaj, ez a föld, ez a világ, milyen tulajdonságot épitett ki az emberekben, akik művelték ?

- Kitartás, keménység, jó odaadás, ez volt szükséges. Hogy meg lehessen maradni, meg tudja az ember a helyét állni.

- Minden annyi gyötrelemnek kitéve az ember, mint annak idején, viszont ma is komolyan meg kell dolgozni azért, azon a területen, hogy a munkának gyümölcse legyen, és ez a szivósság, ugy érzem, azért még ma is megmaradt az emberekben, igyekeznek helytállni a termelőszövetkezetünknél annak ellenére, hogy a jelenlegi körülmények között sem a legjobb termő adottságokkal rendelkezünk, a területünk nehéz fizikai munkát igényel.

- A föld ma sem lesz jobb a szikláikal, akövekkel, a domboldalakon ugyanugy küszködni kell mint ezelőtt 50 vagy 100 esztendővel, legfeljebb valamivel több eszköze van az embernek ahhoz, hogy saját javára dűljön ez a harc. Lehetőleg azon a területeken gazdálkodunk intenzivem, amelyik a művelést meghálálja, növényvédőszereket , azt a műtrágyát, valamint szervestrágyát, amit befektetünk adja vissza. Ennek ellenére a területünk 80 százaléka lejtős, körülbelül 30 százaléka olyan területen fekszik, ahol a talajréteg vastagsága

algi éri el a 10-15 centit és ezeken a területeken nagyon n.. a gépi művelés, nagyon sok a meghibásodás, .a köves talajokon, elhajlik a köves talajon az eke, a talajművelő gépek szétszakadnak és a nagy ráforditás mellett, a kenyérgabonából alig tudtuk elérni a 10 mázsás hektáronkénti átlagtermést, kukoricából is elég alacsony átlagtermésünk voltak átlagaink voltak, a növénytermesztés, a bővitett ujratermeléshez szükséges jövedelmet biztositani nem tudja, 3-4 éves erőgépeket ki kell selejtezni.

- Ugyhogy akkor itt a változás, az ésszerü változtatás, amit ugy nevezünk, hogy racionális földhasználat, az nem valami modernizálási törekvés, hanem azt hiszem, hogy a termelőszövetkezet jövőjének egyetlen lehetséges útja.

- Ha ezeket a savanyu talajokat, kémiai uton javitani tudjuk, kémiai hatásukat javitani tudjuk, a pillangós növények termesztésére nagyobb lehetőség válik, mintegy 300 hektár területet ki kivánunk hagyni, az erős lejtő miatt, meg a kő miatt és ezt legelőhasznosi- és később fásitásra tásra fogjuk hasznositani. Ahhoz, hogy a bővitett ujratermelést biztositani tudjuk a növénytermelésen belül, ahhoz segédüzemágra van szükség, tehát a kőbánya árbevétele, nagyon szükséges, nagyon ellentétben vagyunk a segédüzemágvezető kollégámmal, hiszen nagyon sokat kinlódom a kővel, nekem külön plusz munkabérbe kerül az, hogy lovaskocsival lehordassam a táblárol azokat a köveket, amit az eke kiforgat, mert nem tudok rajta gazdálkodnik, összetöri a gépet, kombájnt fűkaszát, a segédüzemágon belül egyik legnagyobb bevételi forrást viszont a kő jelentsi.

- Csabai Ferenc.

-Jobbágy József.

-Konya Ferenc.

- Mindannyian nyugdijas bányászok. A kőbányából, az érebányából mentek el nyugdijba,

-Szénbányából mentem el nyugdijba, kőszénbánya, az is kő, és onnét át... ide a téeszhez mint nyugdijas. Három napig nem jártam sehova. Hogy voltam. Itt a szomszédom Jobbágy, ő is mondta nekem, hogy olyan nem jól érzem magam, mert itt bemegyek a házba, kimegyek a házból, nem jól érzem magam és hát nincs mit tenni. Nem éreztem magam jól. Idevoltam, oda voltam,

- A csákánynak és a lapátnak olyan kedves a nyele, hogy olyan nehéz tőleg megválni, hogy belebetegszik az ember ?

- Nem, hanem az, hogy a z ember mindég foglalatoskodjon.

- Ma mivel dolgoznak ?

- Itten van márvány, csak az a baj, hogy még egy szinttel kellene ahol lejjebb menni. Mert itt márványbánya volt azelőtt most tartjuk az egyik bányában, az alsóban még nem volt, az még nem jött be. Majd most a nyáron egy szinttel lejjebb megkezdjük, akkor majd lesz már vány. Van olyan ember, hogy ledolgozott 20 esztendőt a bányában és nem érti.

- No mi az ? Mondja már, mi a ...

- Ugyhogy azt a követ be tudom állitani egy ütésre odayágok neki azt .... más ember meg kalapál és nem birja eltörni. Tudni kell, hogy hova üt az ember, és tdni kell, hogy hogy kell lefeszíteni azt a követ és tudni kell, hogy hova nyúl az ember.

- Magyarán a kő beszél,

- Az biztos, hogy beszél.
- Elárulja a saját titkát.
- Az biztos. Hát már mikor a ... már megmondta azt, hogy honnát kell azt megfogni, meg megemelni.
- Igenám, de ahhoz fül is kell, hogy meghalljuk ezt a kőbeszédet
- FÜl is, szem is, azt hiszem , meg érzés is, szív is, lélek is.
- Hát érzés kell, meg látás, meg minden kell hozzá, de azért a legtöbb erő kell hozzá. Sora van. A kőnek éppen olyan sora van, mint sora van mindennek.
- Rétegei vannak.
- Rétegei vannak éppen mint a rétesnek.
- Hangosan kérem, mert hibás a hallásom.
- Jó, jó.
- De a szeme az még nagyon jó. Látja a kőben azt is, amit én sose fogok észrevenni.
- Látom, mert én beleszülettem.
- Ő kőbányász volt.
- 26 évig dolgoztam, Rudabányán a vasércbányánál, onnn mentem nyugdíjba, hát egy kicsit értem a mesterséget.
- Van-e titka ennek a mesterségnek ?
- Van, mert sora van annak is mint a rétesnek.
- Hogy lehet hozzájutni ehhez a sorhoz ?
- Hát azt látni kell, abba nem lehet születni, abba nagy gyakorlat kell. Ha én fúrásnál ugy kerekitem azt a lyukat, hogy nekem az ugy dolgozzon, ahogy én azt elgondoltam,.
- Hálás lehet-e kő, hálás-e olykor ?

- Lehet, lehet, hogyne lehetne. Például itt is robbantásnál a főnökünkkel volt egy kis vitánk. A főnök azt akarta, hát munkásnyelven mondom, a befurt lyukat smírolni kell.

- Mit jelent ez a smirolás ?

- Hát mikor én kifúrom a lyukat, két-három, hát inkább pesszitott patronnak nevezzük, két-három patront beleteszek, akkor elrobbantom utána beleteszek tizet, azt is elrobbantom, ha szükség van rá, utána beleteszek mondjuk 5 Kilót, azt is elrobbantom, azt az üreget, amit az a lövés kiképez, azt is telerakom robbanóanyaggal. Ugy robbantom fel, ha duplán áll is, több anyagot lehoz nekem, mintha nem smirolom a lyukat.

- SEgit-e a logika ?

- Igen sokat segit. A fúrólyuknak a telepitésénél is igen meg kell gondolni, hogy hogy furom a lyukat, mert t ellenkező esetben, nem érem el azt az eredményt, amire én számitottam. Mondjuk a repedéssel szembe fúrni nem szabad, mert nekem ott az erő elmegyen, akkor nekem nem dolgozik ugy a lövés, ahogy azt én elgondoltam. Mondjuk azt igy hát azt csinálni kell, igen szeretem a nagy tömböket, szeretek bontani, szeretem a rakodást, mostoha körülmények közt gazdálkodik a téeszünk. Már a földnek a minőségét gondolom.

- THát ami magunknak arany, a kő ugye, mert ez adta az életet, az ott gondot jelent.

- Hát gondoltuk, aztán meg a téesz meg, ugy gondoltuk a nyugdijhoz egy kis pótlás jó lesz. Hát bizony egész nyáron kivettük részünket a munkából.

- A 60-as évben a téesz megalakult, népes volt a községünk, sokan voltunk, és voltaky az, hogy hát némelyik ember, gondolja fiatala

ember, el is mehet még dolgozni. Az iparba. Én is arra gondoltam, pénzt kellett keresni és ugyhogy mentem elmentem a vaskőbányába dolgozni ... kerestem egy kis jó pénzt , igaz-e,

- Előtte a kővel sose dolgozott ?

- Dehogynem dolgoztam. Hát gyerekkoromtól kezdve mi itt nőttünk, a mi községünk kőszikláiból állt, tudniillik hordtuk a követ, törtük a követ, az útszélén mint egyerekek, kislapáccsal, ugyhogy még a régi időkben nem voltk az a kődaráló, leültünk egy kőcsomóhoz, hát .... nemis tudom már pontosan mennyi pénzért, már nem emlékszek, nagyon régen volt igaz-e,

- Hogy háyn fillért kaptak naponta.

- Igeh, hogy mennyi fillért kaptunk, az után később is azt mikor nőttünk igy élt az ember, hol innen, hol onnan, igaz-e napszámba is jártunk, a gazdálkodás mellett, mi meglássuk, mikor odaállunk már szembeállunk a kővel, hogy azt honnan kell bontani, hol kell megkezdeni, honnan kell bakózni, mikor már egy csöppet érezzük, hogy megpuhult, már azt is érezzük, hogy ..... meghasadt, akkor már puhog, olyan boldogan verjük, van egy jó nagy vakónk, majdcsak ...

- Akkor már nem kell sok erő hozzá.

- Akkor már aztán szükebben kell már akkor meghasadt, már akkor táng álunk, igaz-e, ... szétbontjuk szétszedjük, örülünk, mikor szép kövünk gyün, akkor pakoljuk a kocsira,

- Van szép kő ?

- Van,

- Meg csúnya kő ?

- Van, van közte nagy különbség.

- Aki rosszul dolgozik a kővel, kőfejtő bányász, akkor általában azt hol rontja el ? Mikor vét a kő ellen ?

- Magának is vét azzal,nemcsak a kőnek, mert akkor igen megdolgozik vele. Ha ő nem látja azt, hogy honnan kell mondjuk kezdeni, bontani, vagy bakózni.

- Tehát fele energiával,

- igen,

- dupla ésszel, háromszoros eredményt is el lehet érni.

- Igen, könnyebben lehet elérni, meg este nem érzi magát olyan fáradtnak, mint mikor valaki üti-vágja, és nem tudja,hogy honnan kell azt a követ ütni.

- Amikor egy olyan szép tömböt kifejtett, akkor elképzelte már egy esetben is, hogy ez a tömb vajon hova kerül ? Mi lesz annak az élete ? Mert a kő csak akkor kezd élni, ugyan ha egy épületbe, vagy bárhova belekerül.

- Mink vizügynek dolgozunk jobban, ha mi ugy nézzük azt a követ, hogy hát ugyis csak a vizbe került, hát jó barátunk biztosan, mert onnan élünk és ott dolgozunk, és a többi.... én is ott szenvedtem, ahol a többi, 22 évig voltam szénbányában, de előzőleg voltam kőbányában is. Már én minden voltam az életben, azt lehet mondani. Csordás voltam, kondás voltam, juhász voltam, részes arató voltam, fogoly voltam, katona voltam, nekem mindenből kijutott.

- Azt mondta, hogy kondás is volt, juhász is volt, hát ott élő anyaggal dolgozott, élettel. Itt pedig élettelen anyaggal

dolgozik.

- Ez élettelen, élettelen,

- Melyik a hálásabb ?

- Hát ugye most ez a leghálásabb. Mert az a hálásabb, amiből az ember jobban él, vagy többet,

- Magának mit jelentett a kő ?

- Kenyeret, kenyeret jelentett.

- Az első találkozásom a kővel, a számmal, gyerekkoromban kezdődött. Édesapám, az, amit a bányából hazahordott, hát azt egyrészt azzal, hogy hát nekem megmutogassa ezeket a szép darabokat, ő hozott ebben a szén és kődarabokban ilyen csodálatosan ilyen szép ezüst lerakódásokat, vagy valamilyen réz lerakódásokat, amik olyan csodálatosan csillogtak ezeken a széndarabokon vagy köveken, ami hát egy gyereknek csodálatos élmény volt. Miután különböző ilyen, ilyen tengeri lerakódásokat, hát csigákat, és mindezeket külön hazahozta. Vsárfiát, hát bizony azt mondhatnám nem sokat kaptam,de talán ez ez érdekesebb is volt és én jobban is megbecsültem, mint hogyha olyan olcsó vásárfiákat hoztak vóna.

- Ez az ezüst erezetű kőtömb, ez kicsit az édesapja arcát is visszatükrözte, hiszen kiderült belőle, hogy nagyon szereti a követ, azokat az anyagokat, amikkel dolgozik.

- Az, amit örököltem tőle, tulajdonképpen a mostani pályámon ebből adódik, és hát ugye 16 éves koromban én is a bányába kerültem, és itt már aztán közvetlen találkoztam mind azzal, amit egészen pici gyerekkoromban az édesapám meséjéből és ezekből a konkrét kis ajándékokból hazahozott a bányából . Meg kell [illegible] vallá-

nem, hogy, hogy ezért is mentem talán le a bányába, mert olyan csodálatos dolgokat meséltek, és azok a kis részei, amit hazahordott, hát ezek, ezek vittek, azt hiszem, hogy ezek hozták azt, hogy végül mégis én is lementem, hogy aztán ott közvetlenül érzékeltem, természetesen ez valami olyan nagyságrend volt, amit, amit nemis lehet szavakba önteni. Az a vágy, hogy hogy valahonnan onnan a mélyről olyan, olyan nehéz helyekről például ahogy hazajött, vizesen, fáradtan, szinte fekete emberként, hogy az utcán találkozva meg sem ismertem, télen például 3-4 km-ről jött haza, a bányában megizzadva vizben járva, kint a 3-4 km-es út alatt, téli időszakban ráfagyott a bakancs, a ruha megkeményedett rajta, édesanyám ezokszor forró vizzel oldotta föl ezt a fagyot, hogy le tud ja a bakancsot vetni és a ráfagyott ruhát is ugy hámozták le. Már mikor a bányába lekerültem, bármilyen nehéz is volt, tulajdonképpen a bányai munka, de ezek a pillanatok és ezek az időszakok, mikor egy-egy pár percre, reggelizés közben, vagy ilyen kis munkaszünet közben elcsodálkoztam. Egyrészt monumentalitása, másrészt pedig azoknak a szénfalaknak a tükröződése, összetükröződése, ami ami egy-egy lámpavilágnál adódott, hát ez valami csodálatos volt. Csodálatos élmény, még ma is az. Azt hiszem a bányászoknak az élete, akik a bányában, ott éltek le az életüket, azt hiszem valahogy ez tartotta a bányában az igazi bányász embereket. És ez szabaditja föl a művész képzeletvilágát is, ez a hüség. Neked a legkedvesebb szoboralakod, a bányából a fényre kilépő bányász. Hunyorgó szemében, még ott a mélyről hozott kővilág élménye, de derüs arcát már elérte a fény.

- Törvényszerüsége az életnek, hogy azt, amit az ember valamikor csinált, valahol visszatér, különösen, hogyha olyan nyomokat hagyott, mint az én életemben a bányászság élete. Különösen a kő, az egy olyan csodálatosan szép anyag, hogy szinte lehetetlen eldönteni, hogy ez már befejeztem-e, még nem-e lehetne rajta tulajdonképpen még csiszolni, még csiszolni. Csodálatosan szépek az előbb említett kristályok, kődarabok, önmagukban, azután sziklák, a természetben, hegyóriások, sziklákban, kisebbfajta kis szikladarabok, kődarabok. És mikor egy szobrásznak feladatként az jut vagy az adódik, hogy kőbe kell valamit faragnia, mikor a követ maga elé állitja, akkor fölmerül az a kérdés, hogy szabad-e ezt a szép követ egyáltalán földarabálni, vagy megbontani ennek a szépségét. Csodálatos szép az egész, de meg kell bontani, mert az élet ezt követeli és,
- és a kő is követeli talán.
- Hogy
- hogy levetni a feleslegeset róla.
- No ez már csak akkor jön, amikor már eldöntöttem, hogy igenis van jogom hozzá, mert olyan valamit hozok benne létre, vagy belőle létre, ami szebb lesz mint maga ez a szerves anyag, amelyik csak önmagában szép.
- Illetve talán mégegyet amikor már azt is eldöntötte a szobrász, hogy mit fejt le róla és mit talál fölöslegnek rajta.
- Nagyjából tudja ezt igy eldönteni, hogy mennyi jön le, mert az a munkálatok folyamán aztán ezek módosulnak, hogy na még irmen, na még onnan, itt van az az előbb említett dolog, hogy

mikor tudja az ember é s mikor fejezi be. Ezzel ugy bánni, hogy a saját könyem, kedvem szerint ezt nem szabad és nemis lehetett soha, nemis bántak igy soha az emberek, még azok a legegyszerübb emberek is, akik azt mondmán, hogy falat emeltek belőle, vagy vagy éppen várfalat, vagy saját maguk számára egy kis házat, azok is tiszteletben tartották é s mindig engedtők a követ megszólalnalni, beszélni, láttatni a követ, ugy rakták az alapokat, vagy a falakat, hogy azok beszéltek azok a kövek.

/ Vers. /

-.-.-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 12

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Kucs Béla szobrászművész
1021

Szentendrén, a Kucs Béla szobrászművész műterme melletti gazdag kultúrflórájú kertben kortárs szobrászok alkotásaiból szoborkertet létesítettek. Részlet a kertből (MTI)

MOZG

— *SZAKSZERVEZETI SZÖVETSÉGÜNK* elnöksége október 28-án délután a székház filmművész klubjában *dr. Ranódy László* elnökletével ülést tartott. Első napirendi pontként *Balázs Ferenczné* és *Dancsó István* előterjesztésében megtárgyalta és jóváhagyta az elnökség a *Magyar Zeneművészek Szakszervezete elnökségének és az OSZK beszámoló jelentését a VII. kongresszus határozatainak végrehajtásáról. Rákosy Péter* titkár előterjesztésében megvitatta és elfogadta az elnökség a *művészeti szakszervezeti mozgalom káderhelyzetével és tennivalóival* foglalkozó dokumentumot, azzal a kiegészítéssel, hogy évenként egy alkalommal visszatér az elnökség a káderhelyzet kérdéseire. *Dr. Barna Mara* előterjesztésében megvitatta az elnökség a *szakmai nyugdíjrendszerek alkalmazásának tapasztalatait* és a továbbfejlesztés lehetőségeit. A különfélék során *Vass Imre* főtitkár beszámolt a Szaktanács elnökségének aznapi üléséről, tudomásul vették a *svédországi delegáció* és a *prágai szimpoziumon* részt vett delegáció írásbeli jelentését, majd napi ügyekben határozott az elnökség.

— *LÁTOGATÁSOK.* Szakszervezeti szövetségünk háromtagú küldöttsége *Kárpáti Sándor* titkár vezetésével október utolsó hetében a *román* oktatási és kulturális dolgozók szakszervezetének vendégeként Bukarestben tanulmányozta a román művészeti intézmények és vállalatok mozgalmi életét. (Havas Zsuzsa útibeszámolóját e számunkban közöljük.) — *Vass Imre* főtitkár november 18—23 között részt vett a Német Demokratikus Köztársaságban rendezett magyar színházművészeti hét eseményein. — A *Zenészek Nemzetközi Szövetsége (FIM)* végrehajtó bizottsági ülésen Palma de Mallorcán október 8. és 11. között *Rákosy Péter* titkár és *Gyimesi Ernő* alelnök vett részt. — Október végén *ÖGB Gewerkschaft Kunst und Freie Berufe* (osztrák művész szakszervezet) négy tagú delegációja volt szakszervezeti szövetségünk vendége *Prof. Eidler,* a szakszervezet zenész szekciója elnöke vezetésével, főként a zeneművész

Kucs Béla.

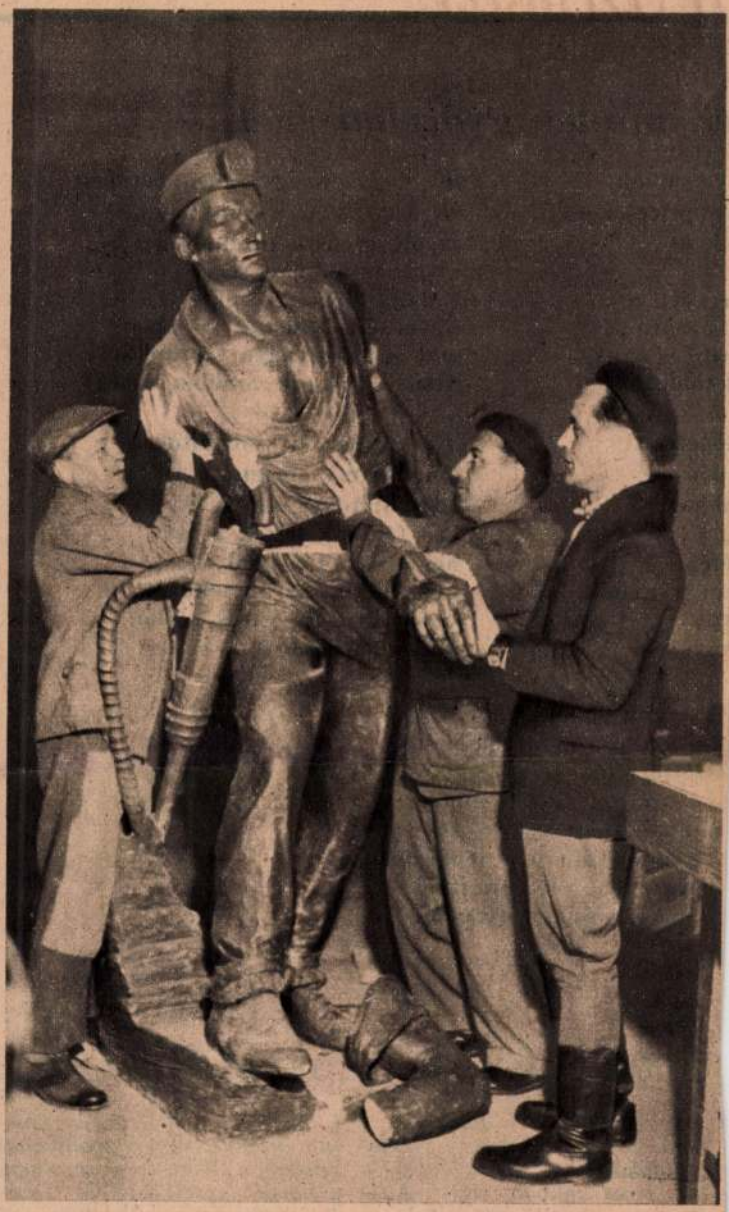

(Hires Tibor felv.)

„Képzőművészetünk tíz éve"

Ünnepi eseményre készül a Műcsarnok. Április 2-án nyílik meg a magyar képzőművészet tíz esztendejét megelevenítő kiállítás. Azt a harcokban gazdag korszakot idézi fel, amelyben képzőművészetünk szakított a hanyatló nyugati burzsoá művészettel és aránylag rövid idő alatt új, egészséges, optimista nevelő művészet alapjait fektette le.

A kiállításon részt vesznek legjobb képzőművészeink, az elmúlt évek legsikerültebb alkotásaival, s részben még ki nem állított műveikkel. A kiállítás kulturális életünk jelentős eseményének ígérkezik.

Képünkön: A kiállítás előkészületei. *Kucs Béla* szobrászművész (jobbról) segédkezik Bányász című szobrának összeállításánál.

VEZETŐJE,
TI VEZETŐSÉGE!

R:

ér minden győzelmi ének

vagonban,
ny priccseken,
ódzott
n,
eregve,
tkozódtunk,
otthonunkba, —
kolódtunk.

dögélve
apon,
okkal
n,
létek
epi vágyunk,
kre
vártunk.

És negyvennégy novemberében
sóvárgó remény ránk lajolt,
távoli ágyúszó fülünknek
a szabadító szava volt.
Villanó torkolattüzekre
figyeltünk ködsűrű sötétben,
szabadságra vágyó szívünkkel
titeket vártunk minden éjben.

És jöttetek ti szabadítók
lángviharon törtetek át,
hogy utatokat világítsák,
égő fáklyák lettek a fák,
hiába dobta akadályként
pusztító horda menekülve
szikrázó erdő, város üszkét,
ti békét hoztatok a tűzre.

Ti zúdulva és hömpölyögve
— dörgő, rohanó elemek —
széttörtétek a szolgaságot,
s hoztatok szabad életet.
Élők és holtak koszorúi
vezetnek minden nemzedéket,
nevetekből erőt merítnek,
s dicsér minden győzelmi ének.

FELSZABADULÁS
OLSÓ MAGYAR FALUBAN

bok közt, később amazok is lőni kezdték a német tüzelőállásokat. Az egyik éppen a mi udvarunkban volt. Attól féltem, egy eltévedt golyó éppen az utolsó pillanatban talál el.

A németek végre szedelőzködni kezdtek. Felugráltak az autókra s nagy kárómkodás közepette elrobogtak, átvonultak a szemközt levő hegyre, Ausztriába. Ott maradtunk a »senki földjén«.

Csend lett ismét, nehéz, várakozásteljes csend. Végre feltűntek a szovjet csapatok. Láttuk őket, ahogy lépésről lépésre közeledtek, ahogy nőttek egyre nagyobbra. Kis mozgó pontokból eleven emberek lettek, nemsokára az arcok is pontosan kirajzolódtak. Csakhogy ekkor már ismét vége lett a csendnek. A lunk. A helybeli sváb lakosság örömmel és nyugalommal üdvözölte őket, tudván, hogy a háború ezzel számára is befejeződött. A szovjet katonák rövid idő alatt végigjárták az aknatűzben is a néhány házból álló falut s amikor látták, hogy minden rendben, szívélyesen barátkozni kezdtek a lakossággal. Mihozzánk is bejöttek egy páran, házigazdánk tejjel és kenyérrel kínálta őket s csakhamar kézzel-lábbal beszélgetni kezdtünk, nagyokat nevetve. »Hitler kaput« — mondotta az egyik, s én, aki először hallottam a »kaput« szót, egyszerre megértettem, hogy végre az álom valóravált és elérkezett számomra is a felszabadulás.

Ma már azt is tudom, hogy ez volt az a nap, amely nemcsak nekem, de az egész magyar nép számára a telje-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1957 MÁRC. 12

Kucs Gábor

Az eresztvényi turistaház előtt állítják fel Buza Barna alkotását, egy kétméteres kőszobrot. Kucs Gábor két alakos műve pedig Karancslapujtőt díszíti majd.

E-MAIL:UJLIPOTVAROS@CHELLO.HU
HONLAP://MEMBERS.CHELLO.HU/UJLIPOTVAROS

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

PINCETÁRLAT

1136. BUDAPEST. TÁTRA U. 20/R. TEL., FAX: 320-53-80

Kucsanda Edit

Szeretettel meghívjuk
Önt és barátait

B. Zongor Balázs
bábtervező
és
Kucsanda Edit
jelmeztervező
művészek

Lautrec bábos szemmel
című
kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Papp Károly „Kassa”
animációs filmrendező

2005 január 21-én (pénteken)
18 órakor

Yvette Guilbert (Linger-Longer-Loop)

A kiállítás megtekinthető:
február 4-ig
hétköznap 14-20 óráig.

1981 JUN 2 8

1021

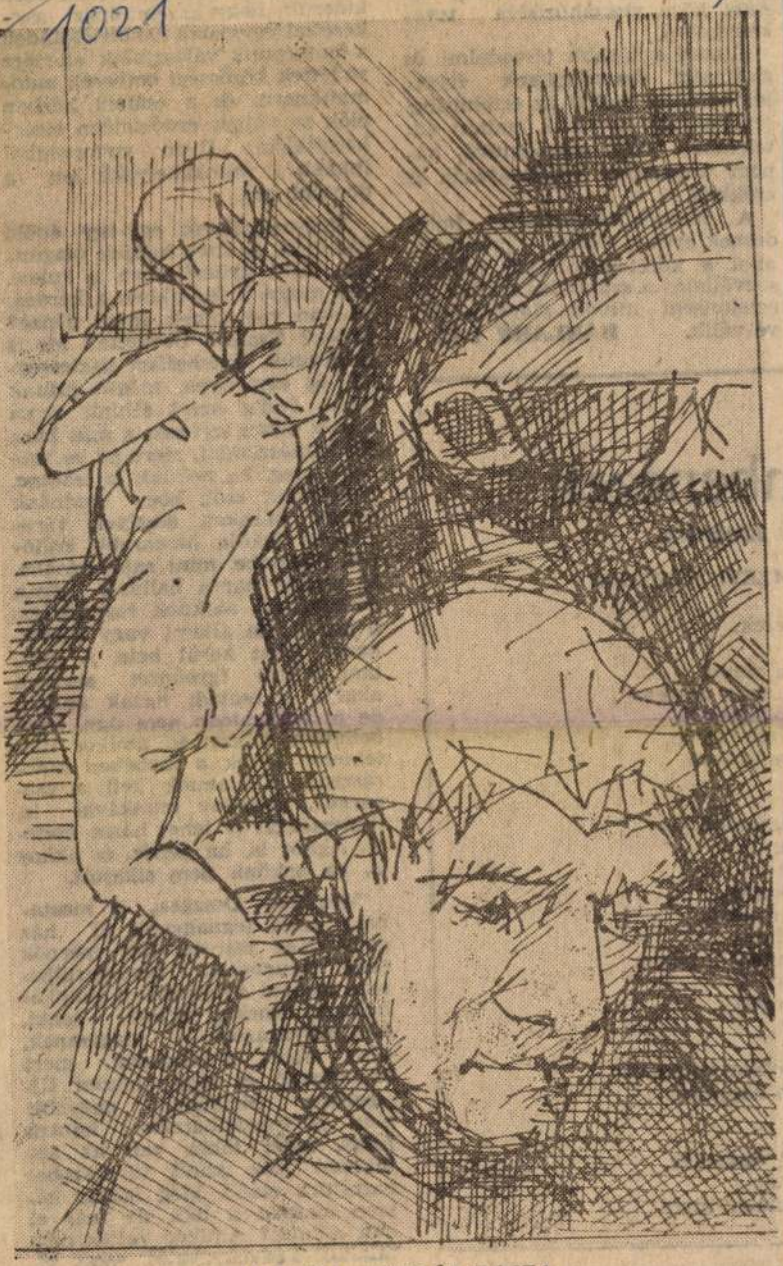

KUCSERA ANDRÁS RAJZA

emberként, egy szakr
retei közé visszahúzó
kenykedni.

Hiszen a tágabb tá
gazdasági összefüggé
lembevétele nélkül a
tevékenység nemcsak
telemben válik egyo
nem társadalmi hat
csökken.

A társadalmi-gaz
désnek arra a fokára jut
ahol a közéleti-politikai
ségvállalás a szaktudás mel
értelmiségi mivolt alapfel
vé válik. **BÁNLAKY**

nbenézek

ú szobrára

MZETI MÚZEUM)

ézek,

a csend,
, mint ős-egész
pihent,
röm csóvái,
ós utakon,

najnalon, —
n,
s
kaput,
éveken
ahúz,
nya, fű, bokor,
at,
égeti
t,

oldog holnapot
n napjaink,

l visszanéz.
na,
utazik majd

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
DÉL-MAGYARORSZÁG

...yi pénze?
...alta? Örökölte? Mi is dolgozunk, föltehetően tisztességgel és keményen, mégse jutunk idáig. Pedig azért állunk olyan sokáig olyan szívesen a más háza elé bámészkodni, mert mi se vetnénk meg, ha nekünk is lehetne. Mellettünk szól, hogy tudnánk sorolni házakat, amelyek várományos lakója hamarabb költözött börtönbe, mint saját házába, és napról napra hallunk olyan emberekről, akiknek ragadós lesz a kezük, ha állami vagy szövetkezeti pénz kerül bele. A mostani állami igyekezet segíteni akarja a családi házak építőit, de nyilvánvalóan nem úgy, hogy behunyja a szemét, amikor illetéktelen kezek a zsebében kotorásznak. Állítanunk kell a csavaron: kemény munkával is, tisztességgel is lehet házat építeni. Akkor is, ha nehéz, és akkor is, ha nekünk nem sikerült.

Megállok Deszken, a mostanáig talán legnagyobb új ház előtt. Két testvér, két mérnök építi. Nyugodtan körülkerülhetem, nappal dolgoznak a munkahelyen, nincsen itthon senki. Megmagyarázom magamnak, nem azért kerülgetem, mert szemrevaló és nagy, hiszen Újszegeden biciklizve nagyobb előtt is megállhatnék, hanem azért, mert tábla van az ablakban: Kék színű fürdőszobagarnitúra eladó. Még igazán készen sincsen a ház, de már el kell adniuk? Amikor vették, nem találtak kedvükrevalót, most vi-

KUCSERA ANDRÁS

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

K

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1981 MÁJ 10

1021

nyen elegedettnek. a szemét is.

Kucsera András rajza

illetőleg állom
szándékozókat R
usztaszabolcs
ött vonatpótló
állítják el. Rész
ást a vasútáll

—A
ÉS T
MŰSORÁBÓL

el. 14.33: Táskarádió.
portás a kapura vi-
— avagy: egy álmos
rtréja. Gácsi Sándor
16.00: Dzsesszfelvéte-
16.40: Slágerek min-
17.45: Harminc perc
öld körül — 45 perc-
: Magnóról, magnóra
9.18: Szellemi térkép-
Boldizsár Iván műso-
A vasárnap sportja.
20.00: Lehár: A mo-
ga. Kínai balettszvit.
sztusok és látványok,
tömondatok. László
ai. 20.43: Menetrend
sehországi barango-
útinapló. 21.43: Nó-
: Kellemes pihenést.
tó zene éjfélig.

IK MŰSOR

pécsi körzeti stúdió
t nyelvű nemzetisé-
. 7.30: A pécsi kör-
német nyelvű nem-
műsora. 8.08: A ki-
k programjából.
n és szlovák zene-
üveiből. 9.25: Ope-
. 9.55: Új Zenei Új-
. 10.45: Öt kontinens
— ism. 11.06: A
beat híres előadói.
Thull együttes felvé-
1.52: Találkája volt.
13.05: Kis magyar
3.10: A Juilliard vo-

nósnégyes játszik. 14.40: Operarészletek. 15.47: Herbert von Karajan vezényli a Berlini Filharmonikus Zenekart. 17.20: Népdalgyűjtő úton a Volga mentén. 17.48: A magyar szépprózа századai. 163. rész. 18.03: Dietrich Fischer-Dieskau énekel. Vladimir Horowitz zongorázik: Schumann-művek. 19.03: Zenekari muzsika. 20.44: Renata Tebaldi operaáriákat énekel. 21.14: Hi-Fi Varieté. 22.13: Magyarország 1514-ben. Rádiójáték III. rész — ism. 23.07: Munkadal.

PÉCSI KÖRZETI STÚDIÓ

8.30: Hírek, lapszemle. Tamás Ervin jegyzete. Vasárnapi magazin. Szerkesztő: Majoros István. 9.30: Műsorzárás. 18.00: Szerb-horvát nyelvű műsor. Kulturális panoráma. A tartalomból: Nemzetiségtörténet 1867—1944 között. Dr. Szita László sorozata. — 175 éve született Jovan Steria Popovic szerb író. Prodán Ágnes írása. Válogatás a népköltészet gyöngyszemeiből. — Kívánságműsor. 18.45: Német nyelvű műsor. 25 év műsoraiból: Zenei élet Mecseknádasdon. Zenés beszélgetés Frey Ferdinánddal. Ism. — Vasárnapi kívánságok. Vidám történet nyelvjárásban. 19.30: Fele sport — fele muzsika. Beszámoló a nap sporteseményeiről.

MAGYAR TV

8.05: Tévétorna — 8.10: Mindenki iskolá — ism. 8.45: Mater ism. 9.15: Óvodáso sora. Kisfilm-összeáll réka a hegyekben. I film. — sz. 2. nagy kalandjai. Ro film — sz. 3. Vigy Csehszlovák rajzfilms rész: Az állatkertb 9.40: Félidő 0-1. Ler sorozat. VI. Keserű — ism. 10.10: Hírek. törődalok a békéről. 30 év úttörődalaibó Perpetuum mobile. jesztő műsor gyereke szálhasogató. — Kunkori és Kand Báb-tévéjáték — 12.10: A kengyelfut kakukk legújabb Amerikai rajzfilmsoro rész — ism., sz. 12 vívó Európa-bajnoksá tők közvetítése Tamp sz. 14.40: Reklám. sorainkat ajánljuk — Kalendárium. Isme magazin. 16.15: Rekl Billiy Wilder-sorozat vágyakozás. Amerika sz. 18.00: Lehet egy több? Vetélkedőmús Reklám. 18.40: A szolgálat tájékoztató Tévétorna — színe Eseti mese — színe A HET. 20.00: Hírek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1973 DEC 15
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kucsera András

1021

Kucsera András metszete

CTAN

laikusok a boncolásról. Szinte egyöntetű ellenérzést tapasztaltam.

Miért irtóznak ennyire tőle? Sokan vallási okokból, ha nem ismerik is be nyíltan; legtöbbjüknek egyszerűen téves fogalmaik vannak róla.

— Egyes országokban csak úgy végezhető boncolás, ha az orvos a halott hozzátartozóitól engedélyt kap rá. Nálunk minden fekvőbeteg intézményben elhunytat kötelezően felboncolnak. Nem egy szó szerint vett „habeas corpus"-ellenes intézkedés ez? — kérdem.

— A holttestek boncolása 1952 után vált széles körűvé Magyarországon, egy akkori egészségügyi miniszteri intézkedés következtében — mondja a szakorvos. — A boncolások általános elrendeléseinek kettős célja volt. Az egyiket Virchow-nak, a nagy német patológusnak a mondása fejezi ki, amit gyakran látni jelmondatként a proszekturák ajtaja felett vagy a bonctermekben: *mortui vivos docent* — vagyis a holtak tanítják az élőket. Másfelől: a kórboncnok nemcsak segítője a gyógyító munkának, de bírája is az esetleges hibának. A rendeletet tehát a betegek érdekében hozták. Ami a „habeas corpus"-t illeti, az arra hivatkozóknak kétségtelenül sokban igazuk van. A rendelet célját azonban eléggé elfogadhatónak tartom ahhoz, hogy ne tiltakozzam a „habeas corpus" nevében.

— Az imént a patológus ellenőrterhéből, kevesebb nyomja a vállunkat — mondja a medikusok közt jó előadásaiért becsült egyetemi asszisztens —, a kórbonctantanítás gerince azonban változatlanul az egyetemi oktatás. Janusarcú mesterség az oktatás. Nagy öröm egy kétszáz diákból álló évfolyammal vagy akár csak egy tanulmányi csoporttal új ismereteket olyan módon közölni, hogy a hallgatóság élvezze az órát. Az ilyen előadások sikerélményei jelentik az egyetemi oktatónak a jutalmat a fáradtságért, csakúgy, mint akármelyik pedagógusnak. Mert az oktatás fárasztó dolog. Mégsem a fáradtság a legrosszabb, hanem az, ha az előadó érdektelenséget tapasztal a teremben. Egy-egy notóriusan unatkozó arc elgondolkoztató: hol a hiba? Elgondolkoztató az is, honnan és miért némelyekben a hányavetiség póza, az olykor észlelhető vagánykodás, a bukást hősiességgé avató, a tanulást filiszterségnek bélyegző szemlélet? Mindent magyarázó feleletet mindeddig nem találtam, de meditálás közben egy s más eszembe jutott. Például az, hogy a túlontúl megszervezett egyetemi oktatás könnyen válhat iskolássá, ahol nem marad tere buzdító hatású egyéni fel- és megismeréseknek. Pedig az utóbbiak fontosak. Hadd utaljak csupán a bölcsészettudományi kar szemináriumaira, amelyekre általában nagy lelkesedéssel készülnek a hallgatók. Saját gondolataik kifejtésének lehetősége szárnyakat ad nekik. Hozzájuk viszonyítva a medikusok kétségtelenül inkább passzív tudásfelvevők. Annál inkább törekednünk kell tehát, hogy aktivizáljuk őket. A hallgatóság többségénél ez rendszerint sikerül.

— És — gondolon — ez leg-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Kucsera András

1972 SEP 15

1021

EL-MARADT VEREKE-DÉSEK

KUCSERA ANDRÁS RAJZA

endházukat két hétre, anyu nem tiltakozott. érdezte: „Jó lesz az neked, kislányom? De e tudod, felnőtt vagy már!" És én mentem, életemben először igazán felnőtt akartam

Még mindig nem értelek. Az volt a baj, hogy edtek?

Nevetni fogsz, de az. Mi ezzel a sráccal sze- egymást. Ő is, én is először, igazán. Egy artott már. Csavarogtunk a városban, néha gy mozi, mindig úgy éreztük kevés az idő, együtt lehetünk. Alig vártuk azt a két hetet. , mi lett a vége?

Olyan tragikusan mondod, hogy nem.

le nevess ki: egész álló nap ultizott meg

ladd jegyezzem meg, hogy a fiúk általában nek fejelni és ultizni.

izévi házasság után talán megértem! De ost lehettünk először együtt! Szakítottunk. ob is. Egy olyan kapcsolatért, ami két hetet ir ki, nem kár. Egyébként van abban va- hogy lakva ismerni meg egymást.

s anyád?

ábujjhegyen járkál körülöttem, és ami a rnyűbb, azt szürte le ebből az egészből: yerek vagy te, kislányom!

A ma 18 év vények értelmé polgárokként i

Egzisztenciál még nem függ esetek többsé még tanulnak együttélés az évig – elkerül

Úgy gondol család gondja és meggyőződése, hogy nehéz a 18 évesekkel, és biztosak vagyunk abban, hogy a „békés együttélés" általános receptjét nem lehet az üzleti könyvek „tartozik-követel" rovatára egyszerűsíteni.

Családonként és családon belül kell keresni és megtalálni a megoldást. A fiataloknak több tisztelettel és alkalmazkodó készséggel, a szülőknek pedig türelemmel és a frissen felnőtté váló érzéseinek, önálló elképzeléseinek és vélemények tudomásulvételével.

Mi így gondoljuk.

Persze lehet vitatkozni róla.

Nem kétséges, hogy az érdekelteknek is megvan a maguk véleménye: nehéz-e nagykorúnak lenni?

Bedecs Éva

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 20.

Népszava

Kucsera András

rádió használhatnak, rengeteget adhatnak az emberi kultúrálódásnak — de árthatnak is. A tömegkommunikációs, információs áradatban az inberi önfejlesztés, az önmegvalósulás távlata. Ennek nélkülözhetetlen eszköze a kultúra, nélkülözhetetlen eszköze a könyv.

Kucsera András linóleummetszete

*

— Húsz extrát!

— Húsz extrát... — is szolgálatkészen Sipos.

Mindent tudott Siposról, központi nyilvántartásokból tudhatott.

Csak karját nyújtotta ki az ablakon most is, szórakozottan.

Amint készen volt a töltéssel, Sipos hajolt oda az ablakhoz. Nagyon diszkréten és halkan:

— Bocsánatot kérek, nem Thormay Bélához van szerencsém?

— De igen — élénkült meg Thormay.

— Nem ismersz meg, Béla?

— Ejnye, dehogynem. Ó, persze, látod! —, de aztán behunyta szemét, hogy a múltba nézzen. — Hol is, hol is?

— Kassán, az akadémián — segített Sipos.

— Kassán! Na, persze! Várj, kikászálódom a kocsiból.

Megragadták egymás kezét. Sipos gyámoltalanul, s jó szembenézés után Thormay egy ölelésfélét mímelt.

— Egy kicsit megváltoztál, tudod-e s főképpen ez az overall, ez a kezeslábas.

— Nem valami csinos, de praktikus. — S mert nevét, még keresztnevét sem hallotta az első öt perc- ... végét tudakolta.

— Majd visszajövök és leülünk valahová.

— Emlékszel Nyárira?

Bólintott, bár, nagyon utána kellett gondolnia. Nyáry? Hiszen hetekbe tellett, míg Sipos nevét is előhalászta. Ha a nő lábára, a menyasszony combjára nem emlékeznék annyira, talán soha nem sikerült volna. Szégyellte nyugtalanságát, de félt is tőle: nem képes már új kapcsolatot teremteni? Nem futó kalandra gondol. Olyanra, amelyre vissza tud majd emlékezni a — nő. Az emlék azonban itt már készen van. Feltéve, hogy ez Sipos zászlós menyasszonya. És későbbi, esetleg mostani felesége. Még az sem biztos, hogy nős! Eltette a képet, elővette a képet. Hajnalig ez az egy maradt Jahodnán, a többieket elmenekítették az urak, s jöttek helyettük mások. Akkor már nem fényképezkedtek. A magnézium a vacsora előtt lobbant. Csaknem harminc éve. Ez már az öregség? A vénség? A vég? Hogy ez a kép...

Sipos nyolckor végzett, de Thormay már háromnegyedkor ott parkolt a beugróban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
Kucsera András
1974 MÁJ 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

Kucsera András: Ritmus

1974. MÁJUS 25.

ló kritikákat. Mint írja, a válogatást kétfelöl is érte kritika. „Jobbról", azzal vádolva a szerkesztőt, hogy túlzottan politikus

juk, hogy 1943 meg *önálló* Ady-k lógiákban pedig bé-kevésbé rends

KEMSEI ISTVÁN:

Pepit

Mondd, te HIÁNYZÓ, ugye nevezhetlek Pepitáliának?
— mint egy virágot —
dáliám, hortenziám emlékére, tönkrement dicsőségünk emlékezetére —
szemem mögötti télikertben indázó, tekervény-televényemen
élősködő, koponya-dézsámba ültetett: ki nem vagy,
s nem is leszel, nem lesz egyik neved: HIANYZÓ: kis, közönséges
Pepitália csupán, rózsaszín levelű, illattalan virágú, útszéli
árok-koponyában tenyésző, neved egyáltalán-fennmaradásában: csoda.
álomszéli szólításokon még: MEGTALÁLHATÓ, EGYESÜLHETŐ,
aztán elpárologsz, mintha cirógatnál
száj-vázámban hervadó PEPITÁLIA

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1974 MÁR — 2

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Kucsera András
1021

TÁ

Kucsera András metszete

ANDRÁS:

Hűbele Balázs verse

„Azóta: nézi a világ folyását. —"
Történetem így ért a végire,
utána mi se jött már, mint a kását
gyerekbe anyja, épp úgy tömte be
sorsomba az idő saját múlását,
ha untam is, az élet eltele —
kiül az ember a kertbe, pipázik,
vagy locsolgatja kertje almafáit.

Túl sokat bíbelődtem enmagammal,
de vágyam végigélni nem merém,
kévébe gyűjtve vár önvád, panasz-dal,
csúz, székrekedés, álombeli rém,
hiába keres, ki keres vigasszal,
vagyok sértett, morózus, fura vén.
„A körülmények . . ." — mondanám, de félbe-
hagyom, nézek csak a híg messziségbe.

Eszembe jut: Szilveszter lett a másik,
kit önsorsa kevéssé érdekelt,
tett-vett viszont, népe helyett, rogyásig,
és hígan szürcsölgette a levest.
Hűbele ma is szerepelni vágyik,
ha ki se látja, mit se ér a tett.
Megint itt van, donog a múlt felettem,
még a jót is mindig magamért tettem.

Nincs több kaland már, csak egy, az utolsó,
no de az mindenkinek sikerül,
jut papi beszéd, szemfödő, koporsó
annak, aki a földbe lekerül.
Valami ötlet kéne, még ha olcsó
is, mint nóta, mit cigány hegedül,
hogy életem ha nem is, hát halálom
hagyjon legalább nyomot énutánam.

LOCSOLÓKOCSI

1972 AUG 4

Kucsera András

1024

KUCSERA ANDRÁS RAJZA

c, pontosan c
nt az eredeti -
csak felrob
llati nagy tumu
a élveztem.

erekek naplót is
(Félreértések e
végett: semmi
zásban nem ha
poló macskakő
készült, sok vih
naplóhoz.) A kró
lőször a forgatá
vő diákok fejlődése-
k kíváncsiak. Hogyan
k közelebb a film
oz, tehát végső so-
tőfihez, illetve 1848—
Ez azonban ütközött
ező koncepciójával,
sorban a film kri-
k tükröződését kí-
naplóban fellelni.
ó vezetői ennek el-
— magánszorgalom-
figyelemmel kísér-
rről beszélgettünk
Péterrel, másképp-
rgey Artúrral, vala-
agy Boldizsárral, a
mi értelmiség kép-
vel.
leményem szerint a

... a forradalmi ideál szerepét — foglalják össze meglátásaikat. — *Az is igaz, hogy ma egy kissé divat is nem szeretni Petőfit. Agyontanítják!*

*

Hazafelé az út mentén sorakoznak a stoposok. Elhatározom, hogy olyant veszünk fel, akivel Petőfiről fogunk beszélgetni. Figyelem a fejeket. Az egyiknél megállunk.

— *Ne nevess ki, tudsz valamit Petőfiről?*

— *Ha Pestig visztek, mindent a világon.*

Hahn Péter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR IFJÚSÁG

KUCSERA ANDRÁS Földhangok című tárlata március 3-án délután hat órakor nyílik meg a Libri könyvpalotában (Budapest VII. ker., Rákóczi út 12.)

MAGYAR NEMZET 2000 III 2

1 on

Baden bei Wien, [1918.] VII. 21.

kceresem Tanár urat soraimmal és
hogy a Tanár ur iránt táplált
vulgáris módon nyilvánul meg.
rt nincsen sok értelme, mert
tanitvány mesterének; azért van
nitvány, rut önzésével, nem
mester elfeledje őt. Azt hi-
ka annak, hogy én is tollat

1972 MAR 18

Kucsera András

1021

Kucsera András: Töprengés

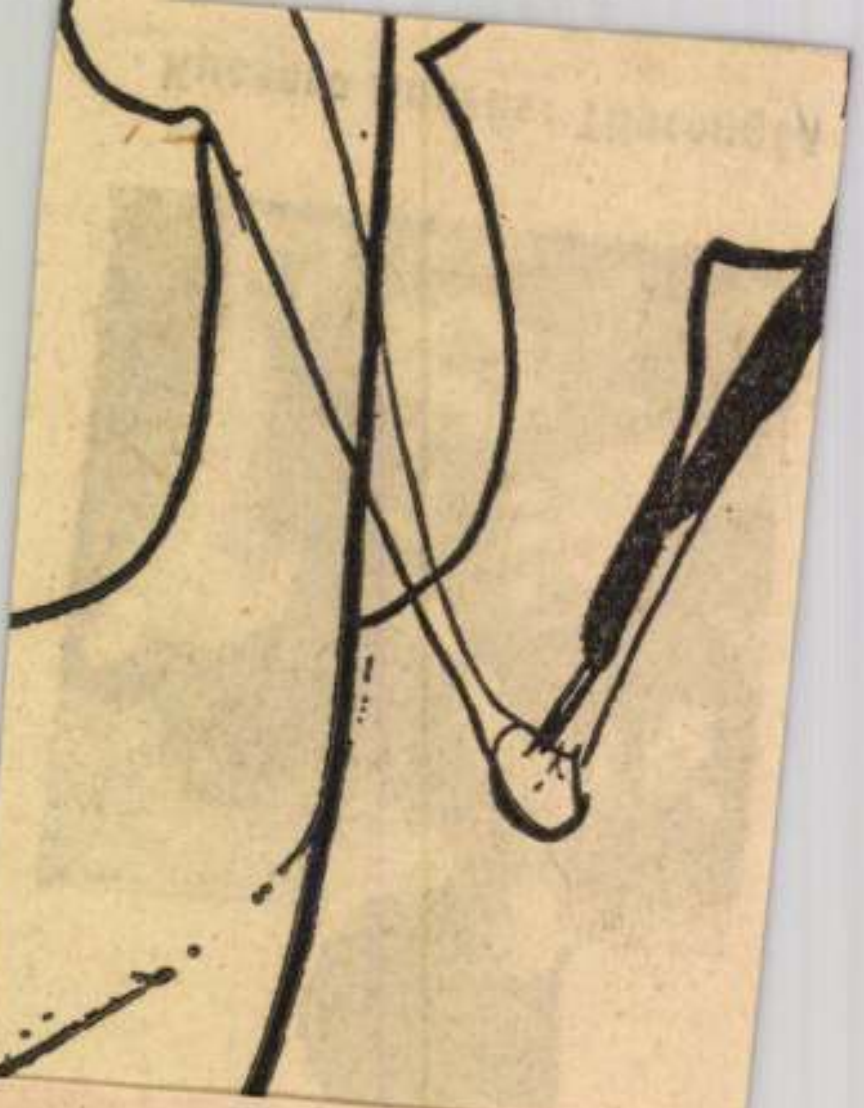

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 FEB 17

Kucsera András

1021

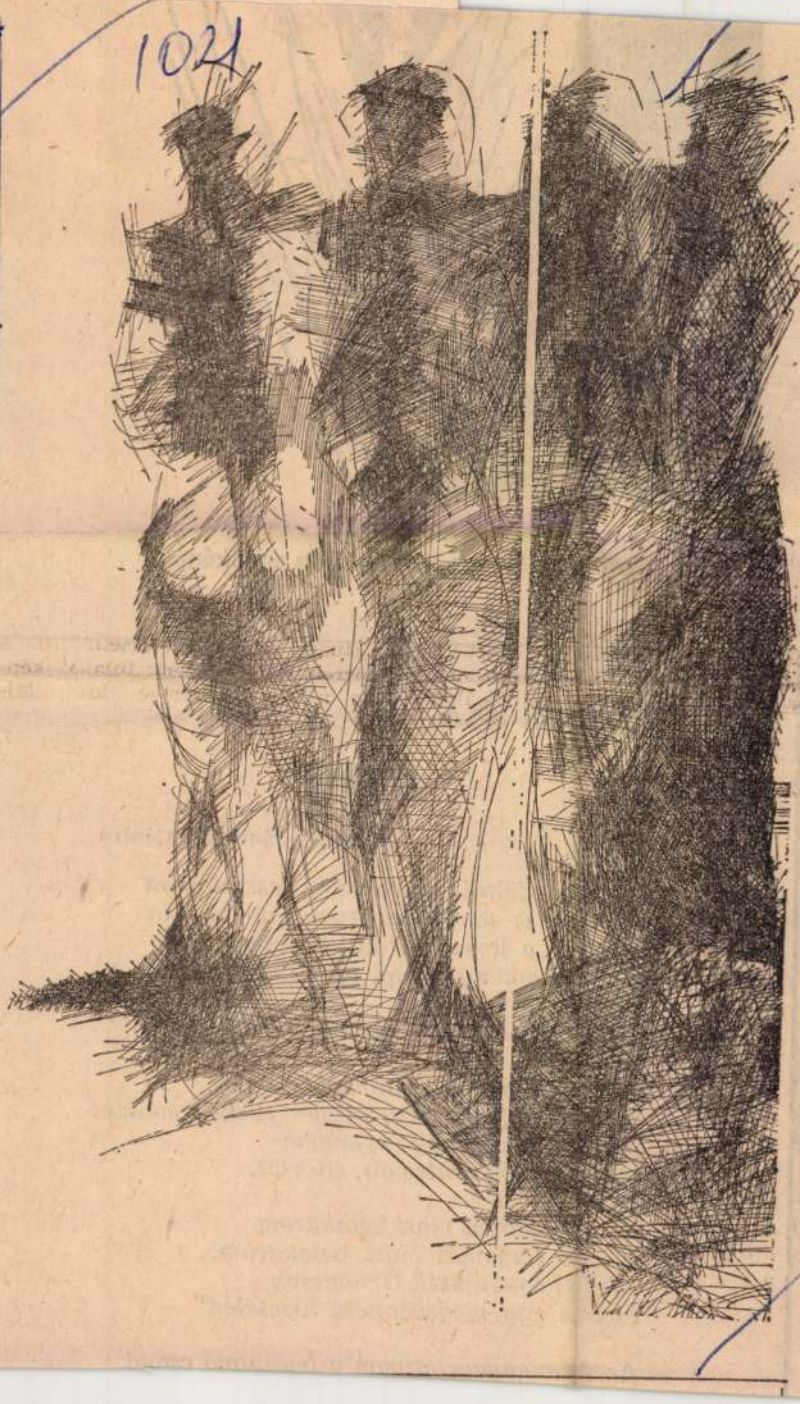

Kucsera András rajza

Szabados Árpád: Kondor Béla emlékének

KONDOR BÉLA:

Most

Kmetty Jánosnak ajánlva

Isteni eledelről ábrándozom (asztalomon
pedig itt is van) képzeletem már befalta
az ételt, a lencse kihűlt, kidobom este
*a gyomrom nyikorog, az ablak ereszt.**

Lefekszem csupán egyedül, ábránd.

Volt már menyasszonyom, letörött
kezéből a fényesség, tányér esett, emeletet
ugrott a falipolc dísze; engem
szeretett, így őrült volt, eltörött.

Vacogó számat most betakarom
vacogó társamat most betakarom.
„Szép házat építék Úrnőmnek
és íme egy megszeppent kiscseléd"

Az én menyasszonyom a lenyugvó csönd

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kucsera András
MAGYAR IFJÚSÁG
1972 MÁR 24

ÉS NEVEK

1021

KUCSERA ANDRÁS RAJZA

– Már nem csilléztetünk. Gépesítés is van a világon. Egyébként nem hiszi, hogy

kedves levelfromon van a sor.

„Bánatos Pista." Hívjon fel telefonon, a Szerkesztőségben megadják a számomat.

„Pici." A páros testrészek nem mindig egyformák, a kisebb eltéréseket nem veszik észre, de a nagyobbakon sem érdemes elkeseredni. Addig, amíg természetes úton a hasonlóság nem alakul ki, csupán a szabónőn múlik ennek

„9 éves lány." lémáira vizsgálat tudok válaszolni. sen, de legalább keres, útbaigazít

„Bizalom." Írja levélben válaszol

„Szentimentális Budapesten jár, Találni fogunk megoldást.

„Elkeseredett gondjával belgyó

Kucsera András, grafikusművész

Szabolcs Magyar Néplap
1981. jún. 4.

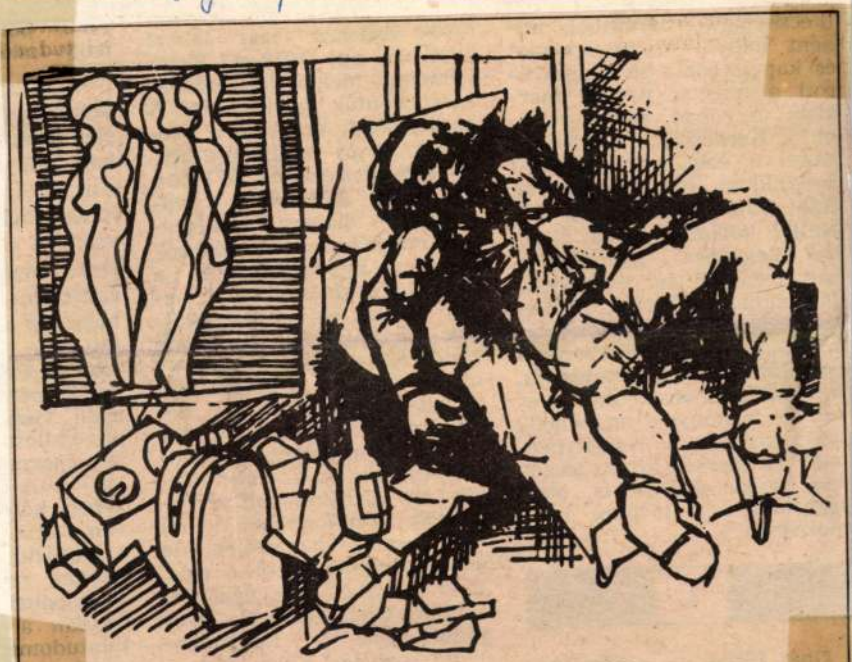

Kucsera András illusztrációja

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kucsera András,
NÉPÚJSÁG (TOLNA)
grafikus

1981 JUL · 5

/1021

1981. július 5.

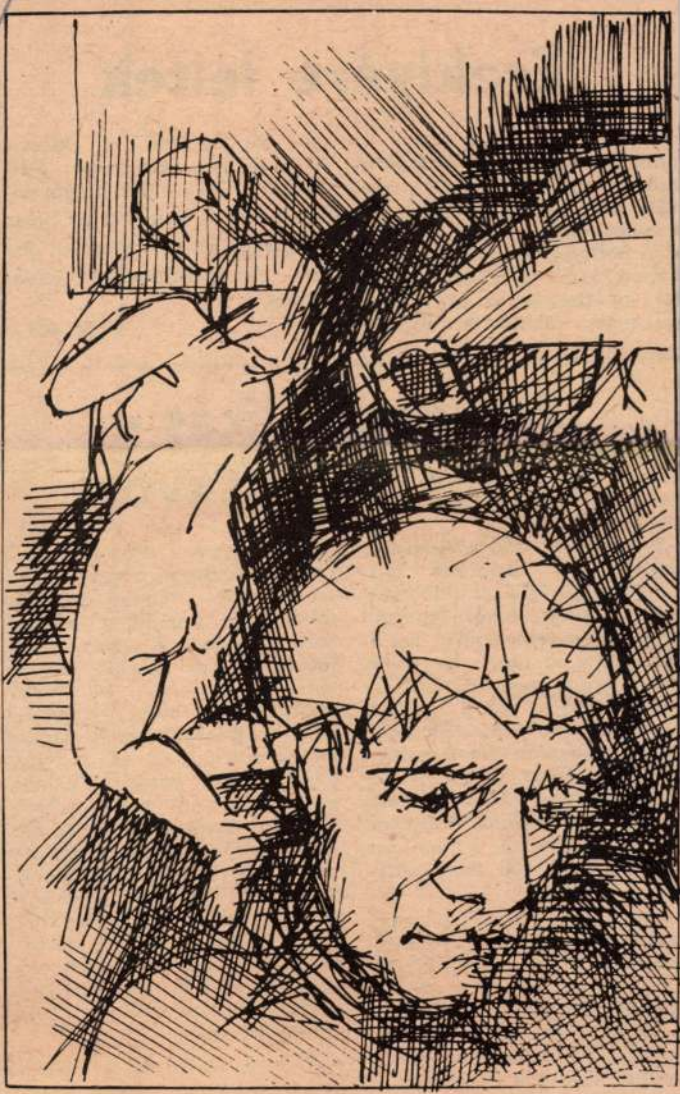

Kucsera András illusztrációja

Ereklyére leltek

Kijevben megtalálták az orosz hadsereg egy alakulatának a zászlaját, amely részt vett Bulgáriának a török elnyomás ellen vívott felszabadító háborújában. A sötétsárga selyemzászló sarkaiban névjegek, a közepén az orosz állami címer látható. A felső részén jól kivehető a dátum: 1877. És még egy felirat: „Adlovàért". Ezen a kis bolgár városon haladt keresztül az orosz hadsereg, amikor átkelt a Dunán Zimnica-Szisztovo térségében.

APN—KS

Anyagszállítás – széles nyomtávon

A Budapest—Kijev—Moszkva asútvonalon közlekedő expesszvonatok hálókocsijait Csaon, a szovjet határállomáson elemelik, s futóművüket körülelül 30 perc alatt kicserélik. műveletre azért van szükség, ert a magyar vasúti hálózat yomtávolsága 1435 milliméter, Szovjetunióban ellenben 1524 illiméter. Ez a 89 mm-es különbség bizony sok gondot okoz, e nemcsak nálunk fordulnak ő efféle gondok, hanem sok ás ország vasúti kapcsolatában is.

Európában — Finnország, ország, Portugália, Spanyolrszág és a Szovjetunió kivételével — 1435 mm a vasúti fővonalak pályáinak a nyomtávolsága, és ugyanilyen az gyesült Államokban is. Ezt a éretet 1846-ban Angliában, a asútépítés őshazájában vezetek be, s ez a nem kerek szám ból adódott, hogy az első ngol vasútépítők 4 láb és 8,5 üvelyk távolságot hagytak a

Óriási gondot okoz a nyomtávok különbsége a vasúti áruszállításban is. Emiatt a határokon vagy átrakják a szállítmányokat, vagy a vasúti kocsik futószerkezetét cserélik ki a másik nyomtávra. Mindkettő időveszteséget okoz, és jelentősen megdrágítja az áruszállítást a Szovjetunió és a KGST többi országa között. Különösen költséges és munkaigényes a vasérc átrakása, mert az érc télen befagy a vagonba, és átrakás előtt fel kell melegíteni. A többletköltségek megtakarítása érdekében már néhány év óta széles nyomtávú vasúti pályák épülnek a Szovjetunió területén kívül a nagy tömegű, rendszeres szállítmányok rendeltetési helyéig.

Az első, 14 kilométer hosszú, széles nyomtávú pályaszakasz a szovjetunióbeli Renyi helységet a romániai Galati városával kötötte össze. Ezt követte 1964-ben egy 100 kilométeres szakasz Ungvár és Kassa kö-

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kucsera András
grafikus

KISALFÖLD

1981 JUN 20

1021

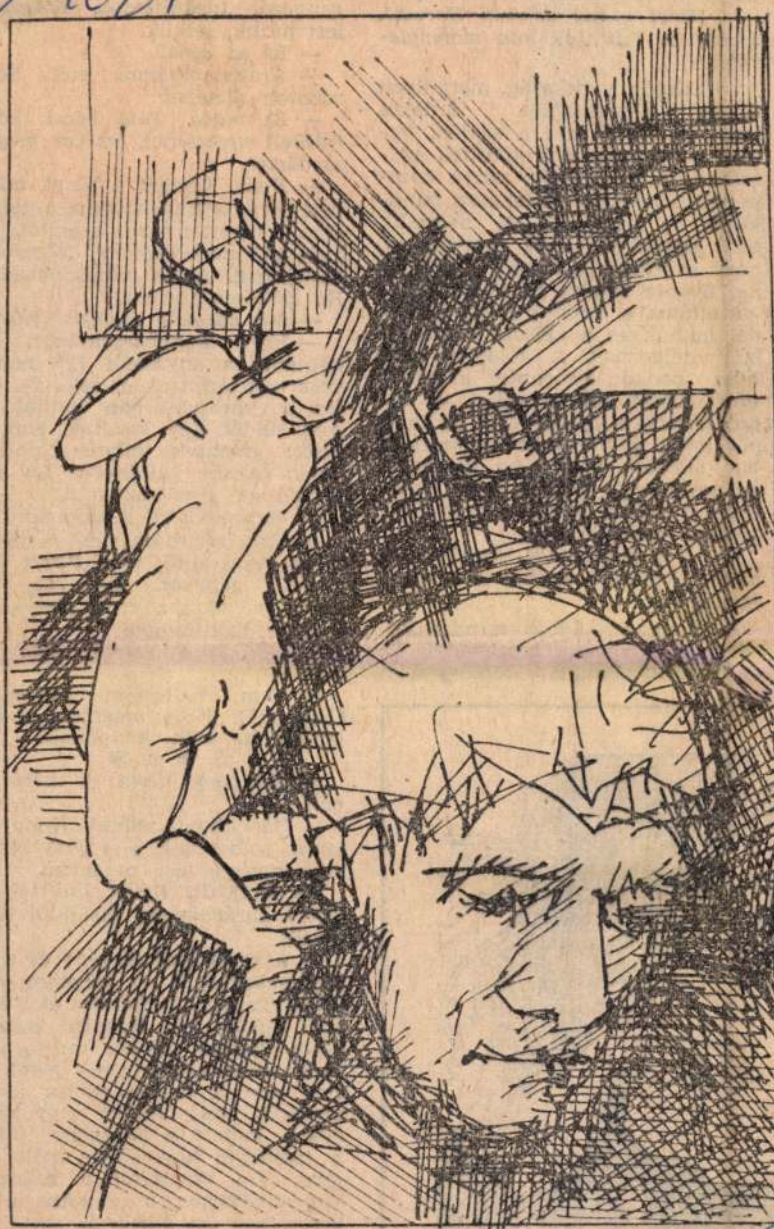

Kucsera András illusztrációja

mut), akkor csak p
nagyobb dolgok ke
családhoz, akkor hites
ző, pap) előtt írást
— *Miről mesél ne*
József és Pár Julian
vele?

— Először is ritkas
sokáig megmarad
azért is, mert nem
nem a házasulandók
mással. A hozomány
pesen gazdag család l
kettő. A harmadik és negyedik pont egyébként arról rendelkezik, hogy a szülők tartoznak a fiatalokat évente rendes és tiszta ruhával ellátni, a fiatalok a fiú szüleinél laknak és a „közös gazdaságban" dolgoznak. A vőlegény „évi húsz pengő szolgabért kapand", ezért földet, állatot vehet, és annak haszna a sajátja lehet. A fiatal pár tehát úgynevezett nagycsaládba költözött, ahol több generáció élt együtt egy házban vagy birtokon: a földet közösen művelték, közösen gazdálkodtak.

— *Mi a jelentősége annak, hogy írásba foglalták ezeket a szerény javakat?*

— A nagycsaládban minden közös volt, kivéve a hozományt, ha az illető meghalt, a hozomány nem

igaz, nem könnyen, mert a feleségem polgárlánynak számtott, az apja gabonaátvevőként dolgozott a malomban. Aztán mégis odaadták. Ez 1937-ben történt.

— *Mit adtak a menyasszonnyal?*

— Egy konyhaszekrényt. Én kaptam az anyámtól 105 pengőt vasárnap tartottuk az esküvőt, hétfőn a győri vásárban vettünk hárrom süldőt. Így kezdtük. Szolgáltunk: arattunk, állatokat hízlaltunk, felesbe vállaltunk. Így gyarapodtunk, lett ház, föld.

— *Manapság mi a hozomány?*

— Van, aki házat épít a gyerekének, más autót vesz. Pénzt, háztartási gépeket. De ezt nem verik nagydobra, csak pletykából szóbeszédből hallani.

— *Írásbeli egyezségét nem kötnek?*

— Nem hallottam ilyesmiről. Csak arról, hogy megindul a perpatvar, ha válni készülnek.

* * *

— *Ma nem divat a móringlevél?*

— Bár divat volna! Könnyebb lenne a dolgunk a válást követő vagyonmegosztási perekben.

Az óhaj *dr. Bódis Juditól*, a Győri Járásbíróság bírájától származik.

— A családjogi törvény és a bírói gyakorlat is — helyesen — a közös vagyon védelmét és vélelmét állítja fel. Eszerint minden közös vagyon, kivéve amit a törvény különvagyonként meghatároz: ami a házasságkötés idején megvolt, amit örökölt vagy ajándékba kapott a házastárs, illetve a személyes használatra szóló tárgyak. Ha valamiről a házassági vagyonközösség megosztása iránti keresetben azt állítja az egyik fél, hogy különvagyon, azt neki bizonyítania kell.

— *Ekkor kezdődnek a konfliktusok...*

Kucsera András, grafikus

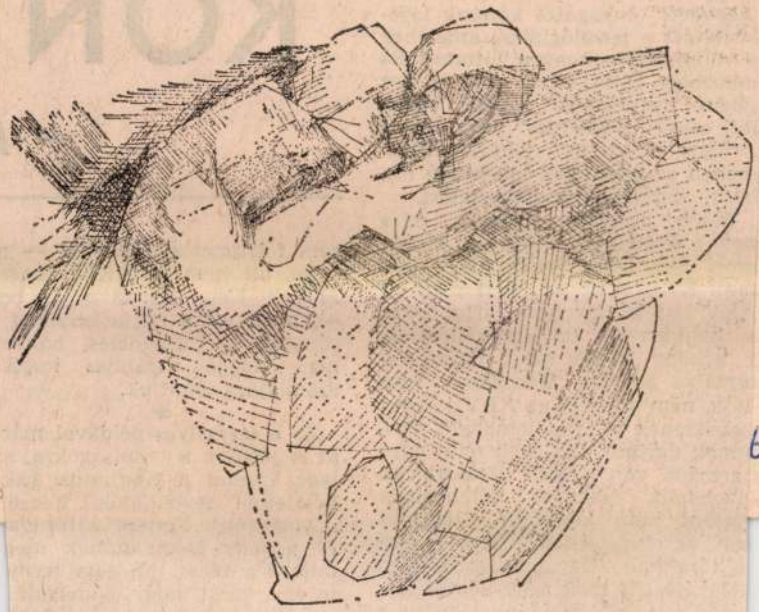

Kucsera András rajza

Kucsera

Élet és

6.

6 XXIX/17

iszont kinn található a bolto-
ban, az eladótérben, illetve a kézi
aktárakban. Ugyanakkor a Kén
itcai lista is csak négy adatot tar-
almaz: a mű szerzőjét-címét, a
iadás évét, az egységárat és a rak-
ári példányszámot. A kiadási év
anúsága szerint igen sok az 1984-
en megjelent könyv, ezeket sem-
miképp nem tekinthetjük még „le-

következőt. Vettem a fáradsá
és néhány írótársamnak meg
tattam a listát. Mi sem term
tesebb, mint hogy önmaguk
veit keresték benne — és töb
re meg is találták. A régen „
gyottakat", a boltokban hiába
resetteket is. Volt, aki elszom
dott az adatok láttán. A legtö
azonban dühbe

VIGADÓ GALÉRIA
Magyar Alkotóművészeti Alapítvány
MT REKLÁMIRODA

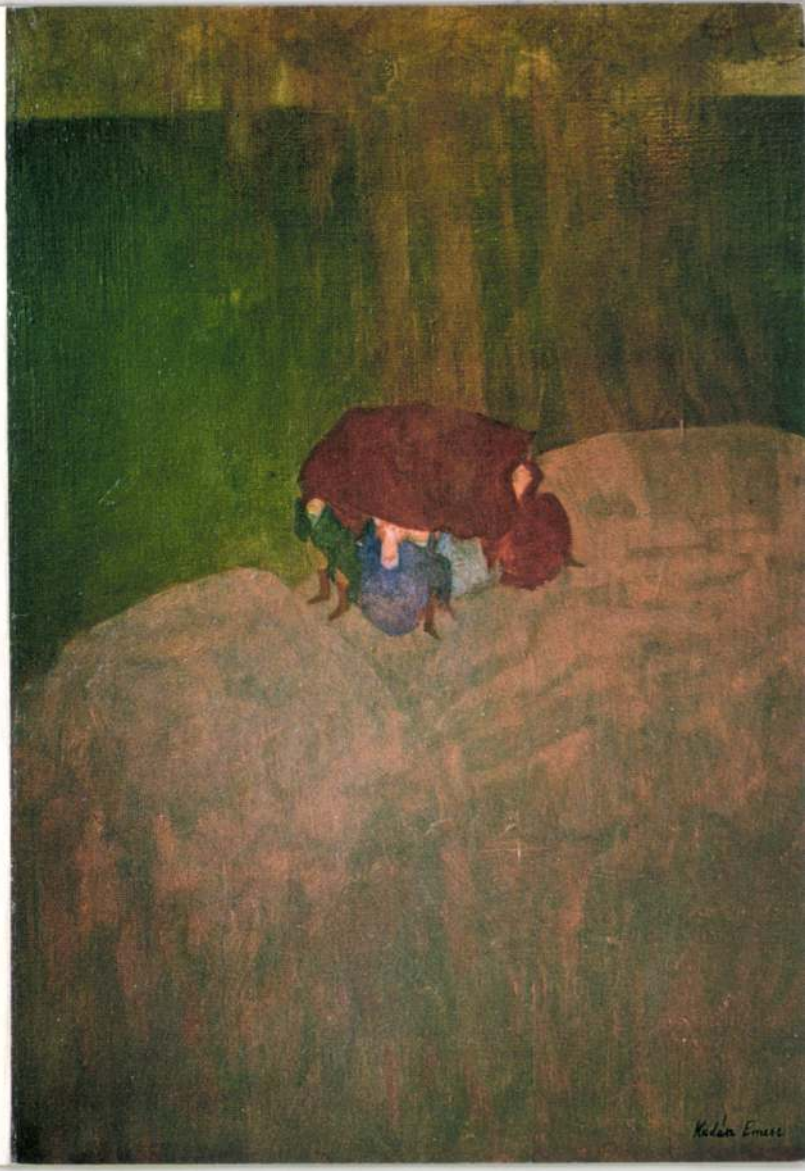

Kudász Emese: Sziklán ülők

Meghívjuk Önt

KUDÁSZ EMESE

festőművész

kiállításának megnyitójára
1994. július 6-án 17 órára
a
VIGADÓ GALÉRIÁBA
(Budapest V., Vigadó tér 2.)

A kiállítás megtekinthető: 1994. július 6-tól július 24-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

Kucsera Károly

Hobrán

1881. Budapest

Kucsera Károly
szobrász [-kemmeszt]

Fővárosi Lapok 1896. máj. 2., 16. old.
(Magyar iparmüvészet a kiállitáson.)

Kalmár

Kucsera K.

Hobrán

l

Ráth György 1896

143. l.

152. l.

7. sz. Vá

Gy. 20. ö. örgy. terveről

Mérle

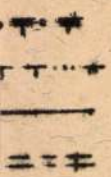

főellenállási vonal

erős-ök vonala

sávhatár

védőkörlet h.

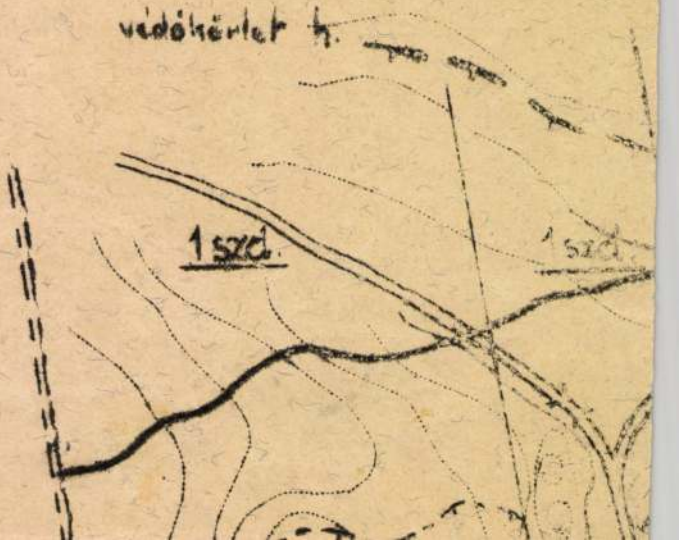

Kucsera Károly
szabómester
Pécs.

l.

Érvcolészkivált
XII. csop. - 43. l.

ri értéke	fill.	Jegyzet

Folyószám	Szakleltári sorszám	A leltári napló folyószáma	A m vag

Kucsera Károly

nyántalos Bp

l.

Ezredeves kidd

XII. corp. 44. l.

cime és leírása

			Számla szerinti ár		
technikája	mérete m-ben				pénz-nem
	mag.	szél.			

Kucs Béla, szobrász, sz. 1925.

Apja egy bányász-szerencsétlenségnél vesztette életét. A régi bányász-sors nehéz, hányatott élet volt osztályrésze már gyermekkorában. Eleinte ő is bányász volt, később villanymozdony-vezető lett. A felszabadulás után Epesten kollégium-szervezésekben vett részt. Beiratkozott a Dolgozók Gimnáziumába, majd a Képzm. Főiskolára. Most ötödéves szobrásznövendék, Beck András, Mikus Sándor és Pátzay Pál voltak a tanárai. Bányásztémákkal foglalkozik. Sztálinváros részére mintázott egy relief-et.

Uj M. Képzm. III. 1953.

84.1. és kép

IV. 1954. 128. l. és kép

Kucs Béla

Nebrán

Szabad Művészet

1952. 6. n. 273. l.

Czillich Anna

Naplója.

Budapest, 1925. 8-r. 216 l. Lantos A.
9 képpel.
Eredeti egész vk.

I. 2.p.e. 2.–

Kudász Ennese, festő

Egerben, az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek a művész művei.

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarellbiennálé Egerben.
Népújság (Heves), 1976. aug. 27.

Kudász Enikő, [ ]

L: Duschanek János

–: Fiatal képzőművészek közös kiállítása Moszkvában 7.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 4.

KUCSERA GYORGY, kutasómester

Nagygeresden ő irányitja a kut asast és azok tisztita sat. 109.old.

NÓGRÁDI GÉZA: Víznyerés és vízhasznalat Nagygeresden 106.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968.1.szam. Szombathely

Kucsera György

Irenjaninban rendezett magyar képzőművészeti amatőr kiállitáson munkája szerepelt.

(hi): Békéscsaba amatőr festőinek bemutatkozása Irenjaninban.

Magyar Szó, 1971. dec. 3.

KUCSERA ISTVÁNY, szucsmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két iirat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,519 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V.szucs. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesterorberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

MDK

Kucsera ~~Pál~~ K.

Gaul K: Butorip. diszitőip. az ezr.éves o.kiáll.on.

MMÉKözl 1897, 6.füz. 263-276 l. képek

Kudász Ernese

A, Salgótarjáni Festőlőtelep-
vezője a művész.

-------:Hírek.

Művészet,1977. julius - 48.oldal.

Kudász Emese

A Gödöllői Iskola tagja a
műrézmő.

Pogány Gábor: Fiatalok a Mücsarnokban.

Müvészet, 1977. május - 5. oldal.

Kudász Emese,

A Műcsarnokban rendezett Országos Képzőművészeti kiállításon sok a jó, a változat, telítve érzékeny finamságokkal. Mindezt elmondhatjuk a művész alkotásairól.

Zasonczi Miklós: Országos Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.
Hevesi Szemle, 1982. jún. 12. old.

Kedvelt Emese

Kiállítás Bérsten

Meyer Nemzet 1984. V. 16.

Kucsera András

Alakot ábrázoló metszet, cim nélkül.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 2.
XVIII. évf. 9. sz. 7. lap.

Kucsera András

Metszet. Keresztül-kasul, egymást metsző, vastagabb és vékonyabb vonalak tömege. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 15. XVII. évf. 5o. sz. 15. lap.

Kucsera András

Lindkeummetszet

Népszava, 1973. okt. 20. 101. evf. 24 6 sz. 5 p.

Kucsera András

"Ritmus" c. munkája össze-vissza dobált, rövid léceket ábrázol.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 25.
XVIII. évf. 21. sz. 8. lap.

Kucsera András

"Töprengés" c. művét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 18.
XVI. évf. 12. sz. 2. lap.

Kucsera András

Elmosódó, árnyalakokat ábrázoló rajzát cim nélkül hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 17.
XVII. évf. 7. sz. 11. lap.

Kucsera András

Köralaku metszete a középpontból kiinduló sugarakat ábrázol, mint ahogy általában a napot rajzolják.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. dec. 21.
XVIII. évf. 51. sz. 5. lap.

Kucsay József

Pénzfuvar a monori jub.-i kiállításon.

d.-g. Pél-Pest megyei Képzőművészek szeregszemléje Monoron

Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. márc. 16.

KUCSAY József grafikus M.D.K.
vecsésen él. 18 éves , a Képző- és iparmüvészeti gimn. IV. osztályos tanulója. Érettségi után a főiskoláfa készül, plakátte rvező sze retne lenni.
Háboruellens plakátterv / repr.
Moziplakát terve / rerp./

Valentsik István : Egy tehetséges fiatal grafikus

Pestmegyei Hirlap 1962. március 1. 4 .l.

MDK

Kucsera András

Rajz

Élet és irodalom 1968 máj.25.

Kucsera András grafikus

– rajza
repr.

Magyar Ifjúság, 1970. VII. 10. 14. l.

Kucsera András, grafikus

rajza
repr.

Forrás
Magyar Ifjúság, 1971. aug. 27. 14. l.

MDK

Huszár András
grafikus

Illusztráció

—: Vietnamért
Élet és Irodalom, 1968. május 25-3 lap.

MDK.

Kucsera András

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1967 márc.31.

Kucs Péter

szobrászművész

A Hunyadi János lovasszobor pályázaton résztvesz pályaművével.

Magyar Nemzet, 1951, Okt. 6.

Kucsai József M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Koncz János bácsi , tanulmányportré

A vecsési képzőművészeti szakkör kiállitása
Pest megyei Hirlap 1964. november 4. 4.1.

Kucs Éva, festő

Czinege Sándor Ráckevéről, Csollák Mihály tököli udvarról festett képe a tárlat két kiemelkedő műve, Kucs Éva szentendrei részlete mellett. (említve).
(Kisduna Galéria kiállítás)

Losonci Miklós: A köznapok művészi varázsa. Kiállítótermekben.
Pest Megyei Hírlap, 1980. ápr. 12.

MDK.

Kucs Béla

Vietnami felajánlásáról

Pestmegyei Hirlap 1967 febr.18.

MDK.

Kucs Béla

Kiállitási kritika

Napló /Veszprém/ 1965 ápr.27.lap -

Kucs Béla
szobrász

M.D.K

„Búcsúzás", „A vízen áthelő gyerekek" című háromalakos kompozíciója szerepel a tárlaton. Az utolsó kompozíció a pécsi általános iskolán lesz elhelyezve.

Szőke Erzsébet: Kucs Béla gyűjteményes kiállítása Szentendrén. Művészet, 1965. szept. – 42 lap.

Kucs Béla

Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Svéby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Zöberszky Viola művészeket említi meg Vadas József cikkében, "Képek a várfalon" címmel. Az erről szóló ismertetést lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Kucs Béla

1965 óta Szentendrén telepedett

le.

Csehe László: Dunakanyar, Budapest,

1973. 1391

461

Kucs Béla

Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Ljaos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál, Dombrovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár művészek nevét sorolja fel és ismerteti munkásságukat Vadas József: "Képek a várfalon" c. kritikájában, a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállításról. Folytatás a 2.-es cédulán.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Kucs Béla

Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc, Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháltz Pál, Németh József művészek szerepelnek a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállitáson. A nevek folytatását lásd: a 3.-as cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Kucs Béla

A budapesti Csecsemő otthon részé-
re Kucs Béla „Pingvinek"-et készít.

---------:Köztéri munkák:

Művészet, 1977. február - 48. oldal.

Kucs Béla

Mosonmagyaróvárra a Fém-
szerelvény gyár belső udvarában
elfelyezendő „Három figurás szolo-
kompozícióra" kapott megbízást.

- : Köztéri munkák
Művészet, 1975.december - 44.oldal

Kucs Béla

Megbízást kapott Kucs Béla a
sárospataki Városi Tanács park-
jában az „Olvasó nő" műszkőből
való másodpéldány elkészítésére.

------:Köztéri munkák.

Müvészet, 1976. október - 48.oldal.

Kucs Béla szobrász

az esztergomi képzőművészeti élet
vérkeringésébe került a Dorogról szár-
mazó szobrász.

-csolnaki-: Vendégségben a dorogi művelődési központ
képzőművész szakkörének kiállítása
Esztergomban.

Dolgozók Lapja (Komárom), 1976. márc. 21.

Kucs Béla

Megbízták Kucs Bélát, hogy a Karancslapujtői Művelődési Ház részére „Ülő nő" szobrát készítse el.

—: Közterületi munkák.
Művészet, 1978. február – 45. lap.

Kucs Béla szobrászművész

Művei nészt vesznek a Miskolci Téli Tárlaton

Emlitve: terakotta kisplasztikája "Vigasztalók" cimmel

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész" cimszó alatt.

Papp Lajos „Anteusz, ideje földhöz érni!" c. cikke

Észak-Magyarország 1978. X. 10

Kucs Béla, Kovács Ferenc és Rozbora Béla

„Munkás gyerekkel" c. yobra (kő, 1950)

Ságvári-liget (Bp. 11/a kerület)

Rajna György: Elyámolás a külső területek műemlékeiről I.

Budapest 1982/11

Kucs Béla, Munkácsy-díjas szobrászművész

Batári Lászlót nem vették fel a Főiskolára, így került a Derkovits-Kollégiumba, ahol többek közt Feledy Gyula, Kucs Béla és Würtz Ádám is tanult.

Tarczy Péter: Batári László festőművész portréjához.

Kelet-Magyarország, 1982. jan. 16.

Kucs Béla művész

Részt vesz műveivel a XXV. Vásárhelyi Őszi Tárlaton

(cikkei: „Agatha Margit grafikus művész" címmel)

Loponci Miklós cikke „Megnyílt az Őszi Tárlat" címmel

Pest Megyei Hírlap, 1978.X.10

Kucs Béla Kobrász

kiállítása a salgótarjáni Tanácsköztár sasap téren

Népszabadság, 1984. VII. 24.

Kucs Béla

Kiállítás Hódmezővásárhelyen

Magyar Nemzet 1984. XI. 11.

Kucserka József

Építőmunkás

Bp. VII. Rumbach

Sebestyén u. 8.

Nemzetőrök 1941

199. l.

KUCSI JÁNOS, szücsmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két iratot a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mestersége, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. szücs. 266.old

U.VARGA MARIANNA: Mesterembrek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Kuczikár Mihály, elektromos tervező

P.A.: Oktatási, Közművelődési és művészeti központ, Tokaj. Építész: Pirity Attila, Eszakterv.

Elektromos tervező: Kuczikár Mihály.

Organizátor: Koncz Gábor

Magyar Építőművészek, 1988., 6., 22-old.

Kucskár Mihály elektromos tervező

T.H.: Hatlakásos társasház, Miskolc, Dózsa György út. Építési: Thoma Ágnes.

Elektromos tervező": Kucskár Mihály.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 53-old.

Kucskár Mihály, elektromos tervező

T.A.i: Kristály étterem, Sajószentpéter, Építők: Thoma Ágnes.

Elektromos tervező: Kucskár Mihály

Kerttervező: Lakatos Miklós

Magyar Építőművészet, 1982., 6., 49-old.

Kucskár Mihály, villamos tervező

H.Z.: 8 tantermes általános iskola, Encs. Építész: Horváth F. Zoltán (ész. akterv.)

Statikus: Kerényi László.

Villamos tervező: Kucskár Mihály.

Magyar Építőművészet, 1988., 6., 25-old.

Kucsma Károly

1913. MGE és MAPE kiáll. -
Nemzeti Szalon

Tájkép, litogr. 40.– K.

Torontálvármegyei Magy. Közmüv.

Egyenület III. 178.

P. Kucsora Erzsébet

Konstruktiv jellegü képeivel szerepelt a Fáklya-klubban Moletzné kass Judittal és Bontáné Bencze Lillával közös kiállitáson 1967-ben.

Maksay László: Három festőművésznő kiállitása
Rajztanitás 1967. 6. sz 28.l.

Kucsora Márta

Magyar Hírlap 37. évf. 281. sz. Loch-dec. 20. 15. p.

Kucsora Márta kiállítása

A Mucius Galériában (Bp. V., Október 6. u. 3.) a hét végén megnyílt és január 4-ig látogatható Kucsora Márta festőművész Tájak, tájak, tájak című kiállítása. A Barcsay- és Herman Lipót-díjas fiatal művész 2002-ben diplomázott. Önálló kiállítása volt több budapesti galériában, Szentendrén, Vácott, Szegeden, Csanádpalotán. *(mh)*

MTAK Kézirattár Ms 4586/87.

Kézírás.

Zengővárkonyba írt levél.

KUCSORA MÁRTA
METRO 2009. 04. 09

PASZTELLVILÁG HAJNALTÓL ALKONYIG

Tájképek a Trafik Galériában Kucsora Márta festményei a nap különböző fázisait mutatják be attól a pillanattól kezdve, hogy a Nap feltűnik az égbolton. (Metro)

mzetek ételei is l

magyaros konyhát legjobban tisztelők táborában is.

Kapros-kagylós rák

Hozzávalók 4 személyre: 8-12 db fagyasztott királyrák és 12-16 db héjas kagyló, 4 fej vöröshagyma, 1 zöld és 1 piros színű paprika, 1 citrom, 1 csokor friss kapor, 4 evőkanál olívaolaj, 4 nagy gerezd fokhagyma, bőven törött fehér bors, szűken csípős-paprika-por, ízlés szerint só.

A fagyos rákokat lobogva forró, sós, néhány citromkarikával ízesített vízbe dobják, és az újraforrástól számított 5 percig főzik,

olajat, amin üvegesre pirítják a zúzott fokhagyma felét. Megborsozzák, rádobják a leszűrt rákot és kagylót. Hozzáteszik a vékony karikákra vágott hagymát és a csíkokra vágott paprikát. Néhány percig fedetlenül pirítják (a paprikának harapható-nak kell maradnia), majd megsózzák, rászórják a finomra vágott kaprot, és a megmaradt citrom kifacsart levét rácsöpögtetik. Végül a maradék fokhagymát is belekeverik, és azonnal tálalják. Köretet nem szoká mellé adni, mert ezt az étel kizárólag kézzel

Kucsera K., rozbrár

Ipermüvészet 1896-ban 143.

129. Kucsova, g. k. fatemplom.

1733. „ligneum". (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1747. Patkanócnál: „Filiales habet duas Kuzmin et Kucsáva ... in utraque ecclesia lignea commoda." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „cum Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 33.)

1908. még fennáll. (Schem. Munk. p. 79.)

Lásd még: Lehoczky IIIb. p. 377.; Gerecze p. 188.

(Bereg m.)

Dombrád

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

A SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Kudász Emese festő

1972 MAJ

Kiállítási kalendárium

1021

— **BUDAPESTEN** a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték: **Kudász Emese** festő a Ferencvárosi Pincetárlaton — **Poznani grafikusok** a Lengyel Kultúrában — **Sajó Péter** grafikus a József A. műv. központban — **Nemes József** szobrász Újpesten a minigalériában — **Kondor György** festő emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Pap Gyula** festő a Műcsarnokban — **Politikai plakátkiállítás** a Fészek Művészklubban — **Bartha Ágnes** ötvös a Fényes Adolf teremben — **Szilágyi Júlia** iparművész a Fészek Művészklubban — **Károlyi Ernő** festő a Mednyánszky Teremben — **Szőllősi Endre** emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Nanga japán festészeti kiállítás** az Ernst Múzeumban — **Lohmar, Heinz** festő az NDK Centrumban — **Plovdivi festőiskola** a Bolgár Kultúrában — **Németh Miklós, Óváry Géza** és **Panti Mihály** grafikusok a Csepel Galériában — **Kondor Béla** irodalmi tárgyú munkái a Petőfi Irodalmi Múzeumban — **Szász Károly István** festő a Vegyiművet Tervező Vállalatnál — **Kántor Andor** festő az Ernst Múzeumban — **Németh József** festő a Műcsarnokban.

— **VIDÉKEN** a következő kiállításokat rendezték: **Kulka Eszter** festő Szegeden az MTA központjában — **Hajnóczy Vilmos** festő Békéscsabán a Népújság szerkesztőségében — **Sulyok Gabriella** grafikus Sopronban a Liszt F. múzeumban — **Takács Dezső** grafikus Hajdúszoboszlón a műv. központban — **Papp Győző** grafikus Ruzsa művelődési házában — **Lőrincz Gyula** festő (Pozsony) grafikái Kecskeméten a Városi moziban — **Kunt Ernő** festő a Miskolci Galériában — **IV. üzemi tárlat** Debrecenben a Biogal Gyógyszergyárban — **„Tél a művészetben"** Győrött a Képcsarnokban — **„Tél a festészetben"** Szolnokon a Képcsarnok Aba-Novák termében — **Segesdi György** szobrász Debrecenben a KLTE galériájában — **Kun István** festő Baján a Türr István múzeumban — **Santrucek József** festő emlékkiállítása Dunaújváros múzeumában — **Rzeszow képzőművészei** Nyíregyházán a József A. múzeumban — **Szabó Iván** szobrász Debrecenben a Déri múzeumban — **Tar Zoltán** festő Debrecenben a Képcsarnok Medgyessy termében — **Diósy Antal** festő Zalaegerszegen a Képcsarnokban — **Palicz József** festő Mezőtúron a jár. műv. központban — **Varga Miklós** szobrász és **Nagy Gy. Margit** iparműv. Edelényben a műv. házban — **Mihalik József** rézdomborításai Békéscsabán az ifjúsági házban — **Turi Endre** festő tűzzománcai Kecskeméten a Városi moziban — **Karátson Gábor** és **Donáth Péter** festők Szegeden a sajtóházban — **Fábri Judit** keramikus Szegeden az orvosklubban — **Kálmánchey Zoltán** grafikus Szekszárdon a Babits Mihály műv. központban — **XV. Alföldi Tárlat** Békéscsabán a Munkácsy Múzeumban.

indenki *több mozgalmasságot*, (
sőt *több vidámságot* is vár a m

atnyi komolyan és jó meglátáss
már *észrevette a hatvanas évek*
az újat. Jancsónál dicsérték a
át, a tényközlés keménységét. I
lehet, hogy ilyen meglátásra ne
ik jutottak el már *(Bóna Elvira*
munkásképzősök közül is néhán

köszöntjük a Rába filmklubján
érdeklődést keltő kezdeményezés
ki elismeréssel a győri öt intézet
közgazdasági szakközépiskola fia
Ezeket olvasva úgy tűnik: alapos
filmértésre nevelő munka folyik

JVÉSZETRŐL — SZAKSZERVEZ
OKTATÁSBAN

gy úgy igaz, hogy a látáskultúra
ehaza", *saját szakszervezeti tagjain*
előbb terjesztenünk, megismertet
és Iparművészek és Művészeti I
vezetének elnöksége ezért bízta r
in és *Balogh Jenő* festőművészeket
edagógusokat, az elnökség tagjait,
i Alap három vállalatának szaksz
ezetében, a szakszervezeti oktatás
bálkozzanak meg egy kedvcsinálć
kis kurzussal. A munkamegosztás
rvin tartott két előadást, a harmad
Balogh Jenő válaszolt azokra a kér
az első két előadás kapcsán tett

nem álmodozik olyasmiről, hogy
előadás meghallgatásával még a M
állalatainak alkalmazásában álló
lyest elsajátíthatnák azokat a sza
t, melyekkel egy-egy hozzáértő k
otásokhoz. *Tamás Ervin* két előa
lődés felkeltését s néhány megrög
gkérdőjelezését tűzte ki célul. Első
művészi képalkotás titkai) foglal
szerepével az ember életében. P
ta az irodalom, a zene és a képző
gait. Második alkalommal *a termé*
s viszonyait elemezte. Gazdag ké
el mutatta be a természet tükröz
öldi festőktől egészen a mai kort
sztázott közben alapfogalmakat, a
rözés különbségét: igyekezett eloszl
t, efféléket, hogy „én ehhez nen
násik vélekedést, a gőgösebbet: „a
: rossz, azt elvetem..."

es megfigyeléseket gyűjtöttek össz
z előadásokra egyformán eljöttek
complex előadásforma figyelem-lek
rülmény, hogy nem apadt le a lá
inkább nőtt, mutatja az érdeklőd
A Kivitelező Vállalatnál pedig e
továbbképzésnek fogták fel. E jeg
ég nem zajlott le minden „kérdezz-
, de a feltett kérdések azt mutat
rősen szükség volt és lesz ehhez

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

KUDÁSZ EMESE

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1975. JÚLIUS 9-ÉN

SZERDÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

STÚDIÓ GALÉRIA

BP. V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

MEGTEKINTHETŐ: 1975. VII. 9 — 26.
HÉTKÖZNAP 9,30-18 ÓRÁIG
SZOMBATON 9-14 ÓRÁIG

KUDÁSZ EMESE

Fk.: Pogány Gábor - 75,300 Képcsarnok V. nyomda

Ifjúsági Nyomda 8013—72.

KUDA'SI EMESE

FERENCVÁROSI

PINCETÁRLAT

MEGHÍVÓ

NYITVA: 1972. MÁRCIUS 17—30-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL DÉLELŐTT 11-TŐL ESTE 7-IG

BUDAPEST FŐVÁROS IX. KERÜLETI TANÁCSA
MEGHÍVJA ÖNT

KUDÁSZ EMESE

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1972. MÁRCIUS 17-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
Z. GÁCS GYÖRGY

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT
BUDAPEST, IX., MESTER UTCA 5.

Kuda Lajos

Kudász Emese

MDK

„Anya gyermekével"

Napló, 1966. jún. 31. 9. lap

Tadeus Kudák, lengyel művész

Börzörmény kimagasló művészetpártolása, nemcsak saját vizuális gyarapodását eredményezi, hanem kihat egyes szerzők – így a lengyel Tadeus Kudák, a Jugoszláviából érkezett Torok Sándor – és még több művész fejlődésére is.

Losonczi Miklós: Nemzetközi művésztelep Hajdúböszörményben.
Nógrád, 1981. aug. 30.

Kudász Emese, festő

Kiállít az Ernst Múz.-ban. (Stúdió '74)
(„Tér a Krisztinában")

P. Szücs Julianna: Patthelyzet 7.

NÉPSZABADSÁG, Br. 1974. okt. 4.

Rudnai Emese
festő

Rudnai Emese triptichonja a
mesevilágba jár, de ideni Gula-
Gy és Berki Viola festészetébe is.

Kovács Gyula: Studió '72
MŰVÉSZET, 1972.december - 31.oldal

Kudász Emese, festő

Kiállítása nyílik meg a ferencvárosi Pince tárlatban.

-: □ Kudász Emese

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. márc. 17.

Kudász Emese

Bemutatott műve:
„Kompozíció I," olaj, 110 x 120 cm.

Rozványi Mátra: Studió 71.

Budapest, 1971

Kudász Emese, [ ]

Kiállít

↓

— : Új tárlat a Stúdió Galériában 2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 27.

1

Kudász Emese Gestörmivész

Ziállítása nyílt a Ferencvárosi Pincetárlaton

Magyar Nemzet 1972 március 22
4-old

Kudász Emese

2

a Képzőművészeti Főiskolán

Szentiványi Lajos tanítványa volt

Magyar Nemzet 1972 március 22

4. old.

Kudáry Emese

3

„Tryptichon"

„A tú lakói" c. Zépei emlétoe

Magyar Nemzet 1972 március 22

4. old.

Kudáry Emese

4

„Van Gogh emlékezetére"

„Műterem" c. Zépei emlékre

Magyar Nemzet 1972 március 22

4. old

Kudóy Emese festőművész

Vállítása ma nyílik a

Ferencvárosi Pince tárlaton

Magyar Nemzet 1972 március 17

4. old.

Kudász Emese

Kompozíció I. olaj 110×120 cm

Studio '71

Kudász Emese festőművész

Ez ceben Derkovits ösztöndíj-
ban részesül.

Kompozíció '72.

1972. márc. 28. Televízió K.40/11/M

Kudász Emese

Megnyílt a szovjet képzőművészet tárlata az Ernst Múzeumban. – az évenként megismétlődő sikeres alkotótáborokban részt vett magyar részről a művész is.

M.Zs.: Képek, szobrok, grafikák. Magyar Nyíltság, 1945. júl. 25.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JUL 19

ÉLET ÉS IRODALOM

Kudász Emese

Kiállítások

1021

KUDÁSZ EMESE kiállítása a Stúdió Galériában. Megtekinthető: július 26-ig.

GESZLER MARIA kerámikus kiállítása a szegedi Gulácsi Lajos-teremben. Megnyitó: július 24-én.

XVI. SZEGEDI NYÁRI TÁRLAT a Móra Ferenc Múzeum Képtárában. Megnyitó: július 20-án.

Minisztérium is — azt szorgalmaz-
za, hogy a táborozásra hátrányos

Rudász Emese

Részt vett a Studio '72 kiállításán.
Forma és tartalom kétségkívül sokkal konzekvensebben öltözik egyéni színekbe.

Bojár Iván: Studio '72 Fiatalok az Ernst Múzeumban.

Magyar Ifirlap 1973/2 6 old.

KUDÁSZ EMESE

emlitve ld.Szkok Iván

Bodóczky István:ARTEDER '83.Avagy hogy születik a külföldi tárlat ?

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.28.sz.26.o.

Kudász Emese

Vonító birkák pszt.
51 x 65

Studio Galéria 72

Rudász Emese. 2

A Mütevemrészlet ülő-heverő aktjai mint-
ha egy haláltábor meggyötöttjei lennének.
Triptichon cimü háromrekeszes képén a
balszárny szobája nyitott, benéz az ég, a vá-
rosi házak és befüj a szél. Ez a világra-
nyitottság egyszerre pozitív és negatív:
tág horizontot és védtelenséget egyaránt jelöl.

Bojár Iván: Kiállítások.

Magyar Hirlap 1972/82 6 old.

Kudász Emese

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '72 c. kiállításon munkái szerepelnek: „Triptychon" – ja Gulácsyt idézi és Krúdy regényeit. (említve)

Tasnádi Attila: Stúdió '72
Népszava, 1973. jan. 14.

Kudász Emese

„Triptychon" c. képe szerepel
a Studio '72 kiállításon az Ernst
Múzeumban – neve emlékére

Népszava 1973 január 14
9. old.

Rudász Emese 1.

(Pincehárlat) első ízben jelentkezik festményeivel a nyilvánosság előtt. Érzékeny visszahúzódó, olykor riadt, majd önmön szorongásain enyhe iróniával felülkerekedő festő. Kert éjjel cimü képén sejtelmesen fénylenek a virágok, a Temető vörös gyászban lángol, a Fák cimü grafikai lapja egy eltévedt gyerek reinlátomásait visszhangozza.

Bojár Iván: Kiállitások.

Magyar Hirlap 1972/82 6 old.

Kudász Emese, Jestő

□ KUDÁSZ EMESE képeiből nyílt kiállítás a Stúdió Galériában.

— : □ Kudász ... 2.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. júl. 11.

Kudász Emese, festő

Lárd: Várnagy Ildikó

R. Gy.: Érzelmes tárlatok 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 19.

Kudász Emese
festő

A művész részt vett a szombat-
helyi ezelekki alkotásban Dechants.

-----:Pályázatok és megbizások.

Művészet,1975. április - 45.oldal

Kudász Ferenc, grafikus

Kiállítása nyílt meg az
I. ker. Tanács művh. házában.

— : Hallottuk

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. ápr. hó.

KUDÁSZ Gábor Áron

MV 2001/5

is az övébe – mondja,
neki az orromnak,
meg a szememnek.
Közelített, hogy beváltja
valóban, amit az imént szóban.
Beleláttam a torkába,
megijedtem, becsuktam
a szemem, nehogy tovább
nyíljon a járat,
egészen a gyomrába...
Nem értettem ott csukott
szemmel, hogy a szerel
mesek mért nem hánynak.

Vegyél

Vegyél meleg kabátot,
és érezd, hogy megnyílik az ég,
mikor a bolt csukva és
nem költhetünk pénzt.
Hunyt szem nem néz rám...
Minek, ha nyitva az egész.

Ettem

Ettem a húst
és eszembe jutott,
hogy meghalt
a szerelmem.
S csak később,
hogy nincs.

Pyramus és Thisbe között

/KUDÁSZ GÁBOR ARION munkái/

„Ahol nincs egységes optikai célkitűzés, ott – romantikus technikai idézetek formájában – előtérbe kerül a korai fotóművesség játéktartományának újraértelmezése."
(L. Sesztov: A fotodidaxis alaktana)

Az önmagának kérdőjelet vető romantika kellő módot hivatkozik az idealizált vagy rettegett valóságra, mint egyedül hiteles konstrukcióra, másfelől a legújabb digitalizmus kényuralma idején sajátos próbákra készteti a fejrengető hagyományt.

KUDÁSZ GÁBOR ARION fotóin a tárgyi korlátokon kívül ható jelentésváltozás mellett feltűnő az aktív és passzív formaelemek rögtönzött összekapcsolása, a statikus, helyi tematika nem gátja a játékos fakultációnak, ha kell, ironikus mélytisztelettel forgatja ki a műtermi kulisszákat (belmagasság) a valós térbe (passzázsperspektíva), ezzel teremtve oly kémlelési pozíciót, mely fölöttes rezonanciával módosítja a kontextusfüggő képi mondattan szabályait.

Rejtett igényű avatkozása nyomán beállításai elkerülik a generatív szószedettség csapdáját, terminális sorozatai túlóra és oktávtöbblet bázisán nyugvó erőfüggésről tanúskodnak.

Egyéb válfajú képeire (montázsok) jellemző a pionírvilág polémikus fénytörésével kivonatolt látvány féldokumentatív átírása.

Szemethy Imre

Kudász Gábor Arion fotói

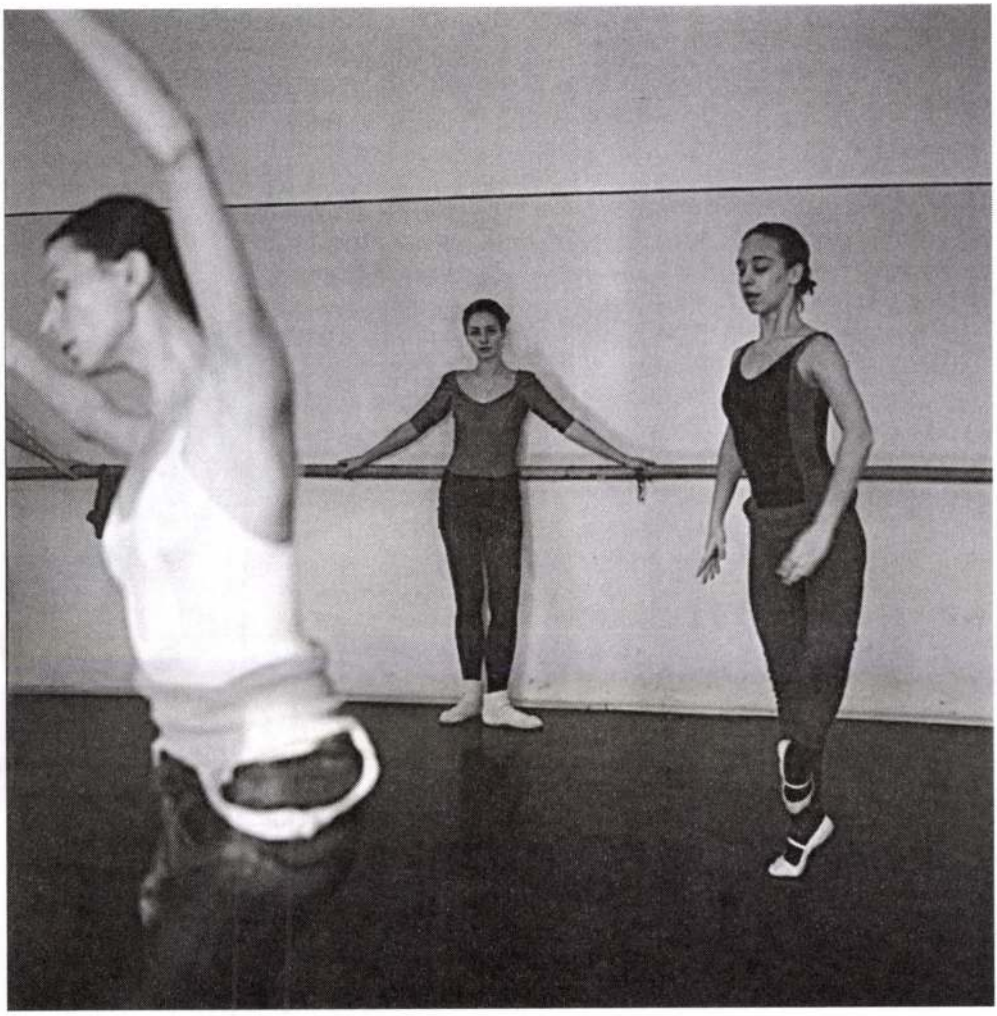

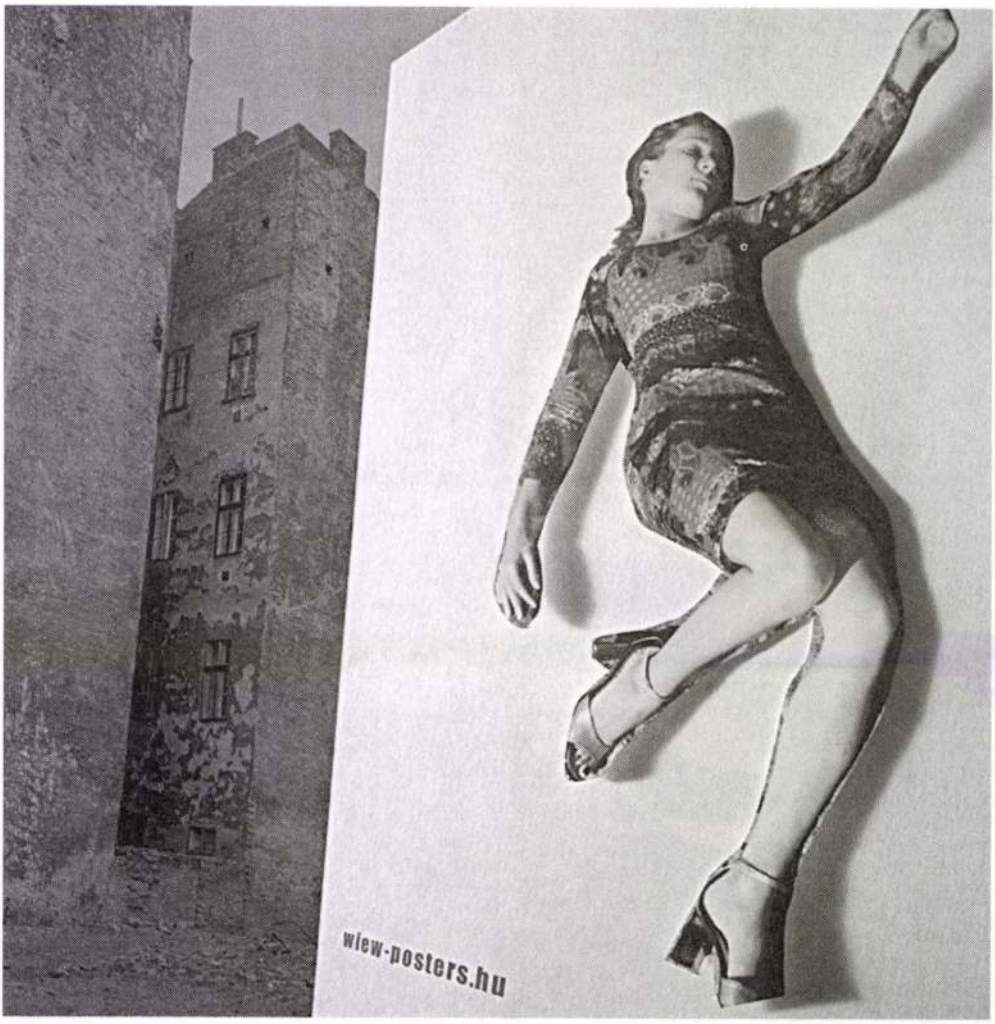
wiew-posters.hu

view-posters.hu

KUDELÁSZ Eduárd
Kilyénfalva, 1932. november 16.
IA Képz. Főisk. Kvár, keramikus

Banner Erdély

Kudelás

festő és szobrász

az 1926/27. tanévben a kolozsvári képzőművészeti iskola másodéves növendéke volt

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1927. I évf. 9. sz. 12. l. (Művész-növendékek kiállítása.)

KUDE, Karl, Köfaragózegéd Pozsonyban

K. K. Steinmetzgesell, +23 éves korában, Pozsony, 1842 szeptember 2. (1842, 479 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

KDK

Kudela Károly

Erdélyi képzőm. karács.kiáll. Kolozsvári Műcs.
1943.

Kudelász Károly

Lásd

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942.
43. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V., Visegrádi-u. 36. IV. em. 1.

Kudelász Károly

szobrász

Figyel a Barcaság,
mükö,

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942.

102. l.

T. 1

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Kudelász Károly

Tordai sóstó, vízf.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942.

95. l.

Kudelász Károly

HIREK ERDÉLYBŐL

Szobrot kap Szentgyörgyi István, a magyar szinjátszás kiválósága a kolozsvári magyar szinházban. A szobrot, amely a felejthetetlen művészt a gerencséri pusztabiró öltözékében örökiti meg. Kudelász Károly, a jeles erdélyi szobrász készitette. A szobrot az őszi idényben a tervbe vett uj népszinműciklus keretében leplezik le.

Pesti Hirlap

1940. aug. 13

DR. BÁNÓCZY-PAJOR ÁDÁM
ÜGYVÉD
BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-U. 4.
TELEFON: 82-6-15.

Tekintetes D

Felesége
kedjék a házassági anya
hogy az ügyet folyamatb

Kudelász Károly

Pesti Hírlap

1940. aug. 22.

* **A kolozsvári színházban szobrot emelnek Szentgyörgyi Istvánnak.** Szentgyörgyi István, az erdélyi, de általában az egész magyar játékszín egyik felejthetetlen művésze, szobrot kap legnagyobb diadalainak színhelyén, a kolozsvári magyar színházban. Szentgyörgyi Istvánról, aki késő aggkorában is oszlopa és dísze volt a kolozsvári színháznak, egyik e mlékezetes szerepe, a *Sárga csikó* című népszínmű gelecséri pusztabirójának jelmezében készített szobrot *Kudelász Károly* szobrászművész. Ezt a szoborművet leplezi le a kolozsvári színház az évad elejére tervezett népszínműsorozat megnyitásakor, ünnepélyes keretek közt.

Kudelász Károly

nobrász

vád

z

Szász Béla:

Kolozsvaron megalakult az Erdélyi Képzőművészek Szövetkezete.

Függetlenség

1940. okt. 20.

MÁTYÁS
ÉS * BIRODALMA
1440 · 1940

*** Szombathely nem ad segélyt.** Feltűnést keltő vita és szavazás zajlott le Szombathely város közgyülésén. Dr. *Ujváry Ede* polgármester javasolta, hogy szavazzanak meg — a vigalmi adó elengedésén felül — ötszáz pengő egyszeri segélyt *Jakabffy Dezső* szinigazgatónak. Az ellenzék szónokai élénken tiltakoztak a segély megadása ellen. Volt, aki azt hangoztatta, hogy kulturára nincs szükség, a színház nem ér meg pénzáldozatot, sokkal sürgősebb a szociális szükségletek kielégitése, stb. A polgármester érveket sorakoztatott fel a javaslat védelmében, más városok példájára hivatkozott. Rámutatott arra is, hogy Szombathelynek nem lehet panasza, mert az elsőrendü színházvárosok közé sorolták. Mindez nem használt. A közgyülés a polgármesteri javaslatot egy szótöbbséggel ugyan, de leszavazta.

Rövid hirek

A visszacsatolt területen a tervek szerint négy-öt szintársulatot szervez a Színészkamara. Körülbelül harmincegy olyan város tért vissza az anyaországhoz, ahol egy-egy társulat vendégszerepelhet.

A Kolozsvári Nemzeti Szinház előadja Galamb Sándor „Első diadal" cimü történelmi szinjátékát, amely Mátyás király ifjuságáról szól. Ezt a darabot tavaly mutatta be a Nemzeti Szinház nagy sikerrel.

Bravuros szinészteljesitménye volt vasárnap Muráti Lilinek. A művésznő délután és este is játszott a Vigszinházban és a Pódiumban. Egy napon összesen hatszor kocsikázott a két szinház között.

A szombaton hazatért Bulla Elma vasárnap délután már szerződésről tárgyalt. Hir szerint a Vigszinházban és a Magyar Szinházban vállal egy-egy föllépést.

Kevesen tudják, hogy a Pódium tehetséges, fiatal darabirója, Gáthy Gábor, Békeffi László egyetlen fia.

MOZI

Nápoly a csókok tüzében

Fórum

Ennek a háboru előtti francia filmnek kétségtelen előnye, hogy Nápolyban forgatták le. Csodálatos tájak, fülbemászó dallamok — *Vincent Scotto*, a legismertebb párisi slágerszerzők egyike — barátkoztatnak meg bennünket a nem éppen ujszerü történettel, melynek lényege: két jóbarátot megbabonáz egy messziről jött, hazug és léha, de ellenállhatatlan leányzó. Az éjfeketehaju, ringó dereku *Viviane Romance* játssza e kacér teremtést; elhisszük róla, hogy borzasztóan veszélyes nő, bár mintha kissé elhizott volna az emlékezetes „Gibraltár" óta. Közönségünk egy népszerü utcai énekes szerepében ráadásul megismerheti a korzikai származásu *Tino Rossit*, a párisi hölgyek bálványát; mézédes, cérnavékony hangja jobban érvényesül mikrofonban, mint a szinpadon, játéka azonban elég kezdetleges. A szép *Mireille Balin* jobb sorsra érdemes, kitartó menyasszony. *Michel Simon*, ez a kivételes erejü jellemszinész, ezuttal nem kapott tehetségéhez méltó feladatot. A rendezésből kiemeljük a lakodalmas fogatok torlódását a templom előtt és a találó pillanatfelvételeket a kánikuláról. Egészben véve: jó középfilm. **(g.—l.)**

Válaszuton

Corso

Mindannyiunk kedvence vagy legalább is egyik kedvence, *Deanna Durbin*, immár annyira felcseperedett, hogy „az első csók" után, legujabb filmjében megéli élete első nagy csalódását is. Deanna reményteljes kis szininövendék, akinek félelmetes vetélytársa, szinpadon és szerelemben egyaránt, tulajdon örökifju édesanyja (*Hay Francis*). A vetélkedésben szerelmi téren Deanna marad alul, amihez a kérdéses, ellenszenves férfiu ismeretében csak gratulálhatunk. Viszont, a sikert, hirnevet, pénzt jelentő nagy szerepet az anyja helyett ő kapja meg, amihez meg éppen gratulálnunk kell. Egy szóval csalódás ide, csalódás oda, jól végződik a film, amely egyébként is igen sok derüs és ötletes mozzanattal gondoskodik arról, hogy a közönség a hősnő sorsán való aggódás helyett egy vidám és meghitt másfél órán át gyönyörködhessék Deanna mosolygós szépségében, üde játékában és szivbe muzsikáló énekében. **(m)**

ELSŐ BÉRLETI ESTÜNK
A NEMZETI SZINHÁZBAN
Szept. 15-én, csütörtökön
TŐKÉS ANNA, KISS FERENC, JÁVOR főszereplésével
Döbrönte kürtje
30% kedvezménnyel

*** Hans Moser Budapestre jön.** Csütörtökön mutatja be az Uránia a „Bécsi történetek" cimü vidám filmet. Nagy népszerüségnek örvendő főszereplője, *Hans Moser*, a hires bécsi komikus, ellátogat Budapestre, hogy jelen legyen a bemutató előadáson.

LÓVERSENY

A keddi ügetőversenyek

A Kerepesi-uti versenypályán kedden folytatódnak az ügetőversenyek. A kétévesek számára kiirt 1200 méteres futam kellő számu nevezés hiányában ugyan elmarad, de annál több hároméves és idősebb lovat neveztek be a keddi versenyekre. Tipjeink: Az első futam elmarad. II. Zircz—Nikla, III. Ebadta—Mausi H., IV. Doba—Oculi, V. Árvalegény—Búfelejtő, VI. Kovács II. hajtás—Lepsi, VII. Kazán—Bajnok S., VIII. Little Winny—(Azsdaja)—Sári biró, IX. Leander—(Aprod of Pamuk)—Kovács II. hajtás, X. Ella — Gárda Kürtös.

A vasárnapi galoppversenyek

Huncut nyerte a harmicezer pengős Erzsébet királyné-dijat. A második Bakchich volt, de nekilovaglás cimen óvást adtak be ellene és Bakchichot a versenyintézőség elütötte a második dijtól. Megbüntették Szentgyörgyi István lovast is, aki a nekilovaglásban hibás volt. Sőt, Szentgyörgyi gondatlan lovaglása nagy kárt okozott a városi irodákban játszó turfbarátoknak, miután alig volt olyan halmozás, amelyben Bachich ne szerepelt volna. Szombaton a városi irodákban fogadók Columbus helyezésére épitettek fel szinte minden számitást, vasárnap Bakchich helyezése látszott „holtbiztosnak". Szombaton Columbus a startnál szenvedett behozhatatlan veszteséget, vasárnap Bakchich futott szabálytalanul, a városi halmozások igy szombaton is, vasárnap is nagyrészt megsemmisültek. Vasárnap különben a program első részében a fogadókat sok csalódás érte, amennyiben a favoritok közül nemcsak Bakchich, de Kimono, a reás Várnagy, Nordwind sem tudta versenyét megnyerni, sőt Várnagy még csak helyezést sem ért el. A részletes eredmények:

1940 szept. 8. — I. 1. Facér (Szokolai), 2. Kimono. F. m. 4 ló. Nyakhossz, ½ h. Tot. 10:53, 23, 14, 117. — II. 1. **City** (Balogh), 2. Sweet Load, 3. Lancelot. F. m. 7 lő. Nyakh., 2 h. Tot. 10:69 (City és Rontó Pál), 34, 53, 19, 1657—235. — III. 1. **Askari** (Fetting A.), 2. Nordwind. 3. Muci. F. m. 6 lő. 2½, 1¾ h. Tot. 10:168, 26, 13, 15, 287—481. — IV. **Erzsébet királyné dij** (2000 m.). 1. **Huncut** (Gutai) 3. Lajos (Schejbal), 3. Hilversum (Klimscha). F. m.: Kamasz (IV-ik), G.F.B., D'Annunzio, Bakchich (mint 2-ik diszkv.). 1¾, 5 h. Tot. 10:34, 15, 15, 26, 120. — V. 1. **Lehel** (Bocskai), 2. Akarnok, 3. Léha. F. m. 10 lő. ½, fejh. Tot. 10:59, 19, 43, 21, 487—160. — VI. 1. **Matyó** (Dósai), 2. Virgács, 3. Bona Fides. F. m. 13 lő. ½, 1 h. Tot. 10:34, 18, 61, 24, 343—92. — VII. 1. **Diana** (Bocskai), 2. Pór, 3. Csicsóné II. F. m. 8 lő. 5/4, ½ h. Tot. 10:48, 20, 71, 27, 535—186. — VIII. 1. **Aratás** (Gutai), 2. Ne lásd, 3. Vásárfia. F. m. 9 lő. 2½, 2 h. Tot. 10:32, 16, 25, 17, 228—68.

SEALBUNDÁT
OLCSÓN, JÓT: GASZTONYI
SZŰCSNÉL VEGYEN: RÁKÓCZI-ÚT 82.

SPORT

Nagycsapatok és ujoncok állnak a labdarugóbajnokság élén

A nemzeti bajnokság harmadik fordulójában a két nagycsapat vidéki mérkőzéséről is elhozta a két pontot. Az Ujpest mellé felzárkózott az élcsoporthoz a Ferencváros, mig az ide tartozó másik három egyesület ujoncegyüttes: a csepeli WMFC, a Salgótarjáni BTC és a Tokodi USC. A régi középegyesületek közül a Gamma és Szeged a sorban következő, mig a lista végén a véletlen szeszélyéből az esti torna döntőjének három résztvevője vesztegel.

Budapesten: Gamma—Szolnok 4:1, Elektromos—Haladás 2:1, Törekvés—Beszkárt 1:1; a környéken Tokod—Kispest 5:1; vidéken Ferencváros — Diósgyőri MÁVAG 6:3, Ujpest—Szeged 2:1 és Salgótarjáni BTC—Csepeli WMFC 1:1.

A harminc gólból több góllal szerepel: Finta (4) és Sütő (3).

Sorrend: Ujpest (10—3) 6 p., Csepeli WMFC (11—5) és Ferencváros (10—5) 5—5 p., Salgótarjáni BTC (4—2) p., Tokodi USC (7—6), Gamma (8—7), Szeged (6—6), Beszkárt (8—8) és Szolnoki MÁV (4—6) 3—3 p., Szombathelyi MÁV Haladás (7—7), Diósgyőri MÁVAG (12—14) és Elektromos (3—6) 2—2 p., Törekvés (2—9) 1 p. és Kispest (2—10) pont nélkül.

Jövő héten: Ferencváros—Törekvés, Beszkárt—WMFC, Ujpest—Gamma, Kispest—Salgótarján, Tokod—Szeged, Szolnok—Elektromos és Haladás—Diósgyőr.

Nagy sikere volt a nyolc napos balatoni sporthétnek

A hatodik nemzetközi balatoni sporthét vasárnap ért véget. A Balatoni Intéző Bizottság dr. *Pöltzel Jenő* miniszteri tanácsos vezetése alatt dicséretes szervező munkával készitette elő a nemzetközi sporthetet, amelynek gazdag müsora valóságos kis olimpia jellegével birt. Balatonfüreden *Hóman Bálint, Reményi-Schneller Lajos* és *Radocsay László* miniszterek jelenlétében folyt le a zárónap müsora. A vitorlások versenyében *Dabasy Halász Ervin* Hurricanja győzött negyven hajó közül. Bridgeben a BEAC volt az első a Nemzeti Bank és a Pénzintézeti Központ előtt. A tenniszbemutatókon közreműködött egyesben Frigyessi, Milassin, Macskássi, a hölgyeknél Gallnerné és Somogyi, párosokban gróf Salm, Macskássi, Vásárhelyi, Straub, a hölgyek közül Somogyi és Halászné. A borhét záróünnepségén Radocsay László miniszter, a kerület országgyülési képviselője mondott beszédet. Siófokon véget ért a galamblövőverseny és a lovastorna. Vasárnap este Siófokon ünnepélyes dijkiosztás volt, amely után a sporthét háromszáz résztvevője elutazott.

Döntetlenül végződött a magyar-német ökölvivómérkőzés

Ünnepélyes keretek között másfélezer néző előtt folyt le vasárnap délben a magyar-német ökölvivómérkőzés, amelyen báró *Wlassics Gyula* államtitkár, vitéz *Tárczay-Felicides Román* min. osztályfőnök, dr. *Prém Loránt*, az OTT ügyvezető alelnöke, dr. *Misángyi Ottó*, az OTT főtitkára, a budapesti német követség részéről *Krappe* katonai és *Englert* kereskedelmi attasé, a pontozóbiróként szereplő svéd *Söderlund*, a nemzetközi szövetség elnöke és a finn *Smeds*, végül a vendégszövetség képviseletében megjelent dr. *Metzner* és *Hieronimus*.

Von Tschammer und Osten német birodalmi sportvezér üdvözlő sürgönyt küldött, finn részről pedig üdvözlet érkezett az erdélyi részek visszatérése alkalmából.

A mérkőzés 8:8 arányban döntetlenül végződött. Két sulycsoportban meglepetés volt: légsulyban Podány alulmaradt Obermauerrel szemben, weltersulyban pedig Csontos legyőzte Nürnberg Európa-bajnokot. Félnehézsulyban a husz éven aluli Pepper kiütötte a tizenöt évvel idősebb Szigetit.

Magyar részről győzött Csontoson kivül Bogács, Kubinyi és Torma, német részről pedig Obermaueron és Pepperen kivül Baumgarten és Ten Hoff.

A vasárnapi Ferencváros — Törekvés nemzeti bajnoki labdarugómérkőzésre jegyek elővételben kaphatók a Pesti Hirlap főkiadóhivatalaiban.

Magyar győzelem a szegedi válogatott uszóviadalon

Az ujszegedi versenyuszodában közel kétezer néző előtt folyt le vasárnap délben a magyar-jugoszláv uszó- és vizipólóviadal. Az uszásban a vendégek egyenrangu ellenfeleknek bizonyultak és az uszószámok után a mérkőzés állása 16:16 pontaránynyal döntetlen volt. A vizilabdamérkőzés 2:0 arányu eredménye szerezte meg a magyar győzelmet.

100 m. gyors: 1. Elemeri 1 p. 0.2 mp., 2. Pelhan 1 p. 3 mp. 400 m. gyors: 1. Tátos 4 p. 55 mp., 2. Zisek 5 p. 9.4 mp. 200 m. mell: 1. Cerer 2 p. 45.8 mp., 2. Fábián 2 p. 52.2 mp. 100 m. hát: 1. Ciganovics 1 p. 12.2 mp., 2. Kovács 1 p. 14.6 mp. 4×200 m. gyorsstaféta: 1. magyar 9 p. 22.2 mp., 2. jugoszláv 10 p. 2 mp. 3×100 m. vegyes staféta: 1. jugoszláv 2 p. 27 mp., 2. magyar 3 p. 31.8 mp. — Vizilabdamérkőzésen: magyar—jugoszláv 2:0 (1:0) Taries és Halassy góljaival.

A kiegészitő versenyek során a 200 m. női hátonuszásban Novák Ilona MUE 3 p. 4 mp-es idővel országos rekordot állitott fel.

Kétezerötszáz néző volt a tenniszverseny zárónapján

A Trofeo „E. 42" tennisztorna magyar-jugoszláv mérkőzése vasárnap ért véget. A nézők között ott láttuk *Nelky Jenő* volt rendkivüli követet és az OTT vezetőségét.

A szombaton félbeszakadt páros mérkőzést folytatták és végül a Puncec—Palladapár győzött Asbóth—Gábori ellen 5:7, 6:3, 6:8, 6:4, 6:1 arányban.

A két egyes mérkőzés eredménye: Szentpétery—Mayer 6:4, 6:1, 2:6, 6:3 és Asbóth—Puncec 4:6, 6:4, 6:1, 1:1 állásnál a sötétség miatt félbeszakadt és a további játékot Puncec lemondotta.

A magyar—jukoszláv mérkőzés végeredménye 3:3

A magyar kajakbajnokság véget ért. Az id. Szendey Béla emlékére alapitott vándordijat Balatoni Kamill nyerte meg Blahó Kálmán előtt, a legjobb női versenyzőnek Jármay Katalin bizonyult.

Hveger uj női világrekordot állitott fel a 400 méteres gyorsuszásban 5 p 5.5 mp-el.

Helsinki kétnapos nagy atlétikai viadalán mindkét nap 50—50 ezer néző volt. A német-svéd-finn viadalt a svédek nyerték meg (147 p) a németek (141 p) és a finnek (134 p) előtt. Német részről a futószámokban Harbig és Mellerovitz kettős győzelmet aratott.

Tátrai vendégek figyelmébe!
A tátrai tartózkodásról e héten mindennap 11—1 óra között felvilágositást nyujt **Hefty Gyula Andor** tanár, a Tátrai Fürdőszövetség ügyvezetője, a **Tátra Irodában**, V., Dorottya-u. 7.

Gyógynövényeket,
borókát, édesköményt, konyha-köményt, mustármagot, borkövet, borseprőt a legmagasabb napi áron
vásárol
Dr. MIKLÓS gyógynövény nagykereskedés Budapest, Vilmos császár-ut 6. T. 380-577.

JOGÁSZOKNAK
dijtalan utmutató FONETIKUS JOGI SZEMINÁRIUM, Budapest, Erzsébet-körut 19. szám.

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon: Podmaniczky-u. 27 József-körut 44

Okl. gépészmérnök
35 éves, keresztény, 8 éves műhely- és 7 éves kereskedelmi gyakorlattal, perfekt német levelező, jelenleg állami állásban, keres vezető pozicióit. Megkeresések „Agilis szervező" jelígére dr. Láng hirdetővállalathoz, Ferenc-krt 39.

MÉRLEGKÉPES
KÖNYVELŐT
keres vidéki gépgyár „Állandó 4808" foglalkozásra. Ajánlatokat a főkiadó továbbit.

Építkezés (félig kész), Várban átadó.
Kevés tőkét igényel. Összes anyag megvan. Erdeklődés telefonon 32-50-32.

SZINHÁZAK	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐV. OPERETT (½4, 8)	PESTI (5, 9)	ERZSÉBETV. (5, 8)	KAMARA VAR (½9)	KOMÉDIA (½5, ½9)
Kedd	Rabagas	—	Ki a harmadik?	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Szerda . . .	Döbrönte IV. 1.	—	Hajnalban, délben	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Csütörtök . .	Döbrönte V. 1.	—	Minden jó	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Péntek . .	Döbrönte VI. 1.	—	Szülők lázadása	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Szombat . .	Tell Vilmos B. 2.	XIV. René Sz. e. bérl.	Ki a harmadik?	Az ördög nem	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Vas. d. u.:	Rabagas	XIV. René	—	Tokaji aszu	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a
Vas. este:	Tell Vilmos I. 2.	XIV. René V.	Ki a harmadik?	Az ördög nem A.	Bécsi gyors	30 éves magy. kab.	Sárgarigófészek	Borura derü	Lassan a

ROYAL VARIETÉ (4, 8). Naponta: Tapsról-tapsra. — FŐVÁROSI CIRKUSZ (4, 8). Naponta kétszer: Pickart déltengeri revüzenekara és a három Turul.

SZINHÁZAK MÜSORA

Nemzeti. Rabagas. Sardou 5 f. kom. (Lehotay, Makay M., Uray) (½3). — **Kamara.** Ki a harmadik? Begovic 3 f. szinm. (Tőkés A., Kiss) (8). — **Magyar.** Tokaji aszu. Szilágyi, Eisemann 3 f. zen. vigj. (Fedák S., Rózsahegyi, Zimonyi M.) (8). — **Fővárosi Operettszinház.** Bécsi gyors. Adonyi Keller L.—Sándor J. 3. f. operettje (Kiss M., Gombaszögi E., Latabár K.) (6). — **Erzsébetvárosi.** Sárgarigófészek. Erdélyi M. 3 f. operettje (Honthy H., Csortos, Fejes T.) (8).

MOZIK MÜSORA

ÁTRIUM (T. 183—634). Erzsébet (½6, ½8, ½10; szo., v., ün. ½4-kor is).

CASINO, Eskü-ut 1. (T. 383—102). Csak egyszer élünk (½6, ¾8, ¾10; szom., vas., ün. ½4-kor is).

CITY. (T. 111-140). 4-ik hétre prol.! **A láthatatlan ember visszatér.** — **Rumba** (¾6, ¾8, ¾10; szo., vas. és ün. ¾4-kor is).

CORSO (T. 182—818). **Válaszuton.** — **Bevonulás Erdélybe** (½6, ½8, ½10; v., ü. ½4-kor is).

DÉCSI. (T. 125—952). Sarajevo (6, 8, 10; szo., v., ü.: 4-kor is).

FÓRUM (T. 189—543). **Nápoly a csókok tüzében** (½6, ½8, ½10; szo., v., ü. ½4-kor is).

HIRADÓ (T. 222—499). Magyar, Luce, Ufa, Rajzos hiradók. — Teleki és Csáky hazatérése. — A kormányzó Erdélyben. D. e. 9-től éjfélig folyt.

KAMARA (T. 144—027). **Napoleon házassága** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt).

PALACE. (T. 221—222). **Bulldog Drummond titkos szolgálatban.** — **Weekend** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt.

RÁDIUS. (T. 122—098). Csak egyszer élünk (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ü. ½4-kor is).

ROYAL APOLLÓ (T. 222—002). **Erzsébet királyné — A történelmi Erdély** (½6, ½8, ¾10; szo., v., ün. 4, 6, 8, 10).

SCALA (T. 114—411). **Csintalan férjek** (¼6, ½8, ¾10; szo., vas., ün. 3-kor is).

URÁNIA. (T. 146—046). **Egyszer vagyunk fiatalok** (5, ¼8, ½10; szom., v. és ü. ¾3-kor is).

MASODHETES MOZIK

Admiral. Végzet (Gigli) (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Várlak (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Jöjjön elsején (¼4, ¼6, ½8, ¼10). **Belvárosi.** Gunga Din (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Asszony és a multja (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Ha eljön a holnap (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Gül Baba (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Az utolsó Vereczkey (¾5, 7, ¼10). **Ipoly.** Az örvény (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Gunga Din (¾3, 5, ¼8, ½10). **Lloyd.** Egyetlen éjszaka (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Gunga Din (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Fekete éjszakák (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Az asszony és a multja (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Ez az éjszaka a mienk (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Gül Baba (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Szept. 10-én: Egyetlen éjszaka. 12. és 15-én: Halálos tavasz. 17-én: Elsodort asszony (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Jesse James (½5, 7, ½10). **Turán.** Gunga Din (4, 6, 8, 10).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

A Tokaji aszu

e héten akciónk keretében kerül szinre. A Kamara Szinház valamennyi előadását bekapcsoltuk. A jövő hét csütörtökjére kibéreltük a Nemzeti Szinházat. A nagysikerü „Döbrönte kürtje" kerül szinre

30%-os kedvezménnyel.

Jövőheti előadások. Nemzeti. Csütörtök: **Döbrönte kürtje. — Kamara Szinház.** Hétfő: **Ki a harmadik? —** Kedd: **Minden jó, ha jó** a vége.

Jegyakciós előadásaink rendjét a müsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—35—94—33). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1—352—96). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—89). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1-588-24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2-695-95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

RÁDIÓ MÜSORA

Budapest I. keddi müsora. 6.40 Ebr., torna. **7** Hir, étrend, lem. **10** Hir. **10.20** és **10.45** Felolv. **11.10** Vizjel. **12** Harang, időj. **12.10** Lem. **12.40** Hir. **1.20** Időj., vizállás. **1.30** Szalonzene. **2.30** Hir. **2.45** Müsorism. **3** Árf., árak. **4.10** Aszszonyok tanácsadója. **4.45** Időj., hir. **5** Hir szlov. és rusz. ny. **5.15** Magyar nóták. **6.15** Előad. **6.45** Rendőrzenekar. **7.15** Hir magy. és rom. ny. **7.55** Helysz. közvetitésnek fennt. **9** Hir idegen ny. Majd hir, időj. **Budapest II. 5.45** Ruszin hallg. **6.45** Mezőgazd. felóra. **7.30** Előad. **8** Hir, ügető, hir szlov. és ruszin ny. **8.25** Táncl. **9.15** Előad. **9.45** Idő.

— **Fischer Ferenc temetése. Pécs város** nagy halottjának: *Fischer Ferencnek* holttestét a város és a megye előkelő közönségének jelenlétében hétfőn helyezték örök nyugalomra a pécsi köztemetőben. A holttestet a temető Szent Mihály kápolnájában ravatalozták fel. A temetésen az elhunyt gyermekei: vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszteren, vitéz *Keresztes-Fischer Lajos* tüzérségi tábornokon, a kormányzó főhadsegédén, vitéz *Keresztes-Fischer Miklóson* és *Fischer Irmán* kivül megjelent *Virág Ferenc* megyéspüspök, *Bonczos Miklós, Johan Béla* és *Tomcsányi Kálmán* belügyi államtitkárok, *Blaskovich Iván* és *Nikolits Mihály* főispánok, *Hanuy Ferenc* püspöki helynök, *Horvát István* alispán, *Esztergár Lajos* polgármester és sokan mások. *Kelemen Andor* kormányfőtanácsos, apátplébános celebrálta a gyászmisét. A koporsót a beszentelés után a Fischer-család sirboltjához vitték, ott mégegyszer beszentelték, majd az egyházi szertartás végeztével *Piacsek Zoltán* ügyvéd, a pécsi takarékpénztár és a város nevében bucsuztatta az elhunytat. Ezután leengedték a koporsót a sirgödörbe és a megjelentek mégegyszer részvétüket fejezték ki a gyászoló család tagjainak.

— **Nemességigazolás.** A belügyminiszter balásfai *Orosz Ferenc* bpesti gyógyszertártulajdonos, valamint leánya, *Heincz Miklósné*, sz. *Orosz Ilona*, fiai: *Iván, Ferenc* és *György*, régi csallóközi magyar nemességet és ősi cimerét igazolta. Továbbá igazolta b. *Orosz Ferencné*, sz. *Molnár Ilona* régi magyar nemességét.

— **Harangszentelő és hősi emlékünnep.** Sopronból jelentik: A város katolikus egyházközsége 150 év után ujból templomot épit, melynek harangját most szentelte fel Papp Kálmán pápai prelátus, felsőházi tag. Az ünnepi beszédet dr. Bürchner László prépostkanonok mondotta. — Ugyanekkor a Sopronért vivott ágfalvai ütközetben hősi halált halt fölkelők emlékét kegyeletes módon ünnepelte meg a bánya- és erdőmérnöki egyetemi ifjuság.

— **Választmányi ülések a Sajtókamarában.** Az Országos Magyar Sajtókamara kiadói főosztályának választmánya *Marsovszky Ivor* elnöklésével szept. 9-én délelőtt fél 12 órakor ülést tartott. *Az ujságirói főosztály választmánya* déli 12 órakor tartott ülést, *Zimmer Ferenc* elnöklésével. Az igazgató-választmány ülésén *Zimmer Ferenc* ünnepi szavakkal emlékezett meg Erdély egy részének visszatéréséről és a magyar sajtó nevében köszönetét fejezte ki *Horthy Miklós* kormányzónak és mindazoknak, akik a bécsi döntés körül érdemeket szereztek. Ezután a fegyelmi bíróság tagjai letették az esküt, majd az igazgató-választmány folyó ügyeket intézett el.

— **Az adonyi főszolgabirói állásra** dr. Milosevics Miklós árvaszéki ülnököt választották meg.

— **Kovács Andor orosházi evangélikus lelkész,** a békési egyházmegye esperese betöltötte lelkészi szolgálatának ötvenedik, esperesi szolgálatának huszadik esztendejét. Ebből az alkalomból egyházmegyéje és gyülekezete díszközgyülésen köszöntötte.

— **A rohatyni csata emlékünnepe.** A volt 61-es temesvári honvédgyalogezred tagjai vasárnap tartották a rohatyni csata emlékünnepét. A Kapisztrán Szent Jánosról elnevezett helyőrségi templomban Hász István tábori püspök mise közben magasszárnyalásu szentbeszédet mondott. A 61-es volt temesvári honvédgyalogezred tagjai a mise után vitéz Bátorffy Vilmos ny. tábornok vezetésével megkoszorúzták az ezrednek a hadimuzeumban lévő emléktábláját.

— **Felakasztotta magát egy budapesti fogorvos.** Dr. Kherling Károly 56 éves fogorvost az Andrássy-ut 14. sz. házban lévő lakásának fürdőszobájában hétfőn reggel felakasztva, holtan találták. Megtalálták a bucsulevelét is. Azt irja, hogy anyagi gondjai miatt követte el tettét.

— **A budapesti helyihajójáratok beszüntetése.** A Mefter közli, hogy a Budapest-Szent Gellért-tér és Békásmegyer—Pünkösdfürdő közötti helyihajójáratokat az előrehaladt időszakra való tekintettel olyképen szünteti meg, hogy a hajók e vonalon szept. 15-én, vasárnap közlekednek utoljára. A pesti Margithidő és az alsó Margitsziget pesti oldala közötti átkelési hajó továbbra is közlekedik. A Budapestről 8.30 órakor Esztergomba és onnan vissza 17 órakor induló személyhajót szept. 15-től kezdve csak vasárnap és ünnepnapon indítják.

— **Őszi lakberendezési vásár** kedvezményes jegyei 70 fillérért kaphatók fő- és fiókkiadóhivatalainkban.

— **Házasság.** *Csikszentmártoni Gergelyffy Ilona Márta* és *Hültl Hümér* okl. mérnök, a Magyar Aero Szövetség főtitkára kedden 12 órakor tartják esküvőjüket a Kegyes Tanítórend főgimnáziumának kápolnájában (Piarista-u. 1.)

Nánássy Vilmát (Ujfehértó) eljegyezte *Csura László* repülőfőhadnagy (Székesfehérvár). (Minden külön értesités helyett.)

Halász Idukát eljegyezte ifj. *Ojtozi Kristóf* (Pestszenterzsébet).

Aranylakodalom. Bakos Gyula ny. törökszentmiklósi főjegyző, a Magyar Távirati Iroda Rt. volt titkára és felesége, *Kientzl Rózsa*, szeptember 10-én ünneplik Budapesten, házasságuk 50-ik évfordulóját.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Szines hirek

A litván parlamentnek most befejeződött ülésszaka elhatározta, hogy az uj litván szovjet-köztársaság fővárosa Vilna lesz.

A műkincsek és egyéb értékek kivitelének megakadályozására Angliában ujabb törvény lépett életbe, amely szigoruan megtiltja műkincseknek, értékes festményeknek, rajzoknak, metszeteknek, stb. az országból való kivitelét. Könyvek és kéziratok, melyek 75 évnél régebbi időből valók, szintén védelem alatt állanak.

Beteg gyermekek számára uj repülőjáratokat inditanak Svájcban. Ezeken a repülőgépeken orvosi felügyelet mellett viszik magasra a szamárköhögésben szenvedő gyermekeket. Ujabb tapasztalatok szerint ugyanis megfelelő magasságban egy-két körrepüléssel meggyógyitható ez a kinzó betegség.

Kanada nagyarányu pilótakiképzési terveiről azt közlik az amerikai lapok, hogy négyezer gép, negyvenezer kiképző és 2700 beosztott tiszt, azonkivül 6000 polgári személy és 30.000 katona végzi a pilótaoktatást. Ausztráliában 84,000 embert alkalmaznak kiképzés céljaira. Ujzélandban azonban csak alapkiképzést kapnak az ujoncok, a kiképzés befejezésére Kanadába küldik őket.

Ujjlenyomatot vesznek fel minden idegenről szeptember elseje óta Amerikában. Biddle, az Egyesült Államok főügyész kijelentette, hogy az intézkedés azok ellen irányul, akik a szólás- és sajtószabadságot egyenetlenség szitására és lázadásra szeretnék felhasználni. Ujjlenyomatot vesznek fel egyébként azokról is, akik a nagy világháboruban a hadseregben vagy a haditengerészetben szolgáltak. Az ujjlenyomat a legbiztosabb eszköz arra, hogy emberek egyikét a másiktól meg lehessen különböztetni és személyazonosságukat igazolni.

— **Elvonulnak a fecskék . . . A Madártani** Intézet közli: Az utóbbi napokban többen fordultak a Madártani Intézethez felvilágositásért, fiatal, még fészekben ülő fecskefiókák megmentése érdekében. Aggódó madárbarátok attól tartanak, hogy az etető madarak elhagyják fiókáikat a vonulás közeledése miatt. A fecskék nagyrésze már csapatokba tömörül, felkészültek a hosszu utra, de még nem vonulnak el valamennyien; az etető párok pedig nem hagyják el fészekben ülő fiaikat, hanem tovább gondozzák őket. A mindinkább gyérülő rovarvilág azonban megnehezíti az etető szülők munkáját. Segitségükre lehetünk rovartáplálék adásával. Helyezzünk papirtálcára, dobozfedélre hangyatojást, lisztférget, esetleg legyeket és tegyük ugy a fészek közelébe, hogy az etető madarak jól láthassák és könnyen fölszedhessék. Megnyugtatásul közöljük, hogy 1939-ben még szeptember 24-én is voltak fészekben ülő fecskefiókák, melyek később a többivel együtt vonultak el. Sajnos, vonulás közben a fiatal vándormadarak jelentős hányada pusztul el még akkor is, ha idejében hagyják el fészküket és kellően megerősödve indultak a nagy utra, a téli szállás felé.

— **Kis Német Nyelvtan.** Irta dr. *Loisch János*. Ára 30 fillér. Kapható fővárosi és vidéki könyvesboltokban és az IBUSz vasuti pavillonjaiban. *Rendszeres, tömör összefoglalásban a gyakorlatilag fontos egész nyelvtani anyag.*

— **Nemzetközi kutyakiállitás Budapesten.** A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete szept. 15-én a Tattersallban rendezi őszi „nemzetközi győztes" és „derby" ebkiállitását. Felvilágositást ad Ilosvai Hollóssy Lajos, az egyesület központi irodájában.

— **A Hungaria Magazin,** Filotás Lili lapja, német, olasz és magyar nyelvü tájékoztatót közöl az ország idegenforgalmi nevezetességeiről. A szeptemberi számban gazdagon illusztrált cikkeket találnak a Balatonról, Pécsről és Pannonhalmáról.

— **Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tizenegyedik napi huzásán,** hétfőn a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20.000 pengőt nyertek 14851 65329
10.000 pengőt nyert 48820
4000 pengőt nyertek 5367 30474
3000 pengőt nyert 34189
2000 pengőt nyertek 14855 42345 70970 81110
1000 pengőt nyertek 19153 28982 29871 40623 81351
800 pengőt nyertek 11145 25391 38054 42745 46851 47184 79822 84291 85748
600 pengőt nyertek 35905 42147 65659 73209 73903
500 pengőt nyertek 1686 6899 12699 14757 33883 41441 42761 50497 53312 53885 62210 64358 65361 73961 77297 79318 81198 81308
300 pengőt nyertek 1897 4475 16399 16623 16904 16991 18514 20747 23722 25979 27568 30972 31348 37002 37010 37938 41183 42368 42765 43254 44077 46412 46881 47626 49070 54970 55056 57009 57421 61624 62975 66319 66597 70196 72356 72951 74926 76304 77722 78287 84976 85340

Az esetleges számhibákért nem vállalunk felelősséget.

Egyesületek és előadások

A Magyar Külügyi Társaság ebben az évben is megrendezi Külügyi Szemináriumát, amely szeptember 16-án nyilik meg. Felvilágositásokat nyujt a társaság titkársága (Országháza, XIV. kapu). Telefon: 113—018.

Különféle. *Áll. gépjárműmüvezetőképző tanf.* (Techn. és Anyagvizsg. Int.) szept. 16-án ½7-kor nyilik. Beirás és ürlapok naponta 10—12-ig. — *Örömünnepet rendeznek az Országzászlónál* szer. ½10 ó. a bpesti fiu- és leányliveumok, a bpesti német liceum, tanitó- és tanitónőképző intézetek és óvónőképzők. — *Találkozó.* Volt kolozsvári 51. gy. e. és 21. honv. bajtársak. Szer. este ½8. Tisztviselő Kaszinó (Eszterházy-u. 4.).

— **„Aratás előtt jön-e Horthy Miklós, vagy aratás után?"** Bánffyhunyad, az ősi északerdélyi város visszajutása napján, a budapesti rádióban felolvasták Ravasz László püspök gyönyörü megemlékezését szülővárosáról. A költői irásmüben a püspök többek között ezeket mondja:

„Eszembe jut 1919 Áldozócsütörtöke. A román uralom erőszakossága akkor volt tetőpontján. Kimentem a szülőfalumba prédikálni. Tudtam, hogy beszédemet gyorsirók irják, a templom tele lesz detektivekkel, csendőrök járnak a cinteremben. Ezért többször átolvastam s szinte nagyitóüveggel vizsgáltam meg kéziratomat, hogy véletlenül se legyen benne semmi politikum, ugynevezett „lázitás", mert a helybeli lelkipásztornak és az egyház előljáróságának is baja lesz belőle. Meg voltam győződve, hogy tisztán vallásos, sőt dogmatikus tételről beszélek. Amikor azután vége volt a templomozásnak, a cinteremben vártak az atyafiak. Komoran álltak sorfalat, csendesen köszöntöttük egymást; hátunk mögött csendőrszurony s rőt sastoll vetett árnyékot, mintha sáslevelek imbolyognának. Nagy csendben előáll egy öreg magyar. Köszönjük az Igét, mondja, mindent megértettünk, mindent tudunk, csak azt tessék mondani: aratás előtt jön-e Horthy Miklós, vagy aratás után? . . . Aratás után jött, a huszonkettedik aratás után. De akármikor tása az ő megérkezése. Amikor a rádió megtás az ő megérkezése. Amikor a rádió meghozta a hirt, hogy Bánffyhunyad ujra magyar föld, Leányfaluról táviratot röpitett a posta egy baráti cimre: tegyenek virágot az édesapám sirjára."

— **A gömörmegyei Aggtelek község református egyháza** ünnepélyes külsőségek között iktatta be ezuttal másodizben főgondnoki tisztségébe dr. runyai Soldos Bélát, Gömör és Kishont vármegye főispánját.

— **Halálozás.** Dr. *Lengyel Árpád,* a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület főorvosa, több hadi kitüntetés, New York város arany- és ezüstérmének tulajdonosa, szept. 8-án elhunyt. Temetése szept. 10-én, d. e. 11 órakor lesz a Fiumei-uti köztemető halottasházából.

Id. *Balázs Antal* vendéglős 77 éves korában f. hó 9-én elhunyt. Temetése 11-én, d. u. 4 órakor lesz a máriaremetei kegytemplomból a pesthidegkuti temetőben. Az engesztelő szent misét 12-én, reggel 8-kor a remetei kegytemplomban mutatják be.

Özv. *Hoffmann Jánosné,* sz. simándi *Bánhidy Krisztina* Dombiratoson elhunyt.

Orphanides Gusztáv tábornok temetése kedden délután 4 órakor lesz a kerepesi temetőben.

Mikes Tivadarné, szül. *Oszlányi Boriska* f. hó 8-án meghalt. Temetése 10-én, d. u. 4 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából.

Karl Adolf ny. Máv. főfelügyelő f. hó 8-án, 76 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 11-én, délután 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából a róm. kath. egyház szertartása szerint.

Özv. *Róth Antalné* Tállyán 77 éves korában elhalálozott. Az elhunytban dr. *Tállyai-Róth Miklós* igazgató főorvos édesanyját gyászolja. (Minden külön értesités helyett.)

Barabás Gusztávné, szül. *Ujváry Franciska* 63 éves korában meghalt. Temetése kedden fél 5 órakor lesz a kerepesi temetőben.

Sajókazali Voland Andrásné, ezredes özvegye meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

— **Orvosi hir.** Dr. *Réder Zoltán* fogorvos rendelését ismét megkezdte. II., Fő-utca 52. sz. alatt.

— **Bajtársi összejövetel.** A volt cs. és kir. utász, árkász, aknavető, kőzetfuró, fényszóró és villamos zászlóaljak bajtársai minden hónap második szerdáján, most f. hó 11-én, este 8 órakor tartják bajtársi összejövetelüket az Alkotmány-étterem külön helyiségében, V., Vilmos császár-ut 68. szám alatt.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Szobrot kap Szentgyörgyi István Erdély legnagyobb színésze

Erdélyi hiradás szerint *Szentgyörgyi Istvánnak, a kolozsvári* Nemzeti Szinház egykori örökös tagjának emlékét szoborban örökitik meg. Az őszre tervezett népszinmű-sorozat keretében avatják majd fel a kolozsvári magyar szinházban a szobrot, mely a „Sárga csikó"-ban szereplő Gelecséri pusztabiró jelmezében ábrázolja a nagy színészt. A szobor *Kudelász Károly* jeles erdélyi szobrász műve.

Szentgyörgyi István egy ideig tagja volt az egykori *budai* Népszinháznak, de aztán Erdélyben vert gyökeret és szive-lelke, szinmagyar művészete, haláláig *Kolozsvárhoz* kötötte. Ő volt a jelenkor *legmagyarabb* színésze. *Shakespeare*-szerepekben is jeleskedett, kivált Falstaffját emlegetik IV. Henrikben és a Windsori vig nőkben. Mégis a magyar nép alakjait személyesitette legtöbb erővel és eredetiséggel. A Bánk bán Tiborc-a parádés szerepe volt, mig 89 éves korában is eljátszotta Kolozsvárott. Leghiresebb alakitásai: Szigligeti Cigánya és a Csikós Mártonja, meg a Peleskei notárius cimszerepe. 1900-ban volt az első fellépte Pesten, aztán többször is vendégszerepelt itt. Mikor a kolozsvári szintársulat 1929 márciusában a *budapesti* Uj Szinházban vendégszerepelt, Szentgyörgyi István a „Csizmadia mint kisértet" cimszerepében lépett fel, amelyben *félszázadnál régebben mutatkozott be, mint fiatal színész Kolozsvárott.*

Sajátos beszédmódja, egyéni humora tünt fel elsőnek és a sürün használt kéz- és karmozdulata, amivel akkurátos, kenetes beszédének mondatközi, sőt szóközi szüneteit kitöltötte. Feltünő erős arcjátékkal alakitott és igy *egész játékmodora más volt, mint amilyen a színészettörténeti feljegyzések szerint a régi színészeket jellemezte. A hőskor színészei közül Szigeti József előadásmódja lehetett olyan, mint az övé.* Szép magyar beszéde és előadó közvetlensége feledhetetlen

Feljegyezték egy különösen szép játékát: Szigeti Józsefnek, a „Vén bakancsos és fia a huszár" cimü darabjában, mikor holtnak hitt fia visszatér és észreveszi, hogy a Laci-fiu fél karja hiányzik, hirtelen megcsókolja a kar csonkját és aztán elborult arcát félkaru gyermeke vállába temeti . . . A magyar szinjátszás e nagy művésze már megtért a földbe a nemzeti játékszin többi nagyjaihoz és csak a játékának egy-egy nagyszerü mozzanatát megőrző feljegyzések varázsolhatják elénk művészetét.

Tamás Ernő.

• **Hétfőtől szombatig este is Harsányi—Zágon—Eisemann operettjét próbálja a Vigszinház.** A Vigszinház vasárnap játszotta utoljára nyári kabaréműsorát, hogy *hétfőtől szombatig ismét zárva legyen a szinház.* Zárva, de csak a közönségnek, mert az esti órákban is — előadás helyett — *a szombaton bemutatásra kerülő ujdonságot, Harsányi Zsolt, Zágon István és Eisemann Mihály XIV. René c. operettjét próbálják.* Rég nem készült a Vigszinház annyi lelkesedéssel és becsvággyal ujdonságra, mint erre a nem mindennapi érdekességü operettre. A szinháznak majdnem egész együttese hálás feladatokhoz jut a darabban.

• **Bolgár iró tanulmánya Madáchról és „Az ember tragédiájá"-ról.** A szófiai „Utro" cimü lapban *Kiritzoff Dorostolski,* ismert bolgár iró, nagyszabásu tanulmányt irt Madáchról és Az ember tragédiájáról, abból az alkalomból, hogy *Constantin D. Belcseff* forditásában elkészült a bolgárnyelvü tragédia. Dorostolski Madách életének ismertetésével kezdi tanulmányát, vizsgálja azokat a lelki mozzanatokat, amelyekből a tragédia megszületett és Madáchot *Montaigne* mellett a legnagyobb pesszimista költőnek nevezi. A tanulmány ezután részletesen ismerteti a tragédia egyes felvonásait és dicsérő hangon emlékezik meg a forditás kiválóságáról. Cikkét azzal végzi a bolgár iró, hogy kivánatos volna Bulgária és Magyarország kulturális kapcsolatainak elmélyitése, hogy egymás művészetének gazdagságát kölcsönösen megismerje a két nemzet. Ebből a célból igen fontos volna, a cikkiró szerint, hogy a szófiai egyetem magyarnyelvü tanszéket állitson fel.

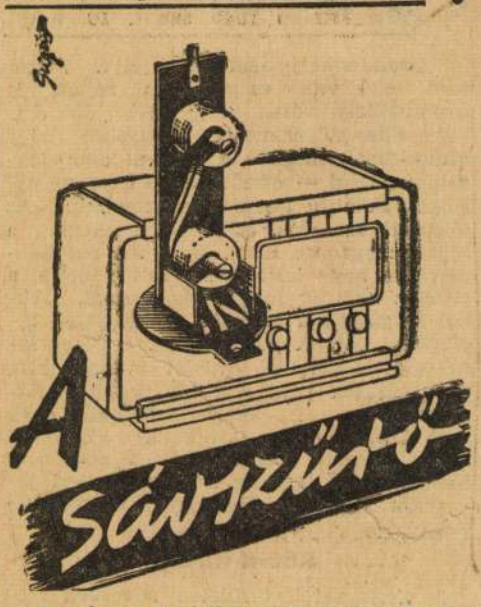

a modern rádiókészülék lelke. Enélkül nincs szuperkészülék. A nagyteljesitményü készülékek mind szuperkapcsolásuak.

EKA-rádió
1940—1941. évi összes tipusai szuperkészülékek
EKA RADIO

Az érzéki szerelem és a szárnyaló dal filmje:
Nápoly a csókok tüzében
VIVIANE ROMANCE és TINO ROSSI
FORUM
Csak 16 éven felülieknek!
Kárpát-film.

Kudelász Károly

l.

Szépmüvészet

1944. 204. l.

„Europa"
Könykiadó

Budapest
V., Rothermere u. 12

„EUROPA"
[illegible] könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Kudelász Károly

festő

Kolozsvár

1929.

Suly Fritz

XIV. p.

MAGYAR KÖNYVBARÁTOK
KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJA
BUDAPEST IV, KOSSUTH LAJOS-UTCA 18. SZÁM
LEVÉLCÍM: POSTAFIÓK 242. TELEFONSZÁM: 186-281
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA 58.037

Na
Mé
Na

1943.V.626.

SZÁMLA

BÉLYE
(1885/1879. P.
megállapított
mentes

MENNYISÉG	FELSZÓLALÁSOKAT 14 NAPON BELÜL ÉS C SZÁMLA BEKÜLDÉSE MELLETT VESZÜNK FI
1	Zádor-Rados: A klasszicizmus é Magyarorwszágo
	LÁ/RNÉ, fiz 3 hó alatt

Kudelász Károly

festőművész

1.

Erdélyi képzőm.

pünkösdi kiáll

Kolozsvár 1944-

Tanulmányfej c.

terrakottája a repr.

a East-ban.

Székelyföldi Művészeti Év

1943 szept. — 1944 junius

MŰSOR

Marosvásárhely · Székelyudvarhely · Sepsiszentgyörgy · Csíkszeredá

Kudelász Károly

festő

54. Bethlen-bástya, vár

Erdélyi képzőművészeti kiállítás

Kolozsvár 1944.

KUDELÁSZ KÁROLY
73. Kolozsvár »Házsongárd«, vizfestmény 400.

Nemzeti Szalon

1944. márc.
Barabás Miklós Céh
kiáll.

Fromárom

†.

Európa

Felni könyv tertjentő az.

Budapest

V vesegradi u 36

KUDELÁSZ KÁROLY

139.	Bence, terrakotta	250.–
140.	Figyel a Barcaság, műkő	800.–
141.	Ágnes, mészkő	800.–
142.	Eszter, műkő	800.–

Nemzeti Szalon

1944. márc.

Barabás Miklós Céh

kiáll.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kudelász Károly

zobrász

Reményik Sándor

~~nt a baloldalon: László~~ fec. halotti maszkja.

Repr.

Pásztortűz 1941.

~~a: F. R. Lee.~~ 11. szám.

N.

A KÖZELÉBEN. ~~Jelzés lent jobbra: Lichtenfels 1884.~~

enfels.

Kaufmann Adolf (szül. 1848).

144. ERDŐRÉSZLET. Jelzés lent jobbr
Vászon. 58×45 cm.

Kaulbach Wilhelm (1805—1894).

144/a. I. LAJOS BAJOR KIRÁLY. Jel
Vászon. 61×44,5 cm.

Keleti Gusztáv (1834—1902).

145. TÉLI TÁJ. Jelzés lent balra: Klette
Vászon. 53×66 cm.

Kéméndy Jenő (szül. 1860).

146. AZ UZSORÁSNÁL. Jelzés lent jobb
Fa. 26×30 cm.

Kéméndy Jenő.

146/a. DAGÁLY. Jelzés lent balra: Kém
Lemezpapir 32×40 cm.

Kéméndy Jenő.

146/b. „MAMA!!". Jelzés lent balra: Ké
Lemezpapir 32×40 cm.

Kéméndy Jenő.

146/c. BOSZORKÁNY-SZOMBAT. Jelzé
Lemezpapir 40×32 cm.

Köhler J. W., 19. század.

Kudelász Károly
szobrász

Heteniyi Dömeny
Elemér szinmüvész
képmása fentitől.

Repr.

Pásztortúz
1941. 123. l.

hatszögű, vésett diszítéssel. A szárat
vésett diszitésü, tetején delfinen álló
pajzsban a Báthory-cimer. A födélben
történelmi kiállitáson.)

Magyar, XVII. sz. eleje.

bildet eine knieende Männerfigur. Am Deckel
R. P.

Ungarisch, Anf. d. XVII. Jhrs.

hétbordás fejlapja csigásan áttört szárán
. A hengeres nyél ébenfa. A markolat
smaragdokkal. Potocky herceg tulaj-
elmi kiállitáson.)

Erdély, XVII. sz.

besetzt. Bildete das Eigentum des Herzogs

Siebenbürgen, XVII. Jhr.

Kudelász Károly

festő

V kmin kiáll. 1943,

állami vásárlás,
nem volt kiállítva:

Tordai sós tó,
vízf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Kudelász Károly

festő

l.

Szépmüvészet

1942. 205. l

Kudelász Károly

Hobrász

1943. kolozsvári Műcsarnok megnyitó kiállítása:

Ágnes anzony aremása,

terrakotta

Vall. és km. vásárlása

Szépművészet

1943.159.-l-

sok színű, változatos hangu, mert írókat az egé
Nagy-Magyarország szűlte és adta. Amint a mé
sereg a mező százszínű virágairól gyüjti össze a külö
leges zamatú magyar mézet, úgy hordta kultúrá
kaptárába a mindenféle értéket a Tiszántúl, Dunánt
Erdély és a Felvidék írótábora. Ennek köszönhetjü
hogy már a multban kialakult, kitermelődött egy biz
nyos színű és hangulatú tiszántúli, dunántúli, erdé
és felvidéki szellem. Elmondhatjuk tehát, hogy fő
irodalmi téren már a multban is, tervszerűtlenül
érvényesült ez az egészséges szellemi decentralizác
Régebben, amikor Buda és a kis Pest nem játszott
még a mostanihoz hasonló, vitathatatlanul elsőren
vezérszerepet: a szellemi decentralizáció szerencsés
és erősen megérződött. Amikor még Pozsony v
a koronázó város, a nagy politikai mozgalmak szé
helye, akárhányszor innen indultak ki a legjelentőse
irodalmi és társadalmi megmozdulások. A gy
szellemi élet is fontos szerepet játszott, a sokkal kise
Komárom is hallatta a maga szavát, Sopronban sz
tén virágzott a kultúrélet, akár irodalomra, a
zenére gondolunk. Debrecen, mint a tiszántúli mag
világ kálvinista színbe öltözött nagy kultúrgócpon
a maga híres-neves főiskolájával, nyomdájával, kiv
könyvkötőművészetével vezérszerepet vitt azon
vidéken. Még a kicsiny Sárospataknak is volt egy

Kudelász Károly

nobrász

Kolozsvár, Zrínyi u. 14.

lásd

Barabás M. Céh kiáll.

Kolozsvár 1943.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi 198. szám. — Gerevich PA 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 55 sz., — Dutka 75. l. — Lepold—Lippay 59. l.

AZ ACTIUMI ÜTKÖZET. (212. kép)

Brüsszel, XVI. század vége.

Bordürje hiányzik.

Gyapjú és selyem, 244×207 cm.

Az Ipolyi-gyüjteményből.

Radisics Ipolyi 175. szám. — Radisics Jenő: Az Ipolyi gyüjtemény-falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar, II., 1887., 171. l. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 345. l. — Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 120. sz. — Dutka 75. l. (Képe 76. l.) — Lepold—Lippay 59. l.

Kudelász Károly szobrász
Góbé, szobor
Agglegény, "
Ildikó, "

B.A: Erdélyi képzőművészek a Műbarátban.
Magyar Nemzet, 1941. ápr. 27. 17 l.

MDK

Kudelász Károly

Ildikó, terr.

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Kudelász Károly

Agglegény, gipsz

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Kudelász Károly
Góbé, gipsz

MűbarátVIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Kudelász Károly

Margit néni, terr.

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Kudelász Károly szobrász

L.I: Barabás Miklós céh marosvhelyi ... kiáll.
Ellenzék, Kolozsvár, 1943. febr. 26.

Kudelász Károly

Kolozsvár "Házsongárd", vizf.

Barabás Miklós CőH kiáll. N.Szal. 1944. márc.

ll 1.

MDK

Kudelász Károly

Bence, terr.

Figyel a Barcaság, mükő
Ágnes, mészkő
Eszter, mükő

Barabás Miklós Cőh kiáll. N.Szal. 1944. márc.

14 1.

MDK

Kudelász Károly festőművész.

L.I: Barabás Miklós Céh marosvásárhelyi . . . ~~1943.~~ ~~febr.26~~. Ellenzék, Kolozsvár. 1943. febr.26.

Mübarátok Köre Interieur kiáll. 1904. ápr.

1.

MDK

Kudelász Károly szobrász

a Szövetkezet művésztagja

Szász B: Kolozsváron megalakult az Erdélyi Képző-művészek Szövetkezete. Függetlenség, 194o. okt. 2o. 5 l.

Kudelász Károly MDK

Háztetők télen

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Kudelász Károly

Tordai sóstó, vf.

6. N.Képzőm.Kiáll.on megvásárolt képek. Szépművészet, 1942. 2o5. l.

MDK

Kudelász Károly

r.sz.1: Erdélyi művészek kiáll. Új Magyarság 1941. ápr.27. 16.l.

Kudelász Károly

* Nőcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

M.D.K.

Kudelász Károly

"Margit néni" c. müvével szerepel a Müterem helyiségeiben rendezett erdélyiek kiállitásán. Repr.

Szigethy István: "Két kiállitás" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 május 2-8.
IV. évf. 18. sz.

M.D.K.

Kudelász Károly

"Ágnes" c. szobor-portréjának repr.-ját hozza a lap a Nemzeti Szalon kiállításáról.

A hét kiállitásai c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 23-29.
VII. évf. 13. sz.

Kudelász Károly MDK

Kolozsvári részlet, vizf.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Kudelász Károly

Temesvár, vizf.

Miesarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Kudelász Károly MDK

Háztetők télen

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

MDK

Kudelász Károly

/T.D./: Az erdélyi művészet az utolsó két évtizedben. Esti Ujság 1941. máj. 1.

Kudelász Károly

festő

1933 tavaszán a Fiatal Erdélyi

Képzőművének hoppartjának kiállí-

tásán szerepel.

Mondia Lenő: Dési évek. 768.

Kornak, 1972 5-n.

Kudelász Károly

„Barcasági kollója" terrakotta, 1934.

27. 4. kép

Murádin Jenő: A Barabás Miklós Céh, Kriterion, Bukarest, 1978.

Nemzetes
Méltóságos
Nagyságos

Dr. SZENTIVANYI GYULA

urnak.

BUDAPEST.

XI, Lágymányosi ut 16 sz.

Szőcs-nyomda Kolozsvár.

Feladó: Kudelász Károly szobrászmüvész

Kolozsvár.
Zrinyi utca 14.

Kudelász Károly
szobrász

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula Urnak

Budapest.

Igen tisztelt Uram!

Szives felszólitásának készséggel teszek eleget, s rövid összefoglalásban itt közlöm életrajzomat.

Születtem: 1896 szeptember lo én Sátoraljaujhelyben.

Középiskoláimat Ungváron végeztem, majd 1915 őszén beálltam katonának. 1916 tavaszán önként jelentkeztem az orosz harctérre, de a ~~xxxx~~ csehek árulása miatt 1916 julius 5 én orosz hadifogságba estem. Négy és fél évig voltam szibériai hadifogságban mig végül 192o karácsony este hazaérkeztem.

Szüleim a háboru folyamán elhaltak, itthon csak a szomoruságot találtam. 1922 ben megnősültem és már mint családapa iratkoztam be a román szépmüvészeti főiskolára itt Kolozsváron, ~~1927~~x

1922 óta állok az erdélyi szinjátszás szolgálatában, mint diszlettervező festő. Jelenleg a kolozsvári Nemzeti Szinház főfestője.

A megszállás alatt háromszor vettem részt a bukaresti román Nemzeti Szalon tárlatán. Voltak egyéni és kollektiv kiállitásaim Kolozsváron, Nagyváradon, Désen, Szatmárnémetiben, Temesváron, Brassóban. és Budapesten a Mücsarnokban és az Mübarát-ban.

Tagja vagyok az Országos Képzőmüvészeti Egyesületnek, a Barabás Miklós Céhnak,/ Erdélyi Képzőmüvészek Egyesülete./ és a Szinmüvészeti Kamarának.

1942 ben a M. Kir. Kultuszkormány megvásárolta, " tordai sóstó " cimü akvarrellemet, ugyszintén 1943 ban " Agnes " cimü terrakotta szobromat.

1924 óta élek Kolozsváron.

Életem főmüvét még csak ezután fogom megalkotni!

Ennyi, amit magamról irni érdemesnek tartottam.

Kolozsvár 1943 november 29.

Hazafias tisztelettel

Kádár Károly

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula Urnak

Budapest.

Igen tisztelt Uram!

Szives felszólitásának készséggel teszek eleget, s rövid összefoglalásban itt közlöm életrajzomat.

Születtem: 1896 szeptember 10 én Sátoraljaujhelyben.

Középiskoláimat Ungváron végeztem, majd 1915 öszén beálltam katonának. 1916 tavaszán önként jelentkeztem az orosz harctérre, de a ~~xxxx~~ csehek árulása miatt 1916 julius 5 én orosz hadifogságba estem. Négy és fél évig voltam szibériai hadifogságban mig végül 1920 karácsony este hazaérkeztem.

Szüleim a háboru folyamán elhaltak, itthon csak a szomorúságot találtam. 1922 ben megnősültem és már mint családapa iratkoztam be a román szépmüvészeti főiskolára itt Kolozsváron, ~~1927x~~

1922 óta állok az erdélyi szinjátszás szolgálatában, mint diszlettervező festő. Jelenleg a kolozsvári Nemzeti Szinház főfestője.

A megszállás alatt háromszor vettem részt a bukaresti román Nemzeti Szalon tárlatán. Voltak egyéni és kollektiv kiállitásaim Kolozsváron, Nagyváradon, Désen, Szatmárnémetiben, Temesváron, Brassóban. és Budapesten a Műcsarnokban és a Műbarát-ban.

Tagja vagyok az Országos Képzőmüvészeti Egyesületnek, a Barabás Miklós Céhnak,/ Erdélyi Képzőmüvészek Egyesülete./ és a Szinmüvészeti Kamarának.

1942 ben a M. Kir. Kultuszkormány megvásárolta, " tordai sőstő " cimü akvarrellemet, ugyszintén 1943 ban " Agnes " cimü terrakott-a szobromat.

1924 óta élek Kolozsváron.

Életem főmüvét még csak ezután fogom megalkotni!

Ennyi, amit magamról irni érdemesnek tartottam.

Kolozsvár 1943 november 29. Hazafias tisztelettel

[signature]

Kudlák L.

festő

Kudlák Lajos, festőművész (1888–1960)

Kudlák Lajos érdekes és különleges alakja volt a régi Losonci városi életnek. 1980. március 14-én Losoncon született. Édesapja egy földbirtokos családnál volt parádéskocsis. A szülők nagy gonddal nevelték három fiukat: Lajost, Pált és Istvánt. Lajosból gépészmérnök, a másik kettőből tanító lett. Lajos sokoldalú tehetség volt. Losonci tanulmányai után a budapesti Műegyetem hallgatója volt. Az első világháború miatt megszakította tanulmányait, s azt csak 1922-ben tudta Prágában befejezni. Utána a posta szolgálatába lépett, s Bratislavában dolgozott nyugdíjaztatásáig. 1960. január 15-én, súlyos betegség után, 70 éves korában halt meg. Bratislavában temették el.

Kudlák Lajos fiatal kora óta foglalkozott festészettel, képességét Budapesten fejlesztette. Itt ismerkedett meg az új irányzattal, a dadaizmussal.

A Tanácsköztársaságnak lett egyik lelkes, odaadó híve, mint festő, teoretikus és költő. A MA című aktivista folyóirat kiadásában, Bécsben jelent meg első dadaista verseskötete Gitár és konfliktus címmel. Kassák Lajosnak volt jó barátja. Az ő segítségével 1921-ben Kassán (Košice) rendezhette meg első önálló tárlatát. Képeit az expresszionista irányzathoz sorolják.

Kitűnő nyelvérzéke volt. Fél év alatt tanult meg csehül s kitüntetéssel szerezte meg Prágában a mérnöki diplomát. Ettől kezdve ír szlovák nyelvű cikkeket is a Slovenský denník és a Slovenské pohľady című lapokba. 1922-től tagja volt

Szlovenszkói Magyar Hírlap, 1969. VIII. 3.

Pártjának, majd elnöke a Szlovák Képzőművészeti Társaságnak. A festészetben Ludo Fullát tartotta mesterének, tanítójának pedig a szintén losonci származású Galandát. Kudlák Lajos — akár csak öcsse — jó képességű hegedűs is volt. Fiatal korában, mint kiváló sportoló — atléta, tornász és ökölvívó — tűnt ki, s mindig méltóképpen képviselte az LMTE, majd a LAFC, s egyben a város színeit is. Értesüléseim szerint a jövő évben a Nógrádi Múzeum, illetve a Szabó Gyula Galéria tervez emlékkiállítást műveiből, Losoncon.

SŐLYOM LÁSZLÓ

A Biller Vjera

Fessö

l.

Ma 1919. IV ér

a. n.

Ma VII. kiall. Ent

KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

E R G Y U L A urnak,

. Bizottsága Elnökének

B U D A P E S T.

é 10-én 271 és 17-én 290 sz. alatt

Biller Vera

Szerepelt a MA grafikai kiállításán 1919 jan. ban

Szabó Júlia: A moggor akti vizmus tört. 79.

Akad. Kiad. 1971.

Biller Vjera

a MA c. folyóirat első szakaszá-
ban mint képzőművész kapcsolódott
a laphoz.

Beke László: Képzőművészet a MA tíz évfolyamában.

Kritika, Budapest, 1971. 3 (2.)

Kudlák Lajos

Szerepel a „Nyugati Forradalmi Művészet" c. Kiállításon Moszkvában a GANH helyiségeiben (1926)

Mácza János: Adatok és dokumentumok

Kritika 1968 XI. n. 38 old.

Kudlák Lajos

előtt nem idegen a képarchitektura alkalmazása.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Kudlák Lajos
festő

Az MTA Művészettörténeti Kutatócsoportja kéri mindazokat, akik Kudlák 1920-25 körüli műveiről tudnak értesítsék az Intézetet.

---: Közlemény.

Művészet, 1973, szeptember - 47.oldal

Kudlak Kajos, [ ]

A pécsi J. P. múzeum keramikusainak 1915–1925 között készült műveiről.

– : Közlemény 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. máj. 16.

Kudlak Lajos

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum szept.-ben rendezi meg Magyar aktivisták c. kiállítását. A bemutatás céljából kéri a múzeum kölcsönadásra mindazokat, kiknek tulajdonában van a művész 1915-1925 között készült műve.

Esti Hírlap, 1943. máj. 16.

KUDLÁK Lajos festő (1890, Losonc – 195 ?)

Limes, 1999/2. 85–86.

4 20* 19 21* 1 56* 18 46*
ár múlt időben

tvany Lajos Múzeumban 1981
idézetek (1991) és itt kell megemlíteni Kurtág
1992 között keletkezett műveket, illetve részleteit

vers vágóasztala (mely részben az *A. Rimbaud a*
és a *Lélek és a test*. Utóbbi konkrét utalásokkal él,
*Egy sem*hez a *Töredék* című kötetből). Ezek a saját
geket is felvillantó költemények a nyolcvanas évek
eles megálló) közvetlen formai előzményei. A saját
ggyőződés és a formák fejlődésének, az avulás
latokat teremt az életműben: bizonyos témákat nagy
nánk: a motivikusság funkcióját teljesítik – nagyon
edve." Doboss Gyula
Tandori–vonatkozása nehezebben megfejthető, mint
adalék; a címadó Paul Klee rajz felirata – für mich
s lettem én...) című versét is asszociálja. Ezúton is
m csak ennek a darabnál, hanem másoknál is sokat
kor. A későbbi esetekben is jelzem, hogy mely

KUDLÁK L

Schiller Géza megjelenteti képeit a Periszkóp c. lapban.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1986. 33 l. vielj.

KUDELÁSZ KÁROLY
1896-1973

Festő, szobrász. Művészeti tanulmányokat különböző magániskolákban, illetve a kolozsvári Szépművészeti Főiskolán végzett. Tagja volt az erdélyi képzőművészeket tömörítő érdekképviseleti társaság, a Barabás Miklós Céhnek, melynek kiállításain plasztikái, akvarelljei állandó jelleggel szerepeltek. A negyvenes évek második feléig a kolozsvári színház díszletfestőjeként dolgozott. Ekkor Nagyváradra költözött és a Körös partján telepedett le.

CÍM NÉLKÜL, 1969
papír, tus, 153x199 mm.
j.b.f.: Kudelász K. 1969
Ltsz.: K. 85.298.1.

IRODALOM

A Barabás Miklós Céh képzőművészeti kiállítása. Kolozsvár - 1943. Katalógus.

László Gyula: A kolozsvári Műcsarnok és az élő erdélyi képzőművészet szemléje. Hitel. 1943. VIII. évf., 4.sz., 243-256.o.

Bíró Béla: A Barabás Miklós Céh kiállítása. Erdélyi Helikon. 1943. XVI.évf., 12.sz., 731-734.o.

Bíró Béla: A Barabás Miklós Céh kiállítása. Szépművészet. 1944. V.évf., 6.sz., 203-204.o.

Erdélyi Képzőművészeti Szalon. Kolozsvár - 1947. Katalógus.

Murádin Jenő: A Barabás Miklós Céh. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1978.

Banner Zoltán: Erdélyi magyar művészet a XX. században. Képzőművészeti Kiadó, Budapest, 1990.

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

[illegible]

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

KUDELÁSZ Károly
Sátoraljaújhely, 1896. szeptember 16.–
Nagyvárad, 1973. szeptember 4.
Magániskolák, festő

Banner Erdély

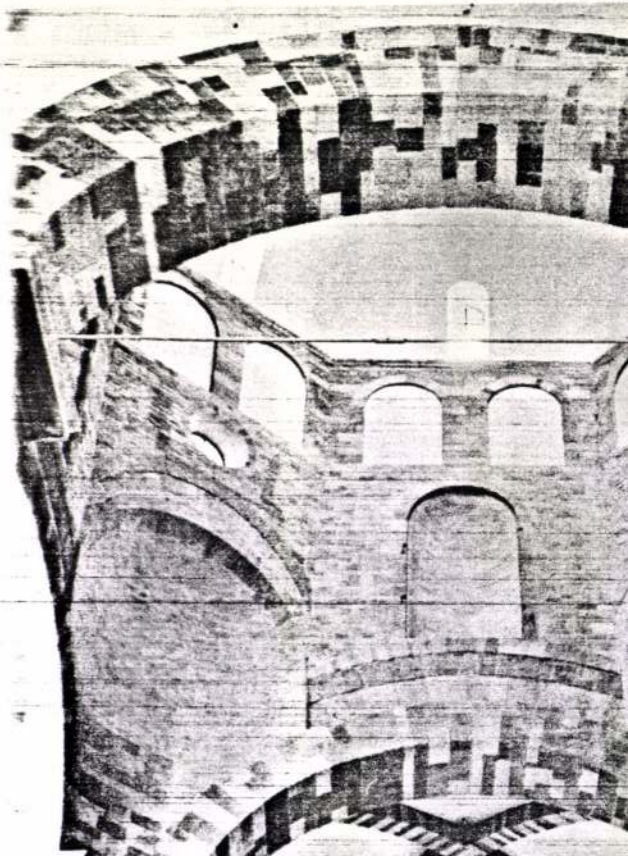

KU[illegible]I Lajos (fotó)

Nagybaracska 84 c. képe közölve : Forrás, 1985/7.sz.
Boritón

KUDELICH LAJOS: NAGYBARACSKA '84
A HÁTSÓ BORÍTÓN: KISS ÁRPÁD: MIKROVILÁG

ÁRA: 16,— FT

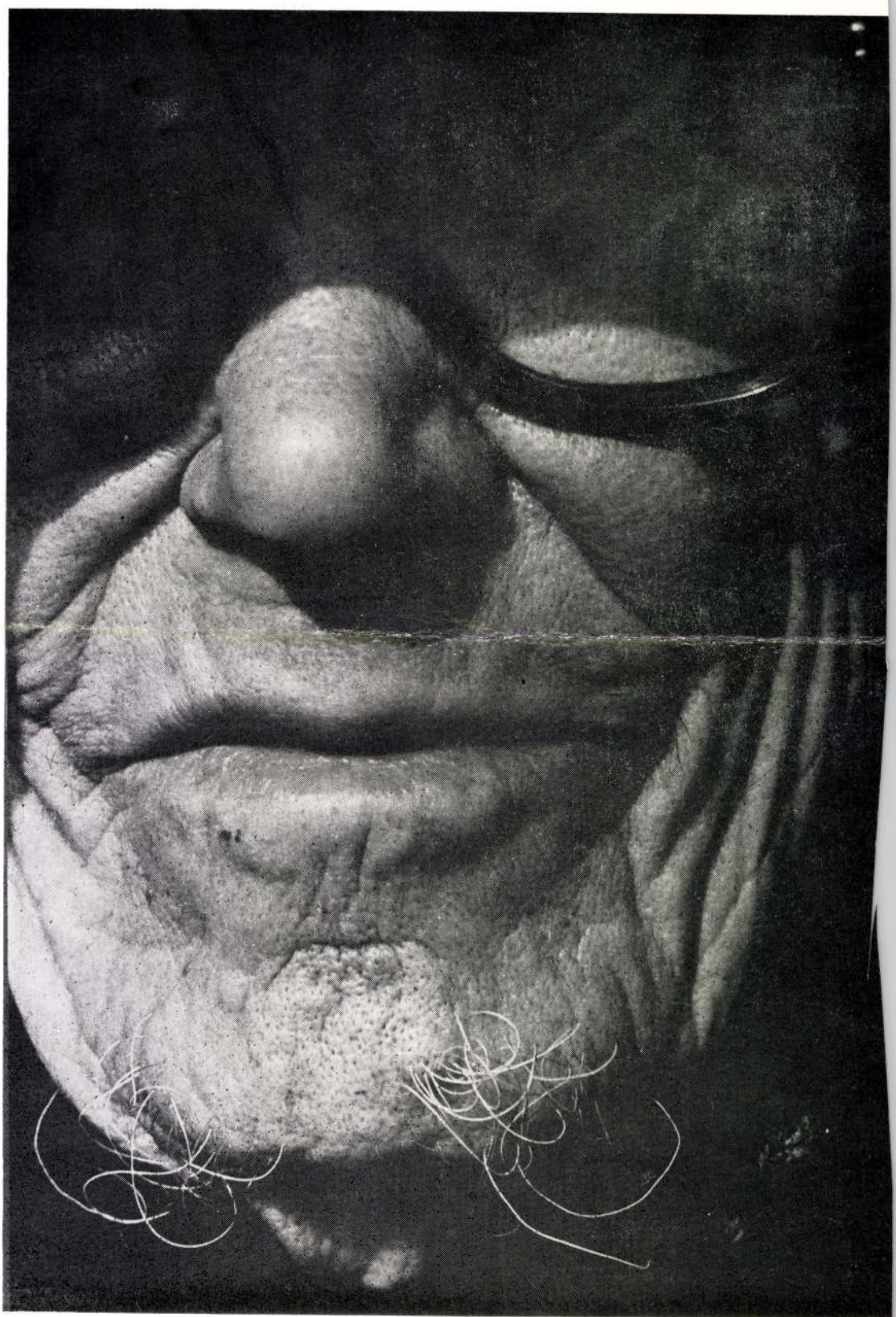

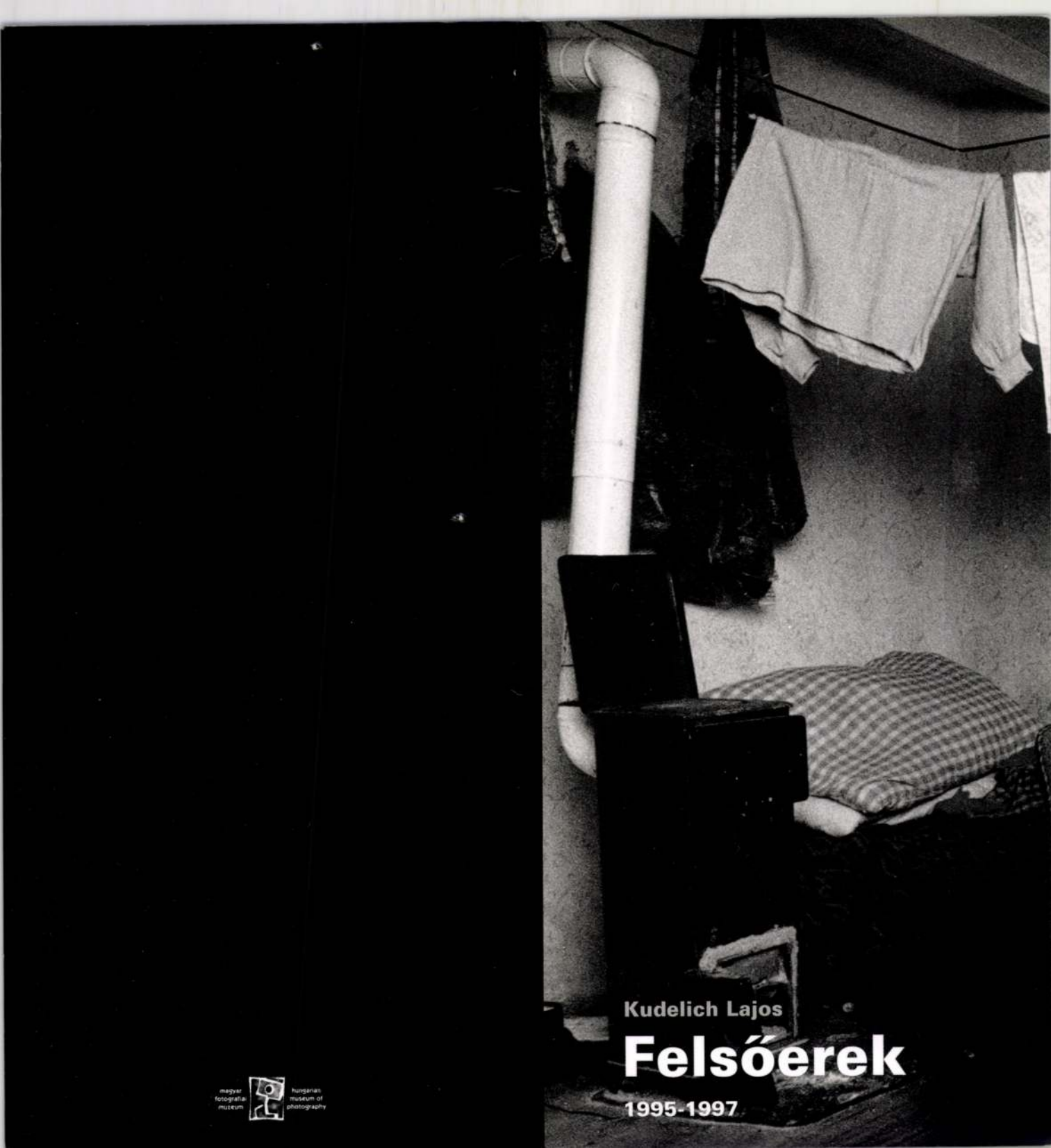

Kudelich Lajos

Felsőerek

1995-1997

magyar fotográfiai múzeum

hungarian museum of photography

Kudelich Lajos
és a
Magyar Fotográfiai Múzeum
meghívja Önt

Kudelich Lajos: Felsőerek, 1995–1997

című kiállításának megnyitójára
2002. március 8-án pénteken délután
5 órára a Magyar Fotográfiai
Múzeumba.

A kiállítást megnyitja
Buda Ferenc József Attila-díjas költő

Magyar Fotográfiai Múzeum
H-6000 Kecskemét, Katona J. tér 12.
POB 446
Tel: 36/76/ 483 221, fax: 36/76/508 259
email: fotomuz@visio.c3.hu
www.fotomuzeum.hu

A kiállítás megtekinthető
2002. április 10-ig
hétfő és kedd kivételével
naponta 10–17 óráig.

Ha valaki nem a rózsaszínben úszó országimázs-jelentésekből akarja megtudni, milyen a magyar valóság, hogyan élnek, örülnek, búsulnak egy falu lakói napjainkban, az jöjjön el és nézze meg Kudelich Lajos fekete-fehér szociofotó-kiállítását.
A szerző, bár Münchenben él több évtizede, onnan messziről is jól lát, pontosan ábrázol, igazat mond képeivel.
Mint a szociofotósok úgy általában.

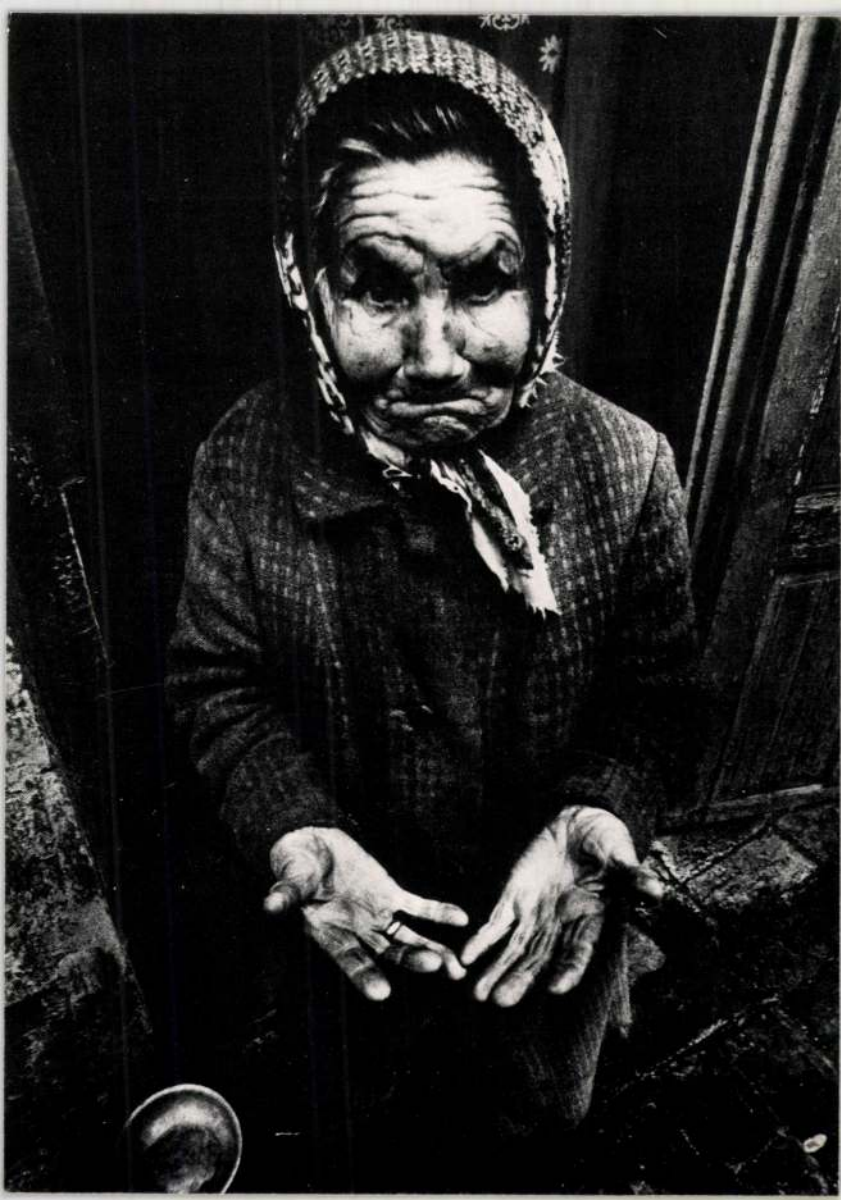

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt
Kiállítóházába (III. Lajos u. 158.)
1985. május 29-én szerdán 16 órára

BUDAPEST GALÉRIA

KUDELICH LAJOS

fotókiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:
GERA MIHÁLY, újságíró

A kiállítás megtekinthető:
1985. július 7-ig, naponta 10–18 óráig,
hétfőn zárva.

KUDELICH 2700 CEGLÉD, KOSSUTH U. 34. III. 8.

Alsónémedi Nyomda 85.228

Fotó: Déri Miklós

BUCI FELPRÓBÁLJA A SZEREPET

Színház

„Love me tender”

A Makrancos Kata Szentendrén

HA BELEGONDOLOK: TIPIKUS ALFÖLDI-RENDEZÉS EZ A MAKRANCOS KATA. ÉS EZ VOLTAKÉPPEN DICSÉRET. AZTÁN MUSZÁJ BELEGONDOLNOM ABBA IS, HOGY MIKÖZBEN MINDEN ERRE JÁRÓ KÜLFÖLDINEK SZÍVEM MINDEN MELEGÉVEL ALFÖLDI-ELŐADÁSOKAT AJÁNLOK, MERT EZ EGY VALAMILYEN SZÍNHÁZ, SZEMÉLYES KRITIKUSI VISZONYOM EHHEZ A VALAMILYEN SZÍNHÁZHOZ MINDIG AMBIVALENS, MONDHATNÁM ÚGY IS: NEM AZ ÉN KÁPOSZTÁM.

Ez az ambivalencia időnként a dühroham formáját ölti. Máskor a bosszankodását. Megint máskor a féktelen röhögését. Szóval mindig szenvedélyes, és ez azért adekvát, mert Alföldi Róbert színháza is mindig szenvedélyes. (Most a „színháza” szót ki akartam javítani „rendezésre”, mert színháza, az nincs neki, pedig kellene hogy legyen, mert már *így* is sokkal inkább van, mint egynémely olyannak, akinek *amúgy* van színháza.)

Majdnem mindegy, milyen darabot kaparint a kezébe, két úton közelít hozzá: egyrészt nagyon erősen gondol róla valamit, másrészt ezernyi geg, poén, formai ötlet jut az eszébe róla. Ezek optimális esetben egymást erősítik.

Most, a Szentendrei Teátrum és a gyulai Várszínház közösen kiállított *Makrancos Katá*jában a két vonulat egymás mellett baktat. Az egyik később bukkan fel, és olykor eltűnik. Sajnálatos módon ez éppen az erős gondolat. Az ugyanis, hogy itt

mocsokul van bánya

egy kissé érdes lánnyal, sőt személyében az egész női nemmel; méghozzá egy eléggé bunkó, tökmarkolászós pasi leckézteti őt. Ez kétségtelenül erős gondolat, de Shakespeare-nek ez a darabja nem ad hozzá elég muníciót.

Az első részt először is le kell vezényelni, ahogyan írva van. Na jó, Nádasdy Ádám nyelvén van írva, ez itt is sokat segít, de messzire nem lehet elugrani tőle. Katát be lehet hozni amolyan alternatív-vagány butikcuccban, a húgát, Biancát meg egy „szőke nő”–Barbie ötvözetben. Petrucchio jöhet motoron, bőrszerkóban, kendővel a fején, vakarózhat rogyásig, elöl meg hátul, attól függően, melyik felét mutatja a közönségnek. Bartha Andrea parádés jelmezei az utolsó szolgáig megcsinálják a figurák karakterét; a Hajdú István által játszott Biondellón egy kinőtt póló a sárga sildes baseballsapkával egész monológokat zenél, akárcsak Tóth József „kézi hajtókás” farmernadrágja, a hajdani „trapper” anyagból, tudják, belül világos, kívül sötét, visszahajtva meg a fordítottja – és akkor most kerülök egy kicsit.

Alföldi ugyanis, noha megveszekedett exhibicionista, legalább ennyire megveszekedett csapatjátékos, ráadásul abból a fajtából, aki nem takarja, hanem láttatja alkotótársait. Még a kiskorú néző is rögtön észreveszi, hogy itt meg van bízva a kollégákban, nemcsak Bartha Andreában az utolsó rojtig, hanem a Kentaur súlyos, meghatározó, játékot szervező rámpájában is, de még Király Attilában is, aki biztos ízléssel és ezernyi remek mozgásötlettel játszatja be ezt az ötletes, de nehéz teret. Alföldi megtalálta a nagyon jó Vörös Róbertet dramaturgnak – és arról nem ő tehet, hogy Shakespeare *Makrancos Katá*ja kevéssé hajlik és nagyon törik Alföldi koncepciójához.

Az első rész tehát szórakoztató; ha tízszer dől be Tóth József Pisa említésekor, akkor is az, mert tizedszerre hozzádőlnek a többiek is. Van kicsi Elvis is, „love me tender”, de most nem Hajdú István adja. A keserű üzenet a második részben mutatná magát, amikor Petrucchio már elmondta – miként többen is, erősen kiemelve –, hogy „ami az enyém, azt magammal viszem”, és ez persze a nő. Akit magától értetődően lehet addig alázni, kínozni és kirúgni a hálószobából, hogy ne csak dacból, színlelésből, hanem őszintén mondja nőnek a férfit, ha az az állat, akihez hozzá talált menni, így kívánja. Még azt is érezhetni itt, hogy ez a két ember valahol a mélyben vevő egymásra – de akkor minek az alázás. Mert ilyen az élet?

És ahogy ez lenni szokott, vannak a gondolathoz nagy jelenetek. Amikor az ütődött Grumio, Petrucchio szolgája az ételért könyörgő Kata egyetlen véletlen mozdulatától begerjedve rádöbben, hogy itt neki is lehet keresnie valamit, és, nyomában a szolgatársakkal, hajszál híján megerőszakolja a lányt. Vagy amikor az előadás végén, a híres engedelmesasszony-monológ után Murányi Tünde Katája lehúzza a kesztyűjét, hogy kezét megadóan, ahogy kell, férje lába elé helyezze – és

ez a kéz már össze van taposva,

mert ez az eléhelyezés itt állandó műsorszám. Nincs is más teendő: felmászni az asztalra, hanyatt dobni

magát és széttenni a lábát. Igaz, akkor lehet csettintéssel odainteni a pasast, tegye a dolgát gyorsan...

Csakhogy közben van még sok minden, amit nem bír átitatni ez a keserűség és düh; nemcsak a cselekmény többi szála, hanem Katának és Petrucchiónak is számos jelenete. Ilyenkor van eléggé nehéz dolga Stohl Andrásnak, és képtelenül nehéz Murányi Tündének; ő jóformán teljesen vétlen abban, hogy jelenetről jelenetre dolgozik, és nem tud egyetlen kerekded figurát formálni a lányból; annyit csak, hogy inkább így, mint férfinak lenni. Stohl ugyanis nem enged az aljas fráterből, a többiek meg hiába adják fegyelmezetten a még vacakabb – mert kispályásabb – alakokat, ez sem segít. Tranio és Gremio (a két esélytelen kérő) szerepében Tóth József és Kovács Gyula fergeteges betétben licitálnak a totális pucérságig Bianca kezére; és amikor már semmi nincs rajtuk, Tranio még azt a maradék semmit is kétszer akkorának mondja. Bátor színházi jelenet ez, nem is elsősorban a pucérság, hanem a veszedelmesen kényes túlzás miatt, de bejön: hahotázik a nézőtér, miközben ott van fölöttük Alföldi baljós tekintete, hogy hát

micsoda majmok ezek itt

még a rémes Petrucchióhoz képest is... És ilyen bátor színházi jelenet akad még néhány; a növérek is iszapbirkóznak egyet a magától értetődően ott leledző kismedencében.

Alföldi rendezésében keményen dolgoznak a színészek, semmi nyári haknimunka. Karczag Ferenc Békéscsabáról szállt be Baptista Minola szerepébe, és igen szórakoztató ez a szerencsétlen és dörzsölt flótás, akit játszik. Jöttek többen a főiskoláról, fegyelmezetten teszik, amit kell, Horváth Lili erősen hozza a „szőke nőt" Biancában, Kovács István az igazi Vincentio epizódszerepében engedelmesen hajladozik a rámpán, de még ügyesen pisztolyt is ránt, amikor úgy tartja Alföldi kedve.

Most akkor kellene egy bátor kőszínházi igazgató, aki azt mondja, többet ér ez az előadás, mint ez a pár nyári este; láthassák sokan, akik bírják ezt az Alföldi-féle színházat, meg azok is, akik nem.

Csáki Judit

Kiállítás

Életek, asztalok, utak

Kudelich Lajos: Honpolgárok

ÖTSZÖR NÉGY-ÖT FELVÉTEL, ENNYI A KIÁLLÍTÁS MAGA, VÉGIG IS LEHETNE RAJTA EGY PERC ALATT SIKLANI; CIGÁNYOK, KÖRNYEZETÜK, HÉTKÖZNAPI ÉLETHELYZETEK, VISSZAFOGOTT, SZÉP ANYAG. HA VISZONT NEM HAJT A SIETSÉG, KÖRBEJÁRUNK ÚJRA, MOST MÁR NYITOTTABB FIGYELEMMEL, KOMÓTOSAN, ÉS AKKOR MINDENFÉLE – MIK IS?, MOST MONDJUNK TARTALMAKAT?, RÉTEGEKET? – HÁTTÉRLÁTVÁNYOK LOPAKODNAK ELŐ CSENDESEN.

Alkalmas is meg nem is kiállítótérnek ez a nem túl tágas szoba, közepén a polcsorral, a mindenféle fotó-tárgyú kiadvánnyal, katalógussal. Épp csak kihagy, elkószál a figyelem, és máris lapozgatunk, kutakodunk, nahát, nahát, mennyi minden, a látható világ svédasztala. És a kiállított képek hátracsúsznak dekorációnak. De ha úgy tetszik, be is lépnek, csatlakoznak a könyvformába rögzült nagy, végleges kiállításba, kanonizálódnak szinte.

Öt ember, öt honpolgár, és a kifejezésben nem a keserű gúny lemondása bujkál, vagy nemcsak az, hanem egy másik olvasat is: honpolgár az, aki a valóságnak a saját maga sorsánál valamivel vastagabb szeletén kíván igazítani. Mondhatni, öt közéleti személy. A képcsoportokat, mint valami kartotékban, a nevük jelöli meg a foglalkozásuk. Lakatos Oszkár az Országos Cigány Önkormányzat alelnöke. Ahogy ül egy félhomályos szobában majdnem korszerű, már nem villany-, hanem elektronikus írógépe előtt. Ahogy szembenéz és magyaráz. Ahogy a hokedlin ülve töpreng, ölében füzet. Ahogy ruhát készít elő, hivatalos ügyben eljárni alighanem. Nem tudjuk, nem baj, milyen ügyet kikkel kik ellenében képvisel, s hogy tisztességgel-e. Azt érezzük csak, hogy túllépett a magánléten, kirekedt belőle, és most valami köztes helyzetbe sodorta a dolga.

Oláh Mara, a naiv festő valamennyi közül a legerősebb, leghatározottabb egyéniség, sugárzik belőle az érzéki magabiztosság, akár főz (a kés mellett harapófogó), akár hajat szárít törülközőturbánban a tükör előtt. Körülötte a képei, velük lép ki a külvilág elé. Nagy Rudolf, a falusi alpolgármester hegeszt, almoz két sovány tehén segge-farka alól, talicskát tol, családja köréből néz kifelé, a lencsébe, de hiába, onnan, mi tudjuk, hogy kifelé van dolga: tisztsége van. Egy vállalkozó, egy bűnmegelőzési előadó, haláleset, presszó, faluvégi kertszöglet szalonnasütő – netán grillező? – hellyel, tessék megnézni, nem mondom tovább.

Szomorkásan, kedvesen egyszerű, máshol szegényes környezetek, a tevékenység, az igyekezet mellékes pillanatai. Nehéz és hosszú a feltörekvés, az emancipálódás útja az akarástól a befelé forduló konokságon át a jognak az ő szeszélyesen terített – és nem is svéd, bár aki kapja, marja – asztaláig, ide többet tálaltak, amoda meg kevesebbet. Ilyesvalami a sugallat. A fáradságos, végeláthatatlan, de mégis egy végességet, az életet felőrlő kitartás mélabúja.

Fotó: Narancs

Kudelich Lajos voltaképpen a legklasszikusabb szociofotó utóvédharcosa. Tanyasinyomor-képekkel kezdte, Bajorországban landolt, az épphogy befogadottság sivár és magányos minimálboldogságába szorult menekültek bemutatásával folytatta. Mégiscsak jó, hogy ott az a sok katalógus, benne a kiállításban vagy a kiállítás meghosszabbítva bennük. Ott látni az ő korábbi dolgait is, a menekültképek egyikén a családjával együtt, bő tíz évvel ezelőtt ő maga. Egy kövérkés, csöndesnek tűnő negyvenes ember, egy befelé élő, már-már morc hallgatag. A *Sozialwohnung*ban, amit a menekülteknek utaltak ki akkoriban, vagy tán nem is lakás az, hanem csak családnak kijáró szoba a menekültszállón, sivár bútorzattal, varia, made in Western Germany. Ameddig akkor eljutott. Ott él ma is, a félútnál talán már tovább, hiszen miért onnan jár vissza ma is ide, fényképezni, megérteni cigányokat? De ez nem is olyan érdekes, látni változatlanul képes, a távolság a látását nem tompította blikkfangosabbra, érlelte inkább. Kevesebb a felháborodás, kevesebb a tiltakozó düh, több a finomabbra szűrt odafigyelés, a kíváncsiság, hogy ez meg az az ember a maga összetett, nem szörnyű, csak nehéz helyzetében pontosan milyen. Nem az elfogadhatatlant illusztrálja, hanem az út apró részletei érdeklik, az úté, amelyik onnan elvezet. Nem tudni persze, hogy hova.

Kovácsy Tibor

Magyar Fotográfusok Háza, nyitva szeptember 10-ig, hétköznap 14–19, hétvégén 11–19 óra között

World Music: elmenni

SZÓ NÉLKÜL ÖT ILYEN LEMEZ MELLETT TELJESEN NONSZENSZ FELVETÉS; LEGFELJEBB AZ A KÉRDÉS, VÉGZETES MULASZTÁST KÖVET-E EL, AKI ENNEK DACÁRA IS LEMOND RÓLUK.

CAFÉ BRASIL
Ha már egyszer, az utóbbi években, újra terítékre kerültek a kávéházi muzsikák, a brazil choro sem maradhatott ki. Még éppen időben, hiszen alig-alig lehetett hallani; kivált ezen az égtájon merült feledésbe, az európai szalonzenékhez kötődő gyökerei ellenére. A choro zamatában ugyanis jól érződik a múlt századbeli kivándorlókkal érkező polka és valcer is, ezt szőtték át az afrikai és brazil ritmusok, s ennek harsányabb változataként született meg a samba, utóbb.
A *Café Brasil* albumon szakállas és ifjabb mesterek játszanak együtt a choro alapvetéseiből. Pixinquinha, Paulinho de Viola, Jacob do Bandolin, szóval az örökzöld szerzők darabjait – ha nem túlzás egy kevéssé közismert műfajról ilyet állítani. Főképp gitárokat és mandolint hallunk, alkalmuk adódik számottevő improvizációkba is bonyolódni, de ettől még nem borul el az uralkodó könnyed széljárás; panaszra legfeljebb az óceán és a friss kávé illatától átjárt bárok hiánya miatt lehet okunk. *(Teldec/Warner, 2001)*
★★★★

SZILVÁSI GIPSY FOLK BAND: HA MEGFOGOM AZ ÖRDÖGÖT...
Ez a koncertlemez a legjobb formájában érte utol a roma folk élvonalához zárkózott Szilvási zenekart. Kedvező légköri-hangulati viszonyok uralkodtak, s az alapjáraton gitáros-kannás népzenei feldolgozásokhoz klarinétos-hegedűs-bőgős vendégek illesztették a magukét. Nélkülük pedig nem szívesen képzelném el ezt az anyagot, hiszen éppen a folkos és vendéglátós cigányzenei hagyomány könnyed ötvöződése az, ami valóban markánssá és élvezetessé teszi. Közel hatvan, egyenletesen jó minőségű percre futotta így, mégsem gondolnám, hogy nincs továbblépni való: a Szilvási zenekar egyelőre adós maradt azzal az érzelmi telítettséggel, amelytől (közben) ellenállhatatlanul cigánynak érezhettem volna magam. *(Fonó Records, 2001)*
★★★★ alá

ARABIC GROOVE
Az arab név megint szép lett, méltó. Az észak-afrikai kazettapiacokon szolgáló névtelen hősök közül az utóbbi években a mennybe masíroztak páran, s ha istenekről nem is, csillagokról minden további nélkül beszélhetünk. A popzene csillagairól, persze, de e megszorítás dacára azért elmondható, hogy kitűnt egy új nemzedék, amely éppúgy bálványozható, mint a (nyolcvanas évekre kihalt) klasszikus dalnokoké.
Ez a Putumayo-válogatás nem feltétlenül jobb az égbolt hasonlatos feltérképezéseinél, inkább azzal kedveskedik, hogy immár egy csomó név előre köszön: a libanoni Dania, az egyiptomi Amr Diab, a marokkói Sawt El Atlas lassan éppoly megbízható ismerősünk, mint az egyiptomi-angol Natacha Atlas vagy az algériai Khaled, aki alig három hete, hogy nálunk. Ugyanakkor bővül is a kör: nekem például az algériai Abdel Ali Slimani és a marokkói Abdy után kell ezután, ez után megfordulnom – és hát várható-e több egy ilyen tánclemeztől két emlékezetes fordulatnál? *(Putumayo/IndieGo, 2001)*
★★★★ és fél

ELEFTHERIA ARVANITAKI: BROADCAST
Eleftheria Arvanitaki, Görögország legnépszerűbb énekesnője a rembetika-revivalben élenjáró Oposthogromiki Kompaniában tűnt fel, majd a szólópályát választotta a nyolcvanas évek közepén. Kirívóan érzékeny, éterikus hangja elsősorban a lassú szívszorításokkal hagyott mély nyomot, s ez most sincs másképpen, még ha afféle változatosságra törekedett is, amilyenre egy zenés rádióműsornak kell. Az elmúlt tíz évben hozzánőtt szerzőpár, Ara Dinkjian és Mihalis Ganas mellé így kerülhetett színesebb görög merítés, sőt a szenegáli Ismael Lo és a portugál Dulce Pontes egy-egy szerzeménye is, de mondom, akkor járunk a legjobban, ha Pireusz kikötője és emlékei mellett maradunk. Mégiscsak ott adódik a legtöbb esély, hogy Eleftheria mélybe merült melankóliájába beleborzonghassunk. *(Universal, 2001)*
★★★★

YAT-KHA: ALDYN DASHKA
A végén kezdem: aki egy az egyben azt a Yat-Khát szeretné hazavinni, amit a Szigeten ismert meg, inkább ne tegye a magáévá ezt az albumot. Olyan Yat-Kha nincsen, ezen pedig az előző felállásában rögzített dalok hallhatók. Kilenc éve követem az ultrabassz hangú „torokénekes", Albert Kuzevin lépéseit, én már beleszoktam: mire kijönnek a felvételei, máshol jár. Így eshetett meg, hogy míg e lemezen inkább a tradicionális pengetős hangszerek uralta távolságtartó folkrock hallható, Óbudán már tuvai vérmetált zúzott új társaival. Ha az isten is úgy akarja, készül majd ilyen anyaga is, de aláhúzom, ez az *Aldyn Dashka* másmilyen. Hát így. Ám ha ezzel együtt is, hát ne vegyék e korongot rossz néven – ráadásul jobb is a Yat-Kha korábbi dobásainál. *(Yat-Kha, 2001)*
★★★★

Marton László Távolodó

Magyar ugaron

A veszett fejsze nyel

■ **Sajó László: Éjszakai járat** Aki rendszeresen olvassa a Narancsot, annak Sajó Lászlóról képe kell legyen. Nos, e kép alapján egy pillanatig sem kétséges, hogy írásai – egotripjei – lírára hangszerelt darabok. Persze nincs ebben semmi meglepő – abban lenne, ha mondjuk Aczél Endre modorában írna világpolitikai elemzéseket –, szerzőnk 1986 óta jelentkezik verseskötetekkel, mondhatnánk úgy is, költő, ha ennek a mesterségnek lenne még valami jelentése.

Idén megjelent karcsú kis kötete (lehet manapság másféle egy verseskötet, mint *karcsú kis*?) a hetedik a sorban. Olcsó, viszont kihagyhatatlan: a hetedik te magad légy. Mármint Sajó, ő maga. Meg a légy. Ez persze evidencia, pedig ha hivatkozunk, szerencsésebb példa az *Egy bús férfi panaszai*. Annál is inkább, mert a kötet egyik legfontosabb darabja az *Egy bús férfi (öncenzúrázott) panaszkönyvéből*: „ha már megvan ez a rohadt / hagyd bekapcsolva a mobilodat / a többit elképzelem / kanapén fotelban szőnyegen / (utóbbit különösen szereted) / a lényeg hogy nem velem". És így tovább nyolcvanhat oldalon át. Kosztolányiból úgy hetven évvel később mi más maradhatna, mint a *kosz*.

Az *Éjszakai járat* igazából *a* záróra, egy vérfagyasztóan hiteles magyar férfialkony, a lövés előtti csend – rímekbe szedve. Ráadásul az első olyan kötet, amely a műbőr foteles, utasellátócsokis, szécsipálos, lábszagú magyar nosztalgiázást végre arra használja, amire való: a nyomor definíciójaként. *(Osiris, 2001, 980 Ft)* ★★★★★ és feles

■ **Egymillió fontos hangjegy** Sebaj, nosztalgiázzunk tovább! A hetvenes évek közepétől szombat esténként a Magyar Televízió egy teljes negyedórát szentelt a magyar popipar legnagyobb vitézeinek bemutatására. Emlékszem, osztálytársaimmal úgy vártuk ezeket az szombat estéket – 10-13 éves korunkban –, mint atyáink a fizetésnapot, és hetekig beszédtéma volt, ha olyan zenekarok bukkantak föl – magunk közt szólva, elég ritkán –, mint az Omega, az LGT vagy a Piramis. Persze látvány is volt, de még milyen! Fényorgona, villózó grillcsirke-lámpa, Szűcs Judit aranyszínű lurexnadrágban, Korda György lila bársonyszmokingban. Esküszöm, ha azt mondják, ezt a műsort CIA-ügynökök csempészik be dupla fenekű bőröndben, még azt is elhittük volna. Merthogy addig csak Táncdalfesztivál volt meg Zenés ajándékkosár Kelet-Berlinből.

Most, hogy a Filmmúzeum jóvoltából ismét megkaphatom a magam *Egymillió fontos hangjegyét*, egy kicsit azért összeugrik a gyomrom, és arra gondolok, tényleg ezt érdemlem? Meg arra, hogy az eddig felhőtlennek tűnő gyermekkorom valójában igen nehéz lehetett, ha ezt a szart maradéktalanul meg tudták velem kajáltatni. És nem csak velem. Aztán végszóra felbukkan szegény Ihász Gábor, és Roy Orbisonnak öltözve arról énekel, hogy múlnak a gyermekévek, nincs visszaút.

Persze ha nekem összeszorul a gyomrom, mit érezhetnek azok, akik szereplői voltak a show-nak? Mert az *Egymillió fontos hangjegy*ben néha csuda dolgok történnek. A múlt héten például Komár Lászlót láttam mint „őszinte kőkemény" rockénekest. *(Filmmúzeum)* ★★★

■ **A leggyengébb láncszem** Úgy három évvel ezelőtt, a kereskedelmi televíziózás hőskorában láttam egy *véleményes* műsort (*Mélyvíz*?), amelyben az akkor üstökös-üzemmódra állított Máté Krisztina arról beszélt, hogy tudja és megérti: ha műsorának nézettsége csökken, akkor bizony ő is repül. Esetleg még azt is hozzátette, ez így van jól.

Valószínűleg azért maradt meg bennem ez a hozzászólás – nem úgy, mint a többieké, az úgynevezett szakembereké –, mert megkérdőjelezhetetlenül őszintének és hitelesnek tűnt. Pedig a *Forró nyomon* című műsort kezdetektől fogva szocioburleszknek tartottam, műsorvezetőjét pedig hatásvadász karrieristának. De talán épp ez a lényeg. Mármint hogy Máté Krisztina nemcsak hús-vér embernek, de kimondottan független személyiségnek is tűnt.

A leggyengébb láncszem című, kvízjátéknak csúfolt nézővadász nyomor után azonban leszögezhetjük: nem az. Túl azokon a szerencsétlen flótásokon – mármint a játékosokon –, akik önként és dalolva csinálnak hülyét magukból a nyilvánosság előtt, talán éppen ez a legszomorúbb, hogy Máté Krisztináról lesír, ő csupán egy alkalmazott, egy katona vagy éppen hadifogoly, nevezhetjük akárminek. A lényeg, hogy köszönő viszonyban sincs a függetlenséggel. Mondhatjuk, legyen ez az ő baja. Az viszont már sokkal nagyobb baj, hogy túlnyomórészt az ilyen alkalmazottakról szól ma a magyar televíziózás. És innentől kezdve tökmindegy, mi van a háttérben, politikai manipuláció vagy gazdasági érdek, sógorkomaság vagy mutyizás, mert a szolga mindenütt szolga. *(TV 2)* ★

■ **Cigánydomb** A helytörténeti dolgozatok általában rossz minőségű papírra készült, raszteres fotókkal illusztrált kiadványok. Mégis a legnagyobb bűn lenne silányt emlegetni, sőt az ilyen munkáknak felbecsülhetetlen értékük van, hiszen a nagy nyilvánosság számára érdektelennek tűnő dolgokról szólnak, így aztán szerzőik is legtöbbször csupán a „szorgalmi úton" haladnak, nem fizeti ki őket senki, sőt nem is szándékuk benyújtani a számlát. Egyezzünk meg abban, hogy a helytörténeti dolgozatokat többnyire gyakorló lokálpatrióták jegyzik a legváltozatosabb rétegekből: egy vidék, település vagy akár egy „környék" megírását lelkes állatorvos, leszázalékolt falusi tanító vagy éppen partra vetett téeszfőkönyvelő éppúgy elvégezheti, mint egy unatkozó polgármester-helyettes.

A műfajt eddig kizárólag írott formában ismertem, de most, hogy láttam Kovács Bodor Sándor

1999-ben készült, *Cigánydomb* című háromrészes dokumentumfilmjét, egyértelmű, van másik, ugyanúgy járható út is.

Kiállítását tekintve a *Cigánydomb* ugyanolyan olcsó, mint írott társai, sőt tele van azokkal a filmes megoldásokkal (rosszul kiválasztott, közhelyes vágóképek, „vakuzás" vágáskor, lassított felvételek, hatásvadász zene stb.), amelyek sírba kergetnek egy „profi" dokumentumfilm megtekintésekor. De

MDK

Kudelka építész

Magánép. eng. Bp. Építő Ipar, 1910.jun.26. 267 l.

MDK

Kudelka és Simó

Tér és Forma. 1936. 12. sz.
350.l.

Kudelka Ármin

építész

Fájdalommal megtört szívvel jelentjük, hogy

KUDELKA ÁRMIN

okl. építészmérnök, tart. tüzérszázados f. hó 11-én életének 58 évében rövid szenvedés után elhunyt.

Temetése f. hó 13-án délben 1 órakor lesz az óbudai izr. temetőben.

Özv. Kudelka Arminné szül. Klein Aranka felesége. Edith leánya. János volt fia. Schillinger Dragutin veje. Testvérei és rokonság.

Budapest, 1939. III. 12.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Hétfő Reggel

1939. márc. 13.

Kudelka Armin

épitész

szül Budapest 1881

oklevelet nyert 1904

Mérnöki egyetem 12 l.

10267.

tezével a háttér felé mutat, hol
, vértbe öltözött s köpenyét bal-
kép alatt három sorban:

ron Bussy-Rabutin
mmandirender Kayserl.
iebenbürgen.

12.6:8.8 cm.

900.
40.

Kudelka Ármin

okl. műépítő Bpest.

1898/99-ben végezte az alábbi iskolát

Jánosi II. ker. reálisk.

12 i. l.

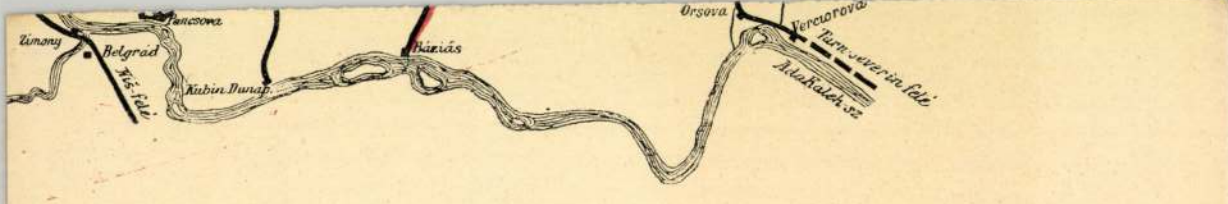
Zimony
Belgrád
Pancsova
Kubin Dunap.
Báziás
Orsova
Verciorova
Turn-severin felé
Adakaleh sz

Kudelka György

Kudelka György és Simó Gábor
okl. építész és építőmester, II.
Batthyány-u. 12. 0158-034

Bptávb 1940 szept.

KÉSZPÉNZZEL-BÉRMENTE
942 APR 28 17.
B
BUDAPEST 5 B.

entiványi Gyula úrnal

Bp.

IX. Höggyés Endre u. 10.

MDK

Kudelka György épitész

Tér és Forma 1937, 199 l.

Kudelka György építész M.D.K.

56 éves korában elhunyt

Halálozás

Magyar Nemzet 1964. május 6. 6.1.

Kudelka György, építész MDk

56 éves korában elhunyt.
Temetése máj. 7-én.

– : Halálozás 11

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. máj. 6.

Kudelka György és

Simó Gábor

nincs épitészek

véd

K

Tér és Forma

1937. 199. l.

(Bérház a Batthyány-utcában. Attila-utca 55. sz. bérház bejárata, képekkel és alaprajzokkal.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kudelka György építész

Tér és Forma 1937. 193.-200

Béchán a Balthyányi utcában

Kudelka Zarab

épitész

1905/6 Budapest

Kudelka Jakab

Építő Ipar

1910. 435. l.

† **Kudelka Jakab** építőmester f. hó 22-én váratlanul meghalt 37 éves korában. A korán elhalt kartárs egyike volt a budapesti előkelő építőmestereknek, aki képzettségével és nagy buzgalmával máris szép eredményeket mutathatott föl; koporsójára a Magyar Építőmesterek Egyesülete koszorút helyezett, és a temetésén is sok tag vett részt. Nyugodjék békével.

Rudelka és Simó

Bérhár az Attila
utcában Budapesten
Repr.

Tér és Forma
1936. 350. l.

IDK

Kudelka Jakab,

86064. Kelenföld 1396o§1. 3 db. 3 em. ház.

Uj épitk. nyert eng.-T:. MP-IP. 43.sz. 1909 okt. 24.

396. l.

376. L.

Kudelka Jakab,ep mDK

99o56. Ujlaki tégla és mészégetö r.t./V.Akadémia u.9./ a III.Bécsi-ut 4435 hrsz. a istállók.xxx

Na gánépitési engedélyek Budapesten.- Váll.Közl. 19o6. máj.23. 6.1.

Kudelka Jakab építész

M. Építőmesterek...szövetkezete. Építő Ipar, 1909. nov. 14. 426. l.

MDK

Kudlik főmérnök

Államvasutak pesti málhasaktár

Terév. Nyug. p. n.

1866. – Nem. eng., tűzvenélyes

MDK-A-II-1/2496.

MDK

Kudlik főmérnök

Államvasút, 2 fedett perron

Teréz, Vasutállomás

1867. I. alapr. 3 metnet, Oklopláboratok

II. helyszínr.

MDK-A-II-1/2582.

MDK

Kudlik főmérnök

Államvasut, felvételi épület és őrház

Kőbánya, állomás

1866.- 3 homlokat, ömes alapr., 4 metnet, őrház ömes terv.

MDK-A-II-1/2334.

MDK

Kudlik főmérnök

cs. kir. szab. államvasutak, raktárnagyobbítás

Kőbánya, vasutallomás

1865. Homlokzat, alapr, metszet

MDK-A-M-1/1958.

MDX

Kudlik Ádám

hangmérnök

Közlezrkiáll

1271

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Kudlik Ádám

cimbalomkészítő

Szabadka

l.

Ezredeveskiáll

I. B. 26. l.

18

Kudlik Derső

Művészet 1911. 390

Árak

Bergamann A Utódo

Kudlik Ignác

Kőmíves m.

1847-49

l.

Faragó Bálint: A mezőtúri ref. egyház története 1530-1917-ig. Mezőtúr, c. n. 96. l.

M E G H

az Istitutó di Ştudi Romani Ma

Országos Bizoţtsága / IX.Hőgyes Endre

f.év junius 26.napján d.u.

a l a k u l ó k ö z

Tárgysorozat:

1, Az előkészitő bizotts

2, A tisztikar és a vála

3. Esetleges inditványok

MDK

Kudlik János főmérnök

Államvasutak 5. sz. őrház

Kültelek, losonczi vasut betorkollásánál

1864.- Homlokrat, fut. alapr., metszet

MDK-A-II-1/1684.

MDK

Kudlik József főmérnök

délkeleti államvasút, vízvezetéki csatorna

Nyug. p.-n.

1867. - Alapr.

MDK-A-11-1/2946.

13 - 1064

MDK

Kudlik József főmérnök

Vasuttársaság őrháza

Kőbánya, Csömöri ut.

1863.- Homlokrat, fut alapr., metszet

MDK-A-II-1/908.

kudlik József térképész

Gál 1989 3o.p. No.31. 1342

Institutum Geometricum
II. éves hallgatója

MDK

Kudlik Mátyás, műantalos (kisújnállás)

1909. Závorfa könyvszekrényt (saját terv.) állít ki (4. l.)

Ernstplakettet nyer (10 exp.)

A debreceni iparműv. kiállítással. Debrecen, 1909, ~~[illegible]~~.

4,

Kudlik Károly

hangszerüzeme

alapitva 1889-ben

SZABADKÁN

I. ker. Tompa utca 8. sz. (A főposta mellett)

Készit: Gitárokat, mandolinokat, a hires szabadkai tamburákat stb. stb., valamint a „Tigris" védjegyü fonott acél hurokat gitárra, mandolinra, tamburára, cimbalomra, zongorára stb. stb.

Árjegyzék

KUDLIK KÁROLY

HANGSZERÜZEMÉBŐL

Alapittatott 1889-ben **SZABADKA** Tompa utca 8

2.

Nyomatott: Cservik András könyvnyomdájában Szabadka, Batthyányi-u. 2

T. c.

Van szerencsém ezennel megküldeni sajátkészitményű OLASZ valamint HAWAI gitárjaimról, azonkivül mandolinjaimról és azok alkatrészeiről összeállitott árjegyzékem.

Hangszereim több mint 50 év tapasztalatai alapján szakemberek gondos munkájával készülnek. Szállitást megelőzően minden egyes hangszer át lesz vizsgálva s csak kifogástalan állapotban lesznek szállitva.

Mint szakértő örömmel állok n. b. vevőim rendelkezésére esetleges felvilágositásokban.

Szállitási feltételek:

Az árak helyt raktár minden kötelezettség nélkül értendők. Csomagolást önköltségben számitom fel, de vissza nem veszem. A szállitási költség a megrendelőt terheli.

Nemtetszés esetén a hangszert kicserélem.

Per esetén a szabadkai m. kir. törvényszék illetékes.

Gitárok

Minden egyes gitár

tökéletes kézi munka

Szép kidolgozás! | Kellemes hang!

Gitárjaim előnye, hogy bármikor HAWAINAK is átalakitható

Szám		Pengő darab
	Kis model	
II-1	Jávorfából beszegett tetővel barna szinben	
II-2	Jávorfából celluloidal szegett tetővel barna vagy bordó szinben, erős géppel	
II-3	Ugyanaz teljesen feketére lakkozva	
II-4	Habosjávorból a luk körül és a tető széle szép izlése berakással diszítve	
II-5	Feketére lakkozva, tető és hát fehér celluloidal szegve a kottalap izlésesen diszitve	
	Olasz model	
II-10	Jávorfából egyszerű kivitel sötétbarna szinben	
II-11	A luk körül dupla berakással, világosbarna szinben	
II-12	A tető celluloidal szegve barna vagy bordó szinben	
II-13	Ugyanaz teljesen feketére lakkozva, erős géppel	
II-14	Feketére lakkozva, tető és hát fehér celluloid berakással szegve a kottalap izlésesen diszitve	
II-15	Habosjávorból szép izléses berakásokkal	
II-16	Mahagoni vagy paliszanderfából diszes kivitel	
II-17	Rózsafából pazar diszitéssel tömör nehéz géppel	
	Nagy model	
II-20	Jávorfából sötétbarna satirozással, réz géppel	
II-21	Jávorfából bordó satirozással celuloid szegéllyel	
II-22	Válogatott jávorfából felül fehér celluloidal szegve teljesen feketére lakkozva	
II-23	Ugyanaz alul és felül fehér celluloidal szegve, gazdagon diszitve, szépen kidolgozott húrtartóval	

A fenti gitárok 7 húrral 10%-al drágábbak!

Kérném, hogy ezen árjegyzéket megőrizze és barátainak, valamint ismerőseinek bemutatni szíveskedjék.

Hawai gitárok

Pengő

A hawai gitár kellemes melodikus hangja miatt az utóbbi időben igen nagy keresetnek örvend. Térdre fektetve, ülő helyzetben játszanak rajta. A balkéz hüvelyk és mutató ujj közt levő acél sinnel a hang magasságát változtatjuk. A jobb kéz hüvelyk, mutató és közép újjon levő gyűrűk segitségével szólaltatjuk meg a hurokat, amiáltal szép melodikus hangokat tudunk elővarázsolni. **Bárki, egész rövid idő alatt elsajátithatja a hawai gitáron való játszást.** Hangolása a fonott húrtól a sima felé a következő: E — A — E — A — Cisz — E.

Speciál kis model

darab

II-25 Jávorfából teljesen barna vagy bordó szinben a tető fehér celluloidal szegve, izléses kivitel ... ...
II-26 Ugyanúgy szegve, teljesen feketére lakkozva ... ...
II-27 Teljesen feketére lakkozva diszes kivitelben ... ...
II-28 Rózsafából, gazdagon diszitve pálma húrtartóval ...

Eredeti HAWAI model

II-30 Jávorfából sötétbarna szinben egyszerű kivitel ... ...
II-31 Jávorfából teljesen barna vagy bordó szinben, felül celluloid szegéllyel, erős géppei ... ...
II-32 Ugyanúgy szegve, teljesen feketére lakkozva ... ...
II-33 Teljesen feketére lakkozva diszes kivitelben ... ...
II-34 Mahagóni vagy paliszanderfából gazdagon diszitve
II-35 Rózsafából nikkelezett pálma húrtartóval tömör nehéz géppel, kiváló jó hanggal.

Hawai gitárjaim olasz vagy spanyol gitárnak is átalakithatók.

Ujdonság! Ujdonság!

Hangfelvevő készülék

(szabadalmaztatva)

Zenei körökben szenzációs ujdonságként hatott ezen hangfelvevő készülék, mely a hangszerből csak a hangot és semmi zajt-zörejt fel nem vesz.
Ezen szabadalmaztatott találmány felszerelhető mindenféle gyártmányú gitárra, mandolinra, hegedűre,

Pengő

csellóra stb. stb. Egy vezeték segitségével Ön otthonában vagy bárhol egy olyan rádióba kapcsolja be, melynek gramofon átkapcsolása is van s minden további nélkül 50—100-szoros erősségű hangot kap, melyet a mostani kiadású rádióknál alkalmazott hangszinezővel emelhet vagy sülyeszthet. Ezáltal még **eddig soha el nem ért hangerősséget és hangszint kaphat.**

A szegedi ipari kiállitáson 1941. junius 7—16-án lett bemutatva óriási siker mellett.

Megrendelési száma II-40 ... ... —

Felszerelés végett a hangszert kérném hozzám beküldeni

Hurok

„TIGRIS" védjeggyel ellátott húrok a létező legkellemesebb hangú és legtartósabb acélhúrból vannak. Privátok épúgy mint nagyobb zenekarok a legnagyobb elismeréssel szólnak a húr jó minősége mellett, melyek nagy választékban vannak mindennemű hangszerre.

Gitár hurok garnitúránként

II-45	Egyszerű olcsó kivitel	
II-46	„Elite" védjeggyel	
II-47	„Tigris" sárga rézzel fonva	
II-48	„Tigris" ujezüsttel fonva	
II-49	Speciál ujezüst csiszolva	

Egyszerű olcsó kivitel

II-51	E-1 sima acél hur gombbal	
II-52	H-2 sima acél hur gombbal	
II-53	G-3 ezüstözött átfonással	
II-54	D-4 ezüstözött átfonással	
II-55	A-5 ezüstözött átfonással	
II-56	E-6 ezüstözött átfonással	

Pengő darab

„Elite“ védjeggyel

II-61 E-1 sima acél végén bojttal
II-62 H-2 sima acél végén bojttal
II-63 G-3 ezüstözött átfonással
II-64 D-4 ezüstözött átfonással
II-65 A-5 ezüstözött átfonással
II-66 E-6 ezüstözött átfonással

„Tigris“ védjeggyel

II-71 E-1 sima acél végén gombbal
II-72 H-2 sima acél végén gombbal
II-73 G-3 sárgarézzel fonva
II-74 D-4 sárgarézzel fonva
II-75 A-5 sárgarézzel fonva
II-76 E-6 sárgarézzel fonva

„Tigris“ védjeggyel

II-81 E-1 legfinomabb „Tigris“ acél
II-82 H-2 legfinomabb „Tigris“ acél
II-83 G-3 tisztacsengésű újezüsttel fonva
II-84 D-4 tisztacsengésű újezüsttel fonva
II-85 A-5 tisztacsengésű újezüsttel fonva
II-86 E-6 tisztacsengésű újezüsttel fonva

Speciál csiszolt újezüst

II-91 E-1 tisztacsengésű acélból selyem disszel
II-92 H-2 tisztacsengésű acélból selyem disszel
II-93 G-3 csiszolt újezüsttel fonva selyem disszel
II-94 D-4 csiszolt újezüsstel fonva selyem disszel
II-95 A-5 csiszolt újezüsttel fonva selyem disszel
II-96 E-6 csiszolt újezüsttel fonva selyem disszel

Hawai gitár hurok garnituránként

II-100 Vörösrézzel font „Tigris“ acél
II-101 Sárgarézzel font „Tigris“ acél
II-102 Ujezüsttel font „Tigris“ acél
II-103 Speciális újezüssttel font acél selyem diszitéssel

A „TIGRIS“ védjegyü hurok minden kivánságot kielégitenek

Pengő
darab

Hawai gitár hurok

II-111 E-1 sima végén gombbal
II-112 Cis-2 sima végén gombbal
II-113 A-3 sima végén gombbal
II-114 E-4 vörösrézzel fonva
II-115 A-5 vörösrézzel fonva
II-116 5-6 vörösrézzel fonva

II-121 E-1 sima végén gombbal
II-122 Cisz-2 sima végén gombbal
II-123 A-3 sima végén gombbal
II-124 E-4 sárgarézzel fonva
II-125 A-5 sárgarézzel fonva
II-126 E-6 sárgarézzel fonva

II-131 E-1 legfinomabb „Tigris“ acél
II-132 Cisz-2 legfinomabb „Tigris“ acél
II-133 A-3 legfinomabb „Tigris“ acél
II-134 E-4 tisztacsengésű újezüsttel fonva
II-135 A-5 tisztacsengésű újezüsttel fonva
II-136 E-a tisztacsengésű újezüsttel fonva

II-141 E-1 tisztacsengésű acélból selyem disszel
II-142 Cisz-2 tisztacsengésű acélból selyem disszel
II-143 A-3 tisztacsengésű acélból selyem disszel
II-144 E-4 speciális újezüsttel fonva selyem disszel
II-145 A-5 speciális újezüsttel fonva selyem disszel
II-146 E-6 speciális újezüsttel fonva selyem disszel

Olasz és hawai gitár gépek

II-150 6 csapos réz kerékkel fehér gombokkal
II-151 6 csapos réz kerékkel nikkelezve
II-152 6 csapos réz kerékkel tömör nehéz kivitel
II-153 7 csapos réz kerékkel fehér gombokkal

Gitár gombok

II-155 Puha körtefából feketére pácolva
II-156 Ébenfából gyöngyház szemmel

Pengő
darab

Hátsó gombok gitárra

II-157 Puha körtefából feketére pácolva ... ...
II-158 Ébenfából gyöngyház szemmel ... ...

Havai lábak

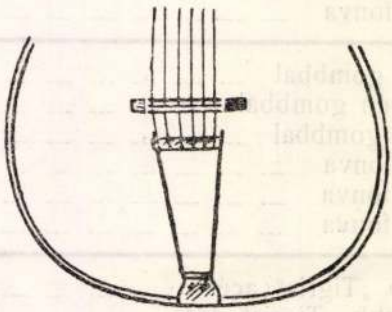

II-160 Egyszerű nikkelezett pléből ... ...
II-161 Sárgaréz lemezből nikkelezve ... ...
II-166 Állitható patent lemezből kidolgozva ... ...

Hawai gitárhoz szükséges játszó sin és gyűrűk

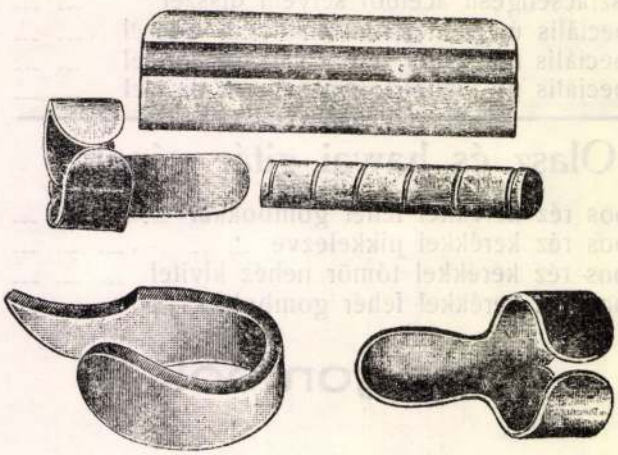

II-163 Játszó sin nikkelezett ... ...
II-164 Szemöldök nikkelezve ... ...
II-165 Játszó gyűrű hüvelyk újra celluloidból ... ...
II-166 Játszó gyűrű hüvelyk újra fémből ... ...
II-167 Játszó gyűrű mutató újra celluloidból ... ...
II-168 Játszó gyűrű mutató újra fémből ... ...

Mandolinok

Pengő

darab

II-170 Jávorfából sötétbarna szinben verőlappal ... ...
II-171 Jávorfából világosbarna szinben diszitve ... ...
II-172 Habosjávorból diszitett verőlappal világos szinben nikkelezett géppel ... ...

Mandolák

II-175 Jávorfából sötétbarna szinben verőlappal ... ...
II-176 Jávorfából világosbarna szinben diszitve
II-177 Habosjávorból diszitett verőlappal világos szinben nikkelezett géppel ... ...

Mandolin-hurok

II-180 Teljes garnitura 8 drb. sárga rézzel fonva ... ...
II-181 Teljes garnitura 8 drb. újezüsttel fonva ... ...

II-182 E-1 sima acélból akasztóval ... ...
II-183 A-2 sima acélból akasztóval ... ...
II-184 D-3 sárgarézzel fonva ... ...
II-185 G-4 sárgarézzel fonva ... ...

II-186 E-1 tisztacsengésű acélból ... ...
II-187 A-2 tisztacsengésű acélból ... ...
II-188 D-3 újezüsttel fonva ... ...
II-189 G-4 újezüsttel fonva ... ...

Mandolin és mandola gépek

Pengő

Satz. [redacted]

II-190 8 csapos réz kerékkel fehér gombokkal --- --- --- ---

Mandolin verők

darab

II-191 sziv alakban barna szinben . . . . . [redacted]
II-192 sziv alakban tarka szinösszetételben . . . . . [redacted]
II-193 Háromszegletes barna szinben . . . . . [redacted]
II-194 Háromlevelű barna szinben . . . . . [redacted]

Érdekli Önt?

Tamburák, hegedű tokok, hegedű alkatrészek és hurokról kiadott árjegyzékem?

úgy még ma kérje annak elküldését.

Törv. védve

„TIGRIS“ védjeggyel ellátott húrok u. m. tamburára, gitárra, mandolinra stb. stb. 50 éve a legjobbak.

Ne fogadjon el mást csak kifejezetten „TIGRIS“ védjeggyel ellátott hurokat

Piros alap arany nyomás

Kudlik Károly

Kudlik Károly Szabadka, Tompa u. 8

Méltóságos
Nagyságos

Nyomtatvány

.....

.....

úrnőnek — úrnak

törv. védve

.....

.....

Kudor Feri

fafaragó

Hímzés és bútorlésítés. Rétvári Lánló

né

Bal Grélet

cine

Élet és Tudomá-

1989 n. 24.

KÜZDELEM A FENNMARADÁ

VÍZGYŰJTÉS EGY FAÁGON

landsia usneoides. Ennek az apró termetű növénykének a kissé pozsgás, néhány centiméteres, elágazó levélkéi a vékony, hullámos száron sorban egymás mellett helyezkednek el, s fátyolszerű, kusza tömeget alkotnak. Nagy felületű, lemezes pikkelyszőrök vannak rajtuk, a pikkelyek alatt pedig vékony falú *víztartó sejtek* rejlenek. Esőben a pikkelyek megemelkednek, s alattuk a víz befolyik a vékony falú sejtekhez, majd onnan a leveleknek és a szárnak a belsejébe. Eső után a pikkelyek — mint valaminő peremes üvegdugók — megint lezárják széles peremükkel a nyílásokat. Emellett a hajnali

vélbe a rajta lévő számos légzőnyíláson keresztül sok párát vivő levegő jut be bőségesen. Ő maga azonban alig párologtat, mert belsejét viaszréteg fedi. Így járulékos gyökérzet számára a vízpótlásra alkalmas párás levegő állandóan biztosítva van: a pára a tömlő falán lecsapódik, s összegyűlik az alján. Azt mondhatjuk tehát, hogy e növényeknek *saját vízkultúrájuk van.*

Talajcsapdák és komposztálók

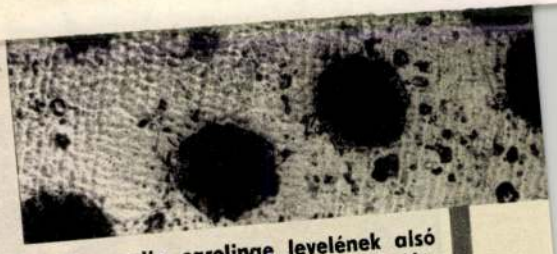

A Neoregelia carolinae levelének alsó részén mikroszkópi nagyítással jól láthatók a víznyelő nyílások

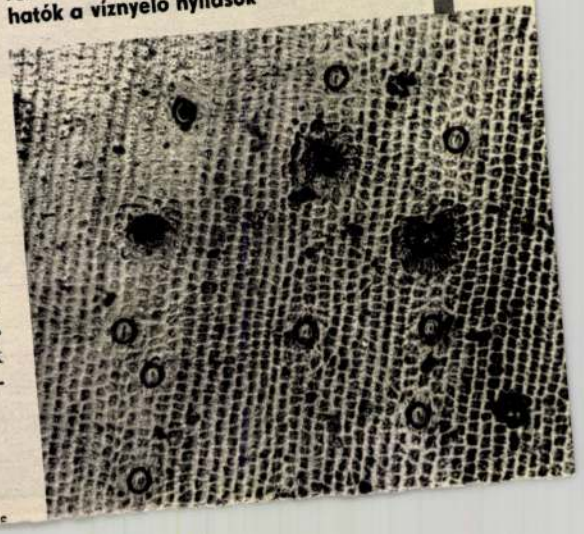

Kudor Feri

fafaragó

Hímzés és bútordíszítés

Rétvári Lánló

vré Bal Szeszet

Élet és Tudomány

1989 k. 24.

Kudor Feri fafaragó munkáiból

kel a nyílásokat. Emellett a hajnali harmat „begyűjtésében" szintén részt vesznek.

*Ásványi anyag*hoz e növények csupán *a szél porából* jutnak hozzá, hazájukban mégis jól érzik magukat, jól fejlődnek — olyannyira, hogy például az őserdőkön keresztül vágott utak mentén még a távíróvezetéken is megtelepednek. Hajtásaikat a szél dobja fel a vezetékre, s ott gazdagon fejlődnek, sőt súlyuk alatt gyakran le is szakad a vezeték. Gyökerük csupán a magból kikelt fiatal növénykéknek van, az is egészen rövid időre, s azután már teljesen a pikkelyszőrök látják el vízzel a növényt.

A ritkásabb erdőkben, alacsonyabb fűvű szavannákon és sziklás területeken a broméliák talajlakó fajai, a *Cryptanthusok* élnek. Ezek levelei szintén tőrózsában állnak, de kevéssé „ciszternásak", ellenben dúsan pikkelyszőrösek. Vízszükségletük egy részét a levelekre, illetőleg a pikkelyszőrökre csapódó reggeli harmat fedezi.

A *Dischidia* nemzetség tömlős levelű fajai alighanem a legkülönlegesebb epifitonok. Például a *Dischidia rafflesiana* fajnak szabályosan kerek, apró, vastag levélkéi a szár két oldalán egymással szemben helyezkednek el, ám elszórtan — egy egy kerek levél helyén — hosszúkás, *tumószerű módosult levél* fejlődik. ebbe a belül üreges, tömlő alakú vélbe egy gyökér nő bele a szárból, t gazdagon elágazik. A tömlőle-

Az epifiton életmodot 10 rányok közül némelyik a csapdákat és komposztál meltet" a környezetében. Kelet-Afrika és Ausztrá vidékein élő *Platycerium* nyokra jellemző fejlődés szerint — a spóráiból elő létre az őserdő fáin, majd alakul a kerek levele. E ráborul a még csekély gyökérzetre úgy, hogy a felső része egy kissé fodrosan eláll a fatörzstől. Az eső, végigcsurogva a fákon, parányi kéregdarabkákat és egyéb apró növényi részeket sodor magával. Ezek a felül szabadon maradt nyíláson a vízzel együtt bejutnak a kerek levél alá. Az esővíz átfolyik e levél alatt, a magával hozott növényi részecskék pedig fennakadnak a szivacsszerűen kusza gyökérzeten. Ezek ott a nagyon párás trópusi melegben gyorsan átalakulnak felszívható tápanyagokká, komposztálódnak. Ez a humusszerű hordalék szolgáltatja a növény számára az ásványi anyagot.

Egymás után fejlődnek ki az újabb meg újabb humuszgyűjtő levelek, egyre nagyobbak az előzőnél, szorosan rátapadnak az előzőkre, s valósággal azághoz tapétázzák a növényt. Az újabb levél alatt az előző megbarnul, nem asszimilál tovább, humusszá alakul át, így önnön táplálékává válik.

A kerek levelek középtájékáról a jávorszarvas agancsához hasonló alakú levelek fejlődnek ki. Ezeknek az asszimiláláson kívül a *vízfelvétel* a feladatuk. A levéllemez mindkét oldalát szemmel is jól látható növényi szőrök borítják. Ezek a csillagszerűen elágazó szőrök életfontosságú részei, szervei a Platyceriumnak, mert az esővizet ezek veszik magukba és vezetik be a levélszövetbe.

E néhány példa is bizonyítja, hogy a helyhez kötött növények milyen nagyszerűen tudják hasznosítani fennmaradásukhoz kicsinyke életterüknek az adottságait.

Szűcs Lajos

(Cikkünk nyomdai előkészítése idején kaptuk a szomorú hírt, hogy szerzője, Szűcs Lajos elhunyt. A kiváló kertész elhivatott és sikeres ismeretterjesztő volt. Gazdag szakmai és tudományos ismeretanyagát könyvei és cikkei által is megosztotta mindazokkal, akik szeretik a növényeket. — *A szerk.*)

Kudor János

farago

1756-ban Magyar-

bikalon. Ekkor

48 éves

Szabó Kalotaszeg

193. l.

14.
1923.

Bizon

arról, hogy Szentist

aki hegedeu

29. n született és a lefolyt iskola

Fehérsas-tévi pol

zenetanfolyam első

hegedű játékból

jó

MDK

Kudora Károly és Dedek Crescens
történéz könyvtárosok

Az ezeréves kiállitáson a nyomdázat történelme és a könyvkötészet (a mohácsi vész utáni időben) programmját dolgozták ki. A kiállitó helyiség ugy legyen berendezve, mint azt Ábrahám de Weerdt 1676-ból zarinazó fametszetén látható. Sinutó ajtat (egri lyceumból) fametszet tömbök (felső magyar Muzeumból) betűés matricz anyag a esiki klastromból

÷ Az ezeréves kiállitás: Grafikai Szemle 1895 évf. 2 z. 28 l.

Kudni várhely

a Szamos partján

Kővári Erdépeml.

61. l.

Takács József, kántortanító.

VII. 289

gr. Kuen Antal
/szobortalapzat tervezője/

Századok XX 1886. 670 o.

Kuecher Jakab

XVI

l.

Patakivárep

122. l.

Kupfer József

ötvös

1828 Eger

Magyarországi ötvösök 39. l.

Bethlen András gr:

Csaknem térdig, k
az asztalra támaszkod
fogja. Simára lefésült
gallérja álló, nyakkendő
s vállra vetett mentéje p
asztalon album van. Fe

Nagymé

BETHLENI GRÓF BE
földmüvelési m. k
val. bel. titk. tanácso
országgyűlési

az asztalnál: „Gichsz Alfons
1890"
alól balra: „Kiadta özv. Veréby
középütt: „Utánnyomás fe
s jobbra: „Ny. Légrády Test

Könyomat, az alak nagy
Körerajzolta: Gichsz Alfons.
Ltsza 8505 (
8506 (

Kufer József

ötr.

l.

Kőmagyőtoj.

608. 7.

s kissé jobbra nézve. Jobb kezét csipőjére tá-
lját diszkardjának markolatán nyugtatja. Fod-
i, bajusza rövid s szakálla leberetvált. Csomóra
os, atillája s vállra vetett prémes mentéje zsinóros,
Felirata a kép alatt két sorban:

-VÖS JÓZSEF
Fő Igazgatója

ban:
APJÁN.
sses személyzete, tisztelete' zálogául
7ki Marcz. 19én

alak nagysága 21·6 cm.

36 (ch. pap.)

198
215.

Tuffer József

ötvösmester 1810 körül Egerben él.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

379 f

KUFFER József egri ötvös. Egerben 1814-ben irják össze. Más vonatkozásban nem ismerjük működését.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Kupfer József - egri ötvös

azonos Kupfer Józseffel

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Mercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

356-old.
357. 4

KUFFER József egri ötvös, Egerben a Kossuth u. 24.sz. házban /Hrsz.432/ un. Pócs-ház, lakó 1810-45 között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

KUFFNER RAUL mügyüjtő

Uj Tükör, XXIV.évf.1987.

Tamara de Lempica
első férjének portréja előtt

Kuffner báró portréja (rajz)
Akt

AZ ART DECO PÁRIZSI CSILLAGA

Húszéves volt, amikor 1918-ban Párizsba érkezett a varsói születésű Tamara de Lempica. Beiratkozott a festőakadémiára. Olyan képeket akart alkotni, amelyekkel elnyeri majd a pénzes publikum elismerését. Kívánsága valóra vált, legalábbis egy időre. Ő lett az art deco néven ismert irányzat legfölkapottabb képviselője, Párizs legdrágább portréfestője. Fényes fogadásokat rendezett a felső tízezert képviselő tisztelői, rajongói, grófok, bárók, milliomosok számára. Szép volt, szőke és karcsú, elegáns és vonzó. Még a női bájak iránt oly kevéssé fogékony írók, mint Cocteau és Gide is másként viselkedtek jelenlétében. Tamara de Lempica úgyszólván mindent elért, amire vágyott a húszas évek végére: sikeres volt és gazdag. Egyvalami hiányzott csak boldogságához: a nemesi cím. De később azt is megkapta a magyar származású Raoul Kuffner bárótól.

Aztán egyszerre csak kiment a divatból. Ő is, képei is. Festményei raktárakba, padlásokra kerültek, ő pedig visszavonult a nyilvános szerepléstől. A háború kitörésének évében Amerikába hajózott férjével. Ott élte le életének 41 hátralévő esztendejét. Szorgalmasan festegetett továbbra is, mégis csaknem teljesen ismeretlen maradt.

Amilyen váratlanul gyúlt ki, majd hunyt el annak idején csillaga, ugyanolyan meglepetésszerűen tért vissza az utóbbi két-három évben képeinek divatja. Dollárezreket fizetnek ma a tegnap még garasokért vesztegetett műveiért. Az életéről megjelentetett biográfia az amerikai könyvesboltok slágere lett, rövidesen német nyelven is kiadják, Hollywoodban pedig filmre viszik az art deco grande dame-jának regényes élettörténetét.

Mégis hogyan csinálják?

Feleségek, anyák, dolgozó nők egy személyben és helytállnak minden minőségükben. Ott látni őket reggelente az utcán, gyereküket viszik az iskolába, azután munkahelyükre sietnek. Hazafele bevásárolnak, cipőt, ruhát vesznek a kinőtt helyett a gyereknek, mikor, mire van szüksége, gondjuk van önmagukra, testük ápolására, úsznak vagy tornáznak, időnként eljutnak a kozmetikushoz, a fodrászhoz, s még elméjük pallérozására is futja idejükből. Indokolt tehát a kérdés: mégis, hogyan csinálják?

A nemek egyenjogúsításáért folytatott küzdelem eredményeként meghódították a korábban csak a férfiak számára fönntartott pályákat, s ezáltal egy sor egymással összeférhetetlennek tűnő feladatot vállaltak magukra azok az asszonyok, kiknek hetven százaléka családos, s legalább egy gyermek anyja. Tizennégy százalékuk közéleti vagy tudományos pályán működik, a rádióban, a tévében, a sajtóban vagy a könyvkiadásban dolgozik, vállalatoknál tölt be fontos pozíciót, üzletasszony vagy éppen önálló vállalkozó. Ezek a 30—40 közötti asszonyok ambíciózusak és anyagilag függetlenek, akik úgy töltik be választott élethivatásukat, hogy közben igyekeznek megfelelni a hagyományos feladatoknak is.

A kétgyermekes, 37 éves Anne Foucat-Brucker őszintén bevallja, olykor már nagyon elege van. „Mivégre csinálom mindezt — kérdi önmagától. — Hiszen ez egyszerűen igazságtalan és kibírhatatlan." Mégis tovább csinálja. „... én ébresztem a gyerekeket, reggelit adok nekik, azután elviszem őket a lakásunktól húsz percre fekvő iskolába kocsin. Ott vagyok a szülői értekezleten, csomagolok, ha vakációzni megyünk, s még a frizsider kikapcsolása is az én feladatom ilyenkor. Nekem kell elvinnem a gyerekeket a fogorvoshoz, meghívni a rokonokat, barátokat, kollégákat vacsorára. Én állítom össze a menüt, vásárolok be és készítem el a fogásokat. Persze közben megfeledkezem egyről-másról. Akárhogy is — fejezi be nevetve —, azzal telnek napjaim, hogy másokról gondoskodom."

És a férjek, az atyák? Még az ifjabb korosztályhoz tartozóknak is csak elenyésző hányada vállalkozik arra, hogy megjárja a nők által megtett út egy szakaszát. Így többségük alig veszi ki részét az otthoni feladatokból. Nemhiába figyelmezteti Michèle Fitoussi, az *Elle* című hetilap munkatársa most megjelent pamfletjében az olvasót: meg ne tévesszen senkit, ha gyermekét sétáltató papát lát a játszótéren vagy a parkban! Valószínűleg ez minden, amire a férfiak készek családjukért. Igaz, gyakran éreznek bűntudatot. Ez egyrészt sovány vigasz, másrészt, ahogy a fenti Anne 39 éves reklámfőnök férje állítja: a férfiak képmutatóak. „Ha néha elmosogatok, mert megkér rá a feleségem, biztos, hogy akarva-akaratlan eltörök egy tányért. Mi, férfiak szívesen adjuk az ügyetlent. Ez passzív rezisztenciánk egyik formája. Az igazság az, hogy én például csak a minőségi feladatokat szeretem. Az olyat — mondjuk —, mint a tapétázás. Annak van látszatja."

A francia közvélemény-kutató intézet legutóbbi vizsgálata szerint a férfiak ma húsz perccel több időt fordítanak a ház körüli teendőkre, mint 1975-ben. E megnövekedett buzgalom azonban mindössze három perccel csökkentette csak a nők ott-

Új-Hollywood segít a tévén?

A televízió térhódítása jó ideig sokkhatásként sújtotta az amerikai filmgyártást, amint Peter Bogdanovich *Az utolsó mozielőadásban* el is siratta. A hetvenes évek elején azonban föltűnt egy új rendezői nemzedék Hollywoodban, s addig elképzelhetetlen kasszasikereket kezdett aratni. Spielberg és Lucas sorra döntötték a nézettségi rekordokat. Aztán megjelent a videó, s a borúlátó jóslatok ellenére nem vált a mozi vetélytársává: az új-hollywoodiak magabiztosan használják a videót is bevételeik növelésére.

A mozisikerek, a videó, a szaporodó kábeltévék napjainkban a nagy tévétársaságokat hozzák egyre nehezebb helyzetbe. Az ABC, a CBS és az NBC mamuthálózatoknak egyre élesebb harcot kell vívniuk e konkurenseikkel a nézők megszerzéséért, illetve megtartásukért.

A nagy televíziós társaságok vezetői gondoltak egy merészet: az utóbbi egy-másfél évben tömegestül szerződtették le a televízióhoz a sikeres mozifilmrendezőket. Ezek — ma már — szívesen vállalják az executive producer munkáját (leginkább talán „szerkesztő-gyártásvezetőnek" fordíthatjuk, olyan irányító személy, aki a műsor egészéért felelős, tehát gazdasági és dramaturgiai kérdésekben egyaránt döntő szava van), mivel az utóbbi időben a televíziók stúdióiban is jobban tiszteletben tartják művészi szuverenitásukat, nem kezelik őket „másodosztályú állampolgárokként". S főleg amiatt, hogy egy-egy tévésorozattal manapság a sokszorosát kereshetik meg annak, amit akár egy kasszasiker rendezésével elérhetnek a moziban.

Sok tévés szakember — a szórakoztatóipar New York-i szaklapjában, a *Varietyben* nyilatkozták — úgy ítéli meg, hogy az USA-ban már nyoma sincs a filmes és televíziós „lokálpatriotizmusnak", szabad az átjárás a két birodalom közti határon. Némelyek viszont azt állítják, hogy a mozirendezők csak azért szerződnek televíziós munkára, mert a filmkészítés feltételei ma nem ép-

KUERLING Henriette

Az 1838-as árvizet ábrázoló müve a Batthyány térrel

HAULISCH Lenke: Az 1980-85 közötti uj szerzemények kiállítása Kiscellben. = TBM XXIV. Bp., 1991 235.p.

D

Danko (Dango), Norbert, murársky majster (civis mg. murarius), 8. septembra 1780 sa uvádza s manželkou Annou pri krste svojho syna Mateja. Krstní rodičia: Anton Pelcz, murársky majster, s manželkou Katarínou. N. Danko býval v tom čase na Panenskej ulici — Nonstift (MP fary sv. Martina). — 19. decembra 1783 uvádza sa vedno s manželkou Annou pri krste svojho syna Norberta. Krstní rodičia: Anton Peltz, murársky majster, s manželkou Katarínou. (MP fary sv. Martina). — 16. septembra 1785 sa uvádza s manželkou Annou pri krste svojho syna Norberta. Krstní rodičia: Anton Peltz, tesársky majster (magister lignariorum). s manželkou Katarínou. N. Danko býval v tom čase na „Neugasse in domo proprio" (MP fary sv. Martina). — 28. apríla 179' zomrel ako 58-ročný (MZ fary sv. Martina

Danko (Dancko, Damko) No

608

Nr. 604

Josephus Kufer, c. 1828.

Fogadalmi szív. — *Votivgegenstand, ein Herz darstellen*
Ciszterciek temploma, Eger — *Zisterzienser-Kirche, Erlau.*

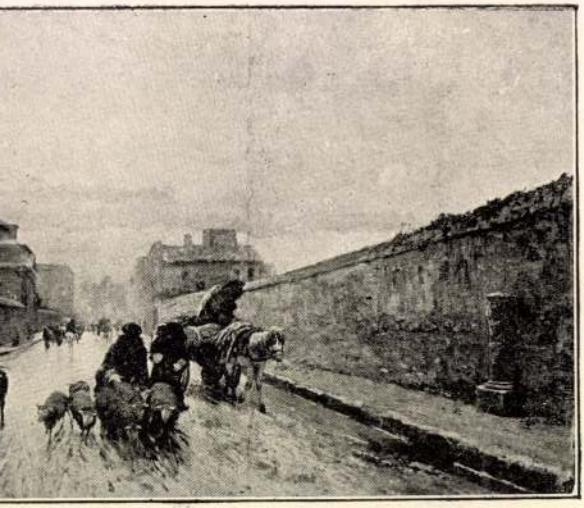

. A Via Flamminia.

Kugelschmidt Valten
von Nessen

~~Bálint~~

(Valten Kugel-
schmit von
Nessen)

puskaumes
1555-ben Kassán
emlékve-
ivód
z
o Kem o
271. l.

Kemény Lajos: Kassai
fegyvergyártók Arch. Ert.
1905

OCSKOVSZKY HIRLAPIRODA
MISKOLC
Széchenyi utca 14.
Telefon: 17-84

Tdr.

Európa filmkönyv és Lapterjesztő
rt.

Budapest

Kugler, ifj

l.

Liber Bpest vobrai

168. l.

mula

Körvetel

Kugler, id.

zobrazy

l.

Liber Bpest zobrazi

168. l.

hó 1 Ér 1000 P

fizessen Ön ezen

Rendes Pál úrnak vagy rendelet é re

er pengőt

e számolásba tudósitás szerint

re úrnak.

est

u

Ivcze/mrez I 12

Kiss Károly

Kugelman, Johann Casper. asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke: "Kugelman, Johann Casper, Augsburg, 1676" 117. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Kantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Johann Gasper Kugelman, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1675-tól". 102.old Johann Casper Kugelman Tischlergeselle Von Augspurgk". 102.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században. Adatok a Győr város asztalosmivességének történetéhez. 93.old

Arcabona, 9.-Kantus János Kéz. Győr, 1967.-A Győri Kéz. Evkönyve

Kuglenicz, Anton, pozsonyi ötvös ~~mas~~ legeny

V. 127

Kuglenicz Anton

Jötvös 1758
1761

Lásd

Mih. Pors. 127

P 112

Finom
Feines

PÉTERFALVAI (Erdély)

famentes irodai
holzfrei Kanzlei

Patak Jenő

(19.sz.)

Kugler szobrász müve, Paulinine asszony gipsz-öntvény-szobra, ki van állitva a Képzőművészeti Társulat csarnokában.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.25.262.old.
Fővárosi hirek/Rövid hirek/

Kugler - , szobrász / München /
/ Brassai Sámuel mellszobra/

Hazai müvészeti mozgalmak, Magyar
Képzőmüvész 1864, máj. 5. 47.

Patak Jenő

A Képzőművészeti Társulat csarnokában kiállitották Paulinine asszony gipsz-öntvény-szobrát, Kugler szobrász művét.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.25.262.old.
Fővárosi hirek /Rövid hirek/

Kugler Pál Lisch Ferenc - nobrából

Fővárosi Lapok 1869. V. 5. 406.

Hír.

Kugler Ferenc szobrászművész Kará-
~~[illegible]~~
csonyi Gyulát ábrázoló mellszobrá-
ról.

Fővárosi Lapok 1868. IX. 1. 800.

Hír

KUGLER, grafikus

A Soproni Muzeum grafikai gyüjteményének városkép ábrázolásai

14.-Kugler: Sopron városa-Stadt Oedenburg. Litografiert Wolf in Wien Gez. J. Kugler, Gedr. Josef Stoufs in Wien. Kőrajz, 48+31 cm. 159. old.

DAVIDNÉ, ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafikai gyüjteményének története 157. old

ARRABONA, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Kupler / Kenkhely / és Birkmayer

a Kerek templom lépcsőjéről

készítette

Halasi Imre: Balatonfüred
Bp. Képzőm. Klap 1964
30. old

Kugler kesthelyi fafaragó M.D.A.

faragásai a balatonfüredi kerek tyrlomban.

Gentler Müzeml. 1959. 25

MDK

Kugler

keszthelyi kőfaragó

a balatonfüredi Kerek-templom kőfaragó munkáit végezte /1841-46/

58.o.

Entz Géza - Cerő László: A Balaton környék műemlékei. Bp. 1958.

Kugler MDK

keszthelyi kőfaragó a 19.sz.ban a balatönfüredi kérektemplom kőfaragómunkáit végezte a 19.sz.-ban 58.o.

Entz-Gerő: A Balaton-környék müemlékei.Bp.1958

Kugler

Pest."

Sopron látképe 1847

Emlitve.

Bergmann Pál

Sopron városfejlesztési

tervének több irányelvei.

MMÉEKözl. I

1939. 243. 1

160. VIRÁGVÁZA, üveg, reliefarany diszítés

161. TALPAS POHÁR, kék réteges, köszörült

162. NAGY POHÁR, kék fazettált üveg, o

TÁL FEDŐVEL, domboru és arany rokokó stilü diszitéssel.

Német, XIX. sz.

ellánszobrocska. Német, XIX. sz.

ort. Meissen, XIX. sz.

szines porcelláncsoport. Német, XIX. sz.

szobrocska, háromszögü talapzaton. Meissen, XIX. sz.

ánszobrocska. Német, XIX. sz.

anysávval, 14 levesestányér, 36 lapos tányér, 20 kis tányér, stál, 2 mártásostál, 1 mustártartó, 3 pecsenyetál, 3 tésztás- lagenwald, 1834.

cellán, körteidomu testén két oldalt arany arabeszkes keret- 3—3 alakkal, kérdőjelalaku füllel. Fenekén 255 aranyszám. k.

ti cserépdarabokból alkotott felülettel. XIX. sz.

keménycserép, oldalán jelenet, tetején Fó-kutya. Japán,

o-alak, szines diszitéssel. Francia, XIX. sz.

Kugler 641.

A leégett és kifosztott falú:

Az előtérben a lóháton ülő huszár kezeiben tartja kis fiát, kit köpenyével véd. Mellette van felesége, ki visszanézve, bal kezével előre mutat. Az útmenteni sír van koszorúval a kereszt tövében. Előtte egy ifjú honvéd térden állva összetett kézel imádkozik. Kissé jobbra a sírva fakadt menyecske mögött férje áll, kinek lábainál egy eltörött ágyú kereke fekszik s hátrább még három honvéd látható. Balra a sírom túl romokat s a háttérben leégett falvakat veszünk észre. Balra a sírhantom: „Kugler" olvasható.

Olajfestés, vászonra, méretei 61.5 : 74.5 cm.

Az 1848-diki ereklyemuzeumból. 107/95. № 94.

107/95 : 94.

641. Kugler.

Működött a XIX. század közepén.

Leégett és kifosztott falvak.

Balról a síron túl és a háttérben láthatók, míg az előtérben egy lóháton ülő huszár van, ki magához vett kisfiát védi köpenyével a hideg ellen és a kinek felesége visszanéz és bal kezével előre mutat. Közelökben az út mentén megkoszorúzott sír köti le figyelmünket, a melynél egy térdelő honvéd imádkozik összetett kézzel. Kissé jobbra, a zokogó menyecske mögött, ennek férje áll. Ez utóbbinak lábainál eltörött ágyú kereke fekszik s hátrább még három honvéd bontakozik ki. Jelzése balról a sírhanton: »*Kugler*«.

Vászon, méretei 61·5 : 74·5 cm. — Lelt. sz. 641. — Értéke 40 K. — Vétetett a gr. Kreith-féle ereklyemúzeumból. — A megszerzésére vonatkozó adatokat l. a 62. lapon az 593 lelt. sznál. — Átvétetett 1895 április 23-án (107–95). — Átvételi jegyzék 94. — Az átvételt tudomásul vette az 1896 április 8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Kugler
festő

Perálltörtképes
75, 489. l.

erne. ~~Azt~~ Kér~~ném~~ azonban, hogy ez a

emlékek Országos Bizottságától kért

t munka folytán feltétlenül szükséges

, ~~különösen~~ és épitészi" állás ok terhére

~~dvözlettel~~

Tisztelő kész hived

B Ő K Z O L T Á N

mtitkár urnak,

BUDAPEST.

Kugler

l

LykaMagyműI800-50

165.1

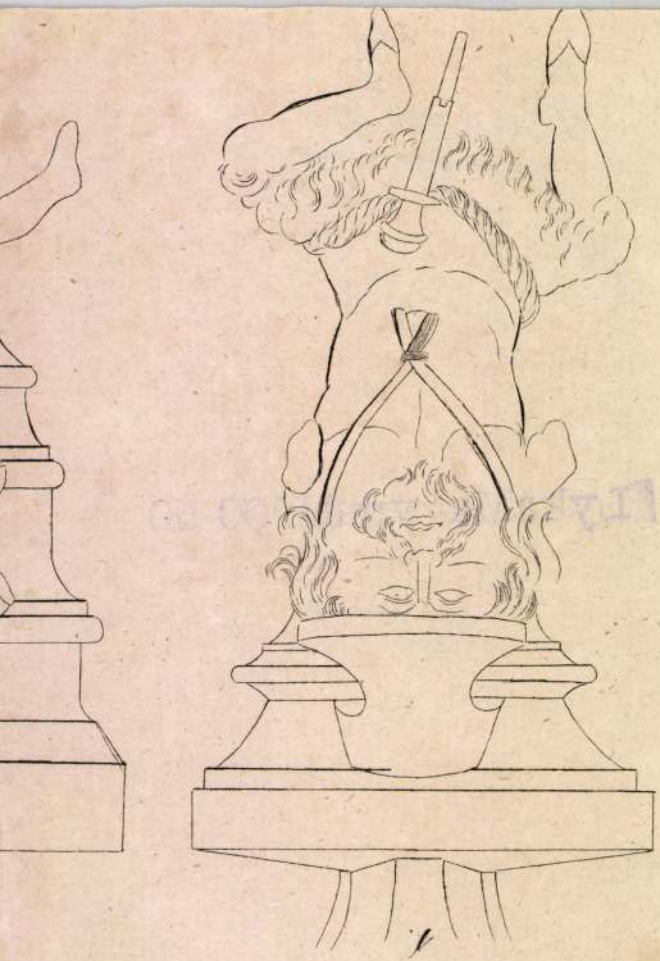

Kugler

keszthelyi kőfaragó
körzifette a balaton-
füred savanyuvizi
pléb. templom kő-
faragó munkait a
1840-es évek elején

Sörtihanyi apáts

254 l.

2506. Valdez I

Sz. Cordovában 1631-ben. †

Spanyol udvarhölgy.

Derékon alólig van
kezeiben ölebet és kulcsot
melyet piros szalaggal kö

barna, nyakéke gyöngyfüzér,
jának csatja ékköves, kék ru
dője barnássárga. Ingét és k

Vászon, méretei 78 : 60
téke 600 K. — Leitner Gyula
Az adomány elfogadtatott máj
tetett 1905 február 19-én (10

Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1906: VIII. 325. *Jua*
képe. — 1906, 1910: VIII. 32
de femme.

III

Ajánd
Leitner Gy.
1904

Kugler

pesti szobrász

Ő cs. királyi apost. Felségének tavalyi (1872) délmagyarországi utazása emlékére Kugler pesti magyar szobrász-művész fehér karrarai márványból egy basrelieft készített, melynek gypszlenyomata a bécsi közkiállításon is szemlére volt kitéve. Maga a domtornú f. évi október hó 12-én érkezet le Buda-Pestről Temesvárra, segyelére a megyeház egyik termében helyeztetett el. Elül látható a király huszáröltözetben, előtte áll Ormós Zsigmond, temesmegyei főispán, Bonnaz Sándor csanádi püspök és egy szegény leány jelképezvén az Ő Felsége Temesvárott megjelenésének emlékére püspökünk ő ex-

Tek.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Nagys.Szentivanyi Imre musz.tan.ur
kezeihez.

Budapest. IX;

Rákos ucca 1o

LAMORT-PREPARATUMOK
LADÁSI ÉS PROPAGANDA IRODÁJA
Szász Andor
udapest, V., Akadémia-utca 9.
lefon: 23-0-48

Kugler pesti nobrány (2

cellentiája által tett árvaházi alapítványt. Ormós főispán mellett Rötth László, temesmegyei alispán alispán látható, mögötte egy erőtelyen alak, mely egy nagy edénybőt vizet áraszt, jelképezvén Dél-Magyarországon dúlt árvízcsapást. A dombormű másik részén az akkori magyar miniszterium több tagja áll, nevezetesen Lónyay Menyhért gróf, Wenckheim Béla báró, Kerkápoly és Szlávy miniszterek. A csoport mögött Hunnia védangyala üdvözli az előtte álló határőrvidéki lakost. Ezen allegoria a határőrvidék polgárosítását tünteti fel. Kugler conceptiója kifogástalan, de az alakok arcvonásai kevésbbé sikerülten utánozvak. E köemlék díszelesz a temesvári megyeháznak.

Irot ~~Ad~~ Történelmi Adattár Csanád-egyházmegye hajdanához és jelenéhez, Temesvár 1873. III. 319–320. l.

Kugler nobrán H. D. K.

Deák Ferenczi mintárta meg.

Soós Gy.: hagyar tört. kisplasztika a 19 sz. van
hüv. tört. kirl. 1954 1 sz. 99

Adam Hugler

Köfaragómester 88 éves korában 1755. aug. 16-án hunyt el. (St. Margarethen)

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.
II/b kötet

9221

Kugler Adolf

könyvkseged

soproni születésű, 1843-
tól tanonc Printz
József soproni mes-
teriél. 1850-ben fel-
szabadul.

Végh sopr. könyvk

230. l.

ALOSIUS KUGLER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pressburg.
Név: 49.- Herr Alosius Kugler
Felvétel ideje: 1771. 28. Octob.
Hová vették fel: Szerdahely/Duna/, 155.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Kugler András kőfaragó

1713-ban kap megbízást az egri székesegyház átépítési munkálataira.

Voit Pál stb.: Heves megye műemléki II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

409 l.

ANDREA KUGLER pékinas

1754-ben Maria Terézia zaszlót adott a soproni pék-céhnek. Ünnepen a zaszlót kék sapkaban és fehér leibliben a inasoknak kellett vinniök. A ruhát a céh adta nekik, de egyizben 50 magyar forintot kellett fizetniök érte.
Andrea Kugler von Pressburg 50 forintot fizetett.
---------- 167.old. 42.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: A soproni pékház és a pékek XVI-XIX. századi céhemlékei 143. old.

ARRABONA, A Győri Xantus János Muzeum Évkönyve, 17. sz. Győr, 1975.

Kugler András 168

Schren et una tempe.

tellektualizmus vezette, ezért állnak oly távol az érzékletességtől és élményszerűségtől. Picassot is ismerte, sajátságos alakjai talán Picasso korai korszakának alkotásaiból is kaptak valamit, kompozíciós gondolataira ösztönzően hatott Hans von Marées jóval szervesebb művészete. Lendülete itt, a zászló megragadásának pillanatában megállott. Megmaradt ifjú atlétái mellett, kik egyre modorosabban mozogtak. Alkalmazott művészeti feladatokban, pl. üvegfestményekben még néhány jelentősebbet alkotott, de amit azóta hosszabb szünet után festett, a német expresszionizmus, később az etruszk művészet utánérzéséből fakadt s nem érdemes említésre. Előbbi műveinek nagyrésze is utánérzésből fakadt, de problémái erjesztően, serkentően hatottak másokra. Jelentőségének nem kisebbik felét alkotja kortársaira, művészekre és laikusokra egyaránt ható személyes varázsa. Nagy része volt abban, hogy a háborút közvetlenül megelőző években az avantgardista művészet a reformszellemű városi intellektuel-polgárság szívügyévé vált.

Kugler, kőfaragó

Budán kettő is élt a 18.sz.első felében. Egyikük szintén, szentmargittai, mikánt a Keszthelyi Kugler Mihály kőfaragómester. Talán van rokoni kapcsolat közöttük. 350.old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kupler András, egri kőfaragó M.D.K.

1713-ban a Szt. Király templom kőmunkáin dolgozik.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 356. old.

KUGLER András egri kőfaragó. A legelső nagyszabásu egri épitkezésnél szerepel, amikor a Szent Mihály templom homlokzatán dolgozik 1713-ban. Nevével 1718-ban is találkozunk a városi iratokban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

KUGLER András Záfaragó

Eger, 1713, Szt. Mihály sekrenyhai

MÉrt, 1993/3-4. 192.

Grassalkovich Judit 1746-b
végrendelkezett.[64] Mivel ki
halt, osztályt rendelt el
vagyonra. Az osztályba be
eddig kifizetett 3.500 for
ratát figyelembevéve a fi
gességének tiszteletbenta
forintot juttatott Józsefne

1731-et írtak még, m
feleségül veszi keszihóci
ter és inácsi Ebecky éva
szülő családja igen ősi;
XIV. századtól ismertek.[66] J
zassága jelentősen hozzáj

KUGLER, A. épitèn

1818 Erdélyner csinal valamit

Ars 1996/1-3. 231.

lombos, gyűrűje hatszögletes s fenn és lenne minuc
rotulus o maria minusculákkal, XV-XVI. sz. 20 cm
beszterczebányai bélyeggel, G. J. jeggyel. 1841. Ha
2. Cibórium, aranyozott ezüst vert művű karéjos ta
közt kerubfejek s Isten Báránya. Áttört cuppakosár
gomb. Fedelén felirat, hogy a dubravicki templome
való. 23 cm m. Használatlan.
3. Úrmutató, rokokó, aranyozott réz.
4. Kehely, rokokó, aranyozott réz.
5. Kehely, aranyozott ezüst, hatkaréjos talpán vert
virágszegély, körte alakú gomb, áttört cuppakosár,
sz. 20 cm m.
6. Casula sárga selyem színes selyemmel hímzett r
virágokkal díszítve. XVIII. sz. Használatlan.
7. Kehelytakaró előbbihez.

MDK

Kugler A., festöm.

Madonna a gyermekkel. Olf. 58x48. J.j.k.

Árv.Közl. 4.rk.sz.55.szám. 271 old.

K. D. K.

KUGLER Ádám kőfaragó

1755-ből Szentmargitbányán van sírköve

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 230. II. 270. l.

Kugler Adolf

könyvkötőlegény

Sopron

1843

l.

Vasi Szemle

1936. 230 l.

regyes

C. 53

1 köt. 8r

Morel-Fatio

Monnaie inédite de Gillei-Franquemont

(Extrait de la Revue de la Numismatique belge, t. I. 4e série)

1.-5. ll., 1 képes tábla

Bruxelles

Emm. Ha...

Kugler, August

Ernst Muzeum aukciói.

XIII – XIV. (1920) 215. sz. Vaszary
Kolozs hercegprimás arck.
Jelzett, 1898. Vaszon, 60·5×45

MDK

Kugler Alajos

Műcsarnok, 1900. 9.sz. 12o. 1.
id.Storno Ferenc ünneplése.

mdk

Kugler Andor

Kötésterv és tipográfia: Cyrano de Bergerac könyvéhez

Dicséretes mü.

Magyar Grafika 1963. 2 sz 15. l

Werner Dreier

Rede über die Interpretation: Improvisation
Zwischen Notwendigkeit
und Freiheit

Januar Bonn 1983 [illegible]

Kugler Andor

Költészet: Cyrano de Bergerac:
Holdbéli utazás c. könyvéhez.

Emlékre.

A szép magyar könyv, 1962. 15. l.

Kugler Andor

Euripidés válogatott drámái c. könyv készítésére (Gergely Tiborral együtt).

Reprodukció.

A szép magyar könyv, 1961.

Kugler Andor

Euripidész válogatott
drámái c. könyv
kötését tervezte
I. díjat kapott

A szép magyar könyv, 1961, 17 red.

M. D. K.

KUGLER András kőfaragó

1703. Buda, Vízivárosban tanú Forsthner kőfaragó házasságkötésénél

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 230. l

Kugler Antal

soprani ötvös

a XIX. sz.

közepin.

Leszármazottai

K. Elemérlés

és testvére

Nagykanizsán

élnek és aranyműveset.

K. Antal ohmanyai

ezek birtokában

vannak.

Kőszegy Elemér

közlése 1947 okt. 1.

TARTALOMJEGYZÉK

Története — — — — — — — — — — — — — — — — — 3 lap
Építészeti leírása — — — — — — — — — — — — — — 11 „
Külső képe — — — — — — — — — — — — — — — 11 „
Belseje — — — — — — — — — — — — — — — — 16 „
Stílusának eredete — — — — — — — — — — — — — 19 „
Mesterjegyei — — — — — — — — — — — — — — — 24 „
Művészeti emlékei — — — — — — — — — — — — — — 29 „
Falfestmények — — — — — — — — — — — — — — 29 „
Sekrestyeajtó — — — — — — — — — — — — — — 32 „
Sírkövek és szoborcsoportozatok — — — — — — — — — 36 „
Felszerelése — — — — — — — — — — — — — — — 38 „

Kungler Rutab, cukrász mester MDK

Sopronban. Handler József építi mester egyik gyermekének Ferdinándnak (m. 1836) a véröbli építésznek keresztszülei. 24 old.

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd építész és családjának többi építész tagjai. 17. c.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat, 1952. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

MDK

Kugler Antal, szobrász
Sopron.

Tulajdonképeni intarsia tárgyakat csak ö küldött a kiállitásra. Csinosak voltak.

Szalay Imre: A müvészi ipar az Országos Tárlaton.
Müvészi Ipar.1885/86 évf. 14o.l.

MDK

Kugler Auguszt, 19.sz.

Vaszary Kolos hgprimás képm.

Ernst Mus. 13-14. sukc. 1920. 19. 1.

Kugler Ede

1920. M Akv Pf Egy
kiáll. Nemzeti Szalonban
Lemberger Bernát-templom
tornya, vízf. 350.—

1920. dec.
kiáll. Nemzeti Szalonban
Szobasarok, vízf. 900.—

1921. szept. 4. o.
Interieur, olaj. 4000.—
Parasztudvar, vízf. 1000.—
Domboldal, vízf. 1000.—
Pécsi dombok, vízf. 1000.—

Lelet, ajtoni VI. 202

Kugler Ede

1905/6 - 1908/9,
1910/11 II.

Ferkèpzomfoiskèvk

106.l.

Kugler Ede
festő

Halászbástya c. virt.
repr.
Művészet 1941. 40-41. sz.
70. l.

Bútor, régi VIII. 123.

Kugler Ede

festő

l –

Bpvörfpály 1941

Kugler Ede

1913. ápr. máj. kiáll. Nemzeti szalon.

Kalotaszegi templom, vszf. 80.–

Udvar, olajf. 150.–

Merci virágok, vszf. 60.–

Kalotaszegi utca, aquatinta 60.–

Loysch Ödön: A méhii „Halomszer"
fölásatása III. 142-144.

Kugler Ede

MAPFE 1928 okt. Eiak-
2 nimre

554.

Erhard Johann Christoph

Tájkép várromokkal. Rk.

K. 1.

74 m. 110 cz.

MDK

Kugler Ede

Santa Maria della Salute

Lembergi templom

Magy. Akvarell és paszt. festők 14. kiáll. N. Szal.
1928. okt. 13. l.

MDK

Kugler Ede

Szobasarok, vf.

N. Szal. Téli Tárl. 1920. dec.
12.l.

M. D. K.

KUGLER Ede festő

Akvarell önarckép

d. m. Pest megyei részőművészek

kiállítása

Magyar Nemzet 1961. febr. 7. 4. l.

MDK

Kugler Ede

Kalotaszegi templom, vf.

Udvar, of.

Mezei virágok, vf.

Kalotaszegi utca, akvatinta

M.Szal. 1913. tav. 15. 1.

MDK

Kugler Ede

Domboldal, vf.

Péceli dombok, vf.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 12 l.

MDK

Kugler Ede

Interieur, of.

Parasztudvar, vf.

N.Szal. őszi tárlat, 1921. szept. 12 l.

MDK

Kugler Ede

Dunapart

Szerb templom környéke

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

8 l.

MDK

Kugler Ede

Halászbástya

Szentháromság tér

Bpvizfpály 1941. Főv.Képtár. Házi példány

8 l.

Kugler Ede MDK

Badacsony, olf.
Balatonföldvári táj, olf.

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. május

Kugler Ede

Canal grande Velencében, vizf.

P^{u}nte Rinaldo, vizf.

Velencei Piazetta, vizf.

Madonna della Salute templom Velencében, vizf.

Ponte vecchio Firenzében, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

19 l.

Kugler Ede

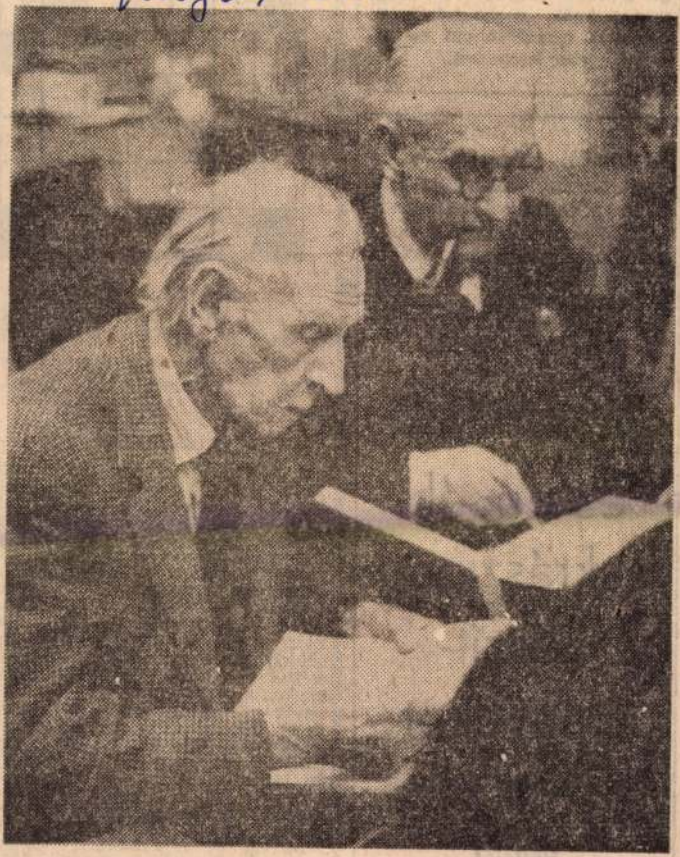

A két legidősebb művész: Kugler Ede és Bornemisza Géza

„Megyei lapjó művészeti studio

Pestmegyei Hirlap 1964
Marc 27.

fő, kedd és pénteki napon, reggel 8 órakor a gyár munkaügyi csoportjánál, munkakönyvvel, személyi igazolvánnyal és orvosi leletekkel.

A húsvéti ünnepek, valamint felszabadulásunk ünnepe alkalmából eszpresszóink és cukrászdáink cukrászipari készítményekből bőséges választékkal állnak a kedves vendégek rendelkezésére. Esküvőre és családi ünnepélyekre

dísztortát

és egyéb cukrászipari készítményeket

megrendelésre készítünk.

Váci Vendéglátóipari Vállalat.

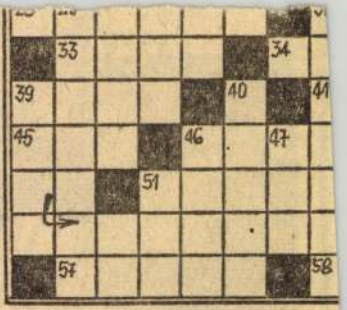

Arany László, költő és 120 éve, 1844. március 24-én szül a magyar népköltészet gyűjtésé demeket. Mai rejtvényünk két függ. 39.) Arany László egy költ szetről és a festészetről.

VÍZSZINTES

1. A Bohémélet tragikus hősnője. 3. Háborúságok. 8. Koreai város. 12. Látás, kilátás — olaszul. 20. Nevezetes országgyűlés 1707-ben. 21. Bács megyei község. 22. Közjogi méltóság volt a rendi Magyarországban. 23. Megviselte a testi-lelki szenvedés. 25. Torbágyi Labdarúgó Egyesület. 26. Ruhaanyag műanyagból. 27. Idegen női név. 28. A ló száját feszítő kantárszíj. 30. A szabadban legelő háziállatok együtt-tartását, védelmét szolgálja. 31. Német tea. 32. Az egyik vármegye volt. 33. Kéri, hogy jöjjön át. 34. Rajtakap. 35. Fegyháztöltelék. 37. P. G. C. 38. Svájci orvosprofesszor (HERT). 39. Előtt — latinul. 41. A szarvas nősténye. 42. Ló, kocsi és kocsis együtt. 43. Üzemanyag. 45. K. E. A. 46. Cserje. 48. Lőbetegség — fordítva. 49. A Földközi tenger keleti medencéjét határoló terület gyűjtőneve. 51. Sok góllal győz —

Kugler Ede festő M.D.K.

A pest megyei képzőművészeti studió tagja

Megyei képzőművészeti studió .

Pest megyei Hirlap 1964. március 22. 9.1.

M.D.K.

Kugler Ede

Festőművész kiállitotta müveit az Egressy klubban.

Pestmegyei képzőművészek kiállitása az Egressy klubban

Magyar Némzet 1961. febr.7. 4.old.

Kugler Ede

d

Emlektap Sopr. 1897

25. l

Kugler Ferdinánd, kőfaragó

Keszthelyen Dolgozott. Mihály, kőfaragó fia. 1859-ben "Ispita ügyelő", judex oppidi, városbiró lett. Kovács Karolintól, nejétől 9 gyermeke született. 50 éves korában, 1898. nov. 26-án halt meg tüdővészben. 350. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Ferdinánd, kőfaragó

Keszthelyen, atyjának, mihálynak műhelyét vette at, annak 1850-ben bekövetkezett halála utan. 350. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Ferdinánd, [ ]

Értékes sírköveket,
ontopokat fotogott.

Eszes Lánló: Egy keszthelyi kőfaragó család 883-885.

Élet és Tudomány, Bp. 1979. júl. 13. XXXIV/10

Kugler Ferenc

szobrász

Szód

Past. 1883. 34. 197, 206, 207.

teljes, jó életrajza, Kuglerinek hacsak Berkeszi ninen nem vette, okvetlenül felhasználandó.

Sopronban 1836 ban

született

Az 1870 es évek végé-

felé Bécsben

halt meg.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

.....

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Kugler Ferenc

zobrazia
vonatkozó irat-
nyitemény a
művészeti adat-
tárban

l.

Szépm. Muz. Erk.

IX. 278. l.

Kugler Ferenc

1868 május.

Andrásy Gyula mi-
niszterelnök mell-
szobát készíti.

Harci művészet elő-
csarnok 1868. 16 l

Kugler Ferenc

"Jeles szobrász hazánkfia" elkészitette gr. Andrássy Gyula miniszterelnök szobrát karrarai márványból.
Budapesti hirvivő közleménye.

Családi Kör. Bp. 1868. szept. 6.
36. sz. 862. lap.

Kugler Ferenc, szobrász
(Andrássy Gyula mellszobra)

Hazai művészet
hűcsarnok, 1868. I.
16. l, 152. l.

Patak Jenő

Kugler Ferenc szobrász/19.sz./
Madonnája a Képzőm.Társ.kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.24.605.old

Kugler (Pál Ferenc) Szobrász

Magyar képrőművész, 1864

máj. 5. I.3. 47.

Hazai művészeti mozgalmak.

Kugler Pál szobrászművész Peske

érkezéséről

Fővárosi Lapok 1867. III. 1. 200.

Kir

Kugler Pál rajzairól és "Pulszky Ferenc" c. mellszobráról

Fővárosi Lapok 1867. III. 5. 212.

Pl.

Kugler (Pál Ferenc?)
Szobrász

Szépművészeti Csarnok

1862. nov. 30. 9. 105.
H. Alfréd: Állandó műtérlet.

Kugler Pereue, nobrár
sir emlék; megváltó nobor

Hazai mű vénet
Műcsarnok. 1868. I.
40. l.

MDK

Kugler

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 202.1.

MDK

id. Kugler . . . nobrán

3 pályamunkát küld be a hécheyi nobor pályázatra.

Hécheyi István gr. nobrának lúrása s tört. herb. Buday József. Bp. 1895. 27,

Kugler Ferenc szobrász M.N.K.

Müve a kiállitáson

Pulszky-sirem[illegible]ék

Csap Erzsébet: Magyar szobrászat a XIX-XX. században
185-186.l. ~~185-18~~

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. kötet 1960.

Kugler Ferenc Szobrán

Magyar Művéket, 1926

257-263.o.

Petrovics Elek: A Szépművészeti Museum mesterei magyar szobrai.

Patak Jenő

Kugler szobrász /19.sz./a Müegyelt ki
állitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.86.old.

Kugler Ferenc Pesten

1862. nov. - dec. Kiáll. Münchben. Arckép, gipsz.

1863. dec. - 1864. jan. Kiáll.: Arcképmellszobor, gipsz.

1864. jan. - febr. Kiáll.: Tanulmány, gipsz basrelief.

1864 = Münchenben.

1864 = Sopronban.

1864. jun. - jul. Kiáll.: Madonna, gipsz, 100 ft.

1864. dec. - 1865 jan. Kiáll.: Arckép, gipsz. — Tanulmányfő, gipsz, 3 ft. — Mária, gipsz, 4 ft. — Szent József, gipsz, 4 ft.

1865. jan. - febr. Kiáll.: Deák Ferenc mellképe, gipsz, természet után mintázva, 15 ft.

Beis III 113.

Kugler Ferencz szobrász 1867 ben készítette Deák Ferencz márvány mellképét. Állítólag ez az egyetlen dombormű, mely hez Deák ült. Testvérbátyja Kugler János ugyanúgy 1919 ben e dombormű vet az Akadémiának ajándékozta.

Akadémiai Értesítő. 1919 évf. 131 l.

Értesités.

Kugler F. szobrász

Deák Ferencz mellszobra márványból. Körajz. i.)

i.) Az Ország Tükre 1865 évf. 127 l.

Patak Jenő

építészet

Egyházi épületek.

A soproni főtemplom számára készült Madonnát állitotta ki Kugler Ferenc szobrász a Képzőm.Társ.kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.24.605.old

Kugler Ferenc

Zobrazi

l.

Szépm. Mur. Évk

IX. 276. l.

Kugler Ferenc József
1836-75

Soproni születésü, de ott nem tudott megtelepedni végleg. Nagybátyja Kugler János rajztanár.
1860-2 Bécsben tanul, majd Olaszországba utazott.
1864. Münchenben tanul. Brassai mellszobor.
Gipsz jelenleg a Városi Levéltárban.
Müvészek karolják fel Sopronban, portrékat készit róluk: Storno Ferenc, Handler József, Handler Ferdinádéi Fend János müasztalos /gipsz/ Deák /Pesten készült/ városházán.

Csatkai Endre : A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 13.1.

Kugler Ferenc

szobrász (soproni)

Mária-szobra a szent

Mihály-templom szen-

télyében. Ugyanott tőle

a Szent József-szobor

is. Köszobrok.

A klasszicista szobrá-

szatnak kösi képvi-

selője.

1865-ben készültek e

szobrok.

Endredy: 28. l.

56. kép.

Kugler Ferenc

honvéd

l. Lyka Rózsa

24. l.

Kugler Ferenc

vajsa

Heine (1829)

archépe

Repr.

Vas. Ujs.

1899. 847. l.

Megnyilt

EGRI TERMELŐI BORPINCE

XI., BERCSÉNYI-U. 3.

Saját termelésű kiváló fajboraink,

Kugler Ferenc

nobrain

1.

Lykaközöns

132.1 –

A magyar várak. Budapest, é. n. — VARJÚ ELEMÉR a Magyar várak új feldolgozását készíti elő a Műemlékek Országos Bizottsága jelen kiadványsorozata számára.

[180] SZENTPÉTERY, id. m. 328.

[181] ERNYEY JÓZSEF—LUX KÁLMÁN: A visegrádi vár. Budapest, 1923. — LUX KÁLMÁN: Visegrád vára. Budapest, 1932.

[182] ROTH VICTOR: Die deutsche Kunst in Siebenbürgen. id. m.

[183] V. ö.: 73. l. és 119—120. jegyz.

[184] HAMPEL JÓZSEF: Apulumi oszlopfők. *Arch. Ért.*, 1911. 251. l.

[185] Foerk tévesen vélte az esztergomi kapuoroszlántól tartott oszlop fejezetének. — FOERK ERNŐ: A magyar építőművészet rövid története. Kecskemét, 1929. 40. l.

[186] A dömösi prépostság templomából Esztergomba került maradványok lajstromát közli NÉMETHY LAJOS: *Az Esztergomvidéki Régészeti és Történelmi Társulat III. Évkönyve*. Esztergom, 1900. 109—110. l.

[187] A gyerőmonostori, valószínűleg bencés apátság már a XII. század elején létezett. 1241-ben a tatárok feldúlták.

a maga útjára tért: az objektiv naturalizmus szigorán áttört mély költői érzése, a puritán természethűséget sommásabb, szélesebb előadással cserélte fel, a rész-

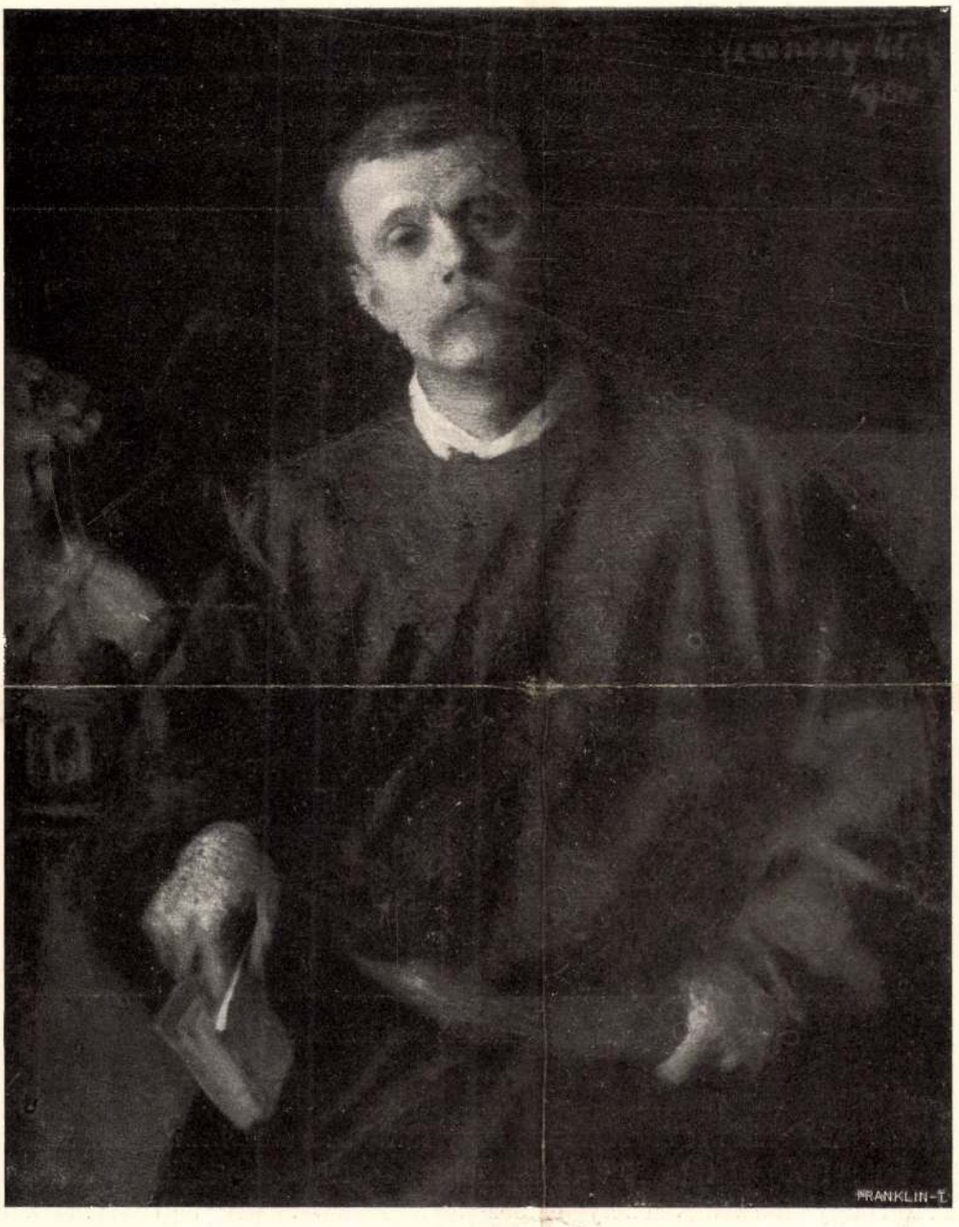

6. ábra. Ferenczy Károly: Malonyay Dezső arcképe.

letek könyörtelen és tüntető ábrázolásától a művészi szintézis magasabb igazságához emelkedett. Malonyay Dezső arcképe, melyet 1904-ben festett, kitünő példában mutatja be azt, amit az emberábrázolásban ezen az úton elérnie sikerült.

Évkönyvei, Az O. M. Szépművészeti Múzeum —. I. k. Bpest, 1918.

Azok mellett, akiknek művészetét az eddiginél teljesebben igyekeztünk bemutatni, néhány olyan névvel is találkozunk új szerzeményeink sorozatában, amely eddig egészen hiányzott gyüjteményünkben. Szerény nevek, de a magyar művészettörténet számára mindegyikük mond valamit. Brocky Károly első tanítója, a fiatalon elhalt Melegh Gábor, akinek igénytelen művészetét egy 1831-ből való raffaeleszk madonna mutatja be, a nazarénus mozgalomnak volt szerény magyar képviselője. A pesti születésü Schimon Ferdinánd egy 1842-ben készült női képmás tanusága szerint tisztes és ügyes arcképfestő volt abban a

7. ábra. Kugler Ferenc: Síremlék-relief.

korban, melyben művészetünk még csak félénken éledezett. Szontágh Diego egészen új név, akiről csak azt tudjuk, hogy 1873-ban a müncheni akadémia növendéke volt; 1870-ből való Női tanulmány-át, egyetlen művét, mely eddig felbukkant, úgy látszik, Székely hatása alatt festette. Két régi szobrászunk: Alexy Károly és Kugler Ferenc vonult még be egy-egy munkájával gyüjteményünkbe. Az előbbi a 16 híres német hadvezért ábrázoló, 1845 körül készült bronzainak egyikével, Starhemberg álló alakjával, mely a különben száraz és konvencionális sorozatnak jobb darabjai közé tartozik, az utóbbi pedig egy 1870-ből való márvány-relieffel, melyet Pulszky Ferenc rendelt meg neje:

Kugler Ferenc

l.

Szana 1890

148. l. 149 l.

MDK-

Kugler Ferenc, szobrász.

is készitett szobrot Széchenyiről.

ifj. Vayer Lajos: Széchenyi István képmásai.
Tüköt. 1941. szept. 9.évf.9.sz. 423.l.

MDK

Kugler Ferenc, szobrászm

Sopron.

id. Storno Ferencröl mintázott mellszobor
a Stornó-ház nagytermének bejárata felett.

Csatkai Endre: Müpártolás, mügyüjtés Sopronban.
Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 577-587.l.

MDK

Kugler Ferenc

Relief, repr.

A Szent-György-Czéh magyar amatőrök és gyüjtők egyesülete XVIII. müvészeti aukciókiállitása. A Gyüjtő 1914. 3-4. sz. 111.l.

MDK

Kugler Ferencz

O. képzm. tár. ... Vas. Ujs. 1874. 572. o.

MDK

Kugler Ferenc

Olasz nő, vf.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.sz.rk. 24 l.

MDK

Kugler Ferenc

Szépmív. Műv. Évk. 1935. VII. 193 l.

MDK.

Kugler Ferenc

1863. (sept. 28.) Münchenből küld kiállítára:
egy mellszobrot (Barabás) - Brassay tulajdona
és egy reliefet.

4 hét multva Olaszországba fog ~~menni~~ utazni.

MDK - A - I. - 1/111.

MDK

Kugler Ferenc
soproni születésü szobrász, 1836-1875.

Liszt Ferenc mellképe, repr.

Kugler Ferenc MDK

A XIX. sz. szobrászai közt ügyes technikára valló alkotásaival keltett érdeklődést.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.
56.l.

97. Ferenc József nagybányai látogatásának emlékérme, 1852 *50.*

bronz, átm. 5,4 cm
Jelezve az előlapon lent: H. KARL. F.
Felirata az előlapon: FRANCISCUS IOSEPHUS I. D.G. AUSTRIAE IMPERATOR SEMPER AUGUSTUS
A hátlapon: NUMISMATICA (PERENNI TESTETUR MEMORIA) QUOD HUNGARIAE POPULOS (TUO ADVENTU BEAVERIS) N BANYAE D. III. M. AUG. /A. MDCCCLII.
MNM Éremtár, ltsz. 112/898–15

Az öntött bronzérem előlapján Ferenc József fiatalkori arcképe látható. Magas galléros katonai egyenruhát hord, vállán átvetett, finom drapériakezelésű palásttal. Nyakában az aranygyapjas rend jelvénye és egyéb katonai kitüntetések láthatók, mellén a császári nagy aranyérem. Az érem hátoldalán körbefutó tölgy- és babérkoszorú, alsó részénél szalaggal átkötve.

Irod: Huszár 1957.

P.L.

KUGLER FERENC (Sopron, 1836 – Bécs, 1875)

Soproni cukrászmester fia, aki 1860-ban iratkozott be a bécsi Képzőművészeti Akadémiára. 1863-ban Rómába ment tanulmányútra, de 1865-ben már Sopronban a Szent Mihály templom számára Szent József és a Boldogságos Szűz szobrokat faragta. Ugyanebben az évben három szobortervet küldött a Széchenyi szoborpályázatra, de művei nem arattak sikert.

Később Budapesten élt. Főleg mellszobrokat készített, megmintázta Liszt Ferencet, számos író, művész és politikus kortársát, (Ormos Zsigmond, Handler és Storno soproni építészek, Pulszky Ferenc, Engel József, Andrássy Gyula stb.). Ugyanezen személyekről domborműves arcképeket is készített. E sorozat darabjaiból egy teljes kollekciót őriznek a kassai múzeumban. Plasztikailag ezek a művek már elszakadni látszanak a klasszicista domborművek mintázási és felületkezelési gyakorlatától. Ennek ellenére, Kugler művészete többnyire a klasszikus felfogású, idealizáló irányzathoz tartozik.

98. Pulszky Ferenc arcképdomborműve, 1857 *50.*

gipsz, 38 cm átm.
Jelzése olvashatatlan, Pest, 1857.
Felirata oldalt: PULSZKY FERENC
MNG ltsz. 7624.

A felületből enyhén kiemelkedő körformába helyezett arckép a korszak jelentős íróját, filozófusát, történészét, műgyűjtőjét és múzeumszervezőjét ábrázolja, heroikus tartásban. Az ábrázolt ekkor még – a szabadságharcban való részvétele miatt – emigrációban élt. Pulszky hosszú hajat és bajuszt visel. A nyak vonalánál ívesen lekerekített arc jobbra néz.

Művészet Magyarországon 1830-1870
MTA MKCS - MNG Bp. 1981

A dombormű Pulszky Ferencné ajándékaként került az SZM-ba, 1957-től a MNG gyűjteményében van.

Irod: Csap 1959, I/a 286.

P.L.

99. Madarász Viktor arcképdomborműve, 1869 *76.*

gipsz, 39 cm átm.
Jelezve a nyak elvágásánál: Kugler Ferenc, Pest
Felirata: MADARÁSZ VIKTOR
MNG ltsz. 56–66–N

Kerek alakú domborműves arckép, a fiatal festőművészt Madarász Viktort ábrázolja. Kis bajuszt és kecskeszakállt visel, nyaka fedetlen, fejét hullámos haj borítja. A nyak vonalánál elvágott arckép rajzi és plasztikai megoldásai egyaránt a romantikus mozgalmasság és közvetlenség felé mutatnak. A dombormű felülete bronzzal festett.

Irod: Csap 1959, I/a 285.

P.L.

100. Fekvő Vénusz, 1867 *76.*

márvány, 25x25 cm
Jelezve a talapzaton balra: KUGLER P. F. Pest. 1867.
MNG ltsz. L–56–406–N

A fekete fa talapzatra helyezett kisméretű márványszobor ruhátlan, fekvő női alakot ábrázol. Kissé esetlen helyzetben, szembefordulva bal kezére támaszkodik, karján átvetett lepel, mely a jobb lábszáron terül el. Haja fürtösen a vállára lóg. Jobb karját a melléhez emeli. Fején körben virágkoszorú. A szobor a művész 1865-ös római studiumainak terméke.

A szobrot 1940-ben Dr. Mály Jánostól vásárolta a SZM, majd 1957-ben a MNG gyűjteményébe került.

Irod: Csap 1959, I/a 284.

P.L.

MARSCHALKÓ JÁNOS (Lőcse, 1819 – Budapest, 1877)

Szülei orvosnak, vagy papnak szánták. 1840-től a bécsi Képzőművészeti Akadémián Joseph Klieber tanítványa. 1844-ben díjat nyert, ezután tanulmányútra ment Franciaországba és Olaszországba. 1847-ben Pesten telepedett le. A Hermina kápolna

100

99

88/d

88/c

M. D. K.

KUSLER Ferenc szobrász

(1836-1875)

Liszt arcmása } Olaszországban
Ormos " mintázta

Ilaratért és több domborművet mintázott

A magyar tudományos és politikai élet hírességeinek arcmása

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.

Bp. 1958. 149.l

MDK

Kugler Ferenc, ötvös

1869 évből birjuk monumentális, plasztikus magyar emlékérmét dr.Siklóssy Gyuláról.

Dr.Procopius Béla: A Magyar Emlékérem- és Plakettművészet
MI 1934. 125-127.l.

- 1. -

KUGLER Ferenc szobrász

1836 - 1875.

A művész szülei (1871.)

Deák Ferenc mellszobra (1864.)

Deák Ferenc mellszobra (1864.)

„Fekvő Vénusz" (1867.)

A M. N. Galéria évkönyvei I/a. k.

-/. Bpt. 1959. 283-284.

— 2. — M. D. K.

KUGLER Ferenc szobrász

Liszt Ferenc mellszobra

Madarász Viktor kiszmása

Női fej (1871.)

Női fej (kerek relief)

Johann Overbeck (1873.)

A M. N. Galéria alagjegyzéke I. kar.

Bh. 1959. 284 – 285. l.

— 3. — M. D. K

KUGLER Ferenc stokrász

Pulszky Ferenc (kurek relief)

Pulszky síremlék I

Széchenyi István mellszobra

A M. N. Galéria ámagjegyzéke I. fa. r.

Bn. 1959. 286. l.

Kugler Ferenc, szobrász

/diszitőszobrász/ időrendileg Izsó után /1836-1875/ említendő.
Üllői-ut 39.sz. elhelyezett angyal alakja és a Putnoky-család siremléke a kései klasszicizmus modorához igazodik.

Bajó Gyula: Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 37.l.

M.D.K.

Kugler Ferenc, szobrász

mint a XIX. sz. második felének egyik művészéről említés történik róla

Csap Erzsébet: Magyar szobrászat a XIX-XX. században,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 98.old.

Kugler Ferenc, szobrász, 1836-1875

Lehetséges, hogy Kugler Mihály, keszthelyi kőfaragó egyik leszármazottja volt. 350. lod

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirásat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Ferenc
festő szobrász

1836 - 1875. Számos portréja, melyek a magyar tudományos és politikai élet kiválóságait örökítik meg. „Liszt Ferenc" arcképe, „Ormos arcképe"

A magyarországi műv. tört. I. 390.
Corvina 1970.

M.D.K.

Kugler Ferenc, szobrász

Pulszky siremlékét említi

Csap Erzsébet: Magyar szobrászat a XIX-XX. században,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 99. old.

Kugler Ferenc

A félegyház ünnepélyen leleplezték -"szép tehetségü pesti szobrász"- Petőfiről készült szobrát, -közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1867. okt. 2o.
42. sz. 1oo3. lap.

M.D.K.

Kugler Ferenc szobrász

Müve az 1910-es években került a Szépmüvészeti Muzeum szoborgyüjteményébe

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, 4p. 1956. 197.1.

Kugler Ferenc, szobrász

Soproni szül. 1869-ben készít mell-szobrot Liszt Ferencről Soproni Múz. 356 old

Thier László: Liszt Ferenc soproni hangversenyei és műveinek nyilvános előadása.1820-1965. 354.o.

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.A.1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Kugler Ferenc, szobrács MDK

Handler József soproni építő mester mellszobra. Handler a múlt század közepén dolgozott. Liszt F. Mús. Fekete rep. 22 old. Férfi korálál

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd építész és családjának többi építész tagjai. 17.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Kungler Ferenc, szobrász MDK

Handler Ferdinánd soproni építész mellszobra. Handler Jakab unokája, Handler Jizsef lia. Fekete rajz. 22old.

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd épitész és családjának többi épitész tagjai. 17.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

M.D.K.

Kugler Ferenc szobrász

Müve a Szépmüvészeti Muzeum szoborgyüjteményében

Pulszky-család siremléke,

Liszt-mellszobor

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956. Bp. 1956. 203.1.

MDK

Kugler, szobrász

A kalocsai káptalan elhatározta, h. felejthetetlen érsekének, Lonovics Józsefnek arcképét a káptalan számára le fogja vétetni.

K. éppen a napokban készité el ugyancsak Lonovics életnagyságu mellszobrát.

/A kalocsai káptalan/.
Vas. Ujs. 1867. 261.l.

KUGLER F. JAKAB

tevékenységéről, említés,
rövid ismertetés

Pereházy Károly: Kovácsművészeti emlékeink
a Népköztársaság utján
Müemlékvédelem, 1976. 3. sz. 171-177. l.

KUGLER FERENC M.D.K.

Radnay Oszkár: Modern szoborgyüjteményünk
/Illusztrációkkal/

Az az óriási lendület, mellyel a magyar müvészet nem is egészen egy évtized alatt a vezető nemzetek sorába jutott, felrázta a közérdeklődést is. A tárlatok eseményekké váltak, tizezrek látogatják és a közönség egyre hangosabban áhitozott olyan stabil, rendszerbe foglalt képzőművészeti anyagra, amiből az egész magyar fejlődés lendületét végigfigyelhesse. A Szépmüvészeti Muzeum e kivánságnak és hivatásának megfelelően - csaknem egy esztendei gondos munka árán - megnyitotta végre azt a 169 müdarabból álló kollekciót, amely nagyjában felöleli az utolsó két század szobrászatát.

Az első fülkében a kronologikus sorrend Ferenczy Istvánnal, az első tudatosan müködő magyar szobrászmüvésszel kezdődik. Hat arcmás és egy pompás genre-márványszobor képviseli a jeles mestert, aki szellemi és nemzeti felfrissülésünk korának, az 1800-as éveknek szülöttje. Rimaszombatból indult el, mint vándor lakatoslegény, hogy a bécsi müvészeti akadémia ércmetsző osztályára eljusson. Ott Klieber tanár tanitványa lesz, aki a nagytehetségü ifjut ösztöndijjal Rómába küldi, ahol csaknem tiz esztendőt tölt el munkában és tanulással. Mikor visszajön hazájába, a fővárosban telepszik le és nehéz küzdelmeket viv a táblabiróvilág közönyével. Legjobb alkotásai közül való az itt kiállitott Kazinczy Ferenc szobra, melynek

másodpéldányát a Magyar Tudományos Akadémia faragtatta ki a művésszel 1847-ben. Pompás a Fáy András portré, továbbá Széchy Mária és Schodel Róza énekesnő mellszobra. A "Pásztorlányka" cimü szimbolikus genre-márványszobra a Nemzeti Muzeumból került át ide.

Ferenczy István müvészete - mestereinek hatása alatt - az uj klasszicizmus szellemében fejlődött. Finomkodó stilussal készültek szobrai, melyeknek patetikus modora különösen a Kazinczy arcképszobrán és a müvészet keletkezéséről regélő genre-jén érződik szembeszökően. Az ő hatása alatt növekedett melléje egymásután Dunaiszky Lőrinc budai faragómester, majd Engel József, Alexy Károly, Dosnay Károly, Izsó Miklós és Kugler Ferenc, akiknek részben tanitómestere, részben szellemi irányitoja volt. Ők képviselik a magyar szobrászat első generációját, a német és francia hatásokon épült ujbarok és klasszicizáló, patetikus stilus-korszakot, amely után, szinte minden átmenet nélkül, a nemzeti érzés és vele az idegen hatásoktól elkülönülő nemzeti stilus jelentkezik a szobrászatban.

Izsó Miklós, aki Ferenczy Istvánnak volt növendéke, majd Bécsben és Münchenben folytatta tanulmányait, mindjárt első alkotásában magyarnak mutatkozott. A "Busuló juhász", mely most a muzeumban van, általános feltünést keltett és Izsó keresett müvész lett; egyre-másra alkotta meg az Alföld magyar néptipusainak genreszobrait. Táncoló paraszt-alakjai közkeletüek lettek. Ezekből egész terrakotta vázlat-kollekciót állitott ki a muzeum egy Izsó-vitrin-

ben. A magyar szellem közben tovább szélesedik és Huszár Adolf müveiben folytatódik a maiak felé. Huszár Adolf "Huzd rá cigány"-a a 60-as évek egyik nevezetes eseménye, a népszinmüvek virágkorának hangulatából fakadt és hatása jól érződik Huszárnak budapesti Petőfi-szobrán, sőt egy-két momentumban dunaparti többi szobrain is (Eötvös, Deák Ferenc).

Az átmenetet innen a finomkodó naturalizmusba Kugler Ferencnek kiállitott Pulszky-siremlék-reliefje adja. Ez a márványdombormü a magyar szobrászat legjelesebb értékdarabjai közül való és disze a kiállitásnak. Utána szinte szembeszökően látszik az az ujabb müvészeti változat, melynek képviselői Zala György, Fadrusz János, Donáth Gyula, Stróbl Alajos, Róna József és Telcs Ede. Közülök az öt első egységes stilust képvisel és ez a stilus a monumentális naturalizmusban csucsosodik ki, bár az ujbarok ünnepiségét és pátoszát sem veti le egészen.

Zala György a milleniumi emlékmü, a parlament előtt álló Andrássy lovasszobor, a budavári 48-as honvédemlék és az aradi Vértanuk emlékének alkotómestere. Ebben a gyüjteményben, arcképszobrain kivül ott van a hires "Mária és Magdolna" hatalmas szoborkompoziciója, amely mesterének minden müvészi jellegzetességét elénk tárja.

Fadrusz Jánost, a korán elhunyt világhirü mestert csupán a farkasokkal viaskodó Toldi-jának bronzmásolata képviseli; Donáth Gyulát is csak egy szobor - igaz, hogy remekmü! - a "Halál angyala" reprezentálja. Stróbl Alajos müvészete azonban teljes szépségében áll e-

lőttünk az "Anyánk" nagyméretü, csudálatos márványszobrával és "Géniusz" cimü portréjával. Róna József müvészetét pedig barokhatásu Bacchus-szobra és reliefszerüen komponált, kissé diszharmonikus "Zsuzsanna és az öregek" márványcsoportja képviselik.

Ebből a müvészeti változatból Telcs Ede vezet át a ma uralkodó "modernizmusba", amely jelző egy egészen szétfolyó, kialakulatlan müvészeti "akarást" határoz meg. Telcsnek a "Góliát"-ját látjuk, a "régiek" stilusában megalkotva, mig a nemrég kiállitott "Toronyépitő"-je merész lendülettel már a modernizmus jegyében született. Plakettjei közül is egyik a naturális, másik a kereső stilust bizonyitja. Értékben pedig Telcs Ede az a magyar mester, akinek majdnem minden alkotása az egyetemes magyar müvészet egy-egy kiemelkedő eseménye.

A második terem a modern müvészeké, akiknek elrendezési sorrendje Simay Imre dekorativ állatszobrával kezdődik. Ezen az oldalfronton áll Cser Károly életnagyságu hires bronzszobra is, a "Győztes"; ez a férfiakt a jeles mester hatalmas tudásáról és invenciójáról tesz tanuságot. A "diadalmas férfit" ábrázolja, amint átköti homlokát a győzelmi szalagjelvénnyel. Sorban következnek aztán Körösfői-Kriesch Aladár finom márvány-portréja, Ligeti Miklós kis Anonymusa, Damkó József remekbe készült "Definitor" cimü terrakotta portréja, Kisfaludi-Stróbl Zsigmond barokkosan vibráló "Venczell Béla arcmása", Tóth István pompásan megkomponált "Déli pihenő" bronz-genreje, Sidló Ferenc finom "Primaverá"-ja, Horvay János "Beethoven"-je, Szentgyörgyi István klasszicizált "Kigyóbüvölő"-je, Moiret Ödön egy érdekes márványaktja, Pásztor János néhány szép aktja és "Bucsuzkodás" cimü hi-

res magyar genréje, Sámuel Kornél végtelenül finom márvány reliefje és a "Menekülő" cimü bronzszobra, Ferenczy Béni elfinomitott bronzportréja, Orbán Antal markáns terrakotta fejtanulmánya és Lux Elek quattrocento-finomságu márványportréi. Az érem és plakettanyagban Beck Ö.Fülöp nagy kollekciója mellett Reményi József, zsákodi Csiszér János, Fémes Beck Vilmos, Berán Lajos, Murányi Gyula és Esseö Erzsébet vannak képviselve.

A külföldi szoborgyüjtemény büszkeségei a francia Rodin és a belga Meunier. Itt van Rodin világhirü márvány-kompoziciója, a "Tavasz ébredése", Laurens festő portréja, az "Ébredő ifju" életnagyságu bronzszobra és a párisi Hugo Viktor szobor mellékfigurájának szánt "Nereidák" bronzvázlata. Meuniert pedig a "Hajévontató", egy remek bronzfej, nagyszerü életnagyságu dokkmunkása és több kisebb bronz-szobra reprezentálja. Mellettük képviselve vannak még Lagae, Dubois, Stoltenberg-Lerche, Rombaux, Hildebrand, Zügel, Liipola György Budapesten élő finn szobrász, Stappen, Franges, Zutt és Maillol.

A modern szoboranyag egyik része se teljes, sőt a hiányok a kiállitás rendeltetését erősen korlátozzák. Olyan mesterek hiányoznak, akik pedig a magyar szobrászatban igen jelentős szerepet vittek és visznek. Igy nincs muzeumunknak egyetlen Fessler Leo szobra se, aki pedig a palatinusi magyar renaissance fontos müvésze volt. Az ő alkotásai a Kalvin-téri "Danubius" kutszobor, amely Budapest legszebb köztéri szobra. Továbbá a királyi várkert oroszlánjai, a Bazilika apostolai stb.

Radnay Oszkár: Modern szoborgyüjteményünk. - 6 -

Hiányzik Holló Barnabás is, akiről egyik legutóbbi számunkban irtunk és akinek özvegye, férje gazdag müvészi hagyatékának birtokában az éhhalállal küzd. A mai jelesek közül nincs képviselve Székely Károly, Margó Ede, Bory Jenő, Lukácsy Lajos, Csiszér János, Maugsch Gyula, Keviczky Hugó, Szamosi-Soós Vilmos, Kallós Ede, Siklódy Lőrinc Istók János, Farkas Béla, Szántó Gergely, és Visnyovszky Lajos, akik mind kiegészitő egyedei, értékes müvészei szobrászatunknak. Viszont Lux Eleket jellegzetességében nem mutatja be a gyüjtemény, hiszen világhires táncos-szobrai hiányoznak a kiállitásról, azok a szobrok, amikben müvészi lendület és mesterségbeli tudás tekintetében szinte egyedülálló értéke a nemzetközi müvészetnek. Ugyancsak széles kiegészitésre szorul a külföldi anyag is, melyben csupán Rodin és Meunier vannak jól képviselve.

A meglévő müanyag gazdagsága, szépsége és elrendezése azonban minden figyelmet megérdemel és ha a hiányokat pótolhatja az állam, a budapesti Szépmüvészeti Muzeum a legjelentékenyebb kontinentális muzeumok sorába emelkedik.

Panoráma. Bécs. 1926.jul.11. 9.sz. 9-11.p.

Kugler Ferenc Pál

Geboren 1836 zu Sopron, gestorben 1875 in Wien, absolvierte K. seine künstlerischen Studien in Rom. Auf dem Gebiete der Monumentalplastik einige anerkennungswerte Werke schaffend, ist K. als Medailleur nur durch die im Jahre 1896 für den Professor der Augenheilkunde in Budapest Dr. Gyula v. Siklóssy modellierte Plakette bekannt, die ihn als einen zum Klassizismus hinneigenden Künstler zeigt der jedoch mit richtigem Gefühle für die Formen die Steifheit vermeidet.

3 nuwe fels.

Ilu Prmagyérem 281. l.

Hadsereg.

Dragonyos.

A jobbra fordulva ágaskod
puska lóg, a felemelt jobbkezéb
csap. Felirata fölül:

Dragoner Regiment W

ez után balra: Der Stab liegt z
a kép alatt hat sorban:
Entstand 1688 unter Kaiser
starb (†) 1691.- De la Port
†1715.- Eberhard Herzog v.
zog v. Würtemberg †1737.- K
†1743.- Karl Eugen Herzog v.
Herzog v. Würtemberg Stuttg
jelzése a felső sarkokban: 90.

Szines rm., mér.a rl. 16

Sz.n.
72-90

Kugler Ferenc Pál

Bobrán

Gyertyámos

467. l.

Magyar királyi belügyminiszter. Má
Szám : 161.738/1926.

VIII.

Valamennyi törvényhatós

A Királyi Magyar Automobil C
ta el.

Ez a munka tartalmánál fogva
egyrészt az ország idegen forgalmát
jékoztatáson kivül abból a külföldei
és történelminevezeteségeit megismer

Fölöslegesnek tartom annak b
forgalom minél nagyobb emeléséhez or
gazdasági és kulturális szempontból
ket az országos érdekeket mozditja e
lalkozása, mely tehát a legmesszebbm

Abból a célból, hogy a magya

Kugler Ferenc, szobrász

Glandler Nándor, a soproni Orsolya tér építészének arcvonásait Kugler Ferenc róla készített mellszobráról, valamint az Orsolya téri templom sekrestyéjének zárókövébe rejtett szobráról ismerjük.
(említve és repr.)

Ivanyi Béla: A soproni Orsolya tér építője.
Kisalföld, 1977. aug. 20.

MOK

Kugler Franz Paul, robinz.

103 Lehetséges, h. egy rajz, melyen L. F. a Vatikánban rongóra mellett ül, s mely a Liszt-Albumban – Dante kiadás, Bp. – látható, vintén fölé vármazik.

104. Mellrobos. Kassa. Muzeum. Nr. 36. Gipsz.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. – Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft 2. S. 59.

M01

MDK

Kugler Ferenc Pál szobrász

szül. 1836 Sopron

Csatkai E: A soproni szobrászat. Magyar Müvészet, 1928. 7.sz. 539 l.

Kugler Ferenc Pál

wód

Csatkai Endre =

Kugler Ferenc Pál

éremmüveszetéhez.

Numizm. Közl.

1947 – 48. 53. l.

keivel gyarapították a gyüjteményt,
n népvándorláskori, Dorogon és Pilis-
középkori anyag került elő. Jókuthy
czky Elemér, dr. Prokopp Gyula,
a és Szabó Antal értékes ajándékaik-
tták a múzeumot.

•

anyaga majdnem teljesen régészeti
ellegű: a kis geológiai gyüjtemény,
ilágháborúval kapcsolatos anyag a
rténeti jelleget talán még erősebben
Földrajzi szempontból a gyüjte-
majdnem teljesen Esztergom városra
szorítkozik, de annyira gazdag és
gy méltán tarthat számot országos
Az anyag értékét növeli, hogy túl-
satásokból vagy ismert helyi intéz-
rült össze (pl. a barok szobrok).
sben a történeti fejlődés szempontja
gy a látogató a legrégibb korszak-
ljon el körsétáján és a világháború
zze be szemléjét.
z esztergommegyei Bajót határá-
-kő barlangjaiból ásott tűzkő- és
ek képviselik érdekesebb tár-
gy, fűrész, tű stb.
n pompás reprezentálói az unyi
ni kultúrkörhöz tartozó hatalmas
yszerű kétosztatú áldozati tállal.
khez többek között az Esztergom-
való kisebb edények járulnak,
már a tiszai kultúrára vall a díszít-

Kugler Ferenc

közvetlen az ajtó mellett, mint az aranykereső korszak egy megfagyott automatja, teljes életnagyságban ijesztget Kugler »Üdvözitő«-je: és mindezek csakugyan oly kisértetszerű jelenségeknek tetszenek a félhomályban, hogy szinte félsz tőlük. Oktalan félelem! Légy arról meggyőződve, hogy itt semmi sem mozdul meg! Minden tárgy mély álmot alszik s ugy lehet, hogy szebb és jobb napokrúl szövi-fonja álmait.

Fővárosi Lapok

1875. 24. l.

(A Képkiállitáson)

Kugler Ferenc

volt a János-templomban. — **Kugler Ferenc** Bécsben élő magyar szobrász a Haynald érsek édes anyjának márvány medaille-jét már elkészité s el is küldte a szécsényi kápolnába. —

Fővárosi Lapok

1875. 122. l.

BUDAPEST
39 FEB. 16 23
4 LFh
LFh

Kugler Irene

Portrait

Wód

S. A

Kugler Terene

Kassai mur. Kat.

4l. 5l. 6,l, 7,
8.l 9l, 11l

Kugler Franz

Nobrait

ivod

Vaslyp 1865.

412 l.

Kugler

K. 3. *Pál Ferenc*, szobrász, * Sopron 1836, † Bécs 1875. Tanulmányait főkép Rómában végezte s ott mintázta Liszt Ferenc és Ormós Zsigmond képmását. Pesten letelepedve, dombormüveket faragott (Pulszky-család síremléke, a király alföldi útját megörökítő temesvári dombormű, Szent István hitterjesztő útja stb.), a kései klasszicizmus stílusában. Müvei közül Liszt Ferenc mellszobra a Szépm. Múzeumban, Overbeck J. mellszobra a M. Nemz. Múzeumban, Deák Ferenc és gróf Széchenyi István képmása a M. Tud. Akadémia, Lonovics József egri érsek mellszobra az egri érseki líceum képtárának tulajdona. Petőfi Sándor mellszobra az Ernst-Múzeumban, Ormos Zsigmond mellszobra a temesvári múzeumban, Handler F. gipszmellszobra a soproni múzeumban van.

Eo-G.I. 603 l

és ~~tetjén~~ arcélben van ~~ábrázolva a~~ egy tojásdad me-
nyszer fodritott, bajusza s szakálla ~~[illegible]~~ nincs.
nyepyapjás, a Mária Terézia s a szt. István rendet
ről van csavarva, mell fodra látszik, ~~[illegible]~~ bal
szalagok haladnak, paszomántos kabátja egy-
~~fve tartja~~ tette. Felirata a kép alatt:

ROM. IMP.

Bolt Berlin 92."

méretei a vonalkeretnek 6·8 : 5·5 cm.

~~3374~~

3574.

389/96. № 77.

Kugler Ferenc

szobrász.

Liszt Ferencet ábrázoló márvány mellszobra a Szépm. Múzeumban.

irod

Évkönyvei. Az Orsz. Mag. Szépművészeti Múzeum – IV. Bpest 1927. 208. l.

Kugler Tál

Petőfi Sándor mellszobra,
bronzból gipsz. 1866-ból.

Ernst Múzeum Petőfi terme

Jer Ernst 21. l.

Kugler Pál Ferenc

~~Pál~~ Pulszky-sír-
emléke
repr.

Allumna. A vyolcvané-
nes Pesti Napló ajándék
1850–1930. 52. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Kugler Pál

MAGYAR MUVESZET
1928.538
1929.237

Doszkár János és Ferenc

Háztalarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Kugler Ferenc

Liszt Ferenc
mellszobra
márvány

1924 Szépm. Mur.

6
4
1
6
16
9
3
2
2
3
4
4
2
4
5
5
8
5
7

95.6 = 160
1
35

Madonna

98. Giam Battista da Conegliano –
Cima. Képein 1498 és 1508 évszámok
fordulnak elő.

Kugler

Petöfi Sándor. 1866
Hobomu.

Ernst

Kugler Ferenc

Szobrán

Szód

Bi 210-l.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... osztályu tanuló a

.....

.....

elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... hó .....

osztályfő.

Kugler Fsenc

1 kid

Kal Débon . 4 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
sa.

– Endrényi Imre, Szeged.

Kugler Pál Ferenc

Grád

Buday II. 24 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Kugler Ferenc

Lásd

Skso 50.1.53.l.

..... *műhely.*

őnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Kugler Irene

Nebräsk

Laid Gasser Tarlost.

Kugler Ferenc

1231. KUGLER FERENC: Egy szebb haza felé. Márványrelief.
100×136 5000
L. az illusztrációt 111 l.

A. Gyűjtő 1914. 3-4. sz

XVIII. aukció

U. o. 1914 5-6. sz. XIX. aukció

Kugler Ferenc

l.

Petrőlex

92, 94. l.

Kugler Ferenc

Csatkai Endre:
Újabb adatok Kugler
Ferenc szobrász család-
jából. Kis adatok Sopron
múltjából. Soproni
Szemle I. évf. 69-70.l

Mutatványpéldány.
Tiszteletpéldány.

Súly

KIR. MAGY.
EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST VIII,
MÚZEUM-KÖRÚT 6
(GÓLYAVÁR)
TELEFON: 146-145
KÖNYVESBOLT
ÉS „MAGYAR
KÖNYVBARÁTOK"
BUDAPEST IV,
KOSSUTH LAJOS-U. 18
BOLT: TEL.: 189-540
KÖNYVB.: „ 186-281

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos és Főt

Kiü

LEVÉLCÍM:
BUDAPEST IV,

Postatakarékpénztári

Kugler Ferencz szobrász.

Sz. Sopronban 1836. márc 11-én
†. Bécsben 1875. április 11-én

1., Overbek F. arcképe „F. Kugler Pest 873" gypsz dombormű 37×37. A művész ajándéka 1873-ban M. N. Muz. Catalogus 542 lap.
2. Tragoedia „Kugler F. 871" kerek medaillon, terracotta 52×52. A művész ajándéka 1873-ban. M. N. Muz. Cat. 542. l.

Kugler Ferenc

<Liszt mármány mell-
szobrát>, mit Kugler
Ferenc magyar szob-
rász készített a napok-
ban indítóttál el Ró-
mából Pestre sa
zeneder ünnepélyre ide
arkezik

<7. Harcsik s.a.
Kielfeld 1865.
II 428 l

(festů vám volím?)

Kugler F. Sopronból

Kiállitott a magyarországi műegy letnek. a Diana fürdő épületé ben tevő junius – julius tartatán. 1864 ben

Az Országos Tukre. 1864. 226. l.

Kugler Ferenc

lejd

z

Ernst Lázár

46 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

gy helyettesének
isa.

- Endrényi Imre, Szeged.

Kugler Frene

nobrazi

1871. 500 ft öszt öndig

vas nyp 1871. 445 l

Kugler Franz

U. 1383

Kugler Pål Ferenc

Jestr

Laid

Ormos Kat.

6 2 l.

Kugler Ferencz

szobrán

Liszt Ferencz cz. terrakotta mellszobra a képzőmű-veszeti társulat 1878. jul. kiállításán.

Tavágyuntató.

Mur. é Kt. Évbiztó

Kugler, Ferencz, nobrair II. 210.

Kugler Ferenc

nobrai a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM
BUDAPEST, VI. ARÉNA-ÚT 41.

~~Halotti nobor, római~~ S. 143.

1905. III. 15

A Modern Művészet szerkesztőségének a hatáskörébe tartozó intézetekkel ajánlatot a folyóiratra való előfizetés (933/905)

Kugler

Läsd

EKpt. 1861-2. 64 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

ihj Kugler

zobrazi

Szechenyi nobor pásárat
1866

Lód

Buday II 17 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Kugler
Hobrait

ind.
Harauk sa Kulföld

1865. I 175 l

Kugler

Hobrein

Wall

För. Lapok. 1872. 98. 1

Ez ori k. rill.

Petöfise

Kugler

[illegible]

laid

Numizmat. Közl.

1911. 8 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

helyettesének
.

Endrényi Imre, Szeged.

Kugler

zsobrán

1872 évi kiáll itáron

Petőfi mellnobra
Saguna báró mellnobra
Pauline "
Liszt Ferenc "
Egy Mázaspar basrelief.

zsód

Figy 1872 56 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191 ..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Kugler Franc

ötvös

1889.

Éimisk 1930. 85. l.

a fordult, de kissé balra néz. Haját föefelé
szakálla rövid. Ingének gallérja álló, nyakken-
tőek, mellénye kivágott, kettős elejű kabátjának
lirata a kép alatt aláírásának másaképe:
trizer Lajos.

A, méretei 13·6 : 10·2 cm.

~~420~~. 9620.

311/97 N° T. 97

Kugler Ferenc

szobrász

Szód

A Gyűjtő 1914. III. l.

Noricum V. 263.

Kugler Ferenc

nobrain

vied

Péter II

102. l.

Tányér, 1735-ból.

Kugler Ferenc

Szobrai

l. Liber Bp szobrai

368. l.

felmerült jövedelmet jelentett

nagyott uj vizszolgáltatási sza-

beszedett közcsőépitési hozzájá-

alapján a 8 %-os jövedelmező -

egváltása /6o.821.79 P/. A lak -

vel több bevételt eredményeztek.

származó bevételek jelentős mér-

zelésü gazdálkodásra való áttérés

lönféle jövedelmeket csupán három

t lakásokért /16.o2o.-P/, Nyomás-

.- P/ tételekre. Az áttekinthető-

jes tagoltságukban mutatjuk ki,

szétosztás és az előirányzattal

i kimutatást közöljük.

Kugler Ferenc

zobrán

kiállítva Lonovics József
érsek, Pulszky Ferenc
és Frankenburg Adolf
mellhejei

l.

B. A. Nefelejts 1868

201. l.

M.Kir.Kereskedelem és Közlekedésügy
Miniszterium

Tekintetes

Ürményi László úrnak,
kir.mérnök.

Koháry-major.

A badacson

káival kapcsolatos t

való becsatolás célj

Budapest,

Kugler Ferenc

szobrász

a Pulszky-család
siremléke, melyet a
szécsényi családi sírbolt-
ban állítanak fel.
Karrarai márványból
anyjal a béke olaj ága
val nyitva a menny ka-
puját, melyen a hiven
talált anya, korán el-
hunyt leányát ei fiát
ölelve, készül belépni.

Nefelejts. 1869. 322. l.
(Sikerült siremlék).

Kugler Ferenc

zobrázz

Pulszky Ferenc mell-

zobrát készitette:

Nefelejts 1867. 122-l.

BUDAPEST
42 II 12 11

Kugler Ferenc

wód
z
Myskhnó
56. l.

1	2	3	
		A	n
Sorszám	családi és utóneve, foglalkozása, lakhelye (község, utca, házszám)	születési éve | helye anyjának születési, családi és utóneve	

er ..... (székhely).

..... állami közut

. km közötti szakasza.

ési jegyzék

19..... évi ..... hó ..... napjáig

nak és fuvarosoknak kifizetett összegekről.

yleges alkalmaztatását, a munka szükségességét,

..... hó .....-n.

Kugler Ferenc

itt Pál- nak írva -

szobrász

Most Petőfi álló szobrát készíti, mely a költőt mint honvédet ábrázolja kezében kivont karddal. Anyaga kurrarai már-vány. A szobrot egy német költő rendelte meg. Láthatók műtermében Rafael és Michel Angelo mellszobrai s sanulmány-fok Julius Caesarról és Homérről.

Nefelejts 1869. 4/9. l.

(K. P. fiatal szobrász)

1869 aug. vége

Kugler Ferenc Pál

vobrász

lásd Okv.

Soproni Szemle

1938. 161. 162. l.

MOB kömyvtár

Az itt vobanlevő vobor vetőséget

ein állapitottam meg

s vakvéleményem alap-

ján Gerevich ajám-

latára vette meg a

soproni Muzeum

Kugler Ferenc

Ivod

Szana Szárén

228. l.

Kugler Ferenc

wobrau

Wod

Ernst Mur. Kiäll. X.

Magyar biedermeier-

müveszet. Bp 1913

46. l

Kehely, másodi(ág.) ev. egyhár, XIV. 7.

VII. 125, 126.

K u g l e r F e r e n c

szobrász

Szózat. 1921.szept.15. (Ajándék Széchenyi-szobor.)

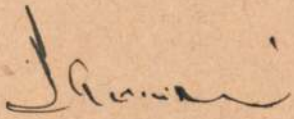

Kugler Ferenc Pál

1. Csatkai Liszt

103 – 106.4.

1.

	Bevétel		Kiadás	
	ℓ	f	ℓ	f.
	12000	-		

Kugler Ferenc Pál

vrod
2

Fiebermodmür

118. l.

Kugler Ferenc

Egy nebb haza felé,
márvány, repr.
Művészet 1914. 304. l.

1907.

és egy sima karimájú, de egyoldalú érmen

embenézve van ábrázolva. Jobb
aljának tenyerén pedig keresztes
ú, szakálla és bajusza nincs.
és bő palástot visel. Felirata
ükkel:

MI)19-DIK KIRÁLY 1205-1235=30.4.

~~k háttere és hátlapja sima.~~

3.5:3.5 cm.-- Becsértéke 30 K.--
prilis 30-án (787-907-57).

158

1535

Kugler Ferenc

Bpest. Széchenyi István gróf. Kamaraerdei szeretetotthon.

Liber Bpest szobrai.

368.

Kugler Ferenc

wod

Petnjrégi 58 l

chen Verfasser erschienen in unserem Verlage:

H. TH. BOSSERT

KSKUNST IN EUROPA

NE SAMMLUNG TYPISCHER ORNAMENTE
ND FORMEN IN FARBIGER WIEDERGABE

) Beispiele unter besonderer Berücksichtigung der Ornamentik auf Tafeln, 100 in vielfarbigem Offset- und Buchdruck sowie 32 in einfar-n Licht- und Tiefdruck. Format des Werkes 29×40 cm. In Ganzleinen gebunden RM 200.—, in Halbleinenmappe RM 190.—.

Das Ganze ist eine wahrhaft berauschende Symphonie der men und Farben, fesselnd von der ersten bis zur letzten Tafel. u in seiner Vielheit von farbigem Offset- und Buchdruck, ein-igem Licht- und Tiefdruck eine hervorragende technische Lei-ng — und ein kühnes Wagestück des Verlages Ernst Wasmuth , Berlin." *(Neue Züricher Zeitung)*

Die Anzeichen, daß die Volkskunst schon in absehbarer Zeit ihrer Pariarolle, die sie bis jetzt in der Kunstgeschichte gespielt erlöst werden wird, sind unverkennbar. Zunächst sei auf das numentale Werk „H. Th. Bossert, Volkskunst in ropa", die erste vergleichende Zusammenstellung der Volks-stdenkmäler Europas, hingewiesen. Sozusagen ein „Zentral-eum europäischer Volkskunst in Bildern", eine Veröffent-

Kugler Ferenc

Siremlék-relief

Repr.

Évkönyvei, Az O.
M. Szépművészeti
Múzeum —.
I. k. Bpest 1918-
190 l

Egyes külföldi múzeumok régebben adn
amilyennek évkönyveinket szántuk. Nagyrabec
téneti kutatásnak, melyekben sok kitünő d
a művészettörténetnek nincs külön irodalmi o
ilyen kiadványra. Nemcsak múzeumunk szá
hanem egyszersmind hajlékot kell adnunk a k
tásnak. Évkönyveinkben helye lesz tehát mine
zatnak, mely önálló kutatás eredményéről a t

Főfeladata azonban természetesen az les
anyagával foglalkozó dolgozatokat közöljön.
szervesen jár együtt a fontosabb új szerzei
tehát különös gondot kell fordítanunk. De rég
sok a tennivaló, s ennek elvégzése is minket

Mivel múzeumunk gyüjteményei minden
helyet adunk az antik kortól kezdve a XIX.
mennyi korszakának. Csupán azt zárjuk ki,

MDK

Kugler Ferenc, szobrászm.

a föv. hozzájárulásával ill ajándék:
A Kamarerdei Szeretet otthonban gr. Széchenyi Istvánja.

Jajczay János dr. - Gyöngyösi Nándor dr.: Budapest szobrai az utolsó tiz XXXXXXXXXXXXX.évben.
Képzömüvészet. 1931. 42.sz. 155-156 l.

MDK

Kugler Ferenc

gr Széchenyi István szobra

Képzőművészet 1931. 42. sz. 156.l. képek

KUGLER Ferenc szobász

PROHÁSZKA László: Széchenyi István ábrázolás a szobrászatban. = Pavilon 7 (1992) 36.

különösen fennálló kapcsolat. Az
kunk első szakaszában még a főúri
de mellettük nemcsak e továbbfoly
lemző, hanem a városi-polgári épi
A polgári épitkezés menetébe a hi
nem kapcsolódtak be, ugyanakkor i
/azaz 1780-ig/ alig találunk kima
épitészt.

A második vonulatot a főúri me
épitészek jelentik /Hefele, Fellr
nyilván elég sok és olykor nem je
dik.

A harmadik - legfelső - vonula
hivatalos vezetői-épitészei képv
stb./ akikhez ugyancsak felülről
a Vácott, Esztergomban és Pesten
Mindegyik név más stilusáramlato
ben - Canevale kivételével - min

KUGLER Ferenc szobrai

Mátyás-parkája Keller Pál
ötvös mentelőtő csatján
(Sopron, 1865 előtt)

MÉrt 1995 124. és ill

Kugler Ferenc

KUGLER FERENC szobrász egyike azoknak, kik korai haláluk következtében nem válthatták be a hozzájuk fűzött reménységeket. Szana is említi több sikerült művét, ezeknek kiegészítéseül még megemlítjük, hogy Kugler Ferenc Deák Ferenc mellszobrát is elkészíté, melyről az „Ország Tükre", mikor 1865. évfolyam 13. számában ennek képét olvasóinak bemutatta, megjegyzi, hogy „e szobor készítésében a fiatal tehetséges művész mindenek-

előtt a hasonlatosságot tűzte ki maga elébe s ezt általános elismerés szerint sikerült is elérnie." E cikkben meg van említve, hogy Kugler Ferenc akkor Rómába készült ismereteinek gyarapítása végett.

n. —449.

Művészet 1912
204. l.

[illegible] „Pollák" [illegible] l.); Arad fopac „Pollák" (1857. 465. l.); A sárosi vár romjai „Pollák sc." (1857. 496. l.); Az izraeliták új imaháza „S. Pollák sc." (1857. 545. l.)

Huszka: Nagyváradi állandó magyar színház „L. Huszka sc." (1857. 408. l.); Árvai vár „L. Huszka sc." (1857. 409. l.); Cigány-muzsikusok Erdélyben „Huszka sc." (1857. 421. l.)

—416

KEMÉNY LAJOS.

203

Még ez évben feltűnik a Huszka Lajos neve „Az avar vezér"-i (277. l.) és Szebasztopolt (337. l.) ábrázoló képek alatt „Huszka sc." és „L. Huszka sc." jelzéssel. Huszka szintén Pesten működött, amiről az akkor megjelent Téli Könyvtár címlapján levő aláírása: „Mélt. Huszka Lajos

Kugler Ferenc

irod

Lyka Károly: Az érem- és plakettmüvészet Stilusa - Müvészet 1910. 289. l.

Kugler Ferenc

l.

MAVIATMOVI

Lykanemzromantika

29, 87, 96. 126,
130, 252, 254. l.

ILOSVA

NYOMTATVÁNY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

M. D. K.

KUGLER Ferenc szobrász

(1836 - 1875)

Liszt és Ormós arcmása (Olasz-
országban forágta)

Portréh a magyar tudományos- és
politikai élet kirességeiről.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1962. 147,

Kugler Ferenc József
1836 - 75

Soproni Szt Mihály templo szentélyében Mária és Szt József kőszobrát készitette, a rendelő iránti tiszteletből mintázta meg Rach városplébánost. 1865. 1875-ben maghalt.
Liszt Ferencet sokszor mintázta.

Csatkai Endre : A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 13.1.

Kungler Ferenc, szobrász MDK

Soproni szül. 1871-ben márványba faragta Liszt Ferencet. Lisztről rézkarc képmását küldte neki. Meg két Liszt képmást készített. Egyik kassán, a másik a családnál van 356 old.

Thier László: Liszt Ferenc soproni hangversenyei és müveinek nyilvános előadása. 1820-1965. 354.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. A. 1956. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Plasztika. Patak Jenő

"Deák Ferenc mellszobra.Kugler szob-

rász müve.

Főváros Lapok 1865.I.II.2.105.old.

Patak Jenő

A Képzőművészeti Társulat csarnokában kiállitották Paulinine asszony gipsz-öntvény-szobrát Kugler szobrász müvét.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.25.262.old.
Fővárosi hirek /Rövid hirek/

MDK

Kugler Ferenc hobrán

„Pauliné"
és „Szint Ferenc" c hobrát a KT sorrolásra megvette

MDK-A-I-1/561.

MDK

Kugler Franz Paul, kobrász. 1836-75.

103. Szproni kulitisü.

Mellkoboz. Magyar ruhában.

Sign.: „Kugler F. Pest. 871." Bpest. Muzeum.

„Vasárnapi Ujság" 1865-ben hirt adott arról, hogy K. Rómában mellkobrot készit L. F.-ről.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Lint Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern." Jahrg. 1936. Hft. 2.

S. 59.

Kugler Ferenc, szobrász MDK

„Liszt mellszobra". Sopron, Liszt Ferenc Múzeum. Fekete repr. 277 oldl.

Sümeghy Dezső: Liszt Ferenc és Sopron megyei kapcsolatai. 276 oldl

Soproni Szemle?Helytört.Folyóirat.A.1956.Kiadja a Sopron Város Tanácsa.

MOK

Kugler Franz Paul, kobrász.

105. Mellkobot. Magyar puha. 1869.
Soproni Muzeum. Repr. Magy. Művészet.
1828 ésf. Soproni kám. (Repr. a lent jelzett lépjegyzékben is.)

106. Mellkobot. Magyar puha. (Kugler család birtokában.)

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt. Ikonographie. Sonderabdruck aus d. „Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2.
S. 59.

Csatkai Endre dr.
A soproni szobrászat.
Magyar Művészet
1928. 7. 7

LEITNER SZERVÁC (soproni szobrász):
FESZÜLET. 1701
Városi múzeum

KUGLER FERENC (soproni születésű szobrász 1836—1875):
LISZT FERENC MELLKÉPE
Városi múzeum

Lapitz Ferenc soproni szobrász alkotása, fülkében ülve kómikus hatást tesz. *I. Ferenc József* mellszobra *Stróbl* Alajos műve (1898.).

A legeslegújabb idők temetői és profán szobrászatán már meglátszik a történelmi irányoktól való elszakadás.

*

A soproni szobrászatnak hat évszázadát kísértük végig. Ha most az emlékanyagból kiválasztjuk mindazt, amit nemcsak helyi művészi akarat, ám helyi kéz munkája is hozott létre, *a nagyjelentőségű alkotásokat nem vethetjük serpenyőbe a soproni művészet mérlegelésében. Ami azonban megmarad, még mindig* nagyon figyelemreméltó, *ha nem is érték nemzetközi vonatkozásokban.*

Kőfaragóink, szobrászaink szívesen forgattak metszeteket, mintalapokat, de nagy szeretettel fejlesztették tovább, vagy alakították át az emígy tanult formákat. *Mikor dolgoztak, mindig teremtettek is.*

A hat évszázados mult történelmi kerete még sok utánpótlásra, toldásra vár, a kőfaragók céhiratai szétszóródtak s több évi kutatás is csak csekély töredéknek juttatott birtokába.

Az eredeti céhlevélnek csak a másolata van meg a városi levéltárban; keletje nincs, írásmódja a XVI. század második felére vall.[1] Ennek művészettörténeti szempontból alig számottevő pontjai a céhélet vallásosságára, tisztességére és főleg a munka védelmére vonatkoznak. 1661-ben és 1713-ban a céhszabályok újabb kiegészítést és megerősítést nyertek.

A céh életére vonatkozó adataink főleg azt a harcot világítják meg, amelyet a kőfaragók a konkurrencia ellen folytattak. Így háborúskodnak a szobrászokkal; a mesterkönyv 1733-ból kijelenti, hogy a városbíró rendelete szerint csak a kőfaragók jogosultak építőkövek faragására és oszlopok készítésére.[2]

A szobrászok szokott száma 1700 körül csak kettő volt. Itt is ügyeltek arra, hogy csupán polgárjogot nyert egyén dolgozzék a városban. Ezek viszont az aranyozókkal küzködtek a kenyérért. A fafaragást, mint *Sedelmayer* András aranyozó esetéből tudjuk, ki a balfi oltárt készítette, ez a mesterség is vállalta, ám az aranyozásért síkra szálltak a szobrászokkal.

A kőfaragóinast öt évre szegődtették, a segéd vándoréveit, ha mester fiáról volt szó, két, ha polgáréról, három, ha idegenről, négy évben állapították meg.[1] A bécsi „Haupthütte"-ben töltött idő különös előnnyel esett latba. Az 1628-tól kezdve meglevő segédkönyvben épp az első évben van néhány olasz név, azután főleg svájci és stájer segédek próbálnak itt szerencsét. Sajnos, nem mindig jegyezték fel, kőmívesről vagy kőfaragóról van-e szó.

Legrégibb mesterneveink a XV. század elejéről valók. *György* mester neve 1402-ben oklevélben, Keresztély mesteré pedig bécsi számadáskönyvből ismeretes.[2] A XVI. századból Ágoston és Mátyás (1526.), továbbá Ferenc mester (1540.) nevét lehetett megtalálni.[3]

Bővebb adataink azonban csak a XVII. század végén kezdődnek. Itt tünik fel a Krausz-dinasztia első képviselője, Jakab, aki 1677-ben az ev. templom keresztelőkútját faragja.[4] Más mesterek: *Miller* Bálint (említve a tanácsjegyzőkönyvekben 1695–1697; neki tulajdonítjuk a Szt. Mihály-utca híres kapuját), *Kugler* Pál († fiatalon, 1694.), *Unger* János, aki 1697-ben lesz polgárrá.[5]

Szobrász ezidőben *Leitner* Szervác, aki 1694-ben kap polgárjogot. Nemcsak az „oszlop" szállításánál esik bajba 1697-ben, mikor negyvenéven felülinek mondja magát, hanem tulajdon atyja, a Straubingból ideköltözött Leitner Simon szobrász miatt is a városbíró elé kerül. Tisztáznia kell magát azon vádak alól, hogy gyermekkorában lopott és most hamis pénzt vert. A fiú igazolja, hogy atyja gyengeelméjű s mikor ő ónplaketteket öntött, azt nézte hamis pénznek. A családi béke helyreállt, apa és fiú együttesen küzd *Probst*

[1] Lad X. Fasc. II. Num. 26. Több céhtörténeti munka datálja ugyanennek a forrásnak a megjelölésével a céhlevelet 1513-ra. Tévedésen alapuló megjegyzés, mert az okiraton semmi dátum nincs.

[2] „Sowohl was das richtscheid und winckel hacken anbelangt kein lager noch Fuegen zu einer Säule zu machen." Lager a kifaragott kő.

[1] Tanácsjegyzőkönyv. 1694. 142. o.

[2] Házi: Sopron története. I. 272. o. Műbarát 1925. évf. 50. old. Siklóssy regesztája.

[3] Pollák: A zsidók története Sopronban. 289. Gamauff i. m. XVI. 42.

[4] Payr: A soproni egyházközség története. 470. o. Az Eggenberger-ház szószéke is 1677-ből való.

[5] Az összeállítás az 1694-1702., 1712-1713. és 1740-1784. tanácsjegyzőkönyvek, valamint az 1713-tól kezdődő mesterkönyvek alapján készült. A további kutatás még több névvel gazdagíthatja a névsort.

Kugler Ferenc

MAGYAR MÜVESZET

1926. 251, 253-4, 424
1928. 537, 539, 583, 587

Az ülés tárgyai:

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Meghivó

a

Műemlékek Országos Bizottságának

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

hivatali helyiségében (VI., Állatkerti-út 1.) dél $\frac{\text{előtt}}{\text{után}}$ ..... órakor

megtartandó végrehajtó bizottsági / rendes / albizottsági ülésére

Elnök megbizásából:

.....

18350/1922. Rigler r.-t. Budapest

Kugler Ferenc

lásd oko

Liszt márvány mellszobra

Repr.

Csat Liszt I. 176 l.

177. l.

loksati megoldásában
épeúny, mint a kapu-
keret dekorációjában
~~assúr~~ ókori assúr bany
mázok éledtek újra
ami a mai építésvet-
ben is érezteti hatását.
Méltó párja ennek a
Prohánka Ottokár
utcában épült elemi

Kugler Ferenc

tévesen „József"-
nek irva

Madarász Viktor
arcképe, gipsz

Petr E. M. magyarúvén
arcképek

7. l.

Kugler Ferenc szobrász.

9. Népszava V.évf.1872 szept.29.
39 sz. 311 lap.

A temesvári vármegyeháza falában illesztendő dombormü.

Kugler Ferenc

siremlékül egy egész alakú
élet nagyságú Krisztust
a fájdalomban osztozó
megváltót domborít, melyet
később márvánnyból fogkifa-
ragni.

Műcsarnok. 1868. 40. l
152. l

(Kugler Ferenc Pál)

cikk

Csatkai Endre dr:

( ) éremművészetéhez

Numizm. Közl.

1947-48. 53. l.

Endre Kuglernek a
bécsi világkiállítás
emlékérem pályázatára
készített győztes mintáját
az Arch. Ért. 1872. 261.
l. közölt lírce alapján.

Kugler Pál Ferenc

szül. 1836 jul. 11. Sopron
+ Wien 1875 apr. 11.
Pesten Gasser Zsigmond
és Romaban tanult. 1864
Sopronban dolgozott. Handler F. gipszmellszobra
Soproni Muzeum, Szt József
és Mária n.o. Szt Mihály
templomban. Pesten Eszpilette
Deák F. mellszobrát (soproni
városháza) 1865. Romaban
volt, itt Eszult Liszt Ferenc
mellszobra, Ormos Zsigmond
mellszobra (a temesvári mu-
zeumban). Arpitán Pesten és
Temesvárom dolgozott. 1870.
a Pulaky család sisemlékének
domborúmre Szépmű. Muzeum
fordits

1871. Liszt Ferenc mell-
szobra, kép Muzeum,
Relief a Király
látogatására, (temes-
vári magyar),
Overbeck J. mell-
szobra [1873]
M. N. Muzeum)
Deák F. arckepe
1867. M. Tudk Aka-
demia, gróf Szechenyi
szobra u. o.
stb. [illegible]
[illegible]

Thieme-Becker
22 k. 80 l.

szász
Kehely, (lehenczei ág. ev. egyház
XVI. sz. VII. 130

Kugler Pál Ferenc

szül. Sopron 1837, megh. Bécs 1875.

Lonovics József egyiérsek
mellszobra, gipsz
az egyiérseki liceum Egyetára-
ban.
Egyiérseki 40. l.

Deák Ferenc mellszobra
gipsz, u. o.

(983),
(983),

Kugler

Nobrasz Ei,

Romából nem rejtért

Pestre, Sopron vaross

tanacsából ugbizárt

kapott Deák moll-

nobrára.

Vasly 1867.

141 l

Kugler Ferenc

szobrász

Sopronból, 1860-ban 24 éves,

Kugler Ferenc, szobrász, Sopronból, 24 éves korában, 1860 okt.-ben iratkozott be és 1862 máj.-ig a szobrászati szakosztály növendéke volt.

lása a

Fleischer Bécs. 62. l.

T. 4188.

bástyákkal megerősitett vár foglalja
nen, az utakát egyes [illegible] katonák élén-
g a Tisza partján város bontakozik

[illegible]
lete: A. Tokay és befejezése: F. Weinberge.

5 : 18.8 cm.

Kugler Ferenc szobrász

Műcsarnok 1868. 16 l.

Kugler Ferenc szobrász.

Atheneum. 1874. VI. 1021.

Kugler

Atheneum. 1874. II. 953.

Plasztika. KUGLER ~~Patak Jenő~~

"Deák Ferenc szobra Kugler müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.1.190.old.

Patak Jenő

Kugler szobrász/19.sz./Deák F.

szobrát propagálja a lap eladásra.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.8.215.old.

Patak Jenő

Kugler szobrász/19.sz./elkészitette

Deák Ferenc mellszobrát.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.2.105.old.

KUGLER Ferenc szobrász

1871

336. aug. 19.	Kugler ferenc szobrásznak 500 frt utazási ösztöndíj
181. máj. 25.	Kugler Ferenc szobrász londoni kiküldetése a kormány költségén

} 99.1.

M. ÉRT 1991. 1/2.

Kugler, Frantz, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordált asztaloslegények jegyzéke: "Kugler, Frantz, Günzburg, 1675. VII. 7.". 117. old. 13. jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Frantz Kugler, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből: "Frantz Kugler Von ginzburg tischle gesell den 7 Julii 1.6.7.5.". 101.old 1675-ből

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 92 oldal

Arrabona, 9.-Kantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

178. **Széchenyi kis szobra**, gipsz, állóalak. A budapesti Széchenyi szobor pályázatra szánt minta Kugler Ferencztől. (1837—1875.) (1657. sz.)

V. A könyvtár.

1. A könyvtár történetének vázlata.

Az Akadémia könyvtára a palota dunaparti szárnyának földszintjén nyert elhelyezést. A Ferencz József térre néző olvasóterem mögött a palota említett szárnyának hosszában egymásba nyíló helyiségek sorakoznak, a melyek keresztboltozatait, a termek közepét folyosószerűen tagolva, öntött vasoszlopok tartják. A termekkel párhuzamosan, ablakaikkal az udvarra kisebb helyiségek nyílnak. A palota udvari hátsó szárnyában még egy vasoszlopos terem áll a könyvtár rendelkezésére, a melyet a dunaparti szárny helyiségeivel, a főtitkári hivatalba vezető lépcső mellett, pitvar köt össze. Az akadémia-utczai szárny földszintje nagyrészt szintén a könyvtár czéljait szolgálja.

Könyvtárunk alapját a széki gróf Teleki-család vetette meg. Gróf Teleki László 30,000 kötetes könyvtárát fia, gróf Teleki József, az Akadémia első elnöke, a maga és testvérei, valamint mostohaanyja, szül. Mészáros Johanna nevében az ország nádorához és rendeihez intézett nyilatkozatában 1826 márczius 17-ikén ajánlotta föl az alakuló félben lévő Akadémiának, még pedig úgy, hogy ez mint hitbizomány egyelőre a Nemzeti Múzeummal hozassék kapcsolatba.[1] Számos akadály miatt, a melyet Kollányi idézett munkája részletez, a Teleki-könyvtár tényleg csak 1844-ben került az Akadémia birtokába, a mely akkor mások adományából már tekintélyes könyvgyűjteménynyel rendelkezett. Az első ajándékozó saját öt munkájával

[1] *Kollányi Ferencz*: Az Akadémia és a Nemzeti Múzeum. Budapest 1910. Értekezések a tört. tudományok köréből XXII. k. 8. sz. 63. l. Az Akadémia kiadása.

Dívald Akad. palotája

93 cl.

Kugler Ferenc szobrász

Schams Ferencz volt, a kinek példáját azóta egyesek és testületek s intézetek sűrűn követték.

A külföldi intézetek közül, a melyek az Akadémiának kiadványaikat megküldték, a philadelphiai természettudományi társulat és a berlini Akadémia volt az első. 1831 óta, a mikor első néhány könyvét megszerezte, nagyobb gyüjteményhez az Akadémia csak 1834-ben jutott. Ekkor vette meg számára gróf Teleki József Kreszneries t. tag hagyatékából ennek könyvtárát, a mely 1060 kötet nyomtatványt, ennek sorában 200-nál több incunabulumot és 76 kéziratot foglalt magában. Ugyanebben az évben ajándékozta Marczibányi Livius 466 kötetnyi, többnyire festői útleirásokat és ritka, nagyrétű művészeti díszmunkákat tartalmazó értékes gyüjteményét.

1838-ig az Akadémia könyvtárának állománya 2230 kötetre rugott, a melyet Czuczor Gergely mint az Akadémia segédjegyzője lajstromozott. Ugyanez év őszén gróf Batthyány Gusztáv fejedelmi ajándékkal lepi meg az Akadémiát, fölajánlván rohonczi könyv-

Tudnivalók a kötelező testnevelésről.

Az egyetemi testnevelésben a József Nádor Műegyetem összes magyar honos férfi- és nőhallgatói heti 2 órában részvenni kötelesek.

A testnevelési kötelezettség annak a tanévnek a végéig terjed, amelyben a hallgató 22-ik életévét betölti. A rendes hallgatók a testnevelési órákat az előirt korhatáron túl is látogathatják, ha erre vonatkozó elhatározásukat a testnevelési előadónak a félév elején bejelentik.

A testnevelésre kötelezettek az előirt órákat "Testnevelés" megjelöléssel jegyzik be leckekönyvükbe. A leckekönyvet a félév elején és végén az illetékes kar dékánja helyett a testnevelési bizottságba kiküldött kari képviselő irja alá.

A testnevelési kötelezettség alól felmentés egy-egy félév tartamára a következő jogcimeken nyerhető:

a) testi fogyatékosság vagy betegség, amelyet a József Nádor Műegyetem orvosi rendelőintézete igazol;

b) méltányolást érdemlő körülmények (pl. hitelt érdemlően igazolt, nagymérvű, kenyérkereső elfoglaltság).

Saját elhatározásból, valamelyik műegyetemi ifjúsági sportegyesületben rendszeresen üzött, igazolt sporttevékenység a II. évfolyamtól kezdve beszámitható.

Péter rákosi szobrász ellen és mivel ez nem szerzi meg a polgárjogot, 1700-ban az öreg Leitner is dolgozhat a városban. *Leitner* Szervácnak egy fafeszületét ismerjük a városi Múzeumban.

A század vége felé egy stukkator is szerepel: *Conti* Antal Péter, aki a büki kastélyban megsérti a gazda előtt az egész céhet, mire bebörtönzését kérik (1697.).

A XVIII. században él egy pár dinasztia; a Krauszok közül Mátyás, egyúttal stukkator is 1717-1733. közt, Keresztély 1733-1755. közt szerepel. Az *Unger* család tagjai közül Ferenc 1714-1719-ig inas, 1722-ben már mester, Ferenc Jakabot 1745-ben a margitai céh veszi fel, de Sopronban él Esterházy herceg szolgálatában. Az *Eysenkölbl*-család tagjai közül Lőrinc (kimutatható 1720-tól; † 1762.) s ennek fia, János Mihály (1734-ben inas, † 1764.). Eysenkölbl Lőrinc faragta a kőszegi Mária-oszlopot.[1]

Ezenkívül szerepelnek még: *Franz* Mátyás (1712—1715.), *Spannlang* József, nezsideri születésű 1736-ban szabadul fel, 1766-ban polgár, † 1772. körül. Özvegyét elveszi *Turba* József, csehországi születésű, 1773-ban mester, kimutatható 1805-ig. *Hanik* Tóbiás, soproni, 1726-ban szabadul fel, † 1775. Veje *Eigner* (Aigner) Reichard, polgár 1775-ben, kimutatható 1796-ig. 1783-ban Turbával kifaragja az ev. templom toszkán oszlopait.[2]

A XVIII. század szobrászai közül *Schweitzer* György, 1720. körül született Felső-Bajorországban, itt kimutatható 1765—1780.; *Payer* János († 1755.), *Paris* Mihály (említve a tanácsjegyzőkönyvekben 1760—1767.), *Mynih* (Münich) János György, aki 1797-ben restaurálta a Szentháromságszobrot; kimutatható 1768-tól, † 1808. nov. 10-én 78 éves korában és *Müller* Ferenc, aki 1780—1784-ig annyira kedvelt, hogy nem engedik tovább vándorolni, 1800 körül a Széchenyiek is foglalkoztatják.

A pesti Huber József működésére, mit még életében megjelent biografiája említ, nem bukkant fel adat.[1]

A XIX. században a kismartoni kőfaragók váltják fel a soproni dinasztiákat, melyek közül csak az *Eigner* nyúlik át az első évtizedekre: József, Reichard fia 1805-ben már mester. A XVIII. században több nemzedéken át működik a Margitáról Kismartonba szakadt *Walch*-család, melynek egy tagja, János Mihály, 1808-ban már Sopronban mester. A Mechle-család pedig 1758. körül telepszik meg Kismartonban (Mögele néven) és 1815-ben kerül át onnan ide egyik sarja, József, megalapítva itt a máig virágzó céget. Nála tanult *Hild* Károly, aki 1835-ben lett önállóvá és műhelye szintén fennáll. E két jónevű kőfaragócsalád foglalja össze leginkább Sopron szobrászatának utolsó száz évi szakaszát, melybe pár akkorddal belejátszik *Kugler* Ferenc Pál szobrász élete is.

Kugler 1836-ban született itt, külföldön tanult s csak a 60-as évek derekán tartózkodott hosszasabban szülővárosában, hol az akkori művészvilág nesztorait a két Handler építészfivért s Stornó Ferencet mintázta. Az első két mű a városi múzeumé Liszt mellszobrával együtt; dolgozott a restaurált Szt. Mihály templom számára is, hol Szt. József és Mária szobra való tőle. (1865.)

Egyébként a szobrászat munkaalkalmak híján a vidéken még nem érte el azt a kedveltségét, mint a fővárosban; a ritka nagyobb feladatokra Sopronban is fővárosi művészeket hívnak meg (Petőfi, Gyóni emléktábla — *Lukácsy* Lajos, Limanovai emlék — *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond); a Képzőművészeti Kör kiállításain azonban a közöttünk élő szobrászok lassanként előkészítik útját a kisplasztika és szobrászat olyan megbecsültetésének, amilyenben a festés részesül.

[1] Chernel: Kőszeg története. I. 124. II. a. II. 258. 1765-ben Sopronból hozatják el a kálvária-lépcsőzetéhez való szobrokat. A Mária-szobor mellékalakjai már nincsenek meg.

[2] Gamauff: i. m. IX. 45. old.

[1] Művészet. 1909. Bayer József cikke. 267.

DR. CSATKAI ENDRE

A soproni szobrászat. Magyar Művészet 1928. 7. 27.

DORFMEISTER SOPRONBAN[1]

A XVIII. század a katholikus megújhodás százada. Nemsokára számszerüsítve látjuk azt a bámulatba ejtő tevékenységet, amelyet e század a művészetek minden ágában kifejtett. Falvaink, városaink külső képének a fenmaradt néhány román, gotikus emlék mellett a barokk hullámos vonalú templomtornyok adják meg karakterisztikus jellegét. Templomaink belsejét meg majdnem teljesen ezen stílusperiodus vidám, életet igenlő szelleme tölti be. Főuri palotáink, monumentális kastélyaink jó része ebből az időből való. S mégis még mennyi megoldatlan probléma merül fel ezen stílussal kapcsolatban! Honnan jön hozzánk ez a stílus? Hogyan tevődik össze a közeli osztrák, délnémet, olasz hatásokból? Egyetemes nagy iramában földünkre érve, vesz-e fel valami sajátos magyar vonást? Kik a terjesztői? Geográfiai szempontból merre megy a terjeszkedési vonala? Mindezen kérdésekre találunk majd némi választ a Sopronban megpolgárosodott, bécsi születésű Dorfmeisterrel való foglalkozásunk közepette.

Dorfmeister István atyja a bécsi Spittlbergben műöntő volt. Igy került 1751. okt. 13-án testvérével, Györggyel, aki később az osztrák szobrászatnak egyik jellegzetes képviselőjévé lett, a bécsi művészeti akadémiára. Az akadémia vezetője ekkor Troger Pál volt, az osztrák barokk egyik legnemesebb képviselője. Legfőképpen tehát az ő hatása alatt áll. De nem vonhatja ki magát azon pezsgő művészi élet hatása alól sem, mely akkor körülötte folyt. Gran Dániel (1694–1757.), Rottmayr János (1652–1730.), Altomonte Márton (1657—1745.), Altomonte Bertalan (1696?—1779.), Maulbertsch Antal (1724—1796.), Tiepolo (1696—1770.), úgyszólván kortársai, Pozzo, a velencei, a bolognai, a római, a nápolyi iskolák vívmányai a művészvilág közkincsévé lettek, sőt a helyi hagyományokkal beojtva új hajtásokat eresztettek. Mindezen hatásoktól megtermékenyítve Dorfmeister Sopronban telepedik le. 1764-ben már a soproni Szent Mihályról címzett plebánia anyakönyvében találkozunk nevével. Itt telepedett meg családjával, itt is élt 1797. május 29-én bekövetkezett haláláig. 68 évet élt s 9 gyermek apja volt. Kétszer házasodott. Bohémtermészetű, borkedvelő ember volt s boros állapotban éjjeli rendzavarásai miatt a hatóságokkal is meggyült a baja. Bár rengeteget dolgozott, vagyont nem szerzett. Erről tanuskodik szegényes végrendelete, melyben általános örököse, második felesége, Gillig Katalin, néhány festményén kívül alig örökölt valamit. Művészi tehetségét István nevű fia örökölte.

Művészetével elárasztotta az egész Dunántúlt. A türjei (Zala m.) premontrei templom, a sárvári várkastély (Vas m. 1769.), a celldömölki apátsági templom (Vas m. 1769.), a kismartoni franciskánusok kolostora (Sopron m. 1770.), a soproni Voss-féle Árvaház (1772.), a gróf Niczkyek ligvándi kastélya (Sopron m. 1773.), a császári plébánia templom (Komárom m. 1775–76.), a nagysittkei templom (Vas m. 1776.), a kismartoni városi plebánia templom (Sopron m. 1777.), a soproni franciskánusok kolostora, ma bencés székház (1779.), a balfi fürdőtelep kápolnája (Sopron m. 1779.), a kemenesszentpéteri templom (Vas m. 1779.), a bakonybéli bencés apátsági templom (Veszprém m. 1779.), a soproni Szent Mihály-templom (1780.), a soproni franciskánus, ma bencés-templom (1780.), a kiskomáromi templom (Zala m. 1781. és 1793.), a gróf Zichy-Meskó-palota Sopronban s a kastély Fülesen (Sopron m. 1782.), a soproni városház (1782.), a ciszterciták szentgotthárdi temploma (Vas m. 1784.), a kemenesmihályfai, kemenessömjéni templomok (Vas m. 1785.), a nyúli templom (Győr m. 1786.), a pannonhalmi Boldogasszony-kápolna (Győr m. 1786.), a szigetvári templom (Somogy m. 1788.), a feketevárosi templom (Sopron m. 1789.), a szombathelyi szeminárium és székesegyház (1791—92.), a gyórói templom (Sopron m. 1793.), a

[1] Mihályi Ernő: Dorfmeister és a barokk képírás Sopronban. 1916. 62 l. Sopron.

Lapitz Ferenc soproni szobrász alkotása, fülkében ülve kómikus hatást tesz. *I. Ferenc József* mellszobra *Stróbl* Alajos műve (1898.).

A legeslegújabb idők temetői és profán szobrászatán már meglátszik a történelmi irányoktól való elszakadás.

*

A soproni szobrászatnak hat évszázadát kísértük végig. Ha most az emlékanyagból kiválasztjuk mindazt, amit nemcsak helyi művészi akarat, ám helyi kéz munkája is hozott létre, *a nagyjelentőségű alkotásokat nem vethetjük serpenyőbe a soproni művészet mérlegelésében. Ami azonban megmarad, még mindig* nagyon figyelemreméltó, *ha nem is érték nemzetközi vonatkozásokban.*

Kőfaragóink, szobrászaink szívesen forgattak metszeteket, mintalapokat, de nagy szeretettel fejlesztették tovább, vagy alakították át az emígy tanult formákat. *Mikor dolgoztak, mindig teremtettek is.*

A hat évszázados mult történelmi kerete még sok utánpótlásra, toldásra vár, a kőfaragók céhiratai szétszóródtak s több évi kutatás is csak csekély töredéknek juttatott birtokába.

Az eredeti céhlevélnek csak a másolata van meg a városi levéltárban; keletje nincs, írásmódja a XVI. század második felére vall.[1] Ennek művészettörténeti szempontból alig számottevő pontjai a céhélet vallásosságára, tisztességére és főleg a munka védelmére vonatkoznak. 1661-ben és 1713-ban a céhszabályok újabb kiegészítést és megerősítést nyertek.

A céh életére vonatkozó adataink főleg azt a harcot világítják meg, amelyet a kőfaragók a konkurrencia ellen folytattak. Így háborúskodnak a szobrászokkal; a mesterkönyv 1733-ból kijelenti, hogy a városbíró rendelete szerint csak a kőfaragók jogosultak építőkövek faragására és oszlopok készítésére.[2]

A szobrászok szokott száma 1700 körül csak kettő volt. Itt is ügyeltek arra, hogy csupán polgárjogot nyert egyén dolgozzék a városban. Ezek viszont az aranyozókkal küzködtek a kenyérért. A fafaragást, mint *Sedelmayer* András aranyozó esetéből tudjuk, ki a balfi oltárt készítette, ez a mesterség is vállalta, ám az aranyozásért síkra szálltak a szobrászokkal.

A kőfaragóinast öt évre szegődtették, a segéd vándoréveit, ha mester fiáról volt szó, két, ha polgáréról, három, ha idegenről, négy évben állapították meg.[1] A bécsi „Haupthütte"-ben töltött idő különös előnnyel esett latba. Az 1628-tól kezdve meglevő segédkönyvben épp az első évben van néhány olasz név, azután főleg svájci és stájer segédek próbálnak itt szerencsét. Sajnos, nem mindig jegyezték fel, kőmívesről vagy kőfaragóról van-e szó.

Legrégibb mesterneveink a XV. század elejéről valók. *György* mester neve 1402-ben oklevélben, Keresztély mesteré pedig bécsi számadáskönyvből ismeretes.[2] A XVI. századból Ágoston és Mátyás (1526.), továbbá Ferenc mester (1540.) nevét lehetett megtalálni.[3]

Bővebb adataink azonban csak a XVII. század végén kezdődnek. Itt tünik fel a Krausz-dinasztia első képviselője, Jakab, aki 1677-ben az ev. templom keresztelőkútját faragja.[4] Más mesterek: *Miller* Bálint (említve a tanácsjegyzőkönyvekben 1695–1697; neki tulajdonítjuk a Szt. Mihály-utca híres kapuját), *Kugler* Pál († fiatalon, 1694.), *Unger* János, aki 1697-ben lesz polgárrá.[5]

Szobrász ezidőben *Leitner* Szervác, aki 1694-ben kap polgárjogot. Nemcsak az „oszlop" szállításánál esik bajba 1697-ben, mikor negyvenéven felülinek mondja magát, hanem tulajdon atyja, a Straubingból ideköltözött Leitner Simon szobrász miatt is a városbíró elé kerül. Tisztáznia kell magát azon vádak alól, hogy gyermekkorában lopott és most hamis pénzt vert. A fiú igazolja, hogy atyja gyengeelméjű s mikor ő ónplaketteket öntött, azt nézte hamis pénznek. A családi béke helyreállt, apa és fiú együttesen küzd *Probst*

[1] Lad X. Fasc. II. Num. 26. Több céhtörténeti munka datálja ugyanennek a forrásnak a megjelölésével a céhlevelet 1513-ra. Tévedésen alapuló megjegyzés, mert az okiraton semmi dátum nincs.

[2] „Sowohl was das richtscheid und winckel hacken anbelangt kein lager noch Fuegen zu einer Säule zu machen." Lager a kifaragott kő.

[1] Tanácsjegyzőkönyv. 1694. 142. o.

[2] Házi: Sopron története. I. 272. o. Műbarát 1925. évf. 50. old. Siklóssy regesztája.

[3] Pollák: A zsidók története Sopronban. 289. Gamauff i. m. XVI. 42.

[4] Payr: A soproni egyházközség története. 470. o. Az Eggenberger-ház szószéke is 1677-ből való.

[5] Az összeállítás az 1694-1702., 1712-1713. és 1740-1784. tanácsjegyzőkönyvek, valamint az 1713-tól kezdődő mesterkönyvek alapján készült. A további kutatás még több névvel gazdagíthatja a névsort.

LEITNER SZERVÁC (soproni szobrász):
FESZÜLET. 1701
Városi múzeum

KUGLER FERENC (soproni születésű szobrász 1836—1875):
LISZT FERENC MELLKÉPE
Városi múzeum

1965 2
1021

Kugler Pál Ferenc soproni szobrász (1836—1875)

Múlt századi szobrászatunk egyik legszorgalmasabb mestereként tisztelték az azóta meglehetősen elfeledett Kugler Pál Ferencet. Régi soproni családból származott, ősei sorából több művészt ismerünk.[1] A feljegyzések szerint Kugler András kőfaragó 1712-ben a budai várban felállított Szentháromság szoborcsoporton dolgozott, Kugler János pedig 1745-ben szintén Budán, Batthyány téri Szent Anna templom kőfaragó munkáit végezte. Mesterkönyvét a Fővárosi Trt. Múzeumban őrzik.[2] Kugler Kristóf kőfaragó 1768-ban a budapesti Bécsi úton lévő Újlaki templom díszítésén munkálkodott.[3] Később egy másik Kugler János, soproni születésű, majdnem egy évszázad múlva festészettel foglalkozott,[4] majd az 1840-es években Kőszegen működött mint rajztanár, ahol 1852-ben díszkaput tervezett Albrecht főherceg bevonulására, de ez nem került kivitelre.[5] 1855-ben Kőszeg és Sopron látképét rajzolta kőre. Egy másik Kugler Keszthelyen telepedett le, és az 1840-es évek elején a füredi templom kőfaragó munkáit készítette el.[6]

A Kugler rokonság tehát meglehetősen szétágazó volt. A rendelkezésünkre álló hézagos adatok nem teszik lehetővé, hogy a szobrászhoz fűződő rokonsági fokot részletesen ki tudjuk mutatni, ugyanis közvetlen ősei nem művészettel foglalkoztak. Nagyatyja kertész, apja cukrász volt, mindkettő Sopronban. Legközelebbi művészrokona, nagybátyja, a kőszegi festő; tán az ő biztatására lépett képzőművészeti pályára az 1836. II. 12-én Sopronban született Kugler Pál Ferenc.[7]

Művészi tanulmányait a bécsi Képzőművészeti Akadémián 1860—62 között Hans Gassernél folytatta. Mesteréhez szeretettel ragaszkodott, az idős beteg Gassert Budapestre hozatta és elősegítette gyógykezelését.[8] Művészi ízlésének kialakulására lényegesen hatott Gasser akadémikus maradi ízlésű klasszicizmusa, mely Kuglernál leginkább témaválasztásaiban és a stilizáló egyszerűsítő formaképzésben figyelhető meg. Az 1860-as évek folyamán Olaszországban folytatta tanulmányait. Legkiemelkedőbb műveit, Liszt Ferenc és Ormos Zsigmond képmását ott készítette el.[9] Liszt Ferenc mellszobra a Vasárnapi Újság korabeli tudósítója szerint természet után készült, és a szobrász 1865-ben indította haza Rómából.[10]

Mint akadémiai növendék vett részt 1861-ben három pályaművével a budapesti Széchenyi szoborpályázaton.[11] A szoborhoz tervezett egyik gipszvázlata a Magyar Tudományos Akadémia gyűjteményébe került,[12] a másik vázlat pedig valószínűleg azonos a soproni Stornogyűjteményben lévő fényképpel. A neves magyar szobrászok: Izsó Miklós és Engel József mellett Kugler pályaműve nem jöhetett számításba.

Az egyik mintát, amely jobb kezében írást tartva egy oszlopféléhez támaszkodva ábrázolja Széchenyit, évtizedekkel később Kugler Mihály, a művész öccse kőből kifaragtatta és a fővárosnak ajánlotta fel.

1 Csatkai Endre szerint a Kuglerek Szentmargitáról – ahol kőfaragó-dinasztiák éltek – vándorolhattak szerte az országba.

2 Budapest műemlékei. 1955. I. 458. 604. Kugler mesterkönyve a Főv. Tört. Múzeumban. Kugler János kőfaragó Szentmargitán született 1707-ben.

3 Új Magyar Sion. 1872. 22. lap.

4 Lyka: Magyar művészet. Bp. én. 165. lap.

5 Lyka: Nemzeti romantika. Bp. én. 96.

6 Sörös: A tihanyi apátság. 254. lap. SSz. 1961. 345. lap. Péczely: Egy szentmargitai kőfaragó-család Keszthelyen.

7 Csatkai: Sopron és környéke műemlékei. Bp. 1956. 146. lap.

8 Szendrei–Szentiványi: Magyar képzőművészek lexikona. Bp. 1915. Gasser címszó.

9 Magyar Művészet (1800—1945). Bp. 1958. 149. lap.

10 Vasárnapi Újság. 1865. 412. lap.

11 Lyka: Nemzeti romantika. 29. lap. Vasárnapi Újság. 1866. 177. lap.

12 Divald: A Magyar Tudományos Akadémia palotája és gyűjteményei. Bp. 1917. 93. lap.

dékozta. Így került felállításra 1920 körül a kamaraerdei szeretetotthon területén.[13]

A fiatal Kugler az 1860-as évek elején szorgalmasan szerepelt a pesti Műegylet kiállításain. 1862-ben a nov-dec-i tárlaton egy gipsz arcképet állított ki, az 1864. jan-márc.-i kiállításra pedig Münchenből Brassay Sámuel gipszmellszobrát küldte el, melyről a sajtó azt írta: „kezdő mű s nehezen elégíti ki magát a modellt." A kis szobrocska jelenleg a Soproni Állami Levéltárban van.[14] Róla viszont egyik soproni lap azt írta, hogy elismerést nyert.[15] 1864-ben a jan.—márc. kiállításra arcképet gipszben, júniusban pedig Madonna-szobrot küldött Sopronból. az utóbbit 100 forintra értékelték. A következő évben, 1865-ben, a febr. — márc. kiállításon Deák Ferenc természet után mintázott mellszobrával szerepelt, mely 15 forintért volt megvásárolható.[16] Majd később a szobor leszállított árban, 12 forintért volt megszerezhető a művész rokonának, Kugler Lászlónak boltjában.[17] A szobrot az Ország Tükre c. lap 1865. 13. számában reklámozta, közölte a fényképét és megemlítette, hogy Kugler Rómába készül tanulmányútra. Valószínűleg a szobor egy példányát rendelte meg a soproni városi tanács a városháza részére, és ennek másik példánya került a Tudományos Akadémiára is.[18] Két azonos példányban található még a Nemzeti Galéria gyűjteményében. Egyiket a Magyar Nemzeti Múzeum 1943-ban, a másikat pedig a Parlamenti Múzeum ajándékozta a Nemzeti Galériának, illetve elődjének a Szépművészeti Múzeum szoborgyűjteményének.[19]

Kugler: Fend János műasztalos domborművű arcképe a Liszt Ferenc Múzeumban
Adorján Attila felvétele

Kugler szülővárosától, Sopront 1865-ben, a Szt. Mihály templom reaturálásával kapcsolatban megbízást kapott Szt. József és Máriát ábrázoló kőszobrok készítésére,[20] az utóbbi vázlata szerepelt a Képzőművészeti Társulat kiállításán.[21] Az elkészült szobrok ma is a templom szentélyében találhatók. Kugler valószínűleg ekkor mintázta meg Handler József soproni építész és fia Nándor, Storno Ferenc restaurátor, Fend János műasztalos és Rach várospap mellszobrát, az utóbbi szintén a Szt. Mihály templomban, a sekrestyében található.[22] Néha próbálkozott festéssel is. de ezen a téren csak műkedvelő maradt.[23] Lelkes pártfogója-

13 Liber: Budapest szobrai és emléktáblái. Bp. én. 368. lap.

14 Koszorú. 1864. I. 66. lap.

15 Harmónia. 1863. 432. lap.

16 A M. Műegylet kiállítási katalógusai a Szépműv. Múzeum könyvtárában. 1862. XI–XII. 111. lap. 1864. I–VI. 127. lap. 1864. I–III. 123. lap. 1864. II–III. 124. lap. 1865. II–III. 134. lap.

17 Új Idők. 1944. február 26.

18 Vasárnapi Újság. 1867. 141. lap.

19 Deák mellszobra, gipsz. 57 cm. Elöl felirat: Deák Ferenc; oldalt Kugler. Pest. 1864. M. Nemzeti Galéria. lt. sz. 52174–8356.

20 Lyka: Nemzeti romantika. 252. lap.

21 Fővárosi Lapok. 1864. jún. 24.

22 Csatkai: Sopron és környékének műemlékei. 146. lap.

23. Csatkai Endre közlése, aki a szobrász Mihály nevű testvéröccsénél számos vízfestményt látott.

ról, Ormos Zsigmond temesi főispánról 1871-ben festett arcképet temesvári tartózkodása alkalmából, amikor megbízást kapott Ferenc József uralkodó látogatását megörökítő dombormű elkészítésére. Az 58 cm széles és 158 cm hosszú márvány dombormű, mely Temesváron a Vármegyeháza előcsarnokának falában került elhelyezésre, lényegében csoportképhez hasonlít. mindegyik alak társadalmi helyzetének megfelelő pózban szerepel.[24] A tizenhat figurából álló csoport közepén I. Ferenc József áll lovastábornoki díszben, előtte Bonnaz püspök főpapi ornátusban, mellette Ormos Zsigmond főispán látható, amint az inséges népből bemutat egy házaspárt két gyermekével. A csoport mögött Róth László alispán arcéle tűnik fel. A király mögött gr. Lónyai, br. Wenckheim, Kerkapoly és Tisza Lajos miniszterelnök áll, mellettük egy magyar és egy román férfi fog kezet, miközben Pannónia szimbolikus alakja megáldja az egybegyűlteket. A klasszicizmus hagyományait tiszteletben tartó Kugler számára nem volt könnyű feladat megbirkózni a sokalakos zsánerkompozícióval. Nemcsak az alakok kimért, nehézkesége, hanem a dombormű szélén látható mitológiai alak, aki valószínűleg Saturnus, szintén a klasszicizmusra utal. A domborművet 1873 őszén avatták fel, és a hírek szerint elnyerte a helybeliek tetszését. Kuglert 1000 forint tiszteletdíjban részesítették.[25] Ugyancsak Ormos Zsigmond főispán megbízásából készítette el a Szt. István hittérítő útján ábrázoló, hasonló beállítottságú domborművet. A márvány dombormű közepén Szt. István lovon ülve látható. A körülötte csoportosuló alakok a hódolatot jelképezik. A kompozíció az előbbi reliefnél mozgalmasabb, de a kidolgozás valószínűleg a kisebb méretek miatt nem mindig szabatos.[26]

Kugler egy másik, de hasonló jellegű szobormüve. „Egy szebb haza felé" felirattal a Szt. György céh egyik aukcióján szerepelt. A klasszicizáló domborművön gazdag redőzetű ruhába öltöztetett

Kugler: Liszt Bp. Nemzeti Galéria

alakok vándorolnak, akiket angyal vezet.[27] A dombormű 1870-ben készült Pulszky Ferenc hirtelen meghalt neje és két gyermeke síremlékének. Ép állapotából arra következtetünk, hogy nem került felállításra. Az aukción a Szépművészeti Múzeum vásárolta meg, onnan a Nemzeti Galériába került. Hatásában a hellenisztikus sírsztélék hangulatára emlékeztet. Az élők közül távozó, antikizáló leplet viselő családanyát csüggedten kísérik a hozzátartozók. A mű egyszerű kompozíciója, mely világosan jelképezi a művész gondolatát, 1872-ben a bécsi Képzőművészeti Múzeum kiállításán is szerepelt.[28]

Petrovics Elek találó megjegyzése szerint: „Komoly és lelkes munkája egy elkésett klasszicistának."[29] Hasonló munkája, Krisztus, carrarai márványból, a

24 Berkeszi: Temesvári művészek. Temesvár. 1910. 111. lap.
25 Vasárnapi Újság. 1873. aug. 17.
26 Szana: Száz év a magyar művészet történetéből. 1901. 228. lap.
27 Művészet. 1914. 304. lap, képpel.
28 Arch. Értesítő. 1872. 138. lap.
29 Petrovics: Újakról és régiekről. Bp. 1923. 58. lap.

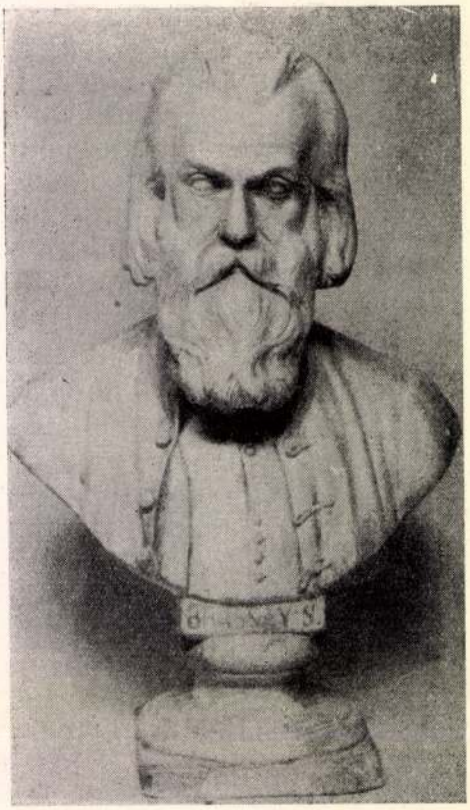

Kugler: Brassai Sámuel mellszobra a Soproni Állami Levéltárban. Adorján Attila felvétele

Wenzel-család síremléke a Kerepesi temetőben. Kugler a romantika korszakában, a művészeti fejlődésről lemaradva, valóban lelkesedéssel foglalkozott klaszszicizáló szobortárgyakkal. 1871-ben a Nemzeti Múzeum folyosóján állította ki Herkules, Sophokles és Gladiátor c. szobrait, melyek a korabeli sajtóbírálat szerint becsületére válnak a fiatal szobrásznak.[30] Majd 1875-ben a Képzőművészeti Társulatban mutatta be Flóráját; a „Figyelő" c. lap részben dicsérte ugyan a szobrot, de nem találta kitűnő műnek.[31] Az Ariadne c. szobrocskájáról nem sokat tudunk, ezzel szemben az 1867-ben készült kisméretű, fekvő Vénusza a Nemzeti Galériába került.

Épületszobrászi munkái sorában ismertebb volt Budapesten a Hőgyes utca és Üllői út sarkán az Angyal gyógyszertáron elhelyezett életnagyságon felüli angyalt ábrázoló kőszobor, mely az épület lebontásakor 1958-ban, sajnos, megsemmisült. Az új postapalota szobrászati díszítésére 1872-ben Engel József és a bécsi Kastel szobrász társaságában pályamunkát nyújtott be; a korabeli sajtó mindhármukat megdicsérte.[32] 1870-ben egy városligeti nyaraló számára Vénuszt és Ámort ábrázoló kútszobor készül műtermében; egy másik viszont Pécelre került egy rokon kertjébe, ahol ma is áll.[33]

Kugler szobrászatában azonban a képmás vált legjelentősebbé. Számos mellszobra, melyek sorából több mint harmincat ismerünk, szinte arcképcsarnoka a korabeli Magyarországnak. Ezek megformálásában is a klasszicista iskola volt eszményképe, amelynek szellemében egyes arcképei, ha mind nem kiválóak is de a korabeli arcképszobrászat derekas átlagát képviselik. Az említetteken kívül 1866-ban Lonovics érsekről mintázott mellszobrot; eredetije az egri múzeumba került, másodpéldányát a Képzőművészeti Társulat vásárolta meg kisorsolásra.[34] A Családi Kör c. lap szerint ebben az évben Petőfi mellszobrát Kiskunfélegyházán leplezték le, ezt a cikkíró teljesen élethűnek ítélte.[35] Ennek gipszpéldánya lehetett az, amelyet a család még 1925 körül őrzött. 1868-ban készült Ferenc József, Balassa János orvosprofesszor[36] és Széchenyi Béla jelenleg lappangó mellszobra. 1869-ben a Képzőművészeti Társulat kiállítja Lonovics érsek és Madarász Viktor festő arcképét.[37] 1870-ben a Vasárnapi Újság felhívja a figyelmet Pauli énekesnő arcké-

30 Magyarország és a Nagyvilág. 1871. 47. lap.
31 Figyelő. 1875. 9. lap.
32 Magyarország és a Nagyvilág. 1872. 216. lap.
33 Csatkai Endre szóbeli közlése, akinek egyéb adatszolgáltatásáért is köszönetet mondok.
34 Fővárosi Lapok. 1867. december 8.
35 Családi Kör. 1867. 1003. lap.
36 Magyarország és a Nagyvilág. 1868. 251. lap.
37 Fővárosi Lapok. 1869. 36. lap.

pére, amely a művész műtermében a Kerepesi úton megtekinthető.[38] Ez évben képmásra kap megbízást Rosenzweig kalapgyárostól.[39] 1871-ben Nagyszebenbe hívják meg Kuglert Saguba görögkeleti érsek megörökítésére; elkészül Denk ferencrendi apátnak, Lipthay Sándornak, Prielle Kornélia színművésznőnek és Andrássy Gyulának arcképe, az utóbbi márványból.[40] 1873-ban Overbeck német tudós mellszobrát készíti el a Nemzeti Múzeum számára, 1875-ben pedig Haynald érsek anyját mintázza. Érdekes megbízásai vannak 1869-ben: egy külföldi író Petőfi szobrát rendeli meg, ahogy a segesvári csata előtt elképzelhető, viszont mestere, Gasser János rendel nála négy fejet: Raffaellot, Michelangelot, Homéroszt és Julius Caesart.[41]

Sok szobrának ismerjük jelenlegi elhelyezését. Így a budapesti ferences rendházban van egy kevéssé ismert Krisztusa. Szépen képviselt a Nemzeti Galériában. Itt van Madarász Viktor domborművű képmása, amely az Ernst Múzeum 1912. évi történeti kiállításán is szerepelt.[42] Azonkívül a művész szüleit ábrázoló márványdomborműve 1871-ből, Liszt Ferenc márvány mellszobra, terrakotta női képmás, női fej kerek gipszreliefben, a Nemzeti Múzeumból időközben átvett Overbeck-mellszobor, Pulszky Ferenc kerek gipszreliefje és Széchenyi István mellszobra található.

Későbbi visszaemlékezés nyomán tudjuk, hogy Szalay László történetíróról is készített képmást és Izsó Miklós állítólag ennek nyomán mintázta volna meg a Nemzeti Múzeumban lévő Szalay-mellszobrot.[42/a]

A kassai múzeumban kilenc mellszobrát találjuk. Ezek sorából már említettük Pulszky, Madarász és Liszt mellszobrát; ismeretlen modellt ábrázol három férfiképmás, nem ismerjük Than Mór, Engel szobrász és Lotz képmásainak készülési körülményeit.[43]

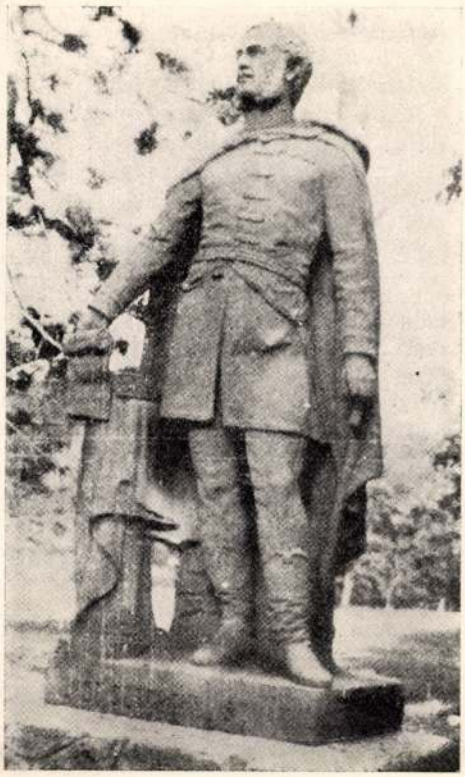

Kugler: Széchenyi István. Budapest Kamaraerdő

Szülővárosában is van, a Liszt Ferenc Múzeumban több műve: Handler József és Ferdinánd építészek, Liszt, Fend műasztalos, Frankenburg Adolf és Pulszky képmásai[44], továbbá egy fafaragás: Krisztus keresztelése.[45]

38 Vasárnapi Újság. 1870. 114. lap.

39 Magyarország és a Nagyvilág. 1870. 275. lap.

40 Figyelő. 1871. 318. lap. Fővárosi Lapok. 1871. 565. 675. 844. lap.

41 Fővárosi Lapok. 571. lap.

42 Ernst Múzeum: Magyar tört. kiállítás. Katalógus. 1912. 24. lap.

42 a. Budapesti Szemle. 1913. 153. kötet. 237. lap.

43 Mihalik József: A kassai múzeum gyűjteményeinek vezetője. 1903.

44 Liszt, Frankenburg és Pulszky képmásait a művész ajándékozta az 1860-as évek végén az akkor fejledező múzeumnak.

45 Csatkai: Régi soproni házak, régi soproni családok. 1935. 1. lap sk. Sopron és környékének műemlékei. 146. Mindkét könyv számos munka első említésével. Kugler fafaragványának képét lásd SSz 1938. 161. lap.

Kugler érmek készítésével is próbálkozott. 1869-ben Siklóssy Gyuláról, a híres szemorvosról mintázott érmet, melyen kerülni igyekezett a klasszicizmusra emlékeztető kötött formákat.[46]

Számos művének nyomaveszett egészen. 1872-ben sajtótudósítók szerint „Kálmán király és a boszorkányok" c. domborművén dolgozott, de sem elkészültéről, sem hová kerüléséről nem tudunk.[47] Úgyszintén nyoma veszett a „Nemtő" című álló figurájának, „Kis gyermek libával" c. zsánerkompozíciójának, az 1871-ben készült „Tragédia" címet viselő köralakú reliefjének, melyet csak írott forrásokból, illetve egykori fényképről ismerünk.[48] Kugler Ferencet maradi klasszicizmusa, művészetének unalmas darabossága miatt a sajtókritika több alkalommal együtt marasztalta el a klasszicizmus másik hasonló kései követőjével, Dunaiszky Lászlóval. A „Figyelő" c. lap az 1872. évi Képzőművészeti Társulati kiállítással kapcsolatban ezt írta: „Szoborműveket Kugler és Dunaiszky állítottak ki. Ezekről jobb lesz nem szólnunk."[49] De néhány nap múlva mégis csak szóltak a szobrokról: „A Műcsarnok látogatóit az első teremben még most is Dunaiszky László ízléstelen faragványai és Kugler márványba öntött cicomás süteményei fogadják,"[50] majd egy másik alkalommal ugyancsak a „Figyelő" Izsó műveivel hasonlította össze, gúnyolódva Kuglernak Petőfi, Liszt és Pauliné énekesnő mellszobrát.[51]

Kugler: Frankenburg Adolf. Liszt Ferenc Múzeum. Adorján Attila felvétele

Kugler: Pulszky Ferenc. Liszt Ferenc Múzeum. Adorján Attila felvétele

Valószínűleg a csípős pesti megjegyzések is hozzájárultak ahhoz, hogy Kugler élete végén áthelyezte műtermét Bécsbe, ahol 1875. április 11-én hirtelen elhalálozott. A „Figyelő" ez alkalommal is kritizálva emlékezett meg róla: „Nem nagyszabású tehetséget, de szorgalmas művészt vesztettünk benne. A szerény derék művész elhunytát a szülőkön, testvéreken és rokonokon kívül számos tisztelője fájlalja."[52] Családja Budapesten, a Kerepesi úti temetőben helyeztette nyugalomra. Viszonylag fiatalon, 39 éves korában halálozott el, művészi

46 Siklóssy: A modern magyar éremművészet és művelői. Bp. 1910. Csatkai: Kugler F. P. éremművészetéhez. Num. Közlöny 1950/1951. 68. lap.

47 Magyarország és a Nagyvilág. 1872. 300. lap.

48 A M. Nemzeti Galéria szoborgyűjteményének fényképtára 33004. szám.

49 Figyelő. 1872. 179. lap.

50 U. a. 233. lap.

51 U. a. 55. lap.

52 U. a. 1875. 192. lap.

munkássága alig másfél évtizedre korlátozódik, mely alatt — amint a felsoroltakban láttunk — termékeny szobrász volt, művei sorában, főleg portréi között, jónéhány alkotás, pl. Ormos Zsigmond és Liszt Ferenc márvány képmása maradandó értékű alkotásnak bizonyult, életműve pedig a művészettörténeti kutatás szempontjából tanulságos részlete lehet a késői magyar klasszicista szobrászatnak.

Soós Gyula

II. Lajos magyar király udvari zenésze

Amióta tornyok épültek Sopronban, azóta voltak toronyőrök is, akik háborús időben figyelték a közeli és a távoli vidéket, hogy nem közelít-e ellenség a vár, 1277 után pedig a város felé. Ezeknek a toronyőröknek, akiket egyébként alkalmilag foglalkoztattak, semmi közük sincs a később rendszeresített és rendes évi fizetésben részesített toronyzenészekhez, akiknek már képzett zenészeknek kellett lenniök, tehát érteniök kellett a fúvós hangszerekhez, de legtöbbször kitűnő muzsikusok voltak a húros hangszereken is.

Mikortól kezdve beszélhetünk Sopronban toronyzenészekről? Véleményem szerint attól kezdve, hogy a várostorony középső, külső folyosóval bíró része megépült. E kettő, vagyis a várostorony középső szakasza és a toronyzenészi állás annyira szervesen összefügg egymással, hogy egyikből a másik meglétére következtethetünk és megfordítva.

A városi számadáskönyveknek rendkívül hiányos sorozata miatt nem tudjuk, hogy a várostorony középső részét mikor kezdték el építeni és azt mikor fejezték be, de azt már tudjuk, hogy első ízben mikor fogadtak fel Sopronban toronyzenészt. Ezt a nevezetes eseményt a Gedenkbuch örökítette meg *1527. máj. 24-ről* keltezett feljegyzésében, elmondván, hogy egy névleg nem említett toronyzenészt és fiát fogadták fel évi 25 font dénár fizetéssel, mindkettőnek adván ezenfelül hivatalos ruhát is.[1]

Ebből a feljegyzésből kiderül, hogy a várostorony középső része 1527-ben már beköltözhető állapotban volt, más szóval az már elkészült. Az első névleg ismert toronyzenészt *Györgynek* hívták és az 1530-ban működött.[2] 1536. július 23-án, tehát Szent Jakab apostol napját megelőző vasárnapon lépett állásba *Adler György* toronyzenész, akiről az egykorú írásokból tudjuk, hogy a mohácsi csatában elesett II. Lajos király dobosa volt, és ebben a foglalkozásában megsántult. A város heti 150 dénár fizetésben egyezett meg vele,[3] amit a városi tanács 1537 karácsonyától heti 180 dénárra emelt fel.[4]

Ennek a fizetésnek nagyságáról akkor nyerünk helyes képet, ha összehasonlítjuk a város legjobban fizetett tisztviselőjének, a városi jegyzőnek heti fizetésével, aki heti 240 dénárt kapott.

A városi tanács igen meg volt elégedve Adler György képességeivel, mert kitűnő zenész volt, de nem így a városi közgyűlés, mely nem nézte jó szemmel, hogy állandóan a borkiméréseket látogatta és mindenfelé sétálgatott a városban ahelyett, hogy a várostoronyban ülne és vigyázna. Azután azt is felhányták neki, hogy összebarátkozik mindenféle idegen személlyel, akiket felvisz magával a toronyba, ahol éjszakánként velük nagy „bankettokat" tart. Mindez súlyos gondokra ad okot, miért is a tanács intse rendre és ne tűrje ezeket a szabálytalanságokat.[5] Ezek a panaszok azután évről évre megismétlődnek, jeléül annak, hogy a tanács figyelmeztetései süket fülekre találtak, sőt 1541-ben még kibővültek azzal is, hogy mindezeken felül még gorombáskodik is a polgárokkal. Az elmúlt Szent György napkor ugyanis György tímár jóindulatúan megintette, hogy ne olyan későn

1 Soproni városi levéltár, Gedenkbuch 257. l.
2 Uo. 1530. évi városi számadáskönyv 114. l.
3 Uo. 1536. évi városi számadáskönyv 134–5. l.
4 Uo. 1537. évi városi számadáskönyv 93. l.
5 Házi, Soproni Oklevéltár II. 2. 252. l.

fújjon a kürtjébe, amikor a lovas katonák már a városkapu előtt állnak, még neki állott feljebb és a várostorony erkélyéről pestises kutyának szidalmazta György tímárt azért, mert szólni mert neki.[6]

E napnál világosabb kihágásai ellenére is a városi tanács védelmébe fogadta, ameddig tehette. Így 1539-ben kiengedte a börtönből, ahová boszorkányság gyanúja miatt került,[7] 1540-ben polgárai sorába fogadta,[8] 1539-ben 10 és fél font dénár,[9] 1540-ben pedig 16 font dénár előleget adott neki,[10] azután 1542-ben két ízben összesen 7 heti fizetés nélküli szabadságot engedélyezett neki,[11] végül 1546-ban újabb egy évre megfogadta, amikor részletes utasítást is adott neki arról, hogy mi a kötelessége.[12]

Amikor Adler György 1547-ben felmondta az állását,[13] Reiss János polgármester többé nem volt elnéző vele szemben, hanem a legelső hanyagsága miatt bezáratta a börtönbe, ahonnét királyi közbenjárásra ugyan kiszabadult, de mielőtt lejárt volna a szerződéses ideje, megszökött Bécsbe, majd Znaimban

nét

roni

rát, ingóságát és egyéb javait visszakapja.

Felesége, Koler János soproni polgár húga, Zsófia, a börtönben sínylődő férje érdekében Ferdinánd királyhoz fordul segítségért 1547-ben. E folyamodványában olvassuk azt a kitételt, hogy férje dobosa volt Lajos királyi fölségnek, akinek szolgálatában egészségét elvesztette, amennyiben sánta lett egész életére.[14]

Természetesen Adler György nemcsak a dobveréshez értett, ami abban az időben igen megbecsült foglalkozás volt, hanem egyéb hangszerekhez is, így főleg a kürthöz, mert máskülönben alig fogadták volna fel toronyzenésznek Sopronban, ill. Znaimban. A rá vonatkozó aránylag számos adat alapján bizonyosnak mondhatjuk, hogy a városi tanács hosszú ideig azért volt vele szemben engedékeny, mert nagyra értékelte egykori királyi szolgálatát.

Házi Jenő

6 Uo. II. 2. 282. l.

7 Soproni városi levéltár, Burger- und Achtbüchel 171–2. l.

8 Házi, Soproni Oklevéltár II. 2. 290. l.

9 Soproni városi levéltár, 1539. évi városi számadáskönyv 107. l.

10 Uo. 1540. évi városi számadáskönyv 115. l.

11 Uo. 1542. évi városi számadáskönyv 86. l.

12 Uo. 1533–1565. évi Protocollum iudiciarium 153–4. l.

13 Uo. Lad. XXIV. et Y. fasc. 1. nr. 19.

14 Uo. Lad. XXXV. et KK. fasc. 4. nr. 11/38. Ennek a folyamodványnak melléklete Adler György nejének, Zsófiának kérvénye, amelyben ez a kitétel olvasható: ... *auch hochgedachter khuniglichen mayestet etc. khonig Ludwig ain zeit lang ainfeltiger thrummeter gewest vnd daselbst vmb seinen gesunndt khumen* ...

L. még ugyanitt a nr. 11/31. jelzésű iratot.

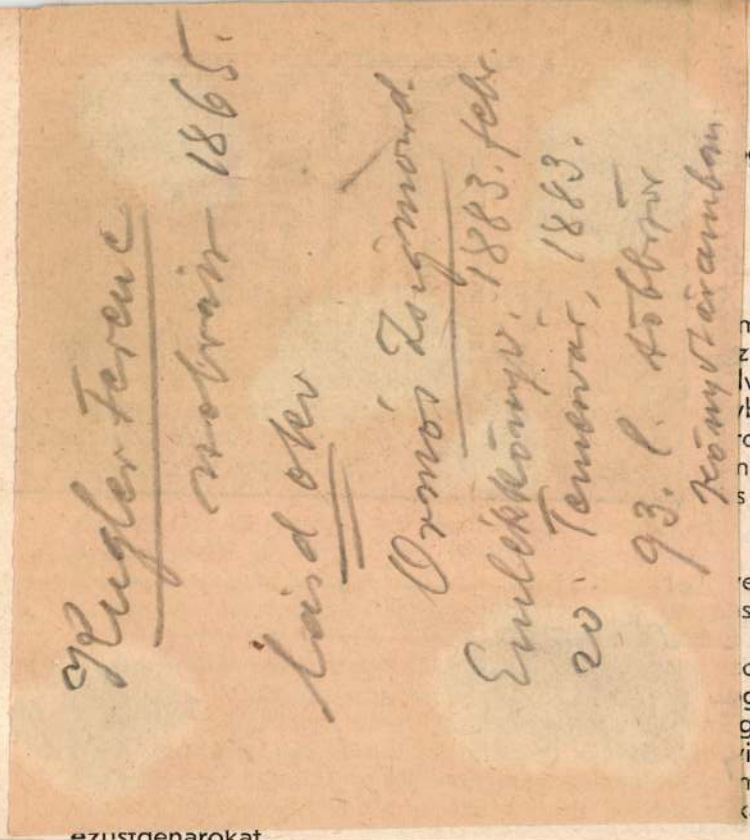

Kugler Ferenc
nótrán 1865.
Lásd oter
Ormós Zsigmond.
Emlékkönyv. 1883. febr.
20. Temesvár, 1883.
93. l. Hobbrör
könyvtáramban

gött, mig az ebédnek

A nagy fogadóterem-
mak követei, hercegek
z idősebb münsterbergi
lvari főmarsall jelentést
boldogasszony templo-
cegprimás fényes papi
nely harangzúgás s az
s pompával földíszített
tartott aranyos meny-
egri püspök az arát,
ezette az oltárhoz, hol
sketés.
kívánva, a jelenlevők
ok az oltár elé borulva,
gadták a pápai áldást,
gérsek részeltette őket.
issza a királyi palotába,
megtöltő népnek, mely
kal szórta az új veretű

ezüstgenarokat...

az esztergomi, vasvári, fehérvári, szepesi, pozsonyi társaskáptalanok tagjai is lóháton ültek.

Mátyás maga is résztvett a menetben. Biborvörös öltöny födte zömök termetét. Igy, lovon ülve, magasabbnak, delibbnek látszék. Vállaira igazgyöngyökkel, drágakövekkel hímzett aranyos palást borult. Hónál is fehérebb paripájának szerszámzata kincseket érő. Vert aranytól alig látszó zöldbársony kantárját egy-egy apród fogta.

Közvetlenül a király után, főrangú hölgyektől kísérve, almásszürke paripán Beatrix lovagolt. Fején házi korona. Arannyal átszőtt kék öltönye, sárgaselyem palástja igazgyöngyökkel és drágakövekkel oly dúsan varrva, hogy az egész millió sziporkát vető ékkő garmadának látszék.

A királynő színgazdag csoportját nyolc aranyos, hat-hat fehér lótól vont díszkocsi követte, melyekben a király anyja s az idősebb főúri hölgyek ültek. Ki tudja, nekik szólt-e a bámuló tömeg nagy vivátozása, avagy a most elrobogó 500 huszárnak, kik karmazsínpiros, rókaprémes mentében, ezüsttel áttört meggyszíndolmányban, sárga kordován csizmában, süvegük forgóján keményen meredő kerecsentollal, valóban bámulni való látványt nyújtottak.

A végetérni nem akaró emberlánc most hirtelen más képet mutat. A köznemesek tarka-barka csoportjai váltják az előbbi fényességet. Az egyik rókaprémes, bokáig érő bundában. A másik farkasbőr kacagányban. Mokány lovaikat ott táncoltatják a medvebőr süvegű székely íjászok. Széles, hatalmas pallosaikat ott villogtatják a horvát határőrök. Nyomaikban a vármegyék, városok követei. Már messziről látszik: ez bártfai, ez losonci,

Kugler Pál Ferenc

636 l.

Fővárosi Lapok 1875. I. félév

mely épen annyit használt Orániai Vilmos ügyének, mint használt volna a legjobban fölszerelt flotta, vagy a leghatalmasabb hadsereg.

A legitim király kijelentette, hogy ő semmi hibát nem követett el. Az ellene emelt vádak mind gazok által terjesztett rágalmak, melyek csak a gyön- [illegible] különösség, vagy ujság sem csalogatja. Nem akarunk e megjegyzéssel a mult tárlat festményeinek értékéből semmit sem levonni: de hiába! oly kort élünk, midőn gyorsan válik valami megszokottá s mindenki ujságot, változatosságot áhít. Most az idő (ez a pokoltúl kölcsönzött forróság) szintén közremunkál arra, hogy a látogató rövid ide-odatekintgetés után csakhamar csüggedten hagyja el a tárlat termeit s a kapu alatt megtörülve izzadt homlokát s rászánva magát ismét a keserves »utazásra«, halkan elmormogja: bizony nem érdemelte meg, ily hőségben meglátogatni e régi képeket, melyek már az első hatást sem tudják felujitani, annyira megszokottak, vagy ismerősek valamennyien. A jelentéktelenebb képek közt vannak aztán, melyekre az ember nem is emlékezik, melyeknek emléke az utósó vonásig letörlődött a lélek lapjairól; vagy olyanok, melyeket a mult tárlat vége felé állitottak ki, akkor, midőn már mi kétszer-háromszor megfordultunk a képek közt s igy most ezek képviselik előttünk az »ujdonság«-ot.

Hogy az ember némileg tájékozhassa magát: katalógust akar venni. Nem tudnak adni, mert még nem készült el. Csak tiz nap mulva lesz készen. Akkor talán uj képek is lesznek. Hanem azért csak tessék beszélni: minden kánya [illegible]

neve. De hát mért »uj tárlat« akkor e tárlat neve?

S az ember belép a sivatag, csöndes birodalomba, melynek rekkenő levegőjében néhány légy veri szárnyait unottan; a légy órákig keresgél, mig egy passagere-re bukkan, a kinek az orrát boszanthassa. A termek, mint közönségesen, most is üresek; ne hibáztassuk a tárlatot, mondjuk inkább, hogy a vasárnap, a hőség, a választási mozgalmak vonják el a közönséget. Magunk vagyunk a régi, régi képek között.

Az első terem majdnem ugyanaz s ép ugy van berendezve, mint a minap s képei (nagyrészt metszetek, fényképek és szinrajzok) a tárlati sorshuzás számára megvásárolva, vagy az illető művészek által oda

Jékely Zoltán

X. HÓ | 31 NAP | OKTÓBER

Vasárnap

23

Ignác pátr.

Hétfő

24

Rafael főangyal

Kedd

25

Mór pécsi p.

Kugler Ferenc

** *(Két magyar szobrász)* munkája indittatott e napokban utnak Rómából hazánk felé. Az egyiket, mely az ártatlanságot jelképezi, *Engel* József hazánkfia a műszerető gr. Pejacsevics János megrendelésére készité carrarai márványból; a másik *Kugler* Ferencztől Liszt mellszobra, mely az élő alak után készült és gypszöntetekben Pesten is megszerezhető lesz, hová a zeneünnepélyre szintén meg fog érkezni.

Vas. Ujs. 1865
412. l.

az igazság gyönyörű
állandó nagyra becsülését vívta ki magának. V. V

emlékében vannak még e mesternek azon művei,
melyeket a télen jutott hallanunk: az feszült vára-
kozással néz eléje az ünnepi műsorozat első szá-

MDK

Kugler Ferenc hobrán

1874. „Flóra" c mallhobrát a KT-nak küldi

MDK-A-I-1/684.

Kugler Ferenc

"Sikerült márványemlék" cimmel ir a lap a müvész munkájáról: "A tehetséges fiatal szobrász...a Pulszky-család -egymásután kimult- tagjainak sirját fogja disziteni karrarai márványból faragott emlékövével, amelyen "elől egy angyal van a béke olajágával kezében, nyitva a menny kapuját, melyen a hiven talált anya, -korán elhunyt- leányát és fiát ölelve készül belépni."
Budapesti Hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör, Bp. 1869. juli 4.
27. sz. 643. lap.

M.D.K.

Kupfer F. Mobrás

10 láb magas angol alakot faragott ki egy darab kőből, mely Fauser építészeti Üllői-uti lakását fogja díszíteni.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,
Bp.1874. III.évf. 11. sz. 80. old.

K.D.K.

Kugler Ferenc

Hobrátt

1875. ~~f. ho~~ április 11-en halt
meg Bécsben, 38 éves
korában: Sopronban szüle-
tett, s ép visszaköltözöben
volt Bécsből fővárosunk-
ba, midőn mutárgyai cso-
magolásánál utolérte a vá-
ratlan halál. Nem nagysza-
bású tehetséget, de Horgal-
mas művészt vesztettünk
benne. Nagyobb dombormű-
vei: a temesvári megye ház
ban levő emlékmű a Kiraly
körutjárol, s a Pulszky
család sírémléke a Kerepesi
uti temetőben. Készített sza-
mos mellszobrot is neveretes
egyenekről.

Vas. Ny. 1875, 253. l.
Halálozások-

Kugler Pál

Magyar Művészet

1928. 538

Küszöbkő, római VI. 269

Kugler

Hobsin Pest 1870-ai

ever

Lebegő angyal az Üllői

úti gyógyszertár fölött.

Róna I. 206. l.

T I V A D A R

in Leder gebunden.Jeder Band P 2.-

y Heine.Harzreise
.Leben Kant.Von d.Macht d.Gemüts
uris Mörike.Mozart auf d.Reise
Pont nach Prag
Wilde,O.Weisheiten

AKHA.Poetische Geschichte
Bildern ill.L. /P15.-/ " 5.60

chichtliche Bilder von BALSAC
.Mit 100 Textill.u.6 Voll-
ARNI,u.A.Leinen /P15.-/" 7.50

n und Briefe.Mit 3
/P 9.-/" 2.30

HTERS BAUDELAIRE.Eine poetische
Bildern.Leinen 1930. /P14.25/" 4.80

in ihnen Briefen Ein Bild

Kugler Ferencz Pál

szobrász.

Pest. gyár u. 4.
A km. társ. tagja

A magy orsz-i kzömszek neve & lakhelye O M K T évkönyve 1865/6 240–45.1.

K u g l e r P á l F e r e n c

szobrász

Fővárosi Lapok.1867.márc.1. /Fővárosi hirek./~~K. szobrász.../~~

K u g l e r P á l F e r e n c

szobrász

Fővárosi Lapok.1867.márc.5. /Fővárosi hirek./~~K. szobrász.../~~

K u g l e r Pál Ferenc
szobrász

Fővárosi Lapok.1867.máj.17. /Fővárosi hirek./~~K. szobrász...~~/

Kugler Pál Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1867.ápr.13. /Fővárosi hirek./~~K...t~~

K u g l e r F e r e n c
szobrász

Fővárosi Lapok.1867.dec.8. /Fővárosi hirek./

K u g l e r Pál Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1868.szept.1. /Fővárosi hirek. Rövid hirek./

K u g l e r Pál Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1868.okt.6. /Fővárosi hirek./

Kugler Pál Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1869.jun.27. /Fővárosi hirek./

Pál

Kugler Ferenc

szobrász

Keleti Gusztáv: Az első vegyes kiállitás. Fővárosi Lapok.1869.jan. 14.

Pál
Kugler Ferenc
szobrász

Fővárosi Lapok.1869.jan.13. /Fővárosi hirek./

Pál.

Kugler Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1869.máj.14. /Fővárosi hirek./

Pál

Kugler Ferenc

szobrász

Fővárosi Lapok.1869.máj.5. /Fővárosi hirek./

K u g l e r P á l F e r e n c

szobrász

Fővárosi Lapok.1869.aug.20. /Fővárosi hirek./

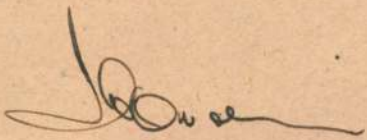

□□□□ A SZENT-GYÖRGY-CZÉH XVIII. AUKCIÓ-□□ KIÁLLITÁSA

hosszas külföldi tanulmányok után jutott el mai kiforott művészeti irányához, mely egyébként a tárlatokat látogató közönség előtt ismeretes. Apróbb kiállitási sikerek után a Műcsarnok 1913. évi őszi kiállitásán feltünést keltett »Zsuzsánna a fürdőben« cimü monumentális alkotásával. De nem kevésbé érdekesek és értékesek kisebb méretü vásznai is. A természetnek mindenek felett való szeretete nyilvánul meg bennük, legyen a téma akár a magyar róna, akár Norvégia fjordokkal csipkés partvidéke. Edvi Illés naturalista festő, ez magyarázza meg a szinekben való örömét és pikturájának minden idegességtől való mentességét; képei levegősek, vonásai határozottak; aki a természetet a maga egészséges valódiságában szereti, az sok örömét fogja lelni akármelyik képében.

A szoborművek közül rendkivül érdekes Kugler Ferencnek, a hatvanas évek jeles magyar szobrászának egy domborműve, melyet Pulszky Ferenc részére készitett. Igazán klasszikus szépségü munka.

Mit mondjunk az iparművészeti részről? Itt igazán csak a katalógus lehet a kalauz. Két szép erdélyi szőnyeg vezeti be a textilnemüek sorát: csipkéket, varrottasokat. Rendkivül érdekes egy feltétlenül autentikus XIV. Lajos korabeli asztalka és egy empire secretaire. Porcellánok, üvegek egész tömege vonul fel. A magyar vonatkozásu dolgok kedvelőit érdekelni fogja egy Esztergom képével diszitett rubin serleg. A magyar keramika most ismét oly gazdagon szerepel, mint amikor a kiválóan becses Thomka- és Bárczy-féle keramikai kollekciókat aukcionáltuk. Hungaricum gyüjtőnek való a sasvári kattunszövők céhlevele. Van ezenkivül óra, ékszernemü, régi és modern exlibris, kisplasztikai tárgy, elefántcsont-faragvány, érem és plakett, szóval mindaz, amire csak gyüjtő érdeklődése kiterjedhet.

HEGEDÜS LÁSZLÓ: Exlibris.

1231. KUGLER FERENC: Relief. — Készült Pulszky Ferenc megrendelésére.

A SZENT-GYÖRGY-CZÉH MAGYAR AMATŐRÖK ÉS GYÜJTŐK EGYESÜLETE XVIII. MŰVÉSZETI AUKCIÓKIÁLLITÁSA.

(Megtekintés május 10., 11., 12., 13., 14., 15-én délelőtt 10-től este 8-ig és az árverési napon az árverés kezdetéig. Árverés 16-án, szombaton és 17-én, vasárnap délelőtt 10-től este 8-ig, 18-án délután 4-től este 8-ig, esetleg a következő napokon. Az aukcióra vonatkozó egyéb tudnivalókat és az aukción való vásárlás feltételeit lásd a fedőlap második oldalán.)

Kaleidoszkópszerü változatosságával ismét megnyilik a Szent-György-Czéh aukciókiállitása. A falakon ismét szebbnél szebb és érdekesebbnél érdekesebb képek függenek. A konzervativ izlésüek felé komoly gesztussal intenek a XVI—XVII. századi régi olasz művek és a XVII—XVIII. századi flamand festmények. A magyar klasszikusok hivei Munkácsynak, Szinyeinek, Paálnak, Mednyánszkynak, Lotznak, Magyar-Mannheimernek, László Fülöpnek műveiben gyönyörködhetnek. A modern irányok kedvelőit egy-egy pompás Ripp-Rónai és Csók fogja megkapni. Szép alkotásokkal szerepelnek még Feszty Árpád, Feszty Árpádné, Jendrassik Jenő, Faragó Géza, Czencz János, Barta Ernő, Litkei Antal.

Külön kell bemutatnunk Edvi Illés Ödönt, aki a mi kiállitásunk keretében első izben jelenik meg a műértő közönség előtt egész kollekcióval, életének egész munkásságával. Edvi Illés Ödön fiatal ember, 1877-ben született és

A Gyüjtő 1914. 3—4. sz.
Kugler fordít

elmarad ezenkívül a rendes Téli kiállítás is, amelynek rendezése szinte legyőzhetetlen akadályokba ütköznék. Az elmaradásnak egyik oka az, hogy társulatunk elnöke, Andrássy Gyula gróf, mindjárt a háború kitörésekor a műcsarnokunk összes kiállítási helyiségeit hazafiúi lelkesedéssel fölajánlotta a budapesti térparancsnokságnak hadi célokra. Bár a helyiségek igénybevétele eleinte csak november hó végére volt esetleg tervbevéve, a körülmények sürgető alakulása következtében az igénybevétel már szeptember 18-ikán bekövetkezett, úgy, hogy helyiségeinkben most több mint 400 ágygyal hadikórház van berendezve. Miután a háború művészeinket is a legválságosabb helyzetbe sodorta, amennyiben közülök sokan bevonultak és családjaikat részben a legszűkösebb körülmények közt hagyták hátra, az itthon maradottak pedig az eladás csaknem minden lehetőségétől meg vannak fosztva, elnökeink és igazgatóságunk, a «Magyar Képzőművészek Egyesületé»-vel karöltve, úgy a kedvezőbb helyzetben lévő művészek, mint a lelkes műbarátok körében a legszélesebb körű akciót indították meg egy segítőalap létesítésére, mely a háború tartama alatt a segélyre szoruló művészek és családjaik támogatására szolgáljon. Társulatunk a maga hatáskörében is mindent elkövet a szükség enyhítésére, s az együttes akció eddigi eredménye remélni engedi, hogy sikerülni fog művészeinkre nézve e válságos időszakot elviselhetővé tenni. Az Egyesület és a Társulat az elmaradó Téli Kiállítás helyett a közel jövőben a Szépművészeti Muzeum nehány termében az említett alap javára a művészek által adományozott műtárgyakból szűkebb keretek közt kiállítást rendez, melynek egyik főcélja az, hogy azok a társulati tagok, akik az idei sorsoláson reájuk esett nyereményértékeket az ezévi Tavaszi Kiállításon nem érvényesítették, ezt most megtehessék, és az ily módon folyóvá válandó összeg szintén a segítőalaphoz csatoltathassék. Az aránylag rövid tartamú kiállítás végén aukció lesz, amely szintén elég kedvező eredménynyel kecsegtet, amennyiben egyes műbarátok már eddig is néhány ezer koronát kötöttek le magánvásárlás és az aukció céljaira. Ezen az úton is fölkérjük mindazokat a lelkes műbarátokat, akik békés időkben oly szeretetteljes érdeklődést tanúsítottak művészetünk iránt: ne hagyják el ezekben a súlyos időkben se derék művészeinket, küldjék be nagylelkű adományaikat Társulatunk számvevőségéhez (VI., Felső erdősor 9) és annak idején a jótékonycélú kiállításon gyarapítsák vásárlásokkal azt a segítőalapot, mely a hadbavonult és valamennyiünkért küzdő művészeink családjait és itthon lévő, de a háború révén szomorú helyzetbe jutott művészeinket van hivatva istápolni.

A MŰVÉSZET HALOTTAI. A nyár elején a magyar művészetet és így társulatunkat is súlyos veszteségek érték. Alig 12 nap leforgása alatt hat érdemes művészünket vesztettük el, akik közül a legtöbben szinte pótolhatatlan űrt hagytak maguk után művészi életünkben. A szomorú sort Rauscher Lajos, a kiváló grafikus és műépítő, továbbá Juhász Árpád, a gödöllői művésztelep szorgalmas és rokonszenves tagja nyitották meg, akik ez évi május hó 30-án költöztek el az élők sorából Utánuk, június hó 1-én, Feszty Árpád, a legmagyarabb piktor lehelte ki lángoló lelkét hazájától távol, Lovranában. Pár napra rá, június hó 10-én a zseniális Lechner Ödön halála borította gyászba a magyar művészvilágot, melynek az ősz építőmester egyik legeredetibb, vezető-alakja volt. Ugyanazon a napon és csaknem ugyanabban az órában távozott körünkből a mester testvérbátyja, Lechner Gyula, aki mint festő szerzett magának jó nevet és mint «Az ember tragédiája» német fordítója tette magát érdemessé nemzete soha el nem múló hálájára. Végül június hó 12-én K. Spányi Béla, a magyar tájkép ihletett póétája halt meg hosszú szenvedés után, őszinte gyásszal sújtva művésztársait és tisztelőinek szinte végtelen sorát, Lechner Ödönt, Feszty Árpádot és K. Spányi Bélát a műcsarnokból kísértük el utolsó útjára s közülük Lechner Ödön ravatalát a magyar állam hálás kegyelete állította föl a művészet fölszentelt csarnokában. Művészetünk kiváló halottainak élete folyásával és művészi jelentőségükkel a «Művészet» külön-külön és érdemlegesen is foglalkozik. Hálás kegyelettel jelezzük itt is szomorú elmulásukat.

Felelős szerkesztő: LYKA KÁROLY

Kiadótulajdonos: SINGER és WOLFNER
Budapest, Andrássy-ut 16.

Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomdája, Budapesten.

A Művészet kliséit Wolfner M., ezelőtt Kurcz L. és társa fotocinkografiai műintézet készíti Budapesten, VIII., Hunyadi-utca 32

azonban manapság. Az anyag rendszerint igen tarka, sőt mondhatnók rendszertelen. A rendszertelenséget azonban nem megrovásképmondjuk, mert rendszerességet kívánhatunk egy szakkiállításon vagy muzeumban, de nem ottan, ahol épen az anyag tarkasága, sokfélesége a helyes, mert a cél épen az, hogy minden érdeklődő találjon gyűjtésének és ízlésének megfelő tárgyat. Ezen a szemüvegen át kell néznünk egy aukció anyagát és nem szabad csodálkoznunk, ha egy monumentális jellegű Munkácsy-kép közelében ott találunk egy szerény magyar fajence-kancsót. Mind a kettőnek megvan a maga művészi vonatkozása és mind a kettőnek megvan a maga amatőrje. Az anyag ezúttal kiváltképen változatos volt. Legérdekesebb darabjának azt a márvány reliefet mondhatjuk, amelyet Kugler Ferenc készített Pulszky Ferenc megrendelésére. Kugler Ferenc 1836-tól 1875-ig élt, de bár korának keresett szobrásza volt, ma már meglehetősen elfeledték, aminek oka főképen abban rejlik, hogy a fővárosban nincsen tőle szobor. A művész annak idején pályázott a Széchenyi-szoborra, de nem őt bízták meg a kivitellel, pedig bizonyára különb művet alkotott volna a jelenleginél. Ez a dombormű, amely egy kiválóan sikerült nemes felfogású kompozició, erre enged következtetni. A képek közül ki kell emelnünk Szinyei Merse Pálnak a Wiesbaden melletti Neró völgyét és egy pipacsos rétet ábrázoló két pompás olajfestményét, Lotz Károlynak egy leheletszerűen finom női aktját, Paál Lászlónak egy nagyszabásu tájképét és László Fülöpnek két arcképtanulmányát. Kisebb kollekcióval szerepelt az aukciókiállításon Czencz János, kinek képei frissességükkel és keresetlenségükkel csakhamar valamennyien vevőre találtak; nagyobb kollekcióval vonult fel Edvi Illés Ödön, aki részére ez az aukció egyszersmind kollektiv kiállítás is volt. Edvi Illés Ödön ezúttal igen szimpatikusan mutatkozott be. Nem kutató művész, de minden művén meglátszik a művészember és a természet szeretete; naturalista festő, ez magyarázza meg a szinekben való örömét és pikturájának minden idegességtől való mentességét; képei levegősek, vonásai határozottak; aki a természetet a maga egészséges valódiságában szereti, sok örömét lelheti akármelyik képében. Edvi Illés fiatal ember, 1877-ben született. Hogy a monumentális festészet terén mit tud alkotni, azt megmutatta «Zsuzsanna a fürdőben» című nagyméretű vásznával, mely a Műcsarnok 1913. évi kiállításán tünt fel. Ezúttal körülbelül 120 műve volt kiállítva, melyek közül több mint 100 vevőre talált. Litkei Antalnak is volt a kiállításon egy-két üde hatású vászna, melyek szintén vevőre találtak. Rendkívül változatos volt az iparművészeti rész. Láttunk itt erdélyi szőnyegeket, csipkéket, varrottasokat, butorokat, porcellánokat, üvegeket, magyar keramikát, órákat, ékszerneműt, exlibrist, bronzokat, elefántcsontfaragványokat, érmeket és plaketteket, szóval mindazt, ami iránt gyűjtő csak érdeklődhetik. A látogatottság igen élénk volt. Az összes forgalom meghaladta a 30,000 koronát. Ily sikeresen tevékenykedve a Céh el fogja érni azt a kettős végső célt, amit maga elé tűzött: hogy egyfelől elevenséget és pezsgést vigyen bele a művészet iránti érdeklődésbe, másfelől meggátolja azt, hogy igazi jó magyar művészi régiségek az országból kivándoroljanak. A Céh legközelebbi programmjában vidéki művészeti látogatások szerepelnek. Ezeknek elseje Zsámbékra vezetett, az ottani középkori román stilusu templom megtekintésére. Tervbe van véve ezenkívül vidéki művészeti aukciók rendezése is. E részben Pécsről, Szegedről, Kassáról és Kolozsvárról érkezett már az egyesület vezetőségéhez megkeresés. Az első művészeti aukció valószinűleg Pécsett lesz. A legközelebbi programmról az érdeklődők idejekorán fognak értesítést kapni e hasábokon.

A KÖNYVES KÁLMÁN műkiadó társaság jogosításával közöljük ebben a számban Feszty Árpád és Spányi Béla festményeinek reprodukcióját. A Könyves Kálmán ezeknek a képeknek jó részéről különféle méretű reprodukciókat készíttetett, ezek nyomán közöljük mi is e képeket.

A MŰCSARNOKBÓL

TÁRSULATUNK ÉS A HÁBORÚ. A julius végén kitört világháború természetesen társulatunk rendes életét is gyökeresen fölforgatta. Az októberre tervezett jubiláris Benczur-kiállítás, melynek előkészületei már serényen s a legszebb eredménynyel kecsegtetően folytak, elmarad s

Művészet 1914.
(A Szent György céh aukciója)

Kugler Ferenc

KUGLER FERENC (1831—1875): SÍREMLÉK. 1870. Márványdombormű

Petrovics Elek: A képzőművészet.
Múzeum modern magyar szobrai.
Magyar Művészet 1926.

ihlető levegője. Elszigetelve és magára hagyva éli egyéni sorsát az a néhány művész, aki szobrászatra adta magát, törekvéseik nem kapcsolódnak be szervesen a magyar szellemi életbe, amellyel legfeljebb alkalmilag érintkeznek, de össze nem olvadnak. Már életük külső folyása is jellemzi azt a viszonyt, melyben a hazai élettel állottak. Nemcsak tanulni mennek külföldre, Rómába, Bécsbe, ami elkerülhetetlen volt, mert itthon nem volt reá mód, hanem életük kisebb-nagyobb részét is külföldön töltik, egyesek pedig, mint pl. Boehm Dániel, egészen beleolvadnak egy idegen ország kultúrájába.

A Szépművészeti Múzeum gyüjteménye csak néhány szemelvényt mutat be ezeknek a művészeknek munkáiból, de ez a néhány

ÍVÉSZET
GROIS * HUNGARIAN ART
ONTA.
312.500 korona, negyedévre 15 pengő = 162.500 korona.
Köre tagjainak (5 évi kötelezettséggel) évi 36 pengő =
shilling, Franciaország részére 265 frank, Németország
240 líra, Svájc részére 52 frank.
t kiadóhivatalába küldendők.
SÉBET-KÖRÚT 7. Telefon: József 15-95.

INHALT:

Lyka: Die Ausstellung der Neuen Gesellhaft Bildender Künstler 129
Kállai (Berlin): Joseph Egry 139
emar George (Paris): Ladislaus Medgyes... 149
Mihalik (Cleveland): Amerikanische Muen 161
Virgil Bierbauer: Die neueste Baukunst in merika 165
tleben 172
tur 176

RZEICHNIS DER ABBILDUNGEN:

h Szobotka: Selbstbildnis 130
Derkovits: Selbstbildnis 130
m Perlrott-Csaba: Selbstbildnis 131
s Ecsődi: Bildnis eines Malers 131
Vaszary: Gigolette 132
d Márffy: Kinderkopf 132
Vaszary: Glockenblumen 132
1 Csók: Atelier-Ecke (Variante) 133
l Molnár: Schlafende Venus 133

Kugler Pál Ferenc

KUGLER PÁL FERENC (1836—1875): PULSZKY-SÍREMLÉK

Kugler Ferenc

Vas. Lp. 1875. 253. l.

Kugler Ferencz magyar szobrász, f. hó 11-én hunyt el Bécsben 38 éves korában. Sopronban született, s ép visszaköltözöben volt Bécsből fővárosunkba, midőn műtárgyai csomagolásánál utolérte a váratlan halál. Nem nagyszabásu tehetséget, de szorgalmas művészt vesztettünk benne. Nagyobb domborművei: a temesvári megyeházban lévő emlékmű a király körutjáról, s a Pulszky-család siremléke a kerepesuti temetőben. Készitett számos mellszobrot is nevezetes egyénekről.

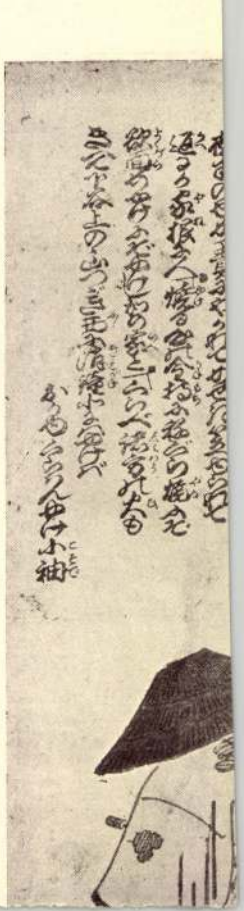

Kugler Pál Ferenc

1875. május 29-

[illegible] egy kötetet fővárosi tárcáiból.

— **Az »Ung. Lloyd«** Izsó Miklósról irt tárcájában olvassuk, hogy Kugler Ferenc fiatal szobrász, kinek haláláról annak idején részvéttel emlékeztünk meg, maga vetett véget életének; ez az adat most került először nyilvánosságra. — **A szerencsétlenül járt** Sig-

Fővárosi Lapok

1875. I. ev. 550. l

SZET

Kugler Pál Ferenc

Kugler Pál Ferenc elhunyt szobrászunk holttestét Pestre szállitották s tegnap délután négy órakor beszenteltetvén a kerepesuti sirkert kápolnájában, szülei, rokonai és barátai legmélyebb részvéte mellett temették el. — A természettudományi könyvkiadó

Fővárosi Lapok
1875. 383. l.
I. félév

Kugler Irene

Mil

Emik 41 l

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Kugler Pál Ferenc

Hobrák

Lásd

Berkeszi. Tem. mun. 106. 108.
110.

Kugler Ferenc

Liszt Ferenc mellszobra a müvész legujabb müve, melyhez Liszt kétszer ült. Amikor a szobormü elkészült, a zenemüvész igen nagy megelégedését fejezte ki a szobor láttán." Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1869. május 9.
19. sz. 452. lap.

Kugler Pál Ferenc, szob-
rász szül. 1836 Sopronban,
megh. 1875 Becsben. Ró-
mában tanult, arta Pesten,
majd Becsben ~~i~~ dolgozott. Képmás
szobrokat (Deák Ferenc, Liszt
Ferenc, Ormós Zsigmond szb)
és szerenléket készített klassyi-
cista stilusban.

lli után.

~~nadból~~
enczeben 1576-ban.

zűz.
~~xxx~~.

ok szűz áll,
~~[illegible]~~ balra fordul~~[illegible]~~ kezét ~~[illegible]~~ össze
ssé előrehajt~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. Aiczán a fájda-
~~eje fehér kezdőrel van bekötve~~, szűk újjú
lástya sárgás barna. A háttér hegyes vidék

etei 74: 63·5 cm.
s Lápló ajándéka.

Pg 124

Kugler Pál Ferenc

l.

Művészeti lexikon

418. l.

A. 46.

Kugler Pál Ferenc

Hobrax. Hut. 1836. Sopron
magh. 1875 Beisben.

ind

Krück II. 103. l.

Jegyezzük meg végül, hogy George Sand-nak egyik kedvenc eszméjét, mely mellett annyit küzdött: a férfi és nő egyforma erkölcsi és szellemi értékét soha senki fényesebben be nem bizonyitotta tettel, mint e lángeszű irónő.

Fővárosi hirek.

* **Richter János**, mint sajnosan halljuk, csakugyan elhagyja a nemzeti szinházat s a bécsi operához megy karnagynak. Kitünő tehetségét, erélyét és minden önzéstől ment buzgalmát ott bizonyára jobban meg tudják becsülni, mint nálunk a sajtó ama része, mely bűneül rótta föl azt, a mire épen büszke lehet, hogy t. i. rendezett olyan zenekari hangversenyeket, minők Budapesten nem voltak soha, (s ki tudja, mikor fognak lenni, ha ő eltávozik;) s hogy minden zeneköltő közt legjobban szerette Wagnert, mely bűnében a budapesti zenekedvelő közönség legnagyobb része is szives-örömest osztozik. Sajnáljuk, hogy Jókai Mór is, kétségkivül hibás információk alapján, ezt a vádat a képviselőház szőnyegére hozta s ezáltal a főokot szolgáltatta arra, hogy e kitünő zenészt el fogjuk veszteni. Lesz idő, midőn azok is vissza fogják ohajtani, kik most elidegenitésén munkálkodtak. Ha nem volna még késő, ohajtanók báró Podmaniczkyhoz intézni a kérelmet, hogy igyekezzék Richtert a nemzeti szinház és Budapest számára megtartani.

* **A nemzeti szinházban** hetfőn este három kis vigjáték közeiben alkalmunk volt megismerni Schunda József hangszerkészitő »pedál cimbalmát.« Sajátlag hangszerek bemutatása legfölebb is hangversenyterembe és nem a szinpadra való; de a tökélyesitett cimbalom kedveért a nemzeti szinház is bátran tehetett kivételt. Tehetett pedig főleg azért, mert a magyar népzene egy olyan speciális hangszeréről van szó, melyet másutt sehol sem ismernek, s melynek átalános zenei érvényesitése egyedül hazánkból indulhat ki. Ha ennek előmozditására a szinház igazgatósága is segédkezet nyujtott egy este, (még pedig a rendes szinpadi működés csorbitása nélkül, csupán felvonásközi zene gyanánt,) az ellen legkevésbé sem tehetünk kifogást. A szépszámú közönség szivesen fogadta s nemcsak a két cimbalmon játszó népzenészt, hanem a hangszer tökéletesitőjét: Schunda Józsefet is kitapsolta. A cimbalom a zenetudomány világába eddigelé nincs felvéve. A francia és német zenetudósok művei elsorolnak minden legkisebb primitiv hangszert, csak erről nem tudnak semmit. Ide jött idegenek megbámulták ugyan a magyar népzenészek e különös hangszerét, egy-két tourista utirajzokban is dicsérte pengő zengő hangjait, sőt Erkel Ferenc nagy hatással alkalmazta a »Bánkbán« egyik legköltőibb jelenésében; de a világ elé mindez nem hatott ki a cimbalom érvényesülésére. Oly szabálytalan, iskolanélküli hangszer is volt az, melylyel csak a magyar cigány tudott s tud ma is bánni. A bécsi világtárlat volt az első alkalom, melyen a külföldiek, köztük nagyrangú vendégek és professzionátus zenészek is, jobban kezdtek érdeklődni ez originális hangszer iránt. Igy került ez aztán (Horváth népzenészszel együtt) a walesi herceg udvarába, a belga királyi család közelebbi nászünnepére, legközelébb pedig Párisba. De a meddig egy hangszernek nincs rendszeres iskolája, beosztása, kellő hangterjedelme és technikai szabatossága, addig az csupán kuriózum marad, s nem birhat joggal arra, hogy jelentősége legyen a hangszerek világpolgári sorozatában. E hátrányán, ez akadályán kivánt segiteni Schunda József, midőn tökéletesitéséhez fogott s föltalálta a pedál cimbalmot és kiadta annak iskoláját is. Hetfőn nagyszámú közönségnek volt alkalma meggyőződni, hogy e hangszer valóban tökéletesitve van, valamint észrevenni azt is, hogy azért még ma sem tökéletes. Nagy lépés történt ugyan a cimbalom emelésére, de még sok javitnivaló lesz rajta addig, mig a külföld zenevilága megadja neki a zenekari polgárjogot s a költők, más hangszerekkel kombinálva, használatba veszik. De előbb-utóbb megtörténhetik ez is, miután a cimbalom sajátszerűen rezgő, melancholikus hangja igen alkalmas lehet kivált keleties jellegű dallamok kiséretéhez. A két példányban bemutatott hangszer asztalalakú, hangterjedelme jóval nagyobb, mint az eddigié, beosztása rendszerezett, pedálja pedig lehetővé teszi, hogy a hang ne zengjen még akkor is rajta, midőn már egy másik, utána következett hang plasztikai kiválásának állja utját. A piano igen szépen hangzik rajta, de a fortében még mindig erősen hallatszik a verés phisikuma, a kopogás keménysége, a zene rovására. S ez az, a min még lényegesen kell segiteni. Pintér György és Pál népzenészek, kik a bemutatott hangszereknél működtek, két izben játszottak rajta. Először a »Hunyadi László« hattyúdalát adták elő, aztán egyveleget a »Tévedt nő« dallamaiból s majd zajos tapsokra Bihari egy régi lassuját s pár népdalt. Hogy dalművekből játszottak, az igen természetes, miután épen azt kellett bemutatni, hogy a cimbalom jelen alakjában már magasb stilű zeneművek előadására is alkalmassá vált. Az pedig, hogy a magyar dalokkal mégis csak élénkebb hatást idéztek elő, csupán azt mutatja, hogy az előadók főleg erre termettek. Ha iskolázott zenészek tanulják meg e hangszert, (a mint hogy tanulják is Erkel Sándor és Allagha Géza,) valószinüleg képesek lesznek a hangszernek művészi árnyalásokra való képességét jobban is bemutatni, bár oly originális ügyességgel cimbalmozni, mint e népzenészek, aligha fognak valaha. Valóban mindig lehet bámulni, (bármily hétköznapi jelenség is előttünk,) hogy e népzenészek, kik egyetlenegy hangjegyet sem ismernek, ily nehéz hangszeren is ennyi bravourral tudnak játszani. Oly sajátság ez a magyar népzenésznél, melyet a külföld méltán bámúl, s melyet mimagunknak meg akkor sem lesz szabad kevésre becsülnünk, ha majd zeneirodalmi viszonyaink a fejlettség magas fokára jutnak. Mert ha csupán néprajzi érdekességnek tekintjük is e vonást, mindenesetre oly érdekesség, minő egyedül Magyarországon található. Továbbá oly érdekesség, mely évről évre mindig nagyobb elismerést arat a külföldön is, ugy hogy ma már New-Yorkban hangzanak egy jó magyar népzenetársaság hegedüi. A mi pedig a cimbalmot illeti, a hetfői bemutatás után kilátásunk lehet rá, hogy e hangszer föl fogja kelteni a zenedék és zeneirók érdekeltségét is. Ennélfogva a bemutatást nemcsak sikerült ötletnek, hanem egyszersmind zenészeti jelentőséggel biró ténynek tartjuk. A cimbalmon kivül ez este három kis vigjátékot is hallottunk. A »Házi gyógyszer« (francia) jól mulattatá a közönséget, noha nem nagy értéke s egy fiatal lányban olyan főalakja van, mely fából csinált vaskarika, mennyiben naiv is, meg furfangos is, s igy a szinésznőt nem jellemábrázolásra, hanem mesterkélt fogásokra és természetlen szinvegyitésre készti. Az előadásban egy kontrasztot vettünk észre. Náday sürün rakta a pauzákat még a szünjelek közé eső szavak után is, jeléül, hogy több a szerepe, mint a menynyit jól bememorizálhatna; ellenben Szigligeti Jolán k. a. a társalgó beszéd oly gyorsaságát vette igénybe, mely sok helyen nagyon hasonlitott az érthetetlenséghez. Az »Egy játszma piquet« francia vigjátékot, mely tele van életből ellesett ügyes vonásokkal s merész megoldása dacára is a legsikerültebb apróságok közé tartozik, Ujházy Ede (szegény vén marquis), Szigeti Imre (meggazdagodott fűszerkereskedő), Helvey Laura k. a. és Nagy Imre (szerelmes pár) igen sikerülten, természetesen, gyorsan játszották, s megérdemelték a közönség tapsait és kihivásait. Berczik Árpád »Szellemdús hölgye« mellett igen előnyösen szól az, hogy e kedves formájú és tartalmú francia vigjáték után is élénk hatást tett, a mit természetesen annak is tulajdonithatunk, hogy Prielle Kornélia aszszony pompásan játsza a cimszerepet s Molnárné aszszony a nem-szellemdús jó asszonykát, Náday pedig a bogaraiból kigyógyult férjet szintén jól ábrázolták. Az est legörvendetesb oldala mindenesetre az volt, hogy a személyzet fiatalabb része megint bizonyságát adta haladásának a vigjátéki előadásban. Átalában a szinház rendes látogatói aligha veszik észre azt a nagy hanyatlást »egy év óta,« melyet egy pár lap szeretne elhitetni olvasóival. Átalában sok mindent szeretnének most elhitetni a szinház rovására. Példáúl a bérletnél névszerint is megemlitették gróf Károlyi Györgyöt, hogy e régi páholytartó szintén elidegenedett a szinháztól, mivelhogy nem bérlett. De ő excellenciája tényleg cáfolja meg e ráfogott hirt, mert a hetfői előadást is kedvtelve nézte a gróf Batthyányi Lajosné (azelőtt Lónyai gróf) elsőemeleti páholyából.

* **A képviselőház** tegnapi ülésén a szinházi bérház kiépitéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Szerencsétlen nap volt ez Miletics Svetozárra, de kivált dr. Politra. Ezek az urak most is nemzetiségi kérdést akartak csinálni, s dr. Polit annyira ment, hogy Magyarország nemzeti államiságát is megtagadta. Hanem megkapta a leckét Tisza Kálmántól, ki oly erélyes méltósággal felelt Politnak, hogy maga a doktor ur is belesápadt. A házra nagy hatással volt Tisza Kálmán beszéde; a többi közt azt mondta, hogy a képviselő dr. Politot a házban mondott szavaiért megvédi a törvényhozás szentélye, de ha künn is ilyen dolgokat beszélne, hamar meggyőződnék arról, hogy a magyar államnak van még ereje ellenségeit összetiprani. Oly tetszésvihar, taps és éljenzés támadt e szavakra, hogy még az üveg plafond is rezgett bele. Igen helyesen felelt a belügyminiszter a szélső bal ama tulzott határozati javaslatára is, melyben gróf Szapáry Gyula volt-minisztert vád alá helyeztetni kérték a nemzeti szinház bérházának épitéseért. Kimutatta, hogy midőn azt állitják, hogy elődje a nemzeti szinház alapját »elidegenitette,« e szót nem értik. Mondá továbbá, hogy a bérház épitése évek multán meg fogja kétszerezni a szinház alapvagyonát. A törvényjavaslatot a ház átalánosságban és részleteiben egyaránt elfogadta.

* **A műkedvelői előadásban**, mely holnap este egy negyed nyolckor kezdődik a redoutban, Henri Murger »Horác esküjé«-nek szerepeit gr. Zichy Jenőné, Blumer Véra k. a., gr. Zichy Lajos és Camarow ur fogják játszani franciául. A »Fehér Othello« szerepeit pedig Kiss Kornélia k. a., Axter Kiss Paula urhölgy, Fenyvessi Ferenc és Kedves István magyarúl. A három élőképlet ábrázolóinak névsorát már közöltük.

* **Doleschall Sándort**, az uj német evangelikus papot vasárnap avatták be hivatalába. A szertartást dr. Szeberényi Gusztáv szuperintendens vezette a »pesti férfi-dalegylet« pedig két khórál előadásával emelte az ünnepélyt. Délután két órakor a »Hungáriá«-ban áldomás (mai jó magyar kifejezés szerint: banquet volt,) s ez alkalommal Doleschall, az uj pap, ki Besztercebányáról került ide, poharát emelte a német müveltség és tudomány nagy érdemeire, s kifejezte ohajtását, hogy az evang. német község maradjon meg mindig németnek, de magyar hűséggel a haza iránt. Ez a »magyar hűség« — ugy hiszszük — az ördögnek gyujtott gyertya volt, mely sokkal bágyadtabban pislog semhogy sok hasznát vehetnők, ha a lutheránus német község örökké csak a németség olajával fogja táplálgatni, mint ahogy uj papja oly melegen ohajtja. Nem tudjuk, mit mondtak e kivánatához oly lelkes hazafiak, mind a jelen volt Radvánszky Antal, Zsedényi, Székács József, b. Podmaniczky László (ki a lakoma jókedvét az általa rendelt pezsgő bő forrásával emelte,) Ballagi Mór, Halasy beszterczebányai képviselő, sat.; de azt tudjuk, hogy ha Doleschall ur kegyes ohajtása beteljesedik, akkor az évről-évre magyarosodó fővárosban a lutheranus község fogja képezni a németség »non possumus« Péter-sziklájának meddőségét, a jövő Csernátonyja nem »A zsidókról,« hanem »A lutheránusokról« fog vezércikkezni. A zsidó község csak nem rég is azt határozta el, hogy a hitoktatásra ugy szavazza meg az uj költséget, ha ez oktatás minden iskolában magyar nyelven tartatik. Ellenben a lutheránus német község uj papja »inter pocula« azt a programmot hangoztatja, hogy ez a község maradjon meg mindig németnek. Szép szó, mely bizonyára nem marad illő viszhang nélkül s nemzeti törekvéseink közepett dicsőséges fényt vet az ide került uj pap szellemére és törekvéseire.

* **Az akadémia** harmadik osztályának hetfői ülésén természettudományi értekezést mutattak be. Elsőnek dr. Klug Nándor egyetemi magántanár tartott előadást »A szinérzésről indirekt látás mellett.« Az éleslátás képessége — mondá többi közt — a szem recehártyájának egy igen kicsiny területére, az ugynevezett »sárga foltra« van szoritva. Ez által ismerjük meg a látott tárgyaknak nemcsak körvonalait, hanem szinét is; ettől tovább látásunk élessége, valamint szinérzésünk is csökken. Az utóbbi látást, mely nem a sárga folt közvetitése mellett történik, indirekt látásnak nevezik. Dr. Klug vizsgálatainak, melyeknél a gázláng fényét vette alapul, a következő az eredménye: az emberi szem indirekt látásnál legérzékenyebb a kék szin iránt; azután jönnek a zöld, sár a, vörös és narancs-szinek. Klug után dr. Than Károly terjesztette elő az egyetem vegytani intézetének a borszéki vizek vegyelemzésére vonatkozó munkálatait, melyek szerint a borszéki ásványviz szénsav tekintetében a leggazdagabb Európában. Dr. Fleischer és Schuller értekezései zárták be az ülést. Az előbbit Than Károly, az utóbbit, pedig az elnöklő Sztoczek József terjesztették elő. Amannak tárgyai: a dithicyansavas calium s a rhodan ammonium és a higany vegyitése által származott vegyületek; emezé: a súly és hő állitólagos összefüggése.

* **A koritynicai fürdő-társaság** vasárnap tartotta közgyülését a hazai első takarékpénztár épületében, Huszár Károly elnöklete alatt. Az évi jelentés adatai közül megemlitjük, hogy tavaly e szép fürdőhelyen tizennégyszobát uj épületet emeltek s a hegyoldalba vágott »Huszár-sétány«-t meghosszabiták; a fürdő évi jövedelme 10,871 frt 35 kr, kiadása pedig 4512 frt 43 kr volt, vagyis a tiszta jövedelem 6358 frt 92 kr. Ebből minden részvényre tiz forint osztalékot szavaztak meg. Miután egy részvény kétszáz forint volt, az osztalék öt száztóli kamatjövedelmet képvisel. Minden évben ennyi szokott lenni. Az osztalékot Theind Gyula pénztárnoknál lehet naponkint egy órától félnégyig fölvenni, a Huszár-házban.

* **Kugler Ferenc** magyar szobrász meghalt Bécsben, ahová másfél év előtt költözött s ahonnan ismét vissza akart térni fővárosunkba. Csak 28 éves volt még s 1837-ben Sopronban született. Nem nagyszabású tehetséget, de szorgalmas művészt vesztettünk benne. Nagyobb domborművei: a temesvári megyeházban lévő emlékmű a király körutjáról s a Pulszky-család siremléke a kerepesuti temetőben. Készitett számos mellszobrot is nevezetes egyénekről, s utójára Haynald anyjának relief-képét végezte be az érsek megbizásából. A szerény, derék művész elhunytát a szülőkön, testvéreken és rokonokon kivül, számos tisztelője fájlalja.

* **Rövid hirek.** A gazdasszonyok árvaházi gyüjtőivén, mely szerkesztőségünkben van letéve, Budapestről »egy athleta« jegyezteté be magát elsőnek, öt forinttal. — **Az iparos-körben** holnap este nyolc órakor Ráth Károly elnök ismerteti a kereskedelmi törvényjavaslatot, különös tekintettel a részvénytársaságokra, biztositó intézetekre és szövetkezetekre. —

Fővárosi Lapok 1875.

A budai várpalotai bazárt május elsején kezdik épiteni. — **Bulyovszky Lilla** asszony lefordittatta Wilbrandt »Arria és Messalina«-ját, mivel abban is föl akar lépni a nemzeti szinpadon. — **Dr. Misner Ignác** budapesti ügyvéd eljegyezte Politzer Jozefa kisasszonyt. — **A dohánykiállításon** három termesztő urhölgy is kapott állami kitüntetést: b. Eötvös József özvegye arany érmet tornyai dohányért, Jármay Menyhértné ezüstöt nagy-kállóiért, Várady Franciska pedig bronzot örkényi terméséért. — **Pissuth István** képviselő esztergomi közjegyzőnek neveztetett ki. — **Táborszky és Parschnál** »Mignon« négyes jelent meg Fahrbach Fülöptül, ára 60 kr. — **A honvédtörzstisztek** arcképeikből álló albummal akarnak kedveskedni József főhercegnek. — **Az utósó házi estély** vasárnap volt az iparos-körben; az előadásokban ismét kitünt Nikászy Karolin k. a. magyar szavalata: »Heten vagyunk« Szász Károly forditásában. — **Plesch Lajos** budapesti gyáros vasárnap tartá esküvőjét Seligmann Honóra kisasszonynyal a kultusz-templomban s násznagy Jókai Mór volt. — **Az »őstörténelmi és embertani kongresszus«** jövő évben fővárosunkban lesz, s a szervező bizottság elnöke: Pulszky Ferenc támogatásra hivja föl a kongresszus iránt érdekelt egyéneket. — **Az akácfákat** már elültették az alsó Dunaparton a vámházig. — **Fleischmann Fáni** bécsi fiatal nevelő, kit Bedő Lajos, csavar-hajó kapitánya mentett ki a Dunából, azt vette oly nagyon a szivére, hogy asszonya (Pick épitési vállalkozó neje) megrótta a kezére bizott éléskamra hanyag kezelése miatt. — **Tegnap délelőtt**, a nehány szép tavaszi nap után, megint oly hideg idő köszöntött be, hogy a téli kabátot és női bársonybundát elő kellett venni.

Vidék.

** **A vidéki társaséletből.** Székesfehérvártt az ifjuság mult szombaton oly sikerült bált tartott, mely a téli farsangnak fénypontja lehetett volna. Együtt mulatott a megye szine java. Házi asszony a főispán neje: Szögyényi Marich Lászlóné urhölgy volt, ki kedves leányával jelent meg. A hölgyek körében voltak láthatók: herceg Thurn-Taxisné, Horhy Antalné kedves leányával. Vértessy Józsefné, Roszberger Csikós Irma, özv. Petrich Györgyné, b. Splényi Odönné, Szinovácz Gyuláné, Fiáth Imréné, Réh Istvánné, Ditrich Luiza, Felmayer nővérek, Scherer Ottilia, Haszman Ida, Kampis Margit, Boda Mariska, Fittler Ella, Barthodeiszky Matild, Szőllősy Elvira, Ráder Malvin és Gizela, Mészöly Lenke, sat. A mulatság késő reggelig tartott. — Szirákon (Nógrádban) e hó 4-én volt műkedvelői előadás és táncestély, melytől jó későcskén tudósitanak, minélfogva nem is irhatunk már bővebben róla. A helyben keletkező kisdedovó javára, 116 forint tiszta jövedelem mellett, »A mikor pattant nem hittem volna« és »Nőm szolgája« cimű vigjátékokat adták elő. A közreműködők közt: Divényi Etel, Mesko Irma, Petheő Attila, Osztroska ur sok tapsot kaptak. A táncmulatság házi asszonyai Vladár Miksáné, Oláh Józsefné, Divényiné és Koosné urhölgyek voltak. Jelen volt: Bozóné Teleki Auguszta grófnő is. A táncosnők közül, az előadásban is kitünt két hölgyön kivül Götz Lina és Jolán és Lotz Mari kisasszonyokat emliti tudósitónk. A mulatság jól volt rendezve.

** **Vidéki hirek. A soproni lóversenyben** csak tizenöt paripa futott; a vasmegyei 1200 ft dijat Baltazzi Sándor egyik lova nyerte el, a 250 aranyos polgárdijat Captain Blue »Memorandum«-a, az 500 ft dijat gr. Esterházy Miklós »Purveyor«-ja, az akadályverseny diját pedig Söllinger főhadnagy, »Volta« nevű lován. — **A mármarosi nőegylet** Prielle Kornélia asszonyt megválasztotta tiszteleti tagjának. — **Volarich György** csonoplai plébános, kinek halálát tegnap jelentettük, vendégszerető, derék ember s lelkes hazafi s a szabadságharcban kapitány volt. — **Korbuly Ida** kisasszonynyal nem a hunyadmegyei főispán, hanem annak fia: Barcsay Domokos váltott jegyet. — **Fáby Elek** nagykárolyi ügyvéd eljegyezte Bornemisza Ilona kisasszonyt Budapestről; Sőtér István nagykárolyi gyógyszerész Zanathy Ilona kisasszonyt helyben; Szombathy Hugó pedig Huber Ida kisasszonyt Aradról. — **A biharmegyei nőegylet** közvacsorája 1540 ft tiszta jövedelmet juttatott az árvák és szegények számára. — **Nagy-Enyeden** Lengyel Károly járás biró (32 éves,) Pázmándon Kabay János plébános közelébb elhunytak. — **Nádasd,** ahová Horváth Boldizsár szokott néha elvonúlni, nem a szombathelyi, hanem a pécsi püspök: Kovács Zsigmond nyaralója.

Bécsi hirek.

*** **A király utja.** Ő Felsége hetfőn reggel hét órakor szemlét tartott a zárai őrség fölött, elléptette azt maga előtt, a tiszteknek kiváló elismerését nyilvánitotta, azután pedig megtekintette a szláv tanitóképezdét, hol néhány növendékkel vizsgát tétetett, meglátogatta a városi könyvtárt s a San Elióról nevezett görög templomot, hol a püspök ünnepélyes beszédet tartott a gyülekezethez. Elment a San Grisogono és San-Donato templomokba, megnézett több gyárat s végül a néprajzi társulatot is meglátogatta. Este nyolc órakor a »Miramare« fedélzetére szállt. A város és a tengerpart ki voltak világitva. A tengeren, lampionokkal ékesitett gályán zenekar játszott, mely körül fénylő csónakssereg az ugynevezett freskomenetet képezte. A parton megszámlálhatatlan lámpa és görögtüz lobogott. A hadi hajók tüzi játéka tündéri látványt nyujtott. A király tegnap reggel négy órakor a Pago Arbe szigetére rándult ki s este visszatért Zárába. Ő Felsége tegnap délelőtt nyolcadfél órakor érkezett Arbéba, hol szintén igen ünnepélyesen fogadták, s az istentisztelet után megnézte az iskolákat, községházat s aztán Pagoba utazott.

*** **Haizingerné asszony** hatvanéves szinésznői jubileuma szombat-este volt a burg-szinházban, mely csak ritkán lát oly fényes közönséget s tán sohasem hallott oly viharos tapsokat, mint ez alkalommal. Az udvari páholyban Mária Terézia főhercegnő, Rudolf trónörökös, Ferenc Károly, Károly Lajos és Lajos Viktor főhercegek ültek. Birchpfeiffer Sarolta »Város és falu«-ját adták elő, melyben »Bärble« az ünnepelt vén szinésznőnek egyik legjobb szerepe. A mint megjelent: fölzajlott a taps s omlott a virágzápor. A trónörökös is vörös-fehér szalagos koszorút dobott az udvari páholyból, jeléül, hogy a szini pályát az udvar valamivel magasabbra becsüli, mint a magyar honvédtisztek ama köre, mely egy szinházi tapsot lehetetlennek tart a honvéd-hadnagyságra. Egész este alig győzte magát Haizingerné asszony hajtogatni s végül beszélnie is kellett, kifejezve hálás köszönetét, s elmondva, hogy a várszinházat, melynek harminc év óta tagja, még néhány évig szeretné szolgálni, s ohajtja, hogy ha végkép visszavonúl, azt mondják róla pályatársai: a szinpadon eleget játszotta, de az életben soha a »Békebontó«-t. Tapsvihar tört ki szavaira. A művésznő öltözőszobája el volt halmozva virágokkal, ajándékokkal. Királynénk gr. Königseggné által pompás karperecet küldött neki, brillantokkal s egy nagy smaragddal, továbbá nagy ibolya- és kamélia-bokrétát, közepén rózsabimbókkal kirakott E betüvel. Lajos Viktor főherceg maga látogatta meg, átadva neki anyjának, Zsófia főhercegasszonynak arcképét, mint ki a művésznőnek nagy pártfogója volt. Ferenc Károly főherceg is drága karperecet adott, Erzsébet főhercegnő nagy bokrétát rózsabimbókból, Albrecht főherceg pedig Alt Rudolf egy vizfestményét a 25 év előtti várszinházról. Előkelő nők szinházi tagok és szinházak is elárasztak emlékekkel. Érkezett nagy bokréta b. Edelsheim-Gyulainétól is, továbbá lady Maxencetől, a helgolandi kormányzó nejétől, ki mint Rudloft Auguszta egykor a várszinház egyik kedvenc művésznője volt, sat. A művésznő kedves leányát: gr. Schönfeldnét, ki mint Neumann Jenny egykor a várszinház büszkesége volt, gyöngélkedés akadályozta meg, hogy ez estén jelen lehessen édes anyja jubileumán. Előadás után a szinház előtt sokan várakoztak s zajos éljenekkel üdvözlék a vén szinésznőt, midőn beszállt a kocsiba, mely őt a tiszteletére rendezett lakomára vitte. Ez est fényesen mutatta, mennyire szeretik és becsülik őt. S Haizingerné meg is érdemli ezt. Ő nemcsak kitűnő művésznő, hanem igen jó aszszony. A milyen buzgó és lelkiismeretes a művészet szolgálatában, ép oly nemes a szinfalak közt. Irigység, áskálódás, a pályatársak bántása, s anyagiak utáni szomj által sohasem ejtett foltot jellemére. Ez az egyik főok, a mért annyian szeretik.

*** **Bécsi hirek. A trieszti Miksa-szoborra** tett koszorúkat mind Bécsbe küldték a szerencsétlen véget ért császár koporsójára. — **Dr. Kepes Gyula** Bécs mellett átvette a Kirlinger-völgyben fekvő savógyógyintézetet. — **Prágából** irják, hogy Mária Anna császárné és királyné huzamosb időre Strá-ba, a velencei tartományba szándékozik utazni. — **Teschenberg** és Schwegel udv. tanácsosok a Lázár-rend nagy tiszti keresztjét kapták az olasz királytól. — **Sigl** bécsujhelyi gépgyárából kétezer munkás elbocsátásának hire érkezett. — **Szika,** a pesti származású bécsi szinész, a »Strampfer-szinház«-at kibérelte.

Külföld.

*** **Reményi Párisban** mult hét keddjén adta hangversenyét az olasz szinházban. Nagy és fényes közönség gyült össze, pedig egy párisi tudósitó szerint: nagyon ismeretesnek kell lenni annak a művésznek, ki a nagy olasz szinházat közönséggel meg tudja tölteni. A hangversenyt fél kilenckor a zenekar kezdte meg Boildieu »Fehér nő« nyitányával. Reményi a Mendelsohn hegedűversenyét, Molique egyik concertjét, Bach F-moll fugáját, Chopin nehány kisebb darabját s Paganini caprícioját játszotta nagy tetszés mellett. Közreműködött Sadowska Alexandra grófnő is, egy junói alakú hölgy, ki Schumanntól és Schuberttől énekelt dalokat közepes sikerrel, de tisztelői azért nagy bokrétákkal árasztották el. Bertha Sándor »Danse hongroise« cimű szerzeményét teljes sikerrel játszotta el a zenekar. Érdekes tudni, hogy e hangverseny merész vállalat volt Párisban, mert nincs rá példa, hogy e g y művész szinházban egész szinházi est betöltését kisérlette volna meg. Reményi megtette és sikerült neki. A hangverseny tinenegy utánig tartott. A feketefrakkos, fehérnyakkendős közönség soraiban több hazánkfia ült, köztük: Munkácsy, nejével és Bertha Sándorral egy páholyban; a földszinti zártszékek közönsége közt pedig ott voltak Zichy Mihály, Dumas Sándor, több francia zeneszerző s a Párisban időző magyarok. Reményi két nappal elébb az uj dalszinház egy jótékonycélú hangversenyében is közreműködött, mint egyetlen hangszeres közreműködő; ezen a héten Bordeauxban fog játszani, 22-én pedig Mac-Mahon elnöknél.

*** **Külföldi hirek. Bismarck hercegről** irják, hogy a Whigt szigetén szándékozik a tengeri fürdőt használni. — **A velencei diszelőadáson** »Luciá«-t Signor Samuel Wolff igazgatta, a ki egy bécsi lap szerint: a győri Farkas Miska testvére; ha e hir igaz: akkor eredetére magyar cigány, nevére német, polgárságára nézve pedig olasz. — **Palermoban** egy magát oda gyógyittatni ment harmadéves magyar technikus, Lelkes Lajos (nyitramegyei, tormosi származású) halt el s koporsóját csak ketten kisérték: Unbehagen porosz festész, ki a szenvedő magyar ifjút egyedül ápolta és segitette, s egy pesti pénzintézet ép oda érkezett titkára. — **A szultán** elrendelte a podgoricai vérengzésben részt vett halálra itélt egyének kivégeztetését. — **Berlinből** a német trónörökös és neje hetfőn délután utaztak el Olaszországba. — **Az olasz király Velencében** gr. Andrássynak, ki már birta a legfőbb olasz rendjeleket, saját arcképét adta ajándékba, sajátkezű szivélyes aláirásával.

Nemzeti szinház. Ma, szerdán, bérletfolyamban: »Salome,« dráma 5 felvonásban.

Várszinház. Szerdán, april 14-én, »A nagyapó,« eredeti vigjáték népdalokkal 3 szakaszban.

Felelős szerkesztő: **Vadnai Károly.**

Hampel Győző

Budapesten, nagy-(három)-korona-utca 16-dik szám,

(Hampel-féle ház).

Napiárak vámfontkint.

Cukor, legfinomabb	24½	kr.
» finom . . .	24	»
Kávé, Mocca finom .	82	»
» **Cuba,** val. Bordeaux	95	»
» Cuba, legfinomabb	85	»
» Java, finom . .	78	»
Mandola édes . . .	48	»
Malozsa szőllő . .	35	»
Salátaolaj üvegestül .	70	»
Házi szappan, szegedi	21	»
Gyertya, stearin 6-os s 8-as	50½	»
Rizs, olasz fényes . .	14	»
» Rangoon finom .	10	»
» Aracan jó . .	9	»
Lencse, stockeraui . .	18	»
Borsó, hámozott, . .	11	»
Bab, kis és nagy . .	8	»
Szilva, valódi török .	18	»
Lekvár, slavoniai, édes	16	»
Mák, kék	24	»
Dió, egészséges . . .	12	»
Keményitő, jegecekben	18	»
» Tüllanglais	15	»
Pezsgő, francia, palack	3.50	»

Kivánatra az árukat házhoz is küldöm dijmentesen. Cukorból csak süveg számra adok, a többi cikkekből pedig legalább egy vámfontot, miből 112=100 bécsi fontnak megfelel. Üzleti helyiségem hétköznapokon d. e. 8—12-ig és d. u. 2—7-ig nyitva tartatik. Vidéki szives megrendelések legnagyobb figyelemmel és pontossággal utánvétellel eszközöltetnek; minden e jegyzékben nem emlitett cikk a **legolcsóbb árakon** megszerezteték. 106

Fürdő-intézet

Gschwindt-féle gyárrészvény-társulaté

Pesten, üllői-ut.

Tisztitó-, valamint **maláta-, iszap-, vas-** és különféle **gyógyfürdők. Márvány, zománcozott** és **cinkádak. Hideg és meleg zuhany. Fűtött helyiségek. Finom fürdőruhák.** Legnagyobb tisztaság és kényelem. Közlekedés a közuti vaspályán.

65 **Az igazgatóság.**

Maison Okolitsányi

Bécsből

tisztelettel értesiti a t. c. női közönséget, hogy a legpompásabb és előkelőbb párisi **divatmintákkal,** ugymint: **tavaszi és nyári öltözék, Confectio, kalap** és **fehérneműekkel** épen most érkezett meg **Párisból**, miért a t. c. urhölgyek szives látogatását kéri.

Rövid ideig a »**Magyar királyhoz**« cimzett szállodában 7- és 8-dik számok alatt tartózkodik.

Budapesten, 1875 april 9. 147

Maison Okolitsányi.

Tulajdonos: **Tóth Kálmán.** Kiadja és nyomatja az **»Athenaeum«** irodalmi és nyomdai részvénytársulat.

A MAGYAR EMLÉKÉREM- ÉS PLAKETTMŰVÉSZET

DR. BÉLA PROCOPIUS: DIE UNGARISCHE DENKMÜNZEN- UND PLAKETTENKUNST. Die ersten Spuren der Münzenkunst führen bis in das Jahr 700 v. Chr. zurück. Von den Griechen und Römern wurde sie bis zu einer sozusagen unerreichbaren Höhe der Entwicklung geführt. Geldmünzen und Denkmünzen — letztere heute Plakette genannt – sind von einander zu unterscheiden. Der Ursprung der letzteren ist im 15. Jahrhundert in Italien zu finden. In den meisten Kulturländern erschien sie aber erst um Jahrhunderte später. Das erste uns bekannte ungarische Plakett ist die Denkmünze des Königs Matthias, die,vielen Kulturländern voraus, aus dem Jahre 1469 stammt. Die lange Reihe der in Körmöcbánya geprägten Denkmünzen wird im Jahre 1508 durch die Krönungsmünze Ludwig II. eröffnet. Die Meister der ersten ungarischen Denkmünzen sind grösstenteils Ausländer, Deutsche und Italiener. Im 18. Jahrhundert haben aber auch rassenreine Ungarn auf dem Gebiete der Plakettenkunst im Auslande Erfolg geerntet und Anerkennung hervorgerufen. Die modernen ungarischen Plakettenkünstler erwarben sich ebenfalls auch ausserhalb der Heimat einen Namen und erhoben Ungarn dadurch zu den führenden Staaten auf dem Gebiete der Münzenkunst.

DR. BÉLA PROCOPIUS: HUNGARIAN MEDAL-ART. Medal-Art can be traced back to the 7th c. b. Chr. Grees and Romans reached such a perfection in this art, which can hardly be reached to-day. In Medal-Art we distinguish coins and memorial medals. The latter one originates from Italy, about the first part of the 15th c. In most countries this art developped only many centuries later. The first memorial medal known in Hungary was King Matthew's, which preceding many civilized countries originates from the year 1469. The first of the series of medals coined in Körmöcbánga, is the one coined in memory of Lewis IInd's coronation. The first masters were foreigners mostly: Germans and Italians. But already in the 18th century there were Hungarian artists, who succeeded in foreign countries. Modern Hungarian artists acquired a good name in Medal-art, and raised Hungary to the first place even in European relation.

Az éremművészet első nyomai a legrégibb pénzek nyomán a történelem legrégibb időibe nyúlnak vissza és némely tudósok az egyiptomiaknak, mások Pheidonnak, Argos királyának, — 700 évvel Krisztus születése előtt tulajdonítják az első pénzek kiadását, míg Herodot ezt a lybiaiakról állítja.

Bár az éremművészet, illetve pénzverés, a görögöknél és rómaiaknál újból el nem ért tökélyre emelkedett, szoros különbséget kell tennünk rendeltetésük különbözősége következtében érem, illetve pénz és emlékérem, azaz medália között.

Ez utóbbiaknak elődeit némelyek a római úgynevezett medaillonokban, a pénzeknél nagyobb és szebben kidolgozott, művésziebb érmekben, mások pedig a római kontorniátokban, magasabb peremmel ellátott és többnyire a cirkuszjátékokkal összefüggésben álló zsetonszerű érmekben keresik, de annak, amit ma emlékéremnek, azaz medáliának és annak, amit ma plakettnek nevezünk, eredetét mindenesetre Olaszországban, a XV-ik század első felében találjuk. Antonio Pisano 1438-ban készítette az első, napjainkig fennmaradt emlékérmet VII. János Paleologos bizánci császárról és ezzel alapját vetette a virágzó olasz emlékérem- és plakettművészetnek.

Míg Olaszországban, mint Pisanello követője már a quattrocentóban számos kitűnő művész készített szebbnél-szebb emlékérmeket és plaketteket, a többi államban csak évtizedekkel, sőt századokkal később fejlődött ki önálló emlékéremművészet és addig, különösen az első időkben, Olaszország mesterei készítették az emlékérmeket a többi állam részére is.

Így hazánkban is, a legtöbb egyéb kultúrnemzettel egyidejűleg, vagy némelyeket megelőzve, készült Mátyás király emlékérme 1469-ből, az olasz Bertoldo de Giovanni műve, éppúgy, mint a többi korabeli magyar emlékérem, melyek közül azonban csak Bakács Tamás prímás emlékérmét ismerjük, melyet szintén olasz mester készített.

A Magyarországon, Körmöcbányán vert emlékérmek sorozatát 1508-ban nyitja meg II. Lajos koronázási emlékérme, de ennek mestere, épp úgy, mint a többi körmöcbányai emlékérmeké, többnyire bevándorolt németek voltak, kik közül azután csak a már régen Magyarországon letelepedett északmagyarországi és erdélyi német családoknak már Magyarországon született leszármazottjai képeznek kivételt.

Így említendő az 1645—1690-ig Körmöcbányán dolgozó Christian Hermann, Roth von Rothenfels és leszármazottjai: Hermann és Jere-

mias von Roth, kik különösen a világszerte ismert Szent György-tallérok, illetve emlékérmek készítésében tüntek ki, míg a Gyulafehérvári pénzverdében 1700 elején Schuller György dolgozott.

A XVIII-ik században már a külföldön is sikeresen dolgozó magyarországi születésű éremvésők ismeretesek, mint Petrovics Demeter, Stuckhardt Ferenc, az Északamerikai Egyesült Államokban dolgozó Fürst Móricz és Böhm József Dániel, ki utóbb a bécsi Graveur-Akademie igazgatójává és az újabb osztrák éremvésőstílus megalapítójává vált.

Írásbeli hagyományok szerint Rombauer József eperjesi ötvös készítette állítólag 1817-ben a Reformáció 300 éves emlékérmét, épp úgy, mint ahogy Szentpétery József, a híres pesti ötvös is készített trébelt reliefeket. Említendő az 1815 körül dolgozó Guttmann Jakab, az aradi Brüll Móric és a Győrben működő Frumann Antal, kitől egy sikerült ovális plakettet ismerünk Berzeviczy Istvánról, míg a többiek működése többé-kevésbbé homályba vész.

Így tehát tulajdonképen csak Ferenczy Istvánban (1792—1856), az első ismert magyar szobrászban kell az első színmagyar származású éremvésőt is látnunk, kit azonban ambiciója a monumentális szobrászat felé vonzott, ami neki sok csalódást okozott, míg, ha az érem és plakettkészítést nemcsak kivételesen gyakorolta volna, bizonyára már megalapította volna a magyar érmészetet és iskoláját, mivel a kevés, általa készített emlékérem igen sikerültnek mondható.

Az 1869 évből bírjuk Kugler Ferenc monumentális, plasztikus magyar emlékérmét dr. Siklóssy Gyuláról, de ez is csak egy elszigetelt kísérlet marad, míg a magyar emlékéremszükségletet a bécsi éremvésők, mint Radniczky, Karl, Lang, Seidan stb. elégítik ki. Javult a helyzet, midőn a körmöcbányai pénzverőben a Bécsből érkező Gerl Károly és Reisner József 1880, illetve 1892 körül megkezdették működésüket, míg Budapesten Exner Károly készített igen sok, egyleti, kiállítási és sportérmet.

Itt említendő a magyar származású Schwartz István (1851—1921) is, ki azonban, bár sok emlékérmet készített Magyarország számára is, egész működését Bécsben fejtette ki, ott az iparművészeti iskolában tanárrá neveztetett ki és majdnem az egész újabb osztrák éremvéső nemzedék mestere volt. Loránfi Antal (1856—1927), a budapesti iparművészeti iskola kisplasztikai tanára, kitől mintegy 7 emlékérem maradt fenn, a legújabb magyar éremművésznemzedék kiképzésével foglalkozott.

De azért az első, aki magát teljesen az éremvésésnek, mint művészeti formának kívánta szentelni, Szárnovszky Ferenc (1863—1898) volt, bár élte utolsó idejében ő is kezdett mindinkább a monumentálplasztika felé hajlani. De azért az ő úttörő munkája sem vezetett volna a magyar érmészeti iskola megalapítására, ha Beck Ö. Fülöp nem vetette volna magát 1893 óta teljes energiájával az éremművészetre, azóta alkotva az általánosan ismert szebbnél-szebb emlékérmeket és plaketteket s ezzel megvetve a magyar éremművészet alapját. De Beck folytonosan újabb problémák felett töprengő és műtermének csendjét szerető természete nem lett volna alkalmas egy éremvéső nemzedék és ezzel a magyar éremművészetnek széles, biztos alapokon való megteremtésére. Ebben szerencsés kiegészítést találtunk a vele egykorú Telcs Edében, ki, bár eleinte csak a monumentális plasztika felé hajlott, mégis majdnem ugyanazon időben, 1896-ban készítette első plakettjét, melyet gyönyörű emlékérmeinek és plakettjeinek sorozata követett.

Telcs Edét nyugodt, biztos alapokon nyugvó művészete, nagy tudása, minden szélsőségeket kerülő természete, predesztinálták az újabb éremvéső generációk tanítására és kiképzésére.

És ezen célnak Telcs Ede bámulatosan megfelelt, mert majdnem az összes ma működő elsőrangú medailleurök az ő iskolájából kerültek ki.

Így elsősorban Berán Lajos, kinek nagy része van az emlékérem népszerűsítésében, a korán elhalt igen tehetséges Murányi Gyula, és Juhász Gyula, Kiss Aranka, Kuzmik Livia, Fülöp Elemér, Korányi Felicitas, Telcs Gina, Bartha Lajos, legutolsó tanítványai között pedig a kiváló Vincze Pál, stb.

De elsősorban ki kell ezen tanítványai között emelnünk Reményi Józsefet, ki bámulatos gondolatgazdagsággal és művészi tökéllyel alkotta százakra menő szebbnél-szebb, a quattrocento legszebb alkotásaira emlékeztető emlékérmeit és plakettjeit és mint az éremvésés tanára az iparművészeti iskolán, most már maga is képezi ki a legújabb magyar éremművész nemzedéket, kik között főképen Madarassy Waltert kell kiemelnünk, kinek néha sikerült mesterét is megközelíteni.

Ma már 300-nál többre tehető a magyar éremvésők száma, kik között még különösen kiemelendő Szántó Gergely, Tóth Gyula, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Farkas Zoltán, Ferenczi Béni, Gerencsér Greff Lajos, Zsákodi Csiszér János, Csillag István, Körmendi Frimm Jenő, Moiret Ödön stb.

Hogy mennyire elterjedt és mily biztos alapokon nyugszik már ma Magyarországon az éremművészet, legjobban mutatja azon körülmény is, hogy több, mint 30 hölgy foglalkozik az éremművészettel, kik között messze kiválik a Münchenben működő Esseö Erzsébet, kinek emlékérmei nemzetközi viszonylatban is a leg-

Magyar Iparművészet
1934. 7-8 sz.

pupilla nyílásán érkező sugarakat összefogva a retina képfelfogó bársonyfelszínére vetíti, meglehetősen kicsiny.

A tárgy egy megvilágított pontjából érkező visszavert és szétszórt fénysugaraknak csak igen csekély töredéke jut a pupilla nyílásába, sokkal több az, ami szanaszét széled. Millió és millió ember szemlencséje részesülhet belőlük velem egyidőben. A tárgy azon pontjai, melyekről a visszavert sugarak zöme az én szemembe érkezik, semmiesetre sem lesznek azonosak azokkal, melyek más valaki szemébe juttatják a fényesség javát. Más, amit én látok, mint az, amit más lát. Látásom kizárólagosan az enyém, igaz, hogy végtelenül kevés és egyoldalú az, amit látok.

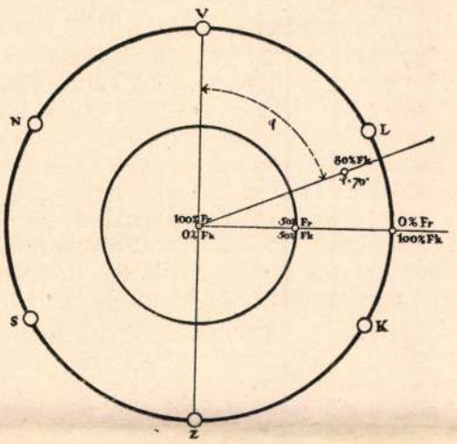

1. ábra

Ha a pupillanyílás kerületének pontjaiból érintő kúpokat képzelek, melyek a tárgyat körülérintik, akkor egy nem teljesen éles konturvonal keletkezik, amit, mint a tárgy szélét, látok. Ez más kontur, mint a megvilágítás konturja és ez is más minden néző számára.

Ha még a két szemmel való nézést is figyelembe vesszük, akkor a kép határvonala két nem éles különböző konturból összetevődve keletkezik ; a képen belül minden folt, dudor, stb. elmosódva határolódik.

Szemünk mindig mozog egy kevéssé és ez a mozgás a körvonalat még inkább puhítja. A stereoszkopikus fotográfia, mely két fix szem látását adja, plaszticitást adhat, de nem ad életet. A térben megmerevült viaszbabák konturjaiból hiányzik a sohasem mozdulatlan szem puhítása.

Földi fényforrásból kiinduló sugarak éppen úgy kúpkévék, mint a néző vonalak és a megvilágított kontur általában kisebb lesz, ha csak a világító test nem nagyobb a tárgynál. Több fényforrás több konturt, több megvilágított felet ad, melyeken a fény-intenzitások nagyon változatosak lesznek. Mindegyik fényforrástól származnak intenzitás maximumok, melyek összejátszanak, közös maximumok keletkeznek és egészen más fénytarkaság születik, mint egy fényforrásnál. A vetett árnyékok még változatosabbak, átmetsződéseik tereiben lesznek egyszer-, kétszer-, háromszor- és többször fényes intenzitású zónák és átmenetek.

A mozgó tárgy, melyet több fényforrás világít meg és melyet mozgó szemeinkkel érzékelünk, egy rendkívül változatos, bonyolult jelenség, sokkal élénkebb, mint a napsütötte látvány, melyen mindig valami nyugalom ömlik el. Az éjjeli élet nyugtalanabb, nyugtalanítóbb, sejtelmesebb ; a napfény megnyugtat, biztonságosabb, józanabb.

A földi fényforrások csillogó, idegesítő varázslatával szemben a nap világítása tiszta, aranyos megnyugvást kelt, de korántsem tespedést, hanem ellenkezőleg, tetterőt, friss kedvet ébreszt. Mi benne vajjon az, ami ezt az életvidámságot kelti, amely nem az esti világítás fárasztó ösztökélése, fény és árnyék kergetőzésének nyugtalansága, hanem élesztő öröm?

Ez az üdítő varázs a színek kimeríthetetlen változatossága, a napfénytől első kézből kapott, romlatlan élénkség, termelő energia, nem elhasznált, — mit tudjuk, hányadlagos kopott műfény, mely csak a nap energiájának az anyagokban elemésztett morzsáiból előkényszerített világosság.

A földi fényforrások színszegények, véznák, az általuk előhívott színek satnyák, sejtelmesek, a napvilág ellenben a színek buja kincsesháza.

A fekete-fehér rajz, metszet, bár sok finomság lehet benne, inkább tanulmányként hat, valaminek a jelzése, amiből valami még hiányzik, mint a szólóhegedű, mely a szimfóniát csak sejteti.

Színeknél két főosztályt szoktak megkülönböztetni :

1. ha a fényhatás mint szín valamely közegen át egyenest érkezik a szembe, — és 2. ha egy megvilágított tárgyról visszaverődve jut oda. Esetenként a direkt és visszavert rezgések keverednek.

Nagy intenzitású színekkel ritkábban találkozunk a visszavert kategóriában, mert a visszaverés rendesen sok szóródással jár. Igen sima felszínek mégis produkálhatnak nagy intenzítású visszavert színeket, kivált fémeknél, ezeket fényes színeknek nevezzük.

Igazán fényes átmenő színek gazdag pompájában tündöklik az égbolt napkeltekor és nyugtakor.

A „fényes“ és a „tompa“ jelzők elég találóak a különbség megjelölésére, mégis tovább kell boncolnunk a kérdést.

Ahhoz, hogy a fehér napfény szemünkbe jutó részéből szín legyen, annak rezgésorientáláson

kiválóbbak közé sorolandók, kiválik ezenkívül Kövesházi Kalmár Elza, Kuzmik Livia és Baranyai Ilona, ki a legújabb irányzatot képviseli.

De mutatja ezt még azon körülmény is, hogy alig van ország, ahol magyar medailleur nem dolgozna, vagy dolgozott volna. Így Fuchs Emil Londonban angol udvari érmész lett, Bécsben dolgoznak Ferenczy Béni, Moiret Ödön, Weinberger Antal Rezső, Hajdu Endre, Weiss Hugóné, míg Böhm József Dániel és Schwartz István, mint már említtetett, vezetőszerepet játszottak.

Svédországban már évek előtt Antal Sándor készített plaketteket és reliefeket, míg Dániában 1913 óta Mester Jenő dolgozik. Hollandiában Telcs Ede működött két éven át, míg most Kiss József készít Sassenheimben, Leyden mellett emlékérmet és plaketteket.

Párizsban működik Szirmai Antal, Csáky József, Sugár József, Hiesz Géza, Kovács Zoltán, Hamza Ákos, Juhász Kálmán és Littmann Frigyes, míg Berlinben Galambos Arthur, Klein Ármin, Baranyai Lőrinc és Zombori Erbits Gyula dolgoznak.

Az Északamerikai Egyesült Államokban találjuk Gaál Istvánt Holywoodban, Maróti Gézát Detroitban, míg New Yorkban előkelő szerepet játszanak az előbb Brazíliában működő Finta Sándor és Kilényi Gyula, továbbá Tenkács János, Schönbauer Henrik, Garam Sándor stb. A magyar éremművészek által készített emlékérmek és plakettek szépsége, stílusuk sokfélesége és eredetisége, ma minden túlzás nélkül Magyarországot nemzetközi viszonylatban is az első sorba állította és szívből kívánjuk, hogy művészeink a magyar közönség széles köreiben megtalálják azt a támogatást, amelyet megérdemelnek, mert nem felejtendő el, hogy az éremművészet a különböző művészeti válfajok között is igen magas művészi fokon áll. Az emlékérem csak nagy konjunkturák idején, pompaszerető udvar, magukat megörökíteni kívánó hadvezérek, államférfiak, tudósok, művészek, közéleti celebritások körében fejlődik és fejlődhetik igazi magaslatra és épp ezért most, ilyen konjunktura hiányában szorul széleskörű támogatásra. Amellett az emlékérem valaki emlékénekmegörökítésére a legalkalmasabb eszköz, mert a bronz nem törik össze, nem változik az idők folyamán, legfeljebb szép patinát kap és így oly emberek emléke, kiknek egykori létezése nem maradna embertársaink emlékezetében egy róluk készített pompás emlékérem vagy plakett útján, évszázadokon, sőt évezredeken át megörökíthető, mert hiszen kevés azon emberek száma, kiknek híre: „aere perennius“ csak tetteik alapján marad fenn későbbi korokban.

DR. PROCOPIUS BÉLA

A SZÍNEK VILÁGA

DR. VIDÉKY EMIL: DIE WELT DER FARBEN. Das Licht belebt die Gegenstände. Sonne, oder irdische Lichter rufen Konturen, Beleuchtungen — Eigen- und Wurfschatten verschiedener Intensität hervor. Mehrere Lichtquellen, welche bewegende Objecte beleuchten und durch ebenfalls etwas bewegten zwei Augen beschaut werden, ergeben ein lebhaftes Spiel der Konturen, Beleuchtungen und Schatten. Die Mannigfaltigkeit entsteht erst recht durch die Farben. Durchscheinende und reflectierte, oberflächliche und räumliche, — fixe und schwebende Farben mit Grauigkeitsgraden von Weiss bis Schwarz können zum guten Überblick sämtliche geordnet in eine Sphäre eingeraumt werden. Die verschiedenen wissenschaftlichen Farbenlehren stimmen schlecht mit der Auffassung des Künstlers. Neuere Theorien nähren sich schon zu Goethes scharfen und treffenden Beobachtungen. Die Wiedergabe der Farben der Natur in der Malkunst und in der Druckerei sind sehr verschiedene Aufgaben.

DR. EMIL VIDÉKY: THE WORLD OF COLOURS. Light enlivens the objects. Sun or lights call forth outlines and shadows of different intensity. Several lights lighting up moving objects produce a lively play of outlines and colours, but the variety arises from the colours. Transparent and reflected colours, colours relating to space may be arranged in a line, at the beginning of which we find white, followed by the different hues of grey up to black. The science of colours does not agree with the opinion of the artists. Modern theories approach Goethe's striking observations. The reproduction of the colours of nature in the art of painting and in printing are different tasks.

A tudomány azt mondja, hogy a fény rezgés, az egyes színek közötti különbség pedig a rezgésszámok különbsége.

Amit érzékelünk, az a színek, a fény és az árnyék. Ha közelebbről vizsgáljuk, ez az érzékelés kevésből épül fel.

A napfény megvilágítja a tárgy egyik oldalát, önárnyékban hagyja a másikat. A két felet egy kontur választja el.

A szem, mellyel a tárgyat észleljük, mint optikai készülék és mint fiziológiai szerv apró részletekig ismeretes. A lencsetest, mely a

Kugler Ferenc, Szobrász

Budapesti Szemle, 1883.

XXXIV. 180.-208. l., 353.-372. l.

Pasteiner Gyula: A magyar szobrászat.

Kugler Ferenc nobrán M.D.K.

1870 ben ánsitottál Batthyányi
Lajostól készített mellszobrát

Soós Gy: hagar tört. kisplasztika a 19 sz. ban
hüv. tört.-ért. 1954 1 sz. 99

Kugler Pál Ferenc

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Egész évre 300.000 K
Félévre 160.000 K

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Negyedévre 80.000 K
Egyes szám
ára 7000 K

XXXII. évfolyam | 1926 június 27 | 26. szám

A nyelv

Irta: **Rákosi Jenő**

Az emberi alkotások közül semmi, se amit ecset, amit véső, sem muzsika alkotott, sem Rembrandt remekei, se Feidiasz plasztikája, se Beethoven szimfóniái — szóval semmi meg sem közelíti tökéletesség, mélység, értelem és jelentőség dolgában azt az alkotását az embernek, amit *nyelvnek* nevezünk. Igaz, hogy ez nem öntudatos alkotásnak látszik. A nyelvet nem csinálták az emberek, a nyelv lett, a nyelv termett. Az ember gondolkozó képessége szolgáltatta hozzá a törvényeket, amikor a hangokból lassan, kezdetlegesen lett, formákba tömörült a nyelv. A napokban végighallgattam a Labdarugó Szövetség jubiláris díszközgyűlését. A magyar szónokok mellett egyszer felállt egy francia ember szónokolni, azután egy lengyel, majd egy horvát és azonképpen egy német. De beszélhetett volna még tíz-húsz európai ember, mindenik más-más nyelven. És még egy cigány is, mert annak is megvan a maga nyelve, amelyről nyelvtant és értekezéseket írt néhai József kir. herceg, a mostani József édesatyja.

Engemet, mikor a szónokokat hallgattam, szent borzongás fogott el. Gondolataim őrült száguldásban rohantak vissza nem tudom hány ezer esztendőkön keresztül a nyelvek keletkezésének idejébe. Minden nyelv, amelyet ott hallottam, s az a száz meg száz más, amit nem hallottam, ugyanaz az anyagában, mert az emberi hangok csoportosításából áll. Az emberi beszéd mekanizmusa pedig ugyanaz: tüdő, torok és szájüreg. Ellenben hihetetlenül sokféle, egymástól független, más a hangok csoportosításában, hanghordozásában, tempójában, melódiájában, szerkezetében és hangsúlyozásában. Körülbelül mind a szónokok ugyanazt mondták. De nyelvükben semmi sem volt azonos. A nyelv, melyet nem értettünk, értelmetlen hadarás volt. Úgy ömlött ki a szónok száján, mint a víz, ha egy csapon bugyborékolva ömlik ki. Csobogott, lökésekben tódult ki, meg-megszakadva, mindig értelem, szabály, törvény nélkül annak, aki nem értette. Pedig mindenik logikus, mindenik törvény szerint formálódik, mindenik gondolatot, értelmet, érzést fejez ki. Mindenik fogalmakat kapcsol szerves egészbe. Mindenik a legtökéletesebb muzsika. Mindenik tele van színnel, erővel, lágysággal, keménységgel, érzéssel, melódiával, könnyedséggel és súllyal. Micsoda őrület, hogy az egyik azt mondja, *miroir,* a másik azt, hogy *zrčalo,* a harmadik azt *Spiegel* és mindenik azt érti alatta, hogy *tükör.*

A biblia könnyedén fejti meg a nyelvek keletkezését a Bábel tornyával. Hogy az elbizakodott emberek egy égig érő tornyot akartak építeni s az Isten azzal bünette fennhéjázásukat, hogy összezavarta a nyelvüket, s ami azontúl az egyiknek tükör volt, azt a másik lookingglassnak nevezte, s nem értette meg a szomszédasszonyt, aki miroirt kért tőle. A valóságban ez természetesen nem ment ilyen egyszerüen és a tudomány sohasem lesz képes megfejteni, miképpen keletkezhetik ugyanaz a dolog, ugyanazon mechanikus készülékkel olyan ezerféle változatban, hogy szinte semmi érintkezés nincs a különböző nyelvek között. Hogy a primitiv hangokból hogyan keletkezik a szó, azt el tudom képzelni. De hogy ugyanazon alkatú tüdőből, torokból és szájüregből egyszer Arany, egyszer Dante, egyszer Shakespeare, egyszer Göthe nyelve formálódjék ki, a szlávot, arabot, zsidót, kinait, törököt s az indusokéit és az amerikai őslakóéit nem is említve: ez olyan misztérium, amelyben el kell tévednie az emberi elménék. A dunántúli magyar néphumor bele is lépett e groteszk titokzatosság bűvös körébe, amikor így kiált fel: furcsa nép ez a német, akinek vízen (Wiesen) a rétje, háj (Heu) a szénája s mégis rossz (Ross) a lova. Így mi bátran gorombáskodhatunk a némettel, mondván: te rossz! Ő azt érti alatta: te ló. Ugyanaz a hang, ugyanaz a betü, ugyanaz az ejtés két nyelven s milyen különböző fogalom! De csak maga a ló Európában ló, kóny, horse, Pferd, cheval, equus a latinban. Honnan, hogy *az ember* ugyanazt a tárgyat, formát, élő állatot, mozgást nézve más hangokat szed csoportba, hogy nevet adjon neki? Micsoda tényezők szerepelnek az értelem, érzés, benyomás és lelki funkció e tény-kedésében? Mert elvégre a nyelv a legsajátosabb szellemi és lelki alkotása egy nemzetnek. Igaz, hogy a nyelvben nem az anyaga a lényeges, hanem a szerkezete, a lélektana, vagy strukturájának a szellemi része, a grammatika és a szintaxis. Van rá eset, hogy valamely nyelv egészen kicseréli szókincsét és mégis megmarad sajátságos mivoltában. Ilyen az oláh nyelv, amely anyagában latin vagy román, törvényei szerint pedig gondolom illír. Ilyen a libériai szerecsen köztársaság nyelve, amely angol szavakkal beszéli néger nyelvét. Ilyen volt már majdnem a magyar is egy időben, amikor egész mondatokat írtak le elénk csupa latin szavakkal, de teljesen magyar nyelvtani törvényekkel.

És ime, akadt egy zseniális német, aki a fejébe vette, hogy a különböző nyelvekből és nyelvek felett megalkot egy x-ediket, egy műnyelvet, amely alkalmas legyen arra, hogy közös eszköze legyen az érintkezésnek a különböző nyelvet beszélők között. És megalkotta minden előtte kisérletezők munkájánál különben s oly tökéletességgel, hogy följegyzésre méltó sikerei vannak. Sok ezren megtanulták már, nyelvtanokat, szótárakat adnak ki, folyóiratokat szerkesztenek, sőt irodalmat csinálnak eszperanto nyel-

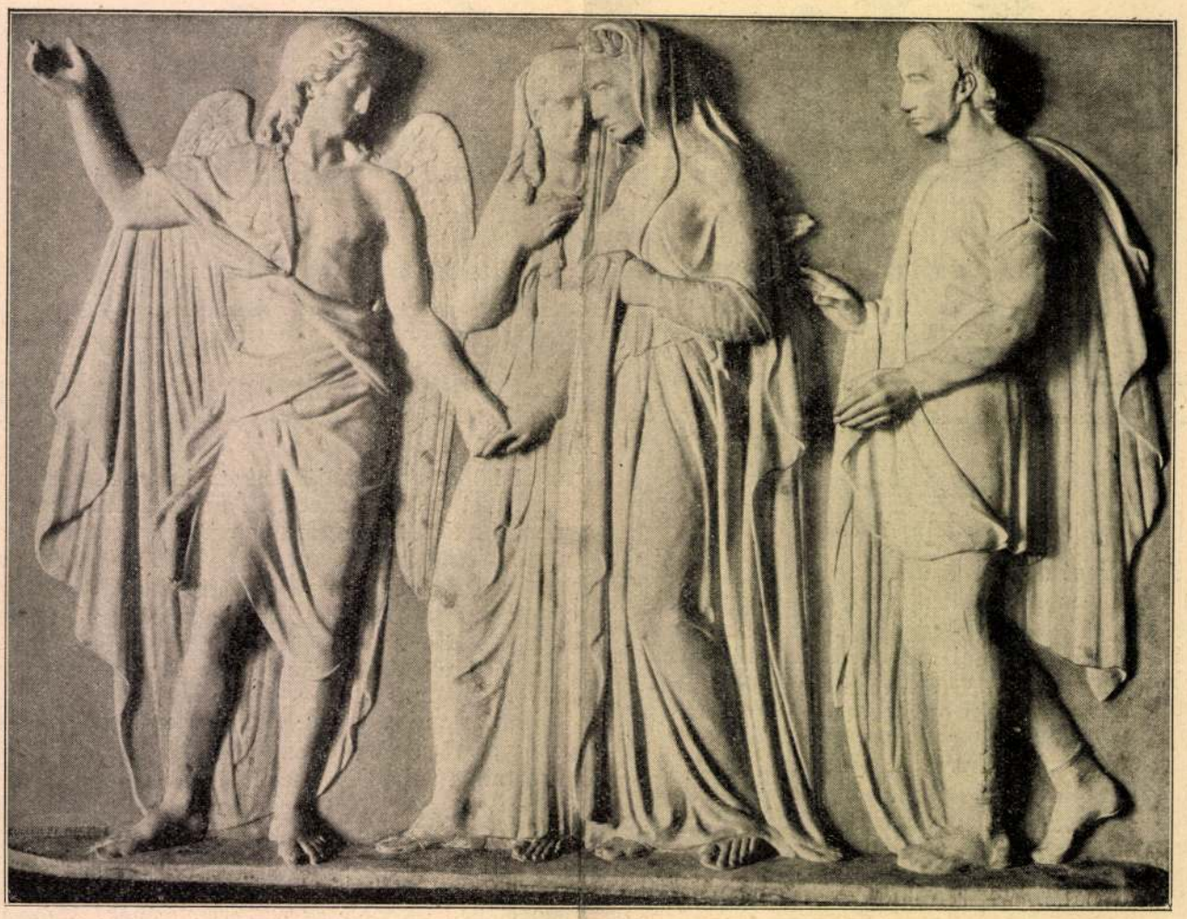

A Szépművészeti Muzeum szobortárából. Kugler Pál Ferenc: A Pulszky-család síremlékének domborműve

ven, sőt kongresszusokat tartanak évenként más-más országban. A sikere titka ez új nyelvnek az, hogy voltaképpen még sem új. Anyagát szedi a főbb európai nyelvekből, tehát ismert szógyökei, formái az indogermán nyelvek grammatikájából vannak a végtelenségig leegyszerűsítve, kiejtése a latin ábéce eredeti hangjai szerint történik. Mindezekért iskolázott ember játszva s gyorsan elsajátíthatja. Nemsokára Budapesten lesz egy eszperanto-kongresszus és akit érdekel, ott hallhat beszédeket is és egész tárgyalást ezen a mondvacsinált nyelven.

Azt tartom, élő nyelv sohasem lesz belőle, mert hiszen a nép körébe bele nem hatolhat. Mert ha azzá lenne, egészen bizonyosra venném, hogy hamarosan olyan dialektusokra szakadna, hogy idővel épp úgy nem értenék meg egymást, mint az erdélyi két szász, aki más-más vidékről jöve, vásáron találkozott s egy kis szásznyelvű próbálkozás után elszántan kibökte: Redmer vlóchisch, taz mer enander ferstán. Beszéljünk oláhul, hogy megértsük egymást. Irásban, levelezésben kétségkívül kitünő szolgálatot tehet az eszperanto. Az ilyen nemzetközi nyelv megalkotásának a szükségét akkor kezdték érezni az emberek, amikor a nemzeti nyelvek betörtek a művelt osztályok világába s tudomány, irodalom s diplomácia — törvényhozás és a többi — elejtette a műveltség addigi nyelvét, a latint, amely hozzá a katholikus egyház nyelve is. Ennek a szerepnek a betöltésére lenne hivatva az eszperanto, a mondva csinált műnyelv. Hogy erre a célra igen szellemesen, kiváló körültekintéssel és tapintattal van megalkotva, az bizonyos. Ellenben nekem az a benyomásom, hogy rajongó hívei túlmennek a határon, amikor a természetes nyelvek nemesebb s művészi feladatainak is szolgálatába akarják állítani. Ez a nyelv végre is csak egy nyelvi mechanizmus, fúrvafaragva van, de nincs belső élete, szegényes a formáiban, nincs érzéki színe, nincs esztétikája, nincs meg az eleven nyelv forrósága, lendülete és vakító változatossága benne. A nyelveknek van melódiájuk, ez az a muzsikális elem, amely az indulatokat és hangulatokat kifejezi. Ez közös a paraszttal, úrral és művészi formát ölt a színpadi beszédben és deklamációban. Honnan vegye a maga melódiáját az eszperanto, amely nem él, hanem csak van?

És mégis. Előttem fekszik az Ember tragédiájának gyönyörű, illusztrált kiadása eszperanto nyelven. Ha nézem, olyan, mint bármely más ismeretlen nyelv. Nagyszerű dolog, hogy az eszperanton ilyet meg lehet csinálni. Lehet tán élvezni is. Mindenesetre mutatja azt, hogy egy zseniális emberi ész által eszkábált nyelv oly tökéletesen van kifejlesztve, hogy ilyen magas röptű alkotást át lehet rá transzponálni. Én azt tartom, a magyar eszperantisták nagy és lelkes volta ezzel a munkával dokumentálva van s a világ népei — az atlanti oceán partjaitól egész Keletázsia partjáig — csak igen kevesen tudnak erről a csodálatos magyar alkotásról; de a kerek világ összes eszperantistáinak a kezén megfordulhat ez a könyv. Mert az eszperanto hasonlít valamelyest a vallásalapításhoz és hívei oly lelkesek, fanatikusok, akár egy új vallás hívei, és úgyszólván testvéri kötelékben érzik magokat egymással szemben. Ez a mechanikus nyelv kétségkívül egyik legnevezetesebb alkotása az új kornak, s mindenki jól teszi, ha felkarolja a magyar eszperanto dolgát.

Uj Idők 1926.

KUGLER, Hans Maurermeister

1667

WAB 100. 190.

KREPS, Bust

93

90

679

Kugler, Georg

ötvös, 1859 - 1914

Sopron

l.

Czatsopromötv

19. l.

BUDAPEST
APR 1924
LKd

Kugler, Georg

ötvös

l.

Csabapromiótv

39. l.

Kugler György
ötvös Sopron
Kőmagyötvj-
339. l.

2033

?

„KUGLER“ Georgius Kugler, M 1859, † 1914. Hasonló v. azonos (?) jegyet használ, mint atyja, K. Mihály. — *Gebraucht ähnl. oder dasselbe (?) Zeichen, wie sein Vater Michael K.* Karkötő, remekbe készült. — *Armband, als Meisterstück angefertigt.* — (1859.)

Museum, Sopron — Ödenburg. Csatkai : 19.

Harisnya, keztyü
különlegességek
Selyemfehérnemüek

Budapest, V., Lipót-krt 23

Telefon: 20-3-70.

3-08.

Kugler György

ötv.

l.

Kőmagyötvi.

2033. 27.

Fejérváry Géza b.

Lovassági Háborno

Mellig, kisse
~~gen~~ és mellén ren
ja van átvetve.[1]
teje prémes. Felr

GÉZA FRE

Szinnyomat,

98

Sz. J

112 -

[1] Fölfelé fésült haja rövid, bajusza hos
szakálla leberetvált.

Kugler György

MAGYAR MŰVÉSZET
1931. 666

Kugler Henrik

Ötvös

1115. GYERTYATARTÓ. Ezüst, egy pár. 350 gr.
Sopron, Kugler Henrik. 1860 . . . . . 40.—

Ipvarcsi Közlöny

1938. 6. sz.

	Kikiáltási ár pengőben
912. FÜSTÖLŐ. Antimon, kakas alakjában. Japán .	42.—
913. AMPOLNA. Sárgaréz, domború és áttört díszítéssel. Perzsa	110.—
914. DISZTÁL. Sokszínű keményceserép. Japán . .	30.—
915. DISZTÁL. Sokszínű porcellán. Japán . . .	25.—
916. DISZTÁL. Sokszínű porcellán. Japán . . .	25.—
917. DARU. Bronz, fatalapzaton. Japán. (Hibás, javított.)	20.—
918. FALDISZ. Többszínű lakk, elefántcsont- és gyöngyházberakással. Japán. (Hibás.) . . .	10.—
919. DISZSZEKRÉNY. Barna- és aranylakk, elefántcsont betétekkel, állványon. Japán. (Hibás.) .	35.—
920. FALDISZ. Fekete- és barnalakk, elefántcsont- és gyöngyházberakással. Japán. (Hibás.) . . .	15.—

Kugler, Heinrich

ötvös

l.

Csatsopromötv

39. l.

Kugler, Heinrich

ötvös, 1847-1860

Sopron

l

Csatsoproniötv

19. l.

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPITÉSZ
BUDAPEST,
XI. HORTHY MIKLÓS-ÚT 78
TELEFON: 26-92-43

Tekintetes

Müemlékek Orsz. Bizottsága.

Budapest.

VIII., Hőgyes Endre u 5 sz.

Spengler Henrik

ötvös

1847 jul. 28 Sopron

Kapnagyarországi 39 l.

Szilágyi Dezső:

Csaknem térdig,
kezét az asztal sarkán
könyv hever s baljával
felé fésült rövid hajat
gallérja kissé látható,
zsinóros, vállra vetett me
Felirata a kép alatt né

SZILÁGY

magyar kir. igazs
Pozsony szab. kir. vá
sat. s

az asztalnál: „Giehsz A
alól balra: „Kiadta öz
s jobbra: „Ny. Légr

Könyomat, az alak
Körerajzolta: Giehsz
Ltsa 8508
8509
8510

Kugler Henrik

6 Fr.

l.

Kőmagyetoj

2039. 7.

Fessler J. A.

Mellig, balra fordulva, to
fürtjei vállaira omlanal
nyakkendője fehér, ingénel
bátja hajtókás. Telirata

Ignatiu

Doctor und

ez után felhöktől körülvett
megszakitott hat sorban:

Der großen
zur Freundschaft
hiesigen Ori
erfurchtsv

von dem Buch
August

Punctirozva, mére

08

Sz. N.

112 - 0,2

Kugler Henrik

ötvös Sopron

Kőmagyötvj.

339 l.

2032

Nr. 2007 —2008

H. KUGLER Henricus Kugler, civis 1847.

a) Kanál. — *Löffel.* b) Merőkanál. — *Schöpflöffel.*

a) Mus. Nat. Hung. b) Museum, Sopron — *Ödenburg.*

Kugler Henrik, ötvös

Sopronban 1869-ben Stornó Ferenc lemondott múzeumi
éri állásáról és ezt egyelőre Kugler és Wilfing Józse
rajztanár látták el. 138.old. 37.jegyz

Domonkos Ottó: Száz éves a soproni múzeum 123.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXI. évf. 1967
Sopron

Kugler Henrik

ötvös

† 1893

l.

Csatkai Sopron 1847

14. l.

Nagytekintetü

Van szerencsém a gyulafehé
f.é. első feléről össz
jesen beterjeszteni.

A csatolt pénztár
lét képezte az 1913. é
pénztári maradványa
és a nagytekintetü Biz
folyó évi első félévbe
utalása
A leszámolás kiadását

Kugler Henrik

Ötvös

Sopron

1847. jul. 28.

volgáreskü

Házi

Kugler Hercz

festmény a kőszegi csata XIX. sz. 2. fele
8. lép

Kőszegi tanárok munkaközössége
Kőszeg, Bp. 1958

MDK

Kugler Henrik

1897-ben lett a m.iparmüv.társulat rendes tagja.

Cikk:Hiv.Tudósitások

Magy.Iparmüvészet,1897/98 416 l.

Kugler István MDK

erdőmérnök meghalt.

A Magy. Mérnök és Épitész Egylet Közlönye.
1930. 244.o.

M.D.

KUGLER István kőfaragó

1771. Miskolc, céhlevélkérvénnyel szerepel

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 230. l.

Kugler Jakab

ötvös

1828 Sopron

Kapmagyarornötvösök 39 l.

Wekerle Sándor:

Térdig, állva, ötnyol
támaszkodik s keresztett
gének álló gallérja s kéze
dője rojtos, atillája brokát
övje s mentekötője ékköve

„Dr. WEKERLE SÁ
m. kir. Ministerelnök
val. belső titkos tan
az I. oszt. vaskorona
országgyűlési képvise
az asztal faragott lábánál
alól balra: „Kiadta özv. V
s jobbra: „Ny. Légrády
Könyomat, az alak na
Köre rajzolta: Giehsz Alfonz

Ltsza 85

M. D. K.

UNGLER János kőfaragó

Született 1707-ben Szentmargitbányán

1738-ban Budán lett polgár

1740 - 1752. Buda, Szt. Anna-templom, talapzat, ajtó- és kapukeretek, pilaszterek, lizénák, párkányok és mellvéd

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

/.

KUGLER János festi

Barnika 1995 34.

1845-ben festett ostromképe alapján készült relief a Hősök tornyán

katalógust írta Golovics Lajos. Gödöllő, 1986 20 p., ill.
1233. GRUPPE 77. Bp., Józsefvárosi Galéria, 1986 **ism.** MAYER Éva: Gruppe 77. = Új Tükör, 1986. július 27. 3.
1234. (gyetvai) [GYETVAI Ágnes]: Beziehungen der bildenden Kunst. Budapest, Wien und Linz. = Budapester Rundschau, 1986. július 7. 9.
1235. GYETVAI Ágnes: A különbség. Akciók a kiállítótermekben [Indigó, W 139]. = Magyar Nemzet, 1986. december 5. 4.
1236. HEGYI Lóránd: Vázlat a hetvenes évek egyetemes művészetéről. = Művészet, 27, 1986, 4. 2-7. ill.
1237. Hommage à Giorgio de Chirico. Bp., Fészek Galéria, 1985-1986 > 1985, 1998. **ism.** P. SZABÓ Emő: Pillanatkép. = Budapest, 24, 1986, 3. 3. ill. TORMA Tamás: Hommage à Giorgio de Chirico. = Új Tükör, 1986. január 6. 3-4. ill.
1238. "IDÉZŐJELBEN", Székesfehérvár, Csók István Képtár, 1986. május 31. - szeptember 21. A kiáll. rend. Kovalovszky Márta, Ladányi József, Pataki Gábor. Bev. György Péter, Pataki Gábor. Székesfehérvár, 1986 40 p., ill. (Az István Király Múzeum Közleményei. D. sorozat, 167.) **ism.** (gyetvai) [GYETVAI Ágnes]: Felemás idézetek. = Magyar Nemzet, 1986. október 14. 7. NAGY Zoltán: Vigyázat! Férc! = Művészet, 27, 1986, 10. 31-34. ill. SINKOVITS Péter: Idézőjelben. = Új Tükör, 1986. augusztus 31. 24-25. ill. VADAS József: Móka az egész világ. = Élet és Irodalom, 1986. július 18. 13.
1239. Interart '85, Poznan, 1985 **ism.** PAPP Júlia: Interart '85. = Művészet, 27, 1986, 7. 45-49. ill.
1240. INTERSYMPOSION. Salgótarjáni Nemzetközi Művésztelep, 1986. június 24. - július 22. A katalógust szerk. Bagyinszky Istvánné. Salgótarján, 1986 31 p., ill.
1241. JÁNOSHÁZY György: Műtermekbe világító tárlat

KUGLER, Johann Töfarogó

ÉpÉptud 1998 115.

Utcavonalon álló, L alaprajzú é
homlokzatán kis kiülésű, kétter
középrizalittal, erítésfalában eg
gyalogkapuval és kosáríves koc

Kötélverő-ház
Kertész u. 3.
hrsz: 6089
későbarokk
18. század második fele

Átmenő beépítésben álló, a Ker
egyemeletes,a Maklári u. felé fo
alaprajzú lakóház, elbontott tet
homlokzata előtt pilléres tornác
lépcsővel.
16. századi előzményeket is tar
ház helyén a 18. század másodi

Szarvasfogadó
Mekcsey István u. 2.
Diófakút u. Szarvas tér 1?
hrsz: 6050/2
klasszicista
1785

L alaprajzú, egyemeletes, két u

Kugler József festő M.D.K.

Két képe zászlókon az Egyházasfalu-i r.k. tyrlombau. 1850 körül.

Genth. hücml. 1959 I. 78.

MDK

Kugler József festő

1866. „Géza és neje Sarolta fogadja Pilipszint" c képét a KT albumpályázatára küldi

MDK-A-1-1/360.

Kugler József, bábosmester

Kugler Mihály, keszthelyi kőfaragó fia. Budán lett bábos. Keszthelyről Nagy Júliát vette el 1871-ben. Egyi
Egyik tanú Beliczay János bábosmester volt, a közismert budai bábásdinasztia egyik őse volt. 350. old

Kugler Lorenz

Hobrázy

1866 ban parancsolt
a [illegible] Hobor
tevparancsáton

Vas Ys 1866
1771

Kugler József

wobran

l.

Weisz Anna:

Iz só Miklós élete
és munkásszete.
Bpest, 1939. 45. l.

Kugler József Friggen

könyvkmester

1857 ben bemutatja

mestermunkáit és

mint mester a céhbe

felvétetik -

Végh sopr könyvk

230 - l.

rem erte !

Szeged,1944 aug.25.

Szeretettel köszönt:

[illegible]

Kugler József Frigyes

Könyvkötő Sopron

1857

l. Vasi Szemle

1936. 230 l.

Vegjes

C. 33

1 Rot. 8°

Morel-Fatio,

M. A.

Méreaux et jetons
de Villefranche-sur-Saone en
Beaujolais.
(Extrait de la Revue Numismatique)

Kugler J. W.

Kőszegi köcdénygyárosok

l.

Ács Tivadar:

Magyar úttörők az ujvilágban. Bp. 1942

35. l.

a newyorki világkiállításon

1852?

M. kir. honvéd Rokkantház és Hadirokkant Otthon
PARANCSNOKSÁGA.

813/psg.1933.
szám.

Visegrádi hajókirándulás.

A

Müemlékek Ország

Budapest, 1933.évi augusztus hó 2.-

A magyar Folyam é
tus hó 14.-én 120 fő intézeti gon
Visegrádra és vissza Budapestre e
zott.

A Mftr. magylelkü
ben ápolt sulyosan sérült hadirok
nek.

Tisztelettel kére
vevö rokkantak és kiséröik mintegy

M.D.K.

Kugler Karola

A Dulszka asszony erkölcse c. szindarab szolnoki előadásához készitett jelmezterveket Oláh Éva és Hell Árpád közreműködésével.

Both Béla: Dulszka asszony erkölcse c.
Szinház és Mozi. Bp. 1956. márc. 16. IX. évf.
11. sz. 16. l.

M.D.K.

Kugler Karola és Hell Árpád

Tervezték Peter Karvas: "Mi történt a mi utcánkban...!" c. vigjáték ruháit.
A Szolnoki Szigligeti Szinház előadása a Magyar Néphadsereg Szinházában.

Szinház és Mozi. Bp. 1953. szept. 4.-lo. VI. évf. 36. sz. 14. lap.

M.D.K.

Kugler Karola és Hell Árpád

A Szigligeti Szinházban Szolnokon Kornejcsuk: "A nagy mütét" c. szinmüvének előadásához terveztek jelmezeket.

A nagy mütét/ c. közl.

Szinház és Mozi. Bp. 1955. május 27. VIII. évf. 21. sz. 12. l.

M.D.K.

Kugler Karola és Hell Árpád

Szigligeti Ede: "Csikós" c. népszinmüvéhez terveztek jelmezeket.
A Szolnoki Állami Szigligeti Szinház előadása.

Szinház és Mozi. Bp. 1952. juni 6-12. V. évf. 23. sz. 8-9. l.

KULCSÁR BÉLA

KULCSÁR BÉLA
MAGYAR NEMZET
2000.

A Vármegye Galéria új kiállítása

A MAROSVÁSÁRHELYI Kulcsár Béla (1929–1976) szobrász és festőművész emlékkiállítása június 14-én délután öt órakor nyílik meg Budapesten, a Vármegye Galériában (V., Vármegye u. 11.). A tárlat július 25-ig tekinthető meg, keddtől péntekig délelőtt tíz és délután hat óra között. (G. H.)

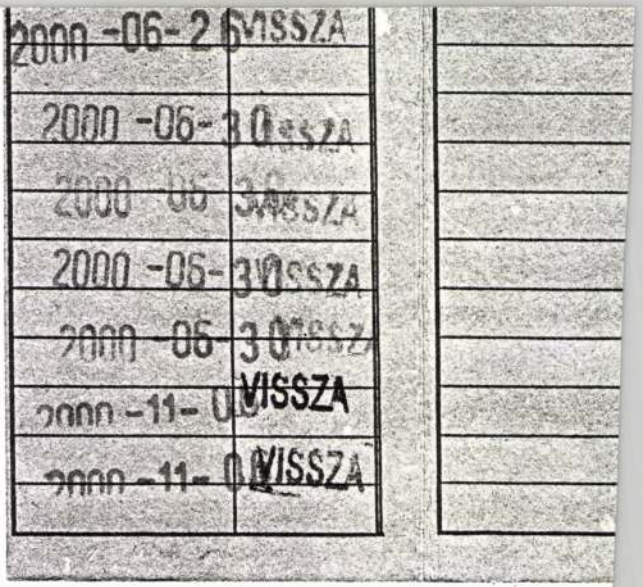
2000 -06- 26 VISSZA
2000 -06- 30 VISSZA
2000 -06- 30 VISSZA
2000 -06- 30 VISSZA
2000 -06- 30 VISSZA
2000 -11- 03 VISSZA
2000 -11- 0 VISSZA

KUGLER Katalin építész

FIALA István: Tér a tér alatt : A Hősök tere és a Dózsa György út térszin alatti beépítése. Építész: Krikovszky Péter és Kugler Katalin. ⁋ Magyar Építőművészet, 83,1992, 6. 23 - 25. ill. E

Phantasie, Fachkenntnis. Fleiss...

Graphikerin Kugler erhielt Niveaupreis

Noch ganz ergriffen von den anerkennenden Worten, die ihr auf der Feier zuteil wurden, antwortet Frau Katharine *Kugler* bescheiden auf unsere Fragen.

Sie ist die erste Frau, die mit dem Niveaupreis für schöne Dekorationen ausgezeichnet wurde. Die Gewerkschaft der Werktätigen des Handels erkannte ihr den Preis für ihre dreissigjährige Tätigkeit zu, den bis jetzt nur Männer erhielten.

Abwechslungsreiche Arbeit

Wir suchten Frau Kugler in der *Dekorationszentrale des Unternehmens RÖLTEX* auf. Hier nehmen nämlich die phantasievollen Schaufensterdekorationen Gestalt an — die hauptsächlich in den verkehrsreichen Strassen der Hauptstadt die Blicke der Vorbeigehenden anziehen und die Kauflust anregen. Auf einer grossen Glasscheibe wird gerade ein Reklamebild ausgearbeitet: Bänder in den Nationalfarben aller Länder der Welt werden zu einem Strauss zusammengebunden, und es kommt mir vor, als würden sie im Winde wehen — wie blühende Blumen. Auch dies war Frau Kuglers Idee.

Nach ihrem Leben befragt, erzählt sie:

— *Mein Vater war Baumeister, von ihm lernte ich zeichnen. Ich ging nicht gern in die Schule, dafür freundete ich mich aber umsomehr mit dem Bleistift an.* Später lernte ich bei den Malern Álmos *Jaschik* und Vilmos *Aba-Novak* zeichnen, da ich Graphiker werden wollte. Mit 19 Jahren arbeitete ich schon für verschiedene Unternehmen, so u. a. für das Corvin- und das einstige Fenyves-Warenhaus. *Meine Arbeit war immer interessant und immer abwechslungsreich.* Dann kam ich darauf, dass gerade der Buchstabe eine grosse Rolle auf diesem Gebiet spielt und diese Entdeckung half mir weiter, ich begann Deckblätter für Notenhefte und literarische Werke zu entwerfen. *Unaussprechlich glücklich war ich damals, als ich zum erstenmal mein Monogramm auf einem ins Ausland gehenden Notenheft entdeckte.*

Doppeltes Fest

Frau Kugler wurde schon einigemale ins Ausland geschickt, und als sie jüngst von Leipzig zurückkam, erhielt sie den Preis. Übrigens feierte sie hier, in der Dekorationszentrale gleich ein doppeltes Fest.

— *Am selben Tag* — erzählt sie — *feierten wir unsere silberne Hochzeit. Auch mein Mann hat sich dem Buchstaben mit Leib und Seele ergeben: er ist der technische Leiter beim Verlag „Magyar Helikon".* Die Berufsverwandtschaft trägt wohl auch dazu bei, dass wir uns so gut verstehen, als ob erst nur einige Jährchen vergangen wären... Alle beide lieben wir die Musik und die Bücher — nicht nur, um sie zu illustrieren, sondern auch zu lesen, und natürlich reisen wir auch gern.

— In Leipzig waren Sie auf der Messe?

— Ja! Gewöhnlich hatten unsere Pavillons auch hinsichtlich der Dekorationen grossen Erfolg. *Wir bemühen uns, auch auf diesem Gebiet den Geist des Fortschrittes zu erfassen und ihn mit unserem eigenen Können und Geschmack zu vereinen.* Neben meiner Arbeit beschäftige ich mich noch laufend mit der Ausbildung der Jugend. Nachwuchs ist genügend vorhanden, und es ist ein gutes Gefühl, die Berufserfahrungen an die Jüngeren weiterzugeben.

Elisabeth S. Klar

geheuren Grossgrundbesitzen in der Landwirtschaft. *Das Land ist gänzlich vom USA-Imperialismus abhängig, ist ihm wirtschaftlich wie politisch ausgeliefert.* Es war auch ein Ergebnis der unmittelbaren Einmischung der Vereinigten Staaten, dass 1954 die bürgerlich-demokratische Ordnung gestürzt wurde und die Macht in die Hände von Abenteurern geriet, die den führenden Kreisen der Vereinigten Staaten dienten und sich gar nicht um das Schicksal ihres Vaterlandes kümmerten.

Wir stehen daher vor der Frage: Hat denn unter solchen Umständen der Staatsstreich von Guatemala eine Bedeutung? Handelt es sich nicht nur um einen Wechsel des Diktators, wobei die Diktatur sich höchstens noch verschärft?

Dem ist nicht ganz so. In Guatemala stehen die Präsidentenwahlen vor der Tür, *und manche hofften, dass der Präsident bei den Wahlen gestürzt wird, ja man schenisse die amerikan gierung nicht unerwart fen haben.*

Nach alledem kann m men, *dass es sich bei streich in Guatemala organischen Teil der lichen Politik der V Staaten handelt, deren rin besteht, dass in den kanischen Staaten die an nistische Linie befest* Die *New York Times*, bedeutendsten amerikanischen Zeitungsorgane, weist in diesem Zusammenhang darauf hin, dass der Vorstoss des Antikommunismus in Guatemala zwar Befriedigung hervorrufe, dass jedoch Bedenken bestehen, dass die „Extremitäten", die Verletzung der Demokratie und Gesetzlichkeit letzten Endes die Unzufriedenheit des Volkes nur verstärken und das Wasser auf die Mühle der Kommunisten — wie die New York Times schreibt, — fliessen lassen werden.

G. L.

1983 APR -5
NEUE ZEITUNG
Magyar Hirdető
SAJTÓIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

deutschen Juristen, der ... der Universität *Würzburg*, Friedrich August Freiherr von der *Heydte*, diese Angelegenheit völkerrechtlich zu untersuchen, und zu prüfen, was hier zu unternehmen wäre.

Die Landsmannschaften waren ihrer Sache beinahe sicher und waren sich auch darüber im klaren, wen sie sich erwählt hatten. Professor von der Heydte ist nicht nur als ein Offizier der Reserve höchsten Ranges (General) bekannt, sondern auch dafür, dass er sich im ganzen Land

---

rabiner. Ich glaube, auch der in Zivil hat einen gehabt."

Jetzt schlug er die Augen auf. ... So! Jetzt brauche

gezählt: zwanzig — dreissig — vierzig — fünfzig — sechzig — siebzig! Dann haben sich die Wolken wieder vorgeschoben."

herumschiel', ob mir nicht schon einer zuschaut, treff' ich eben diesen Josef Racek. Na, wir haben einander beglückwünscht dass wir noch leben, und nachher haben wir von allem möglichen gesprochen: von den Russen natürlich, und dass ich die Uhr schon unter dem Hemd hab', und zuletzt auch von den Fremdarbeitern damals. Na, und da erzählt mir dieser Racek, er hätte grad an diesem Morgen Dienst gehabt. Und was sagt er? Ich hab's gar nicht glauben wollen. Ich habe meinen Ohren nicht getraut! Die Ortswacht hat mit den ganzen Fremdarbeitern wieder heimgehen müssen! Die sind alle wieder abmarschiert!! In der Nacht war nämlich auf der Strecke was passiert — jawohl! Der Zug, mit dem man die Arbeiter abtransportiert hat, ist niemals gefahren!!!"

Der Matrose hatte mit angehaltenem Atem gelauscht. Nun stand er auf und wandte sich der Tür zu. „Wie viele sind es denn gewesen?" fragte er.

„Fünf oder sechs — vielleicht sogar sieben", — sagte der Schmied.

Er sah, dass der Matrose, den Schuppen verliess, also erhob sich auch er und trat ins Freie, wo die hell und gleich darauf dunkler flackernde Sonne durch die schwärzlichen Knochengerüste des Obstgartens irrte.

Er sagte: „Überlegen Sie sich's gut, ob Sie etwas unternehmen wollen oder nicht! Was mich betrifft, ich hab' mich damit abgefunden, dass ich unter Mördern leben muss."

Róma

Fővárosi Lapok 1867 III. 1. 200.

Dr Kugler Pál Pesthe érkezéséről

Sopron

Fővárosi Lapok 1867. III. 1. 200.

Hír Kugler Pál megbízásáról

Kugler Kristóf

Dobrán

Spb. 9 l.

Ferenczi Zoltán II. 57.

203/1905 sz. (Bpest, 1905 márc. 14.)

Hivatalból köstevél az összes tud. Közgyűjtemények-hez a külföldről behozott mizenmi tárgyak vám mentessége tárgyában. (65 db. feladatott postán. III. 20.)

Kugler Kristóf

~~fest~~ (?)

és Lederwach leobeni
festő ~~[illegible]~~ [illegible] belső beren-
~~[illegible]~~ lezeseben
az 1740-es évek-
ben épült budai
st. Anna templomunk.

Lbp. 128.

~~Szalai Szőbül, öslon VI. 15.~~

Hamon Mihály könnüvesnester. 1793 választott polgár Budán. (Schmall L., Adalékok. Bp 1899 II. 269. l.)

Kugler Kristof festő

??

lásd

La Rosée

24-l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

1398. ETAGÈRE, fekete fa, delfines
schwarzes Holz, mit Delfinfüss

1399. KÉT KAROSSZÉK, diófa, bőrká
holz, mit Ledertapezierung. Ita

1400. SZALONSZEKRÉNY, Boulle-m
Louis Philippe. — Salonschranl
platte. Französisch, Louis Phili

1401. KAROSSZÉK, faragott és ara
— Armstuhl, mit Schnitzerei, V

1402. SAKKASZTAL, diófa, négy h
auf vier geschweifte Füsse. It

1403. KONZOLASZTAL, diófa, rokol
holz, mit Rokokoschnitzerei. V

1404. ALACSONY SZEKRÉNY, dió
Schrank, Nussholz, eintürig, r

1405. KÁRTYAASZTAL, diófa, négy
Nussholz, auf geschweifte Füs

1406. NŐI IRÓASZTAL, paliszander
Damenschreibtisch, Palisanderl

fa, kék bársonykárpitozással. Barokkstilus. — Zwei
ttapezierung. Barockstil.

faragott fa. India. — Rauchtischchen, achteckig,

alakkal. Olasz, XVIII. sz. — Zwei kleine Kommoden,
alienisch, XVIII. Jh.

XVIII. sz. — Zwei kleine Kommoden. Italienisch,

le tájképekkel. Angol. — Paravent, aus drei Teilen,

ábbal. Bidermeyer. — Rundes Tischchen, Nussholz,

gályozott lábakkal. Bologna, XVII. sz. — Viereckiges
lt. Bologna, XVII. Jh.

zel, gobelin kárpitozással. Olasz, XVIII. sz. — Arm-
nd Gobelintapezierung. Italienisch, XVIII. Jh.

kal. Olasz, XVIII. sz. — Damenschreibtisch, Nuss-
sch, XVIII. Jh.

Kugler Kristóf

Kőfarajómester

a budai szent Anna templom homlokzatainak kőfarajó munkáit végezte 1758-ig.

Némethy Lajos. Kögl Ádám.

Uj Magyar Sion 1878.

22. l.

Kugler Kristóf
festő

M.D.K.

A Batthyányi-téri Szent Anna templom belső berendezésén Lederwach leobeni festővel működnek.

Dr. Ledner Jenő: Budapest Műemlékei, 1924. Bp.
Kertész K. Róbert: A barok stiluskorszak műemlékei. 1281.

M.D.K.

Kugler László, grafikus

Katalógus. 66.- Bude et Festh-Ofen et Pest. "Lith. de Fr. "entzel á "issembourg... Pris. Kugler László Festen. Szines litogr. 31.2+42.9 cm. A város madártávlati képe északny. felől, a múzeum jól kivehető. 222.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismertterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Vizierők: Franciaország vizierői. (*A*) *Faragó* Lipót-tól . . . . . .
Vízmutató üveg: Gőzkazán vízmutató tartójának eltörése 1 szövegábrával (*A*) *E. Illés* Aladártól. . . . . .
Víztömegmérés: Víztömegmérések az északamerikai Egyesült-Államokban. 3 szövegábrával. (*A*) *Hirschfeld* Sámuel-tó

magas építészeti vasszerkezetének ter-
vezésére vonatkozólag. (*A*). *Zelovich*
Kornél-tól 363
Függő vagy kötélvasút kapcsoló ké-
szüléke 4 szövegábrával. (*Sz*) E. *Illés*
Aladár-tól . . . . . 42—43
A hazai vasútügy fejlődése az 1895.
vben 4 szövegábrával. (*K*) *E.*-től . 43—45
A woronienka-staniszlói vasút 2 szö-
egábrával. *Perl* Edé-től . . . . 176—180
)tven év a gőzlokomotívval vontatott
agyar vasutak történetéből. 48
övegábrával. *Halaváts* Gyulá-tól.
307—316, 336—341, 396—402, 432—439
z orosz vasutak. (*A*) *Zelovich* K.-tól 321
gy ideiglenes vasút rendkivül gyors
ítéséről. (*A*) *Sabathiel* Richard-tól. 405—406
szabványos nyomtávolságú helyi
dekű vasutak költségeinek előirány-
sa. (*K*) *Bényei* Zsigmond-tól . . 445—446
eletázsia vasútai. 1 szövegábrával.
) *Gubányi* Károly-tól . . . . 535—536
ásd még: *Útépítés.*)
épészet: Vanneste Gusztáv váltó-
ító készüléke 1 szövegábrával. (*Sz*)
Illés Aladár-tól 42
asuti kocsikapcsoló 2 szövegábrával.
z) E. *Illés* Aladártól: 100
magyar vasutak gépészeti beren-
ezése 1895-ben. (*K*) *E*-től . . . 150
ásd még: (*Lokomotívok, lámpások és*
lágítás.)
gépek: Magyar gépek a külföldön.
) *C.*-től . . . . . 285—286

örvendetes gyarapodást ért el, s ezzel arányban áll a tanoda által elért eredmény. A folyó tanév téli felére összesen 75 növendék iratkozott be. Ezek közül az előkészületi osztályba

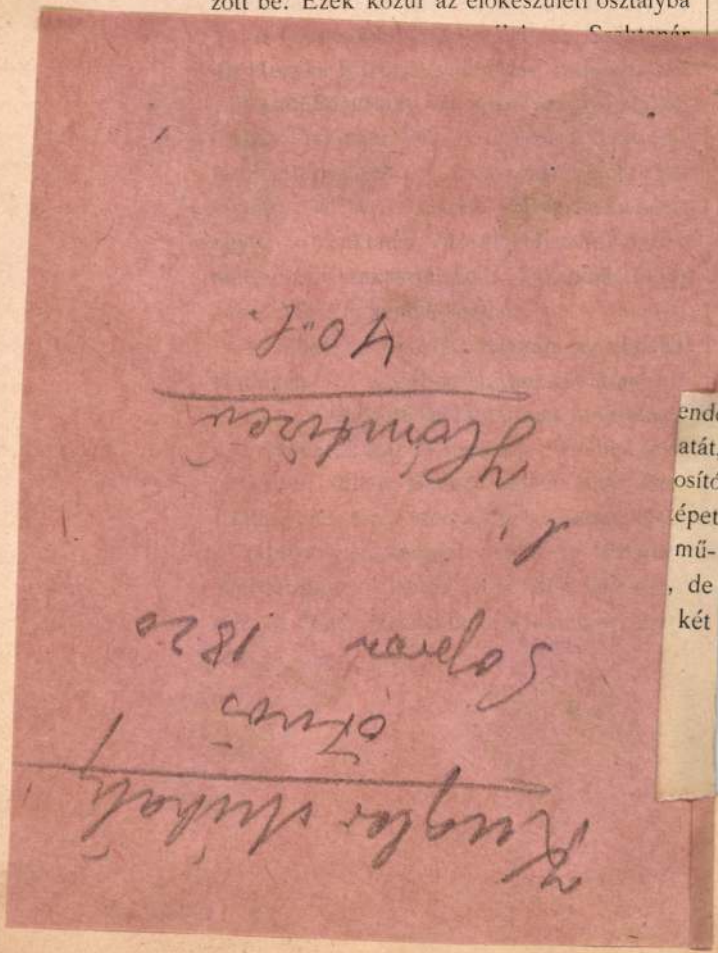

tárgyakat tartalmaznak. Hogy az említett két gyüjtemény azok közé tartozik, azt tudják azok, kik csak némileg tájékozottak Bécs műkincsei körül. A Zeitschrift für bildende Kunst 1885 okt. 15-diki száma nagyobb czikkben ismerteti a két gyüjteményt, néhány rajzot is csatol a czikkhez, de azok egészen jelentéktelenek. Az alábbiakban néhány érdekesebb adatot közlünk idézett czikkből.

1769-ben alapíttatott az Artaria-féle műkereskedő czég, mely kezdettől fogva, de kivált e század első felében igen élénk tevékenységet fejtett ki. 1820-ban ez a czég rendezte Kaunitz herczeg képtárának árverését, ugyanez a bécsi császári képtár, a magyar országos, akkor Eszterházy-képtár számára több vásárlást közvetített. A czég mostani főnöke a gazdag gyüjtemény néhány legbecsesebb darabját : Rembrandt, van Dyck egy-egy festményét, Dürer, Waterloo és Swanenvelt műveit megtartja, de azért még elég értékes darab kerül árverésre.

Kugler Mihály
ötvös Sopron
Könnagyötvj
339. l.

2026

2026 A

—

?

Nr. 2002
—2005

MK **Michaël Kugler,** * 1792, civis 1823, † 1868.
Perselyrúd veretei. — *Beschläge der Stange v. Nr. 2013 b).*
Ev. egyház, Sopron — *Ev. Kirche, Ödenburg.* Csatkai: 19,32.
Kanalak, gombok. — *Löffel, Knöpfe.*

KUGLER Ugyanaz a mester. — *Derselbe Meister.*
Kanalak. — *Löffel.*
Múzeum és magántulajdon — *Museum und Privatbesitz, Ödenburg.*

Kugler, Michael

ötvös, 1823–1848

Sopron

l.

Csatsoproniötv

19. l.

Nagys.

BUDAPEST
1941 APR 7
HL 4 HL

NEMZETKÖZI VÁSÁR
MESSE FOIRE
BUDAPEST
1941 MÁJ. 2.-MÁJ. 12

MAGYARORSZ
FILLÉR

Szentiványi Gyula urnak
Mob. titkai

H.

Budapest Székesfőváros Polgármesteri XI. ügyosztály
Hivatalból
Közszolgálati ügyben
Dijátalányozva

IX. Högyes Endre u. 10

Kugler, Michael

ötvös

l.

Csatsoproniötv

39. l.

Kugler Mihály

soproni ötvös

1848

ivod

Kszg 145.

Kugler Lukáš

otr.

l.

Kőmagyötvi.

2026. II.

Báró Festetics

Egész alakban, job
kezében. Kalapja h
szakálla leberetvált
kabátja zsinóros, dere
mája sarkantyus.
vidék erődökkel és a
három sorban

Ihro Excellenz
Königl: Ungar
Lieute

s legalól balra: C. F
jobbra: Ma

Rézmetszet, m

Kugler, Michael
kőfaragó

l.

Csat-Frey Öst Kunst
XXIV.K. 275.l.

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Vár Setét-kapu Dobó-síremlék

KUGLER Mihály Zófaragó (Kenthely)

Véged, Batyk, - Rezentek

Rozsa Károly: Zalavég története.
Zalaegerszeg, 1994 154. p. és ill

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Elhunyta utan, özvegye, 1851. febr 8-án panasszal él a birósagnál, hogy Kugler első nejétől származó Sándor és Ferdinánd gyermekei az ő és az árvák kizárásával kezelik a hagyatékot. 348. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfargó család Keszthelyen 345. old

Helytörténeti Szemle
Soproni Szemle. Helytört. Folyóirta. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Mihály, kőfaragó
- - - - - -

Keszthelyen dolgozott. Dékmár János "seborvos", a hagyat
tékból követeli az ő borotválásának árát egy évre 15
15 váltó forintot. 40 forintot kapott. 349. old 1850-ben

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család
Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelen dolgozott. 1850-ben halt meg, hagyatékában bevételi feljegyzés: Deák Feretz Urnal 3 f. 45 X". eszerint ő is dolgoztatott Kuglerrel. 350. old

Kőszeghy Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler Mihály, kőfargó

Keszthelyen dolgozott. József fia Budán lett bábos, de Keszthelyről nősült 1871-ben, Nagy Juliát vette el Egyik tanú Beliczay János bábosmester, a közismert budai bábosdinasztia egyik őse volt. 350. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 346. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. 1850-ben halt meg. Hagyatékából a műhelyt Ferdinánd fia vette meg, ő is kőfaragó volt. 350. old

Pásztor Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Testvérével József-fel együtt a XIX. sz. elején telepedtek le Keszthelyen. József nem sokáig élt, utóda nem maradt. Mihálynak népes családja volt. 345. old

Póczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

1825-ben már Kezsthelyen lakott, mert akkor itt született gyermeke első feleségétől, Genzer Teklától.
345. old

Fáczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Kezsthelyen 346. old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Szentmargittan született 1796. ápr. 30-án. Kugler Ferenc és Katzesperger Terézia fia. Keszthelyen dolgozott. 345. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyenelső feleségétől, Genzer Teklától, aki 35
35 éves korában, 1837-ben halt meg, 7 gyermeke volt.
1840-ben megnősült. Felesége a 20 éves Kégl Maria.
1849-ig 6 gyermek született. Csak 3 maradt életben.
345. old

~~Péczely Piroska: Egy szentmargitai k~~
Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család
Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragómester

Kesthelyen állandóan foglalkozatta Arnold Heinrich szobrászt, főleg keresztekre corpusokat készitett. 346.old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai k
Réczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott a környéknek, egészen Szombathely ig. Siremlékeket, Kereszteket, Kriptakat, köszörü-és malom köveket, kutakat, épületrészeket készitett. 346.old

~~Pécsely Piroska: Egy szentmargitai k~~
Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen 1825-től 1889-ig harmichat uj taggal szaporitották a családot, de legtöbbje fiatalon halt el. 345. old

Póczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragómester

Keszthelyen 3, segédet tartott. Mühl Józsefet, Lang Jánost és Trimmel Sebestyént. 346. old

Pácsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen. 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Jómódu volt. Tomajon, Barátgödriben szőlője, présháza, majd Cserszegen is hasonló, és szántóföldje is volt. 346. old

~~Pánzely Piroska: Egy szentmargitai k~~
Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen jól felszerelt műhelye, polgari kényelemmel berendezett lakása volt. Megrendelő köre Szombathelyig terjedt. 346.old

Fényes Piroska: Egy szentmargitai k.
Kőszoly Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Utódaik állitása szerint Tirolból jöttek a X.sz-i zavargások idején. Sopronban telepedtek le. Mint idegenek csak házat, szőlőt, vendéglőt, bányát vehettek. Kugler von Hohenberg volt a nevük. Margittán templomot épitettek. A XVIII. végén éltek azt ott Kuglerek. 345. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Kocsis János siremléke a keszthelyi temetőben 1835 körül. Czobor László felvétele. Valószinüleg Kugler müvek. Fekete repr. fénykép. 349. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfargó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirta. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Ferdinánd, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Atyjának, Mihálynak halála után 1850/ ő fejezte be a fennmaradt megrendeléseket. O vol volt az örökségi ügyek lebonyolitója. 348.old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfargó család Keszthelyen 345.old

Helytörténeti Szemle
Soproni Szemle. Helytört. Folyóirta. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. 1850. dec. 19-én halt meg. 54 éves volt. Sándor fia 24. Ferdinánd, Kőfaragó 21-éves volt. O rendezte zavaros hagyatéki ügyeit. O fejezte be a megrendeléseket. 348. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfargó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirta. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Hagyatékából 4753 forint maradt meg. Ebből az özvegy és 3 gyermeke 1999 forintot Sándor, Ferdinánd és Kati 956 forintot kapott meg.
348.old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott, 1850-ben halt meg. Károly legény ruhaszámlája a hagyatékban 32 forint 15 krajcár. Saját ruhája, egy zöld kabát 7 forint 30 krajcár volt. 749. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Egy két öl magas kőkereszt Szerződéséből: "...a kő kereszt következőleg lesz festve a kereszt és az oszlop kő szinüre, ugy szintén a hozzá tartozandó kerités is, a feszület test szinüre, a korona a szemérem kendő és titulus a feszületen megaranyozva, a Mária ruháját pedig a szokott módon szerint". 346. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Az alakokat természetes színüre festették, a rukák egyes részeit, pl. Krisztus ágyékkendőjét lemezaranyval aranyozták. Ezt kizárólag Arnold végezte. 346. old

Móczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Augler Mihály,kőfaragó

Keszthelyen dolgozott.1807-17 között készült sirkövek
ket nem készithette,mert fiatal volt és nem biztos,
hogy már Keszthelyen lakott.Csak 1825-50 közötti da-
rabok kerülhetnek számitásba.Igy Novák Johanna köve
1828-ból már lehet az övé. 346.old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család
Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XV.1961.Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Később neogotikus elemek jelentkeznek, indák, csúcsíves mezők, hármasan karélyolt csúcsos keresztvégek. Munkanaplójának vázlatai is ezeket mutatják, de kézjegye a siremlékeken már felismerhetetlen. Csak következtetések támogatják. 346. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. 1825-50 között sok neobarokk, még klasszicista elemekkel vegyesen. Ilyen Novák Johanna sirköve 1828-ból. Lehet hogy az ő müve. Rajzaiból lehet munkáira következtetni. ~~y~~ 346. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen segédekkel dolgozott. Fennmaradtak számlák, melyekre a segédek természetbeni ruha-és cipőjárandóságát kifizette. 346.old

Póczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kugler Mihály,kőfaragó

Keszthelyen dolgozott 3 segéddel.Sok megrendelése volt.1848-50-ből maradtak fenn szerződések és hevenyészett vázlatok már a romantika jegyében. 346.old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat. 7.1961.Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. 1840-50 közötti darabok már könnyebben agnoszkálhatók, mert a fennmaradt tervrészecskékből kialakult egy tipus, amelyből a temetőben sok fenn is áll. Sokat dolgozott, sok emléke maradt fenn, amit vagyoni helyzete is bizonyit. 346. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Novák Rozália siremléke a keszthelyi temetőben./A szövegben Johanna szerepel/. Valószinüleg Kugler müve. 1828-ból. Fénykép. Fekete repr. 345. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozot .-Vlasits György városbiró siremléke a keszthelyi temetőben. 1841. Czobor László felvétele. Fénykép. Valószinüleg Kugler müve. Fekete repr. 347. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. 1850-ben halt meg. Hagyatékában bevételi feljegyzések: Deák Feretz Urnál 3 f. 45 kr" Eszerint ő is dolgoztatott Kuglerrel 350. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler Mihály, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Népes családja volt, de felesége, több gyermeke, sőt második neje is tüdővészben halt meg. Két gyermeke maradt életben Sandor és Ferdinánd. Az utóbbi is kőfaragó volt. 348. old

Pécsely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Mihaly, kőfaragó

Keszthelyen dolgozott. Hagyatéki leltaraban, a lakásban tölgyfabútorok, csiszolt tükrök, 8 kép, függönyök, zöld ágytakarók, piros asztalteritő. vörösrézedények, kis szoba a legényeknek. Tehén-ló istálló, hintó, kocsis, tehenes számára fekhelyek, stb. 348. old

Péczely Piroska: Egy szentmargitai Kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

MDK

Kugler Mihály

Siremlék

Dr.Thirring G.: Bpest részletes kalauza. Bp. 1926. 90.l. /Szépmüvészeti Muzeum/.

KUGLER Mihály kőfaragó (Keszthely)

Balatonfüred, Ferek-templom
Ref.templom, 1826-3o.

Gyenesdiás, diási temető kápolna, Szt.Ilona szobor

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 80.
80-81.
163, 171.

Keszthely, Szt.Ilona szobor, 1826 171. p.

MDK

Kugler M. 19.sz.

Férfi képmás, vf.

Női képmás, "

Női képmás, "

Ernst Múz. 21. suke. 23 l.

KUGLER Mihály, mérnök (1845-?)

SKENDE Ákos: Kugler Mihály elfelejtett Dugonics-tanulmányáról. z Geodézia és Kartográfia 41. 1989. 5. 372-375.

Adalékok Steindl Imre

Az Országos Széchenyi Könyvtár Plak
nevéhez köthetõ, eddig ismeretlen tervl
A lapok provenienciája ismeretlen
emlegetik a más, az általunk vizsgált l
kolligátumot.
A három lap közül a legkorábbi (1867-
Építészeti rajz a másik kettõ: egy sír
metszettel és alaprajzokkal) 1873-ból é
1879-ből.

Hol foglal helyet Steindl munkásságán

Kugler Mihály, [köparagó-szobrász]

L.: Reimann Rudolf

Zákonyi ferenc: Játékszín Balatonfüreden

812-814.

Élet és Tudomány, Bp. 1981. jún. 26. XXXVI/26

Kugler Mihály, [ ]

Értékes sírköveket,
oszlopokat faragott.

Eszes László: Egy keszthelyi kőfaragó oszlód. 883-885

Élet és Tudomány, Bp. 1979. júl. 13. XXXIV/28.

KUGLER Nepomuk János rajztanár

1847.

109. szept. 24. Kugler Nep János Kőszegi városi rajztaniró két példányban ajándékul küldi a Jurisich Miklós által 1532-ben Kőszeg város védelmeztetését ábrázoló képét kőmetszvényben

MüvtörtÉrt. 1990 1:2 126.

.....

.....

.....

.....

..... forint.

.....

.....

nap.

.....

aláírás

lakcím: .....

szem. ig. sz.: .....

sítő

MDK

Kugler János festő

1866. 3 db „Széchenyi modellje" c képét s tobb mást KT-nek vételre ajánlja.

MDK-A-1-1/356.

Kugler János
nobrász

l.

Weisz Anna:
Tzsó Miklós élete és
művészete. Bpest, 1939.
45. l.

1. *Hamon Kristóf budai kőművesmester költségvetése* 1740 elejéről; keltezés nélkül való másolati példány.

Überschlag	R. Frt.	Kr.
Zu dem Kirchen Gebaü der H: Anna in der Wasserstadt, laut gegenwärtigen Grund Riss und faciata. Vor Maurer und Handlanger Arbeit	6946	
Materialien seynd vonnöthen		
Steiner 1500. Klafter per 1 R. 30 Xr	2250	
D. Fuhrlohn per 27	3375	
Ziegl 200000. stuck ds: Tausent per 6 R	1200	
Kalch 670. Fuhr sambt den abböschen per 5 R.	3350	
Sandt 479 Schiff per 3 R.	1437	
Eysen zum schliessen, und Geristklampfen 60. Zentner à 6 R.	360	
Geristholtz 700. stam à 24 Xr	280	
Lahden zum geristen und gewölben 1600 stuck das hundert per 12 R	192	
Requisiten		
Scheibtrugen 20 Stuck pr 2 R	40	
Stainkahren 6 Stuck a 5 R	30	
Gramppen 10 Stuck a 1 R	10	
Schauffe 20 Stuck a 30 Xr	10	
Wasserschaffl 15 Stuck a 15	3	45
Malterhauen 4 Stuck à 36	2	24
Sahgen 1 grosse per 3 R. 2 kleine 36	4	12
Hacken 2 Stuck pr 36	1	12
Ohne aufzug Sayler und zugschafft		
Summa	22191	33

Christoph Hamon burgerl
Maurermeister

2. *Kugler János budai kőfaragómester költségvetése* 1740 elejéről; keltezés nélkül való másolati példány.

Steinmetz überschlag	R. Frt.	Kr.
Zu den Kirchen Gebaü der H: Anna in der Wasserstadt		
Erstl: Zockel Blatten 1656 Schuch pr 18 Xr	496	48
Item ds: Fussgesims Ertragt 46 Klaffter den Schuch 1 R. 30 X	414	
Item ds: Brustgesims in gleicher Länge	414	
Schafftgesimser 51 Stuck pr 5 R.	255	
Item 8 Stuck Sohlbänk zu den Fenstern in obern stuck des Thurns den schuh per 10 R	80	
Item in den andern stuck 4 stuck	40	
mehr 3 fenster in den untern stuck à 14 R 49½ Xr	44	28½
Item 7 kleinere fenster pr 7 R	49	
Item 14 thieren Jede pr 11 R 15 Xr	157	30
Blatten mit einen Carniss zu Bedekung des Frontispic auff der Facate 120 schuh pr 30 Xr	60	
Item 2 Schnecken stiegen betrogend 60 Staffl Jeden per 2 R 12 Xr	135	
Vor ds. portal samt der Altary und Thier von Chor herauss	520	
Vor die 2 fenster in die Oradorium betrogend Jedes 62 Schuch pr 30 Xr	62	
Summa	2727	46½

Johannes Kugler burgerl
Steinmetz Maister

3. *Hacker János budai ácsmester költségvetése*; kelt Budán 1740. évi március hó 14-én.

LEVÉLTÁRI ANYAG

Ez az anyag, amelyből e szerény tanulmány tárgyi hitelessége felépült, háromféle természetű csoportból áll. Az első csoportot levéltári lelhelyük szerint összetartozó részekbe (I., II., III., IV. és IV/a) foglalva s időrendben közölve a szent Anna-templom felépítésében, díszítésében és restaurálásában részes mesterek költségvetései, nyugtái, fizetései, a templomtelek megszerzésének és az építési engedély okmányai alkotják megfelelő fejlécekkel, de jegyzetek nélkül, hiszen ezek, e tanulmány leghitelesebb forrásai magukban véve a legtökéletesebb jegyzetek. A III. részben eltekintve a költségvetésektől, számláktól, a számadási könyvek adatait azok stílusában, de kivonatolva közöljük; a bennük hivatkozással említett Quittung-ok, sajna, majd mind elkallódtak.

A második csoport a budavári és vízivárosi jezsuiták egykorú évkönyveinek (V., VI. Historia, VII. Diarium) a szent Anna-templomra s berendezésére vonatkozó feljegyzéseit kivonatolt szövegben adja szintén megfelelő fejlécekkel, de jegyzetek nélkül, hiszen e feljegyzések hitelessége javító jegyzetekre nem szorul.

A harmadik csoport felöleli a kortárs Miller J. Ferdinánd városi jegyzőnek a vízivárosi plébániáról meg vele kapcsolatosan a templomról szóló s 1754. évig terjedő vázlatos, forrásokon alapuló hiteles, nyomtatásban meg nem jelent történetét (VIII. Descriptio), továbbá a Vízivárosban káplánkodott Puchner Jakab monográfiaszerű kéziratának a plébánialakra s templomra vonatkozó részeit (IX. Synopsis) és végül Luprecht Ferenc vízivárosi plébános Liber Memorabilium ... nagyterjedelmű kéziratának a templomról és annak berendezéséről szóló részeit (X.) kivonatolt másolatban és szükséges jegyzetekkel ellátva. A kivonatolásokban, amelyekkel a tanulmány terjedelmének fölösleges megterhelését kellett elkerülnünk, minden lényeges adatot alapos rostálással, ha rövidítve is, de szószerint közlünk.

Ez a levéltári anyag, hiszen a jezsuiták szétszóródott kézirati anyagáról van szó, a dolog természeténél fogva valószínűleg nem teljes és felszínre kerülhető újabb okmányokkal bővíthető; azonban szeretnők hinni, hogy mindenre kiterjedő kutatásaink után e tanulmány lényeges megállapításait visszájukra fordítva megváltoztató okmányokkal már nem igen találkozhatunk.

Nélkülözzük a Diarium Residentiae Societatis Jesu Budae in Aquatica 1760-tól 1775-ig terjedő II. kötetét, amelyet Némethy Lajos 1876-ban és 1884-ben megírt cikkeinél még használt, de számunkra már megközelíthetetlen maradt: vagy elveszett, vagy lappang.

I.

A Budapest Székesfővárosi Levéltárban a buda-vízivárosi szent Anna-templom építésére vonatkozó költségvetések és a hercegprímás építési engedélye. A Miscellanea nova 3. fasciculusának számozatlan okmányai között.

kőbányája volt, meghalt 1737 április 3-án 41 éves korában, János nevű 1732 május 19-én született fiút hagyván maga után, akit aztán Kugler nevelt a kőfaragás mesterségére. Kugler 1738 november 17-én lett budai polgárrá. 1739 március 16-án született János József fia, aki már május 11 én meghalt ; május 23-án halt meg egy hatesztendős leányrokona is feketehimlőben. 1740 június elsején született Keresztély Sebestyén nevű fia, aki augusztus 18-án elhalálozott. 1744 december 18-án született Anna Mária Viktória nevű leánya, akinek Stettner Sebestyén festő és neje voltak a keresztszülei. 1751 december 13-án meghalt negyvenkét esztendős felesége, Zsófia. 1752 augusztus 24-én feleségül vette özvegy Pieringer Katalint. Azonban Kugler János tüdőbajos lévén, mint első felesége, 1753 július 27-én érezve halála közeledését, végrendelkezett (3) és reá néhány nap mulva augusztus elsején meghalt. Özvegye a kőfaragóműhelybe felfogadta Endl Ferenc kőfaragólegényt, akihez 1754-ben nőül ment (lásd Endl Ferenc alatt). Nevelt fia Janson János kőfaragó lett és 1758 április 10-én elvette feleségül Weidenpach Ilonát, tanuja Hacker Mihály ácsmester volt ; és ez év április 17-én budai polgárrá lett.

Kuglernek Budán való nagyobbarányú tevékenységével a vízivárosi szent Anna-templom építésénél találkozunk. E templom kőfaragómunkálataira 1740-ben, valószínűleg márciusban tett árajánlatot, amelyet elfogadva, a kifizetett összegek szerint Kugler az építés megkezdésétől egészen 1752-ig dolgozott e templomnál. Az ismeretes elszámolások adatai szerint e templom kőből való talapzata, ajtó- és kapukeretei, ablakrámái, lépcsői, pilaszterei, lizenái, párkányai, mellvédjei faragását végezte. 1746-tól pénz hiányában meglassúdván e templom építkezése, Kugler munkájával is ritkábban találkozunk és az árajánlatban feltüntetett munkákat közbejött halála miatt nem folytathatta. (Lásd a Levéltári anyag I., III. részét.) Ezalatt 1741-től 1745-ig a gróf Zichy-család óbudai kastélyához és budavári palotájához is végez kőfaragómunkát, nevezetesen ablakrámákat, pilaszterfejeket, mellvédeket stb. (4) 1747-től 1753-ig az épülő buda-újlaki plébániatemplomnál dolgozik (5). 1748-tól 1752-ig pedig a tabáni szent Katalin-templom kőrészeit faragja (6). Minden jel arra vall, hogy Kugler a kő fegyelmezett faragását kiválóan értette és nem tervező, de végrehajtó mesterember volt, akit egyenlőképpen tudott felhasználni céljaira Hamon Kristóf, Bebo Károly és Nepauer Mátyás.

Kugler Jánost minden alapot nélkülözve Kristóf névvel illette Némethy Lajos a vízivárosi szent Anna-templomról szóló írásaiban és e téves Kristóf név tovább kísért Némethy másolóiban. Rokona volt-e *Kugler András* kőfaragónak, aki 1703 augusztus 20-án a budai Vízivárosban tanuként szerepelt a svájci származású Forshtner Dániel kőfaragó esküvőjén, nyilt kérdés (7).

Jegyzetek: 1. Budai tanácsülési jegyzőkönyv, 1738. nov. 17. — Születése pontos idejét Csatkai Endre k. b. kutatta ki számunkra; hálás köszönetünk érte.

2. Csatkai A : Bildhauer und Steinmetze aus Alt-Eisenstadt. Mitteilungen des Burgenländischen Heimatschutzvereines. 1927. Nr. 3. — 3. Budai tanácsülési jegyzőkönyv, 1753. aug. 17. — 4. Zichy-Levéltár Zsélyen. Fasc. 3. Nro. 221 ; Fasc. 12. Nro. 44 ; Fasc. 36. szám nélkül. — 5. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Templomszámadások. 25. doboz. — 6. Ugyanott Templomszámadások. 48. doboz. — 7. Az összes születési, házassági s halálozási adatok a buda-vízivárosi szent Anna-plébánia anyakönyveiből.

újonnan készült feltámadó Krisztus-szobrocska festését végezte 2 forint 17 krajcárért ; 1766-ban pedig festésért és aranyozásért 50 forintot kapott e templom számadásai szerint (Lásd : Levéltári anyag III.—IV.). 1762-ben a buda-újlaki plébániatemplom számára készített munkájáért felvett 20 forintot (4). A buda-vízivárosi szent Flórián-templomban 1767-ben xavéri szent Ferenc mellékoltárt 100 forintért, a szószéket pedig 60 forintért aranyozta ; 1768-ban négy angyalfejet és egy címert aranyozott 23 forintért ; 1769-ben pedig az orgonának és a sekrestye szekrényeinek az aranyozását 100 forintért végezte s ugyanez évben a főoltár fogalalatát festette s aranyozta 200 forintért (5). 1772-ben a budai városháza 1724. évi restaurálására és 1771. évi kibővítésére vonatkozó kronosztikonos feliratait és a császári kétfejű sas jelszavát aranyozta (6); ezeket vályi András így írja le : »Tágas épület . . . a Városháza is, négy szegletre alkotva, a piatz, és Városnak közepén e felül irattal ékesítve : DoMVs VTILITATI pVbLICae resta Vrata. A Krisztina Város felől lévő szegletén e felül irat van : IVrata CIVIVM fIDe InCLarebIt, más szegletén pedig egy kétfejű sas van Magyarországnak tzimerével, s alatta e szavak : Sub umbra alarum tuarum« (7).

Egyik fia : *Krenner János* aranyozó s festő ; 1737 körül született Budán. Lakott a Vízivárosban, ahol Klára nevű nejétől 1763 júniusában József János — keresztapja volt Weber Lénárt szobrász —, 1764 júliusában Jakab József, 1768 októberében keresztelő János, 1772 szeptemberében Borbála gyermeke született (8). 1779 november 19-én lőn budai városi polgárrá (9). 1782 december 1-én halt meg 45 éves korban vízkórtól Budán, a várban (10). Működése ismeretlen.

Másik fia : *Krenner György* aranyozó ; született János után Budán, ahol 1780 április 21-én lett városi polgárrá (11). Működése szintén ismeretlen.

Vezetéknevük Grenner, Griner, Gröner, Grünner, Kermer, Kiener, Kröner, Krönner és Krenner változatokban fordul elő; az atya János György 1757. évi nyugtán Krennernek írta magát alá (Lásd Levéltári anyag).

Jegyzetek: 1. Budai városi tanácsülési jegyzőkönyv, 1747. — 2. Status et Numeru Personarum . . . Budae in Praesidio . . . Kézirat a Magyar Nemzeti Múzeumban, jelzése : Fol. Lat. 3754. — 3. Budavári Nagyboldogasszony-templom plébánia anyakönyve. — 4. Budapest Székesfővárosi Levéltár, Templomszámadások. — 5. Ugyanott. — 6. Budapest Székesfővárosi Levéltár. Pénztári számadások, 17. doboz. — 7. Magyar Ország leírása I. 1796. 331. old. V. ö. még Schmall Lajos : A budai régi városház története. Kézirat a Fővárosi Könyvtárban.—8. Buda-vízivárosi szent Anna-plébánia anyakönyve. — 9. Budai városi tanácsülési jegyzőkönyv, 1779. — 10. Budavári Nagyboldogasszony-templom plébánia anyakönyve. — 11. Budai városi tanácsülési jegyzőkönyv, 1780.

Kugler János kőfaragómester ; született 1707-ben a Kismarton közelében fekvő Szentmargitbányán (St Margarethen in Ungarn bey Eisenstadt) (1), amelynek már 1653-ban volt kőfaragócéhe (2). Budán a Vízivárosban megtelepedve 1738 január 14-én lépett házasságra Janson Sándor özvegyével, Zsófiával ; egyik tanuja Hörger Antal szobrász és szenátor volt. *Janson Sándor* budai polgár és kőfaragómester, akinek az Orbánhegyen

szülne. A Maulbertsch-képek kérdésének így okmányszerű megvizsgálása számunkra nemcsak időszerűvé, de égetően szükségszerűvé is vált azáltal, hogy a vízivárosi szent Anna-templom Maulbertschnek tulajdonított képeit tanulmányozva sem stílusbeli analógiákat, sem mesterjegyeket, sem vonat-

[illegible] levéltári adatokat sem találtunk, amelyek Maulbertsch

Dan Fuhrlohn dessen sich die Burgerschafft anerbiethen Gratis zu führen	3375·—
Item der Kalch der schon in bereitschafft abgeloschener liget	3350·—
Item Sandt, den man umbsonst hat	1437·—
Dan der Steinmetz Maister rechnet auch zu seiner Arbeith die Steiner, welche doch gratis von der Statt kommen, wollen auch vor solche decortiren	909·15
Baar Geldt vorhanden	4000·—
Vermög piorum Legatorum	3500·—
In Summa	18821·15

Wan dan dises qvantum von obiger Summa deren 28777 fl. 1½ Xr defalciret werden so verbleiben annoch 9955 fl. 46½ umb welche man sich fernershin beeyfern mues, jedoch gleich wie allhier in der Wasser Statt die Franciscaner, in der Vöstung Carmeliter, und Franciscaner Kirchen. Item auf der Neüstifft sowohl als in Taban alle durch die göttliche gnad und Beyhilff deren benefactorum erbauet worden, als hoffen auch durch den gross anzeigenden eyffer, so viller sich hervor zeigenden Gutthättern, auch solches durch sie ins Werck zu stellen, so Einen Löbl Magistrat hiemit gehorst haben referiren sollen, Uns empfehl verharren

Eines Löbl: Statt Magistrats

Balthasar Rütz Kirchen Vatter
Joh Peter Bernucca

III.

A Budapest Székesfővárosi Levéltár Templomszámadások című gyüjteményének a buda-vízivárosi szent Anna-kápolnára, illetőleg templomra vonatkozó művészettörténeti és művelődéstörténeti jelentőségű forrásanyaga. Jelzése: Budai Levéltár Templomszámadások 16 (39)—24 (43) doboz. Tartalma: művészek és mesteremberek szerződései, költségvetései, számlái, nyugtái és az évi zárszámadások kivonatai 1724. évtől 1853. évig időrendben.

1724. *Falconer György budai festő nyugtája ;* kelt 1724 november 12-én ; csak az aláírás Falconer kezeírása.

Ich endts undterschriebener bezeüge hiermit: dass ich von denen Kirchen-Vatern in der Wasser-Stadt vor das grosse altar-bildt der H: Anna 34 R. sage vier und·dreyssig Gulden Reinisch richtig empfangen, darmit obgenandtes bildt mir gänzlich ist bezahlt worden. Offen dem 12 9-bris Ao. 1724.

Georg Falconer
bürgerl: Mahler alda

	R. Frt.	Kr.
1724. Fiedler Henrik Ferenc polgári kőművesmester számlája	118	23
1725. Schlögel János György polgári üvegesmester számlája ; kelt 1724. dec. 30-án ; kifizettetett 1725. márc. 10-én	15	21
1725. Mayrholt János Mihály polgári asztalosmester számlája ; kelt 1725. jan. 4.-én 64 frt.- 48 kr.-ról ; kifizettetett 1725. jan. 12-én	47	
1725. Mayrholt János Mihály polgári asztalosmester nyugtája ; kelt 1725. júl. 9.-én	9	
1726. Mayrholt János Mihály polgári asztalosmester gyóntatószékért	25	
1726. Jenichen Boldizsár polgári lakatosmester számlája 20 frt.- 21 kr.-ról ; kifizettetett 1726. febr. 14-én és márc. 26-án	17	
1727—1728. Für die Fassung dern zwey grossen Engl	8	30
1729—1730. Für dass Bildt des H: Xaverij mit sambt den Vergoldten		

	R. Frt.	Kr.
leisten	4	30
1731—1732. Vor das bild des H : Ignatij mit sambt der rahm und glass	8	30
1731—1732. Vor ein neües zu denen Processionen Pacifical	18	
1732—1733. Für zwey Bilder des Heiligen Aloysij und Stanislai mit sambt der vergoldten ramen und glässern	11	30
1735—1736. Vor die bilder zu beeden neuen Fähnen	12	
1741. Kugler Johann Steinmezmeister auf Stein-mez Arbeith	71	
1741. aug. 12—1743. júl.10. Johann Kugler Stainmezmeister beweis No. 2 :	260	3
1741. « «—1743. « « Mathias Mödlhammer (ácsm.) beylaag No. 11:	11	
1741. « «—1743. « « Maurer Pallier Joh. Heinrich Seyffert h, wie aus denen Wochen zettuln zu unternehmen ut No : 18 :	707	10

1741—1743. *Kugler János budai kőfaragómester számlája* az 1741. évben teljesített kőfaragómunkáról; csak a nyugta Kugler sajátkezű írása, melyben 1743 július 18-án igazolja a pénz felvételét, azaz 166 forint 44 krajcárt.

	R. Frt.	Kr.
Specification Wass vor die Stadt Pharr Kirchen Sct Anna in der Wasserstadt . . . an Steinmetz Arbeith . . . ist gelifert worden . . . Anno 1741 Erstl. 13 Klafter 4. Schuch in der Länge Aufsatz Blatten Mässen zusammen 451 Schuch dem Schuch accordirt à 14 kr	105	14
Item 13. Klafter 4. Schuch in der Länge Fussgesümbs Mässen zu sammen 82 Schuch dem Schuch accordirt à 45 kr	61	30
Summa	166	44

Dass Miehr abstendte Summa derer 166 R : 44 Xr von Herrn Johan Michell Marholt undt Herrn Pall Falckh Bedten bey S : Anna bestälten Kürchen Vädtern. Richtign undt bahr bezahledt wordten bezeue hiermit Ofen d : 18 Juli 743

Jähn Kugler Burgl
Steinmätz Meister

P. H.

1742—1743. *Kugler János budai kőfaragómester számlája* az 1742. évben teljesített kőfaragómunkáról, csak a nyugta Kugler sajátkezű írása, amelylyel 1743 július 18-án igazolja a pénz két részletben való felvételét, azaz 234 forint 37½ krajcárt.

	R. Frt.	Kr.
Specification Wass zu der Stadt Pfarr Kirchen in der Wasserstadt zu Sct Anna an Steinmetz Arbeith ist gemacht und geliefert worden . . . Anno 1742. Erstl. 4. stuckh schafft gesümbs jedes mäst 6½ Schuch 2 Sch. Hoch betragt à 9 fl.	36	
Item 8. Schafft Gesümbser Inwendig mäst jedes st 5 sch. Lang 2. Schuch hoch jedes à 7 fl. 30 kr	60	
Item 6 St. Schafft gesümbser in die Eckhen mässen 2 St zu sammen 5 Sch. in der Länge und 2 Sch. hoch à 7 fl. 30 kr	22	30
Item 6 Stuckh Schafft gesümbser ausswendig zudenen Lessenen Mäst jedes st. 6½ Schuch in der Länge 2. Schuch hoch à 9 fl.	54	
Item auf 6. Postamenter sein 49 Schuch Brustgesümbser gemacht worden 2½ Sch. breit, den Schuch à 1 fl. 12 kr	58	48
Item Aufsatz Blatten 23½ Sch in der Länge, 3 Sch. hoch mässen zu sammen 70½ Sch den Sch accordirt à 14 kr	16	27
Item fuessgesümbs Inwendig mässen 22½ Schuch in der Länge den Sch accordirt à 45 kr.	16	52½
Summa	264	37½

Kraft göegen Verdting bekhene zu Endtes stendter dass auf Endt gesäctte 264 R. 37½ Xr iber abdruch deren 30 R: Kadto von bedten Kürckchen Vedtern Herrn Michell Marholt undt Herrn Paull Fallkh am barem Richting Enbfaen habe 93 R: 19 Xr mit hin Miehr ohne herauss zu zahlen kumben: 141 R: 18½ Xr Zeinuss dessen Meine fördtiung Ofen d: 18 Julien 1743

P. H. *Johän Kugler* Purgl Steinmätz Meister

	R. Frt.	Kr.
1744. máj. 10. Johann Kugler bürgl: Steinmetzmeister lauth Quittung No. 6.	141	18½
1744. máj. 17. Antony Hörger (szobrász) ut No. 8.	5	30
1744. jún. 6. Mathias Modlhammer bürgl: Zimmermeister lauth Wochen Zettul ut No. 9.	26	2
1744. okt. 12. Johann Kugler bürgl: Steinmetzmeister ut No. 14.	336	41½
1744. dec. 8. Antoni Hörger (szobrász) lauth Specification ut No. 24.	13	
1745. márc. 4. Antony Hörger (szobrász) ut No. 9. No. 10.	87	30
1745. jún. 24. Johann Kugler bürgl: Steinmetzmeister	4	17
1745. aug. 7. Mathias Modlhammer bürgl: Zimmermeister lauth Contract sub fol 16. No. 21. in der Ausgaab pro 1744. zu ersehen	150	
1745. aug. 20. Thomas Weibl bürgl: Bildthauermeister	8	
1745. aug. 25. Sebastian Stöttner bürgl: Mahler	4	45
1745. dec. 14. Antony Hörger (szobrász) ut No. 41., No. 42.	60	
1746. márc. 28. Joh: Michael Mayrhold bürgl: Tischlermeister	15	
1746. ápr. 9. Mathias Scheravitz bürgl: Mahler	2	30
1746. ápr. 28. Johann Kugler bürgl: Steinmetzmeister ut No. 15.	152	

1746. *Kugler János budai kőfaragómester számlája* az 1745. évben teljesített kőfaragómunkáról; a számla és a nyugta Kugler sajátkezű írása, amellyel 1746 április 28-án a fentebb közölt 152 forint részlet felvételét igazolja.

Specification

Wass zu der Statt Pfarr Kirche in der Wasserstadt in Steinmätz Arbeith gemacht und gelieffert ist worden alss:

	R. Frt.	Kr.
745 Erstlichen 4 fenster stöckh jeter 8 schue hoch undt 4 schue in luecht mit aussgeböge stuerdts ... zusammen	61	36
Item 2 Fenster stöckh jeter 7 schue hoch undt 4½ schue in luecht ... zusammen	29	42
Mer ein fenster 7 Schue hoch 4 schue in luecht ...	14	18
Item in die Sägristein ein einen Tühr 8schue hoch 4½ schue in luecht ... ertraget	15	24
Mer eine tühr 8 schue hoch 4½ schue in luecht oben auf mit einem fenster ist 4 schue 2 zohl hoch ... ertraget	23	22½
Mer zu den Haubgesims einwendt sein fenster Bladten vor stöckh worden 93½ schue	21	49
Summa	166	11½

Dass Miehr Endtes genandten dieser Auszügl: mit genuhmenen Abruch von denen Herrn Kürckhen Vedtern Michel Marholt und Paull Falckh mit hundert funfzieg zwey gultten Rein sage 152 R: Richting und bar pezohlt worden ist bescheine hiermit Ofen d. 28. Abrüel. 746.

P. H. *Johän Kugler* Purgl. Steinmätz Meister

	R. Frt.	Kr.
1746. máj. 13. Franz Carl Katzianer Mahler ut No. 16.	2	
1746. júl. 22. Thomas Weibl bürgl : Bildthauer ut No. 26.	70	
1746. aug. 31. Johann Sall Bildthauer ut No. 32.	5	48
1746. szept. 13. Thomas Weibl bürgl : Bildthauer ut No. 34.	84	
1746. szept. 23. Scherawitz bürgl : Mahler ut No. 35.	2	18

1747. *Mayrholdt János Mihály budai polgári asztalosmester számlakivonata*, amelynek kiegyenlítéseül 1747 március 13-án felvett 400 forintot.

	R. Frt.	Kr.
Specification . . . fünf grosse Fenster Stöckh	50	
sechs fenster stöckh	36	
vier fenster stöckh	18	
Sacristey Casten	40	
zwey Thieren auf die Schneckhen Stiegen	5	
die Haubt Thier mit 2 flügeln auf der Haubt Gassen	35	
vier Paar Thieren	100	
Fenster stockh ober d. Thier	2	30
Crufften Thieren	8	
Tabernacul, wie auch der 3 : fache antritt des altars und den aussgestellten Altar Stain, und die grosse Rämb d. Heil : Mutter Anna, und das Holtz zum ziräthen des bildes	100	
Summa	394	30
Meg nem nevezett kisebb felszerelési munkákért (Mayrholdt)	5	32
1747. jún. 6. Christoph Hamonn bürgl : Maurermeister ut No. 19. Vermög deren Maurergesellen groschen	30	
1747. jún. 8. Joh : Michael Müller bürgl : Schlossermeister ut No. 20.	214	
1747. aug. 9. Joh : Friedrich Schultz bürgl : Mahler ut No. 24.	1	30
1748. márc. 7. Joh. Kugler Bürgl : Steinmetzmeister ut No. 4.	266	
1748. márc. 7. Joh. Wursch Bürgl : Huffschmidtmeister ut No. 5.	117	
1748. nov. 10. Mathias Nebaur (Nepauer kőműves) ut No. 32.	3	30
1748. júl. 25. Joh. Hainrich Jäger Bürgl : Steinmetzmeister ut No. 21.	910	

1748—1749. *Mayrholdt János Mihály budai polgári asztalosmester számlakivonata*, amelynek kiegyenlítéseül 1749 március 10-én felvett 212 forintot.

	R. Frt.	Kr.
Specification . . . pro 1748. Das Communicanten gelanter ein Sanguarium bey dem HochAltar . . .	95	
Das ober Theill des Sacristey Kasten . . . samt der Bildthauer arbeith . . .	76	
Einen grossen Kasten . . . zur Kirchen requisiten . . .	10	
Ein grosses gatter mit 2 Thüry sambt den Haubtgesimbs in die Loreto Capellen	20	
3 Bett : Stuhl in die Kürchen	11	15
	212	15
1749. márc. 10. Joh : Michael Mayrholdt bürgl : Tischlermeister Auszugl	38	
1750. ápr. 11. Joh. Mich. Mayrhold, wegen gemachten neuen Heilen Grab : ann apertinentijs ut No. 42 bonificiret	20	
1750. ápr. 11. Burgl. Mahler Sebastian Stöttner wegen gemelten H. Grab zu mahlen, u. andere beygeschafften Nothwendigkeiten	32	
1750. ápr. 11. Wegen ein und anderer Tischler Arbeit zu dem Kripel, werden mir Mayrhold vergüttet ut No. 46.	5	15

Kiegler János

kőfaragó † VIII. 17

László

Bánhegyen. 218. l.

a Balatoni szövetség 1935.

kor Balatonföldváron a Kur

1. Megnyitó.
2. Uthálózatunk és a Balat
   adása.
3. Jelentés a Szövetség ez
4. Az igazgató választmány
5. Tiszteletbeli tagok vála
6. Az elnökséghez / 8 nappa
   nyok tárgyalása.

Balatonfüred, 1935. évi szept

Kugler Lajos

Hobrány

~~[illegible]~~

1866 ben pásárott
a Hecháj Hobor
tervpásárakon.

Vas Tp 1866-
1771

Kugler János,

köforagómester

1738–1753

Budán

Sbudaikö 188. l.

iskolamester

Hoznek Mátyás, I. 203

1904. június 16. 272

Jánossy Gábor vasvármegyei árvaszéki ülnök, könyvtárigazgatónak a vasvármegyei kultúr-egylet részéről a tanfolyamra idénypenki sem hivatik meg, saját költségére azonban részt vehet (397/1904.)

id. Kugler Janis

Hobrazy

Sečkung: wobor pásarat

1866.

Grod

Buday II. 27 l.

33 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi minta

Kugler János

budai kőfaragó mester

1751. Mária Terézia budai tartózkodása alatt rézit vett a városörségben.

Duray 99. l.

Ó, római, V, 244

A m. és k. o. főfségének

hatáskörébe tartozó közgyüj-

temények a főfségi szabály-

zat értelmében ~~tartoznak~~

állapotukról és

~~évi jelentés~~ működésük-

ről, sakamint az állami

segely felhasználásáról éven-

~~az állam részéről~~ ként

részletes jelentést ~~[illegible]~~ tartoznak

b

Kugler János

kőfaragó

1751. Buda

Miller 172.

Horváth Géza dr. VII. 148.

Kugler János

wobrán

l.

La Rosée

19. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

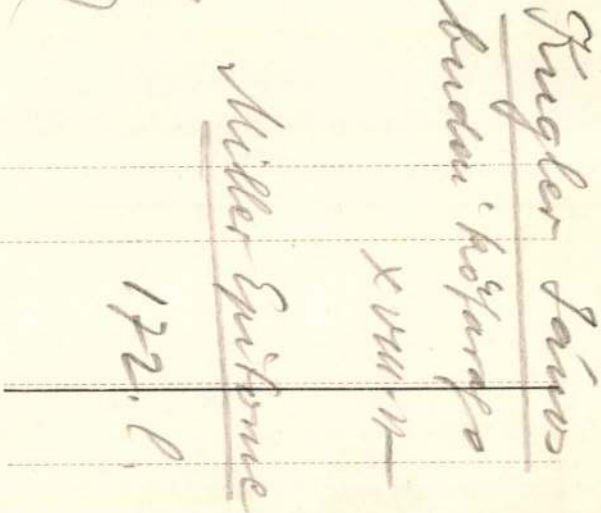

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Kugler Janos

nobrass

l.

Schoentabaini

q. l.

Kugler János

Kőfaragóm.

l.

Schoentabáni

2. l.

Budapest III. 169.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 II. 164.

Név: Kugler Johann

Foglalkozás: kőfaragó (Steinmetz)

Szárm. hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1738 XI. 12

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

M-D. U.

KUGLER János kőparasó

Az újlaki plébániatemplom
építkezésénél működött
1749 — 1768

Építő: Nagauer M.

Budapest műemlékei II. bp. 1962. 160. l.

Kugler János

Kőfaragó mester.

Budán

Meghalt 1753 aug. 1.

Mesterkönyv:

Székesfőv. Múzeum

1088 lap.

Hunyadi János - emlékszobor, Gyula-
fehérvári VII. 141.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI HÍRLAP
1966 DEC 23

Olajfestmény Kőszeg ostromáról

Kőszegen Szövényi István múzeumigazgató vezetésével jelentős gyűjtőmunkát végeznek. Az idén mintegy 200 értékes anyaggal gyarapodott a múzeum, közöttük különösen értékes a múlt században Kőszegen élő rajzmesternek Kugler N. Jánosnak 1840-ben készült — a kőszegi vár ostromát ábrázoló — nagyméretű olajfestménye.

1021

rá, olykor nem
latra adott alkalm
főképpen sok, jóíz
alakításra. Ez ut
legfőbb érdeme. Be
la és *Márkus Lá*
ledt komédiázása
tudta a forgatókör
danivalójának gyen
játéknak *Keleti Márton* ren-
dezése diktált pergő ritmust.

Mondanivalójában már lé-
nyegesen igényesebb produk-

vakkal alig magyarázható, in-
kább csak érezhető légkör, ami
az egymás mellett élő embe-
reket családdá forrasztja. Az

Kuglet János Jeskö

(1836 - 1866)

hőszegi művész

Vas Népe 1966 máj 1.

Kugler M. János

m t i b e l f ö l d i h i r e k

/ 1021 1966. december 26.

bb 1. olajfestmény a kőszegi vár ostromáról

vid/tné/s sr bs 1966. december 26.

kőszegen szövényi istván muzeumigazgató vezetésével jelentős gyüjtő munkát végeznek. az idén mintegy 200 értékes anyaggal gyarapodott a muzeum, közöttük különösen értékes a mult században kőszegen élő rajzmesternek kugler n. jánosnak 1840-ben készült - a kőszegi vár ostromát ábrázoló - nagyméretü olajfestménye./mti/

-.-

időjárását továbbra is az atlanti [illegible]
geinek időnkénti betáramlása határozza meg . ennek megfelelő-
en néhány napos szakaszokban enyhe , csapadékos , majd viszony -
lag szárazabb idő követi egymást , többnyire fagyos éjszakákkal.
a kárpát-medence térsége átmenetileg magasnyomsu légköri kép-
ződmény hatása alatt marad , általában derült idővel.

hazánkban vasárnap az ország északnyugati felében az átvonu-
ló időjárási front hatására felszakadozott a felhőzet, a szék é-
szaknyugatira fordult és megerősödött. az egy-öt órás napsütés
és az erős szél ezen a területen megszüntette a hideg légpárnát,
igy a hőmérséklet napközben 0, plusz 5 fokig emelkedett. medencénk
délkeleti felében, ahol borult maradt az ég és a szél sem erősö-
dött meg , a nappali legmagasabb hőmérséklet általában kevéssel
fagypont alatt maradt.

hétfő hajnalra egy -két hely kivételével fagyott . a hóval
borított északkeleti részeken minusz 5 - minusz 10, a sajó-her-
nád völgyében minusz 12 - minusz 17 fokig hült le a levegő.

[illegible] tartó 24 óra folyamán mindenütt
[illegible] hó alak-

MDK

Kugler János, kőfaragó

a XVIII. sz. elején Budán tevékenykedett.

Gatkai Endre: Néhány ujabb adat a soproni

művészet tört. - ehez. - Magy. Művészet. - 1929.

([redacted]). 236-238. l.

K.D.K.

KUGLER János kőfaragó

1740 - 1745. Óbuda, Zichy-kastélynál és budavári palotájukon

1747 - 1753. Óbuda, újlaki plébánia-templomon

1748 - 1752. Buda, Tabáni Szt. Katalin-templomnál kőfaragás

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

MDK

Kugler János ácsm.

1799. felszabadult Pécsett

Cserzuti A: Pécsi ácsok céhe. Pécsi Napló. 1913. nov. 30. 3-4.l.

MDK

Kugler János könegi rajztanár

Sémyhéjzet kér Széchenyiről, hogy a
nobor pályázatom vént vehessen

Széchenyi István gr. nobrának leírása é
tört. herk. Buday József. Bp. 1895. 24,

M. D. K.

KUGLER János rajztanár

Soproni születésű

Köszegen rajztanár

Sopron látképe, Rőrajz 1856.

Csat. Sopron 22. l.

Kugler János

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

5 l.

Kugler János

Sopron az ötvenes években

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

14 l.

MDK.

Kugler János

1864-i műlap-pályázatra küldi

„A sorshúzás" c genre-képét szinletes leírással együtt.

A KT kiállítása egyidejűleg 7 történelmi tárgyú tusrajzot küld:
Ezek:

1) Béla herceg a hardat válautja.

2) IV. Béla király könnyeket hullat azon pusztításokat látván, melyeket a tatárok kedves hazaromágban végbe vittek.

3.) Szt István élete ellen merényelt.

4) Szt István elő m. király a hercentény hitre térítő népét.

5) Bornemisza Anna erdélyországi fejedelemnő Barcsay nejének meghagyolma.

MDK-A-I.-1/207.

./.

MDK.

Kugler János

6) Bakács Tamás entergomi érsek Dózsa György-nek, a kerentes hadak vezérének egy nemtelt zárulát nyújtrát.

7) Hunyady László halála a vérpadon.

MDK-A-I.-1/207.

MDK.

Kugler János

1863. Schiller: „Bürgschaft" c. költeménye után készült olajfestményét (átdolgozással) a KT megvételre elfogadja, de „Bánfi Cecilia" és „Corvin Mátyás" c. képeit elutasítja.

MDK-A-I.-1/84.

MDK.

Kugler Fános
(Kőszeg.)

1863. Széchenyi szobrához 2 terracott a modellt kühel a KT-nak.

Schiller: „A herezség" c balladája után készit olajfestményt.

„Bérmálás" c képét litographáltatni szeretné.

Hercegprimásról is kénit arcképet.

Ekkor kénül „Asztrik elhozza Rómából a koronát István király számára" c képérnek vázlata is.

MDK - A - I. - 1/115. és 116.

MDK.

Kugler János

1861. „A mengasszony hazaérkezése" c művét bírálja a KT zsüri, sokmorosítás szempontjából.

MDK-A-I.-1/131.

MDK.

Kugler Fáma

1863. jún. 14. Divatlap-pályázatra beküldi - részletes leírás kíséretében -

„A művészet ébredése kapcsolatban" c allegorikus képét.

MDK-A-7.-1/157.
1863

MDK.

Kugler János

1864. „Kezesség" és „Bérmálás" c. képeit a KT kiállítja.

„Bérmálás" c. képét Kugler Adolf könyvkereskedő litografiáltatni akarja.

„Mátyás Király" és „Cecilie Bánfyné" (?) c. képeit is a KT kiállítja. Ugyancsak:

A Széchenyi emlékműhöz hénitett két terracotte modellet.

MDK-A-I.-1/180.

MDK.

Kugler János

1864. Széchenyi-nabrát (ömetőt) a KT bivalja.

MDK-A-I.--1/225.

MDK.

Kugler János

Kőszegi rajztanár-festőművén.

1863-ban egy allegórikus képét a KT vimantaritja

MDK-A-I.-1/75.

MDK-F-Z - 1/35

M.D.K

KUGLER János festő
(1800 k. - 1870 k.)
Sapron látképe. 1856. (litográfia) repr.
Ylandier József építész arcképe
(repr.)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945.
Bp. 1962. 15, 22,

M. D. K.

KUGLER János festő

(1800 k. - 1870 k.)

Sapron látképe. Litografia (1856) rezs.

Handler József arcképe (rezs.)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bn. 1958. 15, 22.

M. D. K.

KUGLER János festő

(1800 k. – 1870 k.)

Sarron lálkége. 1856. litográfia (repr.)

Handler József arcképe (repr.)

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar müvészet 1800-1945. Bp. 1962. 15, 22.

MDK.

Kugler János /:szül:Soprom:/ festő:

"Férfi arckép" olajfestmény /kép/

S zépmüvészet, 1941. 4. sz. 8o.

Kugler J. festő

MDK

Handler József építi mester arc-
képe. Handler Sopron ban dolgozott a
múlt század közepén. Festmény. Liszt
F. Mus. Fekete rep. 22 old. Fiatál korá Cál

Tompos Ernő: Handler Ferdinánd építész és családjá-
nak többi építész tagjai. 17.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja
Sopron Város Tanácsa

KUGLER JÁNOS /

soproni születésű kőnegi rajztanár
1856-ból való kőrajzán látni lehet
a mai MÁV pályaudvar ősét

Csatkai Endre: Sopron. 2.kiad., Bp., 1956.
/ Magyar müemlékek /

/22

MDK

Kugler János

A szentélytraktus kőfaragómunkáját a sopronmegyei
Kugler János végezte.

Schoen Anna templ. 41.1.

MDK

Kugler János

/T.D./: Uj történeti anyagát mutatta be a Székesfővárosi Képtár. Esti Ujság 1940. aug. 17. 10.1.

Kugler Janos

festö

Gentmüeml

231.458 l.

Kugler J.

festő

l.

Csatkaisoprommenel.

III. 45. l.

nyeivel is - előjegyzés útj
hogy ma már csak mérsékelt
kezésre.

Ki kell emelnünk azon
Történet új kiadását - az e
csaknem félannyi összegért
annak megszerzése a mai gaz
jelent megterhelést.

A készülő nagy mű új
nem nyujthatunk kimerítő t
felajánljuk a bővebb ismert

Minthogy bizonyosra v
Történet új bővített kiadás
dését, szíveskedjék minden k
levelezőlap felhasználásáva

Budapest, 1935 nyará

Mély tisz

igazgató.

Kugler J.

Sopron:

A hegyes vidék középterét a város foglalja el, mely a vasúti indóház felül van feltüntetve, honnan épen egy vonat indul ki. Az előtérben pedig balra a padon ülő hölgygyel, ki jobbjával kis leányát karolja át egy úr beszélget, ki a város felé mutat; középütt egy napszámos faágat tör le s jobbra két fiú, kiknek ~~egy~~ anyja kissé odább fatörzsön ül, a virágra szállt lepkét akarja el fogni, míg a harmadik halójával fut. Az égbolt felhős. Feliratai a kép alatt, hol egy fejis van:

„Stadt Oedenburg. Sopron Városa"

alól balra: „Lithographirt v. F. Wolf in Wien"
jobbra: „Gez. v. J. Kugler öffentl. Zeichen Meister an der Haupt-Normal-Schule zu Güns"
s legalól középütt: „Ged. bei Jos. Stoufs in Wien."

Könyomat, alányomással, méretei a vonalkeretet véve

31.5 : 49.2 cm.

4117

Nem azonos Kugler
Nap. Jánossal?
31/93 № 273.

Kugler János

festő

Sopron látképe

1856.

Fenti rajza után

készült litografia

Láttam

1947. aug. 7.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkű apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm
nek semmit, amig igazolt emberein
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Kugler János

Sopronban festő

Szül. 1800. julius 2. atyja K. Jakab

cukrász, meghalt 1867 febr. 26 66 éves

korában Kőszegen.

1816–20. bécsi akadémia.

1847. soproni kiállitásra 6 üvegre festett képe.

1851. Handler József arcképe a Soproni Muzeumban

1857. Sopron látképe, fenti rajza utan készült litografia

1857. restaurálja a szombathelyi nekeszyház fiodtat képet.

1857. Zászló a keresztényi templomban. Arcképek Kőszegen Schönbauer Friggyesnél

1857. Gefin Imre arcképe vizf. Gefin Gyula növérénél.

Marka halála, Szt József halala Wallser kanonok Szombathely. Arckép a Kőszegi hörházban.

Csatkőzl.

R MŰVÉSZET

DAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 7.

Kugler János

festő

K. Jakab fia; szül.
1800. júl. 2. † 1816–20. közt
a bécsi akadémián tanult.
Hat üvegfestménnyel részt-
vett az első soproni művé-
szeti kiállításon 1847-ben.
Kőszegen volt rajztanár.
1851-ben Handler József
építész arcképét festette meg,
mely a Soproni városi mú-
zeumban van. 1857-ben köraj-
zot készített Sopron városáról.
A keresztényi templom egyik
zászlóját festette, Kőszegen a
Schönbauer család részére festett
arcképeket. Kőszegről is készí-
tett egy szép körajzot „Mint
restaurátor nem sok babér
szerett, így örökre elrontotta
fordítás

† Kismartonban?

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kugler János festő

Szép művészet 1941. 4. sz.

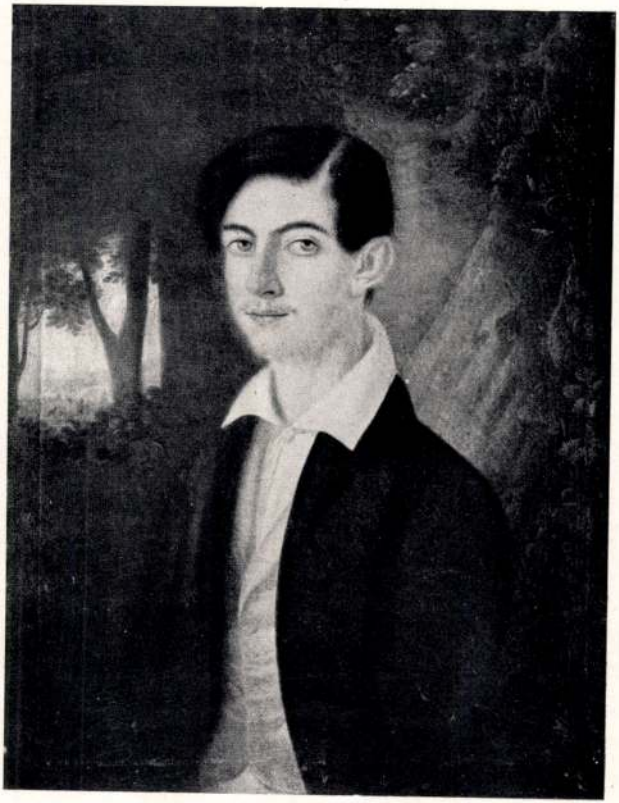

KUGLER JÁNOS (SZÜLETETT: SOPRON *1800* KÖRÜL): FÉRFI ARCKÉP. OLAJFESTMÉNY.

János Kugler (geb. in Sopron um 1800): Männerporträt. Ölgemälde. — János Kugler (1800, Sopron —?): Ritratto di uomo. Dip. a olio.

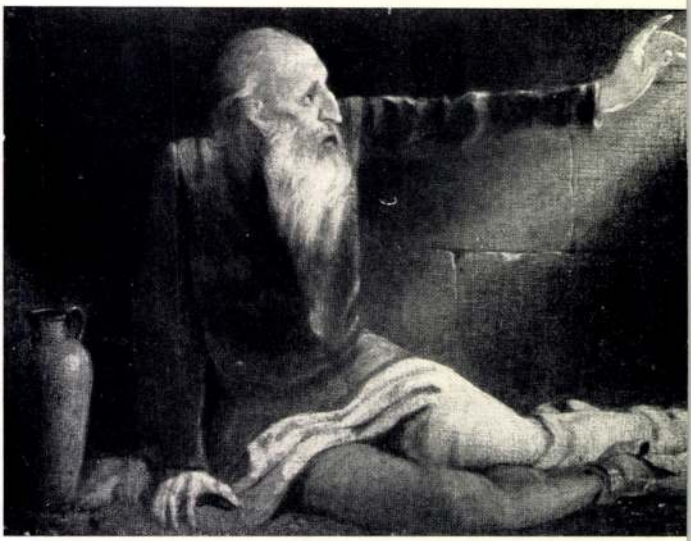

PALINAY GYÖRGY (GYÖNGYÖS *1827—1866*): RABSÁG. OLAJFESTMÉ

György Palinay (Gyöngyös 1827—1866): Gefangenschaft. Ölgemälde. — György (Gyöngyös 1827—1866): Prigionia. Dip. a olio.

Kugler János

világi rajztanító

több éven át tanította

a rajzot az alábbi

iskolában rég-

ebben.

Értesítője, A pannon-

halmi sz. Benedek-rend

Kőszegi gymnasiumá-

nak — az 1894/95-

ik é. évről. Kőszeg 1895.

135. l.

Kugler János

kőnegi rajztanító
és festő 1843

P. Tóth Imre O.P. arc-
képe fentitőpa
kombathelyi Muzeum-
ban.
Repr.

P. Fehér Mátyás O.P.:

A hétszázados vasvári
szent Domonkos-rendi
kolostor története 1241-
1941. Bp. 1942. 157. l.

TARTALOMJEGYZÉK

a Szent István Akadémia Történelem-, Jog- és Társadalomtudományi Osztálya Értekezéseinek

II. kötetéhez.

			Oldal
1.	szám.	*Iványi Béla* rendes tag: Báró Sennyey László S. J. nagyszombati rektor római utazásai (1687, 1693, 1696) 1929.	1—131
2.	«	*Meszlényi Zoltán* rendes tag: A kánonjogi tanulmányok fontossága, 1930.	1— 35
3.	«	*Molnár Kálmán* rendes tag: A jogfolytonosság helyreállításának jogelvi szükségessége és lehetősége, 1930	1— 42
4.	«	*Galla Ferenc* vendég: A clunyi reform hatása Magyarországon. La riforma di Cluny e l'Ungheria (Estratto	

KUGLER JÁNOS / 1800 - ? /

99. Férfi arckép. - Olajf.,v.méret 50 x 63.5 cm.Jelz.j.k."Kugler pinx.Güns 1850".

Kugler János festő

Kapp 1939/40. szerem I.

M D K

Kugler Joan, Győr.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Kugler János, festő, 1800 k.-1867

Sopronban született. A keszthelyi kőfaragó család tagjai voltak-e? Egy leszármazott szerint egy ideig Keszthelyen élt. E keszthelyi tartózkodás esetleg a rokoni kapcsolatok mellett szólna. 350. old

Mócsy Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. folyóiratot. Af. 1961. Sopron

Kugler János, festő, 1800 k.-1867

Sopronban született. Talán rokoni ~~kapcsolatban~~ kapcsolatban volt a Keszthelyi Kugler Kőfaragó családdal. Keszthelyen festette meg Jurisich Miklós védi Kőszeget a török ellen-c. képét. Ezt Bécsben E. Kaiser kőre rajzolta. 350. old.

Péczely Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirátat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Kugler János
festő

Sopron látképe. Litografia 1856
Repr.

A magyarországi mű. tört. II. Kép n. 490
Corvina 1970

Kugler János.
festő

Händler József arcképe. 1861. o.v. 62 x 47 cm.
Sopron. Liszt Ferenc muzeum.
Repr.

A magyarországi mív. tört. II. Kép sz. 494
Corvina 1970

Kugler János, bertó MDK.

Kopás és családja – részlet az ő litografiájából. 1850 körül. 275 old. Fekete rep.

Szövényi István: A szüret jelentősége a régi Kőszeg gazdasági életében. 259. o.

Saveria, A Vas megyei Múzeumok Értesítője. 1965. 3. kat. A Vas megyei Múzeumok Igazgatósága. Szombathely. 1966

Kugler Jaurs

festö

d.

Vasi kamle

1938. 189. 1.

1933. jan.	9.		Küldvenyért
1933. jan.	30.		(1% ~~Vétel jutalék~~)
1933 jan	30.		Komatszám egyenleg.
1933 jan.	30		Átutalásért

Kugler József

kőszegi rajztanár.

1861.

vód

Gefin Gyula dr

A szombathelyi székesegyház

Szombathely, 1943.

47. l.

Kugler Janus

festo es rajzolo stul. Sopron
1847 Evrul ok es Köszegen tevékeny. Arbeiten:
2 Entwürfe zu Triumphpforten für Erzherzog Albrecht
(Pläne im Stadtarchiv Güns), je 1 Vedute
der Städte Ödenburg u.
Güns litogr. 1855. Komposition Miklos Juricsics
verteidigt 1532 die Stadt
Güns gegen die Türken,
(litogr. von Ed. Kaiser)
Ansicht von Ödenburg, Familienporträts im Besitz
der Familie Schönbauer Beck
in Güns Thieme 22 V. 79. l.

Kardpenge VII. 247

Kugler János

1861-ben restaurátta Maulbertschnek a szombathelyi szikesegyházban lévő főoltárképét.

Kapszomb. 59. l.

Starigrad h. n. III. 47

Kugler Nep Tans

Turisics Miklós.

Zsor ungar Zsor

nemét szovej-

O szeate Adtan és Ei-

adta fenti Körzeg

varos ny. v. rajzok

tartoja

Köre rajz Kaiser E.

nagy Bécsben

Kugler folio

sarga alapszinnel

Kugler ~~Wolf~~

Ger. v. J. Kugler
Zeichen-Meister zu
Guns

Kőszeg városa a Cs. K.)

Katonai Tő nivel-
devel (vyzaiez [illegible])

Kozát, folio zöldes
sárga alapszínnyel ~~fol~~

fantsgebr.
Lith. v. F. Wolf
in Wien.

Kugler J.

Sopron városa. (Stadt
Oedenburg.
Körjvat, folio.
sárga alap-jonssal.

Gez. v. J. Kugler öffent.
Zeicher-Meister an
der Haupt Normal
Schule zu Güns.
Lithogr. v. F. Wolf
in Wien.

Kugler János

Sopronból Kőszegre szár-
mazott rajztanár.

A Soproni Képzőmi-
vészeti Kör kiálli-
tása, 1927

819

Sandrart, Johann Jacob de

Szent Ágoston és a gyermek. Rm.

1

K. 5.

347 m. 340 z.

Kugler Janis

Kőszegi varosi rajztanar

Szód

Buday II. 24

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

elyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Kugler Imre

Magyar Művészet

1928. 539

Kemencze, római VI. 263

Kugler János 41, 42, 157, 166, 167–169, 196, 200, 202, 203, 204

Stílustörekvései

kadnak. Színeinek vad harsogása szétfeszíti a formát, szenvedélyes ritmus és gátakat törő indulat hozza mozgásba a képeit. Mi sem jellemzőbb rá, mint az, hogy kerülte az alakok egymás mellé állítását; portréi vannak, — ha lehet effajta műveket portrénak nevezni — de sokalakos képe egy sincs. Képein széles, indulatos színpászmák igyekeznek ritmusba helyezkedni, hangsúlyozottan a kép síkjához igazodva. Aktjai, tájképei és csendéletei között leomlik a választófal, valamennyiben egyformán nyilvánul alkotójuk lázas, formát-színt összemarkoló temperamentuma.

Az erő az egyetlen fűtője, ez ad öntudatlanul szerkezetet, plaszticitást, egyensúlyt és bevégzettséget képeinek. Minden egyéb másodrangúvá válik mellette. Képeinek szerkezete igen egyszerű. Aktjai semleges vagy nagy formákban jelzett háttér előtt állanak. Tájképeinek komor pompáját a testesség viharzó átélése teszi változhatatlan adottságokká. Égő színei között szívesen használ fekete és fehér nyers, szinte kiáltó ellentétet. Óriási fekete

Kugler János Nepomuk

festő és rézmetsző

Sopronból, 1816-20-ig

látogatta az Akadémiát

Kugler János Nepomuk, festő és rézmetsző, Sopronból, 1816-tól 1820-ig szerepel a névkönyvekben.

lásd

Fleischer Béla C. l.

T. 2440.

bástyákkal megerősitett vár fog-
Bodrogon át vezető czölöpös hid
egyek képezik a Tisza partján kö-
Felirata fölül:

1. Botrach fl. és befejezése: 4.

cm.
eibung Königreich Ungarns, Frankfurt 1686
-91-216.

Kugler

K. 2. *János*, festő és grafikus, Sopron 1800 k. Győrben, Kőszegen és Sopronban működött mint városi rajztanár. 1855. Bécsben kiadta Sopron és Kőszeg városok látképeit (litogr. F. Wolf), majd Juricsics Miklós c. kompozícióját (kőre rajzolta E. Kaiser, Wien). 1861. restaurálta Maulbertschnek a szombathelyi székesegyházban levő főoltárképét. 1866. résztvett a budapesti Széchenyi-szoborpályázaton.

E. gy. I. 603 l.

rolva,

teljesen arcélben (~~ábrázolva látható~~ ed) tojás-
ölül babér és tölgygaly meg korona diszit, alól pe-
egyszer fodritott, bajusza és szakálla nincs. Rend-
szalagon, a Mária Terézia s a szent István
utóbbiak szalagjait vállon átvetve hordja-
varba, mellfodra látszik, egyelejű kabátjának
lástja hermelines. A talapzaton falról a pár-
, a jogart s a kereszteś országalmát helyezteti el. Felira-

IMP. HUNG. ET BOH. REX. ARCHID. AUST. &c &c.

oni
i
it de Fogliani Professor
nus sculp. Stutgardiae 1792."

etei a vonalkeretnek 16·3 : 10·2 cm.

~~73~~
73

389/96 N° 76.

Kugler Nep. János

festő Handler ejú-
tesz veje.

1826–32. Győr.

Rómer Flóris hagy. XIV. c.

Magyar b

Ngs. levelet és
a arrítokos

Szentiván

V

Ke

Kugler János

MAGYAR MÜVESZET

1928-539.
1929.237

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, épitési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Kugler János

a kőszegi nagyobb
nejtanoda rajzmestere

Tanügyi Névtár

1845. 66. l.

Vasárnap **25** Gy.-o. B.-A		**Protestáns** Gy. B. A. **Görög** N.-b. 6. v. **Izraelita** Nizan 9
Hétfő **26** Manó		**Protestáns** Manó **Görög** Gábor **Izraelita** Nizan 10
Kedd **27** Dam. János		**Protestáns** Hajnalka **Görög** Matrona vt. **Izraelita** Nizan 11
Szerda		**Protestáns** Gedeon

Kugler János

1800 körül — ?

Férfi archép, olaff.

„Kugler pinx Güns 1850"

Székesfőv. Képtár tulajd.

Kopp Ism 34. l

Repr. u. o. XLVI. tábla

BUDAPEST
42 X 29 16

Kugler János

Thieme Becker

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.

Visegrádi-utca 36.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban *vagy*
~~**Postán**~~ *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Színház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Magy. Rejtv. Ujság	Sztár		
köznap	vasárnap							
			10					

Kelt Felsőgalla 1943 III. 10.

özv Weisz Jánosné
aláírás.

KUGLER JÁNOS, grafikus

Salzmann Károly soproni épitész 1846-ban a rozália u. 3.sz.alatt saját tervezésü házat épitett.Abrázolása: Kugler János:Sipron látképe,Kőnyomat 1857 után.Liszt Ferenc Múz.Sopron. 100.old

WINKLER GÁBOR: Ujkori épitészeti emlékek Sopronban 97.old

Soproni Szemle, Helytört.Folyóirat. XXX. É 2,sz. 1976.Sopron

Kugler József

Kőszegi rajzfamú

vód

Gépi Gyula:

A szombathelyi nélkoczphár ismertetése.

Szombathely, 1912.

33. l.

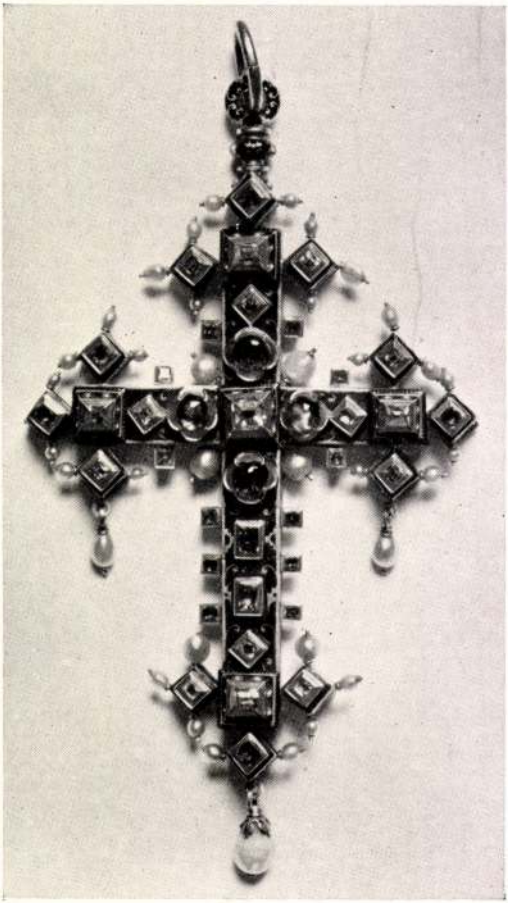

263. Sárnány Péter mellkereszje, 1636.

Kugler Pál

(Kőfaragó

margaretkeni születésű

Sopron

1681. április polgárjogot.

Meghalt 1694.

Csatkör

JOHANT-NAGYARSB...

DOMBÓVÁR

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Kugler Pál Ferenc
1836–1875.
Angyal, IX. Üllöi ut
39. Rákos utca
sarok
Széchenyi István gr.
XI. Kamaraerdei
szeretetotthon

Medvey. 120. l.

Töry Gusztáv X. 171

Kugler Pál

szobrász

l.

Ferenczi EM Petőfi-Tereme

21. l.

Kugler Pál Ferenc

wód

Oroszlánmagyrobi

8. g. l.

Kugler Pál Ferenc

Thieme Becker

XXII.

79, 80. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

~~**Collisban**~~ *vagy*
Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Magy. Rejtv. Ujság	Sztár		
köznap	vasárnap							
—	—	2	—	1	—	—		

Kelt Budszentmihály

Gombás Erzsébet
aláírás.

Kugler Pál Ferenc

wod
z

Oroszlánszobránat

8. l.

Kisfaludy - ereklyér VII. 156

Kugler Pál Ferenc

nobrass

lásd okv

Csatkai sopr házak

3 és kv. ll.

bizottsága Ráth György elnöklete alatt Keleti Gusztáv, Gottermayer Nándor, Morelli Gusztáv és Rauscher Lajos tagokból állott. Nyolcz tervrajz közül egyszerű, de sikerült szerkesztés, a magyar diszítményes formák helyes fölhasználása, eredeti fölfogás és erőteljes hatás által a *Talán mégis* jeligéjű vált ki társai fölött és a biráló bizottság egyhangúlag ennek itélte a dijat. Szerzője: Hollós Károly tanár. A *Thule* jeligéjű munka a bizottság itélete szerint tisztult ízlésre versenyzett az előbbivel, de amaz mögött maradt erőteljesebb hatás, egyszerűbb és egyöntetűbb szerkesztés tekintetében. Azonkívül a bizottság dicséretre méltatta a szakmában tájékozottságról tanuskodó *Toldi* és *Virágregék* jeligéjű munkákat, s megvételre ajánlotta. — A bronz tárgyra kitüzött 100 frtért 10 terv versenyzett. A biráló bizottság Radisics Jenő elnöklete alatt Egger Dávid, Herpka Károly, Keleti Gusztáv és Lechner Lajos tagokból állott. Hosszabb eszmecsere után a *Félhold*

Kugler Pál Ferenc
nőtvár
(1836-1875

Id. Storno Ferenc mell-
nőtva fentitől az
alábbi gyűjteményben

Storno Miksa
A Storno-család-
magángyűjteménye.
Sopron 1942. 22. l

582 .4

Kugler Pál Ferenc

nobrass

cród

i

Lyka Károly: Hogyan
árultak képet, amikor
Postból Budapest lett.[2]
Uj Idők. 1944. febr.
26.

Európa film, kömp, lapterjesztő és
kömpkiadó r.t.

Budapest,

V. Vigadó utca 36

Kugler Pál Ferenc (nobrász)

1875. ápr. 11-én hunyt el.

Népszava, 1975. ápr. 11. 103. évf. 84 sz. 6 p.

Kugler Pál Ferenc

szobrász
művei időrendben

1864. Deák Ferenc. Sopron
városháza
" Storno Ferenc mellképe
Storno Miksa tulajd.
" Lonovics József gipsz
mellszobra. Eger, érseki
muzeum
" Deák Ferenc mellszobra
gipsz. Eger érseki muzeum
" Handler Jakab gipsz
mellszobra.
" Handler Ferdinánd
gipsz mellszobra
1865. Liszt Ferenc szobra.
(Rómában készült.
" Szent József, Kőszobor
Sopron szt Mihály templom
" Mária Kőszobor, u.o.

Csatkai Endre adatai alapján Önzeállítva,

1866 Rach Ferenc gipsz
mellszobra (Sopron)
1867. Deák Ferenc. (Budapest, Akadémia)
" Frankenburg [Adolf]
gipszrelief (Soproni
Muzeum)
" Pulszky Ferenc, gipsz-
relief u.o.
" Krisztus keresztelése,
faszobor u.o.
1869. Siklóssy szemorvos,
egyoldalu érem, átmé-
rője 100 cm.
Madarász Viktor
egyoldalu érem, átm.
100 cm. E kettő Lyka
közlése
1871. Tragédia, terrakotta,
Nemzeti Muzeum
1872. I. Ferenc József Király
bevonulása Temesvárra
(Temesvár
1873. Overbeck, gipszobor
Nemzeti Muzeum
1875. Haynald Sajos érsek
anyja. Relief.

Ezeken kívül:

1) Dank relief, Budapest
ferencesek tulajd
2) Krisztus, gipsz, u.o.
3-4) Andrássy Gyula és felesége
mellszobrai (1865?)
5) Andrássyné (1865?)
6) Ferenc József bevonulása
Temesvárra (1872?) a
Kugler család tulajd.
7) Petőfi mellszobra. u.o.
8) Liszt Ferenc mellszobra
u.o
9) Ariadne. 10) Flora, 11.) Putto
11.) Pulszky Ferenc mellszobra.
12) Széchenyi Béla mellszobra.
(9-12. temetőjei a család (?) bir-
tokában

Lyra. N. R. 204. Kugler Fr. 19.

Kugler Pál Ferenc.

Megmintaste Handler s oprosni épitém mellnehrel, Rach lehkeit, Storno épitest, Lonovits ennek, Andrassy Gy. gr. és felesége (1864-6)

Lyka: Nemes. rom. Róma. Sz. 19.

Kugler. Rómeban megtaragta (1865) Ormós Zsigmondnak, a nagy mubarátnak dombormüvü kipmasát, és tint Ferencet élet után, ki akkor R.-ban időlött.

Hypja cukrám.

Kugler Pál Ferenc (1836-1875)

Schwendtner Belvárosi apátplébános
képmása.
Szobor.Gipsz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Kugler Pál köfaragó

Szentmargitán, polgár 1681-ben, † 1694

Gatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái.
MTA II. Társ.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. sz. (1951). 101. l.

Kugler Pál Ferenc

szobrász

1836 – 1875.

A Kassai Múzeumban
kör. szobrai: Ormós Zsig-
mond, gipsz relief, Pálos-
ky Ferenc, gipsz mellkép,
Orlai Petrics Soma gipsz
mellkép, Madarász Vik-
tor. gipsz mellkép, Liszt
Ferenc gipsz mellszobor,
Ferenc gipszrelief (2 db)
Ferenc terracotta relief,
Thanisch, gipsz relief,
Engel József, gipsz relief,
Lotz Károly gipsz relief

K. M. Katalogusa

Kugler Pál

kőfaragó

Sopron

1681. márc. 21.

polg. eskü

Hári

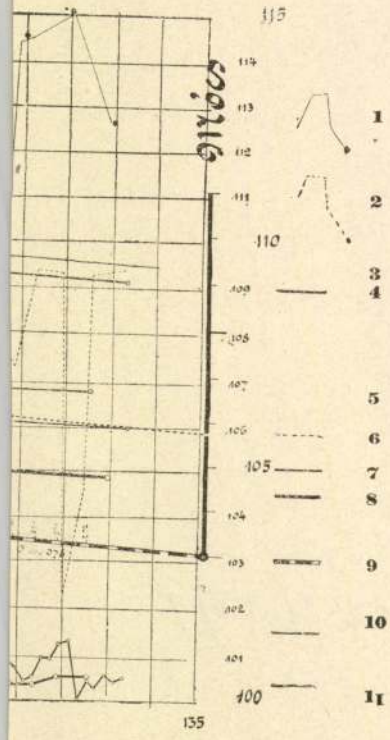
115
114
113
112
111
110
109
108
107
106
105
104
103
102
101
100
135
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

Szob

Brassai Sámuel mellszobra

Kugler (Pál Ferenc)

Magyar képrőművész, 1864

máj. 5. I.3. 47.

Hazai művészeti mozgalmak.

Patak Jenő

Plasztika.

~~Kugler~~ Basreliefek és Brassay S.mell.

szobra a Müegylet kiállitásán.

Kugler szobrász müvei.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.86.old.

Patak Jenő

Plasztika.

"Madonna",-Kugler Ferenc szobra a Képzőm.Társ.kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.24.605.old.

Körplasztika — Mellszobor — Kugler (Pál Ferenc ?)

Szépmüvészeti Csarnok

1862. nov. 30. 9. 105.

H. Alfréd: Állandó műtárlat.

Kugler Ferenc <u>Liszt Ferenc</u> mellszobrá-
ról

Fővárosi Lapok 1865. VIII. 9. 693.

Hír

Kugler Pál "Pulszky Ferenc" c. mellszobrázól

Fővárosi Lapok 1867. III. 5. 212.

Hír

Kugler Pál Ferenc

nebrán

l.

Lykakőrös

63. l.

tobbnör

Kugler Pál

Tizenkét szobrász nevét emliti meg Szokolay Béla -Tóth István szobrászművészről szóló- kritikájában. Művészetüket együttesen nagyra értékeli ugyan, de alkotásaikat külön nem ismerteti. Ennek okára is fény derül Tóth István nevénél, az 1-3. sz. cédulján felsorolt művésznevek mellett.
A Szokolay-kritikában feltüntetett minden művésznév külön cédulán is szerepel.

ÉLET, Bp. 1925. szept. 13. XVI. évf. 19. sz. 382-383. lap.

1021

FEDEZZÜK FEL BUDAPESTET

Egy szobor nyomában

A Széchenyi-szobor

Készítette Kugler P. Ferencz 1875

A kamaraerdői Fővárosi Szociális Otthon parkjában van egy Széchenyi-szobor. Az őslakók nyilván megszokták, hogy ha végigmennek az utcán, a kerítés mögül Széchenyi gróf kőtermete villan elő. Az otthon lakóinak képzeletét azonban megmozgatta ez a nem tudni honnan, nem tudni miért ideállított szobor, s érdeklődni kezdtek, vajon őriz-e a hathektárnyi terület más Széchenyi-emléket is, netalán Széchenyinek része volt-e abban, hogy ezen a helyen jelenleg 485 idős embert gondoznak?

Amint az otthonban lakó Páski Lajosék biztatására nyomozni kezdtünk a szobor története után, kiderült, hogy van még itt más figyelemre, esetleg műemlékvédelemre méltó hagyatéka is az előttünk élőknek.

Az ősparkot a rajta levő néhány épülettel 1912-ben vásárolta meg a főváros, hogy egy évvel később szegényházat létesítsen benne 500 koldus, munkanélküli, magatehetetlen öreg ember számára. A megmaradt fényképek tanúsága szerint az intézményt a katolikus egyház működtette, a benne élőket apácák gondozták. Az intézet eredeti jellegét az államosítás után is megőrizte, illetve szeretetotthonná, majd szociális otthonná alakult. Az utóbbi évtizedekben több új épülettel bővítették, a régiek egy részét felújították. A főépület még megtartotta faragott fa teraszos homlokzatát — sajnos ugyanennek az épületnek hátsó részéről lebontották a díszes faépítményt, mert felújítása nagyon költséges lett volna. Megvan a régen kápolnának használt, később bagolyvárnak nevezett épületrész is. Valamikor a szegényházat látta el vízzel az út túlsó oldalán látható, lassan, de biztosan romló öreg víztorony, amelybe szivattyúval nyomták fel a kútvizet. Az utcán egy múlt század vége felé felállított határkőbe botlottunk, amely egyik oldalán Budapest, másik oldalán Budaörs nevét viseli, jelezve, hogy pontosan itt különült el egymástól a két helység.

De műemlékfélének kell tekintenünk a százévesnél idősebb, hatalmas tölgyfákat is, amelyeknek megóvása ugyancsak felülmúlja a szociális otthon pénzügyi lehetőségeit.

NÁDOR ILONA FELVÉTELEI

A víztoronyt ma már senki sem használja, senki sem gondozza

Végül hadd térjünk vissza nyomozásunk tárgyára, a Széchenyi-szoborra, amelyet Kugler Ferenc építész és szobrász készített 1875-ben azzal a céllal, hogy a Sváb-hegyre tervezett Széchenyi-vasút végállomását díszítse. Mivel a vasútépítés elmaradt, a Széchenyi-szobor fölöslegesnek bizonyult, és a főváros tanácsának pincéjében porosodott 1925-ig. Akkor a szegényház gondnoka fölfedezte, elkérte, és felállította a jelenlegi helyén. Előzőleg a talapzatába elhelyezte az akkori Kamaraerdő állapotáról szóló leírást. A második világháborús utcai harcok alaposan megrongálták a szobrot, ezért 1962-ben az azóta intézetvezető Besenyei Ferenc a Műemlékvédő Bizottság támogatását kérte a restauráláshoz, ami hamarosan meg is történt.

F. J.

A díszes faragott faterasz a szociális otthon főépületén

1983 JUL 23
Budapest
NŐK LAPJA
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Shakespeare a Körszínházban.
A képen Bodrogi Gyula a II. Richárd címszerepében

1966-ban a Jégszínházból út otthonába költözött a Körszínház.
Troilus és Cressida: Domján Edit Kozák Andrással

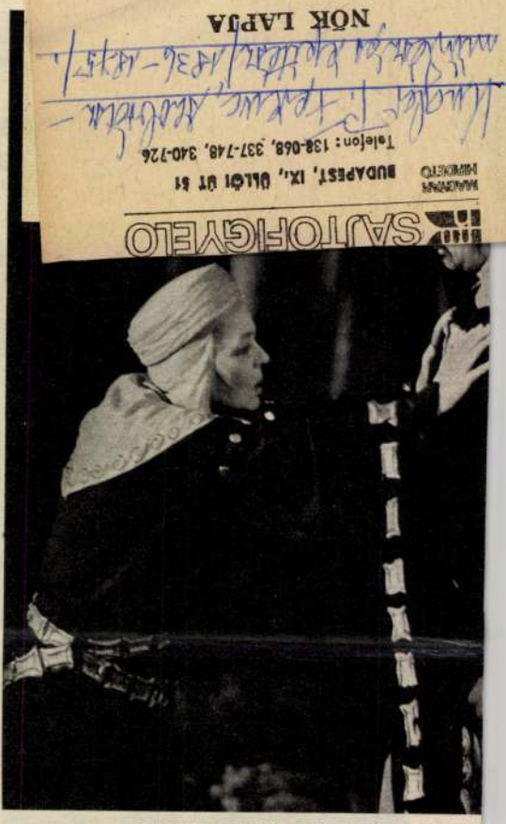

Megáll-e a XX. század színpadán
Petőfi Sándor Tigris és hiénája?
Sulyok Mária tragikus erejű királynéja

Fájdalmas és hihetetlen, hogy már tizennyolc esztendő telt el a Mario és a varázsló legendás bemutatója óta. Most sem lehet borzongás nélkül szembenézni Latinovits Zoltán Cipolla tekintetével

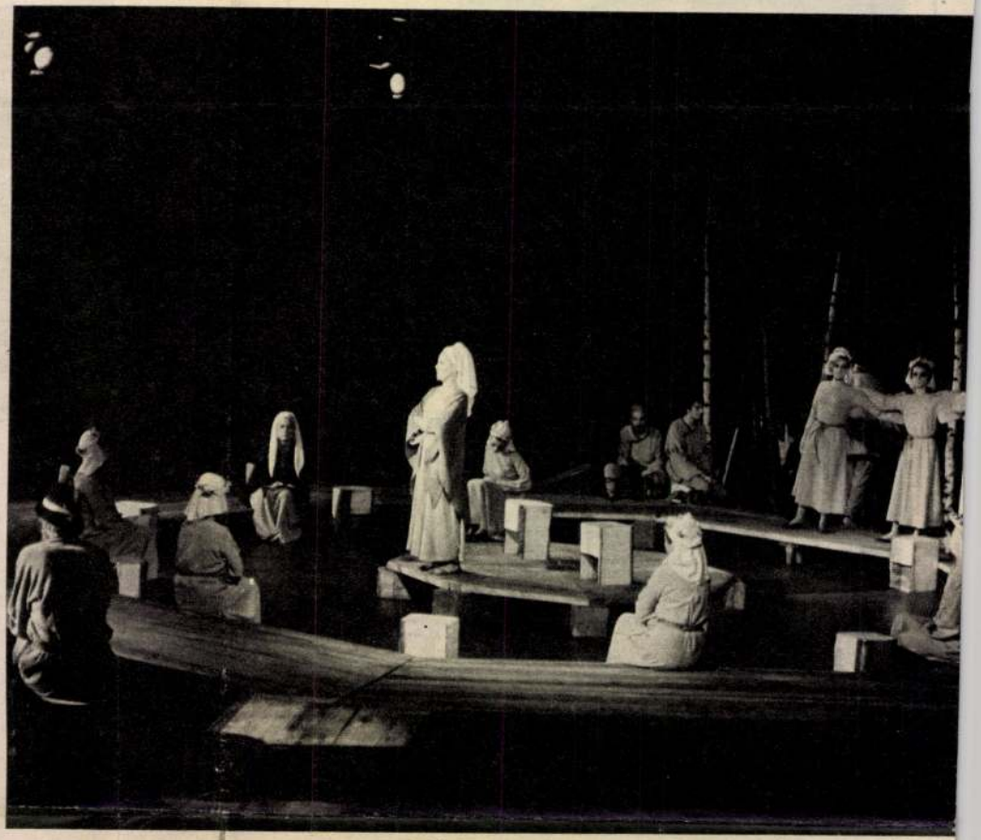

A Kalevala színpadra állítása
Kazimir egyik legizgalmasabb kísérlete volt

KÖRSZÍNHÁZ — HUSZON

ködve rongyoskodol, én mily pompában, kényelemben és közbecsülésben nézdegélem innen fentről a világot? Balga, nem látod?

— Dehogy is nem látom! Látom én, hogy mily előkelő magasban ragyogsz s hogy előtted Királyok is fejet hajtanak... Csakhogy a szép fényes festék mögött, amely téged oly előkelővé tesz, én a szut is hallottam percegni!...

*

A veréb

A Veréb, akit a vércse már-már elkapott, hirtelen a Sas közeli fészkének tüskés gallyai közé menekült s mivel aznap már ki sem mert onnan moccanni, ott is éjszakázott.

Mikor pedig ezenközben jól körülnézett a környéken s az megtetszett neki, ily kéréssel állott a Sas elé:

— Felséges Uram, ha nem lenne ellene kifogásod, itt a te hatalmas fészked bőséges aljában meglaknék. Biztonságban érezném magamat.

A Sas, akinek éppen más dolga is volt, rábiccentett, a Veréb pedig másnap már pereputtyostól-mindenestül ott lakott a Sas hatalmas fészkének bőséges aljában.

Határozottan tetszik nekem a Veréb, — mondotta később magában a Sas, hogy olyan bátran, nyiltan elém mert állani! és mosolygott hozzá egyet.

Nemsokára azonban már a Veréb komája, sógora, de még az unokaöccse is pereputtyostól-mindenestül! ott lakott és a Sas igen nagyot nézett, mikor a Veréb megint eléje állott, mondván:

— Felséges Uram, mármost ugy áll a dolog, hogyhát egyikünknek jó lenne innen elköltözni, mivelhogy én már sehogyse férek meg nagy családommal. Nem nézhetnél-e magadnak valahol az erdőn egy másik helyet?

Törv. védjegyü
„Eternit"
tetőfedőpala
nagylemez
cső
sok ezer esetben fényesen bevált, kimagasló minőség.
ETERNIT MŰVEK
Budapest, VI, Andrássy-ut 33
Elárusitók minden nagyobb helyiségben.

A soproni Kugler Ferenc Pál szobrász

Születésének 100. évfordulójára

Irta: *Csatkai Endre dr.*

A budapesti és helyi lapok pár sort szenteltek Kugler Pál Ferenc születésének 100. évfordulójára márciusban. Mivel nemcsak városunkban született, de szülőhelyének művészeti életében is számottevő szerepet játszó egyéniség, illő, hogy jubileuma alkalmával kiemeljük a feledés szürke világából.

Családja régi soproni család. Talán eredetileg Szentmargitáról kerültek ide, ahol tudvalevőleg kőfaragó dinasztiák éltek és ezek egyike Kugler névre hallgatott. Innen Pestre is szakadt nevezetes kőfaragó és a 17. század vége felé Sopronba is. De a mi szobrászunk dédapja, akivel először találkoztunk kutatásaink során, kertész volt. Özvegye, Erzsébet, megvette a Várkerület mai 115. számu házát 1790-ben. A ma kétemeletes ház eredetileg csak egyemeletes volt, és ezt az emeletet csinos copfdiszek ékesitették, a ház kevéssé ismert és méltatott kedves alkotása József császár korának. Mivel előtte sürün változtak a háztulajdonosok, Kugleréknak tulajdonitom ezt a maig meglevő copfstilusu részt. Kuglerné közvetlenül egy Fröschel nevü cukrásztól vásárolta, talán épen fiára való tekintettel, aki 1769-ben született és a cukrász mesterséget tanulta ki.

Hajdanában nyilván szivesen nyalakodtak a soproniak. A piac közepén állt a ház. Kugler Jakab, a szobrász nagyatyja meggazdagodott, megvásárolhatta anyjától a házat 8000 forintért 1815-ben, sőt még a szomszédos, szintén kedves copfstilusu házat, ma 113-as szám, rövid időre magáévá tette, de hamarosan tovább is adta Buck ötvös-mesternek. Kugler Jakab felesége, Liemberger Borbála volt. A férfi 1844-ben, a felesége 1849-ben hunyt el. Siremlékük a régi szt. Mihály temető hátsó bejáratának közelében áll. Elég sablonos kőfaragó munka, remélhetőleg nem a művész-unoka alkotta. Kerek száz évvel ezelőtt a cukrász fia, Antal, megvásárolta apjától az ősi házat 10500 bankóforintért. 26 négyzetölön emelkedett a ház. Ez a Kugler Antal, művészünknek tehát az apja, nős volt már ekkor, valószinüleg rokont vett feleségül, mert a menyecskének is az volt a neve, mint tulajdon anyósának, Leimberger Borbála. Alighogy megkötötték a házvétel alkuját, 1836. március 12-én keresztelőre vitték Kugler Antal fiát, a későbbi szobrászt. A komai tisztet Zambothy Ferenc és neje látta el.

A Kugler cukrászda nem volt ám épen közönséges bolt. A gazda elsőszülött fia, Henrik, olyan torta-alkotásokat szolgáltatott ki a vevőknek, hogy csodájára jártak. De a művészi pályára nem ő került, hanem az öccse, Ferenc. A bécsi akadémián 1860 és 1862 közt Gasser tanitványa volt. Ez időben a nagyhirü iskola szobrászati szakosztálya nem állt épen magas fokon. Kugler az 1860-as évek folyamán Olaszországban is folytatott tanulmányokat. Jóllehet ebben az időben már szabadabb levegő után vágyakozott a fiatalság tüdeje, Kugler erősen benne maradt az antik felfogásban és a mindennapi élet kevéssé vonzotta. Alakjait valami földöntuli életbe emeli, eszményiti.

NEM MUSZÁJ fővárosba menni CSORNÁN is meg lehet venni OLCSON az üveget, porcellánt és egyéb háztartási cikkeket dús választék BARABÁS NÁL villamos csillárokban

Főleg Budapesten élt és ugy a társadalom, mint művésztársai nagyrabecsülték képességét és szerették vonzó egyénisége miatt. Jószivü volt. Muzeumoknak szivesen osztogatta munkáit, igy Kassára nagy csomó alkotását menesztette. Megrokkant mesterét, Gassert, ő támogatta Pesten. Páratlan sokat dolgozott. Tán ez okozta korai halálát. 1875-ben április 11-én nem is 40 éves korában hirtelen halt meg Bécsben, onnan hozták haza és a budapesti kerepesi temetőben alussza örök álmát a családi sirboltban; a szobrász hamvai felett egészen egyszerü gránitpillér áll.

Tizenegy évre szoritkozik Kugler egész pályája de munkái valóságos arcképcsarnokot adnak az akkori Magyarország közéleti és művészeti nagyságaiból.

1864-ben készíti Sopron számára a Deák mellszobrot, jelenleg a városháza dísztermében, ugyanakkor szobrozza meg Storno Ferencet, a jeles restaurátort. Ez évből valók az egri muzeumban Lonovics érsek és Deák arcképei. A soproni muzeumban a két Handler épitész képmásai, Józsefé és Ferdinándé.

1865-ben alkotja a Szent Mihály templom számára szt. József és Mária szobrát, melyek a szentélyt diszitik. 1866-ban Rach várospap arcképe készül Ma a Szent Mihály templom felső sekrestyéjéből kivánkozik műértő szemek elé. 1867-ben a budapesti tudományos akadémia Deák Ferenc arcképét rendeli meg. 1869-es dátumot hord muzeumunk kiváló Liszt mellképe. Ekor ugyan a mester már papi rendben volt, de Kugler mégis magyar ruhában szobrozta meg.

1871-es évszámot visel Tragédia cimü terakotta-szobra, mely hajdanában a Nemzeti muzeumban állt. Ebben az évben Liszt Ferencet márványban mintázza. Hálából egy rézkarcon megjelenitett dalát adta a szobrásznak saját kezü ajánlással. Ez a kép most a kismartoni Wolf muzeumban látható. Kugler még két izben alkotta meg Liszt arcképét, egy példány a kassai muzeumban, a másik a Kugler Mihály család birtokában van. 1872-ben régi pártfogója, Ormos Zsigmond, temesi főispán rendel nála hatalmas reliefet: Ferenc József bevonulását Temesvárra, nagy gipsz mintája a család birtokában maradt. Ormos Zsigának arcképét is elkészitette több példányban, egyik Temesváron a városházán, másik a kassai muzeumban látható.

1873-ban Overbecket, a nagynevü régészt mintázza meg a Nemzeti Muzeum számára, halála évében pedig Haynald érsek anyját.

Ám ez a lajstrom korántsem meriti ki müveinek számát. A kassai muzeumban vagyon az emlitetteken kivül Pulszky Ferenc régész, Orlai Petrics Soma, Madarász Viktor, Lotz Károly és Than Mór festőművészek, Engel József szobrász képmásai, a budapesti franciskánusoknál Dank apát képmása, egy Krisztus szobor, a család birtokában volt egy Petőfi mellszobor, melyről annak idején Pasteiner Gyula nagy elismeréssel, szólt a magyar szobrászat ismertetésében. Fényképekről ismerünk egy Ariadné és egy Flóra szobrot, egy puttót, Széchenyi Béla képmását. Megmintázta Andrássy Gyulát és nejét.

Részt vete az első magyarországi szoborpályázaton 1866-ban, mely Széchenyi Istvánnak kivánt emelni megfelelő emlékszobrot.

Nagyságos Asszonyom!
Ha elegán an és jól akar öltözködni, keresse fel
NEUMANNÉ sz. Latz er Manci
női divattermét, hol angol és francia ruh ik, kosztümök és köpenyek legelegánsabban minden izlésnek megfelelően készülnek. SOPRON, VÁRKERÜ LET 7. SZÁM.

HA KEMÉNY IS A SZAKÁLA,
E QUICK PENGE FELSÉGESEN-LEBOROTVÁLJA
MAGYAR GYÁRTMÁNY
Quick
KAPHATÓ:
JOBB SZAKÜZLETEKBEN és TRAFIKOKBAN
GYÁR: BUDAPEST, VII. KISFALUDY-U. 9

Keresünk fiatal agilis
GYÁRI KÉPVISELŐT
Sopron és környékére
„Quick" borotvapengegyár BUDAPEST VIII., Kisfaludy-utca 9. szám.

Kugler Ferenc Pál

kizárólag csak
Schleiffer Richárd
vaskereskedésében
Sopron, Várkerület 131.
Telefon 122.

Kugler nem nyert, de ugyanakkor elbukott Izsó Miklós is.

A Szépművészeti muzeumban Budapesten a márvány Liszt-szobron kivül még egy igen tetszetős munkája van Kuglernek; a Pulszky család siremlék-terve. A görög szépséghez való igazodása itt nagy erővel szólal meg. Utolsó képviselője volt ennek az iránynak, melyet Canova és Thorwaldsen nevéhez kapcsol a müvészettörténet.

Kugler Ferenc Pál testvérei is jeles emberek voltak. A legidősebb, Henrik, mint említettük, cukrász volt, 1830-ban született. Budapesten, a Gizella-téren nyitott nagy boltot, melynek árui ma is még hiresek. A Kugler bonbon egyenesen világhirü. A főváros nevezetességei közé tartozó cukrászdát később Gerbaud vette át. A cukrász Kugler 1905-ben halt meg. A soproni üzem már rég megszünt, a szülők is Pestre költöztek és Ferenc fiuk halála után hamarosan ők is elhunytak, a feleség 1878-ban, a férj 1879-ben. Ferenc öccsei közül Ede Jakab 1839-ben született. Ő is cukrász volt, de irodalommal is foglalkozott. A Fertő tóról irt és adott ki egy elbeszélést.

Kugler János, ügyvéd lett a fővárosban és ott halt meg magas korban, mintegy 14 éve. Sopron életébe csak Kugler Mihály vasuti főmérnök játszott később bele. Nagy vasuti épitkezései, szakdolgozatai révén ismert volt a külföldön is. A nyugalom éveiben gondolt csupán vissza szülővárosára. 1923-ban saját költségén emelt emléktáblát a katholikus gimnázium falán barátjának, Rákosi Jenőnek tiszteletére. Majd nagyszabásu tervet dolgozott ki az akkor még teljes szélütöttségben heverő város talpraállitásának érdekében. Hatalmas tőkecsoport segitségével játékbankot akart létesiteni, amely magával hozta volna a város anyagi és kuturális fellendülését.

Az öreg urat attól fogva jól ismerték Sopronban; minduntalan üléseket hivott össze, állandóan utban volt Sopron és Pest között, irt és izgatott az ügy érdekében. Jómagam mikor Budapestre kerültem az egyetemre, repesve vártam az alkalmat, hogy megismerkedhessem vele és Kugler Ferenc életére nézve adatokat szerezhessek tőle. Egy Rákosi emlékalbum ügye összehozott vele, ezt is nagyrészt az ő pénzén állitották ki. Utána bekapcsolt a játékbank ügyébe is. Jóllehet a kártyához annyit sem értek, mint a szanszkrit nyelvhez, iránta és városom iránt érzett buzgóságából és nem utoljára Kugler Ferencre vonatkozó adatok reményében, örömest cikkeztem, vitatkoztam, izgattam a nekem teljesen idegen eszme érdekében. 1925 augusztusának derekán, közvetlen szépemlékü apám halála után, részvétlátogatáson volt nálam. „Ma Neked, holnap nekem", mondta vigasztalásul. Akkor már egy csomó fényképet mutatott Kugler müveiről, sőt Kugler cukrász torta-palotáiról is, sőt láttam egy csomó rajzot, vizfestményt, Kugler mappáiból. A többire nézve a nyugalmasabb időket csillogtatta meg reményképen. Pár nap mulva, augusztus 23-áról a gyászjelentése érkezett a postán. Felesége már nem élt, maga lakott pesti lakásán. Hátramardottaival nem tudtam kapcsolatott találni és igy sohasem juthattam Kugler Ferenc rajzainak tüzetes átvizsgálásához, sem további adatok szerzéséhez.

Kugler Ferenc neve benne van a nagy európai müvészeti lexikonokban; aki a magyar szobrászat történelmével foglalkozik, kell, hogy ismerje (dr. Zádon Anna előadása a legujabb magyar szobrászatról a Képzőművészeti körben az ő müködéséből indult ki). Születésének 100 évfordulóján szülővárosában is e szerény sorokkal kivántam emléke előtt mécsest gyujtani.

A budapesti SZEKERES ZENEISKOLA (József-krt. 52.
4 és 6 hetes
JAZZ tanfolyama
jazzoktatók, jazzjátékosok és kezdők részére minden hangszeren, május 15. és augusztus 15. között. Hangszert az intézet ad. Csoportos jelentkezésnél tandíjkedvezmény. Részletes felvilágositással szolgál az igazgatóság.

ÓRÁT, ÉKSZERT CSAK NEUFELDTÖL ÖTVÖS-U. 10. SZ.

Husvéti szerenád a bünnek.

(O felix culpa, quae talem habere meruit Redemptorem. Preconium paschale. Missale Romanum.)

Légy boldog, bűn, hogy Ádám s Éva
megizlelte a tiltott almát,
legalább igy megmutathatta
Urad bocsájtó bő hatalmát.

Légy büszke, bűn, hogy kígyó szóra
ujabb teremtmény lett, a vétek;
mi ellen az Ur önmagánál
találhatott csak menedéket.

Amúgy az Éden kerten kívül
nem pompázott volna a bőség
s József magtára nem lett volna
Izrael éhe ellen őrség.

Jób nem türt volna példát adva,
nem kellett volna Salamonnak
a bölcsessége senkinek se
és Dávid se hárfázott volna.

És Mária, az Isten-kéznek
remekbe készült vizsga-tárgya
nem lett volna szüzi kivétel
elefántcsont-toronyba zárva.

Jézus pedig, az áldott Mester
sohse jött volna le a földre,
hogy sirt-repesztő husvét reggel
vétkeinket eltörölje.

Boldog vagy, bűn, lesóvároglad
a Magasságok Vérharmatját,
ki megfizette Jehovádnak
adósságod minden kamatját.

És ujra Atyának hivatja
magát velünk az imádságban
s megtért tékozlóknak vigalmat
hirdet a szent, szülői házban.

Husvét van, alleluja husvét, . . .
Bárányból sütjük étkeinket
s hozsanázzuk a legjobb Bárányt
ki elvette a vétkeinket.

Husvét van. Bűn, most te halj már meg!
Feltámadt a Lélek kegyelme!
Sötétülj el, éggel vitázó
Lucifer-párti ember-elme!

Husvét van, Bűn, szereped vége;
él, Kit tébolyod megfeszite
s dőfődj át te dárdával, ember
Barrabásért kiáltó szive!

Husvét van! Bűn, már nincs rád szükség;
testvérünk már az Istenember!
Halj meg azon boldog tudattal,
mint folyó, mit elnyel a tenger.

Magasi Artúr

Kugler Ferenc

Izsó Miklós, Aradi Zsigmond, s Engel József szobrászmüvészeket felkérték, hogy az Aradon, 1849-ben elesettek emlékére szobrot tervezzenek, s a szobormintákat küldjék be, közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör, Bp. 1868. május 10.
19. sz. 454. lap.

M D K

Kugler Petrus, Pécs.

festő

Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Művt. Írt. 1952. 1.sz. 138 l.

Kugler N. János

1800-ban született soproni cukrászcsaládban. Bécsben tanult. Köszegen letelepedett mint rajztanár. 1847-ben a soproni festők első kiállitásán 6 üvegre festett munkája szerepelt.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 8.l.

Kugler

Handler József arcképe /repr./
Liszt Ferenc Muzeum

Sopron látképe 1856 /Kőrajz/ /repr./

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

Kugler N. Gábor

1966 DEC 23

Jánosnazan [illegible] tettleg bántalmazták a játékvezetőt.

a rendező szerv részére. tartják.

Nagy János, az MTS Vas

— h—n —

1021

Régiség-újdonságok Kőszegen

Évről évre többen keresik fel az ország „ékszerdobozát", a történelmi és műemlékekben bővelkedő Kőszeget. A városba érkezők természetesen ellátogatnak a Jurisich múzeumba is. Tavaly 60 ezer, az idén közel 90 ezer vendéget fogadott a kis múzeum. Legnagyobb érdeklődésre a gazdag anyagot felsorakoztató helytörténeti kiállítás tartott számot. A kiállításnak mintegy 90 százaléka helyi tárgyi anyaggyűjtés.

Sokakat vonzott a Chernel-kert, mint madárvédelmi mintatelep. Az ország egyetlen ilyen jellegű telepén a korszerű madárvédelmet; — odukat, etetőket különféle növényegzotákat, amiket hajdan a nagy ornitológus készíttetett, illetőleg saját kezével ültetett el — láthatják az érdeklődők.

A boltíves múzeum, az idén négy képzőművészeti vándorkiállításnak is otthont adott. A képeket, grafikákat, kisplasztikákat egyéb helyiség híján a folyosón állították ki.

Szövényi István igazgató véleménye szerint szükség van ezekre a kiállításokra, mert fontos ismeretterjesztő és ízlést formáló, nevelő-munkát végeznek.

— Mivel gazdagodott a múzeum? — kérdeztük az igazgatót?

— Gyűjtőmunkánk legnagyobb része arra irányul, hogy helyi anyaggal gyarapítsuk a múzeumot. Az idén közel 200 darab került birtokunkba. Ezek közül különösen értékes a múlt században Kőszegen élő rajzmesternek, Kugler N. Jánosnak 1840-ben készült, a kőszegi vár ostromát ábrázoló nagyméretű olajfestménye.

Újdonságnak számít munkánkban egy érdekes kezdeményezés; a régi kőszegi képeslapok gyűjtése. Közel 150 darab, a múlt század végén és a század elején készült képeslap áll máris rendelkezésünkre. Különösen arra érdemes felfigyelni: a rajzolók — gyakran vidám formában —, hogyan képzelték el Kőszeg jövőjét. Silesikló sáncot, hatalmas szállodákat, léggömb-kikötőket, strandokat szült fantáziájuk. Nos, az elképzelésekből egyik-másik már megvalósult.

— Az új szerzeményeket mikor tekintheti meg a közönség?

— Technikai akadálya ennek nincs. Időszaki kiállításon mutathatnánk be már a következő évben, ha nem gátolná meg az a tény, hogy az 1963-ban több millió forintos költséggel restaurált vár kiállítási termeinek födémcseréje aktuálissá válik. Ez esetben még a jelenlegi kiállítást is le kell bontani. Idegenforgalmi szempontból ez rendkívül hátrányos lenne.

— Úgy tudom, a múzeumban Ön az egyetlen tudományos munkatárs. Ezen a téren milyen munkát végzett?

— Kutatási területem a késő feudalizmuskori Kőszeg története, a korabeli városi tanácsülések jegyzőkönyvei alapján. Jelenleg feldolgozás alatt áll a kőszegi gombkötő céh története. Már megjelent — a Vasi Szemlében — a Mária Terézia kori verbuválásokról szóló tanulmányom, és Kőszeget népszerűsítő útikönyvem második kiadása is napvilágot látott 10 ezer példányban.

A múzeumi évkönyv számára feldolgoztam a kőszegi tűzoltás történetét, tekintettel arra, hogy a városi önkéntes tűzoltóság 1968-ban ünnepli alapításának 100. évfordulóját.

Szép és értékes munka folyik a múzeumban. Szeretnénk remélni, ha a födémcserére kerül a sor, az illetékesek találnak majd megoldást, hogy a látogatókat a jövő évi idegenforgalmi szezonban ne fogadja olyan tábla a bejáraton, hogy „építkezés miatt zárva".

Zentai Pál

75 éve, 1891 december 23-án született Bródy Imre fizikus, a kriptontöltésű izzólámpa feltalálója és sok értékes elméleti fizikai munka szerzője. Fizikából szerzett bölcsészdoktori oklevelet és középiskolai tanár volt. A fehér-terror idején külföldre kényszerült. Göttingenben dolgozott, amíg az Egyesült Izzó újonnan létesített kutatólaboratóriumába hívták meg. Kutatómunkásának tapasztalatai és elméleti megfontolások alapján jött rá a ragyogóan bevált kripton töltésű izzólámpák előállítására. Az ő elgondolása alapján Ajkán épült fel a világ első, nagyipari méretekben kriptongázt termelő üzeme. Bródy Imrét a fasiszta barbárság 1944 végén gyilkolta meg. Emlékét őrzi a róla elnevezett díj, — melyet évente egy eredményesen dolgozó fiatal fizikusnak ítélnek —, s egykori kutatólaboratóriuma is az ő nevét viseli.

Vb- és tanácstagi fogadóórák

Lénárt Lajos, a megyei tanács vb-tagja ma délelőtt 9—12-ig a megyei tanács vb-titkárságán fogadóórát tart.

A szombathelyi városi tanácstagok közül ma: **Kiss József** (15-ös vk.) délelőtt 8—12-ig a városi tanács, földszint 12-es szobában, **Kovács Ferenc** (11-es vk.) délután 5—7-ig a Lovas u. 3. sz. alatt tartja fogadóóráját.

— A RÉPCELAKI vízvezeték-hálózat kiépítése befejeződött. A törpevízműhöz csatlakozó vezeték műszaki átadását ma tartják.

Az építőmunkások már a tőzeten dolgoznak.

— KÖSZÖNET A V ADÓKNAK. Rábahídv szombaton hívták össze a adómozgalomban részt vett kosokat, akiknek dr. Bi Béla adjunktus mondott szönetet, majd a járási vö kereszt titkára jutalmakat tott ki az élenjárók között.

— Korszerűsítik a közvilágítást, bővítik a villanyhálózatot Simaságon. Tegnap adták át a község belterületén húzódó 20 kilovoltos magasfeszültségű vezeték 630, és a kisfeszültségű vezeték 1600 méteres szakaszát.

— KLUBOT ALAKÍTOTTAK a sárvári járás mezőgazdászai. Heti összejöveteleiket a járási művelődési házban tartják. Szerdai alakuló ülésükön részt vett és előadást tartott (megyénk mezőgazdaságáról) Kovács János, a megyei tanács vb-elnökhelyettese.

—EZERRE EMELKEDETT a szocialista brigádtagok száma a kongresszus tiszteletére indított munkaverseny során a Szombathelyi Cipőgyárban.

— KILENCEDIK KIADÁSBAN jelent meg a Móra kiadónál Gárdonyi Géza halhatatlan műve, az Egri csillagok. A Würtz Ádám grafikusművész által illusztrált díszes, album-alakú könyv ebben a kiadásban is majdnem 60 ezer példányban került a karácsonyi könyvpiacra.

készlet kimerülése nem jár együtt az érzelmek kimerülésével és minden bizonnyal előkerülnek a nagymamák, nagypapák pecsétgyűrűi is ezekben a napokban.

A pecsétgyűrűről jut eszünkbe: kétszázötven darab fogyott el. Igazán nem panaszkodhatnak az ifjú arák, gáláns lovagokkal találkoztak. A magunk részéről a legjobbakat kívánjuk mindnyájuknak!

Pályázati felhívás

A Művelődésügyi Minisztérium, az Országos Pedagógiai Intézet és a Tankönyvkiadó Vállalat — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából — pályázatot hirdet „Közösségi nevelés és egyéni bánásmód az általános iskola alsó tagozatában" címmel. A pályázók 20—30 gépelt oldalon fejtsék ki gondolataikat a megjelölt témakörben.

A pályázaton részt vehetnek gyakorló nevelők vagy más, az oktatásüggyel kapcsolatos területen dolgozó pedagógusok, a tanítóképzők és tudományos intézetek munkatársai, akik ismerik az általános iskolai

Kugotowitz Marie

wód

Var Up 1885.

761 l

Nem Kogutowitz ?

Kuglman Mihály

szobrász

XVIII. ker.

László

Székesfehérvári Szende

alatt

1931. 6. sz. 3. l.

PÜSPÖKI PALOTA

Michael Kuglman nobrán M.D.K.

feltehetően ő készítette 1705 ben a
szélesfehérvári Nep. ht. János nobrot.

Fitz J: Léta a régi kézesfehérvárt. Szélesfehérvár 1956, 24

Michael Kuglmann nobrán M.D.K.

Székesfehérvár, Nep. ht. János nobor. 1704.
valószinűen M.K. műve.

Genth. Műeml. 1959 I. 356.

M. D. K.

KUGLMANN, Michael Szobrász

1705. Székesfehérvár, Nep. János-szobor

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 231.. II. 265. l.

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.A Pesti Ferences rendházban van egy kevéssé ismert Krisztusa.Sok szobrának jelenlegi helyét ismerjük. 175.old.

Csós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc.szobrász,1876-1875

Soproni művész. Bécsi Mestere Gasser János négy fejet rendelt néla:Raffaelt,Michelangelót,Homéroszt és Julius Caesart. 175.old. 41.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Számos művének nyomavesszett. 1872-ben sajtótudósitások szerint "Kálmán király és a boszorkányok" c. dombormüvén dolgozott. Sem elkészültéről, sem hová kerüléséről nem tudunk. 176. old. 47. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni mester. Nyoma veszett az 1871-ben készült "Tragédia" c. köralakú reliefjének. Irott forrásból és a M. Nemzeti Galéria szoborxxxxxx gyüjteményének fényképtárából ismerünk. 33004.sz. 176.old. 48.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Érmek készitésével is próbálkozott. 1869-ben Siklóssy Gyuláról, a hires szemorvosról mintázott érmet. Itt igyekezett kerülni a klasszicismusra emlékeztető kötött formákat. 176.old. 46.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Liszt, Frankenburg és Pulszkyról készített képmásait a művész ajándékozta az 1860-as évek végén az akkor fejlődező Soproni Liszt Ferenc Múzeumnak. 175.old. 44.jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.1870-ben egy varosligeti nyaraló számára Vénuszt és Amort ábrázoló kútszobrot készitett.Egy másik Pécelre került egy rokon kertjébe, ahol ma is áll. 174.old.174.old.33.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. A Nemz. Galériában van a művész szülei-
it ábrázoló márványdombormüve 1871-ből, Liszt Ferenc
márvány mellszobra, terrakotta női képmás, női fej ke-
rek gipszreliefben. 175.old

Sós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész. A Nemz.Galériában van Madarász Viktor torról készitett dombormüvü képmása,ez az Ernst Múz. 1912.évi történeti kiállitásán is szerepelt. 175.old. 42.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. A Nemz. Galériába került a Nemz. Múzeumból Overbeck német tudósról készített mellszobra, Pulszky Ferenc kerek gipszreliefje és Széchenyi István mellszobra. 175. old.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Sorpeni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1871-72-ben elkészült Denk ferencrendi apátnak, Lipthay Sándornak, Krielle Kornéliának és Andrássy Gyulának arcképe, ez utóbbi márványból. 175. old. 40. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Sorponi Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Pártfogója Ormos Zsigmond temesi főispánról 1871-ben festett arcképet Temesvárott. Ott megbízást kapott Ferenc József látogatásáról domborművet készíteni. 173.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász 51836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Ormos Zsigmond, temesi főispán megbízásából elkészítette Szt. István hittérítő útját ábrázoló márvány dombormüvét. Mozgalmas, de nem mindig szabatos. 172-old. 26. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
51836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 18[illegible]6-1875

Soproni művész. 187[illegible]-ban Overbeck német tudós mellszobrát készítette el a Nemzeti Múzeum számára, 1875-ben pedig Haynald érsek anyját mintázta. 175.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász 51836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Kugler: Fend János miasztalos domborművű arcképe a Liszt Ferenc Múzeumban. Ádorján Attila felvétele. Fekete repr. 172.old. Soproni művész

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász 1836-1875. 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXX. évf. 1968 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Visszaemlékezés nyomán tudjuk, hogy Szalay László történetiróról is készitett képmást és állitólag Izsó Miklós ennek nyomán mintázta meg a Nemz. Múzban lévő Szalay mellszobrot. 42/a. jegyz. 175.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni müvész.A kassai múz-ban 9 mellszobra van. Pulszky,Madarász és Liszt mellszobra.Ismeretlen modellt abrázoló három férfiképmás.Ismeretlen Than Mór, Engel szobrásznak és Lotz képmásainak készülési körülménye. ~~175~~ 175.old. 47.jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965
~~xxxx~~ Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni Művész. A soproni Liszt Ferenc múz.ban is vannak művei. Handler József és Ferdinánd építészek, Liszt, Fend műasztalos, Frankenburg Adolf és Pulszky képmásai, és egy fafaragás: Krisztus keresztelése. 175.old. 44,45. jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
xxxx Sopron

Dunaiszky László,szobrász

Maradi klasszicismusa miatt a kritika sokszor elmarasztalta a hasonló Kugler Pál Ferenccel együtt.1872-ben a Képzőmüv.Társ kiállitásáról a "Figyelő" irta: "Szobormüveket Kugler és Dunaiszky állitottak ki.Ezekről jobb lesz nem szólnunk.".176.old. 49.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /18 6-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965
xxxx Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.A maradi klasszicismusáért a kritika sokszor elmarasztalta.Ezért élete végén áthelyezte műtermét Bécsbe,ahol 1875.ápr.11-én hirtelen meghalt. A "Figyelő"akkor:"Nem nagyszabású tehetséget,de szorgalmas művészt vesztettünk benne.". 176.old. 52.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 xxxp. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni mester. Próbálkozott festéssel is, de csak mi-
kedvel maradt. Csatkai Endre közlése, hogy a szobrász
Mihály nevű öccsénél számos vizfestményt látott.
172.old. 2. jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
51836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Az 1870-ben készült Pulszky Ferenc felesége és két gyermeke részére készült síremlék Petrovics Elek szerint: "Komoly és lelkes munkája egy elkésett klasszicistának." 173.old. 29.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.1869-ben egy külföldi író Petőfi szobrát rendelte meg,ahogy a segesvári csata előtt elképzelhető.175.old. 41.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni szobrász. 1868-ban készült Ferenc József, Balas
lassa János orvosprofesszor és Széchenyi Béla jelen-
leg lappangó mellszobra. 174.old.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc sopromi szobrász
/1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni szobrász. 1869-ben a Képzőmüv. Társ kiállitja Lonovics érsek és Madarász Viktor festő arcképét. 174. old. 37. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1876-1875

Soproni Művész. Mellszobrai kiválóak. 1866-ban Lonovics érsek mellszobrát készitette. Eredeti az egri Múzban. Másodpéldányát a Képzőmüv. Társ vette meg kisorsolásra. 174. old. 74. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1876-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.1870-ben a Vasárnapi Ujság felhivja a figyelmet Pauli énekesnő arcképére,amely a művész műtermében,a Kerepesi úton megtekinthető. 174.old 78.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni szobrász. 1870-ben kapott megbizást Rosenzweig kalapgyárostól mellszobrának elkészitésére, majd 1871-ben Nagyszebenbe hivták Saguba görögkeleti érsek megörökitésére. 175.old. 39,40.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Pesten a Hatvani utca és az Üllői út sarkán az angyal gyógyszertáron életnagyságú angyal szobra volt. 1958-ban megsemmisült. 174.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc.szobrász,1836-1875

Soproni művész.1866-ban Petőfi mellszobrát leplezték le Kiskunfélegyházán.A Családi Kör c.lap szerint ez teljesen élethü volt.Valószinüleg ennek gipszpéldányát őrizte a család még 1925 körül. 174.old. 35.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Kugler:Brassay Sámuel mellszobra a Soproni Állami Levéltárban.Adorján Attila felvétele.Fekete repr.174.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.év .1965.
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1876-1875

Kugler: Széchenyi István. Budapest Kamaraerdő. Feketerepr. 175.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. év. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

1871-ben Temesvár részére elkészítette Ferenc József látogatását megörökítő dombormüvét. 58+158 cm. márvány. A Vármegyeház előcsarnokában a falba van helyezve. 16 figurából álló csoport. 1873-ban avatták fel. 1000 frtot kapott. 173. old. 25. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni.A bécsi akadémián tanult 1860-62 között. Hans Gasserná1.Az ő akadémikus,maradi izlése hatott Kuglerre és ebben is dolgozott. Az 1860-as évek folyamán Olaszországban is dolgozott és ott több művet alkotott. 171.old.9-10.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász,1836-1875

Az 1861-es Széchenyi szoborpályázatra beküldött egik minta jobbjában irást tartva oszlophoz támaszkodva ábrázolja Széchenyit. Később Kugler Mihály az öccse kőből kifaragtatta és a Fővárosnak ajándékozta. A Kamaraerdőben van felállitva. 1920 körül. 171.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Az 1860-as évek elején a pesti Műegylet kiállításain szerepelt. 1862-ben a nov.-dec. tárlaton egy gipsz arcképet állitott ki. 1864-ben Brassay Sámuel gipszmodelljét állitotta ki. A sajtó szerint: "Kezdő mü,,," Most a Soproni Állami Levéltárban van. 172.old. 14.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
k /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Deák Ferencről készült szobrát az Ország Tükre 1865.1. számában reklámozta, fényképét közölte, említve, hogy Kugler Rómába készül. Azt rendelte valószínűleg meg a soproni tanács és ez került az Akadémiára is. Két példány a Galériában. 172.old. 18-19.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kin

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 18[illegible]6-1875

Soproni. Mint akad növendék/Pécsi/, 1861-ben három pályaművével vett részt a pesti Széchenyi szoborpályázaton. Izsó Xavxxx Miklós és Engel József mellett az [illegible] művei nem jöhettek számitasba. 171.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /18[illegible]6-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, Szobrász, 1836-1875

Soproni. Az 1861-ben kiirt Pesti Széchenyi szoborpályá
zatra beküldött 3 műve közül az egyik gipszvázlat a Magy
Tud. Akad. gyüjteményében van. Másik vázlatának fényképe a
soproni Storno gyültben van. 171.old. 11-12.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,18[illegible]6-1875

Soproni. Olaszországban készitette az 1860-as években Liszt Ferenc és Ormos Zsigmond képmását.A Vas.Ujs. szerint Liszt szobrát természetután készitette.1865-ben k ldte haza.Rómából. 171.old. 10.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965 Sopron

Kugler János, festő

Soproni. Az 1840-es években Kőszegen rajztanár, Ott 1852-ben díszkaput tervezett Albrecht főhrc. bevonulására, de nem valósult meg. 1855. ben Sopron és Kőszeg látképét rajzolta köre. 171. old. 4-6. jegyzetek.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1875-ben mutatta be a Képzőművv. Társulatban "Flóráját". A Figyelő részben dicsérte, de nem találta kitűnőnek. Az Ariadne c. szobrocskájáról nem tudunk, de az 1867-ben készült kisméretű Vénusza a Nemz. Galériában van. 174. old. 71. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836.1875

Soproni művész. Valószínüleg 1860-ban mintázta meg Handler József, soproni épitész és fia Nándor; Storno Ferenc, restaurátor, Fend János müasztalos és Bach várospap mellszobrát. Utóbbi a Szt. Mihály templom sekrestyéjében található. 172.old. 20-22. jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

KKegler Pál Ferenc, szobrász, 1876-1875

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni Művész.Krisztus,carrarai márványból,a Wenzel család siremléke a Kerepesi temetőben.A romantika kor szakában lemaradva a művészeti fejlődésről,lelkesedéssel foglalkozott klasszicizáló szobortárgyakkal.
177.old.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1865-ben Sopront ól megbizást kapott a S
Szt. Mihály templom restaurálásakor Szt. Józsefet és Kárp
Máriát ábrázoló szobrok készitésére. Utóbbi vazlata
szerepelt a Képz. müv. Társ. kiallitásan. Ma is ott vannak.
172. old. 20. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni Művész. 1872-ben az új Postapalota szobrászati díszítésére Engel József és a bécsi Kastel szobrásszal együtt pályamunkát nyújtott be. A sajtó dicsérte őket. 174.old.32.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. LX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1871-ben állitotta ki a Nemz. Múz. folyosó
ján Herkules, Sophokles és Gladiátor c. szobrait. A sajtó
szerint becsületére válnak az ifjú művésznek. 174. old
20. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Régi soproni családból származott. Múltszázadi szobrászatunk egyik legszorgalmasabb mestere volt. 171.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. év. 1965. Sopron

Kugler szobrász, művészcsalád

Csatkai Endre szerint a Kuglerek Szentmargitáról, ahol kőfaragódinasztiák éltek vándorolhattak szerte az országba. 171-old. 1.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Az 1864-es tárlatra Münchenből beküldött Brassay Sámuel gipszszobráról a pesti sajtó atz irta": mezdő mű...", viszont az egyik soproni lap szerint eli merést nyert. 172.old., 15.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler András, kőfaragó

1712-ben a budai várban felállított Szentháromság szoborcsoporton dolgozott. 171.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Kristóf, kőfaragó

1768-ban a budapesti Bécsi-útonlévő Ujlaki templom díszitésén munkálkodott. 171.old. 3.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. év .1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. "Egy szebb haza felé" feliratu szobor
műve az 1870-ben elhunyt Pulszky Ferenc nejének és ké
két gyermekének siremlékének volt szánva. A Szent Györg
ói aukcióján szerepelt. Ma a Galériában. Klasszicizáló
a hellenisztikus sirstelékre emlékeztető. 1872-ben a
bécsi Képz-müv. Múz. kiállitásán is szerepelt. 173-old
27-28. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-
1875/ 171. old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965.
Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875

Soproni művész.Kugler:Liszt. Bp.Nemzeti Galéria.
Fekete repr. 172.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965
Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. - Kugler: Pulszky Ferenc, Liszt Ferenc
Múzeum. - Dorján Attila felvétele. Fekete repr. 176. old

•

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász
/1836-1875/ 171. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965
Sopron

Kugler, kőfaragó

Keszthelyen telepedett le és az 1840-es években a füredi templom kőfaragómunkáit készitette. 171.old 6.jegyz

Soós Gyula: Kugler Károly Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler János,

Kugler János, kőfaragó

1745-ben a budai Szt. Annan templom kőfaragó munkáit végezte. 171.old. Mesterkönyvét a Főv. Irt. Múz. őrzi. Szentmargitán született 1707-ben. 171.old. 2.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász /1836-1875/ 171.old.

Soproni szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1864-ben a jan-márc kiállitásra gipsz arcképet; júniusban pedig Madonna szobrot küldött Sopronból. Ezt 100 forintra értékelte. 1865-ben, a febr. kiállitáson Deák Ferenc természetután mintázott mellszobrával szerepelt. 15.ftx ft. volt az ára. Kugler László boltjában 12 ft-ért volt kapható. 172.old. 17. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Maradi klasszicismusa miatt a kritika sokszor elmarasztalta a hasonló Dunaiszky Lászlóval együtt. 1872-ben a Képzőművész. Társ. kiállításáról a "Figyelő" irta: Szobormüveket Kugler és Dunaiszky állitottak ki. Ezekről jobb lesz nem szólnunk." 176. old. 49. jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171. old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 18[illegible]6-1875

Soproni művész. 1872-ben a "Figyelő" Izsó műveivel hasonlította össze, gúnyolódva Kuglernek Petőfi, Liszt és Paulinné énekesnő mellszobrát. 176.old. 51.jegyz

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171.old

Sorponi Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. Nyoma veszett a "Nemtő" c. állófigurájának; "Kis gyermek libával" c. zsánerkompozíciójának.
176. old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171. old

Sorponi Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc,szobrász,1836-1875
-óóóó--

Soproni müvész.-Kugler:Frankenburg Adolf.Liszt Ferenc Múzeum.Adorján Attila felvétele. Fekete repr. 176.old

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171.old

Sorponi Szemle.Helytört.Folyóirat.XIX.évf.1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni müvész. Maradi klasszicismusa miatt a kritika sokszor elmarasztalta a hasonló Dunaiszky Lászlóval együtt. 1872-ben a Képzőmüv. Társ. kiállitásáról a "Figyelő" irta: A Mücsarnok látogatóit az első teremben még most is Dunaiszky László izléstelen faragványai és Kugler márványba öntött cicomás süteményei fogadják." 176. old. 50. jegyz.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/ 171. old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965.
Sopron

[illegible]

[illegible]

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. A klasszicizmus stílusában dolgozott, termékeny művész volt. Főképen portrái arattak sikert, bár a kritika elmarasztalta maradi stílusáért. Ormos Zsigmondról és Liszt-ről készült márvány képmásai maradandó értékű alkotásoknak bizonyúltak. Életműve tanúlságos részlete a kései magyar klasszicista szobrászatnak. 177.old.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/. 171.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál Ferenc, szobrász, 1836-1875

Soproni művész. 1875. ápr. 11.én bekövetkezett halála után a család Bécsből hazahozatta és a Kerepesi temetőben temette el. 39 éves korában halt meg. Tremékeny szobrász volt, főleg portréi sikerültek a legjobban, mindvégig a klasszicismus stilusában dolgozott. 176.old.

Soós Gyula: Kugler Pál Ferenc soproni szobrász/1836-1875/. 171.old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Kugler Pál

Mint egy szentmargittai kőfaragó fia soproni polgár lett. Talán rokoni kapcsolat állt fenna keszthelyi Kugler Mihály kőfaragóval. 350.old

Kőszeg Piroska: Egy szentmargitai kőfaragó család Keszthelyen 345.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XV. 1961. Sopron

Kugler Pál, kőfaragó

Soproni polgár volt.

MDK

Kugler Pál Ferenc

Schwendtner pléb. képmása, gipsz szobor

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

PETER K U G L E R , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 439.- Herr PETER K U G L E R
Felvétel ideje: 1836. 2. Sept.
Hová vették fel: Pressburg, /Pozsony/. 162.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Stephan Kugler

Kőművesmester 1769-ben Miskolcon dolgozott

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem, 1969-70. Budapest 1972

3428

STEPHANUS KUGLER, kőfaragó

Miskolcon a kereskedőház átalakitási munkáiban részt vett 1772-ben. A számlákon szerepel. Stephanus Kugler lapicida. 77.old.

KOMÁROMY JÓZSEF: Épitkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18. századból 75-old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KOZLEMÉNYEI, 1956. jún. Miskolc

Kuglman Michael

Szérespetrésvári mű-ródése 1702–1709-ig volt. Feltehetőleg ő rémitette a felsővárosi ht. Sebestyén zápolna Nepomuki ht. János szobrát. Mint lebanc emlézet tartyák nem-ni. Ugyanosak valóminű ő rémitette 1702-ben a Mária szobrot szószajárás ellen, és a Külső Budai-kapu elotti szentháromság szobrot. (1708 jul. 4-én lefelesték l.)

Dr. Filz, Csánár, Papp – Szérespetrésvár, Bp. 1966. 34-35.

Kuglmann, Michael MDK
szobrász

1705 "Nepomuki Szt János szobor"
repr. 90. kép

Fitz, Székesfehérvár, 61-62.o.

KUGLMANN, Michael szobrai

Szekesfehérvár, Szent Sebestyén templom.
Nep-Szt. János szobra

AH 1996 227.

b) Kördiagram.

Mind tit diagram
folyamot tifyerse

Oszlop.

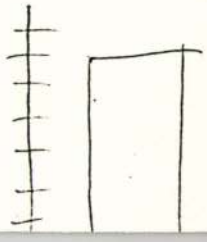

✓Kuglman Mihály szobrász
Székesfehérvári Szemle, 1931. 6.sz.
Székesfehérvár 18. századbeli kő- és képfaragói

15. kép. *Aranyosmaróti mester, 1450 körül : Bemutatás a templomban.*

MAGYAR (?) FESTŐ, 1445 körül
1. *Szent Pál* (11. kép)
(Belső kép.)

2. *Három alvó apostol* (12. kép)
(Külső kép.)
Fa, tempera, 81·5×39·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
A festő a salzburgi Konrad Laibhoz áll közel.
Ipolyi, Biharvármegye, 140. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 14. szám. — Gerevich, IPGY, 86—87. l. (1. kép, 98. l.) — Genthon, RMF, 46. l. (1. kép=26. kép.)

MAGYAR (?) FESTŐ, 1447-ből
Cholenperger Henrik epitáfiuma
Fa, tempera, 105×88 cm.
Felirata: Anno domeni milesimo CCCC quadragesimo septimo obiit hainricus cholnpger in vigilia sancti andree hic sepultus est pie memorie.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar Sion, II., 1871., 372. l. — Ipolyi, Biharvármegye, 72. szám. — Gerevich PA, 212. l. — Benesch Belved, 68. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 72. szám. — Gerevich IPGY, 87. l. — Oettinger, Karl: Könyvismertetés. Zeitschrift für Kunstgeschichte, VII. kötet, Berlin, 1938., 261. l.

MAGYAR (CSEGÖLDI) FESTŐ, 1450 körül
Mária és Erzsébet találkozása (13. kép)

Kuhar Eötvös János ötvösmester

Győri Szemle 1934. 425.

Cikk a győri ötvösökről

Kuharics Cötrös György ötvösmester

Győri Szemle 1934. 426.

Cikk a győri ötvösökről

Kukorics Gyula ötvösmester

Györi Szemle 1936. 105.

Cikk a Györi ötvösökről

Kuhar János

győri ötvös

1666–71.

l.

Jankó Ötvös-apródol

5. l.

Győr

Telefon: 72-91
RIPORT
Idegenforgalmi pavillon

Kuhar János

győri ötvös 1669

l.

Yankó Ötvös aprodok

5. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kuhar János
győri ötvös
1672

l.

l.

Yankó Ötvös-apródok

6. l.

Kuhar János

győri ötvös

1674

l.

Yankó Ötvös-apródok

6. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Kuhar Eötvös János

Győr 1665 – 1675

Jankógyőrűötv. B. C. 33. l.

1665 máj. 31. mutatta be remekét, s ez év jul. 2. lett győri polgárrá. 1675-ben feleségét emlitik egy peres ügyből kifolyólag.

Pallas részvénytársas

Kuharics György

ötvös legény

1677-ben a győri ötvös ék mérsékli fenti rendes legény büntetését.

Ugyláttsik fenti Karesai János győri ötvös nester műhelyében dolgozott.

Jankó László:

Győri ötvösök a 16-19. században.

Győri kemle

1936. 105. l.

1680

Kuharics Eötvös György

1675 – 1680. Győr

Jankógyőriötv 14. l. 33. l.

Zágrábban született, u. o. tanult, ott remekelt. Győrött a remeket felkövette 1675 jan. 1. 1677 febr. végén ujból felkövette a remeket. 1677 máj. 9. az a panasz ellene, hogy bár remekes legény, az egy legényen kívül még más legényt is fogadott műhelyébe, amiért meg is büntetik. 1678. jun. 13. bocsátja el a zágrábi ötvösek. 1680.-ban Győrött felesége Győrgy nevű fia született. Meghalt 1680 juniusában. Győrött.

VÁROS HÁZINYOMDÁJA — 1925

~~Bartha Ödön~~

Kuharikné Haller

Stefánia

Meilinger Dezső

festők

korabb

1925. dec. a miskolci
gör. kath. nőegylet ipar-
művészeti kiállításán
festett virfestményei

Halm Lenke
269. l.

Markovszky Antal

Könyvkötő. Kiállított 1846-ban

Balázs Péter: Az első ipari művészeti kiállítás
Arrabona 1963. 249. l.

Kuhenreiter Jakab

puskamüves
XIX. sz. első fele.

Előtboltó egyszerűes
golyós vadász fegyver,
gyutacsos, sürün
maratott disszel

Bares. 324. sz.

vegges

a. 24

1 Rot 8

Rathgen

Friedrich

Die Konservierung von Altertumsfunden.

Mit 49 Abbildungen.

(Handbücher der Königlichen Museen zu Berlin)

I–VI + 1. – 147. M.

Kuhenreiter Jakab

puskamüves

magyar?

Egyesövü gotyos vadász-
fegyver, gyutacsos.
Sürün maratott diszi-
tessel, mesterjeggyel.
Készítette fenti XIX. sz
első fele.

Az Egri Vármúzeum
Barcsay-gyűjteményének vezetője.
Bpest, 1937. 324. sz.

Kuhenreiter Jakab

purkarmuvel

l.

Barcsay egri varmuz

19. l

Kuhinka

l.

LykaMagyműI800-50

Fi.l

Kuhinka testvérek

üveghutája

1842

l.

Ságüvegesipar

230. l.

tobb nör

231. l.

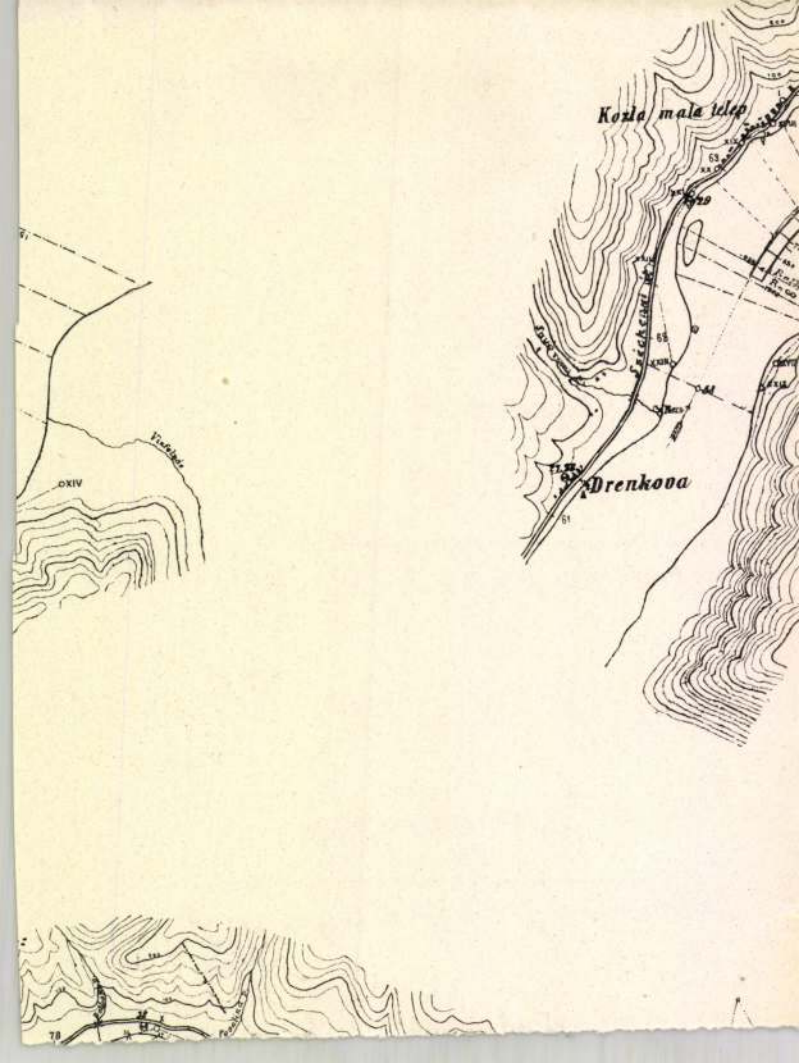
Kozla mala telep
Drenkova
XIV
78

Kuhinka testvérek

üveggyárosok

l.

Telkes Simon

Üvegiparnak.

Bp. 1895.

6, 7. l. - 8. l.

Kuhinka Gyula u. o. 30. l. (68. l. 42. l.)

Kuhinka István K. fia

u. o. 26. l. - 35. l. 67. l.

Kuhinka Sajós (79. l. 67. l.)

u. o. 26. l. 36. l.

Kuhinka Dezső u. o. 36. l.

Kuhinka István K. örökösei u. o. 30. l. 42. l.

Kuhinka-testvérek

üveggyárosok

l. Diviparmtört

221. l.

...nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
...lény kép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Kuhinka testvérek

losonai üvegcsiszolók

Der Ungar 1842. aug. 31.

(G... die erste ungarische Gewerbsausstellung.)

Kalmár

Kuhinka és társa

ü vegyparosok

Parádon

lásd

z

Békéssy Hevesom

313. l.

Mihalik József: Baumberg Gabriella

arcképe III. 145 - 146 -

Mühelyek.

Üvegáru müv.kivitelben tul.Kuhinka testvérek Losonc.

Pesther Handlungszeitung.1842.okt.5.
349-51.l.
okt.12.
357-59.l.

Kuhinka Géza

kivóhuttai üveggyár

~~versenyen kívül volt~~
~~nem~~ az alábbi kiállításon ó

Kel 1885

III. k. 2. f. 230. l.

ó kivitel- és versenyképességét kiáll. nagyérem

VASÁRNAP

12

Kath. Márton
Prot. Jónás

HÉTFŐ

13

Kath. Szaniszló
Prot. Szaniszló

KEDD

14

Kath. Jozafát
Prot. Klementina

Ógörög **November 1.**

SZERDA

15

Kuhinka Gyula

Szihali üveggyár az alábbi kiállitáson kivitel és versenyképességét kiállitási nagy érem.

Kel 1885

III. k. 2. f. 230. l.

VASÁRNAP

5

Kath. Imre
Prot. Imre

HÉTFŐ

6

Kath. Lénárd
Prot. Lénárd

Schwek nél érdeklődtem valon ez volt hogy annak idején értésítem fog engem.

KEDD

7

Kath. Engelbert
Prot. Rezső

SZERDA

8

Kuhinka István

üveggyáros

l.

Ságüvegesipar

298. l.

Kulinka testvérek M.D.K.

1842-ben a Védegylet kiállításán mint üveggyárosok szerepel.

Borsos Béla: A magyar üvegművesség története a reform korban és az elnyomás idején.

Művészet 1954. 2sz. 25-41.

M.D.K.

Kuhinka testvérek
üvegművészek

Kiállításon vettek részt.

BorsosBéla: A magyar üvegművesség története a reform-
korban és az ellenforradalom idején.

Művészet 1954. 2sz. 25-31.

MDK

Kuhinka testvérek, üvegáruk, Losonc

Iparegyesület bronzérem díját nyerte

Pesther Handlungszeitung, 1842.okt.5. 349-51 l;
okt. 12. 357-59 l.

Kuhinka Géza

üveggyárós.

l.

Telkes Simon

Üvegiparunk.

Bp. 1895. 76. l.

Kuchinka István

l.

Ságüvegszpár

367. l.

368. l.

Kuhinka István és fia

új- és óantalvölgyi üveggyár

versenyképesség és új iparág honosításáért kiáll. nagyérem

Kel 1885

III. k. 2. f. 230. l.

232. l.

VASÁRNAP

24

Kath. Ad. Ád., Éva
Prot. Ádám, Éva

HÉTFŐ

25

Kath. Karácsony
Prot. Karácsony

48

KEDD

26

Kath. István vt.
Prot. István vt.

SZERDA

27

48 6

Kuhinka István és fia

üveggyáros

Ujantalvölgy (Gömör van) és Szamoteres (Nógrád van)

írsd

Kel 1885

III. k. 2 f. 228-l

1933

Kuchinka Lajos

l. Sägüvegesipar

299. l.

Kuhinka Lipót

üveggyáros

l.

Telkes Simon

Üvegiparunk

Bp. 1895. 78. l.

MDK

Kuhlan András, ötvös
/Andreas Kuhlan/.

A czéhkönyvben feltüntetett elhunyt mesterek sorában a 49-ik.

Bihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV.-XIX. sz.-ban
Mus. és Kvt. Ért. 1918. 41-53. l.

MARTINUS KUHLMAN, textilfestőmester

5.Függelék.-A lőcsei festők céhlevele,1715.-
A céhlevél elején a céh vezetőségének felsorolásában szerepel a neve:Martinus Kuhlman Leuchtoviensis.
147.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve. 16. Győr, 1974.

JOHANN KUHLMANN, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét talaljuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
105.- Johann Kuhlmann, Siebenlinden. 152.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Kuhn, F. v

Hadsereg. T. 2706.

E lapon a különféle rangfokozatnak megfelelő DISTINCTIONEN UND ABZEICHEN tüntetvék fel. Felirata

DISTINCTIONEN UND ABZEICHEN.

alól balra: Gez. u. lith. v. F. v. Kuhn.
középütt: Verlag v. S. Czeiger in Wien.
jobbra: Druck v. Haupt & Czeiger in Wien.

Szines kny., mér. a vk. 22.9: 33.4 cm.
S. Czeiger: Die Adjustirung der Armee Oesterreich-Ungarns mit Berücksichtigung bis zum Monate Marz 1877. erschienenen hohen Vorschriften, Haupt et Czeiger in Wien.

140-91-1.

Hadsereg. T.2707.

E lapon a hadsereg tagjait megillető különféle DISTINCTIONEN, AUSZEICHNUNGEN UND ABZEICHNEN szemlélhetők. Felirata

alól balra: Gez. u. lith. F. v. Kuhn.
középütt: Verlag v. S. Czeiger in Wien.
jobbra: Druck von Haupt & Czeiger in Wien.

Kny., szinezve, mér. a vk. 22.7: 33.3 cm.

S. Czeiger: Die Adjustirung der Armee Oesterreich-Ungarns mit Berücksichtigung bis zum Monate März 1877. erschienenen hohen Vorschriften, Haupt et Czeiger in Wien.

140-91-1.

Kuhn János

Pozsonyból, 1847 ben 16 éves

Kuhn János, Pozsonyból, 16 éves korában, 1847 ápr.-ban az építészeti szakosztályba iratkozott be.

lásd

Fleischer Béla. 62. l.

T. 3690.

ástyákkal megerösitett vár foglalja
H F-on át czölöpökön nyugvó hid ve-
F. partján a hegyek tövében város
gő mondatszalagon:

= mely felett ábrák vannak

17.4 : 11.5 cm.

4.

M. D. K.

KUHN Ádám asztalos

Balassagyarmaton

1771. Szügy, r. k. templom, költségvetésében szerepel

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 231. l.

KUHN, Gottlieb, ötvösmester Pozsonyban

G.K. bürgerl. Gold- und Silberarbeiter, a kábarúra adakozott. (1794, 100 l. után)

(Mihalik J. Múz és Kt. Ért. 1911, nem ismeri)

Ruenburger Zeitung
(Genthon)

M. D. Vi.

Stephanus Vingler, lapicida (Kőparagó)

1772-ben Rósa György miskolci görög vereskedő hárának átalakításán dolgozott.

76. old.

Komáromy József: Épitkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18. századból. 75.o.

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közleményei. 1956. jún.
Borsodmegyei Nyomdaipari Váll. Miskolc.

Stephanus Kugler, lapicida / NDK / Kő (arago)

1763-68 között Rósa György miskolci görög terestedő házának átalakitásán dolgozott. 76 old

Komáromy József: Épitkezési tervrajzok, miskolci iparosok a 18. századból. 75.o.

A Miskolci Herman Ottó Múz. Közleményei. 1956. jún. Borsodmegyei Nyomdaipari Vall. Miskolc.

KUGYELKA András gyöngyösi kőművesmester. 1780-ban Gyöngyös városától kéri a porció fizetés alóli felmentését. 1783-ban a gyöngyösi katonai kvártélyházon dolgozik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Kugjelka András, gjöngjösi hőnüves mester

M.D.K.

1763-ban a gjöngjösi hatonai kvartélyon dolgozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 356. old.

Kuhn József

ötvös

1807 ápr. 15 Sopron

Magyarországi ötvösök 39 l.

Heles csoport:

Ezen a lapon középen
balra: „Gen. Klapka. Perc
vállon alól átrajzolt képe
zett nevek után
balra: „Die hervorrag
jobbra: „ Europa kit
alól balra: „ Mit Vorbehalt
jobbra: „ Dr. ü. Verl. v.

Ltsza

Kuhn József

ötvös Sopron

Kőmagyötvi

338. l

2023

Nr. 1992

Nr. 1994

1K **Josephus Kuhn,** civis 1807, e. — 1823. (Ölehet a mestere az atyja műhelyében annak halála után készült 2018/g számú munkának. — *Er wird der Meister der Arbeit Nr. 2018/g sein.*)

a) Sótartó. — *Salzfaß.* — Empire.

b) Teaszűrő és evőeszközök. — *Teesieb u. Bestecke.*

Özv. Artnerné, Sopron — *Ödenburg.*

19 7

Kuhn József

otv.

l.

Kőmagyötvi.

2023. II.

Haynald Lajos:

Mellig, kissé balr
Caputiumot, cim
jel látható s keresz
jusza s szakálla
Exzbi

alól balra: Nach ein
jobbra: Stich ü.
s legalól középütt: Ve

Acélmetszet,

98

Sz. N.
112 –

ízvezeték: (*Besztercebánya, Nagy-Várad, Pozsony, Brassó, Temesvár, Győr, Veszprém, Kolozsvár. Lásd vízellátás.*)
árgát: A bouzey-i zárgát bedőlése. (*A*) *Faragó* Lipót-tól. 446
silipépítés: Alföldünk zsilipépítészete 44 szövegabrával. *Erdős* Ferencz-tól. 68—78, 111—123 és 166—176

Szögosztó: Készülék, a melylyel szögeket egyenlő részre oszthatunk. 3 szövegábrával. (*Á*). *Répássy* Miklós-tól . . 240—
Talajteherbirósság (lásd: *Szilárdságtan*).
Tégla: Éktégla síkboltozatok falazásához. 1 szövegábrával. (*Sz*). *E*-től . . . .
» A téglák lyukacsainak telítése. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól . . . . . .
» Síkboltozat készítésére való tégla. 2 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól
» A téglafalak kivirágzása. (*Á*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . .
Térkép: Földrajzi domborúmű. 5 szövegábrával. *Pokorny* Tódor-tól . . . 255-
Thermophon: A thermophon uj eszköz magas hőmérsékletek megállapítására. (*Á*). *Perényi* Sándor-tól . . . .
Tüzelés: Szénportüzelő. 3 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól 47
» Füstemésztő tüzelő-berendezés. 1 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól .
» Folyékony szénhidrogénekkel való tüzelés. 4 szövegábrával. (*Sz*.) E. *Illés* Aladár-tól . . . . . .
» Füstemésztő tüzelés. 3 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól . . . .
» (Eggenberger és Langer füstemésztő tüzelése) . . . . . .
Útépítés: A mezőgazdasági út-, vasút- és hídépítés. (*K*). *m. i.*-től . . . . 364—
Univerzális hajó . . . . . .
Úszódock (lásd: *Hajó*).
Városrendezés: Kelenföld jövője. Az I. sz. táblával és 1 szövegábrával. *Siebreich*

Kuhn József

soproni ötvös

fiavolt Kuhn Gottlieb-

soproni ötvösnek.

1807 ben lett soproni

polgár. 1823 ban

Bécsbe költözött.

1826-ban szabadal-

mat nyert egy világító

szerkezetre.

Csatkai Endre:

Két soproni feltaláló.

Soproni Szemle

1938. 99. l.

Kuhn Tóbiás

soproni ötvös

K. Gottlieb (fia. Atyjánál idősebb) tanult és Sopronban szabadult, 1807. lett polgárrá Sopronban. 1823. Bécsbe költözött.

Csatkai Endre dr =

Kuhn Gottlieb, Sopron egyik legjelesebb ötvöse.

Soproni Hírlap

1934. febr. 13.

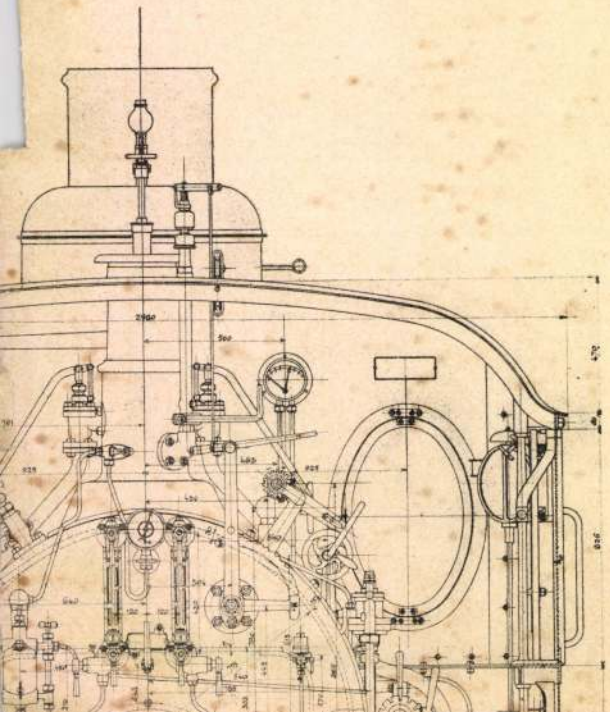

Kuhn József

ötvös, Sopron, 1805

l.

Csatospromóter

13. l.

Kimutatás

Kuhn, József

ötvös

l.

Csatsoproniotó

38-l

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Kühn, Joseph

ötvös, 1807 - 1823

l.

Csatsopromiötv

18. l.

M.D.K.

Kuhn József Gottlieb ötvösmester

1785-1805-ig Sopronban, sülővárosában működött.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.

275. old.

Kuhn József Gottlieb

ötvös Sopron

1785. jul. 22. polgár-
eskü

Házi

Károly-tól . . . . . .
» Egyenes és görbe vonalú útelrendezések. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . 39
» Miskolc rendezett tanácsú városának szabályozása. 1 szövegábrával. *Palóczi* Antal-tól . . . . . 259—
Vas: Vas- és krómöttevények. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól . . . . . 99—
» A vas rozsdásodása és befestése. (*A*). *E*-től . . . . . 287—
» Acélból öntött hajótönk és tengelytartók. 1 szövegábrával. (*A*). *E*-től .
» A folyasztott vas gyártása. (*A*). *E*-től 366—
» A szén átváltozása a fehér nyersvas izzításakor. (*A*). *E*-től . . . . .
» Acéllapok edzése. (*A*). *E*-től . . .
Vasgyárak: Angolország, Belgium és Németország kiválóbb vas- és acélgyárai (Crewe, Middlesborough, Seraing, Burbach, Neunkirchen, Rothe Erde, Grafenberg, Phönix, Rheinische Stahlwerke, Gute Hoffnungshütte, Bochum, Essen, Dortmundi Unio, Dortmundi Hösch-féle gyár, Hörde, Peine). 78 szövegábrával. *Schréder* Gyulá-tól és *Braunfeld* Gyulá-tól.
380—395, 417—431 és 449—
Vaskapu: (lásd: Vízépítészet).
Vaskapukotró: . . . . . .
Vasművesség: (lásd Műipar.)
Vasszerkezet: A porosz közlekedési miniszter rendelete a porosz államvasutak

Kuhn József Gottlieb
ötvös Sopron
Kőmagyotoj. 337. l.

2018		(Josephus) Gottlieb Kuhn, civis 1785, † 1805.	
	Nr. 1984	*a)* Kosáralakú sótartó. — *Korbförmiges Salzfaß.* Wolff-Museum, Kismarton — *Eisenstadt.* Csatkai : 18, 32.	
	Nr. 1985	*b)* Sugaras úrmutató. — *Strahlenmonstranz.* — Louis XVI. Szent Mihály-templom, Sopron — *Michaelskirche, Ödenburg.*	
	Nr. 1986	*c)* Lábas fanyéllel. — *Kasserolle mit Holzgriff.* Singer Károly, Budapest. Expos. 1918 : 504.	U mit
	Nr. 1986	*d)* Evőeszköztartók. — *„Besteckbehälter.“ (Messerbank?)* Museum, Sopron — *Ödenburg.* Csatkai : 18, 32.	kurzív kérdőjel
	Nr. 1990	*e)* Kehely. — *Kelch.* Templom, Nagyhöflány — *Kirche, Grosshöflein,* Csatkai : 18, 32.	=
	Nr. 1990	*f)* Levesmerő. — *Suppenschöpfer.* Grünhut Gy., Sopronkereeztúr — *Deutschkreuz.*	
		Özvegye által vezetett műhelyéből, az ő jegyével került ki — *Aus der, von seiner Witwe weitergeleiteten Werkstatt mit obigen Meisterzeichen :*	L m
	Nr. 1991	*g)* Fedeles kanna, ellipszis talpon. — *Deckelkanne auf ovalen Fuß.* — Empire. Özv. Artnerné, Sopron — *Ödenburg.*	⊥ m

Kuhn, Josef Carl
Graz Steiermark
Kolonne M. 3734

MDK

Kuhn Gottlieb soproni ötvös

~~XRMX~~

Árv. Közl. 1941. márc. 2.rksz. 97. auk.

14 l.

MDK

Kuhn G.

Lábas sótartó, ezüst

Árv. Közl. 1941. márc. 2.rksz. 97.suk.
61 l.

Kuhn, Gottlieb

ötvös

l.

Csatsoprovniötv

22. l

25. l

26. l.

38. l

D 4007 sz.

mlékek Orsz.
Bizottsága H.
Högyes Endre u

lvántartó lap

ó 11 nap.

KIRÁLYI MAGYAR
EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST

VIII., Múzeum-körút 6. Telefon: 146—145.

Kuhn, Joseph Gottlieb

ötvös, 1785 - 1805

Sopron

l.

Csatsoproniötv

18.1.

Kühn G.

otvös

l.

Avv. Cramer 97.

aurecio Eat.

ore Ghislandi

5-ben. † 1743-ban.

rafordultan áll. Jobb kezét, ürüt hord, csípőjére támasz- ürkésbarna göndör parókájá-, szemöldöke barna, szeme leberetvált. Nyakkendője és ujjú köpenye, térdig érő abátjának szegése és hajtó- ipője csatos. Derekát arany- l. Lábainál kutya fekszik.

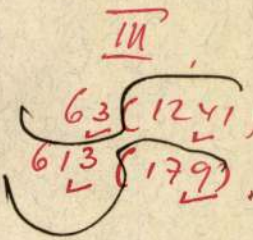

III: 63

CVS ROTA
CAM ÆRÈALIENO
BLICA PATRIE
IFICE GESSIT.
AR. COM. MAR.
ORNAVIT.
IDCCXII

3 cm. — Lelt. sz. 1241. — minitől 1000 lirán (897 K).— -én (246–95). — Az elszámo- z 1895 november 28-iki 61301 lszámolást elfogadta az 1900) és az 1901 augusztus 26-iki

latok a Szépművészeti Múzeum- *Ghislandi:* Rota Lodovico kép- *ra Vittore Ghislandi:* Portrait

15. l. — Verzeichniss Nº 15. — ben Czapek Bruno.

Kuhn József Gottlieb

ötv.

l.

Kőmagyötvj.

2018. sz.

Henisch ~~[illegible]~~ György.

(Sz. Bartfán)

Mellig, kissé balra fo
hosszú bajuszt és rö
pedig brokátból való.

GEOR

Doctor M

nat. d. 2

s legalól jobbra: I

Feketemodor,

98

Sz. N. 42

112 – 98 –

Kuhn Gottlieb

Ötvös

Gentmüend.

262.l.

A vall. és közokt. m. kir. mini
45.656. sz. a. kelt s a IX. ker
letének másolata:

A Műemlékek Országos
gyarapitására Körge Gergely fe
rátortól megvásárolt 11 drb. ra
/:470:/ K-t engedélyezvén, utas
összeget a Műemlékek Országos
tatványára - elszámolás kötelez
cám terhére a fentmegjelölt al

Kuhn Gottlieb, ötvös MDK

Neves ötvös volt Sopronban 1774 körül.
48 oesl.

Fabricius Endre: Adalék a soproni Fabricius ház történetéhez. x 47.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1962. XVII. Kiadja Sopron Város Tanácsa

Kuhn Gottlieb

soproni otvos

XVIII. sz

ired

Bárányné

573. l

362 383 477
430 482 474

Kuhn Gottlieb

soproni ötvös

lásd

z

Soproni Hende

1940. 175. l.

Kuhn Gottlieb.

vod

Csatkai Endre dr.:

Kuhn Gottlieb, Sopron egyik legkiválóbb ötvöse.
Soproni Hirlap. 1934. febr. 13.

Fenti mulatott 1762 máj. 7. Sopronban. Egy czúst kavés kannája 1795-ből a bpesti Iparmüvészeti Muzeumban, egy nagy asztali készlete Herczog báró gyűjteményében, egy 1801-ből való kannája Jurenák László pesti műgyűjtőnél a Kelyhei: soproni szent Mihály templom, szentmarkitai tem-

fordits

lom, soproni benceistemplom,
nagyhöflanyi és fehéregyházi
templomokban. Kisebb jelentő-
ségű arztali eszközei a kismartoni
Wolf-vurzennban, a soproni um-
zennban és Csanyi Károly gyü-
tenzeugeben. Kuhn 1785 ben
Wrzett volgárjogot Sopronban
Meghalt 1804 jan. 10. 41 éves
korában.

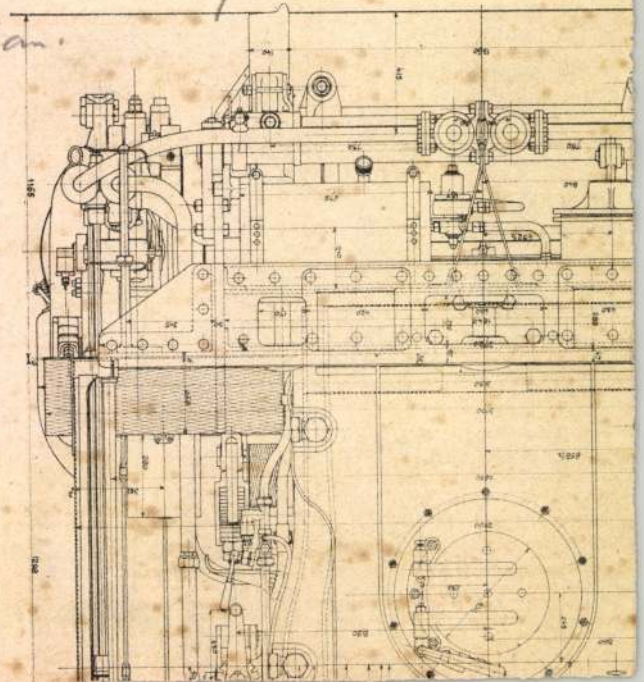

tulnézete.

Budapest 1892 aug 8.

Kühn G.

Ötvös

l.

Csatkai Soprom mücml.

III. 80. l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

13.113 szám

A

Műemlékek Orsz. Bizottsága Ker.

Elnökségének

Budapest IX.,

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben
Díj átalányozva.

Kühn Gottlieb

soproni ötvös

egy kelyhe 1805-ből
a rójtoki rk.
templom tulaj-
dona.

Csatkai Endre dr.

A rójtoki kastély
Sopron 1940. 16. l.

Kuhn Gottlieb

soproni ötvös

Asztaldisz és kiszlet

1791 -

báró Herzog M. tipot

tulajd.

Inv

NYIREGYHÁZA

Muzeum: Branovitzi típusu 2 bögre Dömsödről

Folyóiratszemle. Századok, XLVIII – 1914, 746 l.

Kuhn Gottlieb

ötvös. MDK

A csitári ezüstkehely jegye GK. egyesek Kuhn-t tartják mesterének.
172.o.

Genthon:Nógrád.1954.

Kuhn Sebestyén

àsm.

Bé 1743

Szm. Maros

Tp. Maros

Schneider

220. l.

Kuttner József

Komáromi építő-
mester XVIII. sz.

L. Gerő László: Tata
települése és műem-
lékei. Bp. 1954. 11. l.

31. l.

Kuhner Lipót

ötvös

Pest XIX, z. eleje

Horváth Szentpéteri

254. l.

489

Nr. 391 +456

MK **Matthias Kuhnert,** M 1788, † 1795.

a) Cukortartó doboz. — *Zuckerdose.* — *b)* Evőeszköz. — *Tafelsilber.*

a) Museum, Debrecen. — *Debrezin.* — *b)* Özv. Nánássyné, Eger — *Erlau.*

Nr. 391 +457

c—d) Kávés- és tejszínes kanna, medaillonokban nőalakokkal. — *Kaffee- u. Schmettenkannen m. Frauengestalten in Medaillons.*

Báró Kohner Adolf, Bp.

Nr. 391 +457

e) Cukortartó urna, fedelén lepke. — *Zuckerbehälter in Urnenform, auf d. Deckel Schmetterling.*

Iglói Szontágh József, Rozsnyó — *Rosenau.*

Nr. 391 +457

f) Két gyertyatartó ~~/ copfstílusú~~. — *2 Leuchter ~~in Zopfstil~~.*

Ráth-Museum, Bp.

Kühnert, Matthias

ötvös

Pest 1788-1795

Horváth, Dr Heinrich

Pester Goldschmiede-Barock

A Műgyűjtő.

1931. 5. f.

133. l.

Kuhnert Mátyás

ötv.

l.

Körnagyötvi

489. 17.

Hollerung Mátyás:

Mellig s kissé
csiny, bajusza s
gének gallérja kil
van vetve. Felir

Mat

Lehrer d

Raa

sa bal vállnál:

Czeruzara

9

MDK

Matthias Kuhnert, aranymives

mint mester emlitve 1788-1795-ig.

Dr. Horváth Henrik: Pester Goldschmiede-Barokk.
A Mügyüjtö. - Der Kenner. 1931.V.évf. 5.sz. 130-134.l

Pest - Buda 1977

Kuhnert (Kunnert) Mátyás — Pest

Prágából költözött Pestre. †1795. 1788. aug. 24-én vették fel a pesti ötvöscéhbe. 1790. ápr. 4-én kapott pesti polgárjogot. 1789—1792-ig látómester. 1794. alcéhmester. *Inasa:* 1789. XII. 6. Raisch József 5 évre; 1793. I. 1. Greifinger Mátyás 6 évre.

Művei:

MK 264	 116	„K“ 198	Cukortartó 1787 körül Bp. magántulajdonban
	 116	„K“ 198	Fedeles kanna 1789 körül Bp. Tört. M.
	 116	„K“ 198	Misekannácskák 1787—1792 Bp. Tört. M.
	 116	„K“ 198	Cukortartó 1787—1792 Debrecen, Déry M.
	 116	„K“ 198	Evőeszközök 1789 özv. Nánásyné tul., Eger
	 116	„K“ 198	Fedeles kancsó 1789 körül Iparm. M.
	 116	„L“ 199	Gyertyatartópár, ezüst 1792—97 Iparm. M.
	 116		Pohár, talpas, ezüst 1795—97 Bp. Tört. M.
	 116	„L“ 199	Sótartóállvány 1795 körül M. Nemz. M.

Kronberger Frigyes Pest. Ez.

1812—1828-ig említve. 1812. VIII. 25-én Fischer Lipót özvegye férje iparát neki adja el. 1814. XI. 26. pesti polgárjogot kap. 1829. I. 11-én a céh jelzőmestere. *Inasa:* 1816. I. 28. Weinbrenner Károly 6 évre és Penkovits Sándor 6 évre. Műhelye 1825-ben Grünbaumgasse 274. 1830-ban már nem él.

Művei:

 263	 119	Borsszóró 1810 körül Iparm. M.
 120	„O“ 202	Tejszíneskanna 1810. körül Iparm. M.
 121	„P“ 203	Gyertyatartó 1815 körül M. Nemz. M.
 121		Kanna, ezüst 1815 körül Sziráki ev. templom (javítás) (?)
 124		Gyertyatartópár 1818 M. Nemz. M.
 124	„A“ 205	Kanna 1820 körül Bp. Tört. M.
 130		Szavazóurna (óbudai Chevra Chadisa számára) 1824 Lappang
 140		Kehely Felirat: „1833. Administratore Sacelli O.: Annae R.P. Stephaino Czegledy e Scholis Püs. Veszprémi. H. M. Szent Anna templomának.“ 1833 Veszprémi piarista templom

Irodalom:
Bp. Tört. M. Haubt-Protocol 1829. I. 11.; Horváth H.: I. 250. p.; Illyefalvy—Pallós; Kapossy: I.; Wegweiser 1852.; Kőszeghy; Expos 1935; 40, 59.; M. Nemz. M.; Iparm. M.; Bp. Tört. M.; Szerző saját kutatásai a veszprémi templomokban; A. B.: 27. p.; Földes.

 116		Cibóriumkehely, aranyozott 1795 körül Váci volt Irgalmas Zárda kápolnája
 116	„L“ 199	Cukortartó 1795 körül 1936-ban iglói Szontágh József tulajdona. Lappang
 116	„L“ 199	Kávés- és tejszíneskannák Egykor br. Kohner Adolf tulajdona. Lappang
 116	„L“ 199	Pohár, címerrel 1795 körül Bp. Tört. M.
 118	„L“ 199	Ládikó 1792—1797 Bp. Tört. M.
 118	„L“ 199	Tálca 1792—1797 Iparm. M.
 118	„L“ 199	Sótartó, „S.E.” monogrammal 1792—97 Bp. Tört. M.

odalom:
o. Tört. M. Haubt-Protocol; BFL PL Test. Inv. a. m. Nº 566; Illyefalvi—
llós; Horváth H.: I. 260. p.; Kőszeghy; Pest megye műemlékei; Expos:
lgrad Zagreb; Expos: Bruxelles; Dombi; M. Nemz. M.; Iparm. M.; Bp. Tört.
.; A. B.: 14a, 15. p.; Földes.

„K" mester

Művei:

116

Kehely, ar. ezüst
1796 körül
Kiskundorozsmai r. k. templom

Sótartó, ezüst
1818
Egykor M. Nemz. M. Lappang

Irodalom:
Genthon II. 19. p.; Sztriha K. 130. p.; Patakyné: I. 284. p.; Patakyné: IV. 43. p. 121.; Expos: 1935. 24. p.

F. K. monogramos mester

1850 körül kimutatható.

Művei:

158

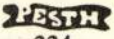
224

Teaszűrő
1850
Bp. Tört. M.

162

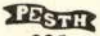
225

Kávéskanál
1853
Iparm. M.

Irodalom:
Bp. Tört. M.; Iparm. M.; Földes.

Laidecker

1785-ben mint aranyműves szerepel a pesti ötvösmesterek között.

Művei:
Nem ismertek.

Irodalom:

PÁLYÁZAT

Az 1985. I. negyedévi pályázatunkra 18 szerzőtől 7 képsor és 60 egyedi kép érkezett be. A bírálóbizottság döntése alapján két képsor kapott 1000—1000 Ft-os nívódíjat: Kuchta Nándor *Négy epizód* és Szabó Judit *Maszkabál* című pályaműve.

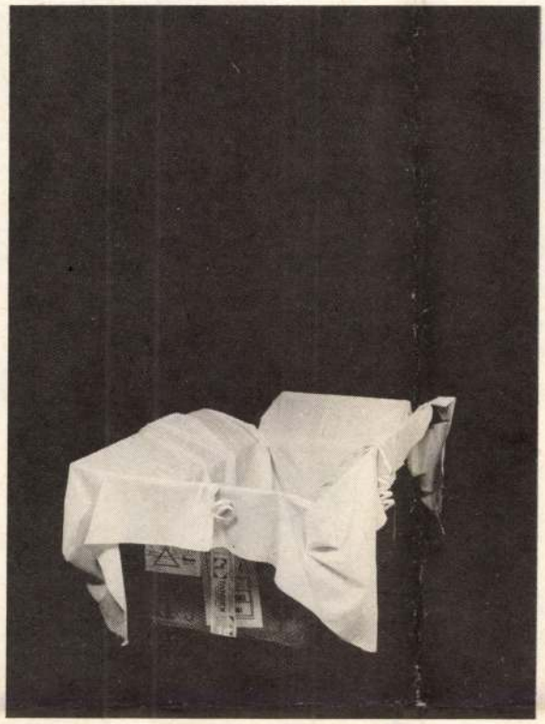

A FOTÓMŰVÉSZET negyedévi pályázata *tehetségkutató* jellegű, amelyen mindenki részt vehet, aki *nem* tagja a Fotóművész Szövetségnek. A jeligével ellátott pályaművek negyedévenként a negyedév utolsó napjáig küldhetők be; mellékelve hozzá a pályázó nevét és címét tartalmazó jeligés borítékot. A szerző nevét feltüntető képpel pályázni nem lehet. Pályázni lehet (eddig semmilyen módon nyilvánosságra nem került) egyedi képpel és képsorral. Egy szerző egy alkalommal legfeljebb öt egyedi képet és egy képsort küldhet be; a képsorban a sorrendet jelölni kell. A képek mérete 18×24. Pályázni lehet színes diapozitívekkal és papírképekkel is (egy szerző egy alkalommal legfeljebb öt diapozitívot — vetítésre alkalmas keretben —, ill. papírképet küldhet be). Díjsüri az egyedi képekre 500, a képsorokra 1000 Ft-os nívódíjakat adhat ki. A díjazott képeket közlön honorárium nélkül közöljük. A nem díjazott képeket visszaküldjük, de azokért felelősséget nem vállalunk.

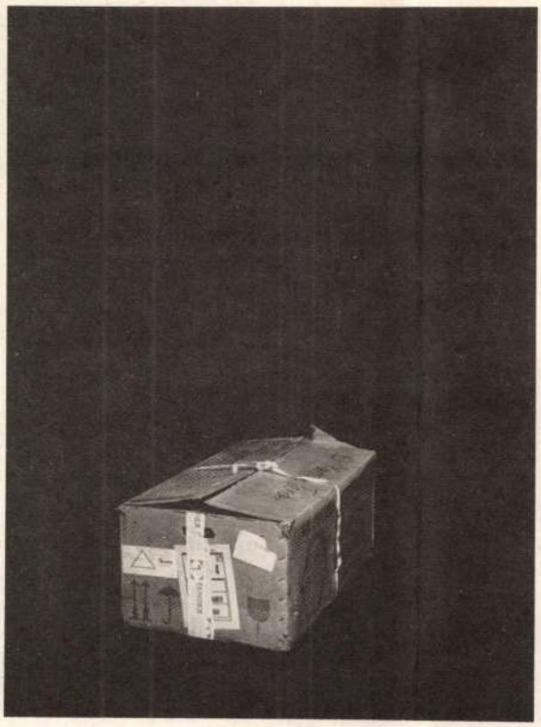

Kuchta Nándor : Négy epizód

Szabó Judit : Maszk

Kuk János

ács

1831-ben Kuk János a kornicseli (Bihar vm) templom szemöldökfájába vési nevét, mint e templom építője.

Petranu, Coriolan:

Monumentele istorice ale judetului Bihor. I. Bisericile de lemn. 4-r. 64 l. 124 t. Sibiu, 1931

Ism

Kampis Antal

Szárádok 1933. 316. l.

XVII

Holland festő, ~~XVIII.~~ század: Koponyaoperáció. Fa, olaj, 24 x 18·5

Mazzlaghy II. 283. — A brünni Volavy-gyűjteményből.

M.D.K.

Kujundzsia/Kulunzia/ v.Kulungia Mátyás mester

A XVII.sz.végén a Város török utáni első összeirásában szereplő ötvös.Háza van.

Somogyi Árpád:Pécsi szláv ötvösök a XVII-XVIII. században és céhlevelük.264.o.

A Janus Pannonius Máz.Évkönyve,1965.Pécs,1966

Kujundsics Görg Todor

Otvos

Lásd

Pulszky-Radisics

Az otvos seg
semmelei. I k.

3.8 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Kujundsics Gröraj Tódor

ötvös 1724

laid

Pul Rad

I. 38. l.

MoB kvt. 69/I.

VIII. 139. — fülöpszállási V. 176, VI. 161. — füvenyos-
detői IV. 131. — garamnémetfalvai IX. 44. — gávai
IX. 79, 82, X. 122. — geszteréd i IV. 229, 230. — gidófal-
vi VI. 175, VIII. 171. — gombosi IV. 139, VII. 166. — gradói III. 47. —
guthi VIII. 126, 127. — gyulafehérvári IV. 121, 122, VI. 106–114,
[redacted] IX. 60. — gyulavarsándi IV. 121. — hajdúbagosi IV. 119,
120. — hajdúsámsoni VII. 137. — hajdúszováta i IV. 119. —
halleri V. 54. — hámori V. 180. — homokszentlőrin-
czi V. 176. — hortobágyi IV. 126 VIII. 125, 126, IX. 49, 51; Kandra-
halmi V. 171; méheshalmi VI. 156; papegyházai V. 171;
pipáshalmi V. 171, VI. 156; poroshati VI. 156, VII. 137, VIII. 121. —
hosszúmacsi VIII 126, 127. — hosszúpályi V. 171. — hugyagi

† IV. 119.

M.D.K.

Knilling, Balthasár, asztalos

volt társa Stadler faszobrásznak a Nagszombati jezsuita templom 1637-1640 körött felállított főoltárának kézitésénél

Aggházy Mária: Barockplastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó

Bp. 1959. 2991. 185 t.

8. old.
24. á.

M. D. K.

KUJANITZ Antal arany- és ezüstműves

Pesti mester XIX. sz.

Mihalik Sándor: Szentpéteri J... Bp. 1954. 137. l.

Kujanitz Antal
nessi ötvös

l.

Mihalik: Szentpéteri

137. l.

KUJANITZ Franz Vinzenz 1. KOJANITZ

Kujbus Marianna, építész

A Belváros déli részének rendezése. Tervpályázat, 1985.

A pályaművek díjazása:

A Bizottság 150.000 Ft-os III. díjban részesítette a 7. bírálati sorszámú pályaművet; szerzői: Szczukáné Liszkay Krisztina, Szczuka Attila, Buliczka Lászlóné, Hlázi Imre, Kujbus Marianna, Dániel Krisztina, valamint Fleck Györgyné és kollektívája.

4. A III. díjas terv. /repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 3., 16-old.

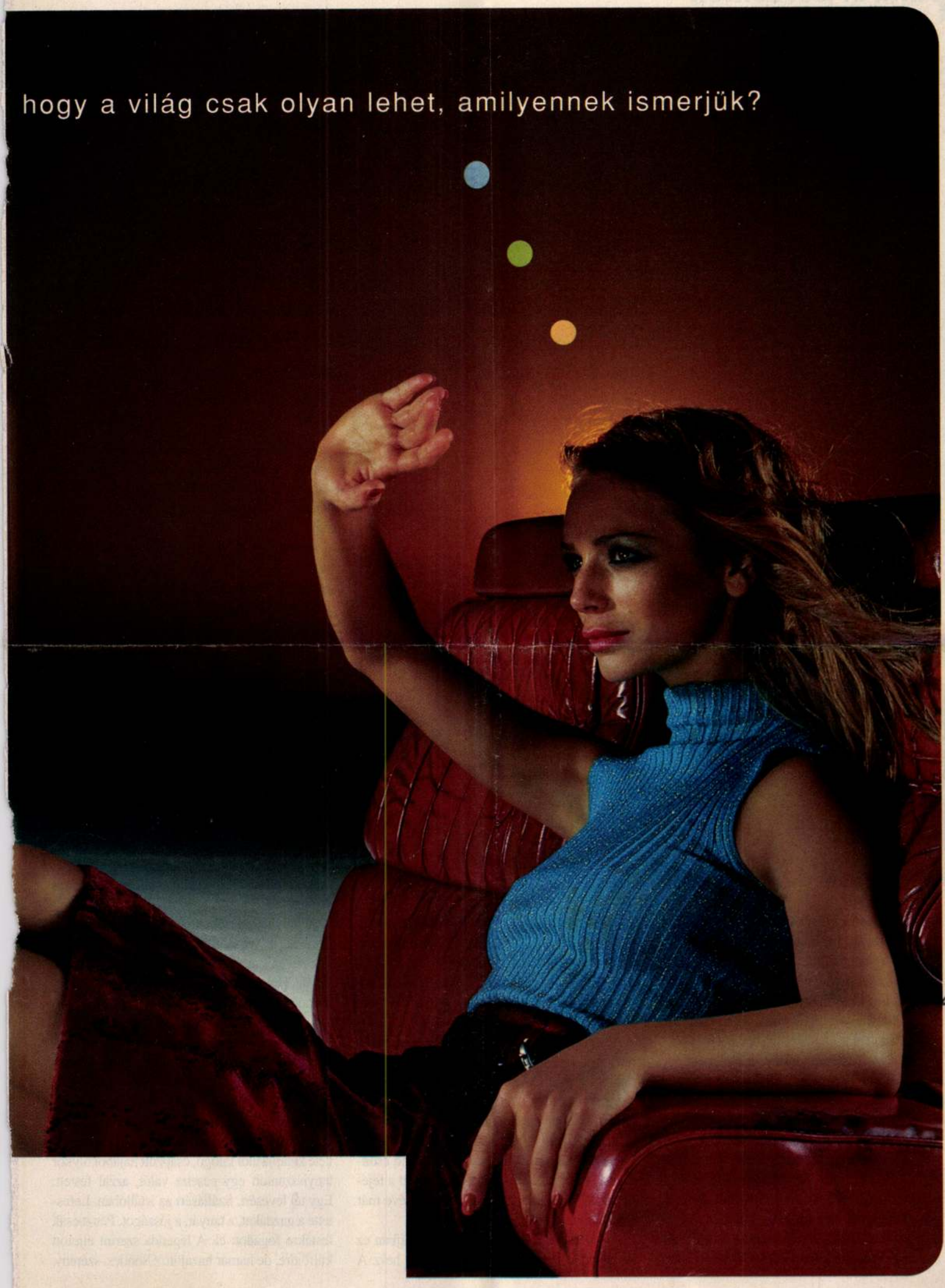
hogy a világ csak olyan lehet, amilyennek ismerjük?
PUBLICIS

A festő menn

DÉLVIDÉKI PILLANATKÉPEK, MOZI UTÁN

Az úti cél: Vajdaság, ott is Magyarkanizsa. Szerbül: Kanjiža Útirány: Szegedtől harminc kilométernyire délnyugatra. A határon Röszkénél kelünk át, mindenféle bonyodalom nélkül. Hová? – kérdik. Kanizsára, moziba. A Nagyapáti Kukac Péter mennybemenetelét adják. Bicskei Zoliék hívtak meg. Zoli rendezte a filmet.

drágáim. Nem mondtátok, hogy a városotok, Kanizsa a monarchia legutolsó gyöngyszeme. Korzóval, sétatérrel, omló vakolatú gyönyörű polgárházakkal. Nem tudtam, hogy úgy nevezik, *„a csönd városa"*.

Két helyre vitt el Bicskei Zoli, mindjárt ebéd után.

Emlékszel? Először a Tisza-partra mentünk. Erős, már hűvös szél fújt. De sütött a nap, zöldesbarna fények törtek meg a vízen. A parton nyári délutánok lábnyoma, gitárhangok, kioszk, sült hal illata... Ilyen homokot! A vízen stég kikötve. Rajta csúszda ível a Tisza fölé. Mutattad, szemben Törökkanizsa, arrafelé a vízben végig homokpadok, ott fürdőzik nyáron az egész város serdületlen ifjúsága. Meg a fölserdült is. Bökök a túlpartra, ez *az a* Törökkanizsa? Dúdolni kezdjük. *Hej, halászok, halááászok, merre mén a hajótok? Törökkanizsa feléé, viszi a víz lefelé...* Álltál, nézted a vizet, és egyszer csak azt mondtad, akkor gyertek majd el, amikor virágzik a Tisza. Az idén nálunk volt a legnagyobb rajzás. Húsz éve nem volt ennyi tiszavirág.

Az egész város kint áll olyankor a parton, és nézi. Volt egy festőnk, *Dobó Tihamér*, ő megrajzolta a tiszavirágzást. Senki nem tudta azt megrajzolni, csak *Cigonya*, mondtad. A legnagyobb magyar grafikusok közt lenne a helye. Nézted a vizet.

– Nem tudtuk megtartani – folytattad csöndesen. – Évekkel ezelőtt golyót röpített a fejébe, akkor még megmentettük, három éve már nem hagyta magát...

A Tiszától a Kálváriához vittél. A tájban ez az egyetlen magaslat. Régi búcsújáró hely. A szántókkal körülvett kis dombot körbenőtte a város. Feketére öregedett kukoricaszár-kévék az útszélen, intesz egy lovas szekérnek. Csikók vannak a saroglyához kötve. A Kálvária finom rajzú stációit a híres kanizsai téglából építették a századelőn. A tégla ma is híres. A kálvária fülkéi üresen tátonganak. A domb síkos füvén gyerekek szánkóznak, nejlont tesznek a fenekük alá, sikongva csúszkálnak a rövid lejtőn. A három kereszt közül már csak a középső ép, hóna alatt épp lebukni készül a nap.

*

Este, a moziban zsúfolt nézőtér, még oldalt is ülnek. A lépcsőn is. Majd húsz éve nem készült magyar film a Vajdaságban.

Előttem a sorban idősebb asszony, ünneplőben. Odahajol a szomszédjához.

– Akárha madár röpdösne bennem, úgy izgulok... – Aztán a sor szélére mutat, suttog: – Eljött az öreg is.

Nézem, kit emleget. Apró, fehér bajuszos bácsi ül le éppen, a gyakorlatlanságon túl is megilletődött a mozdulata, ahogy lehajtja a széket.

A helybeli nézők közül sokan szereplői a filmnek, itt vették föl a jeleneteket a Járásban. Így nevezik a város körzetébe tartozó tanyák, falvak, Horgos, Orom, Kispiac, Ilonafalva, Kishomok, Zimonyity, Velebit, Oromhegyes, Adorján, Martonos, Völgyes összességét. Ez a Járás. Kanizsán tíz-tízenkétezren élnek, kilencven százalékos a magyar lakosság. A Járásban kétszer annyian, itt is magyar nyelvű a többség.

Az idősek közül néhányan hallottak a Bácstopolyán született, kóborló festőről, aki a negyvenes években tanyától tanyáig vándorolt. Fekete kalapja alól kilógó, csapzott hajából olykor lenyisszantott egy ecsetre valót, azzal festett. Egy tál levesért. Szállásért az istállóban. Lefestette a gazdákat, a tanyát, a jószágot. Pénzt csak festékre fogadott el. A legenda szerint eljutott külföldre, de hamar hazajött. Csöndes, szerény,

ybemenetele

zárkózott ember volt. Szerette az italt, de amíg festett, nem részegedett le. Az emlékezők nem tudnak se barátjáról, se nőismerőséről. A kutatók egyetlen újságcikket találtak. Ebben írják, hogy a tehetséges fiút tanítója polgáriba ajánlotta, s a korabeli hírlapíró annak örül, hogy került egy mecénás. A polgáriban egy osztályt el is végez. Több megbízható híradás nincs róla. Csak a képei, amelyek hol becsben tartva, hol a disznóól tetejéről kerültek elő. Sok elkallódhatott. Egy biztos, ennek a vidéknek elveszejtett, istenáldotta tehetsége volt Nagyapáti Péter. Az ő élete mentén zajlik Bicskei Zoltán mozivászonra álmodott balladája.

Elsötétül a terem, és peregni kezdenek a Nagyapáti Kukac Péter mennybemenete című film kockái. Szerb feliratozással.

*

Idevalósi film. Csönd kell hozzá, belső nyugalom. Sehol másutt ki nem találhatták volna, le nem forgathatták volna. Egyedül itt a síkon, ahol ég a földdel összeér, ahol megőrjít a vakító éles fény, csak itt a szikesen lehetett megcsinálni ezt a filmet. Ahol bújni sehová nem tudsz, ahol érzed, a mindenséggel mérheted magad. Ahol úgy teremnek a nagyot álmodó, szomjazó lelkek, mint másutt a bogáncs. S úgy is bánik velük az élet, mint ahogy a bogáncscsal bánik...

Mégsem szomorú film. A zongorista *Szabados György*, a film egyik közreműködője jegyezte föl: *„Itt a kicsinek nagy szerepe, különös hangsúlya van. Itt mindent jobban kell szeretni."*

*

Ezt mondja a vetítést követő banketten asztalszomszédom, *Kanyó Zoltán*, kanizsai vállalatigazgató is.

– Tudja, miért több nekünk ez a film, mint egy idegennek? Mert mi vagyunk. Nem csak a festő Nagyapáti. Ott van például a fehér szakállas *Dusi*. A városhoz tartozott. Szerette mindenki. Ismertem gyerekkoromban, amikor még választékosan öltözködött, és ismertem akkor is, amikor csontsovány, mosolygós, szegény öregember lett. Az apjára is emlékszem, vándorborbély volt, tőle örökölte a kis táskát, benne pamaccsal, szappannal, beretvával. Ételért meg fröccsért borotvált. Volt egy törzshelyük. A festő, *Dobó Tihamér* és még sokan jártak oda. Egy kiskocsmába. Volt ott három kiszolgálónő, zenészekkel. Pikáns kis versikét is faragtak a kocsmáról, megsúgom, ha nem sértem meg: *Három leány, hat csöcs, hatvan dinár egy fröccs*... Így volt. Ez is hozzátartozik. Meg a gitározás a Tisza-parton, este a meleg homokban. Évtizedekig nem játszottam. Tudja, mikor vettem elő a gitáromat? Most, a villanykimaradások meg az elsötétítések alatt. Volt, hogy hosszú órákig nem volt villany. Gyertyát gyújtottunk, és pengett a húr... A gyerekek azt mondták, ezek voltak a legszebb estéink.

A háborúról beszélünk. Elért-e idáig, kérdezem. A szele, mondják. Amikor Palicsot, meg Horgost becsapódások érték, itt is remegtek az ablakok. De a feszültség, a bizonytalanság megviselt mindenkit. Ma már anekdota, amikor Kispiacon egy kurblis telefonon az öreg ügyeletes tűzoltó megkapta az utasítást, hogy szólaljanak meg a szirénák. A régi, tekerős sziréna nem működött, ő meg elaludt. Reggelre kelve hallotta, hogy bombázások voltak.

Az asztalfőn közben tósztot mondanak két nyelven, magyarul és szerbül.

– Így illik. A vendégek közt szinte mindenki magyar, vagy ért magyarul. De ha egyetlen szerb is van, akkor kétnyelvűek vagyunk, így diktálja a modor és a tisztesség. Volt idő, amikor egy kis értekezleten, épp itt, Kanizsán, hiába volt mind a négy résztvevő magyar, ültek együtt négyen, és szerbül kellett tárgyalni. Kint a folyosón aztán folytatták, ahogy szokták.

Fejős Tibor tanár úr is helybeli, most Szabadkán tanít. Arról beszélünk, most talán hosszú idő után először van remény arra, hogy mozduljanak a dolgok. Gazdaság, kultúra, valódi civil mozgalmak... Épül a város színpada.

Tudom-e, kérdezi valaki, hogy a film legfontosabb szereplői Párizsban élő kanizsaiak? *Nagy József* és világhírű JelSzínházának tagjai. Csak hallgatok. A híres JelSzínház idevalósi?

Bicskei Zoltán magyarországi zenész barátai is alkotók. Őket az őszi kanizsai dzsesszfesztiválokra, még korábban a legendás Újvidéki Jazz Napokra hívta, onnan ismeri. Öt éve egyre nagyobb a híre ezeknek a zenei találkozóknak. Világhírességek jönnek Amerikából, Lengyelországból, Litvániából, itthonról és Magyarországról. Így tudom meg, hogy Bicskei Zoli nem is filmes, inkább zeneközeli ember, kulturális szervező, a helyi televízió főszerkesztője. Hogy rajzol is, s nem akárhogyan, még kevesebben tudják róla. Évekig nem mutatta meg senkinek, amit csinált. Most a barátoknak ajándékozza sikerült rajzait. Mielőtt elindulunk, Kanizsán kiadott könyveket kapunk. Helyi vagy elszármazott költők, írók megdöbbentően szép, vallomásos antológiája.

Honnan ez a sok kincs egy síkságra épült, csöndes kisvárosban...?

Drága Bicskei Zoli. Te szelíd, makacs ember. Ha itt lennél, megölelnélek. Hát mit bírtok csinálni ti ott délen? Tüzelő nélkül, áramkihagyásokkal, évek óta? Mi minden szorult a világnak abba a kicsi sarkába, ahol éltek? Hozzánk közel, s tőlünk mégis olyan messze. Azt mondtad, ég és föld szorításában élünk, így van varázsa ennek a vidéknek. S láthatatlan, honvágyoló ereje a városodnak. Ahová mindenki visszajön, ahonnan elmenni se nagyon tud, aki ott született.

Idegenként majd visszajárnék. Júniusban, amikor virágzik a Tisza. Aztán ősszel, amikor a fekete *Steve Lacy* fújja a szaxofont a korzón. Ahol, ugye, fogunk még kettesével jobbról balra kerengeni a főtér körül. Vasárnap délután.

SCHÄFFER ERZSÉBET

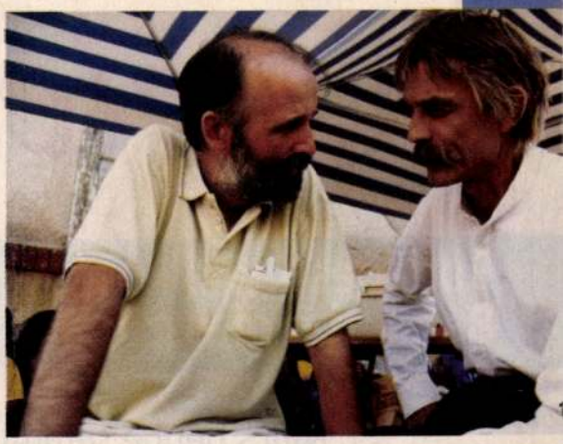

1. Bicskei Zoltán rendező és Szilágyi Nándor Nagyapáti Kukac Péter szerepében
2-3. Jelenetek a filmből, amelynek elkészítését magyarországi kulturális szervezetek is támogatták

FOTÓ: RÉVÉSZ RÓBERT

Az életművész szív

Budapesti találkozás Barnard professzorral

Nincs benne semmi professzoros. Ha nem tudnám, hogy a lazán elegáns, zsokésapkás férfi Christiaan Barnard professzor, a világ első sikeres szívátültetője, megesküdnék rá, hogy az életörömöket nagykanállal habzsoló playboy.

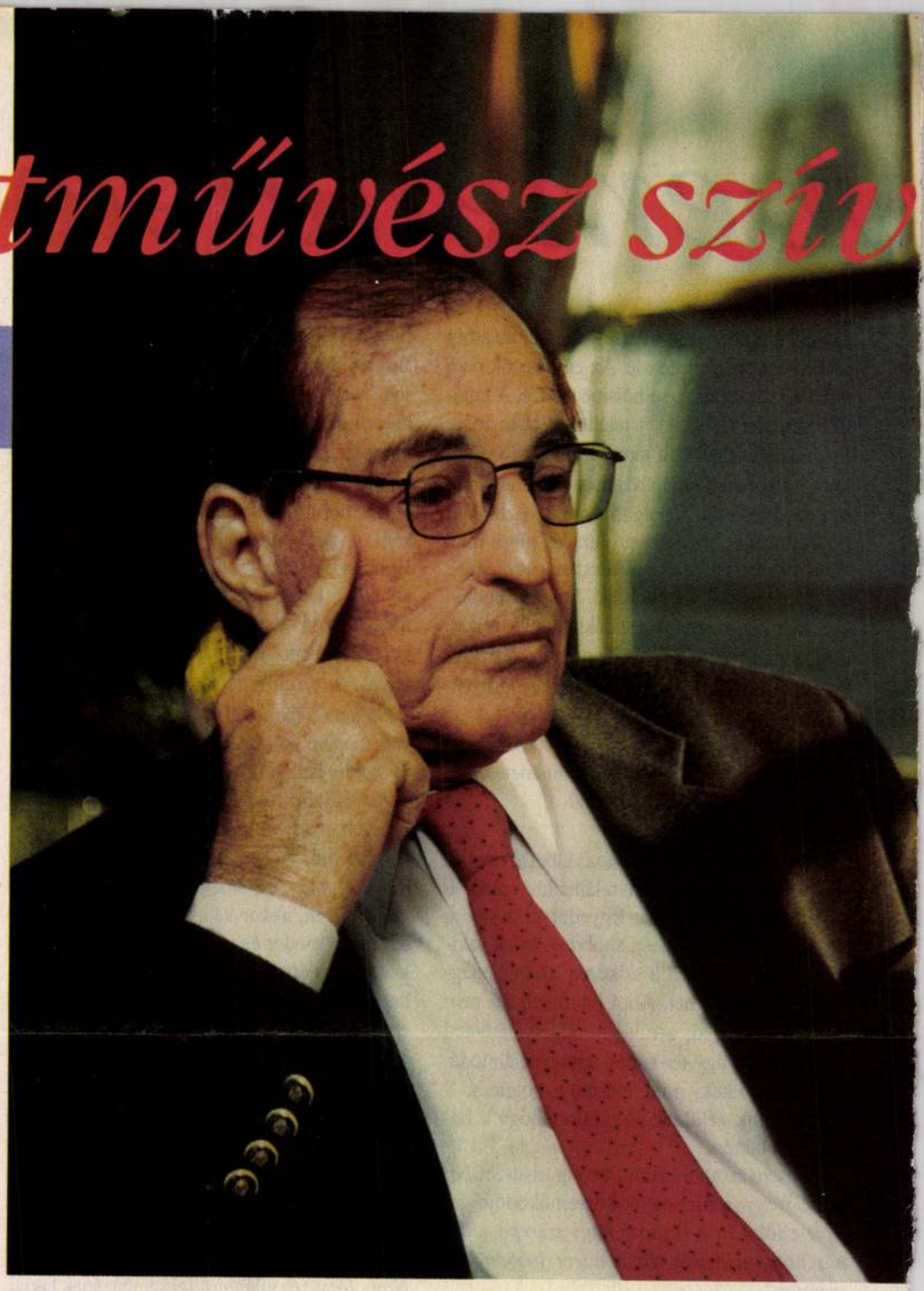

FOTÓ: BAKSA ÖDÖN

Professzor úr, az ön szíve sose fáj? – kérdezem őszinte bámulattal a hetvennyolc éves, korát meghazudtolóan fiatalos, világhírű szívsebészt, aki a világ legdrágább luxusvonatán, a Majestic Imperialon gördült be a Keleti pályaudvarra.

Mielőtt válaszolna, kihörpinti a borát és int a pincérnek, töltsön ismét a poharába. Semmi nem okoz szívfájdalmat, ami boldogít. A szerelem csak képletesen betegíti meg a szívet, kárt nem tesz benne, sőt, fiatalon tartja. Amikor az ember érzi, hogy fáj a szíve, azzal orvoshoz kell fordulni. Szerencsére, erre nekem még nem volt szükségem. Szeretem élvezni az életet, és ebben soha nem akadályozott meg a szívem. Ma sem vetem meg az élet legnagyobb adományát, a jó bort és a szép nőket. Az egészség a legfontosabb. Néhány évtizede nekem is voltak vele gondjaim, szerencsére, már minden rendben.

Harminc éve szenzációként járta be a világot a szívátültetés híre. Akkoriban sokat írtak a lapok arról is, hogy nem élt önmegtartóztatóan. Különvált a feleségétől, viharos szerelmek fűzték híres színésznőkhöz és modellekhez. Elég sok nőnek összetörte a szívét. Most kivel él?

Egyedül. Számomra most legfontosabbak a gyerekeim. Bár nem velem élnek, gyakran találkozunk.

> Szeretem élvezni az életet, és ebben soha nem akadályozott meg a szívem. Ma sem vetem meg az élet legnagyobb adományát, a jó bort és a szép nőket.

Úgy hallottam, szenvedélyes állatbarát, nemcsak juhokat tart, hanem van saját állatkertje is Dél-Afrikában.

Egyre inkább úgy érzem, Isten legnagyobb tévedése az volt, hogy megalkotta az embert, aki teljesen kipusztítja a növény- és állatvilágot. Ezért hoztam létre a szafariparkomat, ahol több mint ezer állat – harminckét fajta – élhet szabadon és védelemben. Budapesten is szétnéztem az Állatkertben, hátha itt vásárolhatok afrikai bölényt. Nem találtam. Még mutatóban sem, nemhogy eladásra. Itt egyébként jóval kisebb az állomány, mint otthon nálam. Az elhelyezésük azonban kulturált, és jól bánnak velük. Ennek örültem.

Igaz, hogy könyvének magyarországi megjelentetéséről is tárgyal, és honoráriumának a felét szívbeteg magyar gyerekek kezelésére ajánlotta fel?

Ez még csak terv, és amennyiben sikerül hozzá kiadót találni, boldogan járulok hozzá a gyerekek gyógyításához. De erről inkább akkor beszéljünk, ha már megkötöttük a szerződést.

Könyveiben és cikkeiben hasznos tanácsokat olvashatunk arról, miként óvjuk meg szívünk épségét. Olyan jóízűen kortyolgat-

Kukán.

a lücsarnok téli tárlatán
műve szerepel.

a Reggel, 1928. dec. 17.

Kukán.

A III. Nemzeti Képzőművészeti Kiállításon művével szerepelt

Új Magyarság, 1935. Márc. 24.

Kukán

Kiallit

M. 932 X 11. 18.

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatá

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállitáson, mel

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányut

. . . . . .

. . . . . .

Kukán

Kiállt

8. ó. U. 932 XII. 18.

d ő i v

ok művészetéről: . . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

Kukán, festö

Művészportréval szerepel.

Pipics Zoltán dr.: A képzömüvészek egyesületének kiállitása.-Mücsarhok.- U.M.1934 dec.8. 21.1.

Kuhán

Kiákit

M. 1929. XI. 3.

Kukán Géza MDK

A bánya áldozata, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Kukán Géza

IV.Károly Szt.István-rend ornátusában, o.

Női arckép, past.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Kukán Géza
festőművész

Tavaszi kiállítás - Műcsarnokban - jeles technikával
odavetett naturalista képmás Optimistac. portréja

Budapesti Hilap
1929 III.3

Kukán Géza
Istőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – Gitáros-a
markáns humorával hat

Magyarság
1929 III.3

Kukán Géza
testőművész

Árverési csarnok aukció - kiállítása -
kiállítási helyiségében - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1929 II. 10

Kukán Géza MDK

Busuló magyar, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Kukán Géza MDK

Zala György

Műcsarnok 1934 Bp. Székesfőváros Képtárának katalógusai

MDK

Kukán Géza festő

Eltemették Tóth István szobrászt. Uj Magyarság, 1934. dec. 16. 2o 1.

MDK

Kukán Géza

Dr. Milotay István, olf.

Ifjúsarnok 1932/33 téli kiállítás

Kukán Géza

MDK

dr. Bakay Lajos

Műcsarnok 1932/33 téli kiállítás

Kukán Géza

Szerepelt a Múcsarnok tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 15.

Kukán Géza

Szerepelt a Nincsornak
nemzeti Szalatán

PH. 1933. IV. 19.

Kuszán Géza

a Képzőművészeti Társulat vásárolt képeiből a

Műcsarnok téli tárlatán.

dr. 1930 I. 5.

Kukán

Mücsarnok téli tárlatán szerepelt.

MH. 929. XII. 22.

Kukán

Műcsarnok téli kiállításán portré –
ja szerepell.

Póu. 929. XII. 22.

Kukán Géza

Műcsarnok téli tárlatán női portré-
ja és aktja szerepelt.

NU·929.XII.22.

Kukán Géza

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt

Ismertebb, jeles portrait-festőink közül újra kiváló képmásokkal szerepel *Kukán Géza*, akitől Sóstai Horváth Etel szobrászművésznő fejét és az „Anya" c. mesteri tanulmányt látjuk.

PH.929.XII.22.

Kukán Géza

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

Kukán Géza
erőteljes zsánerfigurái szinte nagyobb kompoziciókba kivánkoznak. „Fiatal anya“ és „Áhitat“ cimü müvei komoly, bensőséges élmények, kivételes erejü formalátásban

M·929.XII·22.

Kukán

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállitásá
melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek

M.H.930.X.19.

Kukán Géza

A Nemzeti Szalonban az Arcképfestők kiállitásán vesz részt

U.N.930.X.19.

Kukán

Részt vesz az Arcképfestők kiállításán

_8.6.u.93e.X.21.

Kukán Géza

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállitásán a Nemzeti Szalonban

B.H.93e.X.19.

Kukán Géza

Művével részt vett a Nemzeti Szalonban rendezett Arcképkiállításon.

. 930. XI. 19. u

Kukán

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.IX.21.

Kukán Géza

Somogyi gazda c. műve a Balatoni Társaság kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.H.930.IX.21.

Kukán Géza

Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

Az utóbbi két művésszel szemben *Kukán* Géza a szélesebb festői stílust képviseli arcképein és figurális tanulmányaiban. Különösen egy fiatal hölgyet ábrázoló (10. számú), világos tónusú, szép technikával festett, kifejező portréját kell kiemelnünk.

BH. 929. XII. 22.

Kukán Géza

Szerepelt a Múcsarnok Tavaszi tárlatán.

BH 1930. III. 15.

Kukán Géza

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi műtárlaton aranyérmet kapott.

Pesti Hirlap
1930.II.9.

Lukán Béla

festőművész

Barcelonai világkiállitás - képzőművészeti kiállitása - kiállitási pavillonban - képével szerepel.
Figurális kompozíció.

Nemzeti Ujság
1929.VII.21.

Kukán Géza

A barcelonai Arte Moderná-ban rendezett nemzetközi mütárlaton müve aranyérmet nyert.

Magyar Hirlap
1930.II.9.

Kuklán Géza

szerepelt a dunaszerdahelyi Tavaszi tárlaton.

dr. 1930. III. 15.

Kukán Géza

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

MH 1930. III. 15.

Kukán Géza

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

8 órai újság 1930. III. 15.

Kukán Géza

„Milotay István és felesége"
c. műve nagyal a hűvösarnok
téli tárlatán (emlitve)

Magyarság 1926 II-27

Kukán géza

Arcképekkel nekrepel a Kép. mův. Társulat tavam. tárlatán a Műcsarnokban

Magyarság 1925 V. 16

Kukán Géza

Portréval szerepel a
hűvösvarnok téli tárlatán

Az Est 1926 II. 28

Kubán Zsa

festőművész

Barcelonai világkiállításra - magyar képzőművészeti kiállításra - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.V.9.

Kukán Géza

Festőművész

Barcelonai képzőművészeti kiállítás - képével szerepel. Fényképével.

Magyarország
1929.VII 10.

Kukán Géza

Szerepel a hűsarnok

tél. tárlatán

Pesti Napló 1937 I. 24

Kuhán Géza

festőművész

Párizsban - a Nemzeti Múzeumban bemutatásra kerülő - magyar reprezentatív jellegű képző-és iparművészeti kiállítás - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.VIII.19.

Kukán géza

Nemzég kunyt el.
Szerepel a bűnszaznok
téli Tárlatán

Nemzeti Lyság 1937 I. 23

Kukán Géza

br. Hatvany Ferenc: "Kékruhás nő" c.
Csánky Dénes: erőteljes plein air képekkel,
Krusnyák Károly: "Családi kör" c.
Romek: Csendéletekkel,
Szántó Lajos: "Salome" c.
Kukán Géza: Kompozicióival,
Bosznay István: hangulatos balatoni tájakkal
Csuk Jenő: plein air tájképekkel,
Viski: erős napsütéses utcát ábrázoló képpel
szerepel a Műcsarnok tavaszi kiállitásán.
A Művészet c. rovatban Kun Imre ismerteti
a tárlatot.

A HÉT, Bp. 1921. juni. 1o.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Kukán Géza

A "Kultura" c. rovat közli a „Tavaszi tárlat"on szereplő--egy-egy cédulán folyamatosan felsorolt- művészek munkáira vonatkozó bírálatot:
Zemplényi Tivadar: "Fürdőző gyermekek" c. festménye "csupa művészet".

Udvary Géza: "Firenzeiek" c. képe /411. old./ "komoly kvalitás"

Haranghy Jenő: "Trani hajóüzestelep" c. műve /379. old./ „szines tussal festett monumentális, elsőrangu munka."

Kukán Géza: "Segédvájár"-a "erős, kiváló alkotás". Repr.-ók.

Élet, Bp. 1917. ápr. 8. IX. évf. 14. sz. 347-348. lap.

A beszámolóban felsorolt teljes művésznév-/sort lásd: Rudnay Gyula nevénél.

Kukán Géza

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitást rendezett a Műcsarnokban. Margitay Ernő: "Téli kiállitás" cimmel felsorolja és értékeli a tárlatón bemutatott alkotásokat:

Kukán Géza: "Sztrájk" c. képén „a tömegmozgás problémájának megoldásához nem volt elég ereje, kompoziciója szétesővé, zavarossá vált." /105. old. repr./

Kövér Gyula: "Salome"c. képéről mondja: "az idők folyamán ehhez a témához rengetegen nyultak, de valójában senki sem tudta megvalósitani. Ez mégis egyike a legtehetségesebb alkotásoknak.

Cencz János "Akt"-ját nagyon jónak tartja.

Élet, Bp. 1919. jan. 26. XI.évf. 4.sz. 89-91. lap.

Kukán Géza

"A jubiláris tárlat"-ról Dr. Szemess Miklós ir "A Képzőművészeti Társulat 60 éve a Műcsarnokban" cimmel, s értékeli az ott szereplő művészek munkáját:
Róna József "egész sor, szinte etnografikus jellegü és értékü zsidó tárgyu szobrot állitott ki.
Kukán Géza "Dózsa György"-e, Haranghy Jenő szép kőrajza, Zala György plasztikus dombormüve, Markup Béla bronz "Hunyady János"-a minden elismerést megérdemel.
A kiállitáson résztvevő müvészek teljes névsorát lásd: Stróbl Alajos nevénél.

Élet, Bp. 1922. május 28. XIII. évf.
11. sz. 269-270. lap.

Kukán Géza

"Vesztett játszma" c. festményén kártyázó férfiak a vesztes vigasztalásával kísérleteznek.
Repr.

ÉLET, Bp. 1914. aug. 2. VI. évf. 31. sz. 983. lap.

Kukán Géza

"A terror", "Beomlott tanya", "Segédvájár", "Remete", "Áhitat" c. festményeit bemutatja a lap.
Repr.

Élet, Bp. 1922. julius 23. XIII. évf. 15. sz.
349, 354, 355, 382, 383. lapokon szerepelnek a fent nevezett festmények.

Kurán Géza

Élet Artur ellen tanúsrodott –
a Képrom. Jársulat mellett,
(l. i. az E. A. ellen irdibett perben.
E. A. felhábrodott ízlet ít,
amikor a művének legjobb-
sait, tagelijelmaradásuk miatt
vizsztát a Munsarnokbot)

Jankus Zoltán, Élet Artur emlékezete,
szoddomtát. Közlemények, 3 p. 1956 337 l.

Ilkovics
festő

14. D.K.

A Múcsarnoki gárdaa hildöttségeket tartozott, akik Farkas Zoltán ákkei ellen tiltakoztak.

Bodnár Éva: Farkas Zoltán 85 éves
Művészet, 1965. julius - 29 lap.

MDK

Kukán, festőm.

tanitványai közül nem egy tagja az uj szalonnak.
Minden irány képviselve van itt.

R.Szörédi Ilona: Megnyilt a magy.képzőm.-nők Galerie utcai szalonja.
Uj Magyarság. 1941.jan.19. 9-10.l.

M.D.K.

Kukán

Herman Lipót:"Ez is megtörténhetett..." c. beszámolójába n irja, hogy a Képzőművészeti Társulat kiállitásán "..az összes magyar képzőművészek részt vehetnek, —a művészbéke nevében— tekintet nélkül irányzatukra." Itt emliti meg a művész nevét, akinek müve a kiállitáson szerepel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. május 13-19. XXIV. évf. 21. sz. 54-55. lap.

Kukán Géza

Részvételével megalakult a Magyar Arcképfestők Társasága

?.929.X.1e.

MDK

Kukán Géza

a Képzőművészeti Tanács tagjává nevezték ki

Egyesületi hirek. Képzőművészet 1928. 7. sz. 64.l.

Kuktán Géza

festőművész

Barcelonai világkiállitás nemzetközi képzőművészeti kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.9.

Kukán Géza „festő"

M.D.K.

nevét a „legjelentéktelenebb" művészek hört említi a szerző, akihet a képrőművészek Egyesülete, a 20-es évek során „választmányában megfürt."

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina,

30. old.

Rudán J.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1911.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Kinkán Géza

A barcelonai Arte Moderna-ban rendezett nemzetközi
műtárlaton aranyérmet kapott

Pesti Napló
1930.II.9.

MDK.

Kukán Géza

Kapcsolatai Farkas Zoltánnal

Müvészet 1965 7.lap 29.

Kukán Géza

Alkotásával szerepelt a Balatoni Társaság
1411.-én.

N.U.930.IX.21.

Kukán Géza, festőművész

A proletárdiktatúra s erkentően hatott a művészeti közéletre is, Nemes Lampért József Medgyessy Ferenc és még jó néhányan közéleti szerépet is vállaltak s emiatt a fehérterror győzelme után a legtöbben emigrációba kényszerüttek. A Tanácsköztársaság élménye azonban tovább hatott a művészetben. A fehérterror rémtettei elleni tiltakozás drámai fogalmazású kompozíciókat hozott létre. Ennek egyik megrázó példáját láthatjuk a móri kiállításon, a viszonylag fiatalon meghalt Kukán Géza, művén, melyen egy megkínzott forradalmárnak állít emléket. /említve./ A Magyar Nemzeti Galéria kiállítása.

A. Szabó János: Kiállítás Móron.

Fejér Megyei Hírlap, 1979. márc. 23.

Kubán Géza

festőművész

Genfben a Nemzeti Museumban - bemutatásra kerülő magyar reprezentatív jellegű képző-és iparművészeti kiállítás anyagában - képével szerepel.

Budapesti Hírlap
1929.VIII.15

Kukán Géza

A bicskei müvésztelep müvészeinek kiállitásáról ir P.G.dr.: "A Nemzeti Szalon téli tárlata" cimmel.
Kiemeli Déry Béla és Kató Kálmán tájképeit, valamint Szinyei-Merse Rózsi, Teuchert Károly, Szabó Béla, Kukán Géza, Szabó Dezső, Egyed Erna, Kövesdy Géza és Visky János munkáit.
Szabó Dezső: "Pünkösd reggelén" c. festményét bemutatja a lap. /55. oldalon./
A tárlaton szerepelnek még: Deli Antal, Jeges Dezső, Parobek Alajos és Pándy Lajos, a bicskei müvészek közül.

Élet, Bp. 1922. jan. 22. XIII.évf. 2. sz. 46. lap.

Tverdota Géza, festő

l. Gadányi Jenő

Gadányi Jenőné: Egy fiók tartalmából 63-70.
Új Írás, Budapest, 1984. jún. XXIV/6

Kukán Géza

Telek Antal művészek munkáit kiemeli Tövis: "A Műcsarnok tavaszi tárlata" c. kritikájában. Mindkét művészt biztató debütánsnak nevezi.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 3.
XXI. évf. 14. sz. 230. lap.

Kukán Géza

„A Műcsarnok téli tárlata" cimmel, a Művészet c. rovatban Fóthy János ismerteti a kiállításon szereplő művészeket és munkáikat. Itt azokat a kivételes tehetségeket sorolja fel, akiket, mint igazi művészeket köszönt: Szlányi Lajos, Frank Frigyes, Béli Vörös Ernő, Csabai Ekes Lajos, Kukán Géza, Záhonyi Géza és a nagy tehetségű Szőnyi István.

A HÉT, Bp. 1920. dec. 15.
XXXI. évf. 37. sz. 574. lap.

Kukán Géza

Wolff Károly arcképe (utolsó műve) nezepel a műsarnok tél. tárlatán (emlitve)

Uj Magyarság 1937 I. 2a

Kukán G.
testőrnivér

Tavarsi Tárlat – Műcsarnokban

/.

Magyarság
1929. III. 3

Kukán G.: Gitáros.

Kukács Géza.

Ujság. 1928. dec. 16.

A Mücsarnok téli tárlata

A Mücsarnok tizenhárom termét ismét megtölti a festmény és szobor. Nem nehéz feladat, mert pazarul virágzik művészetünkben a középszer. A Mücsarnok a háboru óta a középszer gyülekező helye. Ebbe, ugy látszik, belé kell törődnie mindenkinek, mert «akiké a föld és a viz», ugy látják jónak, hogy ahol annyi az európai értelemben is elsőrendü művész, ott a középszernek jusson hivatalos tisztesség, állami támogatás, dij és minden egyéb jó.

A gyüjteményes kiállitások rendszerét, még a nagy tárlati vásáron belül is, csak helyeselni lehet. A rendszer jó és bölcs, csak megfelelő müvészeket kellene hozzá összeválogatni. De ebben is a középszerhez ragaszkodás ösztöne, sőt szenvedélye irányitja a Mücsarnok vezetőségét. Hasztalan szerepelteti például *Kukács Gézát* kisebb gyüjteményt tevő képpel, mikor a legjobb indulattal kibélelt kritikusnak sincsen mit mondania róla. Olyan középszer az ő müvészete, amely egyenesen ártalmas azzal, hogy van, mert tompitja a fejletlen közönség érzékét.

Glatter Gyula fiatalon halt meg s gyüjteményében a közélet hires nevei és szep asszonyai szerepelnek mint arcképeinek modeljei. De erről a művészről sincsen több mondanivalónk most, mint volt életében. S ugyanugy vagyunk *Poll* Hugó termével is. Jó festő, aki tudja a mesterségét, de minden, ami művészetnek számitana benne, innen marad a mérték en. Az egy *Mendlik* Oszkár az, kinek két termében végre megkönnyül a kritikus. Ez a derék művész, ki évtizedes hollandiai tartózkodása után is megmaradt lelkes magyarnak s legnagyobb nyomoruságunk idején sok értékes szolgálatot tett honfitársainak, nem nagy skáláju festő ugyan — örökéletében egyazon motivumot festi —, de igazi művész. A tengernek szerelmese, akkora kizárólagossággal, hogy a tengerből csak maga a viz, a sima vagy fodrozódó felszin, vagy a csapkodó és tarajosodó hullám érdekli. Már az ég, amely minden tenger fölött elterül s melynek akkora a része a tenger szinképében is, mintha nem is érdekelné. Megfesti, de nem mint élményt, hanem mint a kép egészéhez nélkülözhetetlen szükségességet. Igaz érzéssel készült képei között mégis szivesen időzik az ember. A müvésszel együtt felesége, a hollandus *Mynssen* Julia is bemutatja néhány kisebb szobrát. Legszebb közöttük az «Olvasó fiu» bronz-figurája.

Ami a kiállitás egyéb anyagát illeti, rövid névsor összeállitására kell szoritkoznunk. A jobb képek festői: Vidovszky Béla, Szüle Péter, Szlányi Lajos, Karlovszky Bertalan, Komáromi Kacz Endre, Tatz László, Barkász Lajos, Czencz János, Gy. Sándor József, Udvary Pál, dezseri Bachó István, Kacziány Aladár, Nádler Róbert, Éder Gyula, Áldor J. L. (277.), Burghardt Rezső (398.), Gábor Móric (421.), Pádly Aladár (424.), Brüll Aladár (429.), Szánthó Mária (431.), Huber István, Unghváry Sándor, H. Horváth István, Emanuel Béla, L. Egyed Erna, Pataky Sándor, Kássa Gábor, Fried Pál (516.), Náray Aurél, Biczó András, Turmayer Sándor, Pólya Iván, Lengyel R. Ede, Horváth Béla (611.).

A szobrok csoportjában *Szentgyörgyi* István kisebb gyüjteménnyel szerepel. Szerencsésebb anyagát is láttuk már ennek a jeles müvésznek. Ujabb munkái közül néhány mellszobra a legjobb s közülök is kiválik jól összefogott, bár kissé kemény hatásu tömegével a 741-es számu bronzfej. A többi szobor között Füredi szép siremléke és Kóbor Elek stilizált mozgásu népies figurája ragadta meg figyelmünket. De jó munkái vannak Téchy Lászlónak is, továbbá Szamosi Soós Vilmosnak (161.), Farkas Bélának, Turchányi Lászlónak, Csillag Istvánnak, Kovács Zoltánnak, Orbán Antalnak, Szántó Gergelynek, Rubleczky Gézának, Bory Jenőnek (199.)).

(e. a.)

leirások szövődnek bele a regény menetébe: a országhatár bérceitől egészen a Taktaközig s a egész fölött ott ég egy csodálatos gyermekko szerelem könyes emléke. Az izléses kiállitásu ré gény a Genius kiadásában jelent meg.

Bokor Imre: Napoleon fogsága és halála Talán nincs még egy olyan témája a világiro dalomnak, melyről annyi könyv, annyi irás tanulmány jelent volna meg, mint Napoleo személyéről. Nem mulik el év, hogy egy-eg uj Napoleon-könyv ne hagyja el a sajtót é éppen ezért nem könnyü feladat Napoleonró ujat irni. Bokor Imre könyve első lapjától vé gig érdekes. Uj, eddig teljesen ismeretlen ada tok egész tömegével irja le történelmi hüség gel Napoleon fogságának és halálának részle teit. Munkája nagyrészt *Montholon* tábornok nak, Napoleon első szárnysegédének emlékira taira támaszkodik, melynek lapjait a tábornok Szent Ilona szigetén irta meg, amikor hat esz tendőn át ette együtt a számüzetés kenyeré császárjával.

Bokor Imre könyve a waterlooi csatavesz lés napjától drámai mozaikszerüséggel, izgal mas részletek megörökitésével mutatja meg a Napoleon-irodalom nagy táborának Napoleon uj meg uj arcát, figurájának ismeretlen moz

